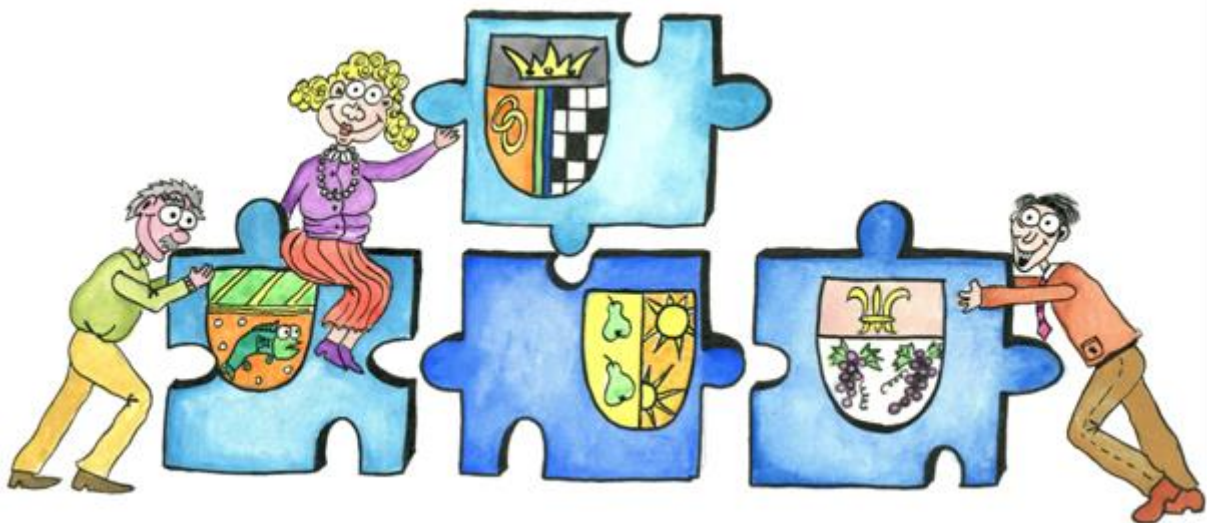

Strategie území správního obvodu ORP Česká Třebová v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a volitelného tématu

Dokument je zpracován na období 2015 až 2024

verze 01 / 2015

„Tento výstup byl financován z prostředků ESF prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR.“

1. Úvod	6
1.1. Základní informace o strategii	6
1.2. Stručná informace o městech a obcích správního obvodu	7
1.3. Kontext vzniku a existence strategie	9
1.4. Účel strategie – proč byla zpracována	9
1.5. Uživatelé strategie – komu strategie slouží	9
2. Profil (základní charakteristika) území správního obvodu a souhrnná SWOT analýza	11
2.1. Profil území správního obvodu	11
2.1.1. Identifikace správního obvodu	11
2.1.2. Stručná charakteristika území správního obvodu	12
2.1.3. Územní plánování obcí a kraje, širší vztahy území	28
2.1.4. Aktéři regionálního rozvoje	32
2.2. Souhrnná SWOT analýza území správního obvodu	33
3. Školství	35
3.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů	35
3.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému	35
3.1.2. Popis předškolního a základního vzdělávání správního obvodu (situační analýzy, finanční analýza), očekávaný vývoj	37
3.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy	63
3.1.4. SWOT analýza školství	68
3.2. Návrhová část pro oblast školství	72
3.2.1. Struktura návrhové části	72
3.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)	74
3.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech	79
3.2.4. Indikátory	82
3.3. Pravidla pro řízení strategie	88
3.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie	88
3.3.2. Systém změn strategie	90
3.3.3. Akční plán	90
3.4. Závěr a postup zpracování	92
3.4.1. Shrnutí	92
3.4.2. Popis postupu tvorby strategie	93
3.5. Přílohy	95
3.5.1. Vazba na OP VVV - PO3 a IROP - SC 2.4	95
3.5.2. Seznam použitých zkratk:	96
4. Téma 2.: sociální služby	97
4.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů	97

4.1.1.	Vymezení a zdůvodnění řešeného problému.....	97
4.1.2.	Popis sociálních služeb ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj	98
4.1.3.	Analýza rizik a další potřebné analýzy.....	118
4.1.4.	SWOT analýza oblasti	122
4.1.5.	Souhrn výsledků analýz (analytické části)	124
4.2.	Návrhová část pro oblast sociálních služeb.....	126
4.2.1.	Struktura návrhové části	126
4.2.2.	Vize a problémové oblasti (okruhy)	128
4.2.3.	Popis cílů v jednotlivých oblastech.....	132
4.2.4.	Indikátory	134
4.3.	Pravidla pro řízení strategie.....	140
4.3.1.	Systém monitorování a hodnocení realizace strategie	140
4.3.2.	Systém změn strategie	142
4.3.3.	Akční plán	142
4.4.	Závěr a postup zpracování.....	144
4.4.1.	Shrnutí	144
4.4.2.	Popis postupu tvorby strategie	145
4.5.	Přílohy.....	147
4.5.1.	Grafické výstupy zpracované v rámci analytické části	147
4.5.2.	Seznam použitých zkratk:.....	152
5.	Téma 3.: odpadové hospodářství	153
5.1.	Analytická část: definice a analýza řešených problémů	153
5.1.1.	Vymezení a zdůvodnění řešeného problému.....	153
5.1.2.	Popis odpadového hospodářství ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj	155
5.1.3.	Analýza rizik a další potřebné analýzy.....	186
5.1.4.	SWOT analýza oblasti	189
5.1.5.	Souhrn výsledků analýz (analytické části)	190
5.2.	Návrhová část pro oblast odpadového hospodářství.....	191
5.2.1.	Struktura návrhové části	191
5.2.2.	Vize a problémové oblasti (okruhy)	193
5.2.3.	Popis cílů v jednotlivých oblastech.....	197
5.2.4.	Indikátory	200
5.3.	Pravidla pro řízení strategie.....	206
5.3.1.	Systém monitorování a hodnocení realizace strategie	206
5.3.2.	Systém změn strategie	208

5.3.3.	Akční plán	208
5.4.	Závěr a postup zpracování.....	210
5.4.1.	Shrnutí	210
5.4.2.	Popis postupu tvorby strategie	211
5.5.	Přílohy.....	213
5.5.1.	Grafické výstupy zpracované v rámci analytické části	213
	Příloha č. 1 - Produkce ostatních odpadů (OO) a produkce nebezpečných odpadů (NO) za období 2008 - 2012.....	214
	Příloha č. 2 - Celková produkce KO na území SO ORP za období 2008 - 2012 podrobně	216
	Příloha č.3 - Celková produkce odpadů na území SO ORP (produkce KO a produkce směsného komunálního odpadu (SKO)) za období 2008 - 2012	219
	Příloha č. 4 - Separovaný sběr odpadů na území SO ORP za období 2008 - 2012	221
	Příloha č. 5 - Celková produkce BRO na území SO ORP za období 2008 - 2012 podrobně	223
	Příloha č. 6 - Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (BRKO) na celkové produkci BRO na území SO ORP za období 2008 - 2012.....	228
	Příloha č. 7 - Nakládání s odpady celkově na území SO ORP za období 2008 - 2012.....	230
	Příloha č. 8 Nakládání s komunálními odpady (KO) a se směsným komunálním odpadem (SKO) na území SO ORP za období 2008 - 2012	232
	Příloha č. 9 - Nakládání se separovaným sběrem na území SO ORP za období 2008 - 2012	234
	Příloha č. 10 - Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (BRO) a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem (BRKO) na území SO ORP za období 2008 - 2012	236
5.5.2.	Seznam použitých zkratk	238
6.	Téma 4.: Volitelné téma	239
6.1.	Analytická část: definice a analýza řešených problémů	239
6.1.1.	Vymezení a zdůvodnění řešeného problému.....	239
6.1.2.	Popis ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj:	241
6.1.3.	Analýza rizik a další potřebné analýzy	267
6.1.4.	SWOT analýza oblasti	271
6.1.5.	Souhrn výsledků analýz (analytické části)	273
6.2.	Návrhová část pro oblast volitelného tématu.....	276
6.2.1.	Struktura návrhové části	276
6.2.2.	Vize a problémové oblasti (okruhy)	278
6.2.3.	Popis cílů v jednotlivých oblastech.....	282
6.2.4.	Indikátory	285
6.3.	Pravidla pro řízení strategie.....	292
6.3.1.	Systém monitorování a hodnocení realizace strategie	292
6.3.2.	Systém změn strategie	294
6.3.3.	Akční plán	294

6.4.	Závěr a postup zpracování.....	296
6.4.1.	Shrnutí	296
6.4.2.	Popis postupu tvorby strategie	297
6.5.	Závěr, kontakty	299
7.	Seznam příloh	300
7.1.	Seznam tabulek	300
7.2.	Seznam grafů	305
7.3.	Seznam mapových podkladů	305
7.4.	Seznam obrázků.....	306
7.5.	Použité zdroje	306

1. Úvod

1.1. Základní informace o strategii

Tabulka 1: Základní informace o strategii

Název strategie	Strategie území správního obvodu ORP Česká Třebová v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a dopravy
Kategorie strategie	Místní strategie (strategie správního obvodu ORP) tématického charakteru (pro oblast předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a volitelného tématu)
Řešené území	Správní obvod ORP Česká Třebová Počet obyvatel správního obvodu: 18 563 (k 01.01.2014) Počet obcí ve správním obvodu: 5 Rozloha správního obvodu: 79 710 000m ² /7 971ha
Názvy obcí správního obvodu	Města: Česká Třebová Obce: Přívrat, Rybník, Semanín, Třebovice
Zadavatel strategie	Svaz měst a obcí České republiky v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností"
Gestor tvorby strategie	Česká Třebová
Koordinátor tvorby strategie	Koordinátor meziobecní spolupráce, člen realizačního týmu smluvního partnera
Rok zpracování strategie	2014 - 2015
Schvalovatel strategie	Shromáždění starostů SO ORP Česká Třebová
Forma a datum projednání	Projednání na shromáždění starostů dne 11.06.2014
Číslo a datum aktualizace	Zatím neproběhla aktualizace
Související legislativa	Zákon o obcích, Zákon č. 185/2001 Sb. o odpadech, Zákon 108/2006 Sb. o sociálních službách, Zákon č. 472/2011 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání
Doba realizace strategie	2015 - 2024
Odpovědnost za implementaci	Shromáždění starostů SO ORP Česká Třebová
Kontext vzniku strategie	Strategie byla zpracována v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje MOS v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Cílem projektu je posílit meziobecní spolupráci (MOS) v rámci právním řádem definovaného území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (SO ORP). Projekt na území SO ORP Česká Třebová realizuje Svaz měst a obcí ČR ve spolupráci s městem Česká Třebová a se zapojenými obcemi v rámci SO. Strategie byla zpracována Realizačním týmem Projektu: Lenkou Jelínkovou, Hanou Janošíkovou a Jaromírem Kovářem, Dis.
Stručný popis řešeného problému a obsahu strategie	V rámci projektu je zpracován souhrnný dokument, který obsahuje dílčí strategie ve 4 oblastech (3 povinné a 1 volitelná): 1. předškolní výchova a základní školství 2. sociální služby 3. odpadové hospodářství 4. volitelné téma: doprava

1.2. Stručná informace o městech a obcích správního obvodu

Ve správním obvodu je celkem 5 obcí, z toho 1 má statut města.

Bab č.2 : Obce správního obvodu dle abecedního pořadí

Název obce: Česká Třebová
Počet obyvatel: 15 994
Zapojení do tvorby strategie: ANO

Název obce: Přívrat
Počet obyvatel: 328
Zapojení do tvorby strategie: ANO

Název obce: Rybník
Počet obyvatel: 821
Zapojení do tvorby strategie: ANO

Název obce: Semanín
Počet obyvatel: 643
Zapojení do tvorby strategie: ANO

Název obce: Třebovice
Počet obyvatel: 814
Zapojení do tvorby strategie: ANO

SO ORP Česká Třebová tvoří pouze 5 obcí. Dominantní postavení má se statutem města Česká Třebová, která je přirozeným centrem celého šetřeného území. Na katastrálním území České Třebové se nacházejí nejen všechna zdravotnická zařízení, zařízení sociálních služeb, ale je zde centralizováno i školství počínaje druhým stupněm ZŠ až po dislokované pracoviště univerzity Pardubice.

Česká Třebová je městem s necelými 16 000 obyvateli. Patří k nejlidnatějším městům Pardubického kraje. Její historie sahá až do roku 1278. Česká Třebová je důležitou dopravní křižovatkou regionu není však jenom městem železnice. Stále větší prostor je zde dán kultuře a sportu. Mimo to je Česká Třebová také městem mnoha historických památek a krásné přírody.

/Zdroj: <http://www.ceska-trebova.cz/>

Přívrat je nejmenší obcí SO ORP. Žije zde jen 328 obyvatel. Leží v lesnatém údolí 3km severozápadně od města Česká Třebová. V posledních letech se Přívrat dále rozrůstá. Obec žije bohatým spolkovým životem. V jejím území se nachází Ski areál, který je vyhledávaným turistickým cílem, a to i v letních měsících, kdy je možné jej využít k jiným druhům sportů, a to zejména adrenalinových.

Obec Semanín leží cca 6 kilometrů jihovýchodně od České Třebové, na úpatí Kozlovského kopce v nadmořské výšce 420 - 480m. n. m. V okolí Semanína je překrásná příroda, která láká návštěvníky jak k pěším procházkám, tak k projíždkám na kole nebo na koni. Semanín obklopují od jihu a od západu poměrně hluboké lesy, které jsou z velké části bukové nebo smíšené. V lesích a na loukách v okolí obce se vyskytuje mnoho druhů chráněných rostlin a živočichů. Nejvýznamnějšími lokalitami v tomto směru jsou lokalita Na střelnici, starý ovocný sad nad obcí a údolí Semanínského potoka.

/Zdroj: <http://www.obecsemanin.cz/>

Obec Rybník leží v údolí podél řeky Třebovky a těsně sousedí s Českou Třebovou. Hranice se skládá pouze z průmyslového závodu Korado a přilehlé louky, avšak hranice katastrů obcí splývají. První zmínky o osadě Rybník sahají až do roku 1292. I tato obec správního obvodu je obklopena pěknou přírodou a nabízí občanům bohaté sportovní i kulturní vyžití.

/Zdroj: <http://cs.wikipedia.org/>

Obec Třebovice je od České Třebové vzdálena cca 6km. Leží na hranicích okresu Svitavy a je druhou největší obcí ORP. V jejím katastrálním území se nachází skládka TKO, která je využívána téměř všemi obcemi správního obvodu. Obec leží v údolí řeky Třebovky severně od vodní nádrže Hvězda a také na významné železniční trati Česká Třebová – Bohumín. Asi kilometr od železniční stanice Třebovice se nachází Třebovický tunel, který patří k nejstarším v České republice. Byl vybudován 1845-1847. V roce 2005 byl však zrušen z důvodu výstavby železničního koridoru. Obec svým občanům nabízí mnoho sportovních, relaxačních a zájmových příležitostí.

/Zdroj: <http://www.edpp.cz/>

1.3. Kontext vzniku a existence strategie

Strategie byla zpracována v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Cílem projektu je posílit meziobecní spolupráci (MOS) v rámci právním řádem definovaného území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (SO ORP).

- Projekt na území SO ORP název realizuje Svaz měst a obcí ČR ve spolupráci s městem Česká Třebová a se zapojenými obcemi v rámci SO. Z toho důvodu je Svaz zadavatelem strategie a Česká Třebová je gestorem tvorby strategie.
- Pracovník analýzy a strategie Lenka Jelínková
- Strategie byla zpracována: Realizačním týmem projektu ve složení - Lenka Jelínková (pracovník analýzy a strategie), Jaromír Kovář, Dis. (tématický expert), Hana Janošíková (asistentka)

1.4. Účel strategie – proč byla zpracována

Účelem strategie je vymezit a definovat ve 4 oblastech možnosti meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP, a to včetně návrhu možných řešení. Strategie má sloužit též k hledání dobrých praxí a prostoru pro úspory nákladů nebo zvýšení kvality v těchto 4 oblastech pomocí meziobecní spolupráce.

1.5. Uživatelé strategie – komu strategie slouží

Strategie je určena obcím správního obvodu, jejich občanům, voleným orgánům a zřízeným či založeným organizacím. Slouží také představitelům organizací a subjektů v rámci daného území správního obvodu - mikroregionům, MAS, ziskovému i neziskovému sektoru. K uživatelům strategie mohou patřit též stát a jeho organizace.

Vybrané relevantní významné strategické dokumenty

V následující tabulce jsou uvedeny názvy vybraných významných strategických dokumentů včetně odkazu, kde je možné je získat. Nejsou zde uváděny všechny strategické dokumenty – u obcí jsou zmíněny jen ty, které mají značný přesah mimo území obce nebo jsou svým charakterem pro některé z témat klíčové. Jedná se o všechny dokumenty, které se vztahují k území SO ORP.

Tabulka 2: Relevantní významné strategické dokumenty

Č.	Název dokumentu	Kde jej lze získat
Stát		
1.	Politika územního rozvoje	http://www.mmr.cz/
2.	Plán odpadového hospodářství ČR	http://www.mzp.cz/
Kraj		
1.	Zásady územního rozvoje	http://www.pardubickykraj.cz/
2.	Strategický plán kraje	http://www.pardubickykraj.cz/
3.	Odpadový plán kraje	http://www.pardubickykraj.cz/
4.	Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Pardubického kraje na období 2012 – 2015	http://www.pardubickykraj.cz/
5.	Územně analytické podklady kraje aktualizace 2013	http://www.pardubickykraj.cz/
Mikroregiony, města a obce		
1.	Strategický plán rozvoje města Česká Třebová	http://www.ceska-trebova.cz/
2.	Územně analytické podklady SO ORP Česká Třebová	http://www.ceska-trebova.cz/
3.	Střednědobý plán rozvoje sociálních a souvisejících služeb Města Česká Třebová na období let 2013 – 2017	http://www.ceska-trebova.cz/
4.	Plán odpadového hospodářství původce Česká Třebová	http://www.ceska-trebova.cz/

2. Profil (základní charakteristika) území správního obvodu a souhrnná SWOT analýza

2.1. Profil území správního obvodu

2.1.1. Identifikace správního obvodu

2.1. SO ORP Česká Třebová se nachází v Pardubickém kraji a je rozdělena na 10 katastrálních území. Leží v kotlině řeky Třebovky, tato je ze západní a východní strany obklopena zalesněnými hřebeny. Nejvyššími kopci v okolí jsou Kozlovský kopec (601m. n. m.) a Palice (613m. n. m.). Město a okolí bývá označováno jako Českotřebovsko, okolní krajina pak jako Českotřebovské mezihoří. Z jižní strany sousedí se Svitavskem, na jihozápadě a západě s obcemi SO ORP Litomyšl. Sever je obklopen obcemi správního obvodu Ústí nad Orlicí a východ obcemi Lanškrounska.

2.1.1. Českotřebovsko je nejmenším správním obvodem v kraji. Jeho rozloha je pouze 7 971ha. SO ORP tvoří pět obcí (Česká Třebová, Přívrat, Rybník, Semanín a Třebovice). Jedna má statut města (Česká Třebová), zde žije 86,1 % obyvatel správního obvodu. Rozloha České Třebové je 41 km² a zahrnuje 6 katastrálních území, ta jsou místními částmi města (Česká Třebová, Parník, Lhotka, Skuhrov, Svinná a Kozlov).

Spolu s Kralickem, tvoří dvojici SO ORP s nejnižším počtem obcí v kraji. Hustota zalidnění je na Českotřebovsku dvojnásobná ve srovnání s krajským průměrem (231,1 osob/km²). Celkový počet obyvatel na tomto území je 18 563 (ČSÚ 2013). Česká Třebová je obecně považována za významný železniční uzel České republiky. Tuto skutečnost ještě posílilo zahájení provozu (5/2013) na kontejnerovém terminálu společnosti METRANS, a.s. Praha. Lze říci, že toto se nemalou měrou odráží rovněž v odvětvové specializaci zaměstnanosti v SO, kde bylo při SDL v roce 2011 zjištěno, že v odvětvích dopravy a logistiky pracuje 12,6 % ze zaměstnaných osob (celokrajský průměr je 5,5 %). Mimo to se na území SO ORP Česká Třebová nachází celá řada dalších ekonomických subjektů, které většinou zastupují sektor služeb a průmyslové výroby (CZ LOKO, a.s., KORADO, a.s., SOLEA CZ, v.d. v obci Rybník a mnohé další).

/Zdroj: sociodemografická analýza města Česká Třebová 2013 a Rozbor udržitelného rozvoje pro území SO ORP Česká Třebová 2012, SBDL 2011, vlastní šetření/

/Zdroj: http://www.czso.cz/xe/redakce.nsf/i/mapy_spravnich_obvodu_orp_a_pou_pardubickeho_kraje/

2.1.2. Stručná charakteristika území správního obvodu

Obyvatelstvo a obce

Tabulka 3: Charakteristika území SO ORP

OBCE	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Počet obcí	5	5	5	5	5	5	5	5
Počet částí obcí	10	10	10	10	10	10	10	10
Počet katastrálních území	10	10	10	10	10	10	10	10
Počet obcí se statutem města	1	1	1	1	1	1	1	1
POZEMKY								
Výměra v tis. ha	7 969	7 969	7 969	7 971	7 971	7 971	7 971	7 971
zemědělská půda	3 313	3 312	3 302	3 302	3 301	3 301	3 299	3 298
lesní pozemky	3 625	3 625	3 635	3 635	3 635	3 635	3 635	3 635
zastavěné plochy	163	163	163	163	164	164	164	162
Hustota zalidnění (osoby/km ²)	0,420	0,422	0,424	0,424	0,426	0,428	0,429	0,431

/Zdroj: SBDL 2011, vlastní šetření/

Tabulka 4: Demografický vývoj obyvatel v území SO ORP

Vývoj počtu obyvatel		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Počet obyvatel celkem		18 992	18 884	18 815	18 782	18 712	18 614	18 583	18 487
v tom:	muži	9 338	9 263	9 293	9 244	9 199	9 150	9 128	9 077
	ženy	9 654	9 621	9 576	9 538	9 513	9 464	9 455	9 410
Věkové skupiny									
v tom ve věku:	0-14	2 962	2 836	2 741	2 714	2 711	2 678	2 720	2 729
	15-64	13 375	13 341	13 279	13 183	13 030	12 928	12 719	12 490
	65 +	2 655	2 707	2 795	2 885	2 971	3 008	3 144	3 268
Průměrný věk (celkem)		39,7	40,1	40,4	40,7	40,9	41,2	41,4	41,7
Index stáří (65+ / 0 -14 v %)		89,6	95,5	102	106,3	109,6	112,3	115,6	119,8
Muži									
v tom ve věku:	0-14	1 553	1 493	1 448	1 435	1 427	1 405	1 412	1 407
	15-64	6 733	6 708	6 675	6 635	6 552	6 516	6 415	6 302
	65 +	1 052	1 062	1 116	1 174	1 220	1 229	1 301	1 368
Průměrný věk		38,2	38,4	38,7	39	39,2	39,5	39,8	40,1
Index stáří (65+ / 0 -14 v %)		67,7	71,1	77,1	81,8	85,5	87,5	92,1	97,2
Ženy									
v tom ve věku:	0-14	1 409	1 343	1 293	1 279	1 284	1 273	1 308	1 322
	15-64	6 642	6 633	6 604	6 548	6 478	6 412	6 304	6 188
	65 +	1 603	1 645	1 679	1 711	1 751	1 779	1 843	1 900
Průměrný věk		41,2	41,7	42	42,3	42,6	42,8	43	43,2
Index stáří (65+ / 0 -14 v %)		113,8	122,5	129,9	133,8	136,4	139,7	140,9	143,7
Migrace (přírůstek na 1000 obyv.)									
celková		-5	-5,7	-3,7	-1,7	-3,8	-5,3	-4,2	-5,2
přirozená		-2,2	0,1	-0,7	0,5	1,3	-1	-1,9	-2,4
stěhováním (mechanická)		-2,8	-5,8	-3	-2,2	-5,1	-4,3	-2,3	-2,8

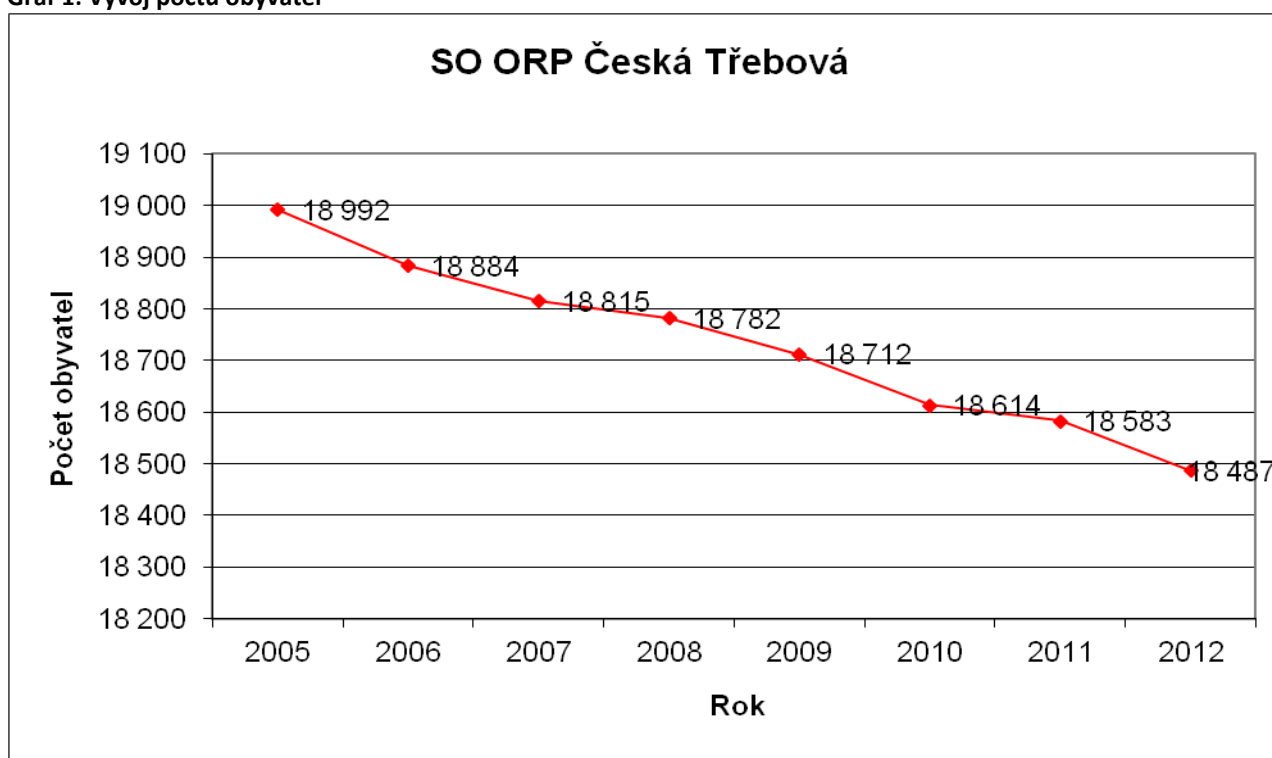
/Zdroj: SBDL 2011, vlastní šetření/

Počet obyvatel:

Zaměříme-li se na vývoj počtu obyvatel správního obvodu, lze říci, že situace vždy kopírovala situaci v centru ORP, tedy v obci Česká Třebová. K výraznějšímu zvýšení počtu obyvatel došlo ve správním obvodu ORP Česká Třebová v 70. letech minulého století a tento nárůst trval až do roku 1989. Příčinu výraznějšího příbytku obyvatelstva lze spatřovat zejména ve skutečnosti, že v tuto dobu dosáhli rodičovského věku početné ročníky žen narozené po 2. světové válce a porodnost byla navíc výrazně podpořena přijatými vládními opatřeními, jako jsou zvýšení přídavků na děti, prodloužení mateřské dovolené, zvýhodněné novomanželské půjčky atd. Po roce 1989 kdy došlo vlivem vnějšího prostředí ke změně životního stylu, rodičovství ztratilo prioritu. Mladí lidé se snaží využít nové možnosti seberealizace, postupně se též projevují negativní vlivy ekonomických změn (např. omezená dostupnost a finanční náročnost na pořízení vlastního bydlení), dochází ke zvýšení průměrného věku rodiček. Od roku 1993, kdy byl zaznamenán první výraznější úbytek narozených dětí, se porodnost neustále mírně snižuje s výjimkou několika let (2004, 2008, 2009), kdy počet nově narozených dětí ORP byl vyšší než dvěsta.

V současné době počet obyvatel ORP Česká Třebová dosáhl k 31.12.2012, 18 487 osob, tzn., že během sledovaného období došlo k poklesu o 505 osob. Tento úbytek je následkem zejména záporného salda migrace obyvatelstva. Nejvyšší úbytek obyvatelstva je patrný v obci Česká Třebová, kde byla poslední kladná hodnota zaznamenána v roce 1995 a od té doby se počet obyvatel neustále snižuje a to jak přirozenou měnou, tak vlivem stěhování (v průběhu sledovaného období r. 2005 - 2012, úbytek o 5 % obyvatel.). Oproti tomu se během sledovaného období ve všech ostatních obcích šetřeného území počet obyvatel mírně zvýšil. Nejvíce v obci Semanín (zde byly zaznamenány nejen kladné hodnoty v případě migrace mechanické, ale jako v jediné obci SO i přirozené), nárůst o 11 % a v obci Rybník o 10 %. Porovnáme-li celkový úbytek obyvatel v rámci ORP s úbytkem osob v České Třebové, je navýšení počtu obyvatel přilehlých obcí pravděpodobně i následkem stěhování obyvatelstva v rámci SO, kdy rodiny mění bydlení ve městě (Česká Třebová), za venkovské (další obce SO ORP).

Graf 1: Vývoj počtu obyvatel

/Zdroj: http://www.czso.cz/xe/redakce.nsf/i/vybrane_ukazatele_za_spravni_obvod_ceska_trebova/

Věková struktura obyvatelstva:

V souvislosti s klesající porodností a dožíváním se vyššího věku se v šetřeném území prohloubil trend populačního stárnutí, který je typický nejen pro celou ČR, ale i většinu ostatních evropských zemí. Zastoupení nejmladší generace 0 – 14 let se v letech 2005 až 2012 snížil ve správním obvodu o 233 dětí. Věková kategorie 15 – 64 let zaznamenala úbytek o 885 osob. Naopak změna počtu seniorů nad 65 let představuje navýšení o 613 osob. Trend demografického stárnutí můžeme lépe znázornit na indexu stáří (poměr postreprodukční a dětské složky obyvatelstva = 65+ / 0 až 14 let v %). V důsledku poklesu počtu dětí a zvýšení počtu obyvatel starších 65 let za sledované období vzrostla hodnota indexu stáří v České Třebové o 29,9 %. Můžeme tedy konstatovat, že dochází k výraznému stárnutí obyvatelstva. Stárnutí populace, tedy zvyšující se podíl osob seniorského věku a poklesu narozených dětí v populaci se odráží také ve zvyšování průměrného věku obyvatel. Ten se v období let 2005 až 2012 zvýšil v šetřeném území o 2 roky. Nejvyšší průměrný věk obyvatel vykazuje jednoznačně Česká Třebová, a to 42,0.

Předpoklad budoucího vývoje obyvatelstva

Na začátku 21. stol. byla v SO ORP Česká Třebová nejvíce zastoupena věková skupina 15 – 24 let, postupně se situace zvolna měnila a na konci sledovaného období jsou již nejpočetnější skupinou lidí ve věkové skupině 30 – 39 let. Dle prognózy vývoje se do roku 2030 tato situace ještě změní a nejpočetnější skupinou obyvatelstva se stane ta ve věku 50 – 59 let. Z demografické prognózy SO ORP Česká Třebová vyplývá, že v roce 2030 dojde k výraznému nárůstu počtu obyvatel starších 65 let z 15,9 % v roce 2010 na 22 % obyvatel v roce 2030. Očekává se snížení počtu obyvatel v produktivním věku z 69,6 % na 62,8 %. Zvýší se počet dětí do 14 let z 14,5 % v roce 2010 na 15,2 % v roce 2030.

Věková struktura obyvatelstva též předdesílá potřeby obyvatel šetřeného území, např. požadavky na počet míst v MŠ a ZŠ, stejně jako sociálních služeb zaměřených na seniory. Zatímco v prvním případě (MŠ a ZŠ), lze dle očekávaného demografického vývoje předpokládat stabilizaci situace (od roku 2009 již dochází k poklesu počtu živě narozených dětí), naopak rostoucí poměr počtu seniorů v populaci bude vyžadovat postupné rozšíření služeb zaměřených na tuto cílovou skupinu.

/Zdroj: Sociodemografická analýza města Česká Třebová 2013 a Rozbor udržitelného rozvoje pro území SO ORP Česká Třebová 2012, SBDL 2011, statistiky ČSÚ, Projekce obyvatelstva 2013, data SMO/

Občanská a technická vybavenost obcí správního obvodu

Tabulka 5: Stručná charakteristika školství v území SO ORP

Typ zařízení	Hodnota	% z celkového počtu obcí má uvedené zařízení	Komentář
Počet obcí s MŠ	4	80 %	MŠ se nachází ve všech obcích ORP s výjimkou obce Přívrat. V České Třebové jsou v současné době 4 MŠ, v dalších obcích pak po jedné.
Počet obcí se ZŠ jen 1 stupeň	3	60 %	Mimo obce Přívrat, v obci Třebovice 1. -4. ročník, v obcích Semanín a Rybník 1. - 5. ročník.
Počet obcí se ZŠ 1 i 2 stupeň	1	20 %	ZŠ s 1. i 2. stupněm se nacházejí pouze v České Třebové. Žáci z dalších obcí ORP sem dojíždějí. Dopravní obslužnost není v současné době ideální, avšak ne nedostatečná.
Počet středních škol:	2	20 %	Střední školy jsou soustředěny v České Třebové.
- obory gymnázií	1	20 %	
- obory středních odborných škol a praktických škol	1	20 %	Jedná se o VOŠ a SŠ technická. Tato škola vznikla sloučením původně dvou SŠ ve městě. Nabízí čtyřleté obory s maturitou: NÁBYTKÁŘSKÁ VÝROBA, MECHANIK ELEKTROTECHNIK, ELEKTROTECHNIKA, INFORMAČNÍ TECHNOLOGIE, PROVOZ A EKONOMIKA DOPRAVY.
- obory středních odborných učilišť a odborných učilišť	1	20 %	SOU je součástí SŠ technické a nabízí tříleté obory s výučním listem (ELEKTRIKÁŘ, TRUHLÁŘ, ZÁMEČNÍK).
Počet ZUŠ	1	20 %	ZUŠ je ve správním obvodu pouze jedna, se sídlem v České Třebové.
Počet konzervatoří	0	0	
Počet jazykových škol	0	0	
Počet vyšších odborných škol	1	20 %	Škola nabízí dva obory: Logistika a management a Sociální práce, sídlí v České Třebové.
Počet vysokých škol	1	20 %	Dislokované pracoviště Univerzity Pardubice Dopravní fakulta Jana Pernera bylo zřízeno v souladu s akreditačním projektem fakulty v roce 1993. Je organizační jednotkou fakulty zřízenou pro plnění úloh v oblasti vzdělávání, vědecko-výzkumné a v oblasti praktické výuky v laboratořích a provozních útvech dopravy. Probíhá zde výuka 2. a 3. ročníku bakalářského, 1. a 2. ročníku magisterského studia oboru Dopravní prostředky, zaměření Kolejová vozidla. Také zde probíhá výuka kombinovaného studia a jsou zde doktoranti.

/Zdroj: webové stránky ČSÚ, vlastní šetření/

Na šetřeném území jsou zastoupeny všechny stupně vzdělávacích zařízení, od zařízení pro vzdělávání předškolní, až po dislokované pracoviště Univerzity Pardubice. Rozmístění mateřských škol a prvních stupňů škol základních je dobře zajištěno v rámci celého SO ORP (s výjimkou obce Přívrat). Jejich zřizovatelem je vždy daná obec. Vyšší stupně škol (druhý stupeň ZŠ, SŠ, VOŠ, VŠ), stejně jako další školská zařízení (ZUŠ, DDM), se pak soustřeďují v centru území, tedy v České Třebové a jejich dostupnost z dalších obcí ORP je v současné době vnímána jako přijatelná. Zřizovatelem ZŠ, ZUŠ a DDM je město Česká Třebová. Zřizovatelem Gymnázia, SŠ Technické, VOŠ pak Pardubický kraj.

Z hlediska úrovně vzdělanosti je ve zdejším území druhý nejvyšší podíl středoškoláků a absolventů VOŠ (30,5 % /zdroj: SBDL 2011/) v Pardubickém kraji. Situace ve školství kopíruje stav v celé ČR, tzn., že v posledních letech byl zaznamenán nárůst dětí ve věku 3 - 6 let a kapacita mateřských školek byla ve školním roce 2010/2011 a 2011/2012 nedostatečná. Na základě přijatých opatření (v první fázi byla navýšena kapacita jednotlivých tříd a ve druhé otevřena další třída při jedné ze stávajících mateřských škol), se však situace stabilizovala a vzhledem k očekávanému vývoji by měla být i výhledově dostatečná. Od roku 2007 je zaznamenán též větší počet dětí přicházejících do prvních tříd ZŠ. Zde se počet dětí ve třídě nejdříve pohyboval okolo 30 žáků. Nyní je již otevíráno na každé ZŠ o třídu více (tento stav se týká základních škol v České Třebové). Malotřídní školy v přidružených obcích se spíše potýkají s nenaplněnou kapacitou tříd. Podobná situace je i na středních školách, kde je momentálně patrná kapacitní rezerva a i z toho důvodu došlo v roce 2011 ke sloučení Střední odborné školy a Středního odborného učiliště technických oborů a Vyšší odborné školy a Střední odborné školy Gustava Habrmana. Výhledově se však tato situace bude zvolna měnit a očekává se nárůst využití kapacity středních škol.

/Zdroj: Sociodemografická analýza města Česká Třebová 2013 a Rozbor udržitelného rozvoje pro území SO ORP Česká Třebová 2012, SBDL 2011, vlastní šetření /

Tabulka 6: Stručná charakteristika oblasti "kultura a sport" v území SO ORP

Typ zařízení	Hodnota	% z celkového počtu obcí má uvedené zařízení	Komentář
Veřejná knihovna vč. poboček	10	100 %	Metodicky řídí a dodává knižní fond Městská knihovna Česká Třebová.
Stálá kina	1	20 %	
Divadlo	x	x	Realizaci divadelních představení zajišťuje Kulturní centrum a klub Modrý Trpaslík Česká Třebová.
Muzeum (včetně poboček a samostatných památníků)	1	20 %	
Galerie (vč. poboček a výstavních sání)	2	20 %	Soukromá galerie Ještěř a Aimar (obě v České Třebové).
Kulturní zařízení ostatní	3	60 %	Kulturní centrum v České Třebové, Společenský dům Rybník a Kulturní dům v Třebovici.
Středisko pro volný čas dětí a mládeže	3	20 %	DDM Kamarád, TeenSpace (při Městské knihovně ČT) a NZDM sídliště Borek v ČT.
Koupaliště a bazény	1	20 %	
- z toho kryté	1	20 %	Krytý plavecký bazén - Česká Třebová.
Hřiště (s provozovatelem nebo správcem)	10	80 %	
Tělocvičny (vč. školních)	11	100 %	
Stadiony otevřené	2	20 %	
Stadiony kryté	x	x	
Zimní stadiony kryté i otevřené	2	40 %	Krytý zimní stadion v České Třebové a otevřený pak v obci Semanín.
Ostatní zařízení pro tělovýchovu (s provozovatelem nebo správcem)	12	100 %	

/Zdroj: webové stránky ČSÚ, vlastní šetření/

V SO ORP Česká Třebová je možné využít celou řadu sportovišť, ať už zaměřených na komerční využití veřejností, tak připravených k činnosti řady sportovních klubů, které v území úspěšně působí (např. krytý plavecký bazén, lanový park, zimní a fotbalový stadion a lyžařské areály Peklák a Přívrat, Lanový park, Bike park a mnohá další). K využití je připraveno 94, 2km turistických tras a 51, 5km cyklostezek, které se vyskytují téměř v celém území. Část z nich je i v zimě upravována jako běžkařské tratě. V každé obci jsou rovněž vybudovaná dětská hřiště a k dispozici je i několik hřišť, (často se jedná o hřiště patřící k areálům základních škol), která slouží k volnému sportování široké veřejnosti.

SO ORP Česká Třebová patří k oblastem s dlouholetou kulturní tradicí. Za střed kulturního dění lze označit Kulturní centrum Česká Třebová, které v současné době obsahuje nejen víceúčelový sál pro promítání filmů, divadlo i koncerty, ale i malý sál, výstavní síň a Malou scénu. V roce 1888 bylo v České Třebové založeno muzeum. Původním úkolem této instituce bylo dokumentovat historii města Česká Třebová a tento záměr je aktuální dodnes. V roce 2012 se dočkalo otevření nové budovy, která rozšířila cíle i možnosti. Jak o možnost instalace stálé expozice, tak i o realizaci vzdělávacích seminářů pro zájemce z řad široké veřejnosti a i jinak se podílí na tvorbě kulturního dění v České Třebové. Nabídku kulturních programů vhodně doplňuje Klub Modrý trpaslík, který spravuje sdružení Triarius. Klub se svou programovou nabídkou zaměřuje na mladší generaci. V programu jsou

nejen koncerty, ale i divadelní představení, výstavy a literární večery. Obce Třebovice a Rybník mají vlastní kulturní dům a obce Přívrat a Semanín využívají k pořádání kulturních akcí sál místního pohostinství.

V rámci správního obvodu pracuje výborně Městská knihovna Česká Třebová, která spravuje výměnný knižní fond pro všech 10 poboček v území i v sousedních ORP. Nabídku kulturních, vzdělávacích či volnočasových akcí na lokální úrovni doplňuje řada neziskových a dobrovolnických organizací různého zaměření (ROSA rodinné centrum, DS Hýbl, Backrie, ZO ČSOP Podorlicko, ZO ČSOP Červenka, SDH, Miroslavova Země apod.). Díky nim žijí všechny obce správního obvodu bohatým spolkovým životem.

/Zdroj: Sociodemografická analýza města Česká Třebová 2013 a Rozbor udržitelného rozvoje pro území SO ORP Česká Třebová 2012, SBDL 2011, vlastní šetření/

Tabulka 7: Stručná charakteristika "zdravotnictví" veřejného i soukromého charakteru v území SO ORP

Typ zařízení	Hodnota	% z celkového počtu obcí má uvedené zařízení	Komentář
Sdružená ambulantní zařízení	4	20 %	Jedná se o dvě polikliniky a dva lékařské domy, kde poskytuje péči více specialistů.
Detašované pracoviště sdruženého ambulantního zařízení	0	x	
Ambulantní zařízení			
Detašované pracoviště ambulantního zařízení	5	20 %	Samostatné ordinace lékaře specialisty
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře pro dospělé	13	40 %	12 ordinací + 1 detašované pracoviště zajišťované lékařem z jiného ORP
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře pro děti a dorost	4	40 %	3 ordinace (ČT) + 1 detašované pracoviště (Třebovice)
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře - stomatologa	14	20 %	V České Třebové je 14 ordinací, v nichž pracuje 19 lékařů
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře - gynekologa	2	20 %	V České Třebové jsou dvě ordinace, avšak 4 lékaři
Zařízení lékárenské péče	6	20 %	Všechny lékárny sídlí v České Třebové. Dvě z nich jsou součástí obchodních center, další jsou pak situovány hlavně v blízkosti centra města.
Nemocnice	0	0	Ačkoliv toto zařízení v SO ORP není, jeho dostupnost je dobrá ze všech obcí ORP Česká Třebová, neboť se nalézá hned ve třech sousedních ORP (Ústí nad Orlicí, Litomyšl, Svitavy) do max. vzdálenosti 20km.
Odborné léčebné ústavy	0	0	
Léčebna pro dlouhodobě nemocné	0	0	Toto zařízení v SO ORP není, jeho dostupnost je dobrá ze všech obcí ORP Česká Třebová, neboť se nalézá hned ve třech sousedních ORP (Ústí nad Orlicí, Litomyšl, Svitavy) do max. vzdálenosti 20km.

/Zdroj: webové stránky ČSÚ, vlastní šetření/

Všechna zdravotnická zařízení se mimo dvou detašovaných pracovišť praktického lékaře v obci Třebovice, nacházejí v České Třebové. Jedná se o ordinace dětských lékařů, praktických lékařů pro dospělé, stomatologické a gynekologické ordinace. Jsou zde však zastoupena i specializovaná pracoviště (ORL, ušní, kardiologie, chirurgická ambulance atd.). Většina těchto pracovišť je sdružena v budovách dvou poliklinik. Přímo v území se nenachází nemocnice. Její dostupnost je však dobrá ze všech obcí ORP Česká Třebová, neboť se nalézá hned ve třech sousedních ORP (Ústí nad Orlicí, Litomyšl, Svitavy) do max. vzdálenosti 20km.

Sociální služby: Na území SO ORP sídlí (mají pobočku) čtyři poskytovatelé sociálních služeb. Všechna zařízení najdeme přímo v obci Česká Třebová. Sociální služby Česká Třebová se věnují zejména péči o seniory a osoby se zdravotním postižením (zřizovatelem je obec) a zajišťují provoz těchto služeb: Domov pro seniory, Pečovatelská služba (pouze pro obyvatele Česká Třebová) a Týdenní stacionář. Druhým poskytovatelem sociálních služeb je NADĚJE. Její služby jsou zaměřeny na osoby ohrožené sociálním vyloučením. Amalthea (pobočka Česká Třebová) se v rámci SO ORP Česká Třebová věnuje zejména podpoře pěstounů v programu Náhradní rodinná péče (průvodcovské služby pro pěstouny, odlehčovací služby, vzdělávací programy pro pěstouny, volnočasové programy pro děti). Další službu realizuje v rámci projektu Podpora rodiny (SAS pro rodiny s dětmi, doprovázení v komunikaci s úřady, spolupráce při řešení dluhové problematiky apod.

V neposlední řadě poskytuje v území své služby SONS, který se zaměřuje zejména na poradenství a realizaci sociálně aktivizačních služeb pro nevidomé a jinak těžce zrakově postižené občany.

Jiní poskytovatelé sociálních služeb přímo v území nesídlí, nicméně některé další v území přímo působí (Charita - pečovatelská služba, domácí hospicová péče, Laxus - protidrogová prevence). Služeb dalších poskytovatelů mohou obyvatelé využít v sousedních SO ORP. Vzhledem k velikosti regionu je dostupnost těchto zařízení vnímána jako přijatelná.

V území není v současné době nastaven systém komunitního plánování pro celý správní obvod (vzhledem k velikosti území a četnosti poskytovatelů, nejlépe s přesahem do sousedních SO ORP), avšak město Česká Třebová má vytvořený Střednědobý plán rozvoje sociálních a souvisejících služeb Města Česká Třebová na období let 2013-2017. Ostatní obce SO ORP (Přívrat, Semanín, Rybník, Třebovice) nejsou zřizovateli žádných sociálních služeb a Komunitní plány nemají.

/Zdroj: Sociodemografická analýza města Česká Třebová 2013 a Rozbor udržitelného rozvoje pro území SO ORP Česká Třebová 2012, SBDL 2011, Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb, vlastní šetření /

Ekonomická situace území, struktura ekonomiky území a trh práce

Tabulka 8: Ekonomická aktivita obyvatel území SO ORP

			Celkem	Muži	Ženy
Ekonomicky aktivní celkem			8 677	4 723	3 954
v tom:	zaměstnaní		7 642	4 158	3 484
	z toho podle postavení v zaměstnání	zaměstnanci	6 410	3 394	3 016
		zaměstnavatelé	218	161	57
		pracující na vlastní účet	615	407	208
	ze zaměstnaných	pracující důchodci	277	137	140
		ženy na mateřské	136	x	136
	nezaměstnaní		1 035	565	470
Ekonomicky neaktivní celkem			8 847	3 751	5 096
z toho	nepracující důchodci		4 528	1 764	2 764
	žáci, studenti, učni		2 685	1 342	1 343
Osoby s nezjištěnou ekonomickou aktivitou			684	394	290

/Zdroj: webové stránky ČSÚ, SBDL 2011, vlastní šetření/

Tabulka 9: Charakteristika dojíždění do škol a zaměstnání

Vyjíždějící do zaměstnání a škol			Celkem
Vyjíždějící celkem			4 635
v tom	vyjíždějící do zaměstnání		3 277
	v tom	v rámci obce	1 489
		do jiné obce okresu	1 110
		do jiného okresu kraje	352
		do jiného kraje	294
		do zahraničí	32
	vyjíždějící do škol		1 358
	v tom	v rámci obce	540
		mimo obec	818

/Zdroj: webové stránky ČSÚ, SBDL 2011, vlastní šetření/

Tabulka 10: Charakteristika domácností

Hospodařící domácnosti podle typu			Hospodařící domácnosti	
Hospodařící domácnosti celkem			7 703	
v tom:	tvořené 1 rodinou		4 955	
	v tom	úplné	bez závislých dětí	2 381
			se závislými dětmi	1 602
		neúplné	bez závislých dětí	472
			se závislými dětmi	500
	tvořené 2 a více rodinami		110	
	domácnosti jednotlivců		2 385	
vícečlenné nerodinné domácnosti		253		

/Zdroj: webové stránky ČSÚ, SBDL 2011, vlastní šetření/

Tabulka 11: Charakteristika nezaměstnanosti v území SO ORP

NEZAMĚŠTNANOST	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Evidovaní uchazeči o zaměstnání	960	1006	1000	886	740	872	1274	1381	1140	1253
z toho (%):	9,2	9,1	9,4	13,7	19,6	21,8	16,0	13,4	16,1	12,8
občané se zdravotním postižením	88	92	94	121	145	190	204	185	184	160
z toho (%):	6,4	6,3	5,0	6,2	4,5	6,5	5,4	4,1	4,8	6,3
absolventi	61	63	50	55	33	57	69	57	55	79
z toho (%):	38,3	40,2	40,1	41,0	39,3	32,1	31,1	37,9	49,8	68,3
osoby s délkou evidence nad 12 měsíců	368	404	401	363	291	280	396	523	568	856
Volná pracovní místa	27	26	29	253	111	83	44	35	81	66
Počet uchazečů na 1 volné	35,6	38,7	34,5	3,5	6,7	10,5	29	39,5	14,1	19
Míra nezaměstnanosti (%) za ORP	9,73	10,19	9,34	8,49	6,9	8,43	12,77	13,69	11,27	11,5

/Zdroj: webové stránky ČSÚ, SBDL 2011, vlastní šetření/

Ekonomická aktivita obyvatelstva v daném území se odvíjí od počtu osob v tzv. ekonomicky aktivním věku, počtu žen ve věku fertlím, od množství osob, které se připravují na povolání a v neposlední řadě i od věkové struktury obyvatel. Doplnujícím faktorem pak je i ekonomická aktivita a věk osob v postproduktivním období. Zaměříme-li se na výše uvedené ukazatele, vyplývá nám z dat uvedených v tabulkách toto. Na konci sledovaného období (r. 2012) bylo v SO ORP Česká Třebová ekonomicky aktivních cca 46,9 % obyvatel z toho 54,4 % tvořili muži a menší skupinu (45,5 %) ženy. V případě ekonomicky neaktivních osob jsou tyto hodnoty opačné, což způsobuje zejména vyšší podíl žen seniorského věku v populaci. Z celkového počtu ekonomicky aktivních osob pak většina 73 % pracuje na pozici zaměstnance. Ekonomicky neaktivních osob bylo na konci sledovaného období o 0,9 % více než těch ekonomicky aktivních. Tento trend se bude velmi pravděpodobně do budoucna ještě dále zvyšovat v přímé úměře k zvyšujícímu se počtu obyvatel seniorského věku v populaci.

Řada ekonomicky aktivních obyvatel (25 %), vyjíždí denně za prací nebo do škol. Ať už v rámci obce (v případě pracujících je to 45 % obyvatel), či do jiné obce v rámci okresu (33 % z celkového počtu pracujících). Vyjíždka do větších vzdáleností (do jiného okresu, kraje, zahraničí) se v případě pracujících týká pouze malého procenta. Dopravní obslužnost je pro tento účel ve většině obcí správního obvodu zajištěna dostatečně, avšak ne vždy ideálně. Nejvíce problematická je v obci Přívrat a některých místních částech České Třebové.

Z hlediska zaměstnanosti vykazuje SO ORP Česká Třebová třetí nejvyšší podíl nezaměstnaných (na konci sledovaného období to bylo 11,5 %) a stejně tak i dlouhodobě nezaměstnaných v kraji. Skupinu dlouhodobě nezaměstnaných osob tvoří 68,3 % osob z celkového počtu nezaměstnaných v rámci SO ORP. Tuto skutečnost ovlivňuje mimo jiné i stále se rozšiřující skupina osob dlouhodobě ohrožených sociálním vyloučením, žijících v sociálně vyloučené lokalitě sídliště Borek. Nejvyšší míra nezaměstnanosti v rámci SO ORP je dlouhodobě zaznamenávána v obci Semanín, nejnižší pak v České Třebové. Obdobné je to i v případě počtu nezaměstnaných na jedno pracovní místo, kdy nejhůře je na tom opět obec Semanín a nejlépe obec Rybník.

/Zdroj: Sociodemografická analýza města Česká Třebová 2013 a Rozbor udržitelného rozvoje pro území SO ORP Česká Třebová 2012, SBDL 2011, Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb, vlastní šetření /

Tabulka 12: Charakteristika trhu práce v území SO ORP

EKONOMICKÉ SUBJEKTY SE SÍDLEM NA ÚZEMÍ ORP	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Ekonomické subjekty celkem (podle Registru ek. subjektů)	3 267	3 271	3 265	3 282	3 323	3 426	3 551	3 638	3 714	3 696
fyzické osoby celkem	2 642	2 630	2 598	2 615	2 640	2 711	2 720	2 778	2 855	2 834
z toho zemědělství podnikatelé	101	99	99	99	99	98	37	37	38	39
vyjádření v %	3,09	3,03	3,03	3,02	2,98	2,86	1,04	1,02	1,02	1,06
právnícké osoby celkem	625	641	667	667	683	715	831	860	859	862
z toho obchodní společnosti	227	233	237	233	239	247	251	262	270	281
vyjádření v %	36,3	36,3	35,5	34,9	35,0	34,5	30,2	30,5	31,4	32,6
Podíl ekonomických subjektů podle vybraných odvětví ek. činnosti (%)										
zemědělství, lesnictví a rybářství	3,7	3,7	3,8	4	3,9	3,9	2,4	2,6	2,7	2,8
průmysl celkem	13,4	13,3	13,4	13,3	13,1	12,6	12,5	12,6	12,5	12
stavebnictví	11	11,3	10,9	11,2	11,6	11,9	11,7	11,8	11,4	11,3
obchod, ubytování, stravování a pohostinství	38,8	38,1	37,9	37,4	37,5	37,5	36,3	36,2	36,0	35,1

/Zdroj: webové stránky ČSÚ, SBDL 2011, vlastní šetření

Na území šetřeného SO ORP bylo k 31.12.2012 registrováno 3 696 ekonomických subjektů. Tento počet zahrnuje všechny subjekty s platným IČ se sídlem v území SO ORP. Z hlediska právní formy převažují fyzické osoby (76 %), právnícké osoby tvoří pouze 24 % zapsaných subjektů. Nejčastěji právnícké osoby reprezentují obchodní společnosti (32 %). Většina ekonomických subjektů se v rámci své činnosti věnuje nějaké obchodní činnosti 35,1 %, nejméně pak zemědělství 2,8 %.

Z hlediska vlivu na trh práce lze jen 21 subjektů označit za významné, neboť mají více než 50 zaměstnanců. Patří k nim zejména velké průmyslové podniky s tradicí, jako je např. CZ LOKO, a.s. Česká Třebová - výroba železničních lokomotiv a vozového parku, KORADO, a.s. Česká Třebová - výroba radiátorů a kotlů k ústřednímu topení (více než 500 zaměstnanců), celá řada menších průmyslových podniků, Městský úřad Česká Třebová, technické a sociální služby města Česká Třebová a školská zařízení.

Tabulka 13: Přehled významných zaměstnavatelů

Obchodní jméno	Sídlo	Převažující činnost	Kategorie podle počtu zaměstnanců
CZ LOKO, a.s.	Česká Třebová	Výroba železničních lokomotiv a vozového parku	500 - 999
KORADO, a.s.	Česká Třebová	Výroba radiátorů a kotlů k ústřednímu topení	250 - 499
L D M, spol. s r. o.	Česká Třebová	Výroba ostatních potrubních armatur	200 - 249
Řetězárna Česká Třebová, s.r.o.	Česká Třebová	Výroba drátěných výrobků, řetězů a pružin	200 - 249
BÖHM PLAST-TECHNIK, a.s.	Česká Třebová	Výroba ostatních plastových výrobků	100 - 199
DRUMEL a Co., s.r.o.	Česká Třebová	Obrábění	100 - 199
IMS – Dražnar, s. r. o.	Česká Třebová	Výroba ostatních plastových výrobků	100 - 199
Josef Škrkoň - Techplast, a.s.	Rybník	Výroba ostatních plastových výrobků	100 - 199
Město Česká Třebová	Česká Třebová	Všeobecné činnosti veřejné správy	100 - 199

Obchodní jméno	Sídlo	Převažující činnost	Kategorie podle počtu zaměstnanců
ORLÍK-KOMPRESORY výrobní družstvo	Česká Třebová	Výroba ostatních čerpadel a kompresorů	100 - 199
SINTEX, a.s.	Česká Třebová	Výroba pletených a háčkových materiálů	100 - 199
Vyšší odborná škola a Střední škola technická Česká Třebová	Česká Třebová	Střední odborné vzdělávání na středních odborných školách	100 - 199
eko Bi, s.r.o.	Česká Třebová	Shromažďování a sběr odpadů, kromě nebezpečných	50 - 99
MIKA, a.s.	Česká Třebová	Výroba parfémů a toaletních přípravků	50 - 99
Presplast, s.r.o.	Česká Třebová	Výroba ostatních plastových výrobků	50 - 99
Sociální služby Česká Třebová	Česká Třebová	Sociální péče v domovech pro seniory	50 - 99
SOLEA CZ výrobní družstvo	Rybník	Výroba ostatních kovodělných výrobků j. n.	50 - 99
SOLIMONT, s.r.o.	Česká Třebová	Výroba spojovacích materiálů a spojovacích výrobků se závity	50 - 99

/Zdroj: Sociodemografická analýza města Česká Třebová /

Doprava

Lze říci, že v monitorovaném SO ORP Česká Třebová, je průměrná hustota silniční sítě. Územím neprochází dálnice ani rychlostní komunikace. Základ sítě komunikací tvoří silnice I. a II. třídy, na níž jsou napojeny silnice třídy III. a místní účelové komunikace. Významnou úlohu v zajištění dostupnosti důležitých center východní části území a zároveň jejich spojení s Jihomoravským krajem pro území SO ORP Česká Třebová, tvoří napojení silnic I/14 a I/43. Největší intenzita dopravy je dle sčítání 2010 mezi městy Česká Třebová a Ústí na Orlicí.

Město Česká Třebová je dlouhodobě považováno za významnou železniční křižovatku. Územím SO ORP Česká Třebová probíhá I., II., i III. tranzitní železniční koridor (TŽK) a koridory tratě transevropské železniční sítě (TERFN). Poskytuje spojení mezi Prahou, Ostravou i Brnem. Potažmo pak i se všemi sousedními státy. Význam tohoto železničního koridoru podpořilo v roce 2013 i zahájení provozu na nově vybudovaném kontejnerovém překladišti společnosti METRANS, a. s.

V žádné obci na území SO ORP Česká Třebová není zavedena MHD. K zajištění veřejné dopravy tak slouží zejména autobusová linková doprava a železnice.

Na území SO ORP se též nachází letiště. Toto je využíváno ke sportovnímu létání (především ultralehké letouny).

V současné době je na řešeném území sledována územní rezerva pro možnost vybudování vodní cesty D-O-L (Labské větve).

Těžba nerostných surovin, průmyslová výroba a stavebnictví, řemesla a jiné drobné podnikatelské aktivity, komerční služby a maloobchodní sféra, inovace

Těžba nerostných surovin - od 01.07.2008 (zrušení cihelny s těžbou cihlářského jílu) se na území SO ORP Česká Třebová nenacházejí žádné dobývací prostory. Byla zde však vymezena chráněná ložisková území. Ta celkově zabírají 4,6 % území SO ORP, a též ložisko nerostných surovin (jílovce) v obci Semanín, které pokrývá přibližně jednu čtvrtinu obce. Území je využíváno společností P-D Refraktories CZ, a.s., Velké Opatovice.

Průmyslová výroba - patří na území ORP ke stěžejním. Firmy zaměřené tímto směrem patří k významným zaměstnavatelům v SO ORP a zaměstnávají více než 30 % z celkového počtu ekonomicky aktivních osob ve správním obvodu. Mezi nejvýznamnější patří CZ LOKO, a.s.

a KORADO, a.s.. Ostatní, menší se soustředí na výrobu plastových výrobků (Josef Škrkoň - Techplast, a.s., IMS - Drašnar, s.r.o., BÖHM PLAST-TECHNIK, a.s.). Nelze opomenout ani společnost SOLEA, v.d., která se specializuje na lisování plastů, kovovýrobu, montáže a sorting. Výjimečná je pak hlavně svým členstvím v Asociaci zaměstnavatelů zdravotně postižených (AZZ).

Stavebnictví - na území ORP se nachází okolo tří set podnikatelských subjektů zabývajících se tímto odvětvím - stavební firmy. Většina z nich má sídlo přímo v České Třebové. Jedná se jak o firmy (obvykle s nevelkým počtem zaměstnanců), které zajišťují bytovou výstavbu, zateplování a rekonstrukce objektů a veškeré služby s tím spojené, tak i o drobné podnikatele věnující se stavebně řemeslným pracím. Mezi největší, patří Rydo, s.r.o., DS Intex, s.r.o. a H Stavex, s.r.o. Tyto nabízejí mimo stavebních činností i zemní a výkopové práce jako jsou opravy kanalizačních a vodovodních sítí, výstavba a opravy komunikací, přípravné práce pro stavby apod. K větším společnostem patří též Teza, s.r.o., která mimo jiné zajišťuje správu bytového fondu města Česká Třebová.

Terciární sektor, tedy sektor poskytování služeb, představuje na území SO ORP nejvýznamněji zastoupenou skupinu podnikatelských subjektů. Podíl terciárního sektoru je vysoký i v porovnání s krajskou a národní úrovní. Nicméně toto dominantní zastoupení služeb nikterak nevypovídá o významnosti jednotlivých subjektů coby zaměstnavatele (největšími zaměstnavateli v SO ORP jsou výše uvedené průmyslové společnosti), avšak v tomto sektoru pracuje téměř polovina ekonomicky aktivních osob, nejvíce pak v oblasti dopravy a skladování.

Maloobchodní síť - v každé obci správního obvodu se nachází obchod s nabídkou základního zboží. Ve městě Česká Třebová je dobře rozvinutá maloobchodní síť včetně několika supermarketů, avšak za nedostatek lze považovat kumulaci velkých obchodních center v jedné lokalitě.

Ekologická situace a ochrana životního prostředí, zemědělství a lesnictví

Oblast šetřeného území je dlouhodobě ovlivňována lidskou činností. Přesto se zde však nachází řada lokalit, které jsou významné pro jeho ekologickou stabilitu a často i ojedinělé a specifické. Na území SO ORP se sice nenachází žádné rozsáhlé chráněné území jako je chráněná krajinná oblast nebo národní park, nicméně zde nalezneme maloplošná chráněná území, kam lze zařadit národní přírodní rezervace, přírodní rezervace, národní přírodní památky a přírodní památky. V našem případě se jedná zejména o dvě přírodní rezervace. První z nich nese název Psí kuchyně a rozkládá se v oblasti obce Semanín, a to na ploše jedné desetiny hektaru. Druhou z přírodních rezervací zasahujících do tohoto SO ORP jsou Třebovské stěny. Jedná se o strmé svahy hřbetu Hřívý, tvořené zejména z pískovců a slínovců. Rozloha této oblasti je čtyři desetiny hektaru. Mezi významné součásti soustavy ochrany přírody na území SO ORP jsou též zařazena vymezená území CHOPAV (Chráněná oblast přirozené akumulace vod) a stávající zranitelná území, která významně přispívají k zachování a ochraně ekosystémů na tomto území a zároveň omezují působení negativních jevů na zdroje povrchových i podzemních vod.

Zemědělství nepatří v oblasti SO ORP Česká Třebová, vzhledem k průmyslovému zaměření, k zvláště preferovaným oborům (k 31.12.2013 zde bylo evidováno 34 zemědělských podnikatelů). K významným charakteristikám území však patří jistě podíl orné půdy na celkové výměře území a jeho vývoj. Největší absolutní rozlohu orné půdy lze přičíst přímo České Třebové (818,2ha), avšak nejvyšší podíl orné půdy vzhledem k rozloze obce je patrný v obci Třebovice (40,6 % z výměry obce). V posledních obdobích nedeochází k výraznějším úbytkům zemědělského půdního fondu.

Významný přírodní zdroj území SO ORP Česká Třebová představují lesní porosty. Zalesnění tohoto území bylo v roce 2012 takřka 46 %. Převážná většina lesů spadá do kategorie lesů hospodářských.

Technická infrastruktura (elektroenergetika, plynárenství, teplárenství, dálkovody, telekomunikace, vodovody a kanalizace pro veřejnou potřebu, odpadové hospodářství, vodní hospodářství, ochrana před povodněmi a živelními pohromami)

Technická infrastruktura:

1) Elektroenergetika - všechny obce v rámci SO ORP jsou pokryty vedením elektrického napětí. Vedení elektrizační soustavy je z velké části realizováno jako vedení nadzemní s elektrickou stanicí, s výjimkou intravilánu města Česká Třebová, kde je využito podzemního kabelového vedení. S dodávkou elektrické energie se na území SO ORP větší problémy nevyskytují, pouze za silných větrů, či bouřek nastávají drobné poruchy. Samotné město Česká Třebová je napájeno z transformovny 110/35/22/6kV, která se nachází na jeho území. Transformovna nadřazená 400/100kV se nachází v Krasíkově. Opravy a rekonstrukce technicky zastaralých úseků jednotlivých vedení (35kV, 22kV, 6kV) jsou realizovány postupně.

2) Plynárenství - plynem je SO ORP Česká Třebová zásobován jen částečně. Konkrétně jsou to město Česká Třebová, obec Rybník (80 %) a Třebovice (90 %). Obce Semanín a Přívrat nemají ať už z ekonomického nebo jiného hlediska o zavedení plynu zájem. Zásobování zemním plynem je realizováno přes regulační stanice, které jsou napojeny pomocí vysokotlakých přípojek na vysokotlaký přepravní systém.

3) Vodovody a kanalizace - všechny obce v rámci SO ORP Česká Třebová mají zavedenu vodovodní síť. Zásobování pitnou vodou je zajišťováno buď právě veřejnou vodovodní sítí nebo odběrem z domovních studní. Založeno je na využití bohatých vodních zdrojů v oblasti CHOPAV. Provozovatelem vodovodní sítě je pro většinu šetřeného území ORVOS Česká Třebová, s.r.o. Pouze v obci Semanín toto zajišťují Vodovody a kanalizace Jablonné nad Orlicí, a. s. Veřejný vodovod Česká Třebová gravitačně zásobuje pitnou vodou ze dvou tlakových pásem obyvatelstvo, průmysl a ostatní odběratele v lokalitách Česká Třebová, Parník, Lhotka, Skuhrov. Části, které nejsou pokryty vodojemy jsou zásobovány pomocí tlakových stanic. Vodovod je zásobován podzemní vodou z jednoho zdroje v hloubce cca 70m. Jímaná voda je velmi dobré kvality a splňuje přísné požadavky Ministerstva zemědělství č. 376/2000Sb.

Obec Přívrat uvádí poddimenzovanou vodovodní síť, která omezuje samotný rozvoj obce.

Celková délka vodovodní sítě v SO ORP Česká Třebová činí 127,26km. Potřeba rekonstrukce a zvýšení kapacity původních vodních řadů v některých obcích je nezbytná a to jednak z důvodu snižování ztrát vody a též z důvodu zvyšující se spotřeby.

Odpadní vody jsou v jednotlivých obcích odváděny do kanalizační sítě případně zachycovány v bezodtokových jímkách a likvidovány. Pro odvod vody dešťové slouží systém příkopů, struh a propustků, popřípadě i jednotná kanalizační síť. Ve městě Česká Třebová je vybudována kanalizační síť (systém dešťové, jednotné a splaškové kanalizace), v obci Rybník (dešťová a jednotná kanalizace), v obci Semanín (splašková kanalizace). V obci Přívrat a Třebovice (kanalizace dešťová). V České Třebové je vybudována a v roce 2013 zrekonstruována čistička odpadních vod (ČOV). V souvislosti s rekonstrukcí ČOV byla dobudována též kanalizace v některých částech města. Kanalizace je částečně gravitační a částečně tlaková. Rekonstrukce ČOV zajistila schopnost plnit emisní limity na odtoku, dle platných předpisů kategorie čistíren pro 10 až 100 tisíc ekvivalentních obyvatel (kapacita je nyní 20 000 ekvivalentních obyvatel). Na českotřebovskou ČOV je napojena i obec Rybník. Obec Třebovice má udělenou výjimku pro vypouštění odpadních vod do vod povrchových. Obec Semanín má vlastní ČOV.

4) Teplárenství - zásobován teplem v SO ORP je především terciární sektor na území města Česká Třebová (přibližně 1/4 města). Rozvod tepla je též zajišťován na malém území obce Rybník. Hlavním dodavatelem tepla pro vytápění bytů je městská společnost TEZA, s.r.o.

5) Odpadové hospodářství - základním nástrojem pro řešení problematiky odpadového hospodářství je krajský Plán odpadového hospodářství PK. Město Česká Třebová má pak vlastní plán odpadového hospodářství. Nakládání s komunálními odpady, stejně tak jako výši poplatku za svoz komunálních odpadů určuje obecně závazná vyhláška jednotlivých obcí.

Na území SO ORP je svoz komunálního odpadu zajišťován svozovými firmami Eko Bi, s.r.o. a EKOLA České Libchavy, s.r.o. Stoprocentním vlastníkem firmy Eko Bi, s.r.o. je město Česká Třebová. Mimo pravidelného svozu odpadu zajišťuje též provoz sběrného dvora a skládky (Třebovice). Součástí skládky je též třídírna a sklad NO. Na základě individuální smlouvy zajišťuje svoz odpadu i v obcích Třebovice, Rybník a Semanín. Společnost EKOLA České Libchavy, s.r.o. sídlí mimo SO ORP Česká Třebová (SO ORP Ústí nad Orlicí)) a zajišťuje svoz odpadů v obci Přívrat.

Veškerý odpad vyprodukovaný ekonomickými subjekty je svážen svozovou firmou na základě smlouvy či samotnými původci odvážen přímo na skládku v Třebovici. Na území SO ORP působí ještě další, menší subjekty, které se věnují problematice odpadového hospodářství. Tyto jsou, ale obvykle úzce zaměřeny na jednu konkrétní oblast (např. využití odpadu k terénním úpravám, sběr autovraků, dekontaminace odpadu apod.)

6) Vodní hospodářství - Česká Třebová i celé území jejího SO ORP leží na evropském rozvodí mezi Černým a Severním mořem. Vodní toky patří do povodí Labe (západ a severozápad) a do povodí Moravské Sázavy (východ a jihovýchod). Významným hospodářským tokem území je řeka Třebovka, jež je zásobena z toků Javorka a Vrbovka. Na území se též nachází několik velkých chovných rybníků (Hvězda - Třebovice, Nový rybník, Vidlák,...)

Do území zasahuje chráněná oblast přirozené akumulace vod (CHOPAV) Východočeská křída. Její podzemní vody patří k nejkvalitnějším vodám Českého masívu a splňují nejpřísnější kritéria pro pitnou vodu. Podíl CHOPAV dosahuje na území obcí Rybník, Semanín, Třebovice a Přívrat 100 %.

Ochrana jakosti vod se zakládá jednak na omezování přístupu znečišťujících látek ze zdrojů znečištění vod a jejich prostředí, dále pak na ochraně vodních zdrojů formou prevence. Hlavním zdrojem znečištění může být i plošné znečištění vod zemědělskou činností. I na území SO ORP Česká Třebová byla stanovená zranitelná oblast a to v celkové rozloze cca 84,74ha.

7) Záplová území - díky způsobu hospodaření a nevhodným zásahům do území v minulých desetiletích, došlo v SO ORP Česká Třebová opakovaně k záplavám, a to včetně zastavěných částí území. Na území SO ORP Česká Třebová byla vymezena záplavová území na katastrálním území tří obcí z celkového počtu pěti. Celková rozloha těchto území tvoří cca 0,6 % celkové výměry území.

Nejhorší situace je v obci Rybník a Třebovice, kde zaplaví voda s periodicitou 100 let až 21,8ha (1,96 % území) a 21,6ha (1,88 % území). V obci Česká Třebová se jedná o 0,32ha, tj. 13,0 % území obce.

V katastrálních územích zbylých dvou obcí SO ORP Česká Třebová (Přívrat a Semanín) se žádné aktivní záplavové území nenachází.

Na území SO ORP Česká Třebová nenalezneme žádný objekt ani zařízení protipovodňové ochrany. Obec Třebovice má však platný Povodňový plán obce, který řeší opatření potřebná k odvrácení nebo zmírnění povodňových škod, ke kterým by při rozvodnění vodních toků ve správním území obce mohlo dojít.

8) Telekomunikace - lze říci, že celé území SO ORP je dobře pokryto telekomunikační sítí. Na území obce Česká Třebová v roce 2006 započala výstavba metropolitní veřejné vysokorychlostní optické sítě MEWOS s optickým tranzitním kabelem s 576 vlákny. Tato síť je realizovaná jako budoucí náhrada stávající koaxiální kabelové sítě. Její přenosová kapacita je 100x vyšší, a proto je budována jako otevřená síť pro širokou veřejnost a podnikatelské subjekty. V průběhu roku 2010 byla síť MEWOS rozšířena o 1624 dvouvláknových účastnických přípojek, které byly zavedeny pro domácnosti v bytových domech.

V roce 2012 zainvestovala společnost KABELOVÁ TELEVIZE CZ, s.r.o. výstavbu super moderního datového centra ELBRUS, které je svým charakterem ojedinělé v tomto regionu. Hlavním důvodem výstavby byla modernizace Hlavní přijímací stanice a umístění této stanice do technologicky a bezpečnostně stabilního prostředí. Tato významná investice vedla k plošnému zlepšení a stabilitě všech nabízených služeb.

Z celkového počtu 7070 obydlených bytů je v SO ORP Česká Třebová celkem 57,8 % bytů vybavených počítačem a 53 % bytů vybavených počítačem s internetem. Největší podíl obydlených bytů napojených na internet je v obci Přívrat (59,3 %), naopak nejmenší podíl je v obci Třebovice (46,2 %).

Rekreace, památky a cestovní ruch

Na území SO ORP se nachází velké množství turistických a naučných stezek, přírodních zajímavostí, kulturních i historických památek a v neposlední řadě též dobře fungujících kulturních zařízení a zajímavých sportovišť. Mezi atraktivní přírodní místa patří bezesporu přírodní rezervace Třebovské stěny a Psí kuchyně, smyslově naučná stezka údolím Skuhrovského potoka či Semanínské naučné stezky.

Nejvýznamnější architektonickou památkou na území SO ORP Česká Třebová je románská rotunda sv. Kateřiny a je zároveň nejstarší dochovanou rotundou ve východních Čechách. K dalším významnějším kulturním památkám patří celá památková zóna v České Třebové tvořící centrum města, kde leží např. kostel sv. Jakuba Většího, sloup se sochou P. Marie Immaculaty, budova radnice, atd.

Turisticky zajímavým cílem též může být např. Chalupa č. p. 50 v Kozlově – postavena v 19. století, kde pobýval a tvořil M. Švabinský (v současnosti je expozicí Městského muzea Česká Třebová), Semanínský kostel sv. Bartoloměje s expozicí Semanínská renesance nebo poutní místo a bývalé lázně Hory u České Třebové, které jsou spojeny s pobytem Boženy Němcové, či 55,5m vysoká rozhledna Maxe Švabinského na Kozlovském kopci nebo PINGUin park v obci Přívrat.

Z hlediska možnosti ubytování patří SO ORP Česká Třebová v rámci Pardubického kraje k těm s nejmenším počtem lůžek. Zahrnuje však ubytovací zařízení různých kategorií od Hotelu Bravo přímo v České Třebové přes penziony v přilehlých obcích až po ubytovny.

/Zdroj: Sociodemografická analýza města Česká Třebová a Rozbor udržitelného rozvoje pro území SO ORP Česká Třebová/

2.1.3. Územní plánování obcí a kraje, širší vztahy území

Následující tabulka uvádí počty obcí s platným územním plánem a strategickým plánem (programem rozvoje obce nebo jiným koncepčním dokumentem řešící rozvoj) v rámci správního obvodu.

Tabulka 14: Územní a strategické plánování

Název údaje	Hodnota	% z celkového počtu obcí	Komentář
Počet obcí s platným územním plánem	5	100 %	
Počet obcí s plánem v přípravě	0	0	
Počet obcí se strategickým plánem (nebo programem rozvoje obce)	2	40 %	Přívrat – program rozvoje obce v přípravě Česká Třebová – Strategický plán, nyní se připravuje nový.

/Zdroj: vlastní šetření/

Česká Třebová:

Územní plán města Česká Třebová byl schválen 28.06.2005 a nabyl účinnosti 15.07.2005.

Od té doby bylo projednáno sedm změn ÚPO.

V období od první aktualizace ÚAP v roce 2010 nabyly účinnosti dvě změny ÚPO (poslední, která nabyla účinnosti, byla Změna č. 7 – vydaná 05.03.2013 a nabyla účinnosti 23.03.2013).

Regulačního plán městské památkové zóny Česká Třebová – 06.12.2006 byl schválen návrh, 02.01.2007 nabyla účinnosti vyhláška obce.

Změna č. 1 RP MPZ Česká Třebová - vydána 23.09.2013 a nabyla účinnosti 18.10.2013.

Přívrat:

Územní plán obce Přívrat byl vydán 29.07.2009 a nabyl účinnosti 21.08.2009.

Změna č. 1 ÚP Přívrat – vydána 31.07.2013 a nabyla účinnosti 21.08.2013.

Rybník:

Územní plán obce Rybník byl schválen 30.06.2005 a nabyl účinnosti 19.07.2005.

Změna č. 1 ÚPO Rybník – 16.11.2006 schválen návrh ÚPD, 03.12.2006 vyhláška obce o závazné části ÚPD nabyla účinnosti.

Změna č. 2 ÚPO Rybník – vydána 01.07.2010 a nabyla účinnosti 05.08.2010.

Regulační plán části obce Rybník – 16.12.1999 schválen.

Semanín:

Územní plán obce Semanín – 28.12.2006 schválen návrh ÚPD, 15.01.2007 vyhláška obce o závazné části ÚPD nabyla účinnosti.

Změna č. 1 ÚPO Semanín – vydána 18.05.2011 a nabyla účinnosti 21.06.2011.

Třebovice:

Územní plán obce Třebovice – 30.11.2004 schválen návrh ÚPD, 26.12.2004 vyhláška obce o závazné části ÚPD nabyla účinnosti.

Změna č. 1 ÚPO Třebovice – vydána 26.01.2010 a nabyla účinnosti 20.02.2010.

Změna č. 2 ÚPO Třebovice – vydána 27.06.2013 a nabyla účinnosti 17.07.2013.

Mapa 2: Vymezení katastrálních území

Z územního plánování na úrovni obcí (územní plány jednotlivých obcí), kraje (zásady územního rozvoje) a státu (politika územního rozvoje) plynou následující významná omezení, příležitosti či limity:

PÚR vymezuje:

Rozvojovou osu Hradec Králové/Pardubice - Moravská Třebová – Mohelnice – Olomouc - Přerov, tato vymezuje obce mimo rozvojové oblasti a rozvojovou osu OS11, s výraznou vazbou na významné dopravní cesty, tj. rychlostní silnici R35, silnici I/35, koridor připravované rychlostní silnice R35 a železniční trať č. 010 (v úseku Pardubice - Česká Třebová I. tranzitní železniční koridor) a č. 270 (Česká Třebová - Přerov (III. tranzitní železniční koridor). Tj. území ovlivněné těmito tratěmi a spolupůsobením center Vysoké Mýto, Litomyšl, Ústí nad Orlicí, Česká Třebová, Svitavy, Moravská Třebová, Zábřeh na Moravě a Mohelnice.

Koridory a plochy dopravní infrastruktury - PÚR ČR vymezuje v území SO ORP Česká Třebová koridor ŽD7 - koridor Pardubice - Česká Třebová - Brno - záměrem je vytvoření podmínek pro zvýšení rychlosti v úsecích s jejím propadem a tím k zvýšení kapacity I. železničního koridoru zařazeného do dohody AGC a do evropské železniční sítě TEN-T. Posílení dálkové dopravy šetrné k životnímu prostředí.

Koridor vysokorychlostní železniční dopravy - VR1 - Praha - Brno - hranice ČR/Rakousko, respektive SR: důvodem vymezení je ochrana vysokorychlostních koridorů na území ČR v návaznosti na obdobné koridory v Rakousku apod.

ZÚR - zpřesňují vymezení rozvojových oblastí:

OBK 2 - Česká Třebová - Ústí nad Orlicí: rozvojová oblast je vymezena katastrálními územími SO ORP Česká Třebová: Česká Třebová (Česká Třebová, Lhotka u České Třebové, Skuhrov u České Třebové, Parník, Rybník u České Třebové, Semánin a Třebovice a katastrálními územími ORP Ústí nad Orlicí. ZÚR stanovují tyto zásady pro usměrňování územního rozvoje a rozhodování o změnách v území:

- a. sledovat možnost veřejného logistického centra ve vazbě na železniční uzel Česká Třebová
- b. rozvoj ekonomických aktivit soustřeďovat zejména ve vazbě na železniční uzel Česká Třebová
- c. rozvoj bydlení soustřeďovat zejména ve městě Česká Třebová
- d. respektovat kulturní a civilizační hodnoty území

ZÚR stanovují tyto úkoly pro územní plánování:

- a. stabilizovat trasu obchvatu silnice I/14 v České Třebové v prostoru obce Třebovice
- b. stabilizovat dopravní řešení využití území v prostoru Semanína ve vazbách na stávající a rozvojové plochy navazující na železniční uzel ČT
- c. respektovat požadavky na ochranu městské památkové zóny Česká Třebová
- d. respektovat požadavky na ochranu přírodní rezervace Třebovské stěny a přírodního parku Bohdalov - Hartinkov
- e. respektovat požadavky na ochranu a upřesnit vymezení skladebných částí ÚSES
  - E. 1. nadregionálních biokoridorů K82 a K93
  - E. 2. regionálních biocenter 330 Lhotka, 356 Palice, 357 Vadětín, 418 V Podkově, 457 Andrlův Chlum, 471 Horky, 1925 Kamenný vrch, 1926 U Kamenného vrchu
  - E. 3. regionálních biokoridorů 811 Anenské údolí - Hůrka, 860 Hůrka - Andrlův Chlum, 862A U Kamenného vrchu - Buková stráž, 862B Buková stráž - Andrlův Chlum, 865 Žampach - Vadětín, 866 Vadětín - Kamenný vrch, 867 U Kamenného vrchu - Palice, 869 Andrlův Chlum - Vadětín, 870 Vadětín - Les u Hrklice, 886 U Kamenného vrchu - Psí kuchyně

Dále ze ZÚR vyplývají tyto požadavky na vymezení a zpřesnění následujících veřejně prospěšných staveb dopravní infrastruktury:

Silnice I. třídy:

- a. koridor pro umístění stavby D26 - přeložka silnice I/14 obchvat České Třebové
- b. koridor pro umístění stavby D25 - přeložka silnice I/14 - Třebovice - Opatov

silnice II. třídy:

koridor pro umístění stavby D38 - přeložka silnice II/358 Němčice - Česká Třebová

silnice III. třídy:

koridor pro umístění stavby D62 - přeložka silnic III/35846 a III/35847 Semanín

ZÚR dále vymezují koridor pro územní rezervy staveb na vybrané silniční síti nadmístního významu

koridor pro umístění přeložky silnice I/14 - obchvat České Třebové a Dlouhé Třebové

ZÚR též vymezují tyto koridory územního systému ekologické stability a stanovují zásady a úkoly pro usměrňování územního rozvoje a rozhodování o změnách v území v souvislosti s nimi:

- a. funkční regionální biocentra: NKOD 446 - Psí Kuchyně, NKOD 330 Lhotka
- b. funkční regionální koridory - RK - 886 - U Kamenného vrchu - Psí kuchyně, RK - 887 - Psí kuchyně - Moravský Lačnov

ZÚR upřesňují územní podmínky koncepce ochrany a rozvoje přírodních, kulturních a civilizačních hodnot území, které svým rozsahem ovlivňují významné území kraje nebo mají národní či regionální význam a stanovují zásady pro zajištění jejich ochrany a možný rozvoj.

Přírodní hodnoty kraje: zvláště chráněná území ochrany přírody - národní přírodní památky a přírodní památky

- a. plochy pro těžbu nerostných surovin tedy: (dobývací prostor a chráněné ložiskové území Semanín)
- b. vodohospodářsky významná území - Chráněné oblasti přirozené akumulace vod Východočeská křída
- c. skladebné části ÚSES - výše uvedené biokoridory a biocentra

Kulturní hodnoty kraje:

městská památková zóna Česká Třebová - respektovat kulturní hodnoty území včetně urbanistického, architektonického a archeologického dědictví

Požadavky na řešení vyplývající z Územně analytických podkladů SO ORP Česká Třebová:

- Vymezený dobývací prostor a chráněné ložiskové území, představují územní limit jenž je třeba zohledňovat především při vymezování zastavitelných území a koridorů dopravní a technické infrastruktury.
- Přijetí opatření ke zvyšování vodního potenciálu území zejména v souvislosti s omezováním možných dopadů klimatických změn, spojených s poklesem hladin spodních vod. Působit k hospodárnému využívání vodních zdrojů v území. Lokalizace protipovodňových opatření v krajině, obnova nebo budování nových drobných nádrží k zadržování vody v území a omezování rozsahu povodní - posilování retenční a akumulací kapacity území revitalizací vodních toků.
- Asanace starých zátěží a kontaminovaných ploch. Vymezení ploch vhodných pro umístění bioplynových stanic a zařízení pro kompostování s ohledem na hygienické požadavky. Podpora separace odpadu v jednotlivých obcích.
- Zpřesnit v navazujících ÚPD územní vymezení prvků ÚSES (oproti ZÚR redukce, rozšíření posunutí s ohledem na pozemkovou držbu a morfologii terénu).
- Rozvoj plánovat s ohledem na zkvalitnění či doplnění chybějící infrastruktury.
- Při vymezování a zpřesňování koridorů pro rozvoj dopravní a technické infrastruktury, minimalizovat zásahy do ekologicky cenných lokalit, lesních porostů apod.
- Modernizace a dobudování kanalizační sítě v rámci celého SO ORP.
- V rámci ÚP obcí řešit odstranění dopravních závad a promítnutí záměrů vymezených v ZÚR PK
  - a. zajistit vymezení a zpřesnění šířky koridorů v závislosti na podmínky průchodu koridoru daným územím s ohledem na jeho hodnoty a konfiguraci terénu
  - b. v šířkách koridorů nevymezovat nové zastavitelné plochy, vyjma ploch dopravní infrastruktury
- V ÚPD jednotlivých obcí upřesnit průběh trasy silnice I/14 v souvislosti s její modernizací a výstavbou řady obchvatů:
  - a. upřesnění obchvatu I/14 v ÚPD ORP Česká Třebová ve vazbě na přivaděč R35
  - b. dořešení trasy přivaděče R35 a jeho napojení na plánovaný obchvat České Třebové (I/14) v rámci ÚPD Česká Třebová a obce Přívrat
  - c. stabilizace ploch pro letiště včetně ochranných pásem v ÚPD Česká Třebová
  - d. územní rezervy D-O-L v ÚPD obcí Přívrat, Česká Třebová, Rybník a Třebovice je třeba respektovat při vymezování ploch určených k bydlení a podnikání.
  - e. navrhnout heliport pro leteckou záchranu včetně ochranných pásem v SO ORP Česká Třebová

Další vnější další vazby území na regionální a nadregionální úrovni, případně příhraniční spolupráce. Případně další vztahy:

Město Česká Třebová je dlouhodobě považováno za významnou železniční křižovatku. Územím SO ORP Česká Třebová probíhá I., II., i III. tranzitní železniční koridor (TŽK) a koridory tratě transevropské železniční sítě (TERFN). Poskytuje spojení mezi Prahou, Ostravou i Brnem. Potažmo pak i se všemi sousedními státy.

2.1.4. Aktéři regionálního rozvoje

Následující tabulka popisuje stručně klíčové aktéry rozvoje území správního obvodu.

Tabulka 15: Popis klíčových aktérů

Název údaje	Počet aktérů toho druhu	Komentář
Město Česká Třebová	1	Je přirozeným centrem dění v území. Je zde Městský úřad zajišťující správní činnost pro celé území a též Úřad práce. Ve městě Česká Třebová jsou situována veškerá zdravotnická zařízení, sociální služby, nákupní centra, ZŠ s vyšším stupněm (1.-9. ročník) a střední školy SO ORP. Nachází se zde také sběrný dvůr, sídlo svozové společnosti Eko Bi, s.r.o. a veškerá komerční sportoviště i velká kulturní zařízení.
Obec Třebovice	1	Na území obce se nachází skládka TKO Třebovice, třídírna a sklad NO.
Ostatní obce SO ORP Česká Třebová	3	Pečují o rozvoj svého území, podporují spolkový život v obcích.
Pardubický kraj	1	Zajišťuje správu silnic a je zřizovatelem dvou středních škol stejně tak, jako VOŠ. Zřizovatel nemocnic Ústí nad Orlicí a Litomyšl, které jsou využívány i občany našeho SO ORP.
Stát	1	Územím SO ORP Česká Třebová probíhá I., II., i III. tranzitní železniční koridor (TŽK) a koridory tratě transevropské železniční sítě (TERFN), díky tomu je Česká Třebová považována dlouhodobě za významnou dopravní křižovatku. Tento fakt je důležitý zejména z hlediska zaměstnanosti a jeho význam stoupl i nyní po otevření kontejnerového překladiště společnosti METRANS. V oblasti dopravy pracuje v České Třebové velké procento z celkového počtu ekonomicky aktivních osob.
Státní instituce	1	Městský úřad Česká Třebová - vykonává agendu přenesené státní působnosti pro správní obvod. Úřad práce Česká Třebová - vzhledem k vysoké míře nezaměstnanosti v daném správním obvodu je důležitým nástrojem aktivní politiky zaměstnanost v něm - zprostředkování rekvalifikačních kurzů, příprava projektů určených k zajištění financování dotovaných míst pro osoby obtížně hledající uplatnění na trhu práce (osoby ZTP, uchazeče do 25 let věku se základním vzděláním, absolventy apod.).
Mikroregion Orlicko-Třebovsko	1	Zaměřuje se zejména na rozvoj cestovního ruchu v regionu. Významným úspěchem je vybudování sítě cyklostezek. To přispělo k zvýšení atraktivity území pro turisty a zároveň podpořilo zdravý životní styl i bezpečnost místních občanů. Podpora spolupráce mezi obcemi nad rámec ORP.
MAS Orlicko	1	Sdružuje zástupce místní komunity - podnikatele, zástupce orgánů samospráv i neziskových organizací, snaží se díky svým dotačním programům o Podporu rozvoje venkova. Členem sdružení je celý dobrovolný svazek obcí Mikroregion Orlicko Třebovsko.
Významní zaměstnavatelé CZ LOKO, a.s. a KORADO, a.s.	2	Tyto dvě firmy nabízí nejvíce pracovních pozic. CZ LOKO, a.s. pro více než 700 zaměstnanců a KORADO, a.s. pro více než 400 zaměstnanců. Působení těchto firem v SO ORP Česká Třebová je důležitým faktorem ovlivňujícím úroveň zaměstnanosti a nezaměstnanosti ve městě.
VOŠ a SŠ technická (VDA)	1	Nabízí vzdělání v oborech poptávaných na trhu práce, přímá spolupráce s významnými zaměstnavateli v regionu (CZ LOKO, a. s., projekt ČÉDés, projekt OPVK).
Eko Bi, s.r.o.	1	Příspěvková organizace města Česká Třebová. Zajišťuje služby spojené s odpadovým hospodářstvím s výjimkou obce Přívrat v rámci celého správního obvodu (skládka, svoz, třídírna, sběrný dvůr). Dále veškerou správu a údržbu města, provoz sportovišť a dopravního terminálu.

/Zdroj: vlastní šetření/

2.2. Souhrnná SWOT analýza území správního obvodu

Tabulka 16: SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
1. Ochota starostů jednotlivých obcí vzájemně spolupracovat a společně řešit jednotlivé problémy v SO ORP i mimo ně.	1. Dlouhodobě vysoká míra nezaměstnanosti.
2. Regionální dopravní uzel - potenciál pro rozvoj cestovního ruchu i podporu zaměstnanosti.	2. Velká koncentrace osob ohrožených sociálním vyloučením a přítomnost sociálně vyloučené lokality.
3. Koncentrace úspěšných podniků s tradicí (CZ LOKO, a.s., KORADO, a.s., METRANS, a.s.).	3. Vysoké dopravní zatížení a s tím související špatný stav místních komunikací, vysoké emisní zatížení ovzduší prachem, hluk z železniční a silniční dopravy zejména v obcích Česká Třebová, Třebovice a Semanín.
4. Dostupnost širokého spektra sociálních služeb a zdravotnických zařízení, dostatečná kapacita MŠ a ZŠ.	4. Neefektivní nastavení dopravní obslužnosti obcí ORP i městských částí ČT.
5. Aktivně řešená problematika odpadového hospodářství (svoz odpadů téměř všude jedna spol., dostatek kontejnerů a široká škála tříděných komodit, sběrné dvory, skládka).	5. Omezená kapacita skládky. Nedořešená problematika nakládání s BRO a BRKO a konečné likvidace odpadů.
6. Pestrá nabídka vzdělávacích a volnočasových aktivit, sportovišť a kulturních zařízení, bohatý spolkový život ve všech obcích SO ORP.	6. Nedostatečně vybudovaná síť sociálního bydlení, zejména pro mladé rodiny.
7. Stav krajiny vykazující příznivý koeficient ekologické stability, velmi kvalitní podzemní voda, přítomnost obecně chráněných území přírody a krajiny.	
Příležitosti	Hrozby
1. Příprava smysluplných projektů a následné využití finančních prostředků z dotací a OP v období 2014-20	1. Snižování podílu ekonomicky aktivních obyvatel ve prospěch seniorů a dětí a s tím související nedostatečná kapacita sociálních služeb pro tuto cílovou skupinu.
2. Vybudování přeložky komunikace I/14 a napojení území na budoucí rychlostní silnici R35.	2. Oddálení realizace obchvatu komunikace I/14 mimo území města Česká Třebová a s tím související zhoršení kvality životního prostředí.
3. Aktivní politika zaměstnanosti (další rozšiřování průmyslové zóny, podpora sociálního podnikání, smysluplné rekvalifikační kurzy pro nezaměstnané, spolupráce stř. škol s místními podniky apod.).	3. Pokračování nárůstu sociálně slabé skupiny obyvatel - nezaměstnanost a s tím související nárůst sociálně-patologických jevů ve společnosti.
4. Postupné rozšiřování nabídky soc. služeb zejména pak pro seniory a sociálním vyloučením ohrožené občany (terénní soc. služby, nabídka volnočasových aktivit, vybudování sítě soc. bydlení, Dům na půl cesty, sociální podnikání)	4. Omezená kapacita sběrného dvora, zvyšující se množství vyprodukovaného odpadu, nárůst cen za svoz. Nevyužití všech stupňů možností nakládání s odpady.
5. Zefektivnění systému dopravní obslužnosti v rámci všech obcí ORP.	5. Rušení MŠ a ZŠ z důvodů nenaplnění kapacity (zejména v malých obcích ORP).
6. Společná realizace nadčasového řešení likvidace všech složek odpadu, včetně využití recyklovatelných komodit.	
7. Využití potenciálu území (příroda - památky - sportoviště - cyklostezky apod.) pro rozvoj cestovního ruchu.	

Při tvorbě SWOT analýzy byl kladen důraz na stanovení silných a slabých stránek, stejně tak jako příležitostí a hrozeb podle čtyř hledisek.

1. z pohledu KVALITY ŽIVOTA OBYVATELSTVA
2. z pohledu OBČANSKÉ VYBAVENOSTI
3. z pohledu INFRASTRUKTURY
4. z pohledu EKONOMICKÉHO ROZVOJE

tak, aby vypovídala o celkové situaci v území.

Situace v ORP vzhledem k jeho velikosti a rozložení obyvatelstva v jednotlivých obcích, často kopíruje situaci v České Třebové, která je z mnoha hledisek (počet obyvatel, zajištění sociálních služeb, zajištění vzdělávání, přítomnost hlavních zaměstnavatelů ORP apod.), dominantní obcí šetřeného území.

Zaměříme-li se na silné stránky území je v návaznosti k tématu projektu jistě tou nejvýznamnější ochota starostů vzájemně spolupracovat. Velkou váhu lze přikládat i významnosti České Třebové jako dopravního uzlu regionu, stejně jako sídla významných průmyslových podniků, což obojí může přispět k rozvoji zaměstnanosti v rámci ORP. Vzhledem k velikosti šetřeného území a vzdálenosti těch sousedních je silnou stránkou i dostupnost poměrně širokého spektra sociálních služeb a zdravotnických zařízení, které mohou občané využívat, ať již přímo v ORP nebo za jeho hranicemi s (dostupností do 10 – 20km). V minulých letech byla též přijata některá opatření, která vyřešila problematiku dostatečné kapacity MŠ a tato situace je nyní stabilizovaná. Dobře je v území řešena problematika odpadového hospodářství. Svoz komunálního odpadu zajišťuje prakticky v celém území jedna svozová firma (jejím výhradním vlastníkem je obec Česká Třebová), která je rovněž provozovatelem skládky TKO v Třebovici. Území všech jednotlivých obcí je dobře pokryto sítí sběrných "hnízd", jak na komunální, tak na tříděný odpad. Funguje zde několik sběrných dvorů i výkupen.

Mezi nejvýznamnější slabé stránky patří rozhodně dlouhodobě vysoká míra nezaměstnanosti v území, ke které mimo jiné přispívá i přítomnost sociálně vyloučené lokality v území. Zde se nachází velké procento osob dlouhodobě nezaměstnaných a osob obtížně zaměstnatelných. Jako velký problém je v poslední době vnímáno i zvyšující se dopravní zatížení místních komunikací, a to zejména vlivem nárůstu kamionové dopravy v důsledku zahájení provozu na kontejnerovém překladišti společnosti Metrans, a.s. S tím pak samozřejmě souvisí i další negativní vlivy jako vysoké emisní zatížení, hluk apod. Slabou stránkou lze označit i nedořešené nakládání s BRKO a BRO, a to zejména proto, že vyřešení této problematiky by významně přispělo ke snížení množství odpadu ukládaného na skládky (snížení o 40 - 60 %).

Z uvedených slabých stránek jasně vyplývají i příležitosti, které by mohly být na základě této SWOT analýzy v rámci rozvoje MOS využity. Příležitostí číslo jedna je určitě příprava smysluplných projektů a následné využití finančních prostředků z dotací a OP v období 2014-20. Naplnění této příležitosti by mohlo podpořit naplnění těch dalších, jimiž jsou: řešení problematiky nakládání s BRO a BRKO, vybudování přeložky komunikace I/14 a napojení území na budoucí rychlostní silnici R35, které pomůže vyřešit problematiku vysokého zatížení místních komunikací a s tím spojené negativní vlivy. Dále aktivní politika zaměstnanosti, tzn. rozšiřování nabídky pracovních míst v důsledku rozšiřování průmyslové zóny a podpora sociálního podnikání, které by přispělo k zaměstnávání osob žijících v sociálně vyloučené lokalitě. Vzhledem k očekávanému demografickému vývoji populace bude i nezbytné rozšíření sociálních služeb se zaměřením na seniory, neboť tato oblast je již nyní na hranici kapacitní dostatečnosti. Toto by se mělo týkat nejvíce služeb terénních a ambulantních, které by podpořily pobyt cílové skupiny v přirozeném domácím prostředí.

Za největší hrozby můžeme považovat obecně nedostatek finančních prostředků na řešení jednotlivých oblastí, stejně jako nevyužití příležitostí, které by těmto jevům pomohly předejít. Konkrétně se jedná o oddálení realizace obchvatu komunikace I/14 mimo území a s tím související zhoršení kvality životního prostředí, rozšiřování sociálně vyloučené lokality a nárůst sociálně slabé skupiny obyvatelstva, což může mít za následek nárůst výskytu sociálně patologických jevů a vzhledem k připravované úpravě zákona o sociálním bydlení i nedostatek sociálních bytů. Zvyšování počtu seniorů a nedostačená nabídka i kapacita sociálních služeb pro ně. Hrozbou je bezesporu také nedořešení problematiky nakládání s odpady a s tím související omezená kapacita skládky TKO, zvyšující se náklady na službu apod. S tím pak souvisí nespokojenost obyvatel a jejich odliv (stěhování) z území do oblastí, kde jsou tyto problémy lépe řešeny.

3. Školství

3.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

3.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Vytváření podmínek pro rozvoj výchovy a vzdělávání je jednou z významných aktivit obce, kterou jí umožňuje zákon o obcích. Za tím účelem obec pro poskytování předškolního vzdělávání a plnění povinnosti zajistit podmínky pro předškolní vzdělávání v posledním roce před zahájením povinné školní docházky pro děti s trvalým pobytem na území obce zřizuje svou mateřskou školu nebo se za určitých smluvních podmínek dohodne s jinou obcí, případně se svazkem obcí. Také pro základní vzdělávání buď zřizuje svoji základní školu nebo se postará o plnění povinné školní docházky v základní škole zřizované jinou obcí nebo svazkem obcí. Oblast předškolního a základního vzdělávání se tak stává problémem, který nelze řešit pouze na území jedné obce. Jde o oblast, které se musí společně věnovat (např. i s ohledem na dojíždění za prací v celém spádovém regionu) jak malé obce, tak střední a velká města.

Populační vlny se dlouhodobě promítnou do rozvoje regionálního školství a jednotlivých územních celků. Vzhledem k demografickému vývoji mají zejména malé obce problémy s udržení potřebného počtu dětí ve školách. Je zde silná tendence posílat děti do lépe vybavených městských škol nebo jde jenom o proces, kdy dítě jede do školy s rodičem do místa jeho pracoviště. Dojíždění se však stává palčivým problémem nejen pro obce, rodiče a děti, ale i pro nejbližší města, která nemají ve svých školách dostatečnou kapacitu. V okolí velkých měst a příměstských oblastech je akutní otázkou k řešení přeplněnost mateřských škol.

Ustanovení školského zákona také vymezuje povinnost obce zajišťovat ty výdaje škol a školských zařízení, které nejsou hrazeny ze státního rozpočtu. Obce jsou však často nuceny podporovat školy nad rámec svých povinností. Ač tedy nemají přímou povinnost na některé oblasti přispívat (např. platy pedagogických a nepedagogických pracovníků, školní pomůcky), hledají finanční prostředky ve svých někdy opravdu napjatých rozpočtech, aby školám v jejich svízelné situaci pomohly. Bohužel, ani úprava v rámci zákona o rozpočtovém určení daní zdaleka nezohledňuje náklady potřebné na zázemí pro vzdělávání, a tak se čím dál častěji objevuje rozdíl mezi tím, co by škola potřebovala a tím, co jí obec může poskytnout v rámci svých finančních možností.

Pro kvalitu života obyvatel dané obce a území je důležitou oblastí také kultura a trávení volného času. Možnosti neformálních volnočasových aktivit a vlastní iniciativy obyvatel související s lokálními tradicemi se projevují spíše na venkově než ve velkých městech. Právě škola jako komunitní centrum zde sehrává velmi významnou roli.

Právě meziobecní spolupráce by mohla přinést odpověď na otázku, jakými cestami a prostředky lze z pohledu zřizovatelů nejen udržet optimálně dimenzovanou síť škol, ale především jak pozitivně působit na zvyšování kvality a vybavenosti škol a školských zařízení včetně ovlivňování a zlepšování jejich rozvoje a úrovně vzdělávání v nich. Díky této spolupráci může navíc docházet k přeměně škol na kulturní, společenská a komunitní centra svých lokalit, kdy škola získá prostor a podmínky pro svou kreativitu a jako otevřené společenské centrum naplní širší vzdělávací a volnočasovou nabídku nejen pro žáky školou povinné, ale také pro ostatní občany.

Meziobecní spolupráce může přispět k hledání nových řešení nejen v oblasti předškolní výchovy a základního školství s ohledem na kompetence obcí na úrovni území ORP. Jedná se o dlouhodobý proces budování důvěry a spolupráce v co nejvyšší míře mezi místní správou, školou, veřejností, společenskými skupinami a organizacemi o vytváření místního partnerství. Zapojení jednotlivců i veřejnosti do dílčích záměrů rozvoje obce nebo regionu, propojení jejich ekonomických, sociálních a ekologických aspektů pak otevírá další možnosti rozvoje plnohodnotného života ve městech i na venkově.

Základní legislativa

- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) ve znění pozdějších předpisů vymezuje kompetence a úkoly jednotlivých orgánů ve školství, a to jak orgánů samosprávy, tak i orgánů vykonávajících státní správu
- Zákon č. 562/2004 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím školského zákona, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, upravuje předpoklady pro výkon činnosti pedagogických pracovníků, jejich pracovní dobu, další vzdělávání a kariérní systém. Vztahuje se na pedagogické pracovníky škol a školských zařízení, které jsou zapsány do rejstříku škol a školských zařízení a na pedagogické pracovníky v zařízeních sociálních služeb.
- Vyhlášky ke školskému zákonu
- Ostatní vyhlášky
- Vyhlášky k zákonu o pedagogických pracovnících
- Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů upravuje tvorbu, postavení, obsah a funkce rozpočtů územních samosprávných celků, jimiž jsou obce a kraje a stanoví pravidla hospodaření s finančními prostředky územních samosprávných celků. Upravuje také zřizování nebo zakládání právnických osob územních samosprávných celků. Ustanoveními tohoto zákona se řídí také hospodaření dobrovolných svazků obcí, pokud tento zákon nestanoví jinak, a zřizování příspěvkových organizací v oblasti školství svazkem obcí.
- Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), vymezuje uspořádání a rozsah finanční kontroly vykonávané mezi orgány veřejné správy, mezi orgány veřejné správy a žadateli nebo příjemci veřejné finanční podpory a uvnitř orgánů veřejné správy. Stanoví předmět, hlavní cíle a zásady finanční kontroly vykonávané podle tohoto zákona a podle zvláštních právních předpisů, pokud tak tyto předpisy stanoví.
- Zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, v platném znění, upravuje výkon státní kontroly v České republice.
- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, stanoví v souladu s právem Evropské unie rozsah a způsob vedení účetnictví, požadavky na jeho průkaznost a podmínky předávání účetních záznamů pro potřeby státu
- Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zařízení), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů upravuje rozpočtové určení daně z přidané hodnoty, daní spotřebních, daní z příjmů, daně z nemovitostí a daně silniční.

3.1.2. Popis předškolního a základního vzdělávání správního obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj

Obecné informace

SO ORP Česká Třebová patří k nejmenším správním obvodům v Pardubickém kraji. Tvoří jej pět obcí Česká Třebová, Semanín, Třebovice, Přívrat a Rybník. Jeho rozloha je pouze 7 971ha. Vzdálenost jednotlivých obcí od centra území České Třebové se pohybuje okolo 6km. V šetřeném území jsou zastoupeny všechny stupně škol. Nalezneme zde školy pro vzdělávání předškolní, základní i středoškolské, vyšší odbornou školu i dislokované pracoviště Univerzity Pardubice. Mateřské školy a první stupně základních škol jsou ve všech výše uvedených obcích s výjimkou obce Přívrat. Dostupnost mateřských a základních škol pro děti a žáky z Přívratu, kteří navštěvují školy buď v sousední obci Řetová (SO ORP Ústí nad Orlicí) nebo v České Třebové a z městských částí České Třebové Kozlov, Skuhrov a Svinná, v jejichž katastrálním území se žádné mateřské ani základní školy nenachází je v rámci možností zajištěna dostatečně. Stejně je tomu i v případě vyšších stupňů škol, počínaje 6. ročníkem ZŠ, které jsou soustředěny v České Třebové.

Z hlediska kapacity lze říci, že v současné době je 100% využita kapacita MŠ, v případě ZŠ a gymnázia jsou zaznamenány poměrně velké rozdíly mezi skutečným počtem žáků a kapacitou zařízení. Tato skutečnost se pak nejvíce týká malotřídních škol v obcích Semanín, Třebovice, Rybník.

Ve sledovaném období nebyla v rámci SO ORP Česká Třebová provozována žádná soukromá škola. Nyní je však v jednání (na jednání zastupitelstva ze dne 10.03.2014 bylo vydáno kladné stanovisko /zdroj: <http://www.ceska-trebova.cz/>), otevření detašovaného pracoviště základní školy Na rovině, se sídlem Masarykovo nám. 110, Lázně Bohdaneč. Zřizovatelem školy bude občanské sdružení Na rovině. Jedná se o soukromou školu, která v rámci vyučování využívá Montessori pedagogiky. Zřizovatel s podporou českotřebovského občanského sdružení RUKA 8, usiluje o otevření pobočky již několik let, avšak zmíněné usnesení je prvním zaznamenaným úspěchem. Dle dostupných informací bude pravděpodobně od září 2014, ve škole otevřena prozatím jedna, věkově heterogenní třída, kde bude zajišťovat výuku kvalifikovaný pedagog. Výše školného se bude odvíjet od naplnění kapacity této třídy. Ta je stanovena na nižší počet žáků než v běžné ZŠ, aby byl umožněn individuální přístup pedagoga ke každému žákovi. Každý žák má stanoven svůj vlastní plán učiva, což je v podstatě zjednodušená podoba oficiálního vzdělávacího programu. Předpokládá se, že rodiče žáků se budou na financování provozu školy podílet částkou cca 2 000,- Kč měsíčně. Vzhledem k typu školy, bude její působnost pravděpodobně přesahovat hranice SO ORP Česká Třebová a její otevření by tedy nemělo mít výrazný vliv na naplněnost tříd v běžných ZŠ.

V rámci SO ORP působí také školská zařízení, která zajišťují smysluplné využití volného času dětí a mládeže, stejně jako celou řadu vzdělávacích aktivit. Patří k nim ZUŠ Česká Třebová. Ta se zaměřuje na odbornou výuku uměleckých oborů. V současné době jsou otevřeny obory: hudba, zpěv, tanec, výtvarný obor, literárně dramatický obor, keramické oddělení, přípravná hudební nauka a všeobecná hudební nauka. Dalším školským zařízením je DDM Kamarád, který zajišťuje nabídku zájmových kroužků a kurzů. Realizuje prázdninové příměstské a pobytové tábory pro děti. Zaměstnanci DDM připravují také celou řadu akcí pro širokou veřejnost. Od roku 2013 zajišťuje provoz Klubu Rébus, jehož cílovou skupinou jsou náctiletí. ZUŠ i DDM jsou příspěvkovými organizacemi města Česká Třebová.

Nabídku výše uvedených školských zařízení dále doplňuje i nabídka městské knihovny Česká Třebová, která v rámci regionu nejen spravuje knižní fond, ale vhodně zvolenými aktivitami podporuje jak zájem o čtení v nejmladší generaci, tak realizaci besed a přednášek i populární formou vzdělávání dětí a mládeže. Stejně jako DDM Kamarád i ona zajišťuje provoz klubu pro náctileté, tentokrát pod

názvem TeenSpace. Děti, žáci i studenti mají ke smysluplnému trávení volného času možnost využít též nabídky celé řady neziskových organizací, které pracují s dětmi a mládeží, ať už v oblasti volnočasové nebo vzdělávací (Ekocentra, ROSA rodinné centrum, Klub Červenka, celá řada sportovních klubů, sdružení RUKA 8 atd.)

Tabulka 17: Definice správního obvodu z pohledu předškolního a základního vzdělávání

Skupina obcí s počtem obyvatel pro správní obvod Česká Třebová	do 199	200 až 499	500 až 999	1 000 až 1 999	2 000 až 4 999	5 000 až 9 999	10 000 až 19 999	20 000 až 49 999	50 000 až 99 999	nad 100 000	celkem
2012/2013											
Počet obcí		1	3				1				5
Počet ZŠ 1. a 2. stupeň							3				3
Počet ZŠ jen 1. stupeň											0
Počet MŠ							4				4
Gymnázia							1				1
Sloučené organizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ)			3								3
Počet jiných zařízení							3				3

/Zdroj: výkazy MŠMT, Odbor školství, kultury a tělovýchovy MěÚ Česká Třebová, vlastní šetření - osobní rozhovor/

Pokud bychom chtěli školy v SO ORP Česká Třebová blíže specifikovat, jedná se o čtyři MŠ, tři běžné ZŠ, ZŠ praktickou a víceleté gymnázium v katastrálním území obce Česká Třebová (zřizovatelem MŠ a ZŠ je obec, zřizovatelem ZŠ praktické a gymnázia Pardubický kraj). Po jedné MŠ a ZŠ je též v obcích Rybník, Semanín a Třebovice (tyto fungují jako sloučené organizace a jejich zřizovatelem jsou vždy jednotlivé obce). Mezi školská zařízení pak patří ZUŠ a DDM Kamarád. Od školního roku 2005/2006 do školního roku 2012/2013 se počet škol (MŠ i ZŠ) v SO ORP Česká Třebová nezměnil a i nadále zůstává beze změn. V poslední době je však intenzivně projednávána možnost otevření detašovaného pracoviště soukromé základní školy Na Rovině.

Tabulka 18: Počty škol a školských zařízení v jednotlivých obcích SO ORP

ORP Česká Třebová	Celkem ředitelství	z toho						
		MŠ	ZŠ	ZUŠ	SVČ	ZŠ speciální / se speciálními třídami	MŠ speciální / se speciálními třídami	gymnázia
celkem škol	13	7	6	1	1	0	1	1
Česká Třebová	10	4	3	1	1		1	1
Rybník	1	1	1					
Třebovice	1	1	1					
Semanín	1	1	1					

/Zdroj: výkazy MŠMT, Odbor školství, kultury a tělovýchovy MěÚ Česká Třebová, vlastní šetření - osobní rozhovor/

Každá mateřská i základní škola v obci Česká Třebová má své ředitelství. Víceleté gymnázium funguje jako součást gymnázia čtyřletého a mají ředitelství společné. Jak již bylo uvedeno, v dalších obcích řešeného SO ORP se nachází sloučené organizace ZŠ + MŠ (jedná se o obce Rybník, Třebovice a Semanín) se společným ředitelstvím a to i přesto, že v žádné z obcí nesdílí mateřská a základní škola společnou budovu. Vlastní ředitelství mají i školská zařízení SVČ - DDM Kamarád a ZUŠ. Přesto, že je v území poměrně mnoho tříd mateřských i základních škol, nenachází se zde s výjimkou MŠ Habrmanova, kde je provozována jedna třída se zaměřením na logopedii, žádná další speciální třída.

Tabulka 19: Pracovníci ve školství SO ORP

Typ školy, zařízení	Průměrný přepočtený počet pracovníků		
	celkem	z toho	
		pedagogů	nepedagogů
2012/2013			
mateřské školy	55,79	42,85	12,95
základní školy	110,10	88,00	22,11
základní umělecké školy	15,86	12,98	2,88
školní družiny a kluby	11,202	11,20	0
střediska pro volný čas dětí a mládeže	4,57	3,24	1,33
zařízení školního stravování	35,35	0	35,35
celkem rok 2012/2013	232,88	158,26	74,62
2011/2012			
mateřské školy	54,17	41,97	12,19
základní školy	108,88	86,87	22,01
základní umělecké školy	15,14	12,24	2,89
školní družiny a kluby	11,584	11,584	0
střediska pro volný čas dětí a mládeže	4,226	3,226	1
zařízení školního stravování	36,709	0	36,709
celkem rok 2011/2012	230,706	155,9	74,806
2010/2011			
mateřské školy	52,98	41,23	11,75
základní školy	111,10	87,44	23,65
školní družiny a kluby	11,59	11,59	0
střediska pro volný čas dětí a mládeže	0		
zařízení školního stravování	40,25	0	40,25

Typ školy, zařízení	Průměrný přepočtený počet pracovníků		
	celkem	z toho	
		pedagogů	nepedagogů
celkem rok 2010/2011	215,92	140,24	75,64
2009/2010			
mateřské školy	52,33	40,53	11,80
základní školy	113,99	89,55	24,44
školní družiny a kluby	11,39	11,39	0
zařízení školního stravování	41,98	0	41,98
celkem rok 2009/2010	219,69	141,47	78,22
2008/2009			
mateřské školy	52,84	40,85	12,00
základní školy	118,67	93,03	25,65
školní družiny a kluby	11,19	11,19	0
zařízení školního stravování	43,49	0	43,49
celkem rok 2008/2009	226,21	145,07	81,14
2007/2008			
mateřské školy	51,88	40,50	11,39
základní školy	126,39	101,32	25,07
zařízení školního stravování	44,31	0	44,31
celkem rok 2007/2008	232,68	151,91	80,77
2006/2007			
mateřské školy	50,89	39,803	11,087
základní školy	129,20	103,30	25,90
školní družiny a kluby	9,84	9,84	0
zařízení školního stravování	45,562	0	45,562
celkem rok 2006/2007	235,49	152,94	82,55
2005/2006			
mateřské školy	50,60	40,17	10,43
základní školy	130,29	103,60	26,63
školní družiny a kluby	9,74	9,74	0
zařízení školního stravování	46,93	0	46,93
celkem rok 2005/2006	237,51	153,51	84,00

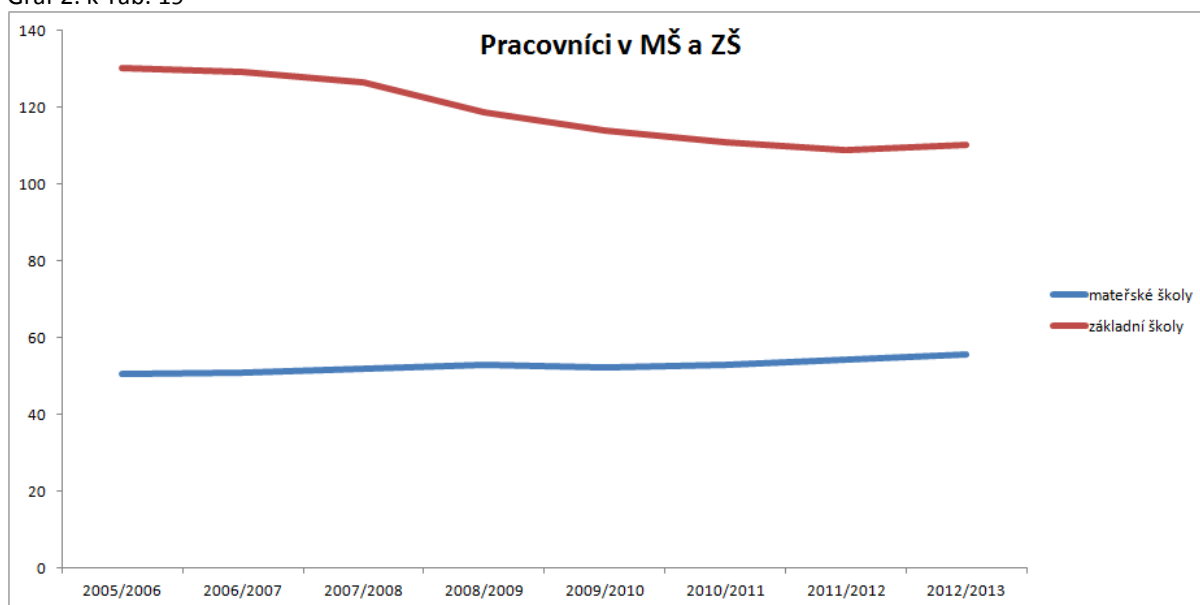
/Zdroj: výkazy MŠMT, Odbor školství, kultury a tělovýchovy MěÚ Česká Třebová, vlastní šetření - osobní rozhovor/

Počet zaměstnanců ZŠ se od začátku sledovaného období poměrně výrazně snížil a to cca o 15 %. Příčinou tohoto jevu může být nízký počet žáků a to zejména druhého stupně. Oproti tomu vzrostl mírně počet pracovníků škol mateřských (o 2,7 pracovníka), což odpovídá opatřením, která byla v zájmu uspokojení žádostí o umístění dětí v těchto zařízeních v území realizována (navýšení kapacity tříd, otevření 2 dalších tříd MŠ). Mírný nárůst byl zaznamenán mezi pracovníky školních družin a klubů, ke konci sledovaného období 1,45 pracovníka (i zde dochází spolu se zvyšujícím se počtem žáků vstupujících do ZŠ ke zvýšení zájmu o tuto službu).

V případě pracovníků zařízení školního stravování, dochází k postupnému úbytku pracovníků. Na konci sledovaného období tato hodnota dosáhla celkového snížení a to o 11,59 pracovníka. Tato skutečnost přímo souvisí se zrušením dvou vývařoven, které byly nahrazeny výdejními s jídelnou, do kterých se obědy dováží odjinud. K tomuto opatření zřizovatel přistoupil nejen z důvodů nevyužití kapacity školních kuchyní, ale i z důvodů předpokládaných vysokých výdajů na rekonstrukci a obnovu zařízení, která byla zrušena.

Vzhledem k tomu, že v tabulce jsou uvedena pouze zařízení, jejichž zřizovatelem je obec, chybí mezi školními roky 2005/2006 - 2010/2011 data za SVČ a ZUŠ. V těchto letech byl zřizovatelem zařízení Pardubický kraj. Totéž se týká i gymnázia a ZŠ praktické. MŠ pro děti se SVP se v šetřeném území nenachází.

Graf 2: k Tab. 19

/Zdroj: výkazy MŠMT, Odbor školství, kultury a tělovýchovy MěÚ Česká Třebová, vlastní šetření - osobní rozhovor/

Základní vzdělávání

Tabulka 20: Počet ZŠ za SO ORP

Za ORP Česká Třebová	Počet základních škol		
	celkem	úplné	neúplné
2012/2013			
obec	6	3	3
celkem	6	3	3

/Zdroj: výkazy MŠMT, MF, Odbor školství, kultury a tělovýchovy MěÚ Česká Třebová, vlastní šetření - osobní rozhovor/

Úplné základní školy nalezneme pouze v obci Česká Třebová a to ZŠ Habrmanova, ZŠ Ústecká a ZŠ Nádražní. Neúplné pak v obcích Semanín, Rybník a Třebovice. Žáci z těchto obcí, které mají ZŠ pouze s 1. stupněm převážně pokračují v dalším studiu na 2. stupni základních škol v České Třebové. Žáci z obce Přívrat dojíždějí již od prvního stupně do škol v České Třebové nebo navštěvují neúplnou ZŠ v sousední obci Řetová a teprve na druhý stupeň nastupují v České Třebové. V rámci sledovaného období se situace v počtu škol v ORP nijak nezměnila.

Tabulka 21: Počet malotřídních ZŠ v jednotlivých obcích SO ORP

ORP Česká Třebová	Počet škol celkem	z toho				
		jednotřídní	dvoutřídní	trojtřídní	čtyřtřídní	pětítřídní
Název obce						
celkem škol	3		2	1		
Rybník	1		1			
Třebovice	1		1			
Semanín	1			1		

/Zdroj: výkazy MŠMT, MF, Odbor školství, kultury a tělovýchovy MěÚ Česká Třebová, vlastní šetření - osobní rozhovor/

V jednotlivých obcích správního obvodu Česká Třebová jsou tři malotřídní školy. V obci Třebovice a Rybník jsou to školy dvoutřídní. V obci Třebovice jsou v každé třídě spojeny dva ročníky (1.+ 2. a 3.+ 4.), v obci Rybník je to podobné, ale vzhledem k tomu že tu mají 1. - 5. ročník je složení tříd jiné, a sice 1., 3., 5. ročník v jedné třídě a 2. a 4. ročník v třídě druhé. ZŠ Semanín je školou trojtřídní. 1. ročník je samostatný a další ročníky jsou spojeny (2.+ 3. a 4.+ 5.).

ZŠ zřizované v SO ORP

Tabulka 22: ZŠ zřizované obcemi, popřípadě krajem

Školní rok	Počet ZŠ	Sa	Počet běžných tříd	Počet speciálních tříd	Počet dětí	Úv. pedag.	Počet dětí na 1 pedag.	Počet dětí na třídu	Počet dětí na školu
		mo st. zš							
2012/2013	6	3	63	0	1412	89,6	15,76	22,41	235,33
2011/2012	6	3	61	0	1408	87,2	16,15	23,08	234,67
2010/2011	6	3	61	0	1395	85,6	16,30	22,87	232,50
2009/2010	6	3	62	0	1378	87,5	15,75	22,22	229,67
2008/2009	6	3	65	0	1448	91,9	15,76	22,28	241,33
2007/2008	6	3	67	0	1508	94,5	15,96	22,51	251,33
2006/2007	6	3	73	0	1644	101,4	16,21	22,52	274,00
2005/2006	6	3	75	0	1725	105,3	16,38	23,00	287,50

/Zdroj: výkazy MŠMT, Odbor školství, kultury a tělovýchovy MěÚ Česká Třebová/

Zřizovateli všech základních škol v SO ORP Česká Třebová jsou obce. Město Česká Třebová tedy zřizuje tři základní školy a každá další obec správního obvodu mimo Přívratu jednu školu malotřídní. Průměrné počty žáků v jednotlivých třídách se v rámci šetřeného období pohybují na podobných hodnotách, stejně jako přepočtené počty žáků na jednoho pedagoga. Pokud bychom se chtěli hlouběji podívat na tento stav je pravdou, že výrazně méně žáků je v jednotlivých třídách malotřídních venkovských škol a na druhém stupni škol běžných. Více pak na prvním stupni základních škol ve městě Česká Třebová, kde se tento počet pohybuje na hranici možného naplnění kapacity.

Tabulka 23: Součásti základních škol v jednotlivých obcích SO ORP

Název obce	Počet základních škol celkem	v nich součástí				
		ZŠ	MŠ	ŠD (ŠK)	ŠJ	Jiné
celkem	6	6	3	7	6	16
Česká Třebová	3	3	0	4	3	12
Rybník	1	1	1	1	1	2
Třebovice	1	1	1	1	1	1
Semanín	1	1	1	1	1	1

/Zdroj: výkazy MŠMT, Odbor školství, kultury a tělovýchovy MěÚ Česká Třebová, vlastní šetření - osobní rozhovor/

Ve všech základních školách v rámci správního obvodu je školní družina i školní jídelna, ve většině případů s vlastní vývařovnou (viz. komentář níže). Při ZŠ Ústecká je provozován ještě školní klub.

V tabulce je ve sloupci ŠJ u obce Česká Třebová v uvedeném počtu tří školních jídelen zařazena i jídelna při ZŠ Ústecká, ta má však od 01.09.2012 pouze výdejnu s jídelnou, kam se dováží obědy ze školní jídelny ZŠ Habrmanova. V případě ZŠ a MŠ Rybník i ZŠ a MŠ Semanín je vždy školní jídelna a kuchyň v budově mateřské školy. Žáci ze ZŠ Rybník do MŠ na obědy dochází, žákům ze ZŠ Semanín jsou obědy z MŠ dováženy. Ve škole se nachází výdejna s malou jídelnou.

Jiná zařízení, která jsou součástí ZŠ:

ZŠ Habrmanova Česká Třebová: malá tělocvična, velká tělocvična určena většinou pro výuku míčových her, hřiště s umělou trávou a sportovní areál tvořený 60m tartanovou sprinterskou dráhou, doskočištěm a pilinovou dráhou. Na venkovní straně tělocvičny se nachází horolezecká stěna.

ZŠ Nádražní Česká Třebová: malá a velká tělocvična, školní hřiště

ZŠ Ústecká Česká Třebová: školní zahrada s dětským hřištěm (využívána především školní družinou a třídami 1. stupně), malý gymnastický sál, tělocvična a sportovní areál u školy tvořený asfaltovým hřištěm, běžeckým oválem, dvěma volejbalovými kurty a doskočištěm

ZŠ Rybník: tělocvična, školní hřiště

ZŠ Třebovice: tělocvična

ZŠ Semanín: školní hřiště

Základní škola Semanín nemá samostatnou tělocvičnu, ale pro výuku tělesné výchovy využívá místnost školní družiny.

Tabulka 24: Počty tříd a žáků v ZŠ zřizovaných obcí ve školním roce 2012/2013 v SO ORP

ORP Česká Třebová	Počet škol	Počet tříd	Počet žáků	Průměrný počet žáků na školu	Průměrný počet žáků na třídu
Název obce					
celkem	6	71	1412	235,33	19,89
Česká Třebová	3	63	1316	438,67	20,89
Rybník	1	2	18	18,00	9,00
Třebovice	1	2	23	23,00	11,50
Semanín	1	3	55	55,00	18,3

/Zdroj: výkazy MŠMT, Odbor školství, kultury a tělovýchovy MěÚ Česká Třebová, vlastní šetření - osobní rozhovor/

Situace s využitím kapacity jednotlivých škol ve správním obvodu je velmi rozmanitá. Zatímco ve školách zřizovaných ve městě Česká Třebová, lze konstatovat průměrný stav využití kapacity s průměrným počtem 21 žáků v každé třídě (tento stav výrazně ovlivňuje nízký počet žáků na druhém stupni těchto škol), v jednotlivých třídách škol malotřídních (s výjimkou školy v Semaníně) je stav značně podprůměrný a to i přesto, že jsou v nich ročníky žáků spojené. Důvod proč ZŠ Semanín vykazuje lepší naplněnost jednotlivých tříd než školy v České Třebové je zejména ten, že dostupnost školy je výhodná i pro obyvatele sociálně vyloučené lokality, jež se nachází v okrajové části České Třebové. Část žáků tedy tvoří i obyvatelé tohoto sídliště, kteří by však z hlediska spádovosti náleželi do škol v České Třebové.

Tabulka 25: Počet úplných a neúplných ZŠ v SO ORP

ORP Česká Třebová		Počet škol	Počet úplných škol	Počet neúplných škol
Název obce				
celkem		6	3	3
Česká Třebová		3	3	
Rybník		1		1
Třebovice		1		1
Semanín		1		1
Přívrat		0		

/Zdroj: výkazy MŠMT, Odbor školství, kultury a tělovýchovy MěÚ Česká Třebová, vlastní šetření - osobní rozhovor/

Všechny ZŠ v obci Česká Třebová jsou úplné. Základní školy Semanín a Rybník mají 1. - 5. ročník. ZŠ Třebovice má nyní pouze 1. - 4. ročník, ale od školního roku 2014/2015 bude otevírat také 5. ročník. Převážná část žáků z těchto neúplných škol pokračuje ve studiu na 2. stupni základních škol v České Třebové.

Tabulka 26: Ostatní pedagogičtí pracovníci škol v SO ORP

ORP Česká Třebová		Fyzické osoby		Přepočtení na plně zaměstnané	
		celkem	z toho ženy	celkem	z toho ženy
asistenti pedagoga	pro žáky se zdravotním postižením	3	3	1,3	1,3
	pro žáky se sociálním znevýhodněním	0	0	0	0
psychologové		0	0	0	0
speciální pedagogové		0	0	0	0
výchovní poradci		3	3	3	3

/Zdroj: výkazy MŠMT, Odbor školství, kultury a tělovýchovy MěÚ Česká Třebová/

Asistent pedagoga je pomocník pedagoga, který se může významnou měrou podílet na vzdělávacím procesu nejen ve škole, ale i v oblasti mimoškolní výchovy. Podílí se na podpurném vzdělávání a integraci žáka se sociálním nebo s kulturním znevýhodněním, žáka se speciálními vzdělávacími potřebami. /zdroj:<http://rvp.cz/>/

Ve školním roce 2012/2013 pracovali v běžných základních školách správního obvodu tři asistenti pedagoga. Mimo nich pak ještě další dva v ZŠ praktická (komentář u tab. 29). Obvykle se jednalo o asistenty, kteří měli primárně podpořit konkrétní žáky se zdravotním znevýhodněním. Pravidlem však bývá, že obvykle spolupracují i s dalšími žáky. V případě potřeby zastupují ve školní družině apod. Vzhledem k přítomnosti sociálně vyloučené lokality v této oblasti a stále se rozšiřujícím komunitám osob sociálně znevýhodněných (dětmi se sociálním znevýhodněním se považují děti z rodinného prostředí s nízkým sociálně - ekonomickým postavením, ohrožené sociálně patologickými jevy, děti příslušníků etnických menšin (romské děti), děti azylantů, či děti účastníků řízení o udělení azylu /zdroj: /zdroj:<http://rvp.cz/>/), jejichž děti navštěvují v poměrně hojném počtu běžné základní školy by bylo vhodné zajistit také dostatečný počet asistentů pedagoga pro takto znevýhodněné žáky.

Žáci ZŠ Nádražní, ZŠ Habrmanova a ZŠ Ústecká mohou v případě potřeby využít možnosti konzultace s výchovným poradcem, případně se školním psychologem (od školního roku 2013/2014, který

s těmito školami externě spolupracuje). Tato nabídka platí i pro rodiče žáků a pedagogické pracovníky.

Tabulka 27: Počet škol a žáků na jednoho přepočteného učitele v SO ORP

Školní rok	Počet škol	Počet žáků	Počet učitelů (přepočtený stav)	Počet žáků na jednoho přepočteného učitele
2012/2013	6	1412	89,60	15,76
2011/2012	6	1408	87,20	16,15
2010/2011	6	1395	85,60	16,30
2009/2010	6	1378	87,50	15,75
2008/2009	6	1448	91,90	15,76
2007/2008	6	1508	94,50	15,96
2006/2007	6	1644	101,40	16,21
2005/2006	6	1725	105,30	16,38

/Zdroj: výkazy MŠMT, Odbor školství, kultury a tělovýchovy MěÚ Česká Třebová/

Tabulka 28: Počet absolventů ZŠ v SO ORP

Žáci, kteří ukončili školní docházku	2005/2006		2006/2007		2007/2008		2008/2009		2009/2010		2010/2011		2011/2012		2012/2013		
	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	
celkem	189		220		243		199		175		142		142		137		
V tom	v 1. - 5. ročníku																
	v 6. ročníku	1															
	v 7. ročníku	2		1		2			1		1						
	v 8. ročníku	7		4		5		8		6		4		9		10	
	v 9. ročníku	179		215		236		191		168		137		133		127	
žáci, kteří přešli do SŠ	25		31		28		22		21		24		23		16		
Z toho	z 5. ročníku	25		31		28		22		21		24		23		16	
	ze 7. ročníku																
žáci s dodatečným odkladem PŠD	9				1		1								1		

/Zdroj: výkazy MŠMT, MF, Odbor školství, kultury a tělovýchovy MěÚ Česká Třebová/

Základní školy opouští největší počet žáků po ukončení 9. ročníku, kdy nastupují ke studiu na středních školách a SOU. Určité procento žáků opouští ZŠ i po ukončení 5. ročníku, tehdy ti nadanější využívají možnosti studia na víceletém gymnáziu. Tento stav odpovídá běžnému standardu v ČR.

Tabulka 29: Přehled škol pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami v SO ORP

	Celkem	z toho zřízené			
		krajem	obcí	církví	soukromé
ředitelství celkem	1	1			
základní škola praktická	1	1			

/Zdroj: výkazy, registry MŠMT, MF, Odbor školství, kultury a tělovýchovy MěÚ Česká Třebová/

Základní škola praktická je škola s 1. - 9. ročníkem. Jejím zřizovatelem je Pardubický kraj. Kapacita je 100 žáků. V posledních letech navštěvovalo školu průměrně 70 žáků, avšak počet dětí přijatých do 1. ročníku se postupně snižoval a ve školním roce 2013/2014 již nebyl vůbec otevřen. K tomuto faktu bezesporu přispěla i skutečnost, že od roku 2010 funguje přímo na sídlišti Klub pro předškoláky. Provoz klubu zajišťuje Rosa rodinné centrum, jeho cílovou skupinou jsou děti od 3 let. V r. 2011 zde byla otevřena též tzv. přípravná třída ZŠ s kapacitou 15 žáků. Obě tyto služby jsou hojně využívány zejména dětmi obyvatel sídliště Borek pro které svým způsobem nahrazují docházku do MŠ, kterou děti ve většině případů z různých důvodů nenavštěvují.

Budova základní školy praktické se nachází v blízkosti sociálně vyloučené lokality sídliště Borek, v okrajové části města Česká Třebová. Žije zde velká skupina osob (převážně Romů), potýkajících se s problémy spojenými s nezaměstnaností, nízkými příjmy, dluhy, závislostí na sociálních dávkách apod. Školu navštěvují právě převážně děti z této lokality, ale dojíždějí i žáci z centra města nebo okolních obcí. ZŠ praktická zajišťuje vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Většina žáků přichází ze znevýhodněného sociokulturního prostředí - před vstupem do ZŠ obvykle nenavštěvují běžnou MŠ. Mimo pedagogického sboru pracují ve škole i dva asistenti pedagoga. Práce těchto asistentů nespočívá jen v samotném edukačním procesu, ale její součástí je i práce v terénu a práce s rodinami. Tito asistenti znají velmi dobře prostředí z něhož děti pochází a jsou tedy nepostradatelnými pomocníky pro práci učitele, stejně jako prostředníkem mezi školou a rodiči.

Součástí školy je školní družina s kapacitou 12 žáků, školní výdejna s jídelnou a tělocvična. Ke školnímu areálu patří asfaltové a dětské hřiště, travnaté plochy, které se využívají k výuce tělesné výchovy a pracovního vyučování. Škola je také vybavena množstvím pomůcek pro výuku a využití volného času.

Tabulka 30: Základní údaje o základním vzdělávání ve správním obvodu (1. i 2. stupeň ZŠ) v obcích SO ORP

Název údaje	Hodnota	% z celkového počtu	Komentář
2012/2013			
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných			
obcemi	22,4	100%	
Průměrný počet žáků celkem	22,4		
2011/2012			
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných			
obcemi	23,1	100%	
Průměrný počet žáků celkem	23,1		
2010/2011			
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných			
obcemi	22,9	100%	
Průměrný počet žáků celkem	22,9		
2009/2010			
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných			
obcemi	22,2	100%	
Průměrný počet žáků celkem	22,2		
2008/2009			
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných			
obcemi	22,3	100%	
Průměrný počet žáků celkem	22,3		
2007/2008			
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných			
obcemi	22,5	100%	
Průměrný počet žáků celkem	22,5		
2006/2007			
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných			
obcemi	22,5	100%	
Průměrný počet žáků celkem	22,5		
2005/2006			
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných			
obcemi	23	100%	
Průměrný počet žáků celkem	23		

/Zdroj: výkazy MŠMT, Odbor školství, kultury a tělovýchovy MěÚ Česká Třebová/

V ORP Česká Třebová jsou celkem 3 základní školy s prvním i druhým vzdělávacím stupněm. Jejich zřizovatelem je obec. Všechny tři školy se nachází v obci Česká Třebová, ale k docházce na druhý stupeň jsou využívány i žáky z přilehlých obcí (Semanín, Třebovice, Rybník, Přívrat).

Tabulka 31: Popis ZŠ v SO ORP za školní rok 2012/2013

Název ZŠ	Obec	Kapacita	Počet žáků	Volná místa
Celkem za SO ORP		2231	1412	819
ZŠ Habrmanova	Česká Třebová	695	478	217
ZŠ Nádražní	Česká Třebová	616	481	135
ZŠ Ústecká	Česká Třebová	750	357	393
ZŠ Rybník	Rybník	50	18	32
ZŠ Třebovice	Třebovice	55	23	32
ZŠ Semanín	Semanín	65	55	10

/Zdroj: výkazy MŠMT, Odbor školství, kultury a tělovýchovy MěÚ Česká Třebová, vlastní šetření - výroční zprávy ZŠ/

Kapacita základních škol byla stanovena v 80. letech, kdy do ZŠ přicházely silné ročníky dětí a jako taková přetrvává dodnes. Od konce devadesátých let minulého století však docházelo k postupnému úbytku žáků nastupujících do prvních tříd ZŠ a teprve od roku cca 2007, se tato situace opět mění a počty žáků se postupně zvyšují. Základní školy pro svou činnost potřebují též nejrůznější odborné učebny (např. pro výuku informatiky, jazyků, přírodních věd apod.). Mimo odborných učeben jsou na ZŠ také zřizovány kabinety, výukové kuchyňky, dílny, školní družiny a kluby. Lze tedy říci, že stavební kapacita škol je dobře využita.

Tabulka 32: Očekávaný vývoj počtu žáků ve správním obvodu v SO ORP

Počet žáků správního obvodu	Počet	Volná místa (kapacita – počet žáků)	Počet žáků / kapacita v %
Kapacita všech ZŠ k 30.9. 2013	2 231		
Známy nárůst nebo úbytek kapacity	-	-	-
Známy nárůst nebo úbytek kapacity	-	-	-
Počet žáků k 30.9. 2013	1 432	799	64,2
Předpoklad ke konci roku 2018	1 542	689	69,1
Předpoklad ke konci roku 2023	1 631	600	73,1

/Zdroj: Socioekonomická analýza města Česká Třebová, ČSÚ Projekce obyvatelstva 2013, oddělení správních činností MěÚ Česká Třebová, kvalifikovaný odhad/

Při stanovení dat očekávaného vývoje počtu žáků ZŠ jsme vycházeli z předpokládaných hodnot Projekce obyvatelstva Pardubického kraje 2013 /zdroj: ČSÚ pracoviště pro Pardubický kraj/ a ze známých dat dodaných matrikou města Česká Třebová. Předpokládáme-li, že v roce 2018 budou navštěvovat ZŠ děti narozené v letech 2004 - 2011, lze od školního roku 2014/2015 očekávat pokračující nárůst počtu žáků vstupujících do prvních tříd. Tento by měl vrcholit ve školním roce 2015/2016, kdy do první třídy nastoupí nejsilnější ročník dětí narozených v roce 2009. Poté bude meziročně docházet k mírnému poklesu. V roce 2023 budou ZŠ navštěvovat žáci narození v letech 2008 - 2017. Počet dětí narozených v letech 2008 - 2013 je nám nyní již znám. Budeme-li tedy pro další období (2014 - 2017) zohledňovat "Projekci" předpokládaný meziroční pokles živě narozených dětí cca o 1,45 %, získáme data uvedená v tab. 32. Z hodnot vyplývá, že počet dětí v základních školách se během sledovaného období mírně zvýší. Je to zejména kvůli tomu, že školu budou postupně opouštět žáci početně slabších ročníků druhého stupně a zároveň v ní po celou dobu zůstanou žáci narození v letech, kdy byla zaznamenána zvýšená porodnost.

V uvedených předpokladech není počítáno s předpokladem mechanické migrace obyvatelstva, neboť tato je prakticky nepředvídatelná a je ovlivňována velkým množstvím vnějších jevů.

Předškolní vzdělávání

Tabulka 33: Celkové počty MŠ dle zřizovatele v SO ORP

Zřizovatel	Počet MŠ	Počet dětí celkem	Počet běžných tříd	Počet dětí v běžných třídách	Počet speciálních tříd	Počet dětí ve speciálních třídách
2012/2013						
obec	7	581	21	567	1	14
celkem:	7	581	21	567	1	14
2011/2012						
obec	7	550	20	536	1	14
celkem:	7	550	20	536	1	14
2010/2011						
obec	7	545	20	531	1	14
celkem:	7	545	20	531	1	14
2009/2010						
obec	7	533	20	518	1	15
celkem:	7	533	20	518	1	15
2008/2009						
obec	7	515	20	501	1	14
celkem:	7	515	20	501	1	14
2007/2008						
obec	7	516	20	501	1	15
celkem:	7	516	20	501	1	15
2006/2007						
obec	7	520	20	508	1	12
celkem:	7	520	20	508	1	12
2005/2006						
obec	7	494	19	479	1	15
celkem:	7	494	19	479	1	15

/Zdroj: výkazy MŠMT, Odbor školství, kultury a tělovýchovy MěÚ Česká Třebová/

Na území obce Česká Třebová fungují čtyři mateřské školy. MŠ U Stadionu, MŠ Vinohrady, MŠ U Koupaliště a MŠ Habrmanova. V prvních dvou školách jsou v provozu vždy čtyři třídy s kapacitou 28 dětí/třída. V MŠ U Koupaliště jsou to tři třídy s uvedenou kapacitou 30 dětí/třída. Na MŠ Habrmanova je otevřeno šest běžných tříd s kapacitou 28 a 26 dětí a jedna speciální logopedická třída, která má z důvodu zajištění individuálního přístupu max. kapacitu sniženu na 19 dětí. Zřizovatelem je obec.

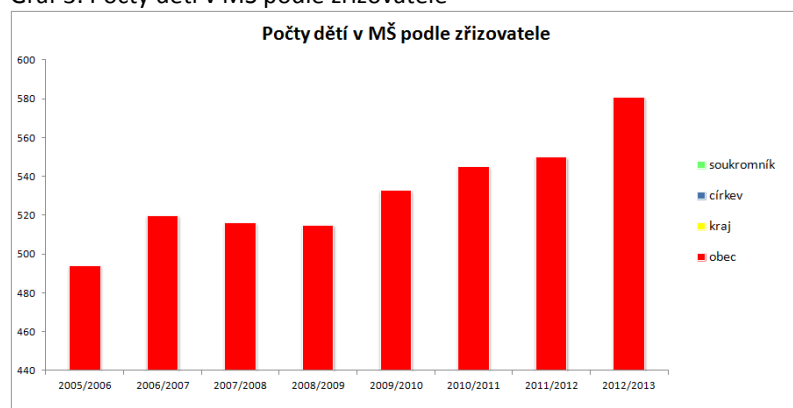
Další MŠ se nacházejí v obcích Rybník, Semanín a Třebovice. Zřizovatelem těchto MŠ je vždy obec. Mateřské školy v Rybníku a Třebovici mají po dvou odděleních, v Semaníně je pouze jedno. Kapacita jednotlivých tříd se pohybuje okolo 26 - 28 dětí.

Počty tříd se v mateřských školách od školního roku 2005/2006 výrazně nezměnily, pouze mateřská škola U Stadionu byla v rámci sledovaného období rozšířena o další dvě oddělení. První k 01.09.2006 a druhé k 01.09.2012. Průběžně byly dle možností ve všech MŠ navyšovány maximální kapacity jednotlivých tříd. Možnosti navýšení kapacity jednotlivých tříd se odvíjejí od hygienických požadavků

na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých určených vyhláškou (vyhl. č. 410/2005 Sb.). Právě kapacita mateřských škol byla v posledních letech, stejně tak jako v celé ČR, jedním z palčivých problémů, avšak po přijetí výše uvedených opatření se situace stabilizovala.

Můžeme říci, že během celého sledovaného období byla kapacita MŠ dobře využívána. Nejvíce v poslední etapě sledovaného období, tedy ve školních letech 2010/11 - 2012/13, kdy byly třídy naplňovány do maximálních počtů dětí, přesto však byly v těchto letech zaznamenány i neuspokojení žadatelé o tuto službu. S porovnáním se situací v rámci celé ČR nebyly jejich počty nikterak zásadní (dle informací dostupných na odboru školství MěÚ Česká Třebová se jednalo cca o 40 neuspokojených žadatelů). V území nefunguje žádná církevní ani soukromá MŠ.

Graf 3: Počty dětí v MŠ podle zřizovatele

/Zdroj: výkazy MŠMT, Odbor školství, kultury a tělovýchovy MěÚ Česká Třebová, vlastní šetření - osobní rozhovor/

MŠ v SO ORP

Tabulka 34: MŠ zřizované obcemi, popřípadě krajem

Školní rok	Počet MŠ	Samost. MŠ	Počet běžných tříd /speciál. tříd	Počet dětí	Úv. pedagog.	Počet dětí na 1 pedagog. úvazek	Počet dětí na třídu	Počet dětí na školu
2012/2013	7	4	22	581	43,10	13,48	26,41	83,00
2011/2012	7	4	21	550	41,60	13,22	26,19	78,57
2010/2011	7	4	21	545	41,00	13,29	25,95	77,85
2009/2010	7	4	21	533	39,60	13,45	25,38	76,14
2008/2009	7	4	21	515	40,20	12,81	24,52	73,57
2007/2008	7	4	21	516	40,30	12,80	24,57	73,71
2006/2007	7	4	21	520	38,80	13,40	24,76	74,28
2005/2006	7	4	20	494	37,90	13,03	24,70	70,57

/Zdroj: výkazy MŠMT, Odbor školství, kultury a tělovýchovy MěÚ Česká Třebová/

Jak již bylo předesláno výše, v rámci sledovaného období byla kapacita jednotlivých tříd mateřských škol dobře využita. Této skutečnosti pak tedy odpovídá i průměrný počet dětí na jednoho pedagoga, který odpovídá obvyklým standardům.

Údaje o pedagogických pracovnících v MŠ v SO ORP

Tabulka 35: MŠ zřizované obcemi, popřípadě krajem

Školní rok	Přepočtení pedagogové celkem	z toho nekvalifikovaní	% nekvalifikovaných
2012/2013	43,10	3	7%
2011/2012	41,60	2	5%
2010/2011	41,00	3	7%
2009/2010	39,60	3	8%
2008/2009	40,20	2	5%
2007/2008	40,30	0	0%
2006/2007	38,80	0	0%
2005/2006	37,90	1	3%

/Zdroj: výkazy MŠMT, Odbor školství, kultury a tělovýchovy MěÚ Česká Třebová/

Je patrné, že v rámci SO ORP Česká Třebová došlo během sledovaného období k procentuálnímu nárůstu počtu nekvalifikovaných pedagogických pracovníků, v porovnání s celkovou hodnotou počtu pedagogických pracovníků v mateřských školách, pozbývá tato dílčí hodnota významnosti. Vlastním šetřením bylo zjištěno, že všichni tito pracovníci v současné době na zvýšení vlastní kvalifikace pracují.

Tabulka 36: Popis MŠ v SO ORP ve školním roce 2012/2013

Název MŠ	Obec	Kapacita	Počet	Volná	Popis / komentář
Celkem		595	581	14	
MŠ Rybník	Rybník	51	51	0	Mateřskou školu Rybník tvoří v současné době dvě oddělení. K 30.09.2013 zde k předškolnímu vzdělávání nastoupilo 51 dětí. V každém oddělení pracují s dětmi dvě učitelky. Ředitelství má MŠ Rybník společné se základní školou tamtéž. Mimo pedagogických pracovníků zde pracují ještě školnice, hospodářka a dvě kuchařky. Školné a stravné je vždy stanoveno pro školní rok. Aktuálně činí 190,-/měs. školné a 30,-/den stravné. Mateřská škola nabízí dětem i zájmové programy např. výuku AJ, PC, plavecký výcvik, lyžařský výcvik, logopedická cvičení. Zvláštností této mateřské školy je svoz dětí z česko-třebovského sídliště Lhotka linkovým autobusem, který zajišťují přímo učitelky školy.
MŠ Semanín	Semanín	28	28	0	Mateřská škola Semanín má jedno oddělení, v současné době ji navštěvuje 28 dětí, což zcela naplňuje kapacitu mateřské školy. Pracovní personál tvoří dvě učitelky, školnice a kuchařky. Kuchyně je společná i pro základní školu, kam jsou obědy dováženy. Aktuální platba za stravné je 32,-/den, školné 150,-/měsíc.. Zájmové činnosti v rámci MŠ - předškoláček, flétna, jóga.

Název MŠ	Obec	Kapacita	Počet	Volná	Popis / komentář
MŠ Třebovice	Třebovice	28	28	0	Mateřská škola v Třebovici je tvořena ze dvou oddělení. V současné době ji navštěvuje 28 dětí. Práci s dětmi zajišťují 3 pedagožky, provoz mateřské školy pak dva nepedagogičtí pracovníci (školnice a kuchařka). Ředitelství MŠ je společné se základní školou. Aktuální stravné je stanoveno na 20,-/den, školné pak na 100,-/měsíc. V rámci školy mohou žáci využívat řady zájmových kroužků (jóga, angličtina pro nejmenší, hudebně-pohybový kroužek a další).
MŠ Vinohrady	Česká Třebová	112	110	2	Mateřskou školu tvoří čtyři třídy s kapacitou 28 dětí. Tato kapacita je momentálně naplněna, práci s dětmi zajišťuje 8 pedagogických pracovníků a 6 nepedagogických. Výše stravného je stanovena na 28,-/den a školné je 280,-/měsíc. V případě, kdy dítě během měsíce nepřijde ani jednou, je účtován udržovací poplatek 160,-/měsíc. Zájmové kroužky: flétna, AJ, zpívanky.
MŠ Habrmanova	Česká Třebová	174	168	6	Je největší MŠ v SO ORP. Je tvořena dvěma pavilony a má 7 tříd s kapacitou 26 - 28 dětí, dle možností stanovených vyhláškou č. 410/2005 Sb. Škola zřizuje též jednu třídu speciální, a to logopedickou. Zde je z důvodu zvýšené péče o jednotlivé děti kapacita stanovena na 19 dětí. Přímou s dětmi pracuje 14 pedagogů včetně ředitelky. Provoz zajišťují hospodářka, školnice, dvě pracovnice úklidu a čtyři kuchařky. Výše školného je aktuálně 285,-/měsíc a stravného 28,- - 30,-/den. V případě, kdy dítě během měsíce nepřijde ani jednou do zařízení je účtován udržovací poplatek 160,-/měsíc..V rámci svých aktivit nabízí MŠ tyto kroužky: flétna, AJ, keramika, které zprostředkovává agentura.
MŠ U Koupaliště	Česká Třebová	90	84	6	MŠ U Koupaliště má celkem 3 třídy s kapacitou navýšenou na 30 dětí, avšak přijímáno je jich maximálně 28, neboť větší využití kapacity by bylo v rozporu s vyhláškou. Vyhl. č. 410/2005 Sb. Práci s dětmi zajišťuje 6 pedagogických pracovníků včetně ředitele, provoz školy 5 nepedagogických pracovníků. Aktuální výše školného je 440,-/měsíc a stravného 28,-/den. V případě, kdy dítě během měsíce nepřijde ani jednou do zařízení je účtován udržovací poplatek 300,-/měsíc. Zájmové kroužky - flétna, zpívání, AJ.
MŠ U Stadionu	Česká Třebová	112	112	0	Mateřská škola u Stadionu, je jedinou mateřskou školou v ORP, kde se během sledovaného období změnil počet tříd a došlo tak k výraznému nárůstu její kapacity. V současné době má škola 4 třídy s kapacitou 28 dětí/třída. Péči o děti zajišťuje 8 pedagogických pracovníků (včetně ředitelky) a provoz 6 pracovníků nepedagogických. Aktuální výše školného je 440,- /měsíc a stravného 28,-/den. MŠ nabízí tyto zájmové kroužky: flétna, výtvarný, hudební a AJ.

/Zdroj: Odbor školství, kultury a tělovýchovy MěÚ Česká Třebová, vlastní šetření - webové stránky MŠ, osobní rozhovor/

Mateřské školy ve správním obvodu ORP Česká Třebová sídlí v celkem 7 budovách. Součástí školy je vždy pěkná zahrada vybavená řadou herních prvků a pískovištěm. Stav budov je v současné době uspokojivý. Nicméně někde dosud chybí zateplení fasád, nejsou vyměněna okna apod. To způsobuje značné zvýšení provozních nákladů mateřských škol. Průběžně jsou však dle možností z rozpočtu jednotlivých obcí budovy opravovány. Taktéž vnitřní vybavení MŠ (vybavení kuchyní, tříd, hračky a didaktické pomůcky...) je postupně modernizováno a doplňováno.

Jak již bylo uvedeno výše, byla během sledovaného období (ve školním roce 2011/2012) navýšena kapacita všech tříd mateřských škol v České Třebové a to o 2 děti/třída. Třídy se tedy naplňují do max. počtu 26 - 28 dětí/třída. Po přijetí všech kapacitu zvyšujících opatření se problém s nedostatkem míst v mateřských školách momentálně vyřešil. Tuto skutečnost posílil i liberální systém umísťování dětí v rámci SO ORP, kdy mateřská škola Rybník a Semanín přijímá k docházce i děti s trvalým pobytem v České Třebové. V případě MŠ Rybník této možnosti nejvíce využívají obyvatelé českotřebovského sídliště Lhotka, odkud učitelky v ranních hodinách děti do MŠ svážejí linkovým autobusem a po skončení provozní doby je zase přivezou zpět. MŠ Semanín zase často navštěvují děti žijící v okrajové části České Třebové na sídlišti Borek.

Tabulka 37: Očekávaný vývoj počtu dětí v MŠ v SO ORP

Počet dětí v MŠ ve správním obvodu	Počet	Volná místa (kapacita – počet žáků)	Počet žáků / kapacita v %
Kapacita všech MŠ k 30.9.2013	610		
Známy nárůst nebo úbytek kapacity k 30.9.2018	-	-	-
Známy nárůst nebo úbytek kapacity k 30.9.2023	564	-	-
Počet dětí v MŠ k 30.9.2013	582	28	95,40
Předpoklad počtu dětí v MŠ Ke konci roku 2018	597	13	97,87
Předpoklad počtu dětí v MŠ ke konci roku 2023	553	11	98,04

/Zdroj: Socioekonomická analýza města Česká Třebová, ČSÚ Projekce obyvatelstva 2013, oddělení správních činností MěÚ Česká Třebová, kvalifikovaný odhad/

Při stanovení dat očekávaného vývoje využití kapacity mateřských škol je nezbytné vycházet z Projekce obyvatelstva, která kvalifikovaně odhaduje demografický vývoj nejen v rámci celé ČR, ale i jednotlivých krajů. Významnými indikátory k jeho stanovení jsou pak předpokládaný přirozený a migrační přírůstek obyvatel. Na tyto indikátory působí celá řada faktorů sociálních, ekonomických apod.

Vzhledem k tomu, že migrační přírůstek obyvatelstva nelze snadno odhadnout (je totiž ovlivněn momentální atraktivitou území), zaměříme se v rámci řešené oblasti zejména na předpokládaný přirozený přírůstek obyvatelstva, tedy předpokládaný počet živě narozených dětí. V rámci správního obvodu nyní navštěvují mateřské školy silné ročníky dětí narozených v letech 2008 - 2010. Nejvyššího počtu živě narozených dětí bylo dle dat matrice MěÚ Česká Třebová i ČSÚ v tomto území dosaženo v roce 2009. Můžeme říci, že tento trend zrcadlí vývoj nejen v rámci Pardubického kraje, ale i celé ČR. Od roku 2009 tedy dochází k postupnému snižování počtu živě narozených dětí, což bude v dalších obdobích ovlivňovat i vývoj v naplněnosti kapacity MŠ. Projekce obyvatelstva pro Pardubický kraj předpokládá meziroční úbytek živě narozených dětí o cca 1,45 %.

/zdroj:http://www.czso.cz/x/redakce.nsf/i/pocet_obyvatel_pardubickeho_kraje_se_do_roku_2050_muze_snizit_temer_o_30_tisic/

Pokud tedy budeme vycházet z těchto hodnot, lze předpokládat snížení počtu zájemců o předškolní vzdělávání (do roku 2023) oproti současnému stavu cca o 10 %. V současné době se v rámci SO ORP prozatím nezvažuje možnost snížení kapacity MŠ. Nicméně vzhledem k tomu, že momentálně byly počty dětí v jednotlivých třídách navýšeny na maximální možnou hodnotu, můžeme do budoucna očekávat, že bude postupné snižování počtu dětí v jednotlivých třídách provedeno. Zejména pak proto, aby vznikla alespoň malá kapacitní rezerva (pro případ nárůstu počtu dětí s odkladem nástupu do ZŠ, potřeba umístění dítěte zpět do MŠ po jeho neúspěšném nástupu do ZŠ, stěhování v průběhu školního roku atd.) jež nyní v území prakticky chybí. Mírné snížení počtu dětí navštěvujících MŠ nebude tedy pro dobré využití kapacity mateřských škol nijak ohrožující.

Zvážíme-li ještě další možné vlivy např. mechanickou migraci obyvatelstva, (momentálně není ve výpočtech zohledněna, avšak vzhledem k otevřené možnosti stěhování administrativního zázemí společnosti Metrans, a. s. do České Třebové je příliv většího počtu obyvatel do SO ORP pravděpodobný), nebo legislativní změny jež by například vedly k zavedení povinného posledního roku mateřské školy a zrušení přípravného ročníku při ZŠ praktická. Je možné předpokládat i zvýšení zájmu o umístění dětí v MŠ. V takovém případě by se současná kapacita MŠ ve městě projevila jako nedostatečná.

Zařízení jeslového typu

Tabulka 38: Zařízení jeslového typu

Obec	Instituce	Rozsah věku dětí		Kapacita	Volných míst (k 31.12.2013)
		od (v měsících)	do (v měsících)		
Celkem				50	34
Česká Třebová	ROSA rodinné centrum	24	84	10	10
Česká Třebová	DDM Kamarád	30	neurčeno	40	24

/Zdroj: vlastní šetření – osobní rozhovor, webové stránky Rosa rodinného centra a DDM Kamarád/

Zařízení jeslového typu v takové formě, jak si je lze pod tímto pojmem představit, tedy zařízení, kde péči o děti ve věku 6 - 36 měsíců zajišťuje zdravotnický vzdělaný personál, v rámci SO ORP Česká Třebová nefungují. Nicméně péči o děti ve věku od 2 let nabízí formou služby krátkodobého hlídání dětí Rosa rodinné centrum a formou zájmového kroužku i DDM Kamarád. Péči o děti v rámci těchto služeb zajišťují pedagogičtí pracovníci a pracovníci v sociálních službách.

Rosa rodinné centrum nabízí od roku 2009 pro děti ve věku 2 - 7 let službu hlídání dětí - Klub Rosička (hlavně jej však navštěvují děti ve věku 2 - 3 let). Služba je primárně určena pro děti rodičů, kteří se např. chtějí ucházet o zaměstnání nebo se účastnit vzdělávacích kurzů, potřebují, aby si jejich dítě zvyklo na odloučení a lépe zvládlo nástup do MŠ, případně potřebují krátkodobě pohlídat dítě, aby mohli k lékaři, na úřad apod. V rámci klubu nejsou děti jen pasivně hlídány, ale je pro ně pravidelně připravován program, který se v mnoha ohledech velmi podobá programu realizovanému v MŠ (výtvarné dílny, cvičení, zpívání, práce s didaktickými pomůckami, vycházky do přírody apod.). O děti pečují zkušené "chůvy". Dobu a četnost hlídání si každý rodič může individuálně zvolit. Je však nutné se alespoň den předem přihlásit. Realizace služby na předplatné se neosvědčila. Je však možné zakoupit si zvýhodněné permanentky na více vstupů. Služba byla původně realizována 1x týdně v rozsahu 4 hodin, pro maximální počet 10 dětí. Postupně byla pro velký zájem rodičů (zejména v době, kdy byl v SO ORP Česká Třebová problém s umístěním dětí v MŠ) rozšířena na 3 dny v týdnu,

a to od 8 do 16hod. V poslední době se však situace s kapacitou míst v MŠ ustálila a služba je tedy opět nabízena pouze v dopoledních hodinách (2 - 3x týdně dle aktuálního zájmu rodičů). Vzhledem k volné formě realizace služby lze říci, že volná kapacita je stále 10 míst.

DDM Kamarád Česká Třebová realizuje v průběhu školního roku zájmový kroužek (ZK) Školička. Kroužek je určen dětem, jež se potřebují "otřkat" před nástupem do mateřské školy. Děti se seznámí s tanečky, cvičením, říkankami, zpíváním, malováním aj. Navštěvují ho převážně děti ve věku 2,5 - 4 roky (horní věková hranice není určena, ale starší děti navštěvují většinou MŠ). Kroužek je otevírán při minimálním počtu 8 dětí/den. Počet dní, ve kterých je kroužek otevřen, závisí na počtu přihlášených dětí. Pro účast na kroužku je nutná přihláška na konkrétní den + minimálně pololetní předplatné. Vzhledem k tomu, že kroužek byl otevřen dva dny v týdnu, můžeme říci, že volná kapacita k 31.12.2013 byla 24 míst. Od 01.02.2014 se pro velký zájem kroužek rozšířil o další den (tzn., že nyní probíhá 3 dny v týdnu).

Ostatní - Jídelny, SVČ, družiny, kluby

Tabulka 39: Školní družiny a školní kluby v SO ORP

ŠD a ŠK zřizované	Počet oddělení	Počet zapsaných účastníků		
		z 1. stupně	z 2. stupně	celkem
2012/2013				
obcemi	13	378	15	393
celkem	13	378	15	393
211/2012				
obcemi	14	386	46	432
celkem	14	386	46	432
2010/2011				
obcemi	13	36	43	403
celkem	13	360	43	403
2009/2010				
obcemi	13	367	44	411
celkem	13	367	44	411
2008/2009				
obcemi	13	436	19	455
celkem	13	436	19	455
2007/2008				
obcemi	12	356	45	401
celkem	12	356	45	401
2006/2007				
obcemi	11	317	56	373
celkem	11	317	56	373
2005/2006				
obcemi	12	340		340
celkem	12	340		340

/Zdroj: výkazy MŠMT, Odbor školství, kultury a tělovýchovy MěÚ Česká Třebová/

Ve všech základních školách v rámci správního obvodu je školní družina, kterou mohou využívat žáci prvního stupně buď před začátkem vyučování a nebo po jeho skončení cca do 16.00 hod. Vzhledem k postupně se zvyšujícímu počtu žáků nastupujících do prvních tříd základních škol, zejména ve městě Česká Třebová, je kapacita školních družin plně využita. Výhledově lze ještě v minimálně pětiletém horizontu očekávat zvýšení poptávky po této službě, neboť postupně budou do základních škol vstupovat silné ročníky dětí narozených v letech 2008 - 2011.

V rámci školních družin jsou na školách nabízeny i zájmové kroužky. Obvykle sportovní a pohybové hry, výuka Aj, hra na flétnu, výtvarný kroužek, kuchtící apod. Při ZŠ Ústecká je provozován ještě školní klub, který byl původně zamýšlen pro žáky druhého stupně, ale v zájmu navýšení kapacity školních družin byl v rámci sledovaného období využíván více žáky vyšších ročníků stupně prvního. Cílem klubu je zejména podpořit smysluplné využití volného času žáků, kteří ho navštěvují.

Školní klub na ZŠ Ústecká byl zapsán do školního rejstříku 30.12.2005 a od 01.01.2006 začal fungovat. V SO ORP Česká Třebová jsou všechny školní kluby i družiny provozovány obcemi.

Tabulka 40: Údaje o pedagogických pracovnících ŠD a ŠK v SO ORP

ŠK a ŠD zřizované	Vychovatelé			Ostatní pedagog. pracovníci		
	interní		externí	interní		externí
	fyzický stav	z toho ženy	fyzický stav	fyzický stav	z toho ženy	fyzický stav
obcemi	14	14				
celkem	14	14				

/Zdroj: výkazy MŠMT, Odbor školství, kultury a tělovýchovy MěÚ Česká Třebová/

Tabulka 41: Počet ZUŠ podle zřizovatelů dle obcí v SO ORP

Název obce	z toho zřizovaných		
	krajem	obcemi	jiným zřizovatelem
Celkem		1	
Česká Třebová		1	

/Zdroj: výkazy, registry MŠMT, MF, Odbor školství, kultury a tělovýchovy MěÚ Česká Třebová/

ZUŠ se v rámci šetřeného území nachází pouze jedna. Nalezneme ji v České Třebové. Výuka základní umělecké školy je realizována ve dvou budovách. První část učeben nalezneme v Kozlovské ulici, kde najdeme také ředitelství školy a další učebny jsou pak na Tyršově náměstí. Součástí této budovy je i malý koncertní sál. V případě potřeby (realizace koncertů žáků školy, učitelů apod.) má ZUŠ k dispozici i budovu Malé scény. Základní umělecká škola vyučuje čtyři obory: hudební, výtvarný, taneční a literárně dramatický. Jejich výuka probíhá ve 24 učebnách. K 30.09.2012 navštěvovalo školu celkem 505 žáků, z toho 16 dospělých. Kapacita školy však činí 790 žáků a není zcela využita. Zaměření výuky odpovídá současnému zájmu veřejnosti.

Tabulka 42: Údaje o pedagogických pracovnících ZUŠ v SO ORP

ZUŠ v obcích	Pracovníci celkem	
	fyzické osoby	přepočtené osoby
celkem	27	18,48
Česká Třebová	27	18,48

/Zdroj: Odbor školství, kultury a tělovýchovy MěÚ Česká Třebová/

Ve školním roce 2012/2013 zajišťovalo výuku 16 interních a 7 externích učitelů. Pedagogický sbor dosáhl věkového průměru 41,04 let, 4 učitelé byli v důchodovém věku. Neaprobovaný byl 1 učitel. V ZUŠ působí také 4 interní nepedagogičtí pracovníci./Zdroj: Výroční zpráva 2012/2013 ZUŠ Česká Třebová/

Tabulka 43: Přehled středisek volného času podle zřizovatele v SO ORP

Název obce	z toho zřizovaných		
	krajem	obcemi	jiným zřizovatelem
Celkem	0	1	0
Česká Třebová		1	

/Zdroj: Odbor školství, kultury a tělovýchovy MěÚ Česká Třebová/

Stejně, jako je tomu v případě základní umělecké školy i další školské zařízení DDM Kamarád sídlí přímo v České Třebové. Činnost DDM Kamarád se zaměřuje zejména na přípravu a realizaci programů pro děti školního věku, nicméně některé z nich mohou navštěvovat i děti předškolní nebo dospělí. Vzdělávání se uskutečňuje formou pravidelných činností (zájmové kroužky a kurzy), v rámci prázdninových aktivit (letní příměstské a pobytové tábory, výlety, apod.), výstav a přednášek. DDM pořádá i celou řadu akcí pro širokou veřejnost, jako např. ples, karneval, oslava MDD, Mikuláš a další. Kroužky nejsou realizovány pouze v prostorách DDM, ale kvůli zajištění dostupnosti pro děti a mládež z celého SO ORP Česká Třebová jsou nabízeny i v rámci volnočasových aktivit základních škol (např. na ZŠ Habrmanova, ZŠ praktická, ZŠ Rybník, ZŠ Třebovice). Některé pak DDM nabízí i za hranicemi šetřeného území např. ZŠ Dlouhá Třebová, ZŠ a MŠ Řetová, ZŠ a MŠ Tatenice a ZŠ Březová nad Svitavou.Českotřebovský dům dětí a mládeže se aktivně podílí na realizaci projektů (Program prevence kriminality a extremismu, Klíče pro život...). Od roku 2004 je zapojen do programů České národní agentury Mládež v akci, programu Evropské komise pro neformální výchovu a vzdělávání mládeže.

V září roku 2013 byl otevřen jako součást DDM Kamarád Klub mládeže Rébus, který je určen k smysluplnému trávení volného času náctiletých. Klub funguje formou nízkoprahového zařízení tzn., že k jeho návštěvě není třeba se předem registrovat a návštěvy klubu nejsou zpoplatněny. Klub má omezenou kapacitu na 16 současně zde pobývajících návštěvníků.

Tabulka 44: Údaje o počtu účastníků aktivit SVČ

Název obce	Počet zájmových útvarů (kroužků)	Počet účastníků			
		Žáci, studenti	děti	ostatní	celkem
celkem	43	411	50	17	478
Česká Třebová	43	411	50	17	478

/Zdroj: Odbor školství, kultury a tělovýchovy MěÚ Česká Třebová/

Údaje uvedené v tabulce se vztahují ke školnímu roku 2012/2013.

Dům dětí a mládeže Kamarád Česká Třebová nabízí kurzy pro dospělé, kroužky pro předškolní děti, hudební obory, jazykové, výtvarné, přírodovědné, sportovní a ostatní zájmové kroužky (např. Plastikový a letecký modelář, Mladí kuchtíci, Divadelní kroužek a mnoho dalších). Jak již bylo dříve uvedeno, působí DDM i na jiných pracovištích tzn., že v celkovém počtu účastníků uvedených v tabulce, jsou zahrnuti i ti z okolních obcí.

Tabulka 45: Údaje o pracovnících SVČ v SO ORP

SVČ v SO ORP	Pedagogičtí pracovníci				Ostatní pracovníci			
	celkem	interní		externí	celkem	interní		externí
		fyzický stav	přepoč. stav	fyzický stav		fyzický stav	přepoč. stav	fyzický stav
celkem	37	4	3,2	33	4	1	1	3
Česká Třebová	37	4	3,2	33	4	1	1	3

/Zdroj: Odbor školství, kultury a tělovýchovy MěÚ Česká Třebová/

Údaje uvedené v tabulce se vztahují ke školnímu roku 2012/2013.

Tabulka 46: Školní jídelny zřizované obcemi

	Počet ŠJ a výdejen	Počet stravovaných žáků	z toho v		Cílová kapacita kuchyně
			MŠ	ZŠ	
celkem	10	2757	581	1226	3256
Česká Třebová	7	2580	474	1175	3000
Rybník	1	81	51	18	120
Třebovice	1	28	28	0	43
Semanín	1	68	28	33	93

/Zdroj: výkazy MŠMT, Odbor školství, kultury a tělovýchovy MěÚ Česká Třebová/

V SO ORP Česká Třebová je provozována školní kuchyně ve všech mateřských školách. Jídlo je konzumováno v jídelních koutcích jednotlivých tříd. Ve všech základních školách s výjimkou ZŠ Rybník jsou jídelny, ale pouze ve třech jsou i školní kuchyně (ZŠ Nádražní, ZŠ Habrmanova, ZŠ Třebovice - zde je provoz zajišťován sice v budově školy, avšak soukromým subjektem). V případě ZŠ a MŠ Rybník i ZŠ a MŠ Semanín je vždy školní jídelna a kuchyň v budově mateřské školy. Žáci ze ZŠ Rybník do MŠ na obědy dochází, žákům ze ZŠ Semanín jsou obědy z MŠ dováženy. Ve škole se nachází výdejna s malou jídelnou.

Nejvyšší kapacitu má školní jídelna ZŠ Habrmanova. Ta zajišťuje stravování nejen pro své žáky a zaměstnance, ale také žákům i zaměstnancům ZŠ praktická a ZŠ Ústecká, které mají pouze výdejnu s jídelnou. Volná kapacita je nabízena široké veřejnosti. Ve školním roce 2012/2013 zde bylo uvařeno a vydáno celkem 190 944 obědů.

Tabulka 47: Údaje o pracovnících ve školních jídelnách dle zřizovatelů v SO ORP

Školní jídelny zřizované	Pracovníci celkem	
	fyzické osoby	přepočtené osoby
obcemi	37	30,5

Údaje uvedené v tabulce se vztahují ke školnímu roku 2012/2013

/Zdroj: výkazy, registry MŠMT, MF, Odbor školství, kultury a tělovýchovy MěÚ Česká Třebová/

Stav počtu zaměstnanců odpovídá počtu ŠJ i využitě kapacitě těchto zařízení. Všechny ŠJ jsou zřizovány přímo v ZŠ nebo MŠ a jsou tedy stejně jako tato školská zařízení zřizovány obcemi. Vlastním šetřením bylo zjištěno, že v ZŠ Třebovice zajišťuje stravování žáků soukromá firma.

Financování

Tabulka 48: Celkové provozní výdaje ve správním obvodu na ZŠ, MŠ a jiná zařízení zřizovaných obcemi

ZŠ/MŠ/jiné	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
ZŠ (1. i 2. stupeň)	8 039 000	8 672 000	9 177 400	10 820 000	10 255 000	10 230 000	10 130 000	10 480 000
ZŠ (jen 1. stupeň)								
MŠ	3 164 000	3 762 000	3 634 000	3 084 000	4 360 000	4 160 000	4 005 000	3 395 000
Sloučené organizace (např. ZŠ+MŠ)	2 316 929	3 134 994	2 559 749	3 162 292	2 491 677	1 312 826	3 049 196	3 035 256
Jiné								480 000
Celkem:	13 519 929	15 568 994	15 371 149	17 066 292	17 106 677	15 702 826	17 184 196	17 390 256

/Zdroj: Data poskytnutá Svazem měst a obcí, MF, Odbor školství, kultury a tělovýchovy MěÚ Česká Třebová/

Porovnáme-li výdaje do školství v obci Česká Třebová, kde se vzdělávání ve školních a předškolních zařízeních účastní výrazně větší počet žáků než v malotřídních školách a MŠ v dalších obcích (ve školním roce 2012/2013 to bylo 1 790 žáků MŠ a ZŠ v České Třebové a 203 žáků ve školských zařízeních dalších obcí SO ORP), je patrné, že ačkoli jsou provozní náklady škol České Třebové opticky výrazně vyšší, v přepočtu nákladů na jednoho žáka jsou efektivněji využity. V částkách uvedených v kategorii sloučené organizace, jsou započteny i finanční příspěvky z rozpočtu obcí, které hradí jednotlivé obce za vzdělávání žáků na 2. stupni základních škol v České Třebové. Tato částka je meziročně aktualizována, dle skutečných provozních nákladů škol. Na konci sledovaného období činila 4 400,-/žák (konkrétní počty žáků docházejících na druhý stupeň ZŠ ze sousedních obcí se pro tuto analýzu nepodařilo zjistit, ale pohybuje se okolo 15 žáků v ročníku).

Jako jiná zařízení jsou uvedena ZUŠ a DDM Kamarád, Česká Třebová. Jejich zřizovatelem se obec stala během roku 2011, dříve to byl Pardubický kraj.

Tabulka 49: Finanční prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu na přímé výdaje ve školství školám a školským zařízením zřízených obcemi v SO ORP v Kč

Rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
mzdové prostř. celkem	48 727 453	50 471 220	51 025 429	53 943 244	51 626 488	59 481 944	60 974 175	62 290 000
z toho								
platy	48 507 453	50 119 000	50 695 929	53 383 244	51 173 488	58 482 944	59 979 175	61 390 000
ostatní osobní náklady	220 000	352 220	329 500	560 000	453 000	999 000	995 000	900 000
související odvody a ostatní neinvestiční výdaje	19 370 787	20 266 500	20 085 727	20 846 580	19 632 545	22 087 032	22 105 490	23 506 000
neinvestiční výdaje celkem	68 098 240	70 737 720	71 111 156	74 789 824	71 259 033	81 568 976	83 079 665	85 796 000

/Zdroj: Data poskytnutá Svazem měst a obcí, MF, Odbor školství, kultury a tělovýchovy MěÚ Česká Třebová/

Data byla poskytnuta z odboru školství MěÚ Česká Třebová. V roce 2011 nebylo vyčerpáno 62 981,- (platy), 22 047,- (odvody) a 85 028,- (NIV).

Tabulka 50: Ukazatele nákladovosti na přímé náklady ve vzdělávání v roce 2013 v SO ORP

Druh školy, školského zařízení	Přímé náklady na vzdělávání celkem (v Kč)	z toho náklady na jednotku výkonu* (v Kč)	
		celkové náklady	ONIV
předškolní vzdělávání	19 466 000	41 242	475
základní školy	57 000 000	37 231	922
gymnázia			
stravování MŠ, ZŠ	-		
školní družiny a kluby	-		
základní umělecké školy	7 024 000	13 586	72
využití volného času	2 306 000		
celkem použité finanční prostředky	85 796 000	92 059	1 469

/Zdroj: Data poskytnutá Svazem měst a obcí, MF, Odbor školství, kultury a tělovýchovy MěÚ Česká Třebová/

U předškolního vzdělávání je vyplněna hodnota za 4 MŠ, které se nachází ve městě Česká Třebová. Součástí údajů základních škol jsou sloučené organizace ZŠ + MŠ sídlící v obcích Semanín, Rybník a Třebovice. Data základních a mateřských škol jsou uvedena včetně jídelen, školních družin a školního klubu. Škola je získá jako celek a jejich rozdělování na jednotlivé položky je již v kompetenci ředitelů škol.

Tabulka 51: Financování z RUD v jednotlivých obcích SO ORP v roce 2013

Název obce	v Kč	
	Finanční prostředky z RUD	Celkové skutečné náklady
Celkem	16 039 664	16 910 256
Česká Třebová	14 405 920	13 875 000
Rybník	555 312	1 273 000
Třebovice	410 448	1 187 256
Semanín	667 984	575 000

/Zdroj: Data poskytnutá Svazem měst a obcí, MF, Odbor školství, kultury a tělovýchovy MěÚ Česká Třebová/

Data pro výpočet celkových provozních nákladů za rok 2012, byla poskytnuta jednotlivými obcemi SO ORP Česká Třebová.

Tabulka 52: Nezbytné investiční potřeby obcí v SO ORP týkající se ZŠ do roku 2023

Obec	Název a popis investice	Odhadovaný rok	Orientační částka
celkem			0
Česká Třebová	ZŠ Ústecká oprava střechy tělocvičny	2014	750 000,00
Česká Třebová	ZŠ Habrmanova IV. etapa výměny oken a dveří	2014	1 500 000,00
Česká Třebová	ZŠ Habrmanova oprava obkladu stěny	2014	1 225 000,00
Česká Třebová	ZŠ Habrmanova oprava výtahu	2014	670 000,00
Česká Třebová	ZŠ Habrmanova výměna regulačních ventilů	2014	310 000,00
Česká Třebová	ZŠ Habrmanova oprava sociálního zařízení	2015	2 500 000,00
Česká Třebová	ZŠ Habrmanova oprava plynové kotelny	2016	5 000 000,00
Semanín	Základní škola a mateřská škola Pramínek, Semanín - Rekonstrukce sociálního zařízení	2015	450 000,00
Semanín	Základní škola a mateřská škola Pramínek, Semanín - Zateplení půdních prostor	2018	700 000,00

/Zdroj: Odbor rozvoje města a investic MěÚ Česká Třebová, obecní úřad Semanín, vlastní šetření - osobní rozhovor/

Dle informací poskytnutých odborem rozvoje města a investic MěÚ Česká Třebová, má tato obec finanční výhled investic, oprav a údržby do objektů škol zpracován pouze do roku 2017.

Další data byla poskytnuta obecním úřadem Semanín (viz. tabulka 52). Ostatní obce ORP tato data neposkytly s vysvětlením, že tento typ investic se u nich nyní neřeší, ať již kvůli tomu, že se blíží nové volební období a další záměry bude řešit nově zvolené zastupitelstvo nebo proto, že potřeby tohoto typu obvykle řeší podle momentálních možností rozpočtu obce. ZŠ Třebovice má již větší investiční akce zrealizovány. V obou školách se však počítá s běžnými opravami, která jejich školská zařízení vyžadují.

3.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy

a) Analýza cílových (dotčených) skupin

Tabulka 53: Analýza cílových skupin

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojené se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Rodiče dětí a žáků jenž navštěvují MŠ, ZŠ	<ul style="list-style-type: none"> - Možnost spolurozhodovat o dění ve škole - Informace o dítěti, o připravovaných změnách, jak můžou pomoci atd. - Kvalifikované pedagogy - Otevřený vztah ve směru škola x rodiče, škola x dítě - Možnost volby - alternativní výukové metody - Respektující přístup pedagogů k dětem i k nim samým - Bezpečnost dětí - Prevence sociálně patologických jevů - Optimální naplněnost tříd - Individuální přístup - Přijatelné náklady na základní vzdělávání i volnočasové aktivity v rámci školy - Kvalitní školní pomůcky a dobré vybavení učeben - Zajištění stravování - možnost výběru - Rozvoj klíčových kompetencí jejich dětí 	<ul style="list-style-type: none"> - Neochota ke spolupráci se školou - Delegování funkce rodiny na školu - Vysoké nároky na pedagogy - Neochota k financování školních pomůcek - Nedostatečná podpora žáka - Neplacení školného - Neobjektivní pohled na vlastní dítě - Přílišná angažovanost 	<ul style="list-style-type: none"> - Běžné komunikační kanály - E-mail - Telefon - Osobní jednání 	<ul style="list-style-type: none"> - Podpora vzájemné komunikace - Opatření vedoucí ke zvýšení zájmu o školu
Rodiče dětí jenž se připravují ke vstupu do MŠ, ZŠ	<ul style="list-style-type: none"> - Dostatečná kapacita zařízení - Informace - Dostupnost a dopravní obslužnost školy - Přijatelné náklady na základní vzdělávání i volnočasové aktivity v rámci školy - Kvalitní školní pomůcky a dobré vybavení učeben, atraktivní způsob výuky - Zajištění stravování - možnost výběru - Rozvoj klíčových kompetencí jejich dětí - Respektující přístup pedagogů 	<ul style="list-style-type: none"> - Vysoké nároky - Nedostatečná kapacita škol - Špatná komunikace 	<ul style="list-style-type: none"> - Běžné komunikační kanály - E-mail - Telefon - Osobní jednání 	<ul style="list-style-type: none"> - Podpora vzájemné komunikace

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojené se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Žáci v ZŠ	<ul style="list-style-type: none"> - Respektující přístup ze strany pedagogů i dalších zaměstnanců školy - Přátelské a bezpečné prostředí - Možnost naučit se novým věcem - Zajímavou formu výuky - projektové učení - Zajímavé učební pomůcky - Možnost využití volného času 	<ul style="list-style-type: none"> - Špatné návyky z rodiny - Neochota ke spolupráci - Problém se začleněním se do kolektivu - Šikana - Nezralost při vstupu do ZŠ 	<ul style="list-style-type: none"> - Běžné komunikační kanály 	<ul style="list-style-type: none"> - Podpora vzájemné komunikace - Spolupráce s PPP - Spolupráce s rodinou
Děti v MŠ	<ul style="list-style-type: none"> - Respektující přístup ze strany pracovníků školy - Kamarádké prostředí - Zábavu - Nové informace - Možnost hrát si, učit se i objevovat 	<ul style="list-style-type: none"> - Špatné návyky z rodiny - Neochota ke spolupráci - Problém se začleněním se do kolektivu - Šikana 	<ul style="list-style-type: none"> - Běžné komunikační kanály 	<ul style="list-style-type: none"> - Podpora vzájemné komunikace - Spolupráce s psychologem - Spolupráce s rodinou
Pedagogové	<ul style="list-style-type: none"> - Podporu ze strany zřizovatele i zaměstnavatele - Kvalitní učební pomůcky - Adekvátní finanční ohodnocení - Zájem o výuku ze strany žáků a rodičů - Možnost dále se vzdělávat - Dobré pracovní podmínky - Možnost spolurozhodovat o metodách výuky 	<ul style="list-style-type: none"> - Nedostatečná kvalifikace - Neaprobovanost - Přetížení - Syndrom vyhoření 	<ul style="list-style-type: none"> - Běžné komunikační kanály - E-mail - Telefon - Osobní jednání 	<ul style="list-style-type: none"> - Podpora dalšího vzdělávání - Supervize - Stáže
Zřizovatelé mateřských a základních škol - obce	<ul style="list-style-type: none"> - Dostatečné naplnění tříd - V případě MŠ minimální počet neuspokojených žádostí - Spokojení občané - Stabilizované provozní i investiční náklady 	<ul style="list-style-type: none"> - Nedostatek finančních prostředků na provoz a běžné opravy - Ohrožující legislativní změny - Nedostatečná kapacita - Nenaplněná kapacita 	<ul style="list-style-type: none"> - Běžné komunikační kanály - E-mail - Telefon - Osobní jednání 	<ul style="list-style-type: none"> - MOS v oblasti čerpání financí z dotací a OP - Spolupráce v optimalizaci naplněnosti tříd - Liberální pravidla pro umístování dětí v MŠ a ZŠ v rámci ORP
Občané a zastupitelé obcí, kde škola není	<ul style="list-style-type: none"> - Možnost využití mateřských a základních škol v sousedních obcích - Dobrá dostupnost ZŠ a MŠ - Zajištění dopravní obslužnosti - Minimalizované náklady 	<ul style="list-style-type: none"> - Neochota podílet se na financování - Nedostatečná kapacita zařízení v okolí - Špatná dopravní obslužnost 	<ul style="list-style-type: none"> - Jednání mezi obcemi 	<ul style="list-style-type: none"> - Podpora MOS - svazková škola

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojené se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Představitelé obcí SO ORP	<ul style="list-style-type: none"> - Spolupráce pro optimalizaci naplnění škol - Spolupráce pro dostatečnou kapacitu mateřských škol - Spolupráce v rámci čerpání finančních prostředků z dotací a OP - Spolupráci v zajištění dopravní obslužnosti škol - Spolupráce v aktivitách podporujících zájem rodičů o dění ve školách 	<ul style="list-style-type: none"> - Povolební změny ve vedení obcí - Neochota ke spolufinancování - Nedodržení závazků 	<ul style="list-style-type: none"> - Běžné komunikační kanály - E-mail - Telefon - Osobní jednání - Jednání mezi obcemi 	<ul style="list-style-type: none"> - Interpretace výhod MOS - Jednání mezi obcemi - Příklady dobré praxe
Média	<ul style="list-style-type: none"> - Námetky na reportáže - Senzace - Informace 	<ul style="list-style-type: none"> - Vytrhují informace z kontextu - Zveřejňují polopravdy - Vliv na velkou skupinu čtenářů 	<ul style="list-style-type: none"> - Běžné komunikační kanály - E-mail - Telefon - Osobní jednání 	<ul style="list-style-type: none"> - Možnost korektury

b) Analýza rizik – registr rizik v oblasti předškolního vzdělávání a základního školství

Definice rizika je převzata z Metodiky přípravy veřejných strategií: Riziko je nebezpečí vzniku události, která může negativně ovlivnit dosažení stanovených cílů. Jedná se o budoucí událost, která má náhodnou povahu (tj. může, ale nemusí nastat a mít negativní dopad) a není ani nemožná, ani jistá. Riziko spojujeme s negativními vlivy, nepříznivými dopady a ztrátami a chápeme jej jako synonymum nebezpečí, hrozby, úskalí a nejistoty. Protipólem rizika je příležitost, která je spojována s příznivými vlivy a dopady.

Hodnocení významnosti rizik je založeno na hodnocení očekávané pravděpodobnosti výskytu jednotlivých rizik a jejich dopadu (materiálního i nemateriálního) na dosažení cílů strategie. Pravděpodobnost (v tabulce sloupec „P“) i dopad (v tabulce sloupec „D“) se hodnotí na škále 1 až 5: hodnota 1 představuje velmi malý dopad (resp. velmi malou pravděpodobnost) a hodnota 5 velmi velký dopad (resp. velmi vysokou pravděpodobnost). Významnost rizika je součinem pravděpodobnosti a dopadu. Hodnota významnosti se pohybuje mezi hodnotou 1. a 25. Vlastníci jednotlivých rizik jsou osoby odpovědné za řízení a monitorování daného rizika (průběžné přehodnocování významnosti rizik a identifikace reálného výskytu dané rizikové události).

Tabulka 54: Analýza rizik

Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
	Pravdě- podob- nost (P)	Dopad (D)	V = P*D		
Finanční riziko					
Nedostatek financí na běžný provoz a opravy	3	5	15	MOS v oblasti čerpání financí z dotací a OP	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Nedostatek financí na investice a vybavení	3	4	12	MOS v oblasti čerpání financí z dotací a OP - hledání jiných možností financování - sponzoři a dárci	Obec zřizující ZŠ, MŠ

Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
	Pravděpodobnost (P)	Dopad (D)	V = P*D		
Finanční riziko					
Nedostatek financí na platy	3	4	12	MOS sdílení některých pedagogů - odborné předměty	Stát
Organizační riziko					
Nedostatek žáků, příliš mnoho žáků	3	3	9	Optimalizace naplněnosti tříd v rámci MOS	Obce daného území
Rušení praktických škol a s tím spojený příliv velkého množství žáků se SVP do běžných škol	4	4	16	- Více asistentů pedagoga - Menší počet dětí ve třídách - individuální přístup - Speciální třídy na běžných ZŠ	Stát, zřizovatel
Nedostatečná kapacita školních družin	5	3	15	- optimalizace naplněnosti tříd v rámci MOS - kombinace školních družin (pro 1. + 2. ročník) a školních klubů (pro 3.-5. ročník) - spolupráce s NNO - rozšíření nabídky volnočasových aktivit při ZŠ	Zřizovatel
Právní riziko					
Změna legislativy, která povede k vynuceným investicím (např. zpřísnění hygienických předpisů)	3	3	9	Jednání	Obce daného území
Technické riziko					
Špatný technický stav budov ZŠ, MŠ	1	4	4	MOS v oblasti čerpání financí z dotací a OP, hledání jiných možností financování - sponzoři a dárci	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Zastaralé či nevyhovující vybavení (např. udržení vybavení PC učeben v přijatelném stavu, modernizace programů atd.)	4	2	8	MOS v oblasti čerpání financí z dotací a OP, hledání jiných možností financování - sponzoři a dárci z řad rodičů	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Věcné riziko					

Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
	Pravděpodobnost (P)	Dopad (D)	V = P*D		
Finanční riziko					
Nezájem rodičů o umístění dětí do konkrétní ZŠ, MŠ	2	2	4	Zjištění okolností - učinění opatření (výměna zaměstnanců školy, zajištění modernizace vybavení i budovy)	Konkrétní ZŠ, MŠ, zřizovatel
Zvyšující se věkový průměr pedagogického sboru	3	2	6		Konkrétní ZŠ, MŠ, zřizovatel

Významným rizikem v oblasti školství se jeví případné zrušení základní školy praktické. Tuto školu navštěvuje velké procento žáků ze zhoršeného sociokulturního prostředí. Často jde o děti žijící se svými rodiči v sociálně vyloučené lokalitě na sídlišti Borek. Škola leží v blízkosti této lokality a mimo vzdělávání se ve spolupráci s terénními sociálními pracovníky pobočky Naděje a dalšími organizacemi (DDM, Rosa rodinné centrum atd.) podílí i na přímé práci s komunitou tohoto sídliště, a to v rámci preventivních programů podporovaných ministerstvem vnitra. V rámci své činnosti podporuje navazující studium, v oborech dobře uplatnitelných na trhu práce, absolventů školy a realizuje též přípravný ročník základní školy, který navštěvují zejména děti z této lokality. Zrušením praktické školy dojde k velkému přílivu žáků se SVP do běžných škol, které na to v tuto chvíli nejsou připraveny. Nemají dostatek finančních prostředků na zajištění asistentů pedagoga pro tyto žáky, a ročníky prvního stupně jsou již nyní naplněny na hranici kapacitních možností jednotlivých tříd. Tím je omezena možnost individuálního přístupu pedagogů k žákům, jež takovýto přístup budou k dosažení uspokojivých výsledků potřebovat. Problém je i v chybějící podpoře žáků v domácím prostředí a absenci nějakého typu sociální služby jež by mohla domácí vzdělávání těchto dětí podpořit (např. dobrovolnický program doučování a podobně). Význam lze jistě přikládat i tomu, že většina těchto dětí pochází z rodin, které se dlouhodobě potýkají s ekonomickými problémy, s problémy spojenými s bydlením, nezaměstnaností a navíc často patří k minoritní skupině obyvatel. Spojení všech těchto faktorů by s sebou mohlo přinést rozvoj sociálně patologických jevů. Za významné riziko lze považovat i nedostatečnou kapacitu družin základních škol. Školní družina by měla pomoci rodičům žáků prvního stupně sladit rodinný i pracovní život tím, že zajistí péči o jejich děti v době po skončení vyučování, která je velmi odlišná od konce pracovní doby ve většině zaměstnání. Následkem tohoto neuspokojivého stavu může být jednak ohrožení bezpečnosti dětí a dále sílící nespokojenost rodičů.

3.1.4. SWOT analýza školství

Tabulka 55: SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
<ol style="list-style-type: none"> 1. Dostatečná kapacita všech stupňů ZŠ i MŠ a jejich dobrá dostupnost pro většinu obcí SO ORP 2. Dobré technické vybavení škol (interaktivní tabule, PC...) 3. Liberální systém umisťování dětí do MŠ a ZŠ v rámci obcí ORP 4. Zapojení základních škol do projektu Pardubického kraje - Podpora přírodovědného a technického vzdělávání 5. V malých obcích fungují školy jako centrum spolkového života 6. Péče o děti je v rámci ORP nabízena již od 2 let věku 7. Dobrá nabídka volnočasových aktivit nabízených přímo v rámci školy ve většině MŠ i ZŠ. Příznivá cena těchto aktivit 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nenaplněná kapacita malotřídních ZŠ a s tím spojené vysoké náklady na provoz školy pro obec 2. Ztížená dostupnost ZŠ i MŠ pro obec Přívrat a městských částí České Třebové 3. Chybí finanční prostředky na mzdy pro dostatečný počet asistentů pedagoga pro žáky se SVP 4. Nedostatečná kapacita školních družin 5. Na ředitele škol jsou přenášeny další zodpovědnosti, např. příprava žádostí o dotace, správa těchto projektů apod. 6. Provozní doba mateřských škol a nutnost platby za školné a stravné ve většině MŠ pouze 2 dny v měsíci a to v hotovosti
Příležitosti	Hrozby
<ol style="list-style-type: none"> 1. Realizace projektu "Školní autobus" 2. Vytvoření projektového týmu, jež bude vyhledávat a spravovat projekty pro všechny školy ORP 3. Preventivní programy, zejména pro žáky ZŠ 4. Řešení optimální naplněnosti tříd ZŠ, díky nabídce alternativních výukových metod, vytvoření speciálních tříd na prvním stupni ZŠ (logopedie) 5. Centrální nákupy ZŠ a MŠ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rušení praktických škol a s tím spojený příliv velkého množství dětí se SVP do běžných škol 2. Rozvoj sociálně patologických jevů (šikana, narůstající agrese, drogy,...) 3. Nedostatek finančních prostředků na pomůcky a běžné opravy a investice 4. Rušení malotřídních obecních škol a zhoršení dostupnosti škol pro děti jednotlivých obcí 5. Úbytek žáků v MŠ a postupně i ZŠ a s tím spojená nevyužitá kapacita těchto zařízení, zejména pak v malých obcích

Ze SWOT analýzy vyplývá, že mezi nejvýznamnější silné stránky patří dostatečná kapacita i dobrá dostupnost mateřských i základních škol. K tomu přispívá jistě i liberální systém umisťování dětí v těchto zařízeních v rámci neformální MOS, kdy např. děti z České Třebové navštěvují MŠ v obci Rybník nebo ZŠ v obci Semanín. Vybavení škol je většinou moderní a nebo se postupně modernizuje. Základní školství je zapojeno do projektu, který podporuje další vzdělávání a má i návaznost na perspektivu budoucího uplatnění žáků na trhu práce. Péče o děti je již zajištěna od dvou let věku, což umožňuje rodičům lépe sladit profesní a pracovní život.

Samozřejmě existují i některé slabé stránky a těmi jsou nenaplněná kapacita malotřídních škol v malých obcích SO ORP, což zvyšuje náklady na provoz pro jednotlivé zřizující obce. Ztížená dostupnost ZŠ a MŠ pro obec Přívrat a městských částí České Třebové, kde tato zařízení nejsou a dopravní obslužnost není ideálně nastavena. Vzhledem k přítomnosti sociálně vyloučené lokality a vysokému počtu žáků se SVP je již nyní patrný nedostatek asistentů pedagoga, a to zejména pro děti ze znevýhodněného sociokulturního prostředí. Krátká provozní doba, nebo možná lépe ve všech MŠ stejně nastavená provozní doba, komplikuje mnohdy sladění rodinného a pracovního života rodičům. Forma platby za stravné "v hotovosti" je v současné době pro řadu rodičů, kteří hotovost

prakticky nevyužívají, nevyhovující. V neposlední řadě je to pak vysoké administrativní zatížení ředitelů škol.

Z uvedených slabých stránek pak lze stanovit oblasti k vymezení příležitostí. Těmi jsou - Realizace projektu "Školní autobus", jenž by jednak podpořil optimalizaci naplněnosti tříd v rámci správního obvodu a dále zajistil výhodné nastavení dopravní obslužnosti v obcích SO ORP, ale i v místních částech České Třebové. Tento projekt pak bezesporu může částečně řešit i zajištění individuálního přístupu pro děti se SVP, které by díky němu mohly navštěvovat školy s menším počtem dětí ve třídě. Nejen pro školy v malých obcích by bylo výhodné vytvoření týmu, který by vyhledával a spravoval veškeré projekty týkající se školství. Nynější nastavení, kdy si financování z dotací a OP spravuje každá škola sama, zvyšuje administrativní zatížení ředitelů škol a navíc malé školy nemusejí být schopny na projekt vůbec dosáhnout (Je obtížné zajistit předfinancování a spolufinancování projektu. Ředitelé jsou velmi pracovně vytíženi apod.). K příležitostem, které přispějí k finančním úsporám v jednotlivých MŠ a ZŠ, je zavedení centrálních nákupů, které by byly využity pro nákupy školních pomůcek, výtvarných a kancelářských potřeb, ale např. i potravin pro školní jídelny. Tím je již předaslána i další možná příležitost, tedy získání finančních prostředků z dotací a OP, což by mohlo pomoci k modernizaci vybavení i pomůcek MŠ a ZŠ atp. Vzhledem k obecnému nárůstu sociálně patologických jevů ve společnosti i z důvodu přítomnosti sociálně vyloučené lokality a tím i velké pravděpodobnosti zvýšeného přílivu dětí ze zhoršeného sociokulturního prostředí do běžných škol (zejména ZŠ v České Třebové a Semaníně), je důležité pravidelně realizovat preventivní programy týkající se šikany, rasismu, antisemitismu, agresivity, drog, apod.

Mezi hrozby patří jistě případné rušení praktických škol, jež bude mít za následek velký příliv dětí se SVP do škol běžných, které na to nejsou připraveny a nemají finance na dostatečný počet speciálních pedagogů a asistentů pedagoga. Navíc ačkoli průměr hovoří o cca dvaceti žácích ve třídě, je v nižších ročnících dětí okolo třiceti, což neumožňuje dostatečně individuální přístup k těmto dětem. Důsledkem může být nejen zvýšený nárůst výskytu sociálně patologických jevů, ale i zhoršení podmínek ke vzdělávání dalších žáků. K dalším hrozbám pak patří zvyšování provozních a investičních nákladů, které budou neúnosné zejména pro malé obce. Následkem bude rušení škol a zhoršení dostupnosti těchto zařízení pro občany jednotlivých obcí.

Souhrn výsledků analytické části:

Z analýzy vyplývá, že systém předškolního vzdělávání a základního školství je v rámci SO ORP vcelku dobře řešen a to i na základě neformální MOS. Dostupnost a zajištění dopravní obslužnosti je na většině území vnímáno jako dostatečné. Výjimkou je obec Přívrat a některé místní části České Třebové.

V každé obci v území s výjimkou obce Přívrat se nachází mateřská škola a první stupeň školy základní. Tyto fungují v obcích Rybník, Semanín a Třebovice jako sloučené organizace se společným ředitelstvím. Zřizovatelem těchto zařízení jsou jednotlivé obce. V obci (městě) Česká Třebová jsou 4 mateřské školy a 3 úplné školy základní. Všechny fungují jako samostatná zařízení, s vlastním ředitelstvím. Jejich zřizovatelem je rovněž obec. Na druhý stupeň těchto škol dochází i žáci z okolních obcí. Obec Přívrat pro zajištění vzdělávání této cílové skupiny spolupracuje zejména s obcí Řetová, která leží v SO ORP Ústí nad Orlicí, ale s Přívratem a Českou Třebovou blíže sousedí.

Pro žáky se SVP funguje v území ZŠ praktická. Zřizovatelem této školy je Pardubický kraj. V zájmu podpory integrace dětí se SVP do běžných základních škol, probíhají v současné době rozsáhlá jednání zvažující uzavření této školy. Škola leží v blízkosti sociálně vyloučené lokality a mimo vzdělávání se podílí i na přímé práci s komunitou tohoto sídliště v rámci preventivních programů

podporovaných ministerstvem vnitra. To však neznamená, že žáky školy jsou pouze obyvatelé tohoto sídliště, či jsou sem místní děti automaticky umisťovány. Právě naopak. V rámci své činnosti realizuje ZŠ praktická též přípravný ročník základní školy, který navštěvují zejména děti z této lokality, jenž obvykle nenavštěvují běžné mateřské školy. Cílem je podpořit úspěšnou integraci těchto dětí do běžných škol.

Lze říci, že kapacita mateřských škol je v posledním období dobře využita a po přijetí některých opatření (navýšení počtu žáků v jednotlivých třídách, otevření dvou dalších tříd při stávajících MŠ, liberální systém umisťování dětí do MŠ) je i vnímána jako dostatečná. Pokud jde o kapacitu škol základních, zde je co do počtu žáků patrná ještě kapacitní rezerva a to i přesto, že průměrný počet žáků se v celém sledovaném období pohyboval okolo 22 žáků v jedné třídě. Naplněnost tříd by se mohla zdát ideální, avšak mezi skutečnými počty v jednotlivých třídách jsou značné rozdíly. Nejvíce patrné jsou v malotřídních školách v obcích Třebovice a Rybník. Celou školu navštěvuje 24 a 21 žáků. Oproti tomu v obci Semanín je kapacita malotřídní školy využita dobře. Školu navštěvuje 55 žáků. Důvodem je zejména využití školy i dětmi ze sociálně vyloučené lokality na sídlišti Borek v České Třebové, pro které je z hlediska dopravní obslužnosti tato škola dostupnější. Menší kapacitní využití vykazují v úplných ZŠ zejména v jednotlivých ročnících druhého stupně, avšak na prvním stupni jsou třídy zcela naplněny (tzn. počet žáků v jednotlivých třídách = cca 30 žáků). Díky postupné obměně dětí, kdy tedy odejdou kapacitně menší ročníky druhého stupně a budou nahrazeny momentálně kapacitně silnými ročníky žáků MŠ, lze v dalších letech očekávat optimalizaci stavu naplněnosti jednotlivých tříd základních škol, ale i postupně se snižující počet žáků škol mateřských.

Zařízení jeslového typu není v SO ORP provozováno žádné, avšak DDM Kamarád a ROSA rodinné centrum nabízí v rámci svých aktivit i služby péče o děti od 2 let. Rosa formou krátkodobého hlídání dětí, DDM pak pro děti od 2,5let zájmový kroužek „Školička“. Tato služba je v obou případech hrazena rodiči.

V SO ORP Česká Třebová je provozována školní kuchyně ve všech mateřských školách. Jídlo je konzumováno v jídelních koutcích jednotlivých tříd. Ve všech základních školách s výjimkou ZŠ Rybník jsou jídelny, ale pouze ve třech jsou i školní kuchyně. Kapacita těchto jídelen je dobře využita jak v pohledu k počtu zaměstnanců, tak v poměru k počtu vydaných jídel, a to i díky tomu, že větší jídelny nabízejí volnou kapacitu k dispozici široké veřejnosti.

Ve všech školách je též provozována školní družina, kterou mohou využívat žáci prvního stupně buď před začátkem vyučování nebo po jeho skončení. Při ZŠ Ústecká navíc i školní klub pro žáky 2. stupně.

V České Třebové je všem zájemcům z SO ORP nabízena možnost studia na ZUŠ, která vyučuje hudební, taneční, výtvarný i literárně-dramatický obor. V rámci sledovaného období ji navštěvovalo každoročně cca 500 žáků a lze říci, že kapacita školy odpovídá zájmu ze strany veřejnosti.

Středisko volného času DDM Kamarád sídlí v obci Česká Třebová, avšak realizuje své aktivity v rámci celého SO ORP. Činnost DDM je realizována na základě RVP a patří do ní nabídka zájmových kroužků pro děti i dospělé, realizace letních táborů příměstských i pobytových, pořádání akcí pro širokou veřejnost a mnohé další. Na začátku školního roku 2013/2014 byl při DDM otevřen též Klub Rébus. Ten funguje na podobných principech jako nízkopražské zařízení a jeho cílovou skupinou jsou zejména děti od 11 let. Ve školním roce 2012/2013 navštěvovalo DDM v rámci celé jeho působnosti 441 žáků. Na realizaci aktivit se podílejí stálí zaměstnanci a externí spolupracovníci, všichni s minimálně základním pedagogickým vzděláním (základní pedagogické vzdělání = pedagogické minimum). Výše uvedená zařízení patří mezi příspěvkové organizace města.

ZUŠ a DDM Kamarád můžeme zařadit mezi jiná školská zařízení, ale na realizaci volnočasových či vzdělávacích aktivit pro děti a mládež se v České Třebové podílí např. i Městská knihovna Česká Třebová a řada neziskových organizací (ČSOP Zlatá studánka, ČSOP Podorlicko, Rosa rodinné

centrum, Svaz Junáků a Skautů, sportovní kluby atd.). I ostatní obce ORP žijí bohatým spolkovým životem, jehož centrem bývá často právě škola. Toto je zásluhou nejvíce různých dobrovolných spolků např. Svaz dobrovolných hasičů, Klub žen apod.

Zaměříme-li se na financování jednotlivých zařízení, je patrné, že finanční prostředky vkládané do této oblasti jsou poměrně obsáhlé a mohou být zejména pro malé obce dlouhodobě neúnosné. V rámci sledovaného období vložily obce SO ORP do provozu škol (MŠ i ZŠ) více než 120mil. korun, tedy asi 16mil. korun ročně. Obecně platí, že cca 30 % této částky tvoří provozní výdaje MŠ a 70 % výdaje ZŠ. Z celkových výdajů náleží 80 % výdajů městu Česká Třebová a zbývajících 20 % pak dalším obcím SO ORP. Lze říci, že tento poměr odpovídá potřebám jednotlivých zařízení a počtu žáků v nich. Důležitým faktorem je jistě i efektivnost využití těchto prostředků, kde můžeme konstatovat efektivnější využití prostředků v úplných základních školách a mateřských školách v České Třebové, méně pak již v malotřídních základních školách s malým počtem žáků a mateřských školách v malých obcích SO ORP. Toto je způsobeno zejména nižší hodnotou dotačních prostředků získaných na jednoho žáka ze státního rozpočtu a tedy nutností vyššího doplatku z obecního rozpočtu.

Obecně je tedy možno říci, že všechny stupně vzdělávání jsou v rámci šetřeného území dobře zajištěny a i nabídka volnočasových aktivit je pestrá. V rámci MOS by však bylo dobré zaměřit se na realizaci opatření a projektů, které by vedly k optimalizaci naplněnosti tříd zejména v malotřídních školách obcí ORP a tím i k finančním úsporám zejména v provozních nákladech obcí a též k zefektivnění dopravní obslužnosti školských zařízení, a to nejen pro obyvatele malých obcí ORP, ale i městských částí České Třebové.

3.2. Návrhová část pro oblast školství

3.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Školství“, na jejímž základě byly připraveny Nástiny opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti školství.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v SO ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma školství.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupiny byly složeny ze zástupců obcí z území SO ORP, konkrétně starostů obcí. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma školství.

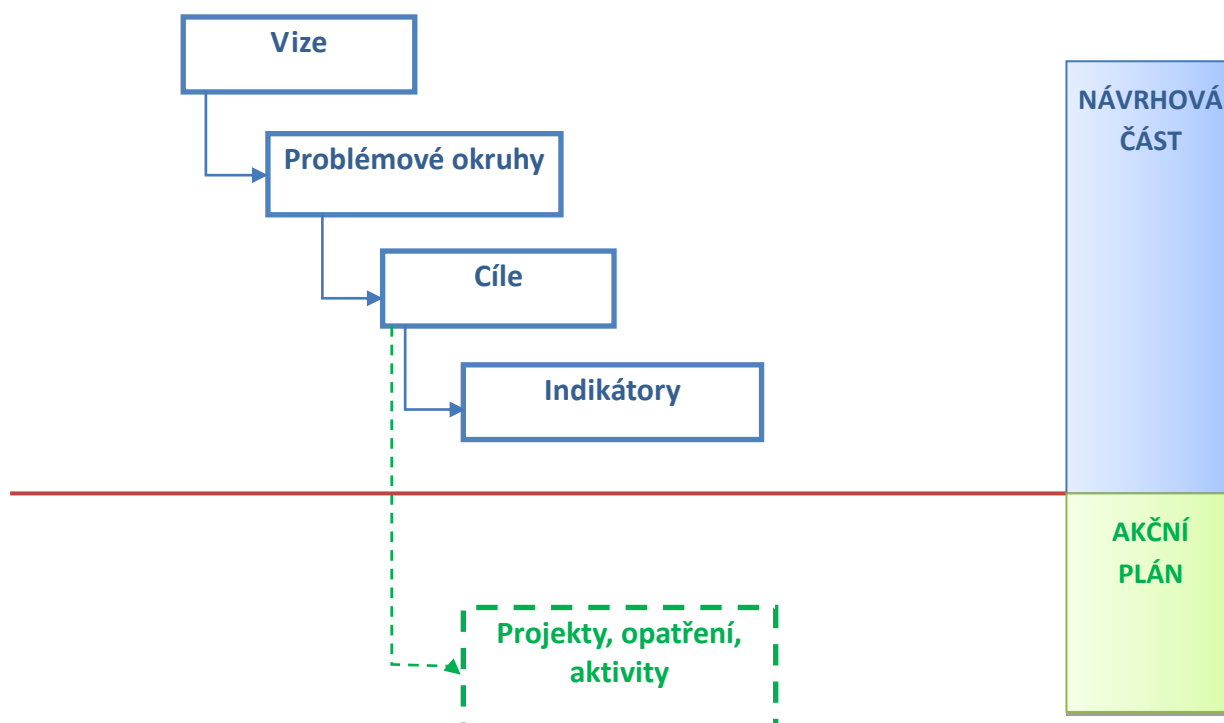
Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku. Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení. Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úrovně. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma školství a předškolního vzdělávání. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

Vedle určení budoucího směřování vývoje může vize také sloužit jako marketingový nástroj území. Je doplněna o slogan, který bude využíván pro propagaci území jako celku dovnitř (občanům, politikům, školám, podnikatelům) a navenek (turistům, potenciálním investorům, složkám veřejné správy). První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu "Školství" je uvedena v níže uvedeném schématu.

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

Tabulka 56: Struktura problémových oblastí a cílů v tématu "Školství"

Vize meziobecní spolupráce

SO ORP Česká Třebová je územím s dobře využitou kapacitou MŠ i ZŠ. Územím, které na základě meziobecní spolupráce dosahuje získání potřebného objemu finančních prostředků z dotací a OP a zajišťuje jejich efektivní využití. SO ORP s rovnými příležitostmi ke vzdělávání pro všechny žáky ZŠ a MŠ a se zajištěnou bezpečnou a kapacitně dostatečnou dopravní obslužností žáků do škol.

SO ORP Česká Třebová je územím s nadčasově zpracovaným Komunitním plánem, na jehož základě je vytvořena taková nabídka sociálních služeb, která reaguje na poptávku v území.

SO ORP Česká Třebová je územím, kde je aktivně řešena problematika nakládání s odpady, včetně využití tříděných komodit a vyřešena problematika nakládání s BRO, BRKO a SKO, s aktivním zapojením všech cílových skupin.

SO ORP Česká Třebová je územím s plně využitým dopravním potenciálem, modernizovanou silniční sítí se zajištěnou bezpečností, zdravým prostředím a vyřešenou problematikou dopravní infrastruktury, včetně optimalizace dopravní obslužnosti.

Školství	Problémový okruh 1		Problémový okruh 2	Problémový okruh 3	
	Cíl 1.1.	Cíl 1.2.	Cíl 2.1.	Cíl 3.1.	Cíl 3.2.
	Nerovnoměrné využití kapacity ZŠ (MŠ)		Nedostatečně zajištěná dopravní obslužnost dětí a žáků do škol	Financování	
	Otevření třídy ZŠ (MŠ) s rozšířenou výukou AJ	Otevření speciálních tříd s rozšířenou logopedickou péčí (ZŠ, MŠ)	Zahájení provozu "školního autobusu"	Zavedení centrálních nákupů pro MŠ a ZŠ	Společné čerpání finančních prostředků z dotací a OP pro MŠ a ZŠ v rámci SO ORP

3.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)

VIZE

SO ORP Česká Třebová je územím s dobře využitou kapacitou MŠ i ZŠ. Územím, které na základě meziobecní spolupráce dosahuje získání potřebného objemu finančních prostředků z dotací a OP a zajišťuje jejich efektivní využití. SO ORP s rovnými příležitostmi ke vzdělávání pro všechny žáky ZŠ a MŠ a se zajištěnou bezpečnou a kapacitně dostatečnou dopravní obslužností žáků do škol.

Problémový okruh 1 – Nerovnoměrné využití kapacity ZŠ (MŠ)

Analýzou oblasti školství bylo zjištěno, že naplněnost tříd základních škol je v rámci SO ORP nevyrovnaná.

Tabulka 57: Průměrný počet žáků ve třídách ZŠ školní rok 2014/2015

ORP Česká Třebová	Počet škol	Počet tříd	Počet žáků	Průměrný počet žáků na školu	Průměrný počet žáků na třídu
Název obce					
Česká Třebová	3	63	1316	438,67	20,89
Rybník	1	2	24	24	12,00
Třebovice	1	3	34	34	11,33
Semanín	1	3	52	52	17,33

/Zdroj: Odbor školství, kultury a tělovýchovy MěÚ Česká Třebová, vlastní šetření/

Ve školách zřizovaných městem Česká Třebová lze konstatovat vcelku dobré využití kapacity s průměrným počtem 21 žáků v každé třídě (tento stav však ovlivňuje nižší počet žáků na druhém stupni těchto škol). V jednotlivých třídách škol malotřídních je však počet žáků obvykle podprůměrný. Důvodem může být poměrně hustá síť škol na malém území. Na problematiku kapacitního využití jednotlivých tříd základních škol lze pohlížet z několika úhlů. V případě, že kapacita není dostatečně využita, zvyšují se náklady na zajištění provozu školy. Příspěvek MŠMT, který je poskytován na platy, náhrady platů, nebo mzdy a ostatní náklady vyplývající z pracovněprávních vztahů, na výdaje podle §184 odst. 1 a 2, výdaje na nezbytné zvýšení nákladů spojených s výukou dětí, žáků a studentů zdravotně postižených, výdaje na učební pomůcky, výdaje na školní potřeby a učebnice, pokud jsou podle tohoto zákona poskytovány bezplatně a rovněž výdaje na další vzdělávání pedagogických pracovníků, na činnosti, které přímo souvisejí s rozvojem škol a kvalitou vzdělávání a na další nezbytné neinvestiční výdaje spojené s provozem škol a školských zařízení, /zdroj: MŠMT, Aktuální text školského zákona ke dni 9. listopadu 2012/ je totiž přidělován na každého žáka a jeho celková výše je tedy přímo úměrná počtu žáků v jednotlivých školách. V případě, že tento příspěvek nepostačuje na pokrytí veškerých výše uvedených výdajů, doplácí na ně obvykle zřizovatel. V našem případě tedy obec formou dobrovolného příspěvku. Malý počet žáků ve třídách může mít vliv i na výši dalších výdajů, jakými je např. nákup školních pomůcek, kancelářských potřeb, potravin pro školní kuchyni atd., kde v případě větší objednávek mohou být prodejci nabídnuty různé slevy apod. Přes tyto zvýšené výdaje se obce v území snaží o udržení provozu školy v jejich obci. Ta totiž obvykle funguje i jako centrum spolkového života a jejím prostřednictvím bývají upevňovány vztahy v místní komunitě.

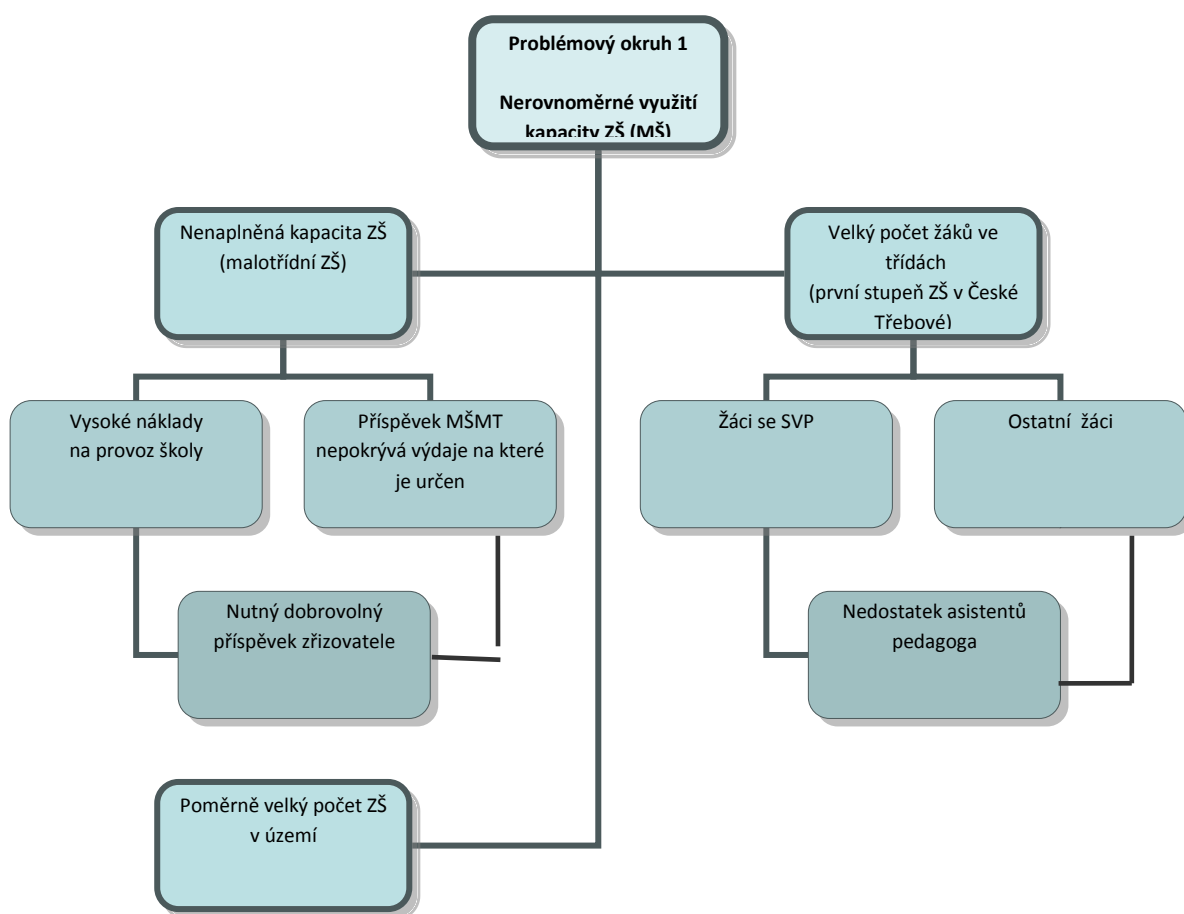
V případě dobrého kapacitního využití tříd se může situace z hlediska financování jevit jako ideální, ne však už tak z hlediska žáků a pedagogů. Nadměrný počet žáků ve třídách způsobuje ztrátu individuálního přístupu. To může mít za následek mimo jiné i snížení kvality výuky. Tento problém v území umocňuje ještě i přítomnost sociálně vyloučené lokality a rozšiřující se komunity sociálně znevýhodněných osob v území. Díky tomu lze v běžných třídách základních škol nalézt obvykle hned několik žáků se SVP. Jejich znevýhodnění se týká nejvíce zhoršeného sociokulturního prostředí z něhož pocházejí, absence podpory rodičů ke vzdělávání apod.

V nejbližších letech by dle očekávaného vývoje měl počet dětí vstupujících do prvních tříd základních škol dále narůstat, neboť do první třídy nastoupí nejsilnější ročník dětí narozených v roce 2009. Poté lze meziročně očekávat mírný pokles. Podobný vývojový trend může být předpokládán i v MŠ, kde je však v mírném předstihu a již nyní počet dětí nastupujících k předškolnímu vzdělávání pozvolna klesá. Avšak vzhledem k tomu, že v posledních letech byla přijata různá opatření ke zvýšení kapacity MŠ

v šetřeném území, neměla by tato skutečnost být pro MŠ ohrožující. Zejména tehdy, budou-li např. postupně snižovány počty dětí přijímaných do jednotlivých tříd ke stavu před rokem 2011/2012, kdy byly tyto navýšeny na maximální možnou hodnotu.

Ohrožením, které vyplývá ze stanoveného problémového okruhu, je nedostatek financí pro malotřídní školy v obcích SO ORP, což by mohlo vést až k nutnosti tyto školy zrušit. S tím pak dále přichází i hrozba propouštění pedagogů a dalších pracovníků školy, tzn. zvyšování nezaměstnanosti.

Ve školách jež naopak vykazují dobré kapacitní využití jednotlivých tříd může klesat kvalita výuky a lze očekávat i nedostatečnou kapacitu školních družin, které jsou nezbytnou součástí těchto zařízení a fungují jako podpůrný prostředek usnadňující rodičům těchto žáků sladit pracovní i rodinný život, a to zejména z důvodu zajištění bezpečnosti žáků prvního stupně po skončení vyučování.

Graf 4: Strom problémů k problémovému okruhu "Optimalizace kapacitního využití tříd ZŠ (MŠ)"

Problémový okruh 2 - Nedostatečně zajištěná dopravní obslužnost dětí a žáků do škol

V rámci SO ORP chybí jakákoli forma městské hromadné dopravy. Děti a žáci, kteří dojíždějí do škol využívají k tomuto účelu většinou linkové autobusy společnosti ICOM transport, a.s., případně jejich rodiče volí k dopravě svých dětí do ZŠ a MŠ individuální, avšak neekonomickou a neekologickou automobilovou dopravu.

Analýzou dopravní obslužnosti bylo zjištěno, že ne vždy je spoj dobře načasován tak, aby jeho příjezd (odjezd) zohledňoval začátek a konec vyučování. V ranních hodinách, tedy v době před začátkem vyučování obvykle, jede jen jeden spoj, kterým je možné vyučování stihnout. Další spoj následuje pak

často až za další dvě nebo i tři hodiny. Nejhůře je dopravní obslužnost zajištěna v obci Přívrat, odkud se mohou žáci do školy v České Třebové dostat pouze spojem v 7.18 hod. (vzhledem k tomu, že se jedná o autobus jedoucí až z Vysokého Mýta, dochází zejména v zimním období ke zpožděním apod.). V odpoledních hodinách je spoj zajištěn lépe a to v cca hodinových intervalech. Podobná situace je také v městské části České Třebové Skuhrově. Zde v ranních hodinách lze opět využít pouze jeden spoj v 7.15 hod., další poté jede až za 2 hodiny. Pro cestování po ukončení vyučování je možné využít odpolední spoje, které jezdí ve dvouhodinových intervalech (příklad: vyučování končí dle rozvrhu v 14.15 hod., žáci ZŠ Nádražní cestující do Skuhrova mají poté buď 13 min. na přesun k Terminálu Jana Pernera, odkud jejich spoj odjíždí, nebo musí čekat dvě hodiny na spoj další). Je třeba konstatovat, že ačkoli situace není vnímána jako krizová, tak zohledníme-li, že cestujícími (čekajícími), jsou žáci, tedy děti může takovéto nastavení dopravní obslužnosti nejen ohrozit jejich bezpečnost, ale zároveň i přispět k rozvoji sociálně patologických jevů v této cílové skupině.

Další samostatnou skupinou dojíždějících jsou děti ze sídliště Lhotka v České Třebové, které denně dojíždějí do mateřské školy v obci Rybník. Tato skutečnost významně přispívá k optimalizaci naplněnosti tříd mateřských škol jak v České Třebové, kde byl v minulých letech zaznamenán nedostatek míst v MŠ, tak v obci Rybník, kde byla naopak kapacita nevyužita. I tyto děti využívají k přepravě linkový autobus, kterým za doprovodu jedné z učitelek vždy časně ráno cestují do MŠ a odpoledne stejným způsobem zase zpět. Výhodou tohoto systému je jistě zvýšení kapacity pro umístění dětí v mateřských školách v České Třebové a tím i rozšíření možností pro sladění rodinného a pracovního života rodičů. Nevýhodou je však snížená dostupnost mateřské školy pro rodiče (prarodiče) spolu s nutností časného vstávání dětí atd. Vzhledem k tomu, že se nejedná o jednorázový projekt a toto dojíždění se týká poměrně velké skupiny dětí, bylo by vhodné najít nějakou výhodnější alternativu zajištění dopravní obslužnosti.

Problémový okruh 3 - Financování

Finanční prostředky pro ZŠ a MŠ jsou v současné době zajišťovány z několika zdrojů, a to podle toho, na co jsou tyto finanční prostředky využity. Dle školského zákona má škola zapsaná v rejstříku škol nárok na normativní financování (podle počtu žáků) z MŠMT. Tyto prostředky jsou využity na zajištění osobních nákladů (platy, odvody za zaměstnance, učební pomůcky,...). Další část tvoří finanční prostředky získané z RUD. Ty bývají obvykle investovány do provozních nákladů (vytápění, vodné, stočné, spotřeba el. energie, svoz odpadů apod.). Poslední složkou je pak příspěvek zřizovatele (obce). Tento slouží například k dofinancování provozních nákladů, k zajištění spoluúčasti v různých dotačních programech díky nimž jsou např. realizovány opravy a rekonstrukce budov, vybavení tříd.

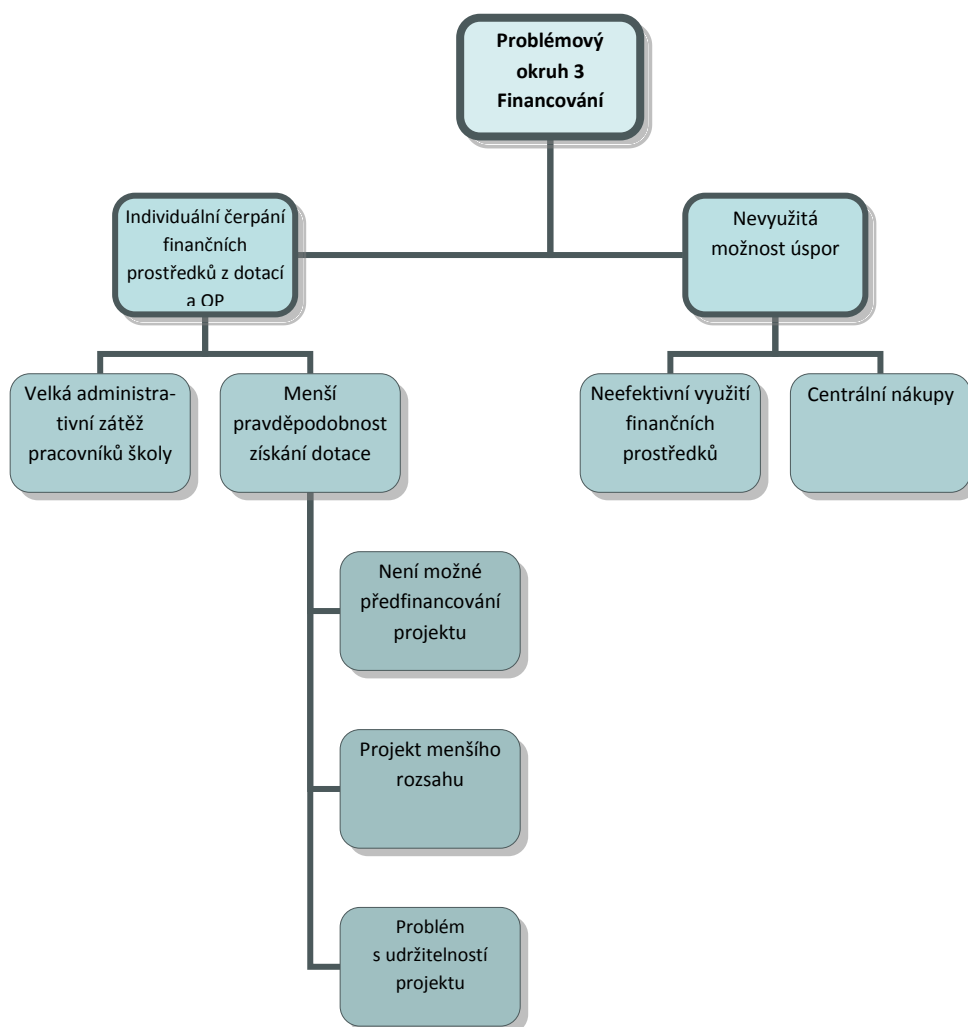
V posledních letech jsou významným zdrojem financí též dotace a OP programy podpořené EU. Lze říci, že bez účasti v těchto programech by se finančních prostředků v mnoha ohledech školám nedostávalo a jistě by v současné době nebyly např. tak dobře technicky vybavené (interaktivní tabule, PC učebny,...). Účast v těchto dotačních programech je na uvážení každého ředitele a také právě ředitelé škol si tyto dotační výzvy sami vyhledávají a též správa projektů v současné době leží zejména na jejich bedrech. Správa takovýchto projektů je však administrativně velmi zatěžující, o to více, když ředitelé mají mimo úkolu spravovat projekty ještě celou řadu dalších povinností - vedení školy, výuka ve třídách, sebevzdělávání atd.

Jak již bylo uvedeno dříve, může být pro některé školy v SO ORP vzhledem k využití jejich kapacity zajištění dostatečného objemu finančních prostředků problematické. V obci Třebovice a Rybník přispívá obec na provoz školy v zájmu o její zachování, mimo jiné i formou dobrovolného

příspěvku zřizovatele. Zároveň však školy nevyužívají prakticky žádných možností, které by mohly vést k úsporám (např. centrální nákupy, sdílení pedagogů apod.).

Vzhledem k velikosti SO ORP i počtu a kapacitnímu využití škol se jeví jako vhodné čerpat dotační prostředky společně. Případně společně řešit i objednávky např. kancelářských a výtvarných potřeb. Takovýmto způsobem by mohly snadněji na dotace dosáhnout i menší školy. Případně by mohly být získány nejrůznější množstevní slevy, které by přispěly k úsporám i efektivnějšímu využití finančních prostředků.

Ohrožením, které vyplývá ze stanoveného problémového okruhu, je nedostatek financí pro základní školy.

Graf 5: Strom problémů k problémovému okruhu "Financování"

3.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech

Tabulka 58: Přehled cílů k problémovému okruhu - Nerovnoměrné využití kapacity ZŠ (MŠ)

Číslo a název cíle	1.1. Otevření třídy ZŠ (MŠ) s rozšířenou výukou AJ
Zapojené obce	Česká Třebová, Přívrat, Rybník, Semanín, Třebovice
Správce cíle	Starosta - Česká Třebová
Popis a odůvodnění	Cíl souvisí s problémovým okruhem - Nerovnoměrné využití kapacity ZŠ (MŠ) v SO ORP Česká Třebová. Zde se zejména malotřídní školy potýkají s nedostatkem žáků. Lze předpokládat, že otevření tříd v těchto malotřídních školách, které by v rámci výuky nabídly něco jiného než ostatní běžné ZŠ, by zvýšilo atraktivitu těchto škol. V našem případě je cílem otevření min. jedné třídy s rozšířenou výukou anglického jazyka (výuka AJ v rámci vyučovacích hodin již od 1. třídy/výuka např. pracovních činností vedená v AJ/kontakt s rodilým mluvčím - využití dobrovolníků z programu ERASMUS+ http://www.mladezvakci.cz/ , apod.). Tato třída by mohla fungovat jak v MŠ, tak následně ve škole základní, a díky současnému zavedení provozu školního autobusu by byla podpořena dostupnost školy pro žáky ze všech obcí SO ORP Česká Třebová, jejichž rodiče by o tento typ výuky projevíli zájem.
Hlavní opatření	<p>A.1. Analýza</p> <ul style="list-style-type: none"> - Právní: Zjištění legislativních podmínek pro zavedení takového typu výuky - Ekonomická: Rozbor ekonomické náročnosti projektu <p>B.1. Zjištění zájmu a možností alternativní výuky</p> <ul style="list-style-type: none"> - Šetření v území - Stanovení priorit <p>C. 1. Výběr zřizovatele</p> <ul style="list-style-type: none"> - Řízené rozhovory s řediteli škol, jednání se starosty
Název indikátorů k hodnocení cíle	<ul style="list-style-type: none"> - Počet tříd s rozšířenou výukou AJ (na začátku projektu 0/na konci projektu xy) - Otevření tříd s rozšířenou výukou AJ (ano/ne)
Číslo a název cíle	1.2. Otevření speciálních tříd s rozšířenou logopedickou péčí (ZŠ, MŠ)
Zapojené obce	Česká Třebová, Přívrat, Rybník, Semanín, Třebovice
Správce cíle	Starosta - Česká Třebová
Popis a odůvodnění	Cíl souvisí s problémovým okruhem č. 1 – Nerovnoměrné využití kapacity ZŠ (MŠ). V území funguje pouze jedna speciální třída s logopedickou péčí (MŠ). Její kapacita je 19 dětí. V letošním roce však byla udělena výjimka o počtu dětí v logopedické třídě. Z toho vyplývá, že kapacita této třídy je nedostatečná a děti jež by měli takto specializovanou třídu navštěvovat přibývá. V posledních letech však narůstá i počet dětí, které nemají dokončen vývoj řečových kompetencí ani při vstupu do ZŠ. Z tohoto důvodu by bylo žádoucí podpořit intenzivní logopedickou péčí větší skupinu dětí SO ORP. Z šetření v rámci analýzy vyplynulo, že kapacitní využití tříd MŠ by se mělo v nejbližších letech postupně snižovat, vzniká tedy prostor pro otevření další třídy se speciálním zaměřením. Vzhledem k nenaplněné kapacitě některých ZŠ by bylo možné ve speciální logopedické péči pokračovat i u žáků 1. stupně ZŠ, kteří se mnohdy potýkají s chybami ve výslovnosti. V souvislosti s optimalizací kapacitního využití tříd v malotřídních školách by bylo vhodné tuto třídu umístit v některé z nich. Dostupnosti této třídy bude dosaženo provázáním s cílem 2.1. „Zahájení provozu školního autobusu“.
Hlavní opatření	<p>A.1. Analýza</p> <ul style="list-style-type: none"> - Právní: Zjištění legislativních podmínek pro zavedení takového typu výuky - Ekonomická: Rozbor ekonomické náročnosti projektu <p>B.1. Zjištění zájmu a možností speciální výuky</p> <ul style="list-style-type: none"> - Šetření v území

	<ul style="list-style-type: none"> - Stanovení priorit <p>C. 1. Výběr zřizovatele</p> <ul style="list-style-type: none"> - Řízené rozhovory s řediteli škol, jednání se starosty, jednání s odborem školství a logopedy
Název indikátorů k hodnocení cíle	<ul style="list-style-type: none"> - Počet speciálních tříd (na začátku projektu 0/na konci projektu xy) - Otevření speciálních tříd (ano/ne)

Tabulka 59: Přehled cílů k problémovému okruhu - Nedostatečně zajištěná dopravní obslužnost dětí a žáků do škol

Číslo a název cíle	2.1. Zahájení provozu "školního autobusu"
Zapojené obce	Česká Třebová, Přívrat, Rybník, Semanín, Třebovice
Správce cíle	Starosta - Česká Třebová
Popis a odůvodnění	<p>Tento cíl vychází zejména z problémového okruhu týkajícího se zajištění bezpečné dopravní obslužnosti dětí a žáků do škol, ale částečně může být řešením i pro první problémový okruh, který se týká optimalizace využití kapacity MŠ a ZŠ ve správním obvodu ORP. Zároveň se odráží i v problémových okruzích volitelného tématu: DOPRAVA. Jak již bylo uvedeno výše, není v rámci SO ORP zavedena žádná forma MHD. V minulosti byla zvažována realizace projektu RADIOBUS, nakonec však bylo od tohoto záměru odstoupeno. Z této koncepce by měl nyní vycházet projekt k zavedení provozu školního autobusu. Provozovány by byly dvě linky. První by pravděpodobně zajišťovala obslužnost na trase Přívrat - terminál Česká Třebová, druhá pak na trase Třebovice – terminál Česká Třebová. Tento spoj by mohli využívat žáci všech ZŠ i SŠ v území SO ORP, případně i děti navštěvující MŠ v obci Rybník apod. Tento spoj by děti a žáky denně vyzvedl přímo u jejich bydliště (domu) a sem by je zase po skončení vyučování dovezl zpět. V době vyučování a v pozdějších odpoledních hodinách by tyto autobusy byly využity pro zajištění dopravy dětí a žáků např. na plavecký výcvik, exkurze apod. Případně i pro zajištění dopravní obslužnosti seniorů a rodičů na MD a RD s dětmi – dovoz k lékaři, na úřad apod.</p> <p>Souvislost s optimalizací naplněnosti tříd ZŠ a MŠ spočívá v tom, že díky provozu školního autobusu by mohly děti z České Třebové dojíždět i do malotřídních škol v přidružených obcích. Toto by mohlo být zajímavé pro část žáků se SVP (zejména znevýhodněného sociokulturního prostředí), kteří nyní většinou navštěvují všichni stejnou školu, kam spádově náleží. Zájem o malotřídní školy a MŠ, které se potýkají s málo využitou kapacitou, by pak byl posílen mimo dobře zajištěné dostupnosti ještě např. nabídkou rozšířené výuky cizích jazyků, případně zvýšenou logopedickou péčí (otevření speciální třídy v MŠ i ZŠ) apod.</p>
Hlavní opatření	<p>A.1. Analýza</p> <ul style="list-style-type: none"> - Právní: Zpracování možností řešení v souladu s platnou legislativou - Ekonomická: Rozbor ekonomické náročnosti projektu <p>B.1. Nastavení parametrů</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stanovení priorit pro zadávací dokumentaci <p>C. 1. Výběr provozovatele (příprava a realizace výběrového řízení)</p>
Název indikátorů k hodnocení cíle	<ul style="list-style-type: none"> - Počet obcí využívajících tento způsob dopravy žáků a dětí do ZŠ a MŠ (na začátku projektu 0/na konci projektu xy) - Počet přepravených dětí a žáků (na začátku projektu 0/na konci projektu xy)

Tabulka 60: Přehled cílů k problémovému okruhu - Financování

Číslo a název cíle	3.1. Zavedení centrálních nákupů pro MŠ a ZŠ
Zapojené obce	Česká Třebová, Přívrat, Rybník, Semanín, Třebovice
Správce cíle	Starosta - Česká Třebová
Popis a odůvodnění	Cíl souvisí s problémovým okruhem financování ZŠ a MŠ. V současné době, v rámci SO ORP Česká Třebová všechny ZŠ i MŠ realizují veškeré nákupy pomůcek, výtvarných a kancelářských potřeb, energií, potravin pro školní jídelny, apod. samostatně, a to i přesto, že díky realizaci společných nákupů těchto komodit by bylo dosaženo značných úspor finančních prostředků s jejichž nedostatkem se většina škol potýká.
Hlavní opatření	A.1. Analýza <ul style="list-style-type: none"> - Právní: Zpracování možností řešení v souladu s platnou legislativou - Ekonomická: Rozbor provozních nákladů jednotlivých škol - Rozbor ekonomické výhodnosti společných nákupů B.1. Nastavení parametrů <ul style="list-style-type: none"> - Stanovení priorit pro zadávací dokumentaci - Společná jednání ředitelů ZŠ a MŠ C. 1. Výběr dodavatele <ul style="list-style-type: none"> - Společná příprava a realizace výběrových řízení
Název indikátorů k hodnocení cíle	<ul style="list-style-type: none"> - Počet veřejných zakázek zrealizovaných na základě společných výběrových řízení (na začátku projektu 0/na konci projektu xy) - Celková hodnota finančních úspor (náklady před realizací nákupů xy/náklady po realizaci nákupů xy)
Číslo a název cíle	3.2. Společné čerpání finančních prostředků z dotací a OP pro MŠ a ZŠ v rámci SO ORP
Zapojené obce	Česká Třebová, Přívrat, Rybník, Semanín, Třebovice
Správce cíle	Starosta - Česká Třebová
Popis a odůvodnění	Souvisí s problémovým okruhem financování školství v SO ORP Česká Třebová. V současné době řeší jednotlivé MŠ i ZŠ čerpání finančních prostředků a OP samostatně. Toto vede k velkému zatížení zejména ředitelů škol na jejichž bedrech leží celá administrativa mnohdy složitých dotačních řízení. Zejména pro malotřídní školy se snižuje z mnoha důvodů i možnost dosáhnout na dotaci v takové výši, jakou by potřebovaly, což souvisí např. i s nenaplněnou kapacitou těchto malotřídních škol a tedy i s nejistou udržitelností projektu v poměrně dlouhém časovém horizontu. Z rozhovorů s řediteli škol vyplynulo, že by uvítali administrativní podporu ze strany odboru školství, popřípadě vznik projektové kanceláře při úřadu obce s rozšířenou působností, která by vyhledávala projekty a zprostředkovávala čerpání dotačních prostředků pro všechna školská zařízení v území.
Hlavní opatření	A.1. Analýza <ul style="list-style-type: none"> - Právní: Zpracování možností řešení v souladu s platnou legislativou - Ekonomická: Rozbor ekonomické výhodnosti projektu B.1. Nastavení parametrů <ul style="list-style-type: none"> - Stanovení priorit C. 1. Stanovení způsobu spolupráce <ul style="list-style-type: none"> - Jednání se starosty, s odborem školství a řediteli škol
Název indikátorů k hodnocení cíle	<ul style="list-style-type: none"> - Počet společných projektů (na začátku projektu 0/na konci projektu xy) - Objem společně získaných finančních prostředků

3.2.4. Indikátory

Tabulka 61: Přehled indikátorů k problémovému okruhu 1

Indikátor výsledku	1.1. Průměrný počet žáků ve třídách malotřídních škol		
Číslo a název problémového okruhu	1. Nerovnoměrné využití kapacity ZŠ (MŠ)		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Vedoucí odboru školství SO ORP Česká Třebová		
Roky	2014	2018	2020
Plán (cílový stav)	x	15	18
Skutečnost	13,75	x	x
Popis měřítka: Malotřídní školy v území se potýkají s nedostatkem žáků. Lze předpokládat, že otevření tříd s rozšířenou výukou AJ spolu se zahájením provozu školního autobusu, by podpořilo kapacitní využití těchto škol.			
Metodika a výpočet: Souhrnný počet žáků všech malotřídních škol ku počtu tříd ve všech těchto ZŠ			
Zdroj čerpání dat: Odbor školství SO ORP Česká Třebová, výroční zprávy ZŠ			
Perioda vyhodnocování měřítka: 2 roky			

Tabulka 62: Přehled indikátorů k cíli 1.1.

Číslo a název indikátoru	1.1.1. Otevření tříd s rozšířenou výukou AJ		
Číslo a název cíle	1.1. Otevření třídy ZŠ (MŠ) s rozšířenou výukou AJ		
Měrná jednotka	A/N		
Správce měřítka	Vedoucí odboru školství SO ORP Česká Třebová		
Roky	2014	2018	2020
Plán (cílový stav)	x	x	A
Skutečnost	N	x	x
Popis měřítka: Malotřídní školy v území se potýkají s nedostatkem žáků. Lze předpokládat, že otevření třídy s rozšířenou výukou AJ spolu se zahájením provozu školního autobusu, by podpořilo kapacitní využití těchto škol. Indikátor umožňuje sledovat uskutečnění záměru otevření této třídy			
Metodika pro výpočet: Sledování skutečnosti, zda-li bylo zrealizováno otevření tříd s rozšířenou výukou AJ			
Zdroj čerpání dat: Výroční zprávy ZŠ			
Perioda vyhodnocování měřítka: 2 roky			
Číslo a název indikátoru	1.1.2. Počet tříd s rozšířenou výukou AJ		
Číslo a název cíle	1.1. Otevření třídy ZŠ (MŠ) s rozšířenou výukou AJ		

Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Vedoucí odboru školství SO ORP Česká Třebová		
Roky	2014	2018	2020
Plán (cílový stav)	x	1(ZŠ)	1(ZŠ)+ 1(MŠ)
Skutečnost	x	x	x
Popis měřítka: Malotřídní školy v území se potýkají s nedostatkem žáků. Lze předpokládat, že otevření třídy s rozšířenou výukou AJ spolu se zahájením provozu školního autobusu, by podpořilo kapacitní využití těchto škol. Indikátor umožňuje sledovat počet nově otevřených tříd v území, v nichž je realizována rozšířená výuka AJ.			
Metodika a výpočet: Souhrnný počet tříd s rozšířenou výukou AJ			
Zdroj čerpání dat: Výroční zprávy škol, odbor školství SO ORP Česká Třebová			
Perioda vyhodnocování měřítka: 1 rok			

Tabulka 63: Přehled indikátorů k cíli 1.2.

Číslo a název indikátoru	1.2.1. Otevření speciálních tříd		
Číslo a název cíle	1.2. Otevření speciálních tříd s rozšířenou logopedickou péčí (ZŠ, MŠ)		
Měrná jednotka	A/N		
Správce měřítka	Vedoucí odboru školství SO ORP Česká Třebová		
Roky	2014	2018	2020
Plán (cílový stav)	x	A (1 MŠ)	A (2 MŠ, 1 ZŠ)
Skutečnost	A (1 MŠ)	x	x
Popis měřítka: Malotřídní školy území se potýkají s nedostatkem žáků, zároveň lze konstatovat zhoršený stav vývoje řečových kompetencí dětí MŠ i žáků prvního stupně ZŠ. V území je v provozu pouze jedna speciální třída s tímto zaměřením. Lze předpokládat, že otevření třídy, která by žákům nabízela speciální logopedickou péči spolu se zahájením provozu školního autobusu, by podpořilo kapacitní využití těchto škol. Indikátor umožňuje sledovat skutečný počet nově otevřených tříd s rozšířenou logopedickou péčí.			
Metodika a výpočet: Počet nově otevřených tříd v území			
Zdroj čerpání dat: Odbor školství SO ORP Česká Třebová			
Perioda vyhodnocování měřítka: 2 roky			
Číslo a název indikátoru	1.2.2. Počet speciálních tříd		
Číslo a název cíle	1.2. Otevření speciálních tříd s rozšířenou logopedickou péčí (ZŠ, MŠ)		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Vedoucí odboru školství SO ORP Česká Třebová		
Roky	2014	2018	2020
Plán (cílový stav)	x	2(MŠ)	2(MŠ), 1(ZŠ)

Skutečnost	1 (MŠ)	x	x
Popis měřítka: Malotřídní školy v území se potýkají s nedostatkem žáků. Zároveň lze konstatovat zhoršený stav vývoje řečových kompetencí dětí MŠ i žáků prvního stupně ZŠ. V území je v provozu pouze jedna speciální třída s tímto zaměřením. Lze předpokládat, že otevření třídy, která by žákům nabízela speciální logopedickou péči spolu se zahájením provozu školního autobusu, by podpořilo kapacitní využití těchto škol. Indikátor umožňuje sledovat skutečný počet nově otevřených tříd s rozšířenou logopedickou péčí.			
Metodika a výpočet: Součet speciálních tříd v území			
Zdroj čerpání dat: Odbor školství SO ORP Česká Třebová			
Perioda vyhodnocování měřítka: 2 roky			

Tabulka 64: Přehled indikátorů k problémovému okruhu 2.

Indikátor výsledku	2.1. Zahájení provozu "školního autobusu"		
Číslo a název problémového okruhu	2. <i>Nedostatečně zajištěná dopravní obslužnost dětí a žáků do škol</i>		
Měrná jednotka	A/N		
Správce měřítka	Vedoucí odboru školství SO ORP Česká Třebová		
Roky	2014	2018	2020
Plán (cílový stav)	x	x	A
Skutečnost	x	x	x
Popis měřítka: Jak již bylo dříve uvedeno není v rámci SO ORP zavedena MHD. Provoz školního autobusu může zajistit optimalizaci dopravní obslužnosti dětí a žáků do ZŠ a MŠ. Indikátor umožňuje sledovat, zda-li byl provoz skutečně zahájen.			
Metodika a výpočet: Sledování skutečnosti, zda-li proběhla jednání a provoz "školního autobusu" byl zahájen			
Zdroj čerpání dat: Odbor školství SO ORP Česká Třebová			
Perioda vyhodnocování měřítka: 2 roky			

Tabulka 65: Přehled indikátorů k cíli 2.1.

Číslo a název indikátoru	2.1.1. Počet obcí využívajících tento způsob dopravy žáků a dětí do ZŠ a MŠ		
Číslo a název cíle	2.1. <i>Zahájení provozu "školního autobusu"</i>		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Vedoucí odboru dopravy SO ORP Česká Třebová		
Roky	2014	2018	2020
Plán (cílový stav)	x	x	4
Skutečnost	0	x	x

Popis měřítka: Jak již bylo dříve uvedeno není v rámci SO ORP zavedena MHD. Provoz školního autobusu může zajistit optimalizaci dopravní obslužnosti dětí a žáků do ZŠ a MŠ. Indikátor umožňuje sledovat, kolik obcí skutečně využívá tohoto druhu přepravy žáků, dětí do škol.

Metodika a výpočet: Souhrnný počet všech obcí zapojených do projektu „Školní autobus“

Zdroj čerpání dat: Odbor dopravy SO ORP Česká Třebová

Perioda vyhodnocování měřítka: 2 roky

Číslo a název indikátoru	2.1.2. Počet přepravených dětí a žáků (studentů)		
Číslo a název cíle	2.1. Zahájení provozu "školního autobusu"		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Vedoucí odboru dopravy SO ORP Česká Třebová		
Roky	2014	2018	2020
Plán (cílový stav)	x	x	55
Skutečnost	0	x	x

Popis měřítka: Jak již bylo dříve uvedeno není v rámci SO ORP zavedena MHD. Provoz školního autobusu může zajistit optimalizaci dopravní obslužnosti dětí a žáků do ZŠ a MŠ. Indikátor umožňuje sledovat počty přepravených žáků prostřednictvím nově zavedeného druhu přepravy.

Metodika a výpočet: Souhrnný počet dětí a žáků (studentů) přepravených v dané časové periodě

Zdroj čerpání dat: Odbor dopravy SO ORP Česká Třebová

Perioda vyhodnocování měřítka: 1 rok

Tabulka 66: Přehled indikátorů k problémovému okruhu 3

Indikátor výsledku	3.1. Realizace společných nákupů		
Číslo a název problémového okruhu	3. Financování		
Měrná jednotka	A/N		
Správce měřítka	Vedoucí odboru školství SO ORP Česká Třebová		
Roky	2014	2018	2020
Plán (cílový stav)	x	A	A
Skutečnost	N	x	x

Popis měřítka: V současné době nejsou společné nákupy realizovány. Každá MŠ i ZŠ nakupuje dle svých momentálních potřeb. Indikátor umožňuje sledovat, zda-li skutečně došlo k vzájemné dohodě a realizaci společných nákupů.

Metodika a výpočet: Sledování skutečnosti, zda-li proběhla jednání a realizace společných nákupů základních a mateřských škol.

Zdroj čerpání dat: Odbor školství SO ORP Česká Třebová

Perioda vyhodnocování měřítka: 2 roky

Indikátor výsledku	3.2. Zavedení společného čerpání finančních prostředků		
Číslo a název problémového okruhu	3. <i>Financování</i>		
Měrná jednotka	A/N		
Správce měřítka	Vedoucí finančního odboru SO ORP Česká Třebová		
Roky	2014	2018	2020
Plán (cílový stav)	x	A	A
Skutečnost	x	x	x
Popis měřítka: V současné době řeší jednotlivé MŠ a ZŠ čerpání finančních prostředků samostatně. To jednak zatěžuje aparát školy a dále se v některých případech snižuje pravděpodobnost skutečného získání těchto prostředků. Indikátor umožňuje sledovat, zda-li ve sledovaném období skutečně došlo k hromadnému podání žádosti o dotaci a následné realizaci projektu.			
Metodika a výpočet: Sledování skutečnosti, zda-li proběhla jednání a bylo uskutečněno zavedení společného čerpání finančních prostředků.			
Zdroj čerpání dat: Finanční odbor SO ORP Česká Třebová			
Perioda vyhodnocování měřítka: 2 roky			

Tabulka 67: Přehled indikátorů k cíli 3.1.

Číslo a název indikátoru	3.1.1. Počet veřejných zakázek zrealizovaných na základě společných výběrových řízení		
Číslo a název cíle	3.1. <i>Zavedení centrálních nákupů pro MŠ a ZŠ</i>		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Vedoucí odboru školství SO ORP Česká Třebová		
Roky	2014	2018	2020
Plán (cílový stav)	x	3	5
Skutečnost	0	x	x
Popis měřítka: V současné době nejsou společné nákupy realizovány. Každá MŠ i ZŠ nakupuje dle svých momentálních potřeb. Indikátor umožňuje sledovat součet zakázek realizovaných na základě společných výběrových řízení.			
Metodika a výpočet: Souhrnný počet realizovaných zakázek (nákupů)			
Zdroj čerpání dat: Odbor školství SO ORP Česká Třebová			
Perioda vyhodnocování měřítka: 2 roky			
Číslo a název indikátoru	3.1.2. Celková hodnota finančních úspor		
Číslo a název cíle	3.1. <i>Zavedení centrálních nákupů pro MŠ a ZŠ</i>		

Měrná jednotka	%		
Správce měřítka	Vedoucí finančního odboru SO ORP Česká Třebová		
Roky	2014	2018	2020
Plán (cílový stav)	x	12%	15%
Skutečnost	0	x	x
Popis měřítka: V současné době nejsou společné nákupy realizovány. Každá MŠ i ZŠ nakupuje dle svých momentálních potřeb. Indikátor umožňuje sledovat celkovou hodnotu finančních úspor vzniklých na základě realizace společných nákupů.			
Metodika a výpočet: Procentuální rozdíl nákladů před a po zavedení společných nákupů			
Zdroj čerpání dat: Finanční odbor SO ORP Česká Třebová			
Perioda vyhodnocování měřítka: 2 roky			

Tabulka 68: Přehled indikátorů k cíli 3.2.

Číslo a název indikátoru	3.2.1. Počet společných projektů		
Číslo a název cíle	3.2. Společné čerpání finančních prostředků z dotací a OP pro MŠ a ZŠ v rámci SO ORP		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Správce DSO		
Roky	2014	2018	2020
Plán (cílový stav)	x	1	3
Skutečnost	0	x	x
Popis měřítka: V současné době řeší jednotlivé MŠ a ZŠ čerpání finančních prostředků samostatně. To jednak zatěžuje aparát školy a dále se v některých případech snižuje pravděpodobnost skutečného získání těchto prostředků. Indikátor umožňuje sledovat, počet společně zrealizovaných projektů.			
Metodika a výpočet: Souhrnný počet realizovaných společných projektů			
Zdroj čerpání dat: Odbor školství SO ORP Česká Třebová			
Perioda vyhodnocování měřítka: 2 roky			
Číslo a název indikátoru	3.2.2. Objem společně získaných finančních prostředků		
Číslo a název cíle	3.2. Společné čerpání finančních prostředků z dotací a OP pro MŠ a ZŠ v rámci SO ORP		
Měrná jednotka	Suma		
Správce měřítka	Správce DSO		
Roky	2014	2018	2020
Plán (cílový stav)		?	?
Skutečnost	0		

Popis měřítka: V současné době řeší jednotlivé MŠ a ZŠ čerpání finančních prostředků samostatně. To jednak zatěžuje aparát školy a dále se v některých případech snižuje pravděpodobnost skutečného získání těchto prostředků. Indikátor umožňuje sledovat objem skutečně získaných finančních prostředků z dotací a OP.

Metodika a výpočet: Součet všech společně získaných finančních prostředků z dotací a OP

Zdroj čerpání dat: Odbor školství SO ORP Česká Třebová

Perioda vyhodnocování měřítka: 2 roky

3.3. Pravidla pro řízení strategie

3.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Tabulka 69: Složení řídicí skupiny

Složení řídicí skupiny	
Jaroslav Zedník	starosta obce Česká Třebová
JUDr. Marie Chalupová	starostka obce Semanín
Ing. Jan Stránský	starosta obce Přívrat
Jiří Hrdlička	starosta obce Rybník
Libor Gremlica	starosta obce Třebovice

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Tabulka 70: Správci cílů - souhrn

Správci cílů		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1.	Otevření třídy ZŠ a MŠ s rozšířenou výukou AJ	Česká Třebová - starosta obce
1.2.	Otevření speciálních tříd s rozšířenou logopedickou péčí	Česká Třebová - starosta obce
2.1.	Zahájení provozu Školního autobusu	Česká Třebová - starosta obce
3.1.	Zavedení centrálních nákupů pro MŠ a ZŠ	Česká Třebová - starosta obce
3.2.	Společné čerpání finančních prostředků z dotací a OP pro ZŠ a MŠ v rámci SO ORP	Česká Třebová - starosta obce

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Tabulka 71: Gestoři indikátorů - souhrn

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
1.1.	Průměrný počet žáků ve třídách malotřídních škol	Vedoucí odboru školství
1.1.1.	Otevření tříd s rozšířenou výukou AJ	Vedoucí odboru školství
1.1.2.	Počet tříd s rozšířenou výukou AJ	Vedoucí odboru školství
1.2.1.	Otevření speciálních tříd	Vedoucí odboru školství
1.2.2.	Počet speciálních tříd	Vedoucí odboru školství
2.1.	Zahájení provozu "Školního autobusu"	Vedoucí odboru školství
2.1.1.	Počet obcí využívajících tento způsob dopravy žáků a dětí do ZŠ a MŠ	Vedoucí odboru dopravy
2.1.2.	Počet přepravených dětí a žáků (studentů)	Vedoucí odboru dopravy
3.1.	Realizace společných nákupů	Vedoucí odboru školství
3.2.	Zavedení společného čerpání finančních prostředků	Vedoucí finančního odboru
3.1.1.	Počet veřejných zakázek zrealizovaných na základě společných výběrových řízení	Vedoucí odboru školství
3.1.2.	Celková hodnota finančních úspor	Vedoucí finančního odboru
3.2.1.	Počet společných projektů	Správce DSO
3.2.2.	Objem společně získaných finančních prostředků	Správce DSO

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 3.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka 72: Hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1.-3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1.-2. čtvrtletí

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Projednáni vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

3.3.2. Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizaci projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídící skupině. Řídící skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

3.3.3. Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, postupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Tabulka 73: Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

Čtvrtletí	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														
Akční plán na r. 2017														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Tabulka 74: Vzor tabulky akčního plánu

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů. Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci,

na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Připravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

3.4. Závěr a postup zpracování

3.4.1. Shrnutí

Než shrneme veškeré kroky, jež byly v procesu tvorby návrhové části provedeny je nezbytné uvést, že při stanovení jednotlivých částí bylo čerpáno nejen z výstupů analytické části tohoto dokumentu, ale i z rozhovorů vedených přímo se zástupci jednotlivých obcí v šetřeném území a byly tedy zohledněny i jejich přání a potřeby jež se řešených témat dotýkají. V oblasti školství byly aktuálně shledány problémy s využitím kapacity tříd zejména malotřídních škol v území, dále se jako ne zcela dostatečné jeví řešení dopravní obslužnosti. Problematické je rovněž zajištění dostatečného objemu finančních prostředků pro zajištění provozu škol a s tím související rezervy ve způsobu jakým jsou finanční prostředky pro ZŠ a MŠ získávány a jak efektivně jsou následně vynakládány. Z toho důvodu byly vybrány níže

uvedené problémové okruhy. Ke každému problémovému okruhu byly následně přiřazeny i cíle, a to téměř pro každý z problémových okruhů dva (viz. tab. 75). Aby bylo zajištěno, že se s těmito cíli bude dále pracovat, lépe řečeno, že budou v území učiněna taková opatření, která povedou k naplnění jednotlivých cílů, byl pro každý vybrán též správce cíle. Prostředkem pro vyhodnocení skutečnosti, zda jsou vytyčené cíle skutečně naplňovány jsou tzv. indikátory. Jedná se o dobře dostupné a snadno měřitelné údaje, které mají nějakou vypovídající hodnotu o jevech (skutečnostech, objemech, počtech apod.), jež byly v průběhu naplňování cíle měněny. V rámci prací na návrhové části byly stanoveny jednak indikátory výsledku – jež souvisí přímo s problémovými okruhy a jednak indikátory výstupu jež mají vazbu na stanovené cíle. Přehled těchto měřítek a jejich konkrétní provázanost s jednotlivými okruhy a cíly opět znázorňuje níže uvedená tabulka (tab. 75).

Tabulka 75: Přehled problémových okruhů, cílů a indikátorů

Problémové okruhy		
1. Nerovnoměrné využití kapacity ZŠ (MŠ)	2. Nedostatečně zajištěná dopravní obslužnost dětí a žáků do škol	3. Financování
Indikátor výsledku		
1.1. Průměrný počet žáků ve třídách malotřídních škol	2.1. Zahájení provozu "školního autobusu"	3.1. Realizace společných nákupů
		3.2. Zavedení společného čerpání finančních prostředků
Cíle		
1.1. Otevření třídy ZŠ (MŠ) s rozšířenou výukou AJ	2.1. Zahájení provozu "školního autobusu"	3.1. Zavedení centrálních nákupů pro MŠ a ZŠ
1.2. Otevření speciálních tříd s rozšířenou logopedickou péčí (ZŠ, MŠ)		3.2. Společné čerpání finančních prostředků z dotací a OP pro MŠ a ZŠ v rámci SO ORP
Indikátory výstupu		
1.1.1. Otevření tříd s rozšířenou výukou AJ	2.1.1. Počet obcí využívajících tento způsob dopravy žáků a dětí do ZŠ a MŠ	3.1.1. Počet veřejných zakázek zrealizovaných na základě společných výběrových řízení
1.1.2. Počet tříd s rozšířenou výukou AJ	2.1.2. Počet přepravených dětí a žáků (studentů)	3.1.2. Celková hodnota finančních úspor
1.2.1. Otevření speciálních tříd		3.2.1. Počet společných projektů
1.2.2. Počet speciálních tříd		3.2.2. Objem společně získaných fin.prostř.

3.4.2. Popis postupu tvorby strategie

Tato strategie byla v průběhu cca jednoho roku zpracována realizačním týmem projektu Systémová podpora meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností, s výraznou podporou odborného a právního týmu téhož projektu. Realizační tým tvořily dva členové, a sice: pracovník analýzy a strategie a asistentka. Samotné tvorbě strategie předcházela důkladná analýza situace v území. Proběhla jednání s vedoucí školského odboru MěÚ Česká Třebová, řediteli základních i mateřských škol, stejně jako se zástupci (starosty) jednotlivých obcí. Na základě zmiňované analýzy, jež je k nahlédnutí v úvodu tohoto dokumentu a též z výstupů jednotlivých jednání byl vytvořen tzv. Nástin opatření, který posloužil coby stavební kámen celé strategie.

Po té co byla týmem odborníků schválena analytická část dokumentu, spolu s předloženým Nástinem opatření, mohl realizační tým začít s prací na části strategické. Prvním úkolem bylo pojmenovat stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout, tedy vytvořit VIZI. Prvotní návrh VIZE

vytvořil realizační tým. Tento svůj návrh rozeslal starostům zapojených obcí v území spolu s pozváním ke společnému setkání na němž byla formou brainstormingu VIZE dále rozvíjena a měněna, až získala svou finální podobu. Na základě analytické části a Návrhu opatření byla sestavena sada problémových okruhů, které jsou v souladu se zformulovanou VIZÍ pro oblast školství. Tyto problémové okruhy byly opět navrženy realizačním týmem a následně předloženy členům fokusní skupiny k dalšímu projednání. Tuto tvořili starostové zapojených obcí a měla tedy pět členů. Pro každý problémový okruh byla členy realizačního týmu připravena stručná informace, jak se k návrhu dospělo. Čerpáno bylo zejména ze základních závěrů analytické části a SWOT analýzy a to tak, aby problémové okruhy vycházely z uvedených slabých stránek území. Po projednání navržených problémových okruhů fokusní skupinou, byly vybrány tři s nimiž měli starostové zapojených obcí zájem dále pracovat.

Další část tvorby strategie byla věnována vymezení cílů. Tyto cíle budou naplňovány souhrnem dílčích opatření, prostřednictvím tzv. akčních plánů. Pro každý ze zvolených problémových okruhů byly realizačním týmem vydefinovány cíle, jež tým opět předložil k připomínkování „Shromáždění starostů“ obcí SO ORP Česká Třebová na společném setkání. Tyto cíle byly formulovány v souladu s tzv. pravidlem SMART. Dle tohoto pravidla je nezbytné dodržet, aby každý cíl byl :

- **S** = specifický (přesně popsán)
- **M** = měřitelný (lze k němu přiřadit indikátory)
- **A** = ambiciózní (překonat stávající bariéry)
- **R** = realistický (reálně nastavený)
- **T** = termínově orientovaný (nutné brát v úvahu časové období)

Z předložených návrhů cílů byly starosty vybrány ty, které se jim pro danou oblast zdály nejvhodnější. Celkem bylo pro oblast školství vybráno pět dílčích cílů. Roli gestora všech cílů vzal na svá bedra starosta jádrové obce SO ORP. Jeho úkolem bude iniciovat v území takové kroky, které povedou k naplnění stanoveného cíle a sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je tohoto cíle též dosahováno. Samozřejmě bude i komunikovat s kolegy v území a motivovat je k zapojení se do aktivit spojených s realizací jednotlivých opatření atd.

Kontrolním nástrojem pro změření úspěšnosti nastavené strategie jsou indikátory. Tyto indikátory byly realizačním týmem vybrány a přiřazeny jak k problémovým okruhům (indikátory výsledku), tak k cílům (indikátory výstupu). Pravidlem pro výběr indikátorů byla jejich měřitelnost a snadno zjištělná hodnota. Všechny navržené indikátory byly diskutovány s odborníky. Jednalo se o vedoucí dotčených odborů na MěÚ Česká Třebová. Z jejich řad pak realizační tým vybral správce jednotlivých měřítek, kteří vždy k určitému datu dodají potřebné údaje správci cílů. Tyto hodnoty poslouží k zhodnocení úspěchů a neúspěchů v rámci implementace strategie. Posledním úkolem realizačního týmu bude vytvoření první verze akčního plánu pro realizaci strategie. Tato část bude opět realizačním týmem pouze navržena a poté projednána se starosty zapojených obcí. Výstupy z tohoto jednání budou v rámci uvedených opatření zohledněny. Taktéž zde bude dohodnuta časová perioda pro aktualizaci akčního plánu, tak aby zůstal dokumentem jehož prostřednictvím bude možné stanovené cíle naplnit.

3.5. Přílohy

3.5.1. Vazba na OP VVV - PO3 a IROP - SC 2.4

Vazba na Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání (OP VVV) - prioritní osa 3 (PO 3) Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání

Na základě jednání s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy – odborem přípravy Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání - najdou uplatnění některé výstupy souhrnných dokumentů projektu meziobecní spolupráce v podporovaných oblastech a aktivitách prioritní osy 3 „Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání, jako např. podpora budování kapacit pro inkluzivní vzdělávání, vytváření kapacit pro rozvoj základních pre/gramotností v mateřských a základních školách, podpora budování kapacit pro pedagogický leadership na úrovni školy a území včetně rozvoje spolupráce školy, rodičů a mimoškolního vzdělávání, nebo podpora krajského akčního plánování s vazbou na místní akční plány.

Vazba na Operační program Integrovaný regionální operační program (IROP) – specifický cíl 2.4

Uplatnění najdou některé výstupy souhrnných dokumentů projektu meziobecní spolupráce a to zejména v oblastech budování infrastruktury mateřských škol, podpora krajského akčního plánování s vazbou na místní akční plány s potřebami rozvoje infrastruktury pro podporu polytechnického vzdělávání nebo připojení k internetu, a nebo konektivita celých škol.

3.5.2. Seznam použitých zkratk:

ČSOP	Český svaz ochránců přírody
DDM	Dům dětí a mládeže
MF	Ministerstvo financí
MOS	Meziobecní spolupráce
MŠ	Mateřská škola
MŠMT	Ministerstvo školství
OP	Operační programy
RC	Rodinné centrum
RUD	Rozpočtové určení daní
RV	Rámcový vzdělávací program
SMO	Svaz měst a obcí
SO ORP	Správní obvod obce s rozšířenou působností
SVČ	Středisko volného času
SVP	Speciální vzdělávací potřeby
ŠJ	Školní jídelna
ZŠ	Základní škola
ZUŠ	Základní umělecká škola

4. Téma 2.: sociální služby

4.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

4.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Z pohledu obcí je zajištění sociální péče jednou z významných aktivit, kterou v rámci výkonu samostatné působnosti plní. Tato oblast je velmi široká, finančně náročná a je neustále kladen důraz na zvyšování kvality těchto služeb. Co se týče financování, veřejné zdroje zcela určitě nebudou přibývat, zatímco počet uživatelů těchto služeb bude vzhledem k demografickému vývoji spíše narůstat.

Při reformě veřejné správy, konkrétně při ukončení činnosti okresních úřadů k 31.12.2002, například převzaly mnohé obce zřizovatelské kompetence k části pobytových zařízení pro seniory a osoby se zdravotním postižením. Do dnešní doby se neustále potýkají s financováním těchto zařízení. V rámci sociální reformy bylo také přeneseno břemeno zajištění poskytování sociálních služeb ve zvýšené míře na obce, a to bez dostatečného finančního zajištění.

Vývoj společnosti a demografický vývoj vyžadují kvalitativní změnu sociálních služeb a flexibilitu jejich spektra. Takto zásadní a rozsáhlé změny vyžadují dlouhodobá koncepční řešení, která berou v úvahu i širší souvislosti. Z tohoto důvodu je oblast sociálních služeb vhodným tématem pro spolupráci obcí. Společně lze nastavit efektivnější systém nejen z pohledu ekonomického, ale také humánního.

Meziobecní spolupráce na tomto poli může přinést vhodné strategie k řešení sociální problematiky, může vhodným způsobem podpořit přirozený rozvoj regionu – místního území. Obec je v této oblasti nejen v postavení poskytovatele a subjektu, který finančně přispívá ostatním poskytovatelům sociálních služeb, ale také koordinátora spolupráce s neziskovým sektorem, podnikatelskými strukturami a zájmovými sdruženími. Vhodně nastavenými strategiemi, programy, projekty je možné předejít sociální exkluzi některých skupin obyvatel, podpořit sociální začlenění již vyloučených skupin a saturovat oprávněné potřeby cílových skupin.

Nezanedbatelným bonusem spolupráce v regionu může být rozvoj tzv. sociální ekonomiky, jejíž koncept přináší nová a moderní řešení aktuálních témat, kterými jsou například integrace osob sociálně vyloučených, rozvoj místních zdrojů apod. Jeden z předpokladů, z nichž sociální ekonomika vychází je, že stát není schopen finančně ani organizačně zajistit všechny sociální potřeby občanů. Sociální ekonomika je sociálně odpovědná, podporuje sociální soudržnost, směřuje k boji proti chudobě a sociální exkluzi.

Vzhledem k finanční náročnosti a proměnlivosti požadavků na spektrum sociálních služeb je žádoucí, aby byla vytvořena optimální síť sociálních služeb v regionu odpovídající skutečným potřebám. V této oblasti je celá řada problémů a témat, které je vhodné řešit společně, v rámci meziobecní spolupráce. Nemusí se však vždy jednat přímo o sociální služby ve smyslu zákona o sociálních službách, neoddiskutovatelný přínos je i v rozvoji služeb návazných či souvisejících. Smyslem projektu rozvoje meziobecní spolupráce není tvorba komunitních plánů rozvoje sociálních služeb nebo jejich nahrazování. Cílem je najít vhodné téma pro meziobecní spolupráci, které přispěje k místnímu rozvoji, aniž by byly narušeny již funkční principy či schémata.

Základní legislativa

V roce 2006 byly schváleny zákony, které zásadním způsobem transformovaly sociální oblast a poskytování sociálních služeb v ČR. V současné době je poskytování sociálních služeb v České republice upraveno těmito základními právními předpisy:

- 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, kterým jsou upraveny podmínky poskytování pomoci a podpory fyzickým osobám v nepříznivé situaci prostřednictvím sociálních služeb a příspěvku na péči. Kromě toho zákon upravuje podmínky pro vydání oprávnění k poskytování sociálních služeb, výkon veřejné správy v této oblasti,

včetně kontroly kvality poskytovaných sociálních služeb, předpoklady pro výkon činností v sociálních službách a předpoklady pro výkon povolání sociálního pracovníka.

- vyhláška MPSV č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, v níž je mj. stanoven rozsah úkonů poskytovaných v rámci základních činností u jednotlivých druhů sociálních služeb, maximální výše úhrad za poskytování některých sociálních služeb, způsob hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby, obsah a hodnocení plnění standardů sociálních služeb atd.

4.1.2. Popis sociálních služeb ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj

Území ORP Česká Třebová tvoří 5 obcí (Česká Třebová, Semanín, Rybník, Třebovice a Přívrat). Všechny služby se nacházejí na katastrálním území města Česká Třebová. Tuto situaci, lze však vzhledem k velikosti daného území, k počtu obyvatel jednotlivých obcí i k silnější koncentraci jednotlivých cílových skupin právě v České Třebové považovat za logickou. Nabídka sociálních služeb v SO ORP není nijak široká. Soustředí se nejvíce na služby poskytované seniorům a osobám se zdravotním postižením a na poskytování služeb osobám ohroženým sociálním vyloučením. Nabídku těchto služeb doplňuje spektrum služeb v sousedících správních obvodech, které jsou z hlediska dopravní obslužnosti i možnosti využití obyvatelů z šetřeného území dostupné. Vezmeme-li v potaz všechny nabízené služby, ať už v rámci SO ORP tak za jeho hranicemi, můžeme říci, že tato nabídka je pestrá a i kapacita služeb je prozatím dostatečná.

Město Česká Třebová má vytvořený Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb, v ostatních obcích v době prováděných šetření Komunitní ani Střednědobý plán vytvořen nebyl. Ve Střednědobém plánu rozvoje sociálních služeb je uvedeno, že k zjišťování potřeb občanů města Česká Třebová je využívána činnost několika komisí. Je to Komise pro přidělování bytů sociálně potřebným rodinám, Komise pro přidělování bytů v DPS a Komise pro integraci národnostních menšin. Komise tvoří zástupci poskytovatelů služeb, zástupci města, zástupci odboru sociálních věcí a zástupci politických stran. Jednotlivé komise řeší komplexně veškeré problémové situace, které jsou v jejich kompetenci. Návrhová řešení, která vycházejí z jejich jednání jsou dále podstoupena jednotlivým odborům MěÚ Česká Třebová, popřípadě Městské policii.

V rámci území je občanům k dispozici i odbor Sociálních věcí s pobočkou OSPOD a také Úřad práce, který mimo vyplácení různých sociálních dávek uživatelům sociálních služeb, zprostředkovává rekvalifikační kurzy, popřípadě dotace obtížně zaměstnatelným nezaměstnaným.

V roce 2007 byl městem Česká Třebová vydán Adresář poskytovatelů sociálních služeb, který je umístěn na webových stránkách města. V roce 2012 vydal PK aktualizovaný adresář poskytovatelů sociálních služeb pro jednotlivé regiony kraje, který byl zdarma distribuován mezi občany.

Tabulka 76: Počet jednotlivých typů zařízení sociálních služeb sídlících v rámci SO ORP

Druh zařízení sociálních služeb	
Centra denních služeb	
Denní stacionáře	
Týdenní stacionáře	
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	
Domovy pro seniory	1
Domovy se zvláštním režimem	
Chráněné bydlení	

Druh zařízení sociálních služeb	
Azylové domy	
Domy na půl cesty	
Zařízení pro krizovou pomoc	
Nízkoprahová denní centra	
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	
Noclehárny	
Terapeutické komunity	
Sociální poradny	1
Sociálně terapeutické dílny	
Centra sociálně rehabilitačních služeb	
Pracoviště rané péče	
Intervenční centra	
Služby následné péče	
Ostatní	2
celkem	4

/Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb MPSV, Registr poskytovatelů sociálních služeb Pardubického kraje <http://www.pardubickykraj.cz/>

Nabídka zařízení sociálních služeb v území řeší především dvě roviny sociální potřeby.

V první řadě je to péče o seniory a zdravotně znevýhodněné - Domov pro seniory a Pečovatelskou službu zde ještě doplňuje nabídka bydlení v Domech s pečovatelskou službou (DPS). Zatímco Domov pro seniory zajišťuje péči o ty, kteří mají obvykle přiznan vyšší stupeň závislosti na druhé osobě, DPS je prostřednictvím zajištěné pečovatelské služby podporováno samostatné bydlení seniorů a osob se zdravotním postižením. Získání bydlení v tomto zařízení je limitováno splněním podmínek dle pravidel schválených radou města Česká Třebová. Poskytovatelem těchto služeb jsou Sociální služby Česká Třebová (příspěvková organizace města), z tohoto důvodu jsou v rámci většiny těchto služeb upřednostňováni obyvatelé České Třebové. Zařízením s největší kapacitou je Domov pro seniory (tak je tedy toto zařízení uvedeno v tab. 76). Provoz Týdenního stacionáře zajišťují Sociální služby ČT od poloviny roku 2013, do této doby bylo poskytovatelem občanské sdružení Přátelství. Druhým poskytovatelem služeb zejména pro seniory a osoby se zdravotním postižením je sdružení SONS, sociální poradenství pro slabozraké a nevidomé a sociálně aktivizační služby pro osoby se zdravotním postižením.

Druhou řešenou oblastí je podpora osob sociálně vyloučených nebo tímto vyloučením ohrožených. Péči o tuto skupinu obyvatel se věnuje pobočka NADĚJE. Její sídlo je přímo v sociálně vyloučené lokalitě, na okraji města Česká Třebová. V této lokalitě se nachází velká skupina osob (převážně Romů), potýkajících se s problémy spojenými s nezaměstnaností, nízkými příjmy, dluhy, závislostí na sociálních dávkách, nedostupností bydlení apod. Z hlediska občanské vybavenosti není situace v lokalitě ideální. Bezprostředně na sídlišti je pouze ZŠ praktická, další školy a školská zařízení jsou pak v České Třebové nebo v obci Semanín. Obě obce jsou vzdáleny 3km a dostupnost je možná pěšky, případně autobusem, který jezdí cca 1 za hodinu v obou směrech. Stejná situace je i s dostupností zdravotnických zařízení (dětský a praktický lékař pro dospělé je pouze v České Třebové) a obchodů (přítomnost dvou obchodů s nabídkou základních potravin, které jsou většinou nabízeny za vyšší ceny než je u tohoto druhu zboží obvyklé). Mimo sociálních bytů jsou na sídlišti i další panelové domy, které jsou v majetku soukromých vlastníků, případně je vlastníkem domu jedna společnost (např.

ostravská Toba Trade), kteří je dále pronajímají. Zejména v domě zmiňované ostravské firmy dochází k velké fluktuaci nájemníků, kteří sem přicházejí z celé ČR. To má za následek nejen neutěšený stav bytového fondu, ale i rozvoj sociálně patologických jevů v lokalitě. Problémem je i dlouhodobá obsazenost sociálních bytů v majetku města. Většina nájemníků se dlouhodobě potýká se špatnou ekonomickou situací a přesunutí se do kvalitnějšího, avšak finančně náročnějšího bydlení je pro ně nemyslitelné.

Služby poskytované NADĚJÍ mají několik rovin. V první řadě NADĚJE (pobočka Česká Třebová), zajišťuje služby pro občany v sociálně vyloučené lokalitě sídliště Borek, kde vykonává "správcovskou" činnost v domě Naděje. Spravuje sociální byty v majetku města Česká Třebová (pro získání bydlení v těchto bytech platí speciální pravidla stanovená vyhláškou rady města), nedílnou součástí této činnosti je realizace SAS pro rodiny s dětmi, poradenství, průvodcovství při řešení různých životních situací, podpora, pomoc. Dále NADĚJE realizuje službu Terénní programy pro osoby ze sídliště Borek i mimo něj, které jsou sociálně vyloučené nebo tímto vyloučením ohrožené. Aktivně spolupracuje s pobočkou OSPOD. Provozuje též NZDM pro děti od 6 do 18 let. Vzhledem k tomu, že služba s větší kapacitou je realizace terénních programů, je zařazena v kategorii "ostatní".

Amalthea (pobočka Česká Třebová) – v rámci SO ORP Česká Třebová se věnuje podpoře pěstounů v programu Náhradní rodinná péče (průvodcovské služby pro pěstouny, odlehčovací služby, vzdělávací programy pro pěstouny, volnočasové programy pro děti). Další službu realizuje v rámci projektu Podpora rodiny (SAS pro rodiny s dětmi, doprovázení v komunikaci s úřady, spolupráce při řešení dluhové problematiky apod.). Novým projektem sdružení Amalthea je projekt "Na začátku", který je určen mladým nastávajícím matkám v tíživé životní situaci. Tato služba momentálně nemá v SO ORP své uživatele. Součástí všech těchto projektů je odborné poradenství. Amalthea aktivně spolupracuje s místní pobočkou OSPOD. V rámci svých programů řídí dobrovolnickou činnost na základě akreditovaného projektu dle zákona o dobrovolnictví, a to v rámci programu Podpora rodiny i Náhradní rodinná péče (zařazeno v kategorii "ostatní").

Tabulka 77: Počet jednotlivých typů zařízení sociálních služeb působících v rámci SO ORP (resp. poskytujících služby pro obyvatele SO ORP)

Posuzovaný správní obvod	Česká Třebová
Počet obcí	5
Druh zařízení sociálních služeb	
Centra denních služeb	1
Denní stacionáře	1
Týdenní stacionáře	1
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	3
Domovy pro seniory	2
Domovy se zvláštním režimem	1
Chráněné bydlení	1
Azylové domy	6
Domy na půl cesty	2
Zařízení pro krizovou pomoc	3
Nízkoprahová denní centra	
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	
Noclehárny	
Terapeutické komunity	

Posuzovaný správní obvod	Česká Třebová
Sociální poradny	2
Sociálně terapeutické dílny	1
Centra sociálně rehabilitačních služeb	3
Pracoviště rané péče	2
Intervenční centra	1
Služby následné péče	
Ostatní	7
celkem	37

Poznámka: Azylové domy - 4x Azylový dům pro matky s dětmi, 1x azylový dům pro rodiny s dětmi, 1x azylový dům pro muže (pobyt v těchto zařízeních však není obvykle řízen žádnou "spádovostí")

/Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb MPSV, Katalog sociálních služeb a pomoci v Pardubickém kraji – Česko-třebovsko, Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb města Česká Třebová na období 2012 – 2017, odbor sociálních věcí MěÚ Česká Třebová, Registr poskytovatelů sociálních služeb Pardubického kraje <http://www.pardubickykraj.cz/>, vlastní šetření/

Tabulka 78: Zařízení sociálních služeb se sídlem mimo SO ORP, působících v rámci SO ORP

Pořadové číslo	Název zařízení	Typ zařízení	Zřizovatel zařízení	Sídlo zařízení (ORP)
1.	Centrum terénních programů Pardubického kraje	Ostatní - Terénní služby - Poradenství pro drogově závislé a jejich rodiny	Laxus o.s.	Pardubice
2.	Intervenční centrum pro osoby ohrožené domácím násilím	Intervenční centrum	SKP-CENTRUM, o.p.s.	Pardubice
3.	Oblastní charita Ústí nad Orlicí	Ostatní - Občanská poradna - Pečovatelská služba - Charitní ošetrovatelská služba - Osobní asistence - Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi Orlickoústecko	Oblastní charita	Ústí nad Orlicí
4	Středisko rané péče Pardubice	Raná péče	Sdružení pro ranou péči v Pardubicích	Pardubice
5	Domov pod hradem Žampach	Domov pro osoby se zdravotním postižením	Pardubický kraj	Žampach
6	Tyflo centrum Pardubice, o.p.s.	Centrum denních služeb	SONS	Pardubice
7	Stacionář Ústí nad Orlicí	Týdenní stacionář	město Ústí nad Orlicí	Ústí nad Orlicí
8	Krizové centrum J.J.Pestalozziho, o.p.s.	Krizové centrum	Krizové centrum J.J. Pestalozziho	Svitavy
9	Ruka pro život, o.p.s.	Denní stacionář	Ruka pro život, o.p.s.	Litomyšl
10	Farní charita Litomyšl	ostatní - respitní péče Jindra	Biskupství Královehradecké	Litomyšl
11	Občanské sdružení "Náš domov" Koclířov	Azylový dům pro matky s dětmi a azylový dům pro rodiny s dětmi	Občanské sdružení "Náš domov" Koclířov	Koclířov
12	Péče o duševní zdraví	Centrum sociálně rehabilitačních služeb	Péče o duševní zdraví	Ústí nad Orlicí, Pardubice

Pořadové číslo	Název zařízení	Typ zařízení	Zřizovatel zařízení	Sídlo zařízení (ORP)
13.	Sociální služby Lanškroun	Domov pro seniory	město Lanškroun	Lanškroun
14.	Centrum pro dětský sluch TAMTAM, o.p.s.	Pracoviště rané péče	Centrum pro dětský sluch TAMTAM, o.p.s., Praha	Olomouc
15.	Domov důchodců Ústí nad Orlicí	Domov pro seniory	město Ústí nad Orlicí	Ústí nad Orlicí
16.	Domov na rozcestí Svitavy	Domov pro osoby se zdravotním postižením	Pardubický kraj	Svitavy
17.	Domov u studánky	Domov pro osoby se zdravotním postižením	Pardubický kraj	Anenská Studánka
18.	Azylový dům pro matky s dětmi	Azylový dům pro matky s dětmi	oblastní spolek Červeného kříže	Svitavy

/Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb MPSV, Katalog sociálních služeb a pomoci v Pardubickém kraji – Českořebevsko, Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb města Česká Třebová na období 2012 – 2017, odbor sociálních věcí MěÚ Česká Třebová, Registr poskytovatelů sociálních služeb Pardubického kraje <http://www.pardubickykraj.cz/>, vlastní šetření/

Ze zjištěných dat vyplývá, že nabídka sociálních služeb je poměrně pestrá. Laxus, Charita UO, Raná péče má své uživatele přímo v SO ORP Česká Třebová a pravidelně tedy své služby poskytují v rámci terénních programů přímo na jeho území. Ostatní zařízení sídlí na území sousedních SO ORP, ale mohou je využívat i občané žijící v SO ORP Česká Třebová.

Vzhledem k dobrému spojení do okolních SO ORP a malé vzdálenosti, jsou tato zařízení dostupná i z hlediska dopravní obslužnosti. Zařízení, která občané SO ORP Česká Třebová využívají nejčastěji, v rámci svých dotačních programů MěÚ Česká Třebová v určité míře podporuje. V minulých letech to byly např. Občanská poradna UO, Oblastní Charita Červený Kostelec, Oblastní Charita UO, Oblastní Charita Litomyšl, Azylový dům Koclířov, CEMA Žamberk a další.

I mimo SO ORP řeší nabízené služby zejména situaci seniorů a osob zdravotně postižených, takže nabídka těchto zařízení a služeb je poměrně široká.

Druhou oblastí je podpora rodin (či osob) v nějaké životní krizi. Působí zde několik poskytovatelů sociálních služeb, které tyto služby vykonávají na různých úrovních, např. Pestalozziho krizové centrum, Poradna pro rodinu, Azylové domy apod.

Nabídku sociálních služeb uvedených v tabulce ještě doplňují různě zaměřené spolky podporující vždy skupinu lidí, jež spojuje společný problém (např. Roska - podpora osob postižených roztroušenou sklerózou, PAS - podpora osob postižených autismem a jejich rodiny, RETT - Community - klub rodičů dívek postižených Rettovým syndromem, Klub hvězdička - sdružení rodičů dětí se zdravotním postižením, Centrum pro život - podporující osoby postižené onkologickým onemocněním a jejich rodiny, Rodinná a mateřská centra - prevence sociálního vyloučení rodičů pečujících o děti na MD a RD). Tato sdružení obvykle zajišťují například základní poradenství v dané oblasti. Zprostředkovávají setkání rodičovských či členských skupin, kde neformálním způsobem dochází ke vzájemnému sdílení zkušeností (řešení problémů). V rámci programů jsou realizovány i sociálně aktivizační služby pro danou cílovou skupinu, přednášky, besedy s odborníky apod.

Doplňující složkou sociálních služeb jsou pak v mnoha ohledech i některá školská zařízení, která se věnují práci s dětmi i mládeží a jejich rodinami v nějaké složité životní situaci (Pedagogicko-psychologická poradna UO, Středisko výchovné péče Mimoza, pedagogické centrum Kamínek - poradna pro děti s autismem, sociální poradenství), případně v základní formě (bezplatné zajištění volnočasových, případně populárně naučných aktivit pro teenagery) suplují NZDM (klub Rébus při DDM, TeenSpace při Městské knihovně).

Nezbytnou formou pomoci je též Hospicová péče. Tato sice není definována přímo jako služba sociální, nicméně ji v mnoha ohledech (odborné i základní poradenství, podpora rodinných příslušníků nemocného, podpora udržení pacientů v přirozeném prostředí apod.) lze za sociální službu označit. Domácí Hospicovou péči poskytuje v rámci SO ORP Česká Třebová Oblastní Charita Ústí nad Orlicí, pobytovou pak Oblastní Charita Červený Kostelec (hospic Anežky České).

Tabulka 79: Počet jednotlivých typů sociálních služeb

	Druh sociální služby	
	Sociální poradenství	2
Služby sociální péče	Osobní asistence	-
	Pečovatelská služba	1
	Tísňová péče	-
	Průvodcovské a předčitatelské služby	-
	Podpora samostatného bydlení	-
	Odlehčovací služby	-
	Centra denních služeb	-
	Denní stacionáře	-
	Týdenní stacionáře	1
	Domovy pro osoby se zdravotním postižením	-
	Domovy pro seniory	1
	Domovy se zvláštním režimem	-
	Chráněné bydlení	-
	Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče	-
Služby sociální prevence	Raná péče	-
	Telefonická krizová pomoc	-
	Tlumočnické služby	-
	Azylové domy	-
	Domy na půl cesty	-
	Kontaktní centra	-
	Krizová pomoc	-
	Intervenční centra	-
	Nízkoprahová denní centra	-
	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	1
	Noclehárny	-
	Služby následné péče	-
	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	1
	Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	1
	Sociálně terapeutické dílny	-
	Terapeutické komunity	-
	Terénní programy	1
Sociální rehabilitace	-	

/Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb MPSV, Katalog sociálních služeb a pomoci v Pardubickém kraji – Českořtebovsko, Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb města Česká Třebová na období 2012 – 2017, odbor sociálních věcí MěÚ Česká Třebová, Registr poskytovatelů sociálních služeb Pardubického kraje <http://www.pardubickykraj.cz/>, vlastní šetření/

Přímo v území SO ORP Česká Třebová jsou nabízeny zejména služby, které řeší sociální pomoc pro seniory a osoby ohrožené sociálním vyloučením. Jak již bylo dříve popsáno, sídlí tu (případně tu mají pobočku) pouze čtyři poskytovatelé, z nichž však někteří zajišťují více typů sociálních služeb (např. Sociální služby Česká Třebová - Pečovatelská služba, Týdenní stacionář, Domov pro seniory apod.).

Tabulka 80: Počet jednotlivých typů sociálních služeb působících v rámci SO ORP (resp. poskytující služby pro obyvatele SO ORP)

	Druh sociální služby	
	Sociální poradenství	6
Služby sociální péče	Osobní asistence	1
	Pečovatelská služba	1
	Tísňová péče	1
	Průvodcovské a předčitatelské služby	
	Podpora samostatného bydlení	
	Odlehčovací služby	3
	Centra denních služeb	1
	Denní stacionáře	1
	Týdenní stacionáře	1
	Domovy pro osoby se zdravotním postižením	3
	Domovy pro seniory	2
	Domovy se zvláštním režimem	1
	Chráněné bydlení	1
	Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče	2
Služby sociální prevence	Raná péče	2
	Telefonická krizová pomoc	2
	Tlumočnické služby	1
	Azylové domy	6
	Domy na půl cesty	2
	Kontaktní centra	
	Krizová pomoc	2
	Intervenční centra	1
	Nízkoprahová denní centra	
	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	
	Noclehárny	
	Služby následné péče	
	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	1
	Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	2
	Sociálně terapeutické dílny	1
	Terapeutické komunity	
	Terénní programy	1
	Sociální rehabilitace	3

/Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb MPSV, Katalog sociálních služeb a pomoci v Pardubickém kraji – Česko-třebovsko, Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb města Česká Třebová na období 2012 – 2017, odbor sociálních věcí MěÚ Česká Třebová, Registr poskytovatelů sociálních služeb Pardubického kraje <http://www.pardubickykraj.cz/>, vlastní šetření/

Služby, kterých se sociálně potřebným nedostává přímo v šetřeném území, nabízejí obvykle hned v několika variantách sousední SO ORP (dostupnost 10 - 20km) Litomyšl, Svitavy, Ústí nad Orlicí, Žamberk, Lanškroun. Šetřením v rámci regionu bylo zjištěno, že občané žijící v SO ORP Česká Třebová mají možnost služeb těchto zařízení využít. Doprava do okolních měst je dobře zajištěna (autobus, vlak), případně lze využít tzv. Senior dopravy, kterou od r. 2007 v České Třebové nabízí Červený kříž. Z komentáře k tabulce č. 77 pak vyplývá, že řada poskytovatelů sociálních služeb působí i přímo v šetřeném území, ačkoli sídlí v jiném SO ORP.

Některá zařízení uvedená v tab. 78, nabízí hned několik druhů sociálních služeb (CEMA Žamberk - Azylový dům pro matky s dětmi, Dům na půl cesty, Krizová pomoc; Charita Ústí nad Orlicí - Pečovatelská služba, Charitní ošetřovatelská služba, Osobní asistence, SAS pro rodiny s dětmi; Domov pod hradem Žampach - Domov pro osoby se zdravotním postižením, Chráněné bydlení, Odlehčovací služby; Domov na rozcestí Svitavy - Domov pro osoby se zdravotním postižením, Chráněné bydlení, Podpora samostatného bydlení, Odlehčovací služby; CEDR - SAS pro seniory a osoby se zdravotním postižením, Sociálně terapeutické dílny). Samozřejmostí u všech je základní sociální poradenství.

Nabídku služeb Tísňové péče doplňuje nabídka kabelové televize. Tato nabízí mobilní asistenční jednotku EMA - služba umožňuje uživatelům přivolat si v případě potřeby pomoc. Operátor dohledového pultu pak informuje rodinu uživatele, příp. záchrannou službu. Služba je určena seniorům, hendikepovaným, ale například i dětem. Vlastním šetřením bylo zjištěno, že tuto službu využívají v rámci území 2 uživatelé. Nicméně podobnou službu provozují obvykle i mobilní operátoři, kteří nabízí seniorům funkci tísňového tlačítka přímo na jejich mobilním telefonu. Toto jim pak umožní v případě potřeby přímý a rychlý kontakt na jejich blízkou osobu. Četnost využití této formy služby se však nepodařilo zjistit.

Tabulka 81: Počet zařízení sociálních služeb dle zřizovatele

Druh služby	Zřizovatel					
	MPSV	kraj	obec	církev	FO	jiný
Posuzovaný správní obvod	Česká Třebová					
Typ zařízení sociálních služeb						
Centra denních služeb	-	-	-	-	-	-
Denní stacionáře	-	-	-	-	-	-
Týdenní stacionáře	-	-	-	-	-	-
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	-	-	-	-	-	-
Domovy pro seniory	-	-	1	-	-	-
Domovy se zvláštním režimem	-	-	-	-	-	-
Chráněné bydlení	-	-	-	-	-	-
Azylové domy	-	-	-	-	-	-
Domy na půl cesty	-	-	-	-	-	-
Zařízení pro krizovou pomoc	-	-	-	-	-	-
Nízkoprahová denní centra	-	-	-	-	-	-
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	-	-	-	-	-	-
Noclehárny	-	-	-	-	-	-
Terapeutické komunity	-	-	-	-	-	-
Sociální poradny	-	-	-	-	-	1
Sociálně terapeutické dílny	-	-	-	-	-	-
Centra sociálně rehabilitačních služeb	-	-	-	-	-	-

Druh služby	Zřizovatel					
	MPSV	kraj	obec	církev	FO	jiný
Pracoviště rané péče	-	-	-	-	-	-
Intervenční centra	-	-	-	-	-	-
Služby následné péče	-	-	-	-	-	-
Ostatní	-	-	-	-	-	2
celkem	-	-	1	-	-	3

/Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb MPSV, Katalog sociálních služeb a pomoci v Pardubickém kraji – Českořebovsko, Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb města Česká Třebová na období 2012 – 2017, odbor sociálních věcí MěÚ Česká Třebová, Registr poskytovatelů sociálních služeb Pardubického kraje <http://www.pardubickykraj.cz/>, vlastní šetření/

Jak již bylo dříve uvedeno přímo v SO ORP Česká Třebová sídlí 4 poskytovatelé sociálních služeb. Zřizovatelem těchto zařízení je v případě příspěvkové organizace města - Sociální služby Česká Třebová obec. Další tři sociální služby jsou zřizovány, podle starého občanského zákoníku, jako občanská sdružení.

Tabulka 82: Počet sociálních služeb dle zřizovatele

	Typ sociální služby						
	Sociální poradenství	-	-	-	-	-	2
Služby sociální péče	Osobní asistence	-	-	-	-	-	-
	Pečovatelská služba	-	-	1	-	-	-
	Tísňová péče	-	-	-	-	-	-
	Průvodcovské a předčitatelské služby	-	-	-	-	-	-
	Podpora samostatného bydlení	-	-	-	-	-	-
	Odlehčovací služby	-	-	-	-	-	-
	Centra denních služeb	-	-	-	-	-	-
	Denní stacionáře	-	-	-	-	-	-
	Týdenní stacionáře	-	-	1	-	-	-
	Domovy pro osoby se zdravotním postižením	-	-	-	-	-	-
	Domovy pro seniory	-	-	1	-	-	-
	Domovy se zvláštním režimem	-	-	-	-	-	-
	Chráněné bydlení	-	-	-	-	-	-
	Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče	-	-	-	-	-	-
	Služby sociální prevence	Raná péče	-	-	-	-	-
Telefonická krizová pomoc		-	-	-	-	-	-
Tlumočnické služby		-	-	-	-	-	-
Azylové domy		-	-	-	-	-	-
Domy na půl cesty		-	-	-	-	-	-
Kontaktní centra		-	-	-	-	-	-
Krizová pomoc		-	-	-	-	-	-
Intervenční centra		-	-	-	-	-	-
Nízkoprahová denní centra		-	-	-	-	-	-
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež		-	-	-	-	-	1
Noclehárny		-	-	-	-	-	-

Typ sociální služby							
Služby následné péče		-	-	-	-	-	-
Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi		-	-	-	-	-	1
Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením		-	-	-	-	-	1
Sociálně terapeutické dílny		-	-	-	-	-	-
Terapeutické komunity		-	-	-	-	-	-
Terénní programy		-	-	-	-	-	2
Sociální rehabilitace		-	-	-	-	-	-
celkem		-	-	3	-	-	7

/Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb MPSV, Katalog sociálních služeb a pomoci v Pardubickém kraji – Českořebovsko/

Tabulka 83: Finanční prostředky dle zdrojů

Druh služby	Finanční prostředky							
	dotace MPSV	dotace kraj	dotace obec	příspěvek zřizovatele	úhrady uživatelů	sponzorské dary	jiné finanční zdroje	finanční prostředky celkem
Posuzovaný správní obvod	Česká Třebová							
Druh zařízení sociálních služeb								
Centra denních služeb	-	-	-	-	-	-	-	
Denní stacionáře	-	-	-	-	-	-	-	
Týdenní stacionáře	900000,-	750000,-	450000,-					2100000,-
Domovy pro osoby se zdravotním postižením								
Domovy pro seniory	6072000,-	640000,-	3460000,-		17933979,-	0	4432194,-	32538173,-
Domovy se zvláštním režimem								
Chráněné bydlení								
Azylové domy								
Domy na půl cesty								
Zařízení pro krizovou pomoc								
Nízkoprahová denní centra								
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	275000,-	190000,-	120000,-					585000,-
Noclehárny								
Terapeutické komunity								
Sociální poradny	57000,-	25000,-	20000,-					102000,-
Sociálně terapeutické dílny								
Centra sociálně rehabilitačních služeb								
Pracoviště rané péče								
Intervenční centra								

Druh služby	Finanční prostředky							
Služby následné péče								
Ostatní	450000,-	465000,-	1200000,-			43000,-		2158000,-
celkem za všechna zařízení	7754000,-	2070000,-	5250000,-		17933979,-	43000,-	4432194,-	37483173,-

/Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb MPSV, Katalog sociálních služeb a pomoci v Pardubickém kraji – Českořebovsko/

Poznámka k tabulce:

- Data v této tabulce čerpají z roku 2012, proto je zařízení Týdenní stacionář uvedeno zvlášť, neboť v roce 2012 bylo provozovatelem tohoto zařízení občanské sdružení Přátelství. V průběhu roku 2013 bylo převedeno do správy Sociálních služeb Česká Třebová. V Tab. 66 je tedy stacionář uveden jako součást zařízení Domov pro seniory poskytovatele Sociální služby Česká Třebová.
- Poskytovatel Sociální služby Česká Třebová - v kategorii Domovy pro seniory jsou uvedeny výsledné hodnoty. Ze součtu finančních prostředků Pečovatelské služby (MPSV 1 100 000,-, obec 1 318 841,-, uživatelé 1 238 167,-, jiné 36 103,-) a zařízení Domov pro seniory (MPSV 4 972 000,-, kraj 640 000,-, obec 2 141 159,-, uživatelé 16 695 812,-, jiné 4 396 091,-).
- Naděje - financování jednotlivých služeb je řešeno zvlášť, proto je v tabulce uvedeno také jednotlivě za každou službu. Pouze sponzorské dary jsou společně v kategorii ostatní. Prostředky pro NZDM jsou v kategorii Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež a v kategorii "ostatní" pak terénní programy. Stejně tak SONS - v kategorii Sociální poradny je uvedena výše dotací na poradenskou činnost v kategorii ostatní pak prostředky určené k realizaci SAS.
- V kategorii "ostatní" - zde je zaznamenáno financování NADĚJE (MPSV 400 000,-, PK 440 000,-, obec 1 200 000,-, sponzoři 43 000,-), SONS - SAS pro osoby se zdravotním postižením (MPSV 50 000,- a PK 25 000,-).
- Zdroje financování za Amalthea, nelze přesně vyčíslit, neboť dotace získávají na programy v rámci celého PK. Vzhledem k tomu, že hlavní sídlo Amalthei je v SO ORP Chrudim budou údaje zahrnuty do financování zde.

Tabulka 84: Kapacita zařízení sociálních služeb

	Pobytová					Ambulantní				Terénní				
	Klienti	kontakty	intervence	lůžka	hovory	Klienti	kontakty	intervence	hovory	Klienti	kontakty	intervence	hovory	
Druh zařízení sociálních služeb														
Centra denních služeb														
Denní stacionáře														
Týdenní stacionáře	12			12										
Domovy pro osoby se zdravotním postižením														
Domovy pro seniory	102			102		60				330	51 092			
Domovy se zvláštním režimem														
Chráněné bydlení														
Azylové domy														
Domy na půl cesty														
Zařízení pro krizovou pomoc														

	Pobytová					Ambulantní				Terénní				
	klienti	kontakty	intervence	lůžka	hovory	klienti	kontakty	intervence	hovory	klienti	kontakty	intervence	hovory	
Nízkoprahová denní centra														
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež						15/86	2500/7661							
Noclehárny														
Terapeutické komunity														
Sociální poradny						61	335							
Sociálně terapeutické dílny														
Centra sociálně rehabilitačních služeb														
Pracoviště rané péče														
Intervenční centra														
Služby následné péče														
Ostatní						188	122	135		299	3	595	6206	

/Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb MPSV, Katalog sociálních služeb i v Pardubickém kraji Českořebovsko, vlastní šetření/

Poznámka k tabulce:

- V kategorii Domovy pro seniory jsou uvedeni v části terénní služby klienti Pečovatelské služby jejich poskytovatel se shoduje s poskytovatelem služby Domov pro seniory.
- V kategorii ostatní jsou započítáni klienti terénních služeb (NADĚJE) a forma, kterou byla služba realizována.
- NZDM: v tabulce jsou uvedena data kapacity, která je uvedena v registru poskytovatelů. Za lomítkem pak data skutečně vykázaných kontaktů a klientů jež v roce tuto službu navštívili.
- NADĚJE: 299 klientů, 1439 kontaktů (kontakt - služba poskytována v trvání do 30 min.) + 1096 kontaktů s dětmi v rámci skupinových činností, 595 intervencí (intervence - služba trávající déle než 30 min.), 6 206 hovorů (služba poskytována v trvání do 10 min.).
- SONS – SAS pro osoby se zdravotním postižením - ostatní ambulantní služby (klienti 173, kontakty 122), sociální poradny.
- Amalthea: pobočka v roce 2012 poskytovala na základě pověření OSPOD službu v programu "Sanace rodiny" 2 rodinám a v programu Náhradní rodinná péče 7 rodinám. Tento počet je vzhledem k charakteru služby v kategorii "ostatní" ambulantní služby, neboť první setkání probíhá častěji touto formou. Další jsou již realizována formou terénní i ambulantní, nicméně v tabulce jsou kvůli větší přehlednosti data uvedena pouze v tab. ambulantní (SAS 72 intervencí, podpora pěstounů 63 intervencí).

Tabulka 85: Terénní a ambulantní služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením – příjmy z úhrad uživatelů a výdaje v roce 2012

	Pečovatelská služba	Osobní asistence	Tříšňová péče	Průvodcovské a předčítatelské služby	Průvodcovské a předčítatelské služby	Podpora samostatného bydlení	Odlučovací služby	Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	Tlumočnické služby
Příjmy z úhrad uživatelů	1 238 798	-	-	-	-	-	-	-	-
Výdaje	3 693 110	-	-	-	-	-	-	-	-
Podíl úhrad uživatelů služeb na celkových výdajích na službu	34%								

/Zdroj: vlastní šetření/

Z uvedených služeb je na území SO ORP Česká Třebová poskytována pouze Pečovatelská služba a SAS pro seniory a osoby se zdravotním postižením.

Pokud se na tyto služby podíváme z hlediska neuspokojených žadatelů zjistíme, že v území zajišťují Pečovatelskou službu Sociální služby Česká Třebová, a to v největší míře občanům města Česká Třebová. Služba je nabízena jednak formou terénní, kdy jsou uživatelům rozváženy obědy a je jim zprostředkována pomoc v různých úkonech, zde je kapacita prozatím dostačující, avšak ne v celém území SO ORP. Služby doplňuje (jak je uvedeno v tabulce č. 78) ještě nabídka Charity UO a to napříč celým územím SO ORP Česká Třebová, ta ovšem nezajišťuje všechny úkony Pečovatelské služby a jedná se spíše o kombinaci služby pečovatelské a ošetrovatelské. Služba je propojena též s možností bydlení v domech s pečovatelskou službou. Tyto jsou v České Třebové celkem tři a lze je vnímat i jako službu "Podpora samostatného bydlení" pro seniory a osoby se zdravotním postižením. Získání bytu v těchto objektech se řídí pravidly stanovenými vyhláškou rady města. V roce 2012 bylo podáno celkem 60 žádostí z nichž bylo uspokojeno pouze 17. Tuto skutečnost však nelze vnímat jako zcela relevantní v souvislosti s neuspokojenými žadateli, neboť řada z nich podává žádost již v době, kdy ještě službu nechce využít a vnímá ji spíše jako jistotu do budoucna. Část žádostí je též převedena z let minulých právě proto, že žadatelé z prvních míst pořadníku odmítli v danou chvíli uvolněné místo v DPS a automaticky se tedy přesunují na konec pořadníku. Stejná situace je i v domově pro seniory. Takových žádostí je cca 1/3 z celkového počtu.

Z rozhovorů s poskytovatelem SAS pro seniory a osoby se zdravotním postižením, které proběhly v rámci vlastního šetření vyplývá, že služba je poskytována v rozsahu odpovídajícím poptávce ze strany uživatelů a nejsou zaznamenáni žádní neuspokojení klienti.

Další z uvedených služeb v nabídce poskytovatelů sídlících na území SO ORP nejsou.

Tabulka 86: Počet uživatelů (klientů) v zařízeních sociálních služeb v roce 2012

	Centra denních služeb			Denní stacionáře			Zařízení pro krizovou pomoc		
	Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí	
		muži	ženy		muži	ženy		muži	ženy
Posuzovaný správní obvod - celkem									
	Sociální poradny			Sociálně terapeutické dílny			Sociální rehabilitace		
	Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí	
		muži	ženy		muži	ženy		muži	ženy
Posuzovaný správní obvod - celkem									
	Pracoviště rané péče			Intervenční centra			Služby následné péče		
	Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí	
		muži	ženy		muži	ženy		muži	ženy
Posuzovaný správní obvod - celkem									
	Týdenní stacionáře			Domov pro osoby se zdravotním postižením			Domovy pro seniory		
	Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí	
		muži	ženy		muži	ženy		muži	ženy
Posuzovaný správní obvod - celkem						0	124	357	
	Domovy se zvláštním režimem			Chráněné bydlení			Azylové domy		
	Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí	
		muži	ženy		muži	ženy		muži	ženy
Posuzovaný správní obvod - celkem									
	Domy na půl cesty			Terapeutické komunity			Ostatní		
	Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí	
		muži	ženy		muži	ženy		muži	ženy
Posuzovaný správní obvod - celkem						6	153	318	

/Zdroj: vlastní šetření/

Poznámka k tabulce:

- V kategorii domovy pro seniory jsou v součtu uvedeni klienti domova pro seniory (ženy - 80, muži - 18) a pečovatelské služby (ženy - 277, muži - 106), jež poskytují sociální služby ČT.
- V kategorii "ostatní" jsou uvedeni uživatelé terénních programů NADĚJE (děti - 0, muži - 121, ženy - 168), uživatelé služeb Amalthea (SAS děti - 1, muži - 1, ženy - 2; pěstounské rodiny: děti - 5, muži - 2, ženy - 4) a údaje za SONS (SAS muži - 29, ženy - 144).

Tabulka 87: Počet nákladů na uživatele sociálních služeb v zařízeních sociálních služeb v roce 2012

Druh zařízení sociálních služeb	Celkové náklady (100 %)	Průměrné náklady na uživatele/den ambulantní služby	Průměrné náklady na uživatele/den terénní služby	Průměrné náklady na uživatele/den pobytové služby
Centra denních služeb				
Denní stacionáře				
Týdenní stacionáře				
Domovy pro osoby se zdravotním postižením				
Domovy pro seniory	32 492 934,-		32,-	774,-
Domovy se zvláštním režimem				
Chráněné bydlení				
Azylové domy				
Domy na půl cesty				
Zařízení pro krizovou pomoc				
Nízkoprahová denní centra				
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	585 000,-	18,60		
Noclehárny				
Terapeutické komunity				
Sociální poradny				
Sociálně terapeutické dílny				
Centra sociálně rehabilitačních služeb				
Pracoviště rané péče				
Intervenční centra				
Služby následné péče				
ostatní	2 083 000,-		19,08	

/Zdroj: vlastní šetření/

Poznámka k tabulce:

- V kategorii Domovy pro seniory jsou v pobytových službách uvedena data za Domov pro seniory a v terénních službách pak Pečovatelská služba.
- V kategorii ostatní jsou uvedeny náklady pouze za pobočku NADĚJE. Stejně jako v jiných případech nelze data za Amalthea vyčíslit konkrétně za SO ORP Česká Třebová.
- Data za zařízení Týdenní stacionář se nám z důvodů převodu zařízení na nového poskytovatele nepodařilo zjistit.

Dobrovolnická služba

Dobrovolnickou službou (dále jen DS) rozumíme každou činnost při níž dobrovolník poskytuje

- a) pomoc nezaměstnaným, osobám sociálně slabým, zdravotně postiženým, seniorům, příslušníkům národnostních menšin, imigrantům, osobám po výkonu trestu odnětí svobody, osobám drogově závislým, osobám trpícím domácím násilím, jakož i pomoc při péči o děti, mládež a rodiny v jejich volném čase
  - b) pomoc při přírodních, ekologických nebo humanitárních katastrofách, při ochraně a zlepšování životního prostředí, při péči o zachování kulturního dědictví, při pořádání kulturních nebo sbírkových charitativních akcích pro osoby uvedené v bodě a)
  - c) pomoc při uskutečňování rozvojových programů a v rámci operací, projektů a programů mezinárodních organizací a institucí, včetně mezinárodních nevládních organizací
- Podmínky této činnosti přesně vymezuje zákon o dobrovolnické službě 198/2002 Sb.

Dobrovolníkem se může v ČR stát každý občan starší 15 let. Vykonává službu na základě smlouvy uzavřené s tzv. vysílající organizací (veřejně prospěšná právnická osoba, která má udělenou akreditaci MV v oblasti dobrovolnické služby a na jejím základě pak dobrovolníky vybírá, eviduje, připravuje pro výkon DS a uzavírá s nimi smlouvy o výkonu DS). Akreditace v oblasti dobrovolnické služby se uděluje na základě zákona č. 198/2002 Sb. o dobrovolnické službě a o změně některých zákonů (zákon o dobrovolnické službě). Akreditace se uděluje na dobu 3 let ode dne vystavení rozhodnutí o udělení akreditace. Platnost akreditace se neprodlužuje, je nutné podat novou žádost. Ministerstvo vnitra rozhoduje o udělení akreditace na návrh akreditační komise, která je poradním orgánem Ministerstva vnitra, má 9 členů a je složena ze zástupců: Ministerstva vnitra, Ministerstva zahraničních věcí, Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstva práce a sociálních věcí, Ministerstva životního prostředí, Ministerstva zdravotnictví, Ministerstva kultury, Ministerstva financí a zástupce Rady vlády pro nestátní neziskové organizace. Předsedou akreditační komise je vedoucí oddělení dobrovolnické služby odboru prevence kriminality Ministerstva vnitra, místopředsedkyní je tajemnice Rady vlády pro nestátní neziskové organizace. Služba je dělena dle její povahy na krátkodobou (služba je vykonávána kratší dobu než tři měsíce) a dlouhodobou (služba je vykonávána delší dobu než tři měsíce).

/Zdroj: zákon č.198/2002 Sb. o dobrovolnické službě a o změně některých zákonů, <http://www.mpsv.cz/cs/731>

Tabulka 88: Počet organizací vykonávajících dobrovolnickou péči a počet jejich projektů v letech 2010, 2011 a 2012

	Počet organizací sídlících ve správním obvodu ORP			Počet projektů		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012
Dobrovolnická činnost v SO ORP	2	2	2	3	3	3
z toho Občanská sdružení	1	1	1			
z toho Církevní právnické osoby						
z toho Obecně prospěšné společnosti						
z toho jiné (DDM)	1	1	1			
Z toho krátkodobá						
Z toho dlouhodobá	2	2	2			

/Zdroj: <http://www.mvcr.cz/clanek/seznam-akreditovanych-projektu.aspx>, vlastní šetření/

Tabulka 89: Zaměření dobrovolnických projektů v letech 2010, 2011 a 2012

pomoc:	Počet projektů		
	2010	2011	2012
nezaměstnaným	-	-	-
osobám sociálně slabým	1	1	1
osobám zdravotně postiženým	-	-	-
příslušníkům národnostních menšin	-	-	-
imigrantům	-	-	-
osobám po výkonu trestu odnětí svobody	-	-	-
osobám drogově závislým	-	-	-
osobám trpícím domácím násilím	-	-	-
při péči o děti, mládež a rodiny v jejich volném čase	2	2	2
při přírodních, ekologických nebo humanitárních katastrofách	-	-	-
při ochraně a zlepšování životního prostředí	-	-	-
při péči o zachování kulturního dědictví	-	-	-
pořádání kulturních akcí	-	-	-
při sbírkových charitativních akcích	-	-	-
uskutečňování rozvojových programů	-	-	-

/Zdroj: <http://www.mvcr.cz/clanek/seznam-akreditovanych-projektu.aspx>, vlastní šetření/

Dobrovolnická služba dle zákona č. 198/2002 Sb. o dobrovolnické službě, není na území SO ORP prakticky vůbec využívána. Jedinou organizací, jež zde má detašované pracoviště a v rámci svých aktivit využívá práce dobrovolníků dle výše uvedeného zákona je Amalthea. Tato má akreditovány dva programy. Jeden v rámci projektu Sanace rodiny, kdy práce dobrovolníků spočívá zejména v pomoci návniku péče o domácnost, péče o děti, pomoc se školní přípravou dětí apod. Druhý je pak součástí programů Náhradní rodinné péče, kde dobrovolníci pomáhají zejména s přípravou a realizací volnočasových aktivit pro děti v pěstounské péči.

Akreditovaný dobrovolnický program "Mládež v akci" má v rámci SO ORP Česká Třebová i DDM Kamarád. Dobrovolníci (zahraniční studenti) se zde podílejí zejména na realizaci volnočasových programů pro děti a mládež, ale v podstatě by bylo možné v rámci tohoto programu umístit dobrovolníka i v jiných organizacích. Tato dobrovolnická služba funguje již od roku 2004.

Další poskytovatelé sociálních služeb obvykle využívají práci dobrovolníků, ale nemají jich tolik, aby považovali za nutné získat akreditaci k zajištění této služby. V sociálních službách Města Česká Třebová (Domov pro seniory, Týdenní stacionář) to bývají většinou studenti VOŠ se zaměřením na sociální práci. V Naději (zajištění sociálních služeb - terénních programů a NZDM v sociální vyloučené lokalitě Borek) mají nyní dva dobrovolníky z řad obyvatel sídliště, kteří se podílí na přípravách volnočasových aktivit pro místní děti a mládež. Další organizací, která využívá práce dobrovolníků ne však dle zákona o dobrovolnictví je Rosa rodinné centrum. Centrum nemá sice registrovanou sociální službu, ale lze říci, že v některých oblastech aktivity rodinného centra odpovídají sociálně aktivizačním službám pro rodiny s dětmi. Zde dobrovolníci (většinou rodiče na RD a MD či jejich rodinní příslušníci) spolupracují zejména na přípravě a realizaci volnočasových aktivit (zajištění provozu herny, akce pro širokou veřejnost, tábory pro rodiče s dětmi, příměstské tábory, programy v domově pro seniory a v sociálně vyloučené lokalitě Borek apod.). Na práci dobrovolníků – obvykle absolventů nebo studentů gymnázia, je založena též činnost spolku Za jeden provaz. Ten realizuje několikrát do roka společný program pro dobrovolníky a seniory, uživatele služeb stacionáře nebo

děti z NZDM na sídlišti Borek. K jeho činnosti patří též pořádání již tradičního plesu jehož výtěžek je obvykle věnován některému z uvedených zařízení.

Očekávaný vývoj

Pro plánování jakýchkoli rozvojových aktivit je významnou informací jistě i odhad demografického vývoje. Tento ovlivňují přímé indikátory jako je přirozený a migrační přírůstek obyvatel. Tyto indikátory pak samozřejmě ovlivňuje celá řada vlivů (sociální, ekonomické, environmentální). Vzhledem k zaměření oblasti sociálních služeb v SO ORP, kdy se jedná zejména o služby pro seniory, je významným ukazatelem předpoklad demografického vývoje. Vzhledem k velikosti území a taktéž velikosti jednotlivých obcí, poměru počtu jejich obyvatel apod., můžeme říci, že situace v šetřeném území kopíruje situaci v České Třebové. Dle projekce demografického vývoje Českého statistického úřadu z roku 2012 lze v celém Pardubickém kraji očekávat pokles počtu obyvatel zhruba o 19 % a to přirozenou měnou. Ze šetření v rámci projektu lze říci, že již nyní se v rámci SO ORP pohybují hodnoty přirozeného i migračního přírůstku v záporných číslech. Nejvyšší hodnoty dosáhla míra přírůstku v roce 2006, kdy byla -5,7. Nejnižší pak v roce 2008 kdy dosáhla hodnoty -1,7. Obecně vyšších hodnot dosahuje pak migrace mechanická, tedy stěhováním, která se pohybuje po celé sledované období na hodnotách vyšších než -2, oproti tomu z hlediska migrace přirozené byly v letech 2006, 2008, 2009 zaznamenány hodnoty kladné, což bylo způsobeno mírně zvýšenou porodností v těchto letech. Můžeme tedy očekávat, že i nadále bude situace v území odrážet trend Pardubického kraje.

Důležitým hlediskem je i věková struktura obyvatelstva. V porovnání s hodnotami Pardubického kraje je podíl ekonomicky aktivních osob o 1,2 % nižší než v PK a o 2,2 % nižší v porovnání s ČR. Oproti tomu počet obyvatel starších 65 let je o 1,7 % v porovnání s PK a o 2,1 % v porovnání s ČR vyšší. Lze tedy říci, že trend stárnutí populace se v rámci šetřeného SO ORP projevuje poněkud výrazněji ve srovnání s vývojem v Pardubickém kraji a ještě více pak ve srovnání s celou ČR.

Tabulka 90: Věková struktura obyvatelstva

Věková skupina	Obyvatelstvo PK		Obyvatelstvo ČR		Obyvatelstvo ČT	
	Abs.	%	Abs.	%	Abs.	%
0-14	75 093	14,7	1 522 000	14,5	2 729	14,7
15-65	352 543	68,9	7 328 000	69,8	12 490	67,6
65+	82 330	16,5	1 637 000	15,6	3 268	17,7

/Zdroj: ČSÚ Projekce obyvatelstva ČR 2013 a další data/

Předpokládaný vývoj obyvatelstva v SO ORP

Obsah této části čerpá především z Projekce obyvatelstva České republiky z roku 2013, vydané ČSÚ. Cílem této projekce je nastínit směr populačního vývoje a ukázat zejména změny ve věkovém složení obyvatel. Tyto změny jsou v případě ČR prakticky neodvratitelné a velmi výrazné. Tato projekce však nemůže předjímat jakékoli náhlé změny působením vnějších vlivů, jimiž může být např. ekonomická krize, výrazné změny v systému sociálních opatření apod.

Budeme-li vycházet z hodnot nejnižší varianty, předpokládá se do budoucna zachování stávající úhrnné plodnosti spolu s dalším snižováním hladiny úmrtnosti a tedy obecně i kladné přirozené migrační saldo.

Hledisko mechanické migrace obyvatelstva není v této studii zahrnuto, neboť její vývoj je v podstatě nepředvídatelný. Vychází totiž z celkové hospodářské situace a z možností jednotlivých regionů (pracovní příležitosti, možnosti bydlení, občanská vybavenost apod.).

Z pohledu očekávaného vývoje věkové struktury, lze dle „Projekce“ očekávat již výše předeslaný trend postupného stárnutí populace. Toto očekávání vyplývá ze současné situace, kdy se ČR vyznačuje relativně nízkým podílem dětí, silným zastoupením skupiny osob ekonomicky aktivních a zatím sice ne příliš vysokým, avšak postupně narůstajícím počtem seniorů v populaci. Tento vývoj bude dle studie ČSÚ velmi dynamický, a to právě ve směru významného stárnutí populace. Nejvýznamnější změny nastanou jednak u populace 15 - 64 letých, kde počet osob produktivního věku dosáhl v ČR svého maxima pravděpodobně v roce 2009 - 7,43mil. (v České Třebové bylo nejvyšší hodnoty dosaženo v roce 2006, od té doby se meziročně snižuje). Nyní lze již očekávat převážně klesající trend nebo stagnaci hodnoty. Ještě výraznější změny pak budou v seniorské kategorii, kde se jednak odráží přechod silných ročníků z konce druhé světové války do seniorského věku a dále pak již zmíněné prodlužování naděje dožití. Nárůst počtu věkové skupiny se do roku 2021 očekává o 5,2 % současné hodnoty v rámci ČR. Již nyní se však v rámci šetřeného území trend stárnutí populace projevuje o něco výrazněji.

O poměru velikosti věkových skupin, zejména pak 0 - 14 a 65+, a tedy i o očekávaném složení populace vypovídá velmi přesně index stáří, který vychází ze srovnání počtu seniorů na sto dětí. Nynější hodnota v rámci ČR je 107,6 a do roku 2021 se očekává její zvýšení na 136,7. V SO ORP Česká Třebová je již nyní tento index výrazně vyšší. Jeho hodnota dosáhla k 31.12.2012 119,8.

Tabulka 91: Index stáří

Věková skupina	Obyvatelstvo ČR		Česká Třebová
	2011	2021	2012
0-14	1 522 000	1 613 000	2 729
15-65	7 328 000	6 710 000	12 490
65+	1 637 000	2 205 000	3 268
Index stáří (65+/0-14)	107,60	136,70	119,80

/Zdroj: ČSÚ Projekce obyvatelstva ČR 2013 a další data/

Z výše uvedených údajů můžeme vyvodit jednoznačně potřebu zvýšení kapacity služeb pro seniory a osoby se zdravotním omezením. Bude docházet zejména ke zvýšení poptávky po terénních a ambulantních službách (pečovatelská služba, tísňová péče, podpora samostatného bydlení, průvodcovské a předčitatelské služby apod.) pro tuto cílovou skupinu. Toto jsou služby, které dle prohlášení MPSV /zdroj: <http://www.mpsv.cz/cs/17904/> budou i v dalších obdobích v rámci dotačních programů preferovány. Nutno říci, že s výjimkou pečovatelské služby a možnosti bydlení v DPS, tyto služby v území prakticky chybí. Nejvíce pak v malých obcích SO ORP, kde je pouze v základní formě nabízena Pečovatelská služba. Do jisté míry bude určitě třeba rozšířit i kapacitu pobytových zařízení, která budou na rozdíl od současného stavu primárně poskytovat služby osobám s vyšším stupněm závislosti. I nárůst této cílové skupiny je však třeba vzhledem k prodlužování naděje dožití, v plánování v oblasti sociálních služeb zohlednit.

Další výrazně zastoupenou cílovou skupinou jsou občané sociálně vyloučení nebo tímto vyloučením ohrožení, a to zejména z důvodů jejich příslušnosti k minoritní skupině obyvatel, dlouhodobé nezaměstnanosti a s tím souvisejícími ekonomickými problémy. Velká část těchto osob žije v sociálně vyloučené lokalitě. Jak již bylo zmíněno, je v této lokalitě poskytována možnost podporovaného bydlení. Jsou zde poskytovány sociální služby pobočkou NADĚJE, která zajišťuje správcovskou službu nad sociálními byty, poskytuje základní poradenství a terénní služby obyvatelům celého sídliště a provozuje NZDM. Nabídka služeb je díky spolupráci NADĚJE s dalšími organizacemi rozšířena o další mnohé služby se zaměřením na nejmladší generaci. Situace v lokalitě je momentálně stabilizovaná, přímo zde nedochází k jejímu rozšiřování, ale ani zmenšování. Předpokládat jakýkoli vývoj je velmi

obtížné, neboť mimo sociálních bytů města jsou zde v lokalitě ještě další domy, které jsou ve vlastnictví soukromých subjektů. Byty v těchto domech jsou majiteli často za nepřiměřené nájemné pronajímány dalším osobám. Sem se stěhují nájemníci prakticky z celého území ČR, velké rodiny (značný podíl z nich tvoří Romové), které se zde mnohdy zdržují jen krátce a zase odcházejí. Tím se stává situace poněkud nepřehlednou. Největší pohyb obyvatel je v domě, který je v majetku firmy Toba Trade, s.r.o. Podobná situace je pak ještě v několika dalších domech přímo v České Třebové. Můžeme tedy říci, že ačkoli je situace v lokalitě ustálená, v rámci SO ORP se cílová skupina uživatelů tohoto typu služeb postupně rozšiřuje. Vzhledem k MPSV, avizovaným přípravám zákona o sociálním bydlení, bude do budoucna nutno zaměřit se i na řešení této oblasti, neboť kapacita podporovaného bydlení v rámci SO ORP není dostatečná. Můžeme předpokládat zvýšený zájem o sociální bydlení. Momentálně je pocíťována i absence komplexní protidrogové prevence, stejně jako služby, jež by podporovaly vzdělávání a přípravu na zaměstnání mládeže z této lokality (cílové skupiny) a získání pracovních návyků a možností uplatnit se na trhu práce mladým i dospělým. Výhledově by tedy bylo vhodné nejen nadále podporovat osvědčené poskytovatele služeb určené této skupině, ale i systematicky pracovat na rozšiřování jejich kapacity a nabídky. Další službou poskytovanou v rámci SO ORP je podpora pěstounských rodin, kterou realizuje ve spolupráci s OSPOD Amalthea. Vycházíme-li z probíhajícího procesu transformace sociálních služeb, kdy je prioritou omezit ústavní výchovu dětí, které nemohou vyrůstat v rodině, můžeme v budoucnu očekávat i rozšíření této služby. Obecně vzato je pravděpodobné, že do budoucna bude třeba rozšířit zejména terénní a ambulantní služby a to jak pro seniory a osoby se zdravotním postižením, tak pro rodiny s dětmi.

4.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy

a. Analýza cílových (dotčených) skupin

Tabulka 92: Analýza cílových skupin

Č.	Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojené se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
1.	Uživatelé služeb	<ul style="list-style-type: none"> - Podpora, pomoc - Informace - Kvalitní služby - Dostupnost - Přijatelná cena - Dostatečná kapacita - Vstřícný přístup zaměstnanců - Informace o možnostech - Možnost výběru - Zachování důstojnosti 	<ul style="list-style-type: none"> - Nezáměr o službu - Vysoké nároky - Nedostatek finančních prostředků - Služba je pro klienta obtížně dostupná - Závislost klienta na službě - Nedostatek informací 	<ul style="list-style-type: none"> - Běžné komunikační kanály - Informační letáky - Využití medií - Přehledné webové stránky - Osobní setkání 	<ul style="list-style-type: none"> - Dostatečná informovanost o službě - Informační brožury a letáky - Webové stránky - Poradenská služba
2.	Rodina klientů	<ul style="list-style-type: none"> - Podpora, pomoc - Informace - Kvalita služeb - Vstřícný přístup zaměstnanců ve vztahu poskytovatel X rodina i poskytovatel x klient - Důstojný přístup zaměstnanců k jejich blízkým - Dostupnost služby a přijatelná cena - Možnost volby (výběru) 	<ul style="list-style-type: none"> - Nezáměr o službu - Vysoké nároky - Nedostatek finančních prostředků - Závislost na službě - Nedostatek informací 	<ul style="list-style-type: none"> - Běžné komunikační kanály - Informační letáky - Využití medií - Přehledné webové stránky - Osobní setkání 	<ul style="list-style-type: none"> - Dostatečná informovanost o službě - Informační brožury a letáky - Webové stránky - Poradenská služba
3.	Zřizovatel	<ul style="list-style-type: none"> - Služba odpovídá poptávce (potřebnost služby) - Dostatečná i dostatečně využitá kapacita služby 	<ul style="list-style-type: none"> - Nedostatek finančních prostředků na služby a provoz zařízení 	<ul style="list-style-type: none"> - Běžné komunikační kanály - Pravidelná setkání pro řešení Komunitního plánování - Přehledné webové stránky - Osobní jednání - Výroční zprávy 	<ul style="list-style-type: none"> - Komunitní plány - Kvalitní PR - zvýšení povědomí o službě - Kontrola výročních zpráv poskytovatele
	Poskytovatelé sociálních služeb	<ul style="list-style-type: none"> - Podpora ze strany zřizovatele - Dostatek finančních prostředků na poskytování služby - Kvalitní práce zaměstnanců - Odbornost zaměstnanců - Zájem ze strany klientů 	<ul style="list-style-type: none"> - Nedostatek finančních prostředků na služby - Nekvalitní zaměstnanci - Nezáměr o službu 	<ul style="list-style-type: none"> - Osobní jednání - Dotazníková šetření - Pravidelná setkání pro řešení komunitního plánování - Běžné komunikační prostředky 	<ul style="list-style-type: none"> - Komunitní plány - Kvalitní PR - zvýšení povědomí o službě - Tvorba výročních zpráv - Efektivní využití finančních prostředků z dotací a OP - Podpora celoživotního vzdělávání zaměstnanců
4.	Zaměstnanci (sociální pracovníci, pracovníci v sociálních službách)	<ul style="list-style-type: none"> - Adekvátní ocenění své práce (nejen finanční) - Zpětná vazba - Možnost dalšího vzdělávání - Podpora ze strany zaměstnavatele 	<ul style="list-style-type: none"> - Nedůstojný přístup ke klientům - Neochota se dále vzdělávat - Vyhoření - Nízká kvalita 	<ul style="list-style-type: none"> - Běžné komunikační kanály - Pravidelná supervize 	<ul style="list-style-type: none"> - Program celoživotního vzdělávání - Povinná účast na supervizích - Obecné zvyšování

Č.	Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojené se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
			poskytovaných služeb		prestiže zaměstnanců
5.	Dobrovolníci	<ul style="list-style-type: none"> - Získání zkušeností - Možnost vzdělávání - Podpora ze strany stálých zaměstnanců - Podporu ze strany zaměstnavatele 	<ul style="list-style-type: none"> - Nedůstojný přístup ke klientům - Přecenění sebe sama - Neochota se vzdělávat 	<ul style="list-style-type: none"> - Běžné komunikační kanály - Pravidelná supervize 	<ul style="list-style-type: none"> - Účast na vzdělávacích programech a supervizích - Poskytnutí zpětné vazby
6.	Poskytovatelé dotací (EU, ministerstva, Nadace)	<ul style="list-style-type: none"> - Potřebnost služby - zájem klientů - Smysluplné využití finančních prostředků - Kvalitní služby odpovídající standardům - Odbornost personálu - Využití kapacity služby - Možnost dalšího vzdělávání zaměstnanců 	<ul style="list-style-type: none"> - Neposkytnutí dotace na službu 	<ul style="list-style-type: none"> - Běžné komunikační prostředky - Webové stránky - Média - Výroční zprávy - Osobní jednání 	<ul style="list-style-type: none"> - Komunitní plány - Výroční zprávy
7.	Sponzoři a donátoři	<ul style="list-style-type: none"> - Možnost kontroly nakládání s finančními prostředky - Smysluplné využití darů - Přínos ke kvalitě poskytovaných služeb 	<ul style="list-style-type: none"> - Nedostatek sponzorů a dárců - Skončení spolupráce v důsledku neefektivního nakládání s dary 	<ul style="list-style-type: none"> - Běžné komunikační prostředky - Webové stránky - Média - Výroční zprávy - Osobní jednání 	<ul style="list-style-type: none"> - Komunitní plány - Výroční zprávy

b. Analýza rizik – registr rizik v oblasti sociálních služeb

Definice rizika je převzata z Metodiky přípravy veřejných strategií: Riziko je nebezpečí vzniku události, která může negativně ovlivnit dosažení stanovených cílů. Jedná se o budoucí událost, která má náhodnou povahu (tj. může, ale nemusí nastat a mít negativní dopad) a není ani nemožná, ani jistá. Riziko spojujeme s negativními vlivy, nepříznivými dopady a ztrátami a chápeme jej jako synonymum nebezpečí, hrozby, úskalí a nejistoty. Protipólem rizika je příležitost, která je spojována s příznivými vlivy a dopady.

Hodnocení významnosti rizik je založeno na hodnocení očekávané pravděpodobnosti výskytu jednotlivých rizik a jejich dopadu (materiálního i nemateriálního) na dosažení cílů strategie. Pravděpodobnost (v tabulce sloupec „P“) i dopad (v tabulce sloupec „D“) se hodnotí na škále 1 až 5: hodnota 1 představuje velmi malý dopad (resp. velmi malou pravděpodobnost) a hodnota 5 velmi velký dopad (resp. velmi vysokou pravděpodobnost). Významnost rizika je součinem pravděpodobnosti a dopadu. Hodnota významnosti se pohybuje mezi hodnotou 1 a 25. Vlastníci jednotlivých rizik jsou osoby odpovědné za řízení a monitorování daného rizika (průběžné přehodnocování významnosti rizik a identifikace reálného výskytu dané rizikové události).

Tabulka 93: Analýza rizik

Č.	Skupina rizik	Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika
			P	D	V = P.D	
		Nedostatek finančních prostředků na rekonstrukce, opravy a obnovu zařízení	3	3	9	Využití práce dobrovolníků, stabilizace financování
1.	Finanční riziko	Nedostatek finančních prostředků na provozní a mzdové náklady	3	5	15	Stabilizace financování sociálních služeb, hledání nových zdrojů financování (sociální podnikání)
		Zvyšování cen (potravin, energií...) zvyšování nákladů na službu	5	5	25	Stabilizace financování sociálních služeb, možnost využití sociálního podnikání k dofinancování
2.	Organizační riziko	Špatně nastavený systém dotačních programů - nejisté financování v prvních měsících roku	5	5	25	Legislativní úpravy v systému poskytování dotací
		Nedostatek kvalifikovaných pracovníků	2	2	4	Podpora celoživotního vzdělávání zaměstnanců
		Nedostatečná kapacita zařízení	5	3	15	Rozšíření terénních a ambulantních služeb
		Dublování služeb a následné nedostatečné využití kapacity	3	3	9	Komunitní plány
3.	Právní riziko	Změny legislativy	3	4	12	Jednání na úrovni vlády
4.	Technické riziko	Špatný technický stav budov a s tím související vysoké náklady na energie (vytápění, elektřina...)	3	4	12	Modernizace budov, zateplení, výměna oken, využití nízkoenergetických spotřebičů.
		Zastaralé vybavení	4	2	8	Využití dotací a OP k obnově zařízení
5.	Věcné riziko	Prostředky čerpané z rozpočtu na sociální dávky (příspěvek na péči apod.) se nevrací do systému	4	5	20	Legislativní úpravy v systému poskytování dávek
		Nenaplněná kapacita zařízení				Komunitní plánování

Za nejzávažnější riziko v oblasti sociálních služeb lze označit všechna rizika, která jsou spojena s financováním služeb. Současně nastavený systém často brzdí rozvoj sociálních služeb v delším časovém horizontu a mnohdy i na získání a udržení motivovaných a kvalifikovaných zaměstnanců. Má vliv na rozvoj všech dalších rizikových oblastí. Zásadním rizikem je nedostatek finančních prostředků na osobní a provozní náklady. Současné nastavení financování sociálních služeb je v mnoha ohledech nevyhovující. Nejen že nezajišťuje víceletou perspektivu, ale také velmi významně ovlivňuje možnosti plánování sociálních služeb a znesnadňuje finanční plánování poskytovatelů. Nepřímo tak ovlivňují kvalitu poskytovaných služeb. Omezuje též možnosti finančního ohodnocení zaměstnanců, kteří jsou díky nastaveným standardům obvykle vysoce kvalifikovaní, často však podprůměrně finančně ohodnoceni v poměru ke vzdělání a náročnosti vykonávané práce. Dále se jedná o špatné nastavení dotačních programů, kdy je čerpání prostředků omezeno určitou časovou dotací, obvykle je to jeden rok. Období mezi vyčerpáním finančních prostředků roku jednoho a potvrzení získané dotace na období další je poměrně velká prodleva a navíc vzhledem k rozšiřující se síti sociálních služeb a zvyšujícím se nákladům je tato částka objektivně stále menší. Tato skutečnost do velké míry

omezuje rozvoj poskytované služby zejména pak v případě, kdy zřizovatelem takového zařízení není obec, kraj či stát, ale NNO.

Na objem finančních prostředků přicházejících do systému sociálních služeb mají vliv též legislativní změny, na základě kterých byl pozměněn systém financování sociálních služeb. Nyní je část finančních prostředků určených pro tuto sféru vyplácena přímo uživatelům (např. příspěvek na péči), kteří ji však často využijí jiným způsobem.

Nositelem všech těchto rizik je obvykle přímo poskytovatel, popřípadě zřizovatel služby, který musí daná rizika předpokládat a učinit opatření k jejich předcházení. Často by mu v této oblasti mohl pomoci i stát a to zejména vytvořením takových legislativních podmínek, které by podporovaly rozvoj sociálních služeb a zajišťovaly efektivní nakládání s finančními prostředky určenými pro tuto oblast.

c. Finanční Analýza

Celkové náklady na sociální systém činí v České republice přibližně dvacet osm miliard korun. Sociální služby jsou už hrazeny z více zdrojů a v současnosti se posuzuje několik variant financování.

/zdroj: <http://www.mpsv.cz/>

Od 01.01.2007 nabyt účinnosti zákon o sociálních službách, jež uplatňuje systém vícezdrojového financování. Sociální služby jsou nyní financovány přímo jejich uživateli (k tomuto účelu je poskytován uživatelům příspěvek na péči), dále pak prostřednictvím dotací ze státního rozpočtu, krajů a obcí. Tyto finanční prostředky jsou rozděleny přímo mezi poskytovatele, dle potřeb občanů příslušného kraje. Potřebnost služby se obvykle vykazuje prostřednictvím nějaké formy komunitního plánu dané obce. Pokud zákon o sociálních službách nestanovuje jinak, je možné využít k zajištění sociálních služeb platby zdravotních pojišťoven, případně jiných zdrojů (EFS, ÚP apod.).

V SO ORP Česká Třebová zajišťuje financování sociálních služeb pouze Česká Třebová, ostatní obce minimálně nebo vůbec. Město Česká Třebová je jednak provozovatelem sociálních služeb pro seniory a osoby se zdravotním postižením a dále podporuje i další poskytovatele sociálních služeb v SO ORP. Na základě vykázaných počtů uživatelů služeb mimo SO ORP podporuje tyto sociální služby konkrétními částkami.

Budeme-li vycházet z dat uvedených ve Střednědobém plánu sociálních služeb Česká Třebová, zjistíme, že město má v oblasti sociálních služeb stanoveny prioritní oblasti a na tyto jsou již v rozpočtu města předem definovány orientační částky. Konkrétní finanční prostředky jsou schvalovány v rámci rozpočtu zastupitelstvem města. Záměr města podporovat určité sociální služby je projednáván též radou města.

Z grafu (viz. příloha) znázorňujícího v časové řadě výdaje obcí do sociálních služeb vyplývá, že po přijetí změn ve financování sociálních služeb od 01.01.2007 se značně zvýšila hodnota výdajů z rozpočtu obcí. Tyto výdaje výrazněji vzrostly v prvních dvou letech po uplatnění nových zákonných pravidel a poté se jejich hodnota ustálila.

Porovnáme-li významnost jednotlivých zdrojů financování je patrné, že nejvýznamnějším pilířem financování této sféry jsou příspěvky od samotných uživatelů, které tvoří 48 % z celkové částky. Dalším je dotace z MPSV, která v rámci SO ORP činí 20 % z celkových prostředků. Příspěvek kraje je 5,5 %, příspěvek obce 14 % a jiné zdroje 12 %. Poměr jednotlivých zdrojů financování zcela neodpovídá v porovnání poměru zdrojů financování v rámci kraje. Toto je způsobeno zejména vyšší částkou, kterou podporuje obec pobočku NADĚJE. Též hodnota poměru příspěvku od uživatelů není zcela vypovídající, neboť pouze Sociální služby Česká Třebová poskytují takové služby, na jejichž úhradách se uživatelé podílejí. Jedná se o pobytovou službu Domov pro seniory a službu pečovatelskou. Pokud bychom se zaměřili tedy pouze na financování těchto služeb činí finanční příspěvek od uživatelů 55 %.

Zaměříme-li se na financování jednotlivých služeb nabízených v území je z hlediska nákladovosti na prvním místě pobytová služba Domov pro seniory. Náklady na provoz služby pro jednoho klienta a den jsou o 95 % vyšší než v terénních a ambulantních službách pro tuto cílovou skupinu.

4.1.4. SWOT analýza oblasti

Tabulka 94: SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
1. Dobrá nabídka, dostatečná kapacita a dostupnost služeb pro seniory a osoby s tělesným znevýhodněním, pro občany z České Třebové	1. Nedostatek finančních prostředků, které lze investovat do sociálních služeb a nestabilní financování služeb - nejistota obzvláště v prvních měsících roku
2. Kvalitní fungování pobočky NADĚJE, zajišťující spektrum služeb pro osoby žijící v sociálně vyloučené lokalitě ohrožené sociální exkluzí	2. Absence komunitního plánování v rámci SO ORP (město Česká Třebová má vytvořený Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb pouze však pro vlastní území)
3. Podpora osvědčených poskytovatelů ze strany MěÚ Česká Třebová	3. Nabídka, kapacita a dostupnost služeb pro seniory v menších obcích SO ORP
4. Existující adresář poskytovatelů sociálních a návazných služeb na území Česko-třebovska	4. Chybí ucelený program protidrogové prevence
5. Dobrá dostupnost sociálních služeb, které nesídlí přímo v ORP	5. Chybí zařízení pomáhající mladým lidem (zejména ze sociálně vyloučené lokality) začlenit se, získat vzdělání, práci....
6. Vzájemná spolupráce mezi poskytovateli sociálních služeb a příspěvkových organizací města a NNO	6. Nedostatečná kapacita podporovaného bydlení - možnost bydlení i mimo sociálně vyloučenou lokalitu
7. Existence organizací, doplňujících nabídku sociálních služeb - kluby osob se stejným problémem, Rodinné centrum, Volnočasové kluby pro mládež (viz. komentář k tab. 2)	7. Prakticky neexistující spolupráce s dobrovolníky
Příležitosti	Hrozby
1. Vytvoření komunitního plánu, nejlépe s přesahem do sousedních SO ORP, která vzhledem k velikosti regionu pomáhají zajistit síť sociálních služeb pro občany v území	1. Přibývající počet osob ohrožených sociální exkluzí a seniorů a nedostatečná kapacita služeb pro tyto cílové skupiny
2. Postupné rozšiřování nabídky soc. služeb zejména pak pro seniory a sociálním vyloučením ohrožené občany (terénní soc. služby, nabídka volnočasových aktivit, vybudování sítě soc. bydlení, Dům na půl cesty, sociální podnikání) - dle pravidla nabídky "správných" služeb, ve "správnou" dobu, "správným" lidem	2. Zvyšující se náklady na provoz jednotlivých zařízení, v důsledku zvyšujících se požadavků na kvalifikaci sociálních pracovníků, zvyšujících se nákladů na jednotlivé služby, zvyšujících se provozních nákladů apod.
3. Využití možností získání finančních prostředků z dotací a OPZ	3. Špatně nastavený systém financování (dotační programy, legislativní změny, nejisté financování)
4. Využití přítomnosti VOŠ - Sociální práce, k rozvoji dobrovolnictví a následné využití práce dobrovolníků v rámci stávajících sociálních služeb	4. Dublování služeb a s tím související nenaplněná kapacita a problémy s financováním
5. Vytvoření uceleného systému protidrogové prevence na všech úrovních (zejména v lokalitě Borek)	5. Nedostatek kvalifikovaných pracovníků a jejich vyhoření
6. Podpora rozvoje Sociálního podnikání - i pro dofinancování stávajících služeb (podpora domova pro seniory, lokalita Borek apod.)	6. Vysoká administrativní náročnost dotačních projektů - nezískání finančních prostředků, nebo jejich výrazné snížení

Ze SWOT analýzy, která byla sestavena na základě celkové analýzy sociálních služeb v SO ORP vyplývá, že nejvýznamnější silnou stránkou z hlediska zajištění sociálních služeb je nabídka služeb pro seniory, osoby se zdravotním postižením a nabídka služeb pro osoby žijící v sociálně vyloučené lokalitě. Služby pro seniory jsou poskytovány jak formou pobytovou, tak formou ambulantní/terénní. Pobytovou službu zajišťují zejména Sociální služby Česká Třebová, kde má domov pro seniory celkovou kapacitu 102 lůžek. Občané SO ORP Česká Třebová však mohou využít této služby i v jiných

zařízeních, která jsou umístěna v sousedních SO ORP (viz tab.78). Další službou směřovanou k seniorům a osobám se zdravotním postižením je Pečovatelská služba, jež je cílovou skupinou hojně využívána. Služba je realizována dvěma poskytovateli, jedním sídlícím přímo v SO ORP (Sociální služby ČT), druhá sídlí v sousedním SO ORP Ústí nad Orlicí (oblastní Charita UO). Tento systém pak ještě doplňuje nabídka sociálního bydlení v domech s pečovatelskou službou a tzv. Senior doprava, kterou zajišťuje Červený kříž Ústí nad Orlicí. Kapacita těchto služeb je v současné době ještě vnímána jako dostatečná, avšak pouze na území obce Česká Třebová. Vzhledem k obecnému nárůstu osob seniorského věku v populaci bude třeba kapacitu těchto služeb navýšit, případně pobytové formy služeb nahradit nějakou provozně a finančně méně nákladnou terénní a ambulantní formou.

Velmi dobře jsou v SO ORP zajištěny též služby pro občany žijící v sociálně vyloučené lokalitě. Jak již bylo dříve popsáno, tyto v několika rovinách poskytuje Naděje. Rozšíření nabídky služeb, zejména pak realizaci nejrůznějších aktivizačních činností, volnočasových a tréninkových aktivit pro děti všeho věku umožňuje aktivní spolupráce pobočky NADĚJE s dalšími organizacemi (ZŠ Praktická, Rosa rodinné centrum či DDM Kamarád). Stejně jako v případě péče o seniory je i zde nabízeno sociálního bydlení v bytech v majetku města Česká Třebová. Jedná se cca o 70 bytů velikosti 1+1 a 2+1.

Jako velmi pozitivní lze jistě vnímat i podporu osvědčených poskytovatelů sociálních služeb ze strany Města Česká Třebová, která přímo ovlivňuje míru jejich podpory ze strany dalších poskytovatelů dotací.

Na druhé straně stojí slabé stránky. Mezi ty nejvýznamnější patří mimo absence komunitního plánu pro celé území SO ORP bezesporu nedostatek finančních prostředků a nestabilní financování sociálních služeb. Tento systém v podstatě brzdí rozvoj jednotlivých sociálních služeb v delším časovém horizontu.

Další slabou stránkou je pak nedostatečné zajištění služeb pro seniory v přilehlých obcích SO ORP, kde je zajišťována prostřednictvím Charity UO pouze Pečovatelská služba. Předmětem této však nejsou všechny úkony, které tato služba obvykle zajišťuje. Jedná se spíše o kombinaci služby ošetrovatelské a pečovatelské.

Dále je problémem neexistence nějakého podpůrného programu pro mládež a mladé dospělé, která by pokračovala v dobře nastaveném programu v sociálně vyloučené lokalitě Borek. Zde se jak již bylo výše zmíněno, daří díky spolupráci několika subjektů pracovat systematicky s dětmi od 3 do cca 15 let. V tuto dobu, kdy opouští základní školu (často se jedná o ZŠ Praktická), by měli nastoupit k dalšímu studiu. Obvykle však zapůsobí silný vliv rodiny nebo komunity, kde se vyskytuje vysoké procento osob se základním vzděláním, osob dlouhodobě nezaměstnaných, osob závislých na sociálních dávkách a tím v podstatě jakákoli příprava na další zaměstnání končí (často jsou hlavní příčinou ekonomické důvody, obavy z neznámého prostředí, nízká motivace ze strany dospělých: "jsem vyučen a stejně nemám práci").

Chybějící ucelený program protidrogové prevence - v současné době existuje základní forma preventivních programů na základních a středních školách. V území působí též pardubický LAXUS, který realizuje již zmiňované besedy, zajišťuje výměnu a sběr injekčních stříkaček.

Z uvedených slabin v oblasti sociální péče lze vyvodit i mnohé příležitosti, které by mohly být v rámci sociálních služeb využity. Jednou z příležitostí, od které se pak mohou i odvíjet ty další, je vytvoření komunitního plánu. Z informací, které v něm budou uvedeny lze čerpat pro realizaci rozšíření potřebných sociálních služeb i získání finančních prostředků z dotačních programů.

Za největší hrozby lze považovat nedostatek finančních prostředků, který souvisí nejen s neustálým zvyšováním nákladů na služby, ale i s nedokonalě nastaveným systémem jejich financování. Dále může být hrozbou i nárůst počtu uživatelů jednotlivých služeb a s ním související jejich nedostatečná kapacita.

4.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

Máme-li stručně shrnout veškeré údaje získané během šetření pro vytvoření analytické části je třeba uvést toto. Sociální služby jsou soustředěny v katastrálním území města Česká Třebová a také pouze Česká Třebová má vytvořen plán rozvoje sociálních služeb s výhledem pěti let. Ostatní obce nejsou vzhledem ke své velikosti zřizovateli žádných zařízení sociálních služeb, nicméně z šetření v rámci monitorujícího dotazníku vyplynulo, že by v případě potřeby byly schopny zajistit nějakou formu terénních služeb pro seniory a případně i SAS pro rodiny s dětmi.

Přímo v území SO ORP Česká Třebová sídlí 4 poskytovatelé sociálních služeb. Jsou to Sociální služby Česká Třebová, které zajišťují služby pro seniory a osoby zdravotně postižené (Domov pro seniory, Pečovatelská služba i v DPS). Jejich zřizovatelem je město Česká Třebová. Při obsazování kapacity těchto služeb jsou upřednostněni občané České Třebové, avšak volná kapacita je nabízena dále a mohou ji tedy využít i občané přilehlých obcí. Spádovost území SO ORP přesahuje působnost služby Týdenní stacionář pro osoby obou pohlaví s kombinovanými vadami nebo mentálním postižením. Tuto službu až do poloviny roku 2012 zajišťovalo občanské sdružení Přátelství, poté ji převzaly Sociální služby Česká Třebová. Do roku 2011 Sociální služby zajišťovaly i provoz Denního stacionáře pro seniory a osoby se zdravotním postižením, jehož činnost byla z důvodu nenaplnění kapacity (kapacita 6 - 7 osob, využitá kapacita 1,6 osob) /zdroj: Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb/, v roce 2011 ukončena.

Další služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením poskytuje oblastní pobočka SONS (Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých), která zajišťuje jak odborné poradenství, tak SAS pro tuto cílovou skupinu. V činnosti této organizace je možno konstatovat značný územní přesah.

Významným poskytovatelem sociálních služeb je též pobočka NADĚJE. Tato sídlí přímo v sociálně vyloučené lokalitě, jež je součástí města Česká Třebová a poskytuje zejména terénní služby osobám sociálně vyloučeným, případně sociálním vyloučením ohroženým. Mimo to zajišťuje i správcovskou činnost nad sociálními byty pro tuto cílovou skupinu a zajišťuje provoz NZDM.

V neposlední řadě sídlí v území i pobočka Amalthea, která se zaměřuje na práci s rodinami. Jednak poskytuje SAS pro rodiny s dětmi. Též realizuje program Podpora pěstounských rodin. Oboje ve spolupráci s místní pobočkou OSPOD. Zajišťuje odborné poradenství, a to jak v rámci programu pro pěstouny, tak v oblasti podpory rodin.

Doplňující službou, která je hojně využívána seniory je provoz tzv. Senior dopravy. Jejím zřizovatelem je pobočka Červeného kříže Ústí nad Orlicí.

Mimo výše uvedených služeb, mohou občané SO ORP využívat i služby nabízené na území jiných SO ORP. Město Česká Třebová pak dle zjištěného počtu uživatelů těchto služeb přispívá na jejich provoz konkrétními částkami. Nabídku sociálních služeb mohou občané zjistit z Adresáře poskytovatelů sociálních služeb Česko-třebovsko, případně přímo na webových stránkách města.

Z údajů ve "Střednědobém plánu" vyplývá, že město Česká Třebová má v poskytování finanční podpory určité priority. Podporování jsou zejména osvědčení poskytovatelé sociálních služeb. Nicméně každoročně tyto výdaje konkretizuje a upravuje rozpočet města.

Z hlediska kapacity služeb je možno uvést, že je nyní vnímána jako dostatečná a v šetřených oblastech nebyli zaznamenáni, prakticky žádní neuspokojení žadatelé. Ovšem vzhledem k tomu, že v současné době nejsou zajištěny některé služby v rámci celého SO ORP a některé služby, které by cílovou skupinou mohly být využívány v území chybí (některé typy služeb pro seniory, ucelená protidrogová prevence apod.) a také s ohledem na předpokládaný vývoj situace v území je pravděpodobné zvýšení poptávky po sociálních službách. K vybudování sítě sociálních služeb

s dostatečnou kapacitou by mělo přispět nejen vytvoření Komunitního plánu, který by zohledňoval situaci v celém SO ORP, ale i navázání fungující spolupráce mezi obcemi.

Z rozhovorů nad monitorujícím dotazníkem vyplynulo, že představitelé jednotlivých obcí SO ORP vnímají zajištění sociálních služeb z hlediska kvality, kapacity i dostupnosti jako uspokojivou. Přesto byla vymezena témata, v rámci kterých by obce mohly nalézt prostor k vzájemné spolupráci. Je to zejména zajištění terénních a ambulantních služeb pro seniory, rozvoj možností pro aktivní zapojení seniorů do aktivního života a podpora začleňování sociálně vyloučených nebo tímto vyloučením ohrožených osob do společnosti.

4.2. Návrhová část pro oblast sociálních služeb

4.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Sociální služby“, na jejímž základě byly připraveny Nástinu opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti sociálních služeb.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma sociálních služeb.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupiny byly složeny ze zástupců obcí z území ORP, konkrétně starostů obcí. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma sociálních služeb.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení. Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

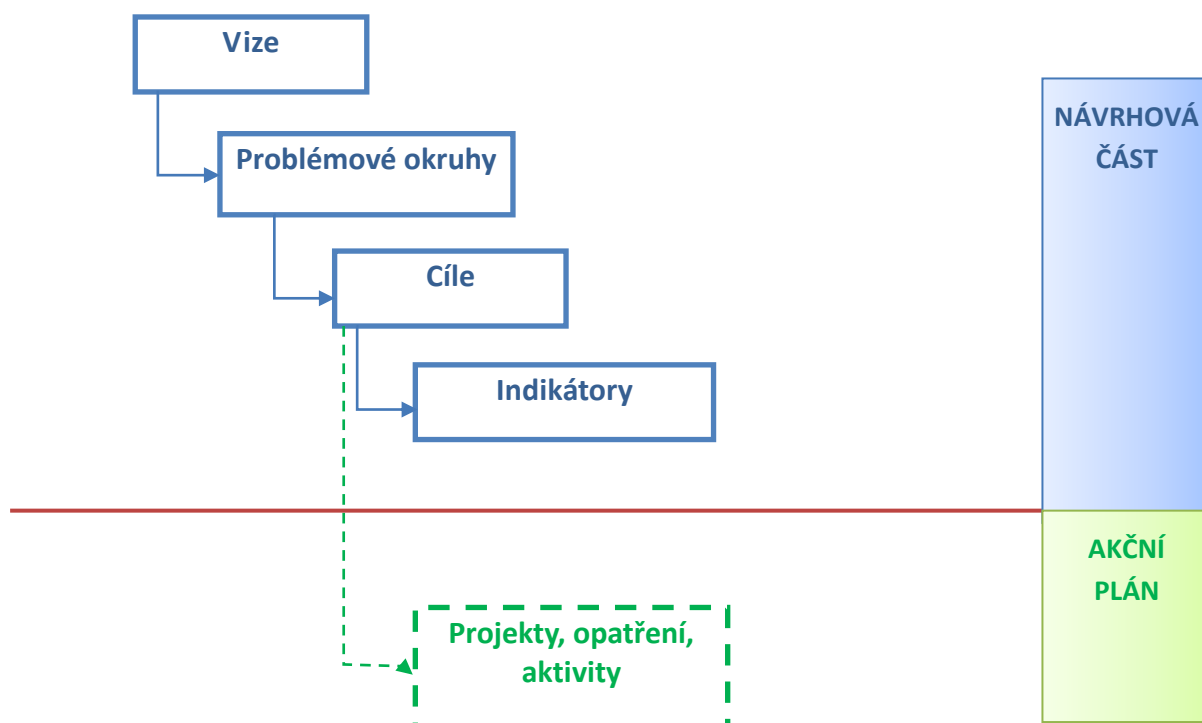
Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úroveň. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma sociálních služeb. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

Vedle určení budoucího směřování vývoje může vize také sloužit jako marketingový nástroj území. Je doplněna o slogan, který bude využíván pro propagaci území jako celku dovnitř (občanům, politikům, školám, podnikatelům) a navenek (turistům, potenciálním investorům, složkám veřejné správy).

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu „Sociální služby“ je uvedena v níže uvedeném schématu.

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

Tabulka 95: Struktura problémových oblastí a cílů v tématu "Sociální služby"

Vize meziobecní spolupráce

SO ORP Česká Třebová je územím s dobře využitou kapacitou MŠ i ZŠ. Územím, které na základě meziobecní spolupráce dosahuje získání potřebného objemu finančních prostředků z dotací a OP a zajišťuje jejich efektivní využití. ORP s rovnými příležitostmi ke vzdělávání pro všechny žáky ZŠ a MŠ a se zajištěnou bezpečnou a kapacitně dostatečnou dopravní obslužností žáků do škol.

SO ORP Česká Třebová je územím s nadčasově zpracovaným Komunitním plánem, na jehož základě je vytvořena taková nabídka sociálních služeb, která reaguje na poptávku v území.

SO ORP Česká Třebová je územím, kde je aktivně řešena problematika nakládání s odpady, včetně využití tříděných komodit a vyřešena problematika nakládání s BRO, BRKO a SKO, s aktivním zapojením všech cílových skupin.

SO ORP Česká Třebová je územím s plně využitým dopravním potenciálem, modernizovanou silniční sítí se zajištěnou bezpečností, zdravým prostředím a vyřešenou problematikou dopravní infrastruktury, včetně optimalizace dopravní obslužnosti.

Sociální služby	Problémový okruh 1	Problémový okruh 2	Problémový okruh 3	
	Absence společného komunitního plánu	Nevyužitý potenciál dobrovolnické služby	Nedostatečná nabídka služeb pro seniory	
	Cíl 1.1.	Cíl 2.1.	Cíl 3.1.	Cíl 3.2.
	Vytvoření komunitního plánu v rámci DSO Orlicko-Třebovsko	Vytvoření dobrovolnického centra	Rozšíření kapacity pečovatelské služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	Zavedení nových typů terénních a ambulantních sociálních služeb pro seniory a osoby se zdravotním postižením

4.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)

VIZE

SO ORP Česká Třebová je územím s nadčasově zpracovaným Komunitním plánem, na jehož základě je vytvořena taková nabídka sociálních služeb, která reaguje na poptávku v území.

Problémový okruh 1 - Absence společného komunitního plánu (KP)

Co to je komunitní plánování sociálních služeb?

- Metoda, kterou lze na úrovni obcí nebo krajů plánovat sociální služby tak, aby odpovídaly místním specifikům i potřebám jednotlivých občanů
- Otevřený proces zjišťování potřeb a zdrojů a hledání nejlepších řešení v oblasti sociálních služeb

/Zdroj: <http://www.mpsv.cz/cs/847/>

V ORP Česká Třebová v současné době fungují čtyři poskytovatelé sociálních služeb – Sociální služby Česká Třebová (domov pro seniory, pečovatelská služba, stacionář), Naděje (terénní služby v sociálně vyloučené lokalitě), SONS (sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením), Amalthea (sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, pěstounská péče). Dalších služeb pak mohou občané ORP využít v sousedních SO ORP Ústí nad Orlicí, Litomyšl a Svitavy. Obce nemají nastaven systém společného komunitního plánování. Pouze obec Česká Třebová má vytvořen Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb a to pro léta 2012 – 2017. Taktéž je pouze Česká Třebová zřizovatelem sociálních služeb a finančně podporuje další osvědčené poskytovatele působící v území i mimo ně. Ostatní obce sice využívají volné kapacity sociálních služeb pro potřeby svých občanů, nicméně se na jejich zajištění podílejí pouze v malé míře. Z několika důvodů se jeví jako vhodné vytvořit tento plán pro celé území stávajícího DSO Orlicko-Třebovsko.

Díky vytvoření kvalitně zpracovaného komunitního plánu lze vytvořit síť sociálních služeb přímo na míru danému území, lze předejít dublování jednotlivých sociálních služeb, zajistit dobré využití kapacity jednotlivých sociálních služeb a zjistit potřebnost služeb v území i informovanost občanů o jejich existenci. Může být zlepšena dostupnost sociálních služeb pro některé cílové skupiny apod. V neposlední řadě se vyjasní též problematika financování sociálních služeb jednotlivými obcemi, jejichž občané tyto služby využívají.

Důležitým bodem při realizaci komunitního plánování je též implementace a aktualizace komunitního plánu tak, aby odpovídal aktuálním potřebám občanů v území.

Problémový okruh 2 - Nevyužitý potenciál dobrovolnické služby

Dobrovolnická služba dle zákona č. 198/2002 Sb., o dobrovolnické službě, není na území SO ORP příliš využívána. Přesto však v řadě sociálních a souvisejících služeb dobrovolníci pracují. Akreditaci tyto služby nemají často proto, že dobrovolníků, kteří u nich pracují není tolik, aby považovaly za nezbytné o akreditaci usilovat.

V rámci dotazníkového šetření, které proběhlo mezi poskytovateli sociálních služeb v území, prakticky všichni dotázaní uvedli, že ve své organizaci práci dobrovolníků využívají a do budoucna by řady dobrovolníků i rádi rozšířili. Také na otázku zda by uvítali vznik dobrovolnického centra, které by zajišťovalo administrativní činnosti a služby pro dobrovolníky (supervize, školení, kurzy,...) a bylo vysílající organizací pro všechny poskytovatele sociálních služeb v ORP Česká Třebová, odpověděli kladně. Mezi dotázanými se našli dva, kteří by si dovedli představit, že by s podporou MěÚ Česká Třebová a našeho realizačního týmu (právní poradenství, spolupráce při podání žádosti o akreditaci, finanční zajištění do doby než bude financování zajištěno z jiných zdrojů, proškolení koordinátora dobrovolníků...) v začátku činnosti mohlo právě u nich podobné centrum vzniknout. Vzhledem

k tomu, že v České Třebové sídlí Vyšší odborná škola sociálně – právní, bylo by možné iniciovat vznik dobrovolnického centra přímo zde. Další vytipovanou organizací, jež by mohla zázemí pro dobrovolníky zajišťovat je Rosa rodinné centrum, případně zapsaný spolek Za jeden provaz.

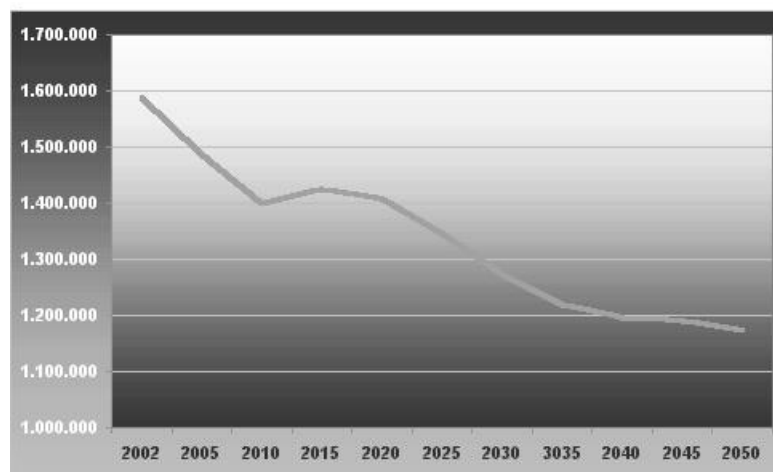
Rozšíření dobrovolnické služby může v budoucnu pomoci ke zkvalitnění péče v rámci poskytovaných sociálních služeb bez vynaložení velkého objemu finančních prostředků, kterých se v této oblasti už nyní nedostává. Navíc ale může přispět i k vyřešení některých otázek týkajících se udržení pracovních návyků nezaměstnaných, či zapojení seniorů do společenského života. Právě tyto cílové skupiny by mohly dobrovolnickou službu v budoucnu vykonávat.

Problémový okruh 3 – Nedostatečná nabídka služeb pro seniory

Analýzou bylo zjištěno, že tento typ služby (pečovatelská služba) je v rámci území nabízen různými poskytovateli v různém rozsahu. Zatímco v České Třebové zajišťují tuto službu zejména sociální služby Česká Třebová, v dalších obcích je to pak více Charita UO. Pokud se na tyto služby podíváme hlouběji zjistíme, že služba je nabízena jednak formou terénní, kdy jsou uživatelům rozváženy obědy a je jim zprostředkována pomoc v různých úkonech. Služby doplňuje, jak je již uvedeno výše ještě nabídka Charity UO a to napříč celým územím SO ORP Česká Třebová. Ta ovšem zajišťuje spíše kombinaci služby zdravotnické a pečovatelské. Ambulantní podoba služby je propojena s možností bydlení v domech s pečovatelskou službou. Tyto jsou v České Třebové celkem tři a lze je vnímat i jako službu "Podpora samostatného bydlení" pro seniory a osoby se zdravotním postižením. Získání bytu v těchto objektech se řídí pravidly stanovenými vyhláškou rady města. Zatímco u terénní služby nebyli v minulosti zaznamenáni neuspokojení žadatelé, v případě bydlení v domech s pečovatelskou službou se s neuspokojenými žádostmi setkáváme. Tato skutečnost však nemusí být zcela vypovídající, neboť ne všichni žadatelé jsou v danou chvíli (ve chvíli podání žádosti), vážnými zájemci o tento způsob bydlení.

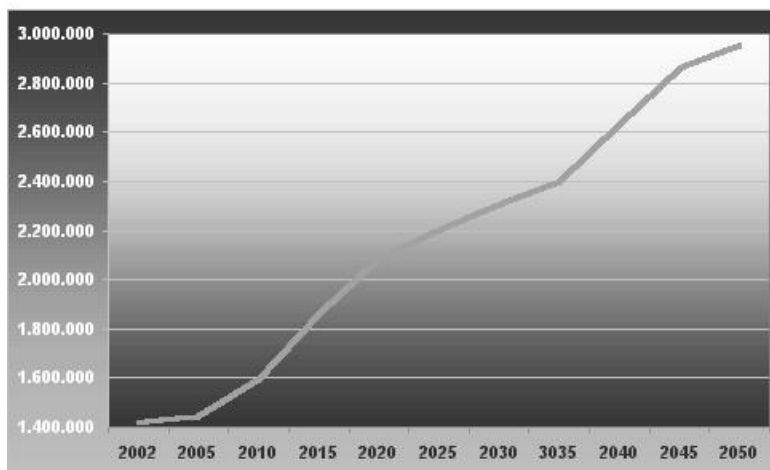
Důležitým hlediskem pro stanovení předpokládané, potřebné kapacity je demografický vývoj. Zde čerpáme především z Projekce obyvatelstva České republiky z roku 2013, vydané ČSÚ. Z pohledu budoucího vývoje věkové struktury, lze očekávat již výše předeslaný trend postupného stárnutí populace. Toto očekávání vyplývá ze současné situace, kdy se ČR vyznačuje relativně nízkým podílem dětí, silným zastoupením skupiny osob ekonomicky aktivních a zatím sice ne příliš vysokým, avšak postupně narůstajícím počtem seniorů v populaci.

Graf 6: Budoucí vývoj počtu osob ve věku 0 - 14 let , ČR, 2002 - 2050

/Zdroj: ČSÚ/

Graf 7: Budoucí vývoj počtu osob ve věku nad 65 let

/Zdroj: ČSÚ/

Tento vývoj bude dle studie ČSÚ velmi dynamický, a to právě ve směru významného stárnutí populace.

Z výše uvedených údajů jednoznačně vyplývá potřeba zvýšení kapacity služeb pro seniory a osoby se zdravotním omezením. Preferovány pak budou zejména terénní a ambulantní služby (pečovatelská služba, tísňová péče, osobní asistence, průvodcovské a předčitatelské služby apod.) pro tuto cílovou skupinu. Důvod je jednoznačný – udržet tyto osoby co nejdéle v domácím a motivujícím prostředí, oddálí se tak na maximální možnou dobu pobytových služeb např. domov pro seniory. Doplňkem nabídky by pak měly rozhodně být i služby, které by seniorům a osobám se zdravotním postižením umožnily zapojit se do společenského života. Těmi jsou rozmanité sociálně aktivizační služby, stejně jako i volnočasové aktivity pro tuto cílovou skupinu. Aktivní senioři by mohli být dle svých možností zapojeni i do dobrovolnických programů.

4.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech

Tabulka 96: Přehled cílů k problémovému okruhu - Absence společného komunitního plánu

Číslo a název cíle	1.1. Vytvoření komunitního plánu v rámci DSO Orlicko-Třebovsko
Zapojené obce	Česká Třebová, Přívrat, Rybník, Semanín, Třebovice
Správce cíle	Místostarosta - Česká Třebová
Popis a odůvodnění	Souvisí s problémovým okruhem - Absence společného komunitního plánu. SO ORP Česká Třebová nemá nyní žádný společný komunitní plán, který by zohledňoval potřeby občanů všech obcí v území. Česká Třebová má vytvořen samostatný Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb do roku 2017, avšak vzhledem k tomu, že v území se nachází pouze čtyři sociální služby a řadu dalších využívají občané ORP v jiných městech Pardubického kraje. Bylo by vhodné vytvořit komunitní plán napříč, v mnoha oblastech dobře fungujícího DSO Orlicko-Třebovsko.
Hlavní opatření	A.1. - Jednání v rámci DSO o možné spolupráci na vytvoření komunitního plánu A.2. - Vytvoření pracovní skupiny složené z poskytovatelů a pracovníků odboru sociálních věcí, která bude spolupracovat na aktivitách vedoucích k vytvoření komunitního plánu B.1. Analýza území <ul style="list-style-type: none"> - Průzkum sociálních služeb - Dotazníková šetření mezi občany o povědomí sociálních služeb v území, jejich potřebnosti, apod. C.1. - Vytvoření komunitního plánu D.1. - Implementace komunitního plánu E.1. - Průběžné aktualizace komunitního plánu na základě pokračujících jednání pracovní skupiny a stanovení priorit v oblasti sociálních služeb jednotlivými obcemi
Název indikátorů k hodnocení cíle	<ul style="list-style-type: none"> - Aktualizace komunitního plánu (ano/ne) - Počet zapojených subjektů (na začátku projektu 0/na konci projektu xy)

Tabulka 97: Přehled cílů k problémovému okruhu - Nevyužitý potenciál dobrovolnické služby

Číslo a název cíle	2.1. Vytvoření dobrovolnického centra
Zapojené obce	Česká Třebová, Přívrat, Rybník, Semanín, Třebovice
Správce cíle	Starosta - Česká Třebová
Popis a odůvodnění	Souvisí s problémovým okruhem - Nevyužitý potenciál dobrovolnické služby a okrajově i s rozšířením nabídky služeb pro seniory k smysluplnému využití volného času a aktivnímu zapojení do společenského života. V rámci SO ORP Česká Třebová není v provozu žádné dobrovolnické centrum, které by na základě akreditace ministerstva vnitra sloužilo jako vysílající organizace dobrovolníků pro sociální služby a služby jim podobné v území. Z rozhovorů s poskytovateli sociálních služeb vyplynulo, že mnozí dobrovolníky v rámci své práce využívají, avšak akreditovaný program pro činnost dobrovolníků nemají. Vznik dobrovolnického centra by přispěl poskytovatelům sociálních služeb jednak ke snížení administrativní zátěže spojené s dobrovolnickou službou, na druhé straně by umožnil zájemcům o dobrovolnickou službu vybrat si ze širší nabídky dobrovolnických programů a zajistil jim potřebnou podporu, jakou může být např. supervize, vzdělávání,... Vznik dobrovolnického centra by zároveň mohl pomoci řešit problémy se zapojením seniorů do

	aktivního života, ale např. i s udržením pracovních návyků dlouhodobě nezaměstnaných.
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Oslovení možných spolupracovníků, kteří by mohli zajistit provoz DC • Výběr zaměření a podání žádosti o akreditaci dobrovolnických programů u MV • Podání žádosti o dotaci na provoz dobrovolnického centra (pojištění dobrovolníků, odměna koordinátora, lektorné, supervize atd.) • Výběr koordinátora dobrovolníků a zajištění jeho proškolení (např. kurz Management dobrovolnictví I. a II. – pořádá Hestia (cena 5090,- /1 část), více info na www.hest.cz) • Uzavření smluv s přijímajícími organizacemi • Oslovení široké veřejnosti – výběr dobrovolníků • Proškolení dobrovolníků • Zahájení činnosti dobrovolníků • Péče o dobrovolníky • Administrativní a věcné zajištění projektu
Název indikátorů k hodnocení cíle	<ul style="list-style-type: none"> - Počet aktivních dobrovolníků (na začátku projektu 0/na konci projektu xy) - Počet odpracovaných hodin dobrovolníků (na začátku projektu 0/na konci projektu xy)

Tabulka 98: Přehled cílů k problémovému okruhu - Nedostatečná nabídka služeb pro seniory

Číslo a název cíle	3.1. Rozšíření kapacity pečovatelské služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením
Zapojené obce	Česká Třebová, Přívrat, Rybník, Semanín, Třebovice
Správce cíle	Starosta - Česká Třebová
Popis a odůvodnění	Souvisí s problémovým okruhem - Nedostatečná nabídka služeb pro seniory. V rámci SO ORP Česká Třebová zajišťují pečovatelskou službu dva poskytovatelé sociálních služeb. Prvním z nich jsou Sociální služby Česká Třebová, které nabízejí tuto službu v plném rozsahu a to zejména občanům České Třebové. Druhým poskytovatelem je charita Ústí nad Orlicí, která nabízí spíše kombinaci pečovatelské a zdravotnické služby, a to i v přilehlých obcích SO ORP Česká Třebová. Vzhledem k současnému trendu umožnit seniorům co nejdéle zůstat v jejich přirozeném, tedy domácím prostředí, stejně jako ke stále se zvyšujícímu průměrnému věku populace je nutné přistoupit k postupnému rozšiřování především terénních sociálních služeb pro tuto cílovou skupinu. Vzhledem ke kvalitnímu fungování stávající pečovatelské služby poskytované sociálními službami Česká Třebová, se jeví jako ideální řešení rozšíření její kapacity, tak aby odpovídala poptávce uživatelů v území.
Hlavní opatření	<p>A.1. Analýza</p> <ul style="list-style-type: none"> - Průzkum zájmu, demografická analýza - co nejpodrobnější předpokládaný vývoj věkové struktury v regionu - Ekonomická: Rozbor ekonomické náročnosti projektu <p>B.1. Nastavení parametrů</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stanovení priorit <p>C. 1. Stanovení způsobu a forem spolupráce</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jednání se starosty, poskytovateli pečovatelské služby
Název indikátorů k hodnocení cíle	<ul style="list-style-type: none"> - Počet uživatelů pečovatelské služby (na začátku xy/na konci xy) - Počet neuspokojených žadatelů o pečovatelskou službu (na začátku xy/na konci xy)
Číslo a název	3.2. Zavedení nových typů terénních a ambulantních sociálních služeb

cíle	pro seniory a osoby se zdravotním postižením
Zapojené obce	Česká Třebová, Přívrat, Rybník, Semanín, Třebovice
Koordinátor	Starosta - Česká Třebová
Popis a odůvodnění	Souvisí s problémovým okruhem - Nedostatečná nabídka služeb pro seniory. Lze říci, že prakticky jedinou terénní sociální službou, která je v území poskytována je pečovatelská služba. Vzhledem k tomu, že se v poslední době obecně usiluje o rozšíření možností pro setrvání seniorů v přirozeném prostředí domova po co nejdelší dobu, je nezbytné zároveň zajistit i dostatečně pestrou nabídku sociálních služeb. Řada seniorů je ve své podstatě soběstačná, avšak uvítali by různé služby, které by podpořily jejich pocit bezpečí, případně jim zajistily některé dílčí úkony, na které již sami nestačí. Jedná se zejména o službu tísňové péče, předčitatelské a průvodcovské služby, osobní asistenci, ale např. i sociálně aktivizační služby pro seniory, které by podpořily smysluplné trávení jejich volného času, apod.
Hlavní opatření	A.1. Analýza <ul style="list-style-type: none"> - Průzkum zájmu, demografická analýza - co nejpodrobnější předpokládaný vývoj věkové struktury v regionu - Ekonomická: Rozbor ekonomické náročnosti projektu B.1. Nastavení parametrů <ul style="list-style-type: none"> - Stanovení priorit - Průzkum v území C. 1. Stanovení způsobu a forem spolupráce <ul style="list-style-type: none"> - Jednání se starosty, poskytovateli sociálních služeb
Název indikátorů k hodnocení cíle	<ul style="list-style-type: none"> - Počet nově zavedených sociálních služeb (na začátku 0/na konci xy) - Počet uživatelů sociálních služeb (na začátku xy/na konci xy)

4.2.4. Indikátory

Tabulka 99: Přehled indikátorů k problémovému okruhu 1.

Indikátor výsledku	1.1. Vznik komunitního plánu		
Číslo a název problémového okruhu	1. Absence společného komunitního plánu		
Měrná jednotka	A/N		
Správce měřítka	Vedoucí odboru sociálních věcí a zdravotnictví SO ORP Česká Třebová		
Roky	2014	2018	2020
Plán (cílový stav)	x	A	A
Skutečnost	x	x	x

Popis měřítka: Analýzou sociálních služeb byla zjištěna absence komunitního plánu pro celé sledované území. Vzhledem k počtu v místě poskytovaných sociálních služeb i služeb, které občané využívají v sousedním ORP Ústí nad Orlicí je vhodné vytvořit tento komunitní plán napříč územím mikroregionu. Měřítka sleduje uskutečnění záměru vytvoření komunitního plánu.

Metodika a výpočet: Sledování skutečnosti, zda-li proběhla jednání a realizace vzniku komunitního plánu napříč územím mikroregionu.

Zdroj čerpání dat: Odbor sociálních věcí a zdravotnictví SO ORP Česká Třebová a SO ORP Ústí nad Orlicí

Perioda vyhodnocování měřítka: 2 roky

Tabulka 100: Přehled indikátorů k cíli 1.1.

Číslo a název indikátoru	1.1.1. Aktualizace komunitního plánu		
Číslo a název cíle	1.1. Vytvoření komunitního plánu v rámci DSO Orlicko-Třebovsko		
Měrná jednotka	A/N		
Správce měřítka	Vedoucí odboru sociálních věcí a zdravotnictví SO ORP Česká Třebová		
Roky	2014	2018	2020
Plán (cílový stav)	x	x	A
Skutečnost	x	x	x

Popis měřítka: Analýzou sociálních služeb byla zjištěna absence komunitního plánu pro celé sledované území. Vzhledem k počtu v místě poskytovaných sociálních služeb i služeb, které občané využívají v sousedním ORP Ústí nad Orlicí je vhodné vytvořit tento komunitní plán napříč územím mikroregionu. Měřítka umožňuje sledovat, zda-li je komunitní plán pravidelně aktualizován tak, aby pružně reagoval na potřeby v území.

Metodika a výpočet: Sledování skutečnosti, zda-li je komunitní plán pravidelně aktualizován

Zdroj čerpání dat: Odbor sociálních věcí a zdravotnictví SO ORP Česká Třebová a SO ORP Ústí nad Orlicí

Perioda vyhodnocování měřítka: 2 roky

Číslo a název indikátoru	1.1.2. Počet zapojených subjektů		
Číslo a název cíle	1.1. Vytvoření komunitního plánu v rámci DSO Orlicko-Třebovsko		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Vedoucí odboru sociálních věcí a zdravotnictví SO ORP Česká Třebová		
Roky	2014	2018	2020
Plán (cílový stav)	x	4	15
Skutečnost	0	x	x

Popis měřítka: Analýzou sociálních služeb byla zjištěna absence komunitního plánu pro celé sledované území. Vzhledem k počtu v místě poskytovaných sociálních služeb i služeb, které občané využívají v sousedním ORP Ústí nad Orlicí je vhodné vytvořit tento komunitní plán napříč územím mikroregionu. Měřítka umožňuje sledovat počet obcí, které se podílejí na vytvoření i aktualizaci komunitního plánu.

Metodika a výpočet: Souhrnný počet zapojených obcí

Zdroj čerpání dat: Odbor sociálních věcí a zdravotnictví SO ORP Česká Třebová a SO ORP Ústí nad Orlicí

Perioda vyhodnocování měřítka: 2 roky

Tabulka 101: Přehled indikátorů k problémovému okruhu 2.

Indikátor výsledku	2.1. Dobrovolnické centrum
--------------------	----------------------------

Číslo a název problémového okruhu	2. Nevyužitý potenciál dobrovolnické služby		
Měrná jednotka	A/N		
Správce měřítka	Vedoucí odboru sociálních věcí a zdravotnictví SO ORP Česká Třebová		
Roky	2014	2018	2020
Plán (cílový stav)	x	A	A
Skutečnost	x	x	x
Popis měřítka: Měřítka umožňuje sledovat vznik dobrovolnického centra, jež by sloužilo jako vysílající organizace pro všechny sociální a jím podobné služby v území SO ORP Česká Třebová, a to na základě akreditovaných dobrovolnických projektů.			
Metodika a výpočet: Sledování skutečnosti, zda-li proběhlo zahájení provozu dobrovolnického centra			
Zdroj čerpání dat: Odbor sociálních věcí a zdravotnictví SO ORP Česká Třebová			
Perioda vyhodnocování měřítka: 2 roky			

Tabulka 102: Přehled indikátorů k cíli 2.1.

Číslo a název indikátoru	2.1.1. Počet aktivních dobrovolníků		
Číslo a název cíle	2.1. Vytvoření dobrovolnického centra		
Měrná jednotka	Počet aktivních dobrovolníků sdružených v DC		
Správce měřítka	Vedoucí odboru sociálních věcí a zdravotnictví SO ORP Česká Třebová		
Roky	2014	2018	2020
Plán (cílový stav)	x	15	30
Skutečnost	x	x	x
Popis měřítka: Měřítka umožňuje sledovat skutečný počet zapojených dobrovolníků do činnosti DC za sledované období.			
Metodika a výpočet: Souhrnný počet aktivně zapojených dobrovolníků			
Zdroj čerpání dat: Odbor sociálních věcí a zdravotnictví SO ORP Česká Třebová			
Perioda vyhodnocování měřítka: 1 rok			
Číslo a název indikátoru	2.1.2. Počet odpracovaných hodin dobrovolníků		
Číslo a název cíle	2.1. Vytvoření dobrovolnického centra		
Měrná jednotka	Hodina		
Správce měřítka	Vedoucí odboru sociálních věcí a zdravotnictví SO ORP Česká Třebová		
Roky	2014	2018	2020

Plán (cílový stav)	x	1400	3000
Skutečnost	x	x	x
Popis měřítka: Měřítka umožňuje sledovat skutečný počet odpracovaných hodin dobrovolníků v přijímacích organizacích za sledované období.			
Metodika a výpočet: Souhrnný počet odpracovaných hodin všech zapojených dobrovolníků			
Zdroj čerpání dat: Odbor sociálních věcí a zdravotnictví SO ORP Česká Třebová, evidence dobrovolnického centra			
Perioda vyhodnocování měřítka: 1 rok			

Tabulka 103: Přehled indikátorů k problémovému okruhu 3.

Indikátor výsledku	3.1. Počet zapojených obcí do poskytování sociálních služeb		
Číslo a název problémového okruhu	3. Nedostatečná nabídka služeb pro seniory		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Vedoucí odboru sociálních věcí a zdravotnictví SO ORP Česká Třebová		
Roky	2014	2018	2020
Plán (cílový stav)	x	1	5
Skutečnost	1	x	x
Popis měřítka: Pečovatelská služba je v plném rozsahu poskytována zejména na území jádrové obce. V ostatních obcích v území dobře funguje v péči o seniory tzv. sousedská výpomoc, případně zde některé úkony pečovatelské služby v kombinaci se službou ošetřovatelskou poskytuje oblastní charita. Indikátor umožňuje sledovat souhrnný počet obcí, v nichž je poskytována pečovatelská služba.			
Metodika a výpočet: Souhrnný počet obcí do poskytování pečovatelské služby v rámci území SO ORP Česká Třebová			
Zdroj čerpání dat: Odbor sociálních věcí a zdravotnictví SO ORP Česká Třebová, vedoucí pečovatelské služby Česká Třebová			
Perioda vyhodnocování měřítka: 1 rok			

Tabulka 104: Přehled indikátorů k cíli 3.1.

Číslo a název indikátoru	3.1.1. Počet uživatelů pečovatelské služby		
Číslo a název cíle	3.1. Rozšíření kapacity pečovatelské služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Vedoucí odboru sociálních věcí a zdravotnictví SO ORP Česká Třebová		
Roky	2014	2018	2020

Plán (cílový stav)	x		
Skutečnost	330	x	x
Popis měřítka: Indikátor umožňuje sledovat zvýšení využitelné kapacity pečovatelské služby na území SO ORP Česká Třebová.			
Metodika a výpočet: Rozdíl mezi souhrnným počtem uživatelů pečovatelské služby před a po jejím rozšíření			
Zdroj čerpání dat: Odbor sociálních věcí a zdravotnictví SO ORP Česká Třebová, vedoucí pečovatelské služby Česká Třebová			
Perioda vyhodnocování měřítka: 1 rok			
Číslo a název indikátoru	3.1.2. Počet neuspokojených žadatelů o pečovatelskou službu		
Číslo a název cíle	<i>3.1. Rozšíření kapacity pečovatelské služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením</i>		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Vedoucí odboru sociálních věcí a zdravotnictví SO ORP Česká Třebová		
Roky	2014	2018	2020
Plán (cílový stav)	x	0	0
Skutečnost	0	x	x
Popis měřítka: Pečovatelská Služba v území nemá dosud zaznamenány žádné neuspokojené žadatele, avšak vzhledem k demografickému vývoji i trendu umožnit uživatelům sociálních služeb po maximálně možnou dobu pobyt v domácím prostředí, lze předpokládat, zvýšenou poptávku po této službě. Indikátor umožňuje sledovat, zda-li je kapacita pečovatelské služby dostatečná, a to prostřednictvím souhrnného počtu neuspokojených žádostí v daném roce. Žádoucí je zachovat nulové hodnoty			
Metodika a výpočet: Souhrnný počet neuspokojených žádostí o pečovatelskou službu			
Zdroj čerpání dat: Odbor sociálních věcí a zdravotnictví SO ORP Česká Třebová, vedoucí pečovatelské služby Česká Třebová			
Perioda vyhodnocování měřítka: 1 rok			

Tabulka 105: Přehled indikátorů k cíli 3.2.

Číslo a název indikátoru	3.2.1. Počet nově zavedených sociálních služeb		
Číslo a název cíle	<i>3.2. Zavedení nových typů terénních a ambulantních sociálních služeb pro seniory a osoby se zdravotním postižením</i>		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Vedoucí odboru sociálních věcí a zdravotnictví SO ORP Česká Třebová		
Roky	2014	2018	2020

Plán (cílový stav)	x	1	3
Skutečnost	x	x	x

Popis měřítka: Indikátor umožňuje sledovat konkrétní počty nových sociálních služeb, jež byly v rámci SO ORP zavedeny na základě výstupů komunitního plánování.

Metodika a výpočet: Souhrnný počet nově zavedených sociálních služeb

Zdroj čerpání dat: Komunitní plán

Perioda vyhodnocování měřítka: 2 roky

Číslo a název indikátoru	3.2.2. Počet uživatelů sociálních služeb		
Číslo a název cíle	3.2. Zavedení nových typů terénních a ambulantních sociálních služeb pro seniory a osoby se zdravotním postižením		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Vedoucí odboru sociálních věcí a zdravotnictví SO ORP Česká Třebová		
Roky	2014	2018	2020
Plán (cílový stav)	x	20	50
Skutečnost	x	x	x

Popis měřítka: Indikátor umožňuje sledovat využití nově zavedených sociálních služeb na území SO ORP Česká Třebová

Metodika a výpočet: Souhrnný počet uživatelů nově zavedených sociálních služeb

Zdroj čerpání dat: Odbor sociálních věcí a zdravotnictví SO ORP Česká Třebová

Perioda vyhodnocování měřítka: 2 roky

4.3. Pravidla pro řízení strategie

4.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Tabulka 106: Složení řídicí skupiny

Složení řídicí skupiny	
Jaroslav Zedník	starosta obce Česká Třebová
JUDr. Marie Chalupová	starostka obce Semanín
Ing. Jan Stránský	starosta obce Přívrat
Jiří Hrdlička	starosta obce Rybník
Libor Gremlica	starosta obce Třebovice

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Tabulka 107: Správci cílů

Správci cílů		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1.	Vytvoření implementace a aktualizace komunitního plánu napříč DSO Orlicko-Třebovsko	Místostarosta obce Česká Třebová
2.1.	Vytvoření dobrovolnického centra, jež bude vysílající organizací pro všechny sociální služby v SO ORP	Starosta obce Česká Třebová
3.1.	Rozšíření kapacity pečovatelské služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	Starosta obce Česká Třebová
3.2.	Zavedení nových typů terénních sociálních služeb pro seniory	Starosta obce Česká Třebová

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Tabulka 108: Gestoři indikátorů

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
1.1.	Vznik komunitního plánu	Vedoucí odboru sociálních věcí a zdravotnictví
1.1.1.	Aktualizace komunitního plánu	Vedoucí odboru sociálních věcí a zdravotnictví
1.1.2.	Počet zapojených subjektů	Vedoucí odboru sociálních věcí a zdravotnictví
2.1.	Dobrovolnické centrum	Vedoucí odboru sociálních věcí a zdravotnictví
2.1.1.	Počet aktivních dobrovolníků	Vedoucí odboru sociálních věcí a zdravotnictví
2.1.2.	Počet odpracovaných hodin dobrovolníků	Vedoucí odboru sociálních věcí a zdravotnictví
3.1.	Počet zapojených obcí do poskytování sociálních služeb	Vedoucí odboru sociálních věcí a zdravotnictví
3.1.1.	Počet uživatelů pečovatelské služby	Vedoucí odboru sociálních věcí a zdravotnictví
3.1.2.	Počet neuspokojených žadatelů o pečovatelskou službu	Vedoucí odboru sociálních věcí a zdravotnictví
3.2.1.	Počet nově zavedených sociálních služeb	Vedoucí odboru sociálních věcí a zdravotnictví
3.2.2.	Počet uživatelů sociálních služeb	Vedoucí odboru sociálních věcí a zdravotnictví

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 3.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka 109: Hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1.-3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1.-2. čtvrtletí

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Projednáni vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

4.3.2. Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizaci projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídící skupině. Řídící skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

4.3.3. Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, postupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Tabulka 110: Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

Čtvrtletí	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														
Akční plán na r. 2017														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Tabulka 111: Vzor tabulky akčního plánu

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů. Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Přípravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

4.4. Závěr a postup zpracování

4.4.1. Shrnutí

Než shrneme veškeré kroky, jež byly v procesu tvorby návrhové části provedeny je nezbytné uvést, že při stanovení jednotlivých částí bylo čerpáno nejen z výstupů analytické části tohoto dokumentu, ale i z rozhovorů vedených přímo se zástupci jednotlivých obcí v šetřeném území a byly tedy zohledněny i jejich přání a potřeby jež se řešených témat dotýkají.

V oblasti sociálních služeb byly aktuálně shledány nedostatky v oblasti Komunitního plánování, kdy pouze město Česká Třebová má vytvořen Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb, avšak nezohledňuje v něm potřeby celého území SO ORP. Další oblastí, která by měla být v území řešena je podpora a rozvoj dobrovolnictví. V neposlední řadě byly pak díky analýze území vzhledem k předpokladu demografického vývoje a tedy i budoucí věkové struktury obyvatelstva zjištěny rezervy v nabídce služeb pro seniory a osoby se zdravotním postižením. Z toho důvodu byly vybrány níže uvedené problémové okruhy. Ke každému

problémovému okruhu byly následně přiřazeny i cíle, a to téměř pro každý z problémových okruhů dva (viz. tab. 75). Aby bylo zajištěno, že se s těmito cíli bude dále pracovat, lépe řečeno, že budou v území učiněna taková opatření, která povedou k naplnění jednotlivých cílů, byl pro každý vybrán též správce cíle. Prostředkem pro vyhodnocení skutečnosti, zda jsou vytyčené cíle skutečně naplňovány jsou tzv. indikátory. Jedná se o dobře dostupné a snadno měřitelné údaje, které mají nějakou vypovídající hodnotu o jevech (skutečnostech, objemech, počtech apod.), jež byly v průběhu naplňování cíle měněny. V rámci prací na návrhové části byly stanoveny jednak indikátory výsledku – jež souvisí přímo s problémovými okruhy a jednak indikátory výstupu, jež mají vazbu na stanovené cíle. Přehled těchto měřítek a jejich konkrétní provázanost s jednotlivými okruhy a cíli opět znázorňuje níže uvedená tabulka (Tab.111).

Tabulka 112: Přehled problémových okruhů, cílů a indikátorů

Problémové okruhy		
1. Absence společného komunitního plánu	2. Nevyužitý potenciál dobrovolnické služby	3. Nedostatečná nabídka služeb pro seniory
Indikátor výsledku		
1.1. Vznik komunitního plánu	2.1. Dobrovolnické centrum	3.1. Počet zapojených obcí do poskytování sociálních služeb
Cíle		
1.1. Vytvoření komunitního plánu	2.1. Založení dobrovolnického centra	3.1. Rozšíření kapacity pečovatelské služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením
		3.2. Zavedení nových typů terénních a ambulantních služeb pro seniory a osoby se zdravotním postižením
Indikátory výstupu		
1.1.1. Aktualizace komunitního plánu	2.1.1. Počet aktivních dobrovolníků	3.1.1. Počet uživatelů pečovatelské služby
1.1.2. Počet zapojených subjektů	2.1.2. Počet odpracovaných hodin dobrovolníky	3.1.2. Počet neuspokojených žadatelů o pečovatelskou službu
		3.2.1. Počet nově zavedených sociálních služeb
		3.2.2. Počet uživatelů sociálních služeb

4.4.2. Popis postupu tvorby strategie

Tato strategie byla v průběhu cca jednoho roku zpracována realizačním týmem projektu Systémová podpora meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností, s výraznou podporou odborného a právního týmu téhož projektu. Realizační tým tvořily dva členové, a sice: pracovník analýzy a strategie a asistentka. Samotné tvorbě strategie předcházela důkladná analýza situace v území. Proběhla jednání s vedoucí odboru sociálních služeb MěÚ Česká Třebová, s poskytovateli sociálních služeb v území i mimo něj, stejně jako se zástupci (starosty) jednotlivých obcí. Na základě zmiňované analýzy, jež je k nahlédnutí v úvodu tohoto dokumentu

a též z výstupů jednotlivých jednání byl vytvořen tzv. Nástin opatření, který posloužil coby stavební kámen celé strategie.

Po té co byla týmem odborníků schválena analytická část dokumentu, spolu s předloženým Nástinem opatření, mohl realizační tým začít s prací na části strategické. Prvním úkolem bylo pojmenovat stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout, tedy vytvořit VIZI. Prvotní návrh VIZE vytvořil realizační tým. Tento svůj návrh rozeslal starostům zapojených obcí v území spolu s pozváním ke společnému setkání na němž byla formou brainstormingu VIZE dále rozvíjena a měněna, až získala svou finální podobu. Na základě analytické části a Návrhu opatření byla sestavena sada problémových okruhů, které jsou v souladu se zformulovanou VIZÍ pro oblast sociálních služeb. Tyto problémové okruhy byly opět navrženy realizačním týmem a následně předloženy členům fokusní skupiny k dalšímu projednání. Tuto tvořili starostové zapojených obcí a měla tedy pět členů. Pro každý problémový okruh byla členy realizačního týmu připravena stručná informace, jak se k návrhu dospělo. Čerpáno bylo zejména ze základních závěrů analytické části a SWOT analýzy a to tak, aby problémové okruhy vycházely z uvedených slabých stránek území. Po projednání navržených problémových okruhů fokusní skupinou, byly vybrány tři s nimiž měli starostové zapojených obcí zájem dále pracovat.

Další část tvorby strategie byla věnována vymezení cílů. Tyto cíle budou naplňovány souhrnem dílčích opatření, prostřednictvím tzv. akčních plánů. Pro každý ze zvolených problémových okruhů byly realizačním týmem vydefinovány cíle, jež tým opět předložil k připomínkování „Shromáždění starostů“ obcí SO ORP Česká Třebová na společném setkání. Tyto cíle byly formulovány v souladu s tzv. pravidlem SMART. Dle tohoto pravidla je nezbytné dodržet, aby každý cíl byl:

- **S** = specifický (přesně popsán)
- **M** = měřitelný (lze k němu přiřadit indikátory)
- **A** = ambiciózní (překonat stávající bariéry)
- **R** = realistický (reálně nastavený)
- **T** = termínově orientovaný (nutné brát v úvahu časové období)

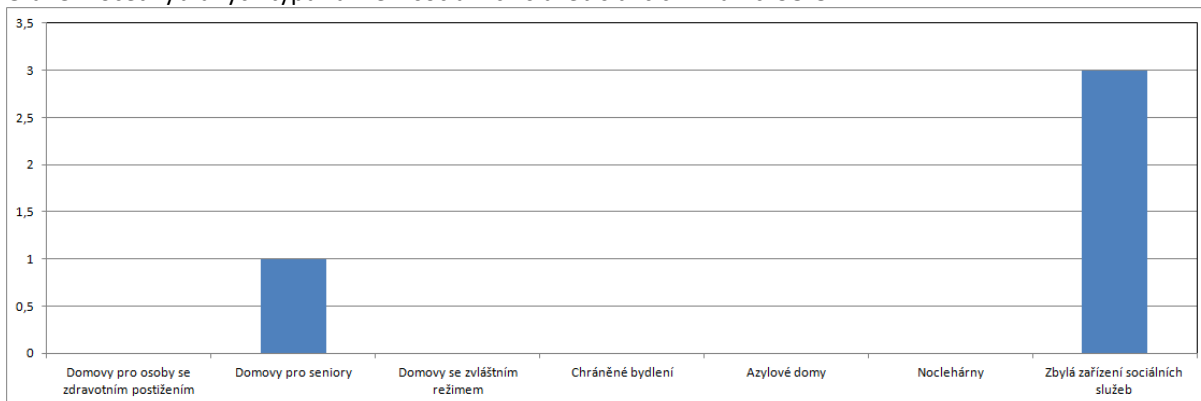
Z předložených návrhů cílů byly starosty vybrány ty, které se jim pro danou oblast zdály nejvhodnější. Celkem bylo pro oblast sociálních služeb vybráno pět dílčích cílů. Roli gestora všech cílů vzal na svá bedra starosta jádrové obce SO ORP. Jeho úkolem bude iniciovat v území takové kroky, které povedou k naplnění stanoveného cíle a sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je tohoto cíle též dosahováno. Samozřejmě bude i komunikovat s kolegy v území a motivovat je k zapojení se do aktivit spojených s realizací jednotlivých opatření atd.

Kontrolním nástrojem pro změření úspěšnosti nastavené strategie jsou indikátory. Tyto indikátory byly realizačním týmem vybrány a přiřazeny jak k problémovým okruhům (indikátory výsledku), tak k cílům (indikátory výstupu). Pravidlem pro výběr indikátorů byla jejich měřitelnost a snadno zjistitelná hodnota. Všechny navržené indikátory byly diskutovány s odborníky. Jednalo se o vedoucí dotčených odborů na MěÚ Česká Třebová. Z jejich řad pak realizační tým vybral správce jednotlivých měřitek, kteří vždy k určitému datu dodají potřebné údaje správci cílů. Tyto hodnoty poslouží k zhodnocení úspěchů a neúspěchů v rámci implementace strategie. Posledním úkolem realizačního týmu bude vytvoření první verze akčního plánu pro realizaci strategie. Tato část bude opět realizačním týmem pouze navržena a poté projednána se starosty zapojených obcí. Výstupy z tohoto jednání budou v rámci uvedených opatření zohledněny. Taktéž zde bude dohodnuta časová perioda pro aktualizaci akčního plánu, tak aby zůstal dokumentem jehož prostřednictvím bude možné stanovené cíle naplnit.

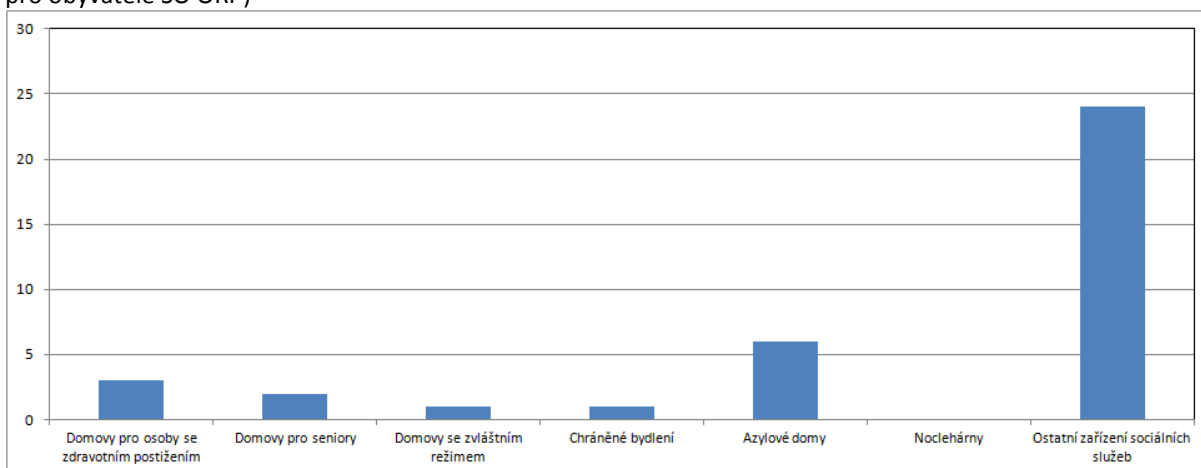
4.5. Přílohy

4.5.1. Grafické výstupy zpracované v rámci analytické části

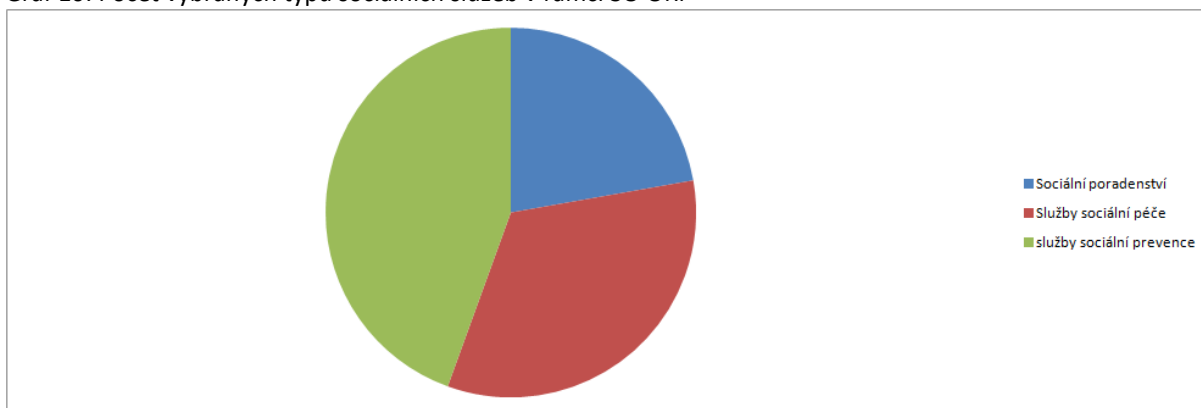
Graf 8: Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb sídlících v rámci SO ORP

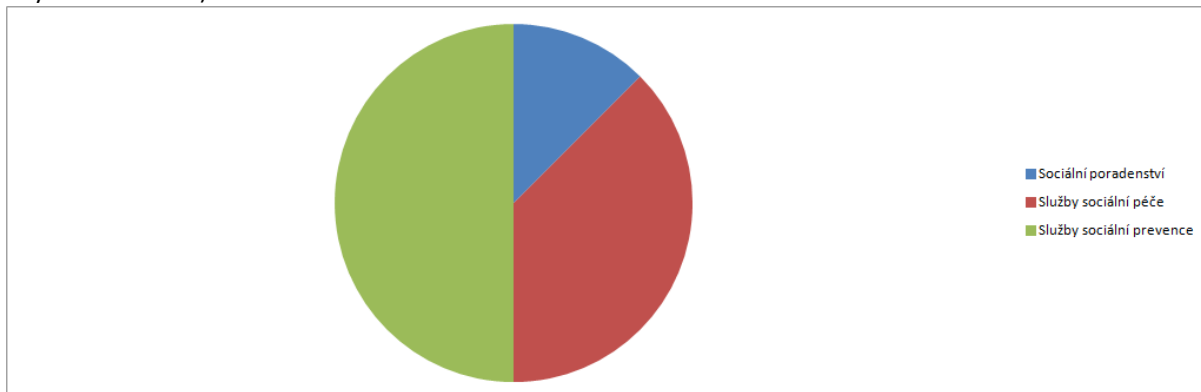
Graf 9: Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb působících v rámci SO ORP (resp. poskytujících služby pro obyvatele SO ORP)

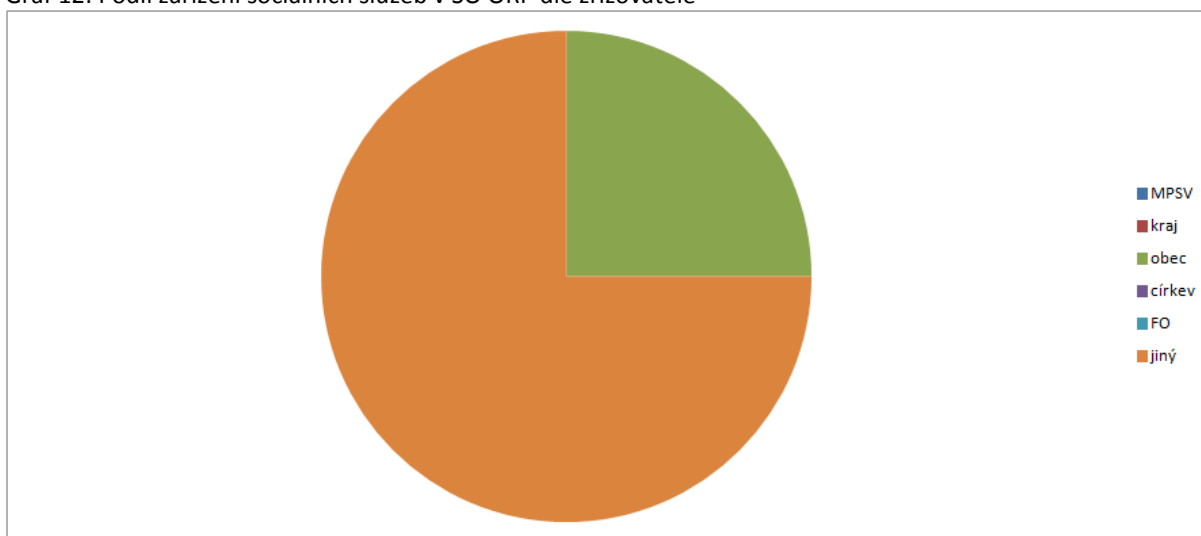
Graf 10: Počet vybraných typů sociálních služeb v rámci SO ORP

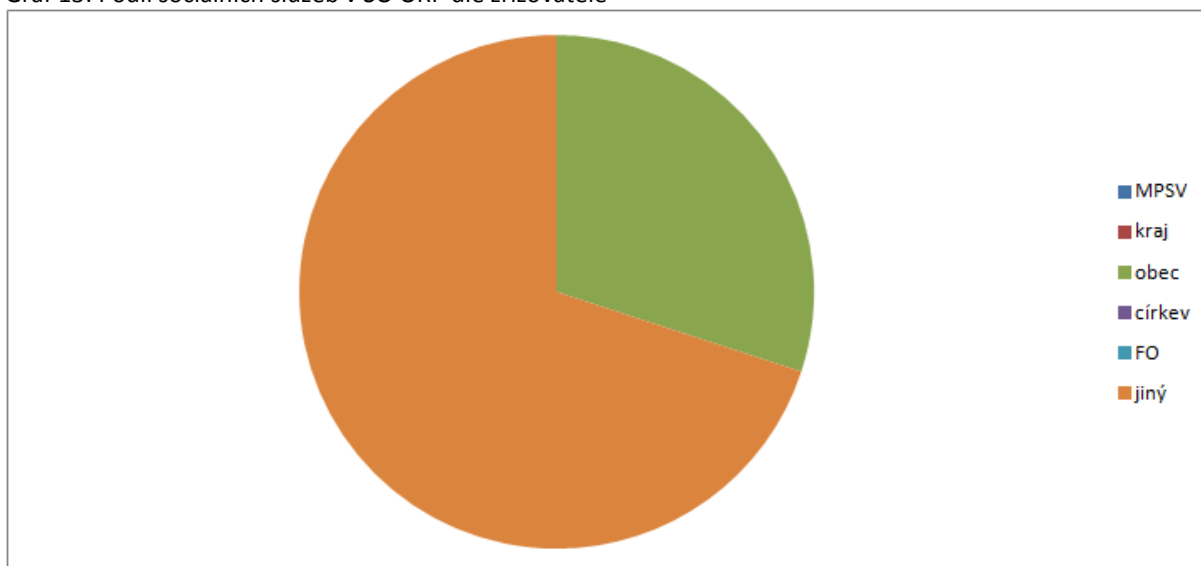
Graf 11: Počet vybraných typů sociálních služeb působících v rámci SO ORP (resp. poskytujících služby pro obyvatele SO ORP)

Graf 12: Podíl zařízení sociálních služeb v SO ORP dle zřizovatele

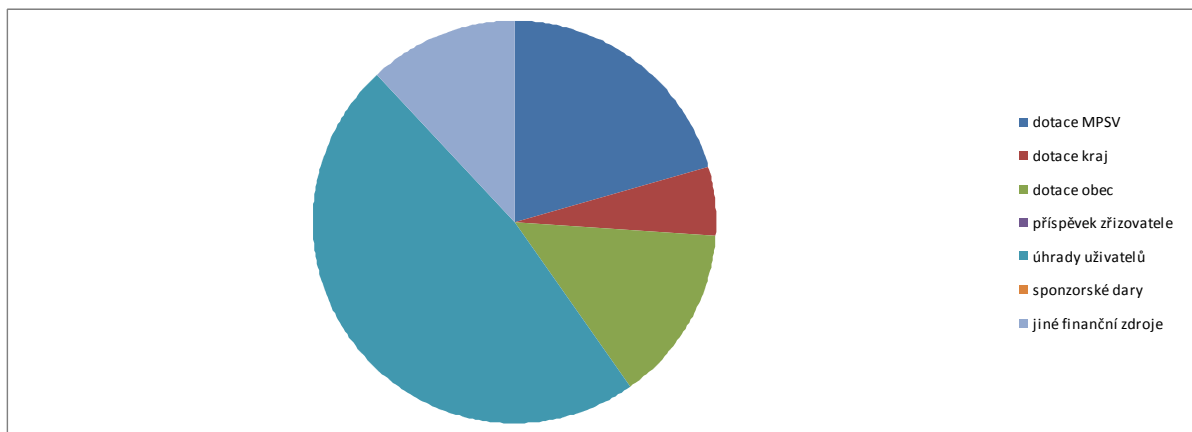

Graf 13: Podíl sociálních služeb v SO ORP dle zřizovatele

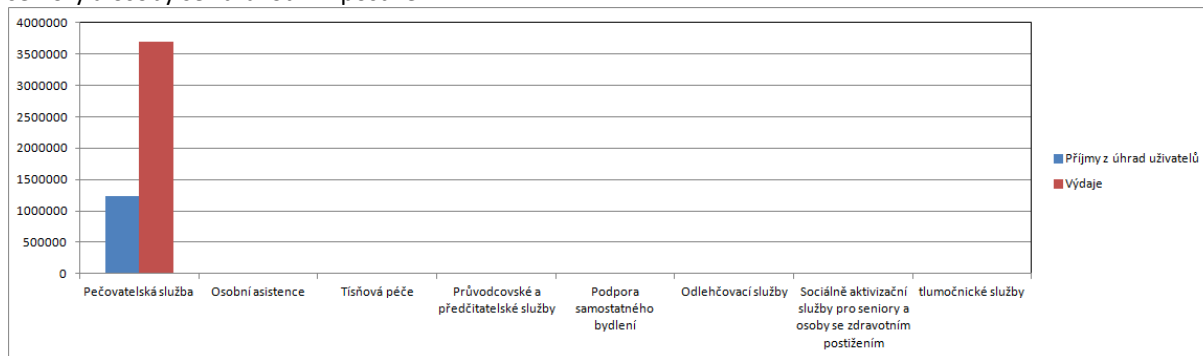

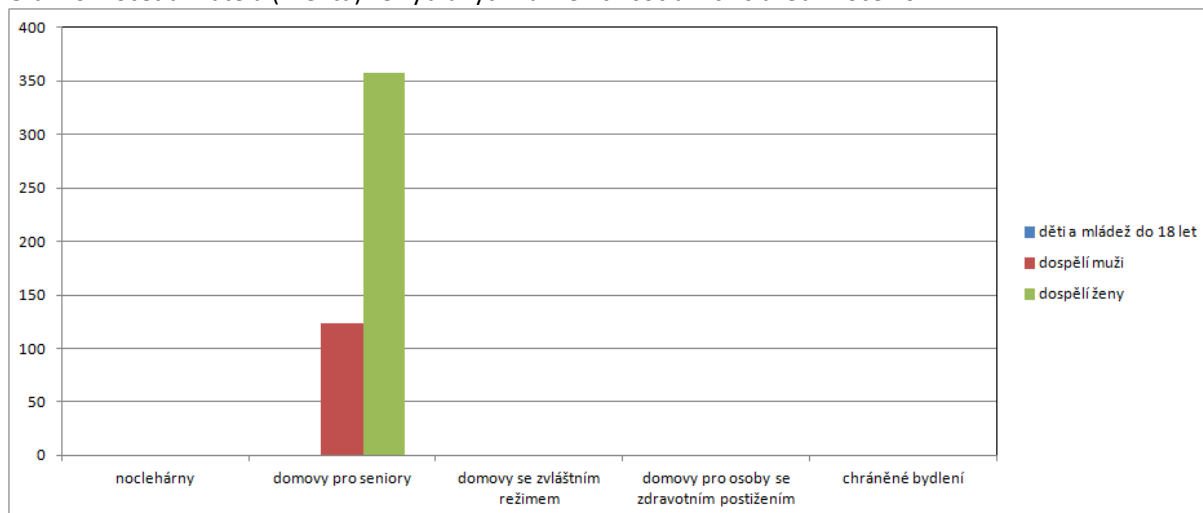
Graf 14: Podíl financování zařízení sociálních služeb v SO ORP

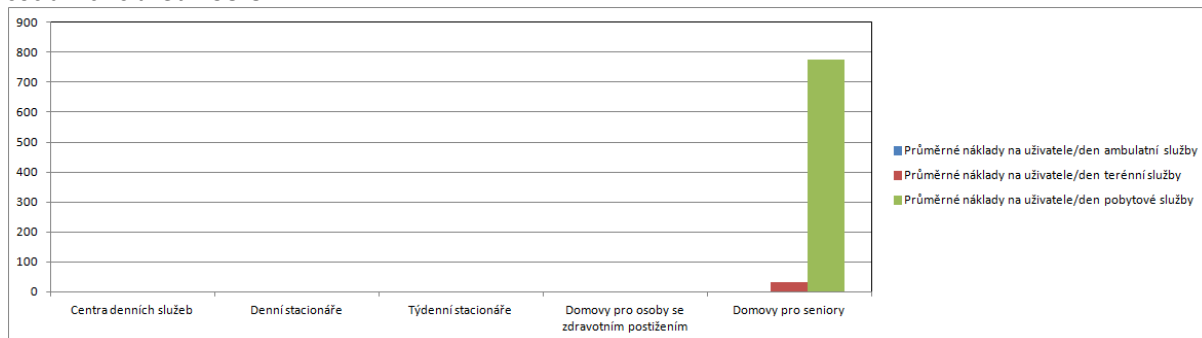
Graf 15: Podíl příjmů z úhrad uživatelů na celkových výdajích v rámci terénních a ambulantních služeb pro seniory a osoby se zdravotním postižením

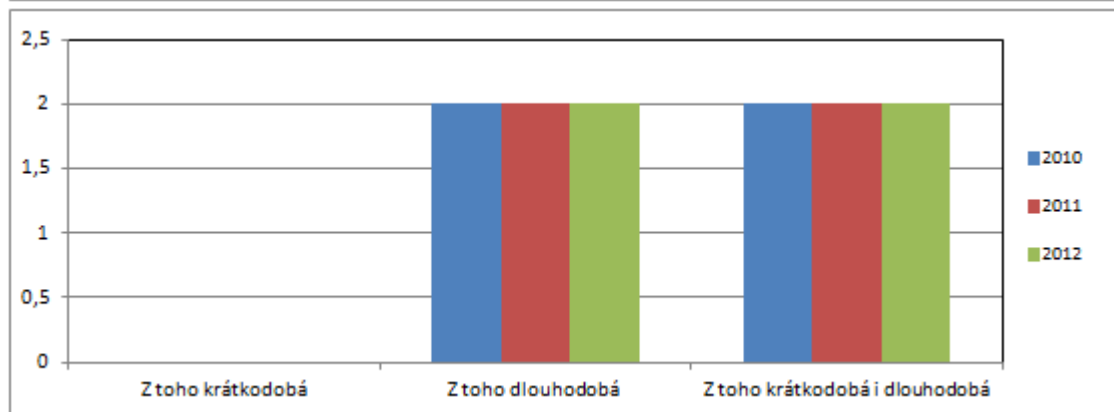
Graf 16: Počet uživatelů (klientů) ve vybraných zařízeních sociálních služeb v roce 2012

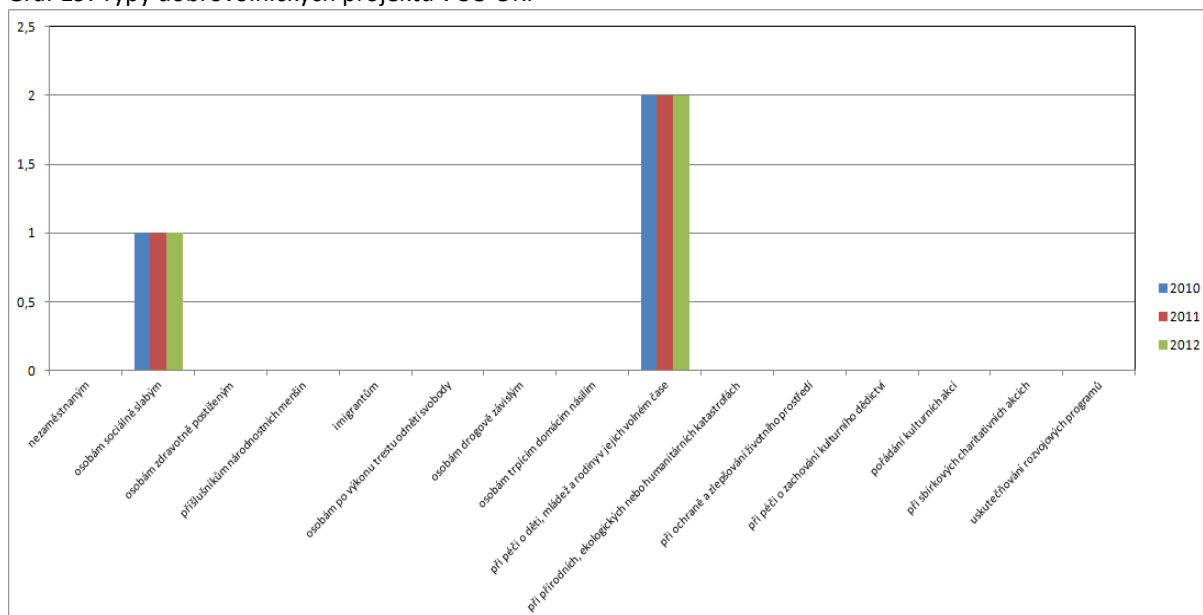
Graf 17: Průměrné náklady na uživatele/den ambulantní, terénní a pobytové služby v rámci vybraných sociálních služeb v SO ORP

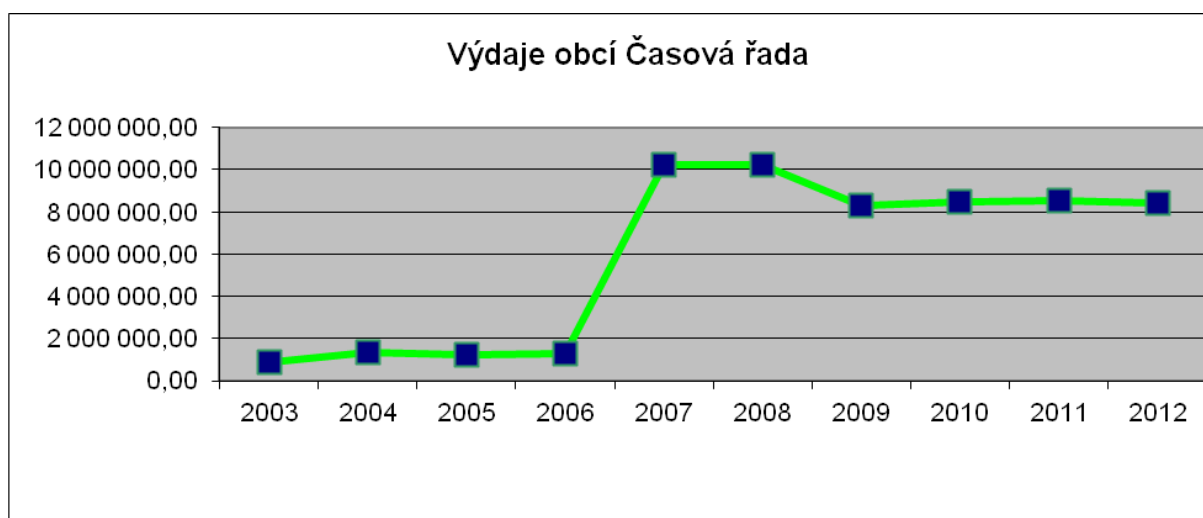
Graf 18: Dobrovolnická činnost v SO ORP

Graf 19: Typy dobrovolnických projektů v SO ORP

Graf 20: Výdaje obcí sociální služby – časová řada

4.5.2. Seznam použitých zkratk:

ČSÚ	Český statistický úřad
ČT	Česká Třebová
DC	Dobrovolnické centrum
DDM	Dům dětí a mládeže
DPS	Dům s pečovatelskou službou
MC	Mateřské centrum
MD	Mateřská dovolená
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
NNO	Nestátní nezisková organizace
NZDM	Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež
OPZ	Operační program zaměstnanost
OSPOD	Orgán sociálně právní ochrany dětí
PČ	Pečovatelská služba
PK	Pardubický kraj
PR	Public relations
RC	Rodinné centrum
RD	Rodičovská dovolená
SAS	Sociálně aktivizační služby
SO ORP	Správní obvod obce s rozšířenou působností
SONS	Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých
UO	Ústí nad Orlicí
VOŠ	Vyšší odborná škola

5. Téma 3.: odpadové hospodářství

5.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

5.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Odpadové hospodářství je jednou z mnoha problematik, které v současné době většina obcí a měst řeší v samostatné působnosti. Jedná se hlavně o povinnosti obcí a měst jako původců odpadů a také povinnosti při zajištění nakládání s odpady, zajištění jeho financování a mnohé další. Obce jsou dle zákona o odpadech původci odpadů od jejich občanů. Mají tedy povinnosti při zajištění svazu odpadů, zajištění sběrných míst pro odkládání odpadů, zajištění veškerých nádob na odpad (i tříděný), zajištění dalšího nakládání s odpadem apod.

Obce a města mají povinnost zajistit nakládání s:

- odpady pocházejícími od občanů, žijících na jejich území,
- odpady vzniklémi při jejich samotné činnosti,
- odpady pocházejícími od malých firem a živnostníků, kteří jsou zapojeni do jejich systému odpadového hospodářství.

Nakládání s odpady hradí obce z finančních prostředků, zahrnutých v jejich rozpočtech (příjmy z poplatků od občanů, příjmy od živnostníků, zapojených do systému odpadového hospodářství obce, odměny za zajištění tříděného sběru (EKO-KOM, a.s.), odměny za zajištění zpětného odběru výrobků (kolektivní systémy) apod.) Obce jsou samosprávnými subjekty, které mají širokou míru pravomocí v nastavení systému svého odpadového hospodářství a v oblasti nakládání s odpady. Meziobecní spolupráce by mohla být dobrým nástrojem ke zlepšení komunikace v území, propojení jednotlivých potřeb obcí, společnému řešení problémů, úspoře finančních prostředků a v neposlední řadě k posunu v naplňování cílů Plánu odpadového hospodářství ČR.

Základní legislativa

Výčet nejdůležitějších právních předpisů ČR, souvisejících s problematikou odpadového hospodářství, je uveden níže.

- Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, v platném znění
- Zákon č. 477/2001 Sb., o obalech a o změně některých zákonů, v platném znění
- Vyhláška č. 381/2001 Sb., kterou se stanoví Katalog odpadů, v platném znění
- Vyhláška č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, v platném znění
- NV č. 197/2003 Sb., o Plánu odpadového hospodářství České republiky
- Vyhláška č. 294/2005 Sb., o podmínkách ukládání odpadů na skládky a jejich využívání na povrchu terénu, v platném znění
- Vyhláška č. 341/2008 Sb., o podrobnostech nakládání s biologicky rozložitelnými odpady, v platném znění
- Vyhláška č. 352/2005 Sb., o podrobnostech nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady, v platném znění
- Vyhláška č. 376/2001 Sb., o hodnocení nebezpečných vlastností odpadů, v platném znění
- Vyhláška č. 384/2001 Sb., o nakládání s PCB, v platném znění
- Vyhláška č. 237/2002 Sb., o podrobnostech způsobu provedení zpětného odběru některých výrobků, v platném znění
- Vyhláška č. 352/2008 Sb., o podrobnostech nakládání s autovraky, v platném znění

Identifikace problémů

V území je problematika odpadového hospodářství poměrně dobře řešena. V rámci správního obvodu zajišťují svoz směsného komunálního odpadu (SKO) a odpadu tříděného dvě společnosti. Jedná se o společnost Eko Bi, s.r.o. a společnost EKOLA České Libchavy, s.r.o. 100% vlastníkem Eko Bi, s.r.o. je město Česká Třebová. Tato společnost zajišťuje svoz SKO v obci Česká Třebová a na základě individuálních smluv pak i v obcích Třebovice, Rybník a Semanín. V prvních dvou uvedených pak sváží i odpad tříděný. Eko Bi, s.r.o. spravuje též skládku TKO Třebovice a sběrný dvůr města Česká Třebová. EKOLA České Libchavy, s.r.o., sídlící v sousedním SO ORP Ústí nad Orlicí zajišťuje svoz odpadů (SKO i tříděný) v obci Přívrat a tříděného odpadu v obci Semanín. Společnost je spoluvlastněná obcemi (Ústí nad Orlicí, Žamberk, Lanškroun, Králíky, Vysoké Mýto, Letohrad, České Libchavy) a firmou Marius Pedersen, a.s., která vlastní cca 74 % obchodního podílu.

Obyvatelé všech obcí řešeného území mají k dispozici několik stanovišť na tříděný odpad. Mimo to, mají občané obce Přívrat v pravidelném intervalu možnost tzv. pytlového sběru vytríděných plastů, které jsou odváženy přímo od jejich domu. Odpady lze odkládat také ve sběrných dvorech (Česká Třebová, Semanín a Rybník) a nebo sběrném místě (Přívrat). Výkupny a sběrný druhotných surovin jsou umístěny pouze na území města Česká Třebová.

Průměrná výše stanoveného poplatku za komunální odpad na území řešeného SO ORP činí 482 Kč/rok. V obci Semanín si za svoz plastů, skla, papíru a nápojových kartonů společnost EKOLA České Libchavy, s.r.o. účtuje pouze za manipulaci s kontejnerem. Obec Přívrat platí u vytríděného skla a papíru pouze za manipulaci a výsyp zvonu, bez ohledu na množství v tunách. Svozová firma dále prodává sklo a papír zpracovatelům (papírny a sklárny). Ceny za 1t svezeneho směsného komunálního odpadu jsou v jednotlivých obcích stanoveny individuálně. Průměrná cena obcí, kterým zajišťuje svoz Eko Bi, s.r.o. je 1 665,6 Kč. Nejnižší cena je stanovena v obci Česká Třebová a Semanín, naopak nejvyšší v obci Třebovice. Za nakládání s 1t směsného komunálního odpadu v obci Přívrat si společnost EKOLA České Libchavy, s.r.o. účtuje obdobně jako v obcích, kde je stanovena cena nižší.

V České republice činil v roce 2012 průměrný náklad na sběr, svoz, přepravu a odstranění (energetické využití) SKO cca 2 549 Kč/t při průměrné produkci SKO 207,8 kg/obyv./rok. V též roce činily jednotkové náklady na nakládání s SKO celkem v Pardubickém kraji 2 351 Kč/t a v SO ORP Česká Třebová se pohybují v intervalu 2 441 - 2 727 Kč/t.

/Zdroj: IURMO, o.p.s. - Hodnocení nákladů na hospodaření s komunálními odpady v obcích ČR (za rok 2012)/

V rámci šetřeného území jsou zaznamenány určité rezervy v nakládání s bioodpady. Vzhledem k závazku ČR při vstupu do EU, ze kterého vyplývá, že do roku 2020 bude množství BRKO ukládaného na skládky sníženo na 35 % množství evidovaného v roce 1995, je nutno tuto problematiku aktivně řešit. Aktuálně se tedy v rámci MOS zvažují možnosti výstavby společné kompostárny. Na základě dotazníkového šetření je řešena ochota zapojení široké veřejnosti do nakládání s touto komoditou a diskutována nejvhodnější forma zpracování a dalšího využití BRKO.

Z dotazníkových šetření vyplývá, že většina občanů šetřeného SO ORP odpady alespoň v základní formě třídí, a to i přesto, že nejsou v zúčastněných obcích využívány prakticky žádné motivační prostředky, mimo dobré kapacity a rozmístění sběrných hnízd v jednotlivých obcích.

Svazky obcí, které již spolupracují v oblasti odpadového hospodářství na území SO ORP a typ spolupráce

Všechny obce SO ORP jsou členy DSO Orlicko-Třebovsko, což je svazek sdružující obce SO ORP Ústí nad Orlicí a SO ORP Česká Třebová. Aktivity v rámci DSO se nejvíce soustřeďují na rozvoj cestovního ruchu v regionu. V oblasti odpadového hospodářství spolupracují obce SO ORP Česká Třebová nad rámec činnosti stávajícího DSO a to tak, jak je uvedeno výše.

5.1.2. Popis odpadového hospodářství ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj

Svoz komunálního odpadu provádí na většině území SO ORP Česká Třebová svozová společnost Eko Bi, s.r.o., která se nachází ve městě Česká Třebová a město je i jejím 100% vlastníkem. Komunální odpad je touto společností odvážen na skládku TKO Třebovice, kde je po dotřídění recyklovatelných komodit ukládán. V areálu skládky TKO Třebovice se nachází také třídírna a sklad nebezpečných odpadů. Na území ORP dále působí svozová společnost EKOLA České Libchavy, s.r.o. Tato společnost sídlící na okraji obce České Libchavy v SO ORP Ústí nad Orlicí je spoluvlastněná obcemi (Ústí nad Orlicí, Žamberk, Lanškroun, Králíky, Vysoké Mýto, Letohrad, České Libchavy) a firmou Marius Pedersen, a.s. Svozová společnost odváží komunální odpad na skládku EKOLA České Libchavy, s.r.o. V celém SO ORP se provádí svoz odpadových nádob svozovými vozy dle předem stanoveného harmonogramu každé obce.

Ve městě Česká Třebová provádí svoz SKO i tříděného odpadu společnost Eko Bi, s.r.o. Svoz komunálního odpadu probíhá ve všech částech města 1x týdně. Vzhledem k tomu, že je ve městě několik chatových oblastí je v průběhu vegetačního období tzn. od dubna do října odpad svážen 1x týdně i z těchto lokalit. V období vegetačního klidu mohou chatari odpad odložit ve sběrném dvoře. Ve městě se nachází 60 stanovišť barevných kontejnerů na třídění papíru, plastů, skla bílého i barevného a nápojových kartonů. Dále 7 stanovišť barevných kontejnerů pro zpětný odběr drobného elektrozařízení a 5 stanovišť kontejnerů na textil a obuv. Na 18 místech jsou 2x ročně (jaro a podzim) občanům k dispozici velkoobjemové kontejnery určené ke sběru bioodpadu. V městských částech Kozlov, Skuhrov a Svinná jsou dále dle časového harmonogramu umísťovány velkoobjemové kontejnery na tříděný odpad kategorií "O" a "N". Ve městě funguje též moderní sběrný dvůr, který byl otevřen v roce 2011. Tento slouží celoročně ke sběru tříděného odpadu zejména pak nebezpečných odpadů, odpadu objemného, kovových odpadů, bioodpadu apod. Lze zde odkládat odpady kategorie "O" i kategorie "N".

V obci Semanín je 7 stanovišť s barevnými kontejnery na tříděný odpad. Na jednom z nich mají občané k dispozici také kontejner na textil. Svoz plastů, papíru, skla a nápojových katonů zajišťuje společnost EKOLA České Libchavy, s.r.o. Svoz směsného komunálního odpadu pak společnost Eko Bi, s.r.o., a to 33x za rok. Obec disponuje také vlastním sběrným dvorem, u kterého 2x ročně probíhá mobilní svoz odpadů.

Sběrný dvůr je zřízen i v obci Rybník. Součástí tohoto sběrného dvora je ruční třídírna odpadů, kde se odpad dotřídí na prodejné složky a je dále nabízen jednotlivým odběratelům. Nakládání s tříděným odpadem si tedy zajišťuje sama obec a nevyužívá tak pro tento druh odpadu služeb žádné svozové společnosti. Obyvatelé mají k dispozici i tzv. sběrná hnízda s kontejnery na vytříděný odpad z domácností, které pravidelně svážejí zaměstnanci obce obecní mechanizací. Dříve byla "hnízda" pouze na 3 místech, avšak zájem občanů o třídění odpadů si vyžadoval rozšíření jejich počtu na stávajících 7 míst. O svoz SKO se stará společnost Eko Bi, s.r.o. Ta také zajišťuje svoz komunálního, ale i tříděného odpadu v obci Třebovice. Zde je zřízeno 7 stanovišť kontejnerů na třídění plastů, skla, papíru, nápojových kartonů a ostatních kovů. Občané zde mohou využívat i kontejner určený k odkládání textilu. 2x ročně (duben a říjen) jsou přistavovány velkoobjemové kontejnery na objemný odpad, které jsou umístěny v jednotlivých sběrných místech obce. 2x ročně z těchto míst probíhá také mobilní sběr nebezpečného odpadu a elektrozařízení ke zpětnému odběru. Ve stejném období provádí Sbor dobrovolných hasičů Třebovice sběr kovů přímo od jednotlivých domů.

V obci Přívrat zajišťuje svoz tříděného i komunálního odpadu svozová společnost EKOLA České Libchavy, s.r.o. V obci jsou umístěny 3 stanoviště barevných kontejnerů (zvonů) určených pro sběr plastů, papíru, skla a nápojových kartonů. Mimo to, mají občané v pravidelném intervalu (1x za 14 dní), možnost tzv. pytlového sběru vytříděných plastů, které jsou odváženy přímo od jejich domu. Obec vlastní sběrné místo, kam mohou občané odkládat odpady kategorií "O" a "N" do připravených velkoobjemových kontejnerů.

V nejbližším okolí SO ORP Česká Třebová působí svozové společnosti Technické služby Lanškroun, s.r.o., již zmiňovaná EKOLA České Libchavy, s.r.o. a LIKO SVITAVY, a.s., která zajišťuje komplexní služby v oblasti nakládání s odpady na území okresu Svitavy. Svoz komunálního odpadu a služby s ním spojené provádí ve městech Litomyšl, Svitavy, Polička a v okolních obcích. Tato společnost nefakturuje odpad za tunu, ale tzv. měrnou jednotku. Ta je stanovena pro každou obec na základě individuální smlouvy.

Technické vybavení obcí v území SO ORP

Tabulka 113: Technické vybavení obcí SO ORP

Obec	Technické vybavení
Česká Třebová	Vybavení sběrného dvora Česká Třebová, 190 kontejnerů na tříděný a směsný komunální odpad
Semanín	Vybavení sběrného dvora Semanín, auto se dvěma kontejnery, 17 nádob na tříděný odpad
Rybník	21 kontejnerů na tříděný odpad, kryté kontejnery Avia na KO, otevřené kontejnery Avia na komunální a tříděný odpad, vozidlo Multicar, traktor John Deere, traktorový nosič kontejnerů, lis na papír, deformátor na plastové lahve
Třebovice	35 nádob na tříděný odpad
Přívrat	4 velkokapacitní kontejnery (3x směsný komunální odpad, 1x železo), 9 kontejnerů (zvonů) na tříděný odpad (papír, plasty a sklo), 1x 1 100l kontejner na plasty

/Zdroj: MěÚ Česká Třebová – odbor životního prostředí, odbor majetku města, OÚ Semanín, OÚ Rybník, OÚ Třebovice, OÚ Přívrat/

Jak již bylo zmíněno v komentáři výše, každá z obcí SO ORP je vybavena stanovišti pro tříděný sběr využitelných složek odpadu. V městských částech Kozlov, Skuhrov a Svinná se tyto stanoviště nachází vždy ve středu obce. Občané města Česká Třebová mají k dispozici sběrný dvůr, kde mohou odkládat odpady kategorií "O" i "N". Obce Semanín a Rybník disponují také vlastním sběrným dvorem. Součástí sběrného dvora v obci Rybník je třídírna odpadů, kde je odpad ručně dotřídován zaměstnanci obce. Nakládání s tříděným odpadem si v tomto případě zajišťuje sama obec. V obci Třebovice se nachází areál skládky TKO, jehož součástí je sklad nebezpečných odpadů a třídící linka, kde jsou odpady dotřídovány, lisovány a následně odvezeny k recyklaci. Obyvatelé obce Přívrat mohou využít k odkládání odpadů kategorií "O" i "N" sběrné místo.

Možnosti domácího kompostování BRKO využívají převážně obyvatelé obcí Semanín, Rybník, Třebovice a Přívrat. Výjimkou však nejsou ani lidé žijící v rodinných domech v České Třebové nebo ti, kteří zde vlastní nemovitosti sloužící k rekreaci (chaty, chalupy,...).

Výkupny a sběrný druhotných surovin jsou umístěny pouze na území města Česká Třebová, ale jsou využívány občany celého SO ORP. Slouží k odložení vytříděných odpadů (např. papíru, skla, kovů, apod.).

Ve všech obcích řešeného území se provádí svoz odpadových nádob svozovými vozy.

Zařízení k nakládání s odpady

Sběrné dvory na území SO ORP, současný stav

Tabulka 114: Sběrné dvory

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území SO ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
1.	Eko Bi, s.r.o.	Semanínská 2199	Česká Třebová	580031	56,00	2158,00	O	Roční max. kapacita při zahájení provozu sběrného dvora, již před jeho zmodernizováním, poté neaktualizováno.
2.	Obec Rybník	Rybník 64	Rybník	547905	10,00	82,00	O	Uvedena roční maximální kapacita při zahájení provozu zařízení, poté neaktualizováno.
3.	Obec Semanín	Semanín 75	Semanín	555240	50,00	37,00	O	

/Zdroj: ČSÚ - ZÚJ (základní územní jednotka), <http://websouhlasy.inisoft.cz/pardubickykraj/>, odbor životního prostředí MěÚ Česká Třebová, vlastní šetření/

Sběrná místa na území SO ORP, současný stav

Tabulka 115: Sběrná místa

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území SO ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
1.	Obec Přívrat	Přívrat	Přívrat	580821	70,00	46,85	O	Sběrné místo nemá vlastní adresu provozu, je umístěno v blízkosti zemědělského zařízení v obci Přívrat. Údaj o uvedené roční max. kapacitě je přibližný.

/Zdroj: ČSÚ - ZÚJ (základní územní jednotka), <http://websouhlasy.inisoft.cz/pardubickykraj/>, obecní úřad Přívrat/

Na území SO ORP Česká Třebová se nachází tři sběrné dvory. Mimo sběrný dvůr v České Třebové je po jednom také v obcích Semanín a Rybník. Ve sběrném dvoře v Semaníně se odebírají plasty, papír a lepenka, sklo, kovy, dřevo a obaly z těchto komodit. Dále pneumatiky, textil a oděvy, biologicky rozložitelný odpad, SKO, zemina a kamení, objemný odpad, odpad z čištění komínů, uliční smetky a elektrozařízení. Obyvatelé obce Rybník mohou také na svém území využít služeb sběrného dvora a odložit zde odpady kategorií "O" i "N". Jeho součástí je třídrna odpadů, kde je odpad ručně dotřídován na prodejné složky a následně nabízen jednotlivým odběratelům. Zcela nový a moderně

vybavený sběrný dvůr je v České Třebové. Tento byl otevřen 12.12.2011 a patří k nejmodernějším ve Východních Čechách. Jeho provozovatelem je společnost Eko Bi, s.r.o. Ve sběrném dvoře lze bezplatně odevzdávat veškeré odpady vzniklé z domácností i nebezpečný odpad. Občané města Česká Třebová a nebo ti, kteří zde vlastní chatu a jsou řádnými plátcí poplatku za svoz odpadů, mají možnost ukládat odpady na základě čipu, který obdrží zdarma při první návštěvě. Vydáván je vždy pro celou domácnost pouze jedné fyzické osobě. Na rozdíl od českotřebovských podnikatelů, firem a ostatních zájemců o odložení odpadu za služby zařízení občané města na místě platit nemusí. Dříve se za nakládání s odpady každoročně doplácelo až 4,5mil. Kč a z tohoto důvodu mohou čipy obdržet pouze místní obyvatelé. Ti, kteří bydlí v odlehlejších částech města si mohou odpad nechat odvézt společností Eko Bi, s.r.o., která nakládání s KO v obci zajišťuje. V uplynulém roce docházelo k velkému nárůstu množství odkládaného stavebního odpadu ve sběrném dvoře. Z tohoto důvodu byl stanoven limit pro jeho odložení. V květnu roku 2014 začala ve městě Česká Třebová platit nová vyhláška o odpadech. Důvodem nahrazení té původní z roku 2011, byla právě regulace odkládání stavebního odpadu. Dle vyhlášky je možné stavební odpad odkládat ve sběrném dvoře zdarma pouze do celkové hmotnosti 500kg za kalendářní rok. Vyšší hmotnost je zpoplatněna v hodnotě 1 Kč/kg. Tento odpad musí být vytříděn od ostatních skupin odpadu tak, aby mohl být při jeho odložení ve sběrném dvoře samostatně zvážen. Dá se říci, že je z celkového pohledu SO ORP síť zařízení dostatečná. Ve třech z pěti obcí mohou obyvatelé využívat služeb sběrného dvora a v obci Přívrat pak sběrného místa. Obec Třebovice sběrný dvůr/sběrné místo jako jediná nemá. V jejím katastrálním území se však nachází areál skládky TKO.

Výkupny odpadů na území SO ORP, současný stav

Tabulka 116: Výkupny

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území SO ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
1.	EKOLINE GROUP, s.r.o.	Semanínská 1547	Česká Třebová	580031	2100,00	2019,00	S	Sběrna odpadů, výkup surovin, kovů a autovraků
2.	TSR Czech Republic, s.r.o.	Semanínská 1950	Česká Třebová	580031	34500,00	11121,00	S	Sběrna kovových odpadů, výkup kovů a železa, autobaterií, olovených akumulátorů, katalyzátorů a elektromotorů
3.	Milan Ševčík	Benátky	Česká Třebová	580031	3030,00	2257,00	S	Sběrna odpadů, výkup barevných kovů a železa, sběrového papíru, PE fólií, autobaterií a elektrošrotu
4.	WILLOW VALE, a.s.	Litomyšlská 2117	Česká Třebová	580031	100,00	X	S	Sběr a výkup odpadu 200125 (jedlý olej a tuk) - neprovozuje se

/Zdroj: ČSÚ - ZÚJ (základní územní jednotka), <http://websouhlasy.inisoft.cz/pardubickykraj/>, odbor životního prostředí MěÚ Česká Třebová, vlastní šetření/

Ačkoliv jsou výkupny a sběrný odpadů situovány pouze ve městě Česká Třebová, tak jsou tato zařízení dobře dostupná i pro občany sousedních obcí.

Výkupny odpadů mohou být po dohodě s provozovatelem, zařazeny obcí do jejího systému nakládání s komunálními odpady. Jedná se ale o nestabilní prvek v odpadovém hospodářství, protože odpad vykupují pouze, když je o něj zájem na trhu (příklad krize druhotných surovin 2008 – 2009). Z hlediska odpadového hospodářství obcí je význam těchto zařízení diskutabilní. Bohužel stále často dochází k výkupu věcí/odpadů, které pocházejí z trestné činnosti (rozkrádání a ničení soukromého a veřejného majetku, ukradeného vybavení obcí). Část odpadů (např. papír) může být také vykrádána z obecní sběrné sítě, což v konečném důsledku vede k nárůstu nákladů obcí za provoz odpadového hospodářství (snížení odměn za vytříděný papír).

Třídící linky na území SO ORP, současný stav

Tabulka 117: Třídící linky

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území SO ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
1.	Eko Bi, s.r.o.	Třebovice	Třebovice	581071	30,00	679,00	O	Jedná se o třídírnu v areálu skládky TKO Třebovice. Uvedena je roční max. kapacita při zahájení provozu zařízení, poté neaktualizováno.

/Zdroj: ČSÚ - ZÚJ (základní územní jednotka), <http://websouhlasys.inisoft.cz/pardubickykraj/>, odbor životního prostředí MěÚ Česká Třebová/

Jak již bylo uvedeno výše v SO ORP se třídící linka odpadů nachází přímo v areálu skládky TKO v Třebovici a slouží zejména k dotřídění recyklovatelných komodit a nebezpečných odpadů.

Třídící linky v blízkosti území SO ORP, současný stav

Tabulka 118: Třídící linky v blízkosti SO ORP

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu mimo území SO ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
1.	Pavel Schwär - SCHWÄKOV METAL PRODUCT	Průmyslová 2066/9	Svitavy	577731	800,00	700,00	S	Třídící linka na plasty
2.	LIKO SVITAVY, a.s.	Tolstého 13	Svitavy	577731	1084,00	Společnost tato data nezveřejňuje.	O	Třídící linka na papír a plasty
3.	OPATEX, s.r.o.	Opatov 274	Opatov	578487	20 000,00	17500,00	S	Třídírna textilu
4.	EPR PRAHA, s.r.o.	Zámecká 251/1	Svitavy	577731	30 000,00	20861,00	S	Třídění papíru

/Zdroj: ČSÚ - ZÚJ (základní územní jednotka), <http://websouhlasys.inisoft.cz/pardubickykraj/>, vlastní šetření/

Přítomnost třídící linky v blízkosti území má pro obce velký význam, a to z hlediska úpravy odpadů k jejich dalšímu využití. Z hlediska provozních nákladů je nutno dimenzovat třídící linku pro obsluhu většího území (především většího počtu obyvatel), než je území ORP. Rentabilní se jeví zařízení dimenzovaná pro spádovou oblast 70 - 100 tisíc obyvatel.

/Zdroj: Strategie rozvoje odpadového hospodářství měst a obcí ČR, aktualizace 2011 (SMO ČR)/

Pro odpadové hospodářství SO ORP Česká Třebová má mimo třídírny společnosti Eko Bi, s.r.o. význam zejména třídírna společnosti EPR PRAHA, s.r.o., která je koncovým zařízením na vytříděný papír z obcí Česká Třebová, Semanín, Rybník a Třebovice.

Koncová zařízení (pro separovaný odpad, využívané obcemi území SO ORP), současný stav

Tabulka 119: Koncová zařízení pro separovaný odpad

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu			Výčet všech obcí území SO ORP, která využívají tato koncová zařízení	Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ			
1.	EPR PRAHA, s.r.o.	Zámecká 251/1	Svitavy	577731	Česká Třebová, Semanín, Třebovice, Rybník	S	Papír
2.	EKOLA České Libchavy, s.r.o.	České Libchavy 172	České Libchavy	580058	Přívrat	S	Sklo, plasty, papír
3.	Třídírna - Eko Bi, s.r.o.	Třebovice	Třebovice	581071	Rybník	O	Sklo, plasty
4.	Karel Dachovský - DADRUS	Malecká 1	Chrudim	571164	Česká Třebová, Semanín, Třebovice	S	Papír
5.	EXELSIOR GROUP, s.r.o.	Jana Palacha 538	Nový Bohumín	599051	Česká Třebová, Semanín, Třebovice	S	Plasty
6.	NOVOPOL, a.s.	Velký Třebešov 20	Česká Skalice	573990	Česká Třebová, Semanín, Třebovice	S	Plasty
7.	HBH odpady, s.r.o.	Haviřská 1124	Havlíčkův Brod	568414	Česká Třebová, Semanín, Třebovice	S	Sklo
8.	LIKO SVITAVY, a.s.	Tolstého 13	Svitavy	577731	Rybník	O	Plasty
9.	TSR Czech Republic, s.r.o.	Semanínská 1950	Česká Třebová	580031	Česká Třebová, Přívrat	S	Kovy
10.	EKOLINE GROUP, s.r.o.	Semanínská 1547	Česká Třebová	580031	Česká Třebová, Třebovice, Rybník	S	Kovy
11.	DIMATEX CS spol. s.r.o.	Stará ul. 24	Stráž nad Nisou	544477	Česká Třebová	S	Textil
12.	REVENGE, a.s.	Dřevařská 1418/17	Boskovice	581372	Třebovice	S	Textil

/Zdroj: <http://websouhlasy.inisoft.cz/pardubickykraj/>, odbor životního prostředí MěÚ Česká Třebová/

Přímo v území SO ORP Česká Třebová nalezneme pouze jedno zařízení s třídírnou odpadů. Jedná se o halu, která se nachází v areálu skládky TKO v Třebovici. Vytříděné odpady jsou zde lisovány a následně odvezeny k recyklaci. Nebezpečné odpady jsou uloženy ve skladu nebezpečných odpadů a poté jsou předány k recyklaci nebo odstranění firmě, která má oprávnění s těmito odpady dále nakládat. Koncová zařízení EXELSIOR GROUP, s.r.o., NOVOPOL, a.s. a EPR PRAHA, s.r.o. využívají druhotné suroviny přímo ve výrobě. V dalších případech se jedná o sběrný, které odpady dále předávají.

Další třídící linky v blízkosti řešeného SO ORP provozují společnosti LIKO SVITAVY, a.s. a Pavel Schwär - SCHWÄKOV METAL PRODUCT. Tato firma se zabývá zpracováním plastů i elektroodpadů. Dále je to firma EUREPAP, s.r.o. (EPR Praha, s.r.o.), která poskytuje služby v oblasti nakládání s odpady, především však nakládá s papírem a firma OPATEX, s.r.o. Zde se jedná o velkoobchod s textilem, kde dováží ze zemí EU netříděný textil, který je následně tříděn přibližně 150 zaměstnanci třídících linek. Převážná část zařízení, která provozují třídění odpadů jsou situována v SO ORP Svitavy, které se nachází nedaleko řešeného SO ORP.

Zařízení pro nakládání s BRO na území SO ORP, současný stav

V rámci sledovaného období se na území správního obvodu Česká Třebová neprovozovalo žádné zařízení pro nakládání s BRO. Tato problematika je momentálně v území nedořešena. Skládky Třebovice má v rámci svých činností povolen provoz kompostárny a její realizace je momentálně ve fázi přípravy projektu.

Zařízení pro nakládání s BRO v blízkosti územní jednotky SO ORP, současný stav

Tabulka 120: Zařízení pro BRO v blízkosti SO ORP

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu mimo území SO ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel/vlastník (O, OK, S)		Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ			(O, OK, S)		
1.	EKOLA České Libchavy, s.r.o.	České Libchavy 172	České Libchavy	580058				S	Kompostovací plocha (kompostárna je využita z 20% - naplnění 2 000 t), 19km od města Česká Třebová
2.	Milan Michálek	Dobrovského I	Lanškroun	580511	1200,00	750,00		S	Kompostárna, 17km od města Česká Třebová
3.	Technické služby Lanškroun, s.r.o.	Nádražní 822	Lanškroun	580511	400,00	300,00		O	Kompostování na volných hromadách, 17km od města Česká Třebová
4.	Městské služby Litomyšl, s.r.o.	Mařákova 376	Litomyšl	578347	960,00	Pohybuje se přibližně stejně, jako roční max. kapacita		O	Provoz kompostárny a svoz kontejnerů s BRO, 13km od města Česká Třebová
5.	Bioplynová stanice Avena	Panský kopec 1	Dlouhá Třebová	548014				S	BPS zemědělská Instalovaný elektrický výkon 1500kW Instalovaný

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu mimo území SO ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel/vlastník (O, OK, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ			(O, OK, S)	
								tepelný výkon 1392 kW
6.	Bioplynová stanice Opatov	Opatov 345	Opatov	578487			S	BPS zemědělská Instalovaný elektrický výkon 999 kW Instalovaný tepelný výkon 1044 kW
7.	Bioplynová stanice Luková	Luková	Luková	580635			S	BPS zemědělská Instalovaný elektrický výkon 600 kW Instalovaný tepelný výkon 604 kW
8.	Bioplynová stanice Ostrov	Ostrov 115	Ostrov	580732			S	BPS zemědělská Instalovaný elektrický výkon 500 kW Instalovaný tepelný výkon 464 kW

/Zdroj: ČSÚ - ZÚJ (základní územní jednotka), <http://websouhlasy.inisoft.cz/pardubickykraj/>, vlastní šetření/

Koncová zařízení (zařízení pro nakládání s BRO z obcí řešeného území SO ORP), současný stav

Tabulka 121: Koncová zařízení pro nakládání s BRO

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu			Výčet všech obcí území SO ORP, která využívají tato koncová zařízení	Provozovatel/vlastník (O, OK, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ		(O, OK, S)	
1.	Skládka TKO - Eko Bi, s.r.o.	Třebovice	Třebovice	581071	Česká Třebová, Semanín	O	

/Zdroj: <http://websouhlasy.inisoft.cz/pardubickykraj/>, odbor životního prostředí MěÚ Česká Třebová/

Jak již bylo výše zmíněno, v SO ORP Česká Třebová se v současné době nenachází žádné zařízení pro nakládání s BRO. Na vznik kompostárny v obci Třebovice je již povolení, ale prozatím nebyla vybudována. Důvodem je nejen vysoká počáteční investice, ale i hledání možností pro využití výsledného produktu (kompostu). Po vybudování kompostárny lze očekávat snížení množství odpadů ukládaných na skládce TKO. Systém pro nakládání s BRO není v současné době dostatečně vyřešen, ale je předmětem jednání. Obce Třebovice, Rybník a Přívrat tento druh odpadu neevidují. Převážnou část zástavby na území malých obcí SO ORP tvoří rodinné domy, je tedy možné předpokládat, že většina obyvatel využívá možnosti domácího kompostování.

Další zařízení v blízkosti SO ORP provozuje společnost EKOLA České Libchavy, s.r.o., která disponuje kompostovací plochou a Městské služby Litomyšl, s.r.o., které zajišťují svoz biologického odpadu a odborné nakládání s ním. Dále jsou to Technické služby Lanškroun, s.r.o., kde se kompostuje na volných hromadách (3x ročně přehazovaných). Zejména je však využívána kompostárna Milan Michálek - Lanškroun. Toto zařízení slouží především pro oblast Ústeckoorlicka. Kompostování zde probíhá klasickou metodou a to v pásových hromadách s překopáváním.

V okolí řešeného SO ORP je též několik bioplynových zemědělských stanic, ty však pro nakládání s biologicky rozložitelnými odpady od obcí v území nemají větší význam.

Obecně lze říci, že kompostárny v okolí ORP jsou dostupné z okruhu do 20km od města Česká Třebová a v některých kompostárnách nejsou využitelné kapacity zcela naplněny.

Pro zpracování bioodpadu z obcí SO ORP Česká Třebová by mohly být vhodné i vzhledem k jejich k dostupnosti kompostárny EKOLA České Libchavy, s.r.o. a kompostárna Milan Michálek Lanškroun. Zemědělské bioplynové stanice většinou nemohou přijímat odpady z komunální sféry, zpracovávají pouze zemědělské odpady, tudíž nejsou prvkem, který lze využít v odpadovém hospodářství obcí.

Spalovny a zařízení pro energetické využití odpadů na území SO ORP, současný stav

Spalovna, ani žádné další zařízení pro energetické využití odpadu není ve správním obvodu provozováno.

Spalovny a zařízení pro energetické využití odpadů mimo území SO ORP, současný stav

Tabulka 122: Spalovny mimo území SO ORP

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu mimo území SO ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Typ zařízení	Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ					
1.	Hamzova odborná léčebna pro děti a dospělé	Košumberk 80	Luže	571776	750,00	504,00	NO,OO	S	Druhy odpadů: zdravotní odpady, odpadní obaly, sorbenty, použité tkaniny, odpadní oleje a barvy
2.	OMNICON, s.r.o.	Areál centra biologické ochrany armády ČR	Těcho-nín	581054	356,00	2,00	NO, OO	S	Druhy odpadů: odpadní filtrační materiál a nebezpečné (nemocniční) odpady

Pozn.: Typ zařízení (spalovna NO, OO, Pro); zařízení pro energetické využití odpadů ZEVO (KO, NO, OO)
/Zdroj: ČSÚ - ZÚJ (základní územní jednotka), <http://websouhlasy.inisoft.cz/pardubickykraj/>

Koncová zařízení (spalovny a zařízení pro energetické využití odpadů z obcí řešeného území SO ORP), současný stav

Žádná z těchto spaloven není využívána obcemi SO ORP Česká Třebová.

V SO ORP Česká Třebová slouží k odstranění odpadu pouze skládka TKO Třebovice.

Zařízení, které se nachází mimo řešený SO ORP je spalovna v obci Luže, která byla uvedena do provozu v roce 1993. Provozovatelem je Hamzova odborná léčebna pro děti a dospělé. Uvedena je také spalovna Těchonín v areálu centra biologické ochrany armády České republiky, která funguje od roku 2007. Není provozována trvale, ale je spouštěna 1x za měsíc k ověření její funkčnosti. Následně je spalován odpad nashromážděný ve vojenském areálu za toto období. Z důvodu poškození vyzdívky spalovací pece a výměníku byla v červnu 2012 odstavena z provozu. Provoz byl opět zahájen v březnu 2013. Z tohoto důvodu je uvedená průměrně využitá roční kapacita nižší. V tabulce jsou doplněna data za rok 2012.

/Zdroj dat: http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/uoco/web_generator/incinerators/index_CZ.html/

Skládky odpadů provozované na území SO ORP, současný stav

Tabulka 123: Skládky odpadů v území

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území SO ORP			Typ skládky z hlediska ukládaných odpadů (OO, NO, IO)	Stav skládky	Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
1.	Eko Bi, s.r.o.	Třebovice	Třebovice	581071	OO	Volná kapacita 29 201m ³	O	Nyní je plánováno rozšíření skládky o 372 160m ³

/Zdroj: ČSÚ - ZÚJ (základní územní jednotka), <http://websouhlasy.inisoft.cz/pardubickykraj/>, odbor životního prostředí MěÚ Česká Třebová/

Nejbližší skládky odpadů v blízkosti územní jednotky SO ORP, současný stav

Tabulka 124: Skládky odpadů mimo území SO ORP

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu			Typ skládky z hlediska ukládaných odpadů (OO, NO, IO)	Stav skládky	Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
1.	EKOLA České Libchavy, s.r.o.	České Libchavy 172	České Libchavy	580058	OO	Stávající kapacita 926 000m ³	S	V přípravě je rozšíření skládky o 1 995 000m ³
2.	Technické služby Lanškroun, s.r.o.	Dolní Třešňovec	Lanškroun	580511	OO	Kapacita 20 000t	O	2 etapa - v roce 2017 bude skládka uzavřena

/Zdroj: ČSÚ - ZÚJ (základní územní jednotka), <http://websouhlasy.inisoft.cz/pardubickykraj/>, odbor životního prostředí MěÚ Česká Třebová/

Koncová zařízení (sklárky odpadů z obcí řešeného SO ORP), současný stav

Tabulka 125: Koncová zařízení

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu			Výčet všech obcí území SO ORP, která využívají tato koncová zařízení	Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ			
1.	Eko Bi, s.r.o.	Třebovice	Třebovice	581071	4 obce - Česká Třebová, Semanín, Rybník, Třebovice	O	Sklárka odpadů TKO Třebovice
2.	EKOLA České Libchavy, s.r.o.	České Libchavy 172	České Libchavy	580058	obec Přívrat	S	Sklárka odpadů

/Zdroj: ČSÚ - ZÚJ (základní územní jednotka), <http://websouhlasy.inisoft.cz/pardubickykraj/>, odbor životního prostředí MěÚ Česká Třebová/

Provozovatelem sklárky TKO Třebovice je společnost Eko Bi, s.r.o., Česká Třebová. Areál se rozprostírá na katastrálním území obcí Třebovice a Opatov. Jedná se o sklárku otevřenou, řízenou, technicky zabezpečenou a opatřenou váhou pro evidenci odpadů. Byla vyprojektována v roce 1987 a stavebně dokončena v roce 1992, kdy byla rovněž uvedena do provozu. Mimo ukládání odpadů slouží také k třídění a k dočasnému uskladnění některých nebezpečných odpadů. Převzaté odpady kategorie "ostatní" se uloží na sklárku nebo se předávají oprávněné osobě. Odpady kategorie "nebezpečné" jsou předávány oprávněným osobám k odstranění. V současné době je již část sklárky zrekultivována a vznikající bioplyn je spalován na vysokoteplotní pochodni (fléra) a vzniklá energie je využívána přímo k samozásobení sklárky.

Ačkoliv občané obcí v území přistupují k nakládání s odpady poměrně odpovědně a velkou část komunálního odpadu vytřídí a odevzdají ve sběrných dvorech, sběrném místě nebo na místech s barevnými kontejnery ukázalo se, že kapacita sklárky je naplňována v kratším časovém horizontu, než bylo původně předpokládáno. Jelikož sklárka TKO by při současné frekvenci využívání její kapacity postačila přibližně na 2 roky, plánuje se její rozšíření o 372 160m³ ve třech etapách. Po této úpravě by mohla sloužit i dalších 30 let. Aktuálně by již měla být podána žádost o územní rozhodnutí a v letošním roce by mohla společnost Eko Bi, s.r.o. získat stavební povolení a začít se samotným rozšířením sklárky TKO Třebovice, která také slouží jako koncové zařízení pro svozovou společnost LIKO SVITAVY, a.s. Další rozšíření sklárky již do budoucna lokalita neumožňuje a bude se muset řešit otázka, kam odpady nadále ukládat.

Sklárky odpadů jsou velmi důležitým prvkem v systému nakládání s odpady. Dochází na nich k odstraňování téměř veškerého směsného komunálního odpadu, který tvoří ze 70 % právě odpad původem z obcí. Skládkování je nejrozšířenější způsob nakládání se směsným komunálním odpadem zvláště proto, že v ČR dosud nejsou dostatečné kapacity k jiným způsobům nakládání s ním.

V souvislosti s novou legislativou je však skládkování jedním z do budoucna omezených způsobů nakládání s odpady. Od roku 2024 bude zakázáno skládkování komunálního, zejména využitelného odpadu.

Další zařízení pro nakládání s odpady v území SO ORP a v blízkosti území SO ORP, současný stav

Tabulka 126: Další zařízení

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu			Specifikace typu dalších zařízení pro nakládání s odpady	Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ			
1.	Ilona Kapounová "KOREKT"	Pod Horami 1638	Česká Třebová	580031	Sběrna a sklad odpadů neželezných kovů	S	
2.	Marius Pedersen, a.s.	Bří Hubálků 869	Česká Třebová	580031	Sběrna a sklad odpadů	S	
3.	J. Jindra, s.r.o.	Kubelkova 237	Česká Třebová	580031	Sklad odpadů neželezných kovů (hliník, měď, bronz, mosaz)	S	
4.	Midas International, spol. s.r.o.	Semanín 171	Semanín	555240	Zpracování plastových odpadů (vstřikovací lisý na plasty)	S	
5.	Alena Chrobáková	Husova 25	Česká Třebová	580031	Zpracování plastových odpadů	S	
6.	Eko Bi, s.r.o.	Třebovice	Třebovice	581071	Sklad nebezpečných odpadů	O	
7.	David Skalický	Průmyslová zóna Borek	Česká Třebová	580031	Mobilní recyklační linka stavebních odpadů, terénní úpravy	S	
8.	Dušan Vybíhal	Přívrat 79	Přívrat	580821	Sběr kovových odpadů a elektroodpadů	S	
9.	Forbin Praha, s.r.o. (dříve NEW ATLAS, s.r.o.)	Rybník	Rybník	547905	Recyklační středisko stavebních odpadů	S	
10.	OHGS, s.r.o.	Semanín	Semanín	555240	Dekontaminační plocha	S	Kapacita 3 300t/rok
11.	LDM, spol. s.r.o.	Litomyšlská 1378	Česká Třebová	58031	Neutralizační a deemulgační stanice	S	
12.	BISA, s.r.o.	Třebovice 99	Třebovice	581071	Mobilní recyklační linka stavebních odpadů	S	
13.	UO TEX, s.r.o.	Sokolská 5	Ústí nad Orlicí	579891	Zpracování textilu	S	
14.	EKOLA České Libchavy, s.r.o.	České Libchavy 172	České Libchavy	580058	Biodegradační plocha	S	
15.	EKOLA České Libchavy, s.r.o.	České Libchavy 172	České Libchavy	580058	Sklad nebezpečných odpadů	S	

/Zdroj: ČSÚ - ZÚJ (základní územní jednotka), <http://websouhlasy.inisoft.cz/pardubickykraj/>, odbor životního prostředí MěÚ Česká Třebová, vlastní šetření/

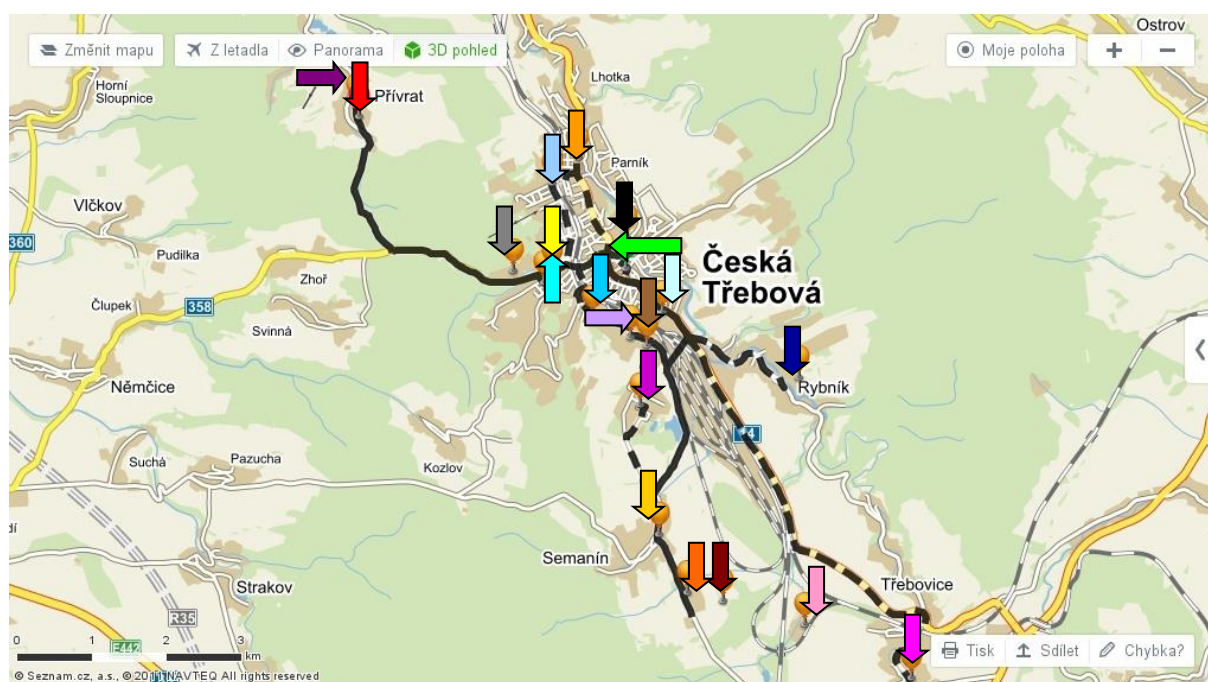
V tab. 126 jsou uvedena další zařízení pro nakládání s odpady, která se nachází na území SO ORP Česká Třebová a v jeho blízkosti, avšak většina z nich nemá význam pro nakládání s odpady z obcí řešeného ORP.

Doplňující informace - černé skládky odpadu a ekologické zátěže, současný stav na území SO ORP

V období od 01.01.2010 do 01.01.2013 řešilo město Česká Třebová 16 případů nelegálních skládek odpadu. Jejich odstranění zajišťuje společnost Eko Bi, s.r.o. V žádném případě se nepodařilo prokázat spáchání přestupku nebo správního deliktu založení černé skládky. Celkové náklady na jejich likvidaci za toto období činily 274 620,- Kč. Platba na jejich likvidaci je poskytována přes odbor životního prostředí MěÚ Česká Třebová.

Na katastrálních územích obcí Rybník a Třebovice se již v současné době černé skládky nevyskytují. Ty které byly evidovány, jsou již odstraněny. Dle dotazníkového šetření č. 2 se obce Semanín a Přívrat na svých územích nepotýkají s touto problematikou.

Mapa 3: Zařízení k využívání, odstraňování, sběru nebo výkupu odpadů v území SO ORP

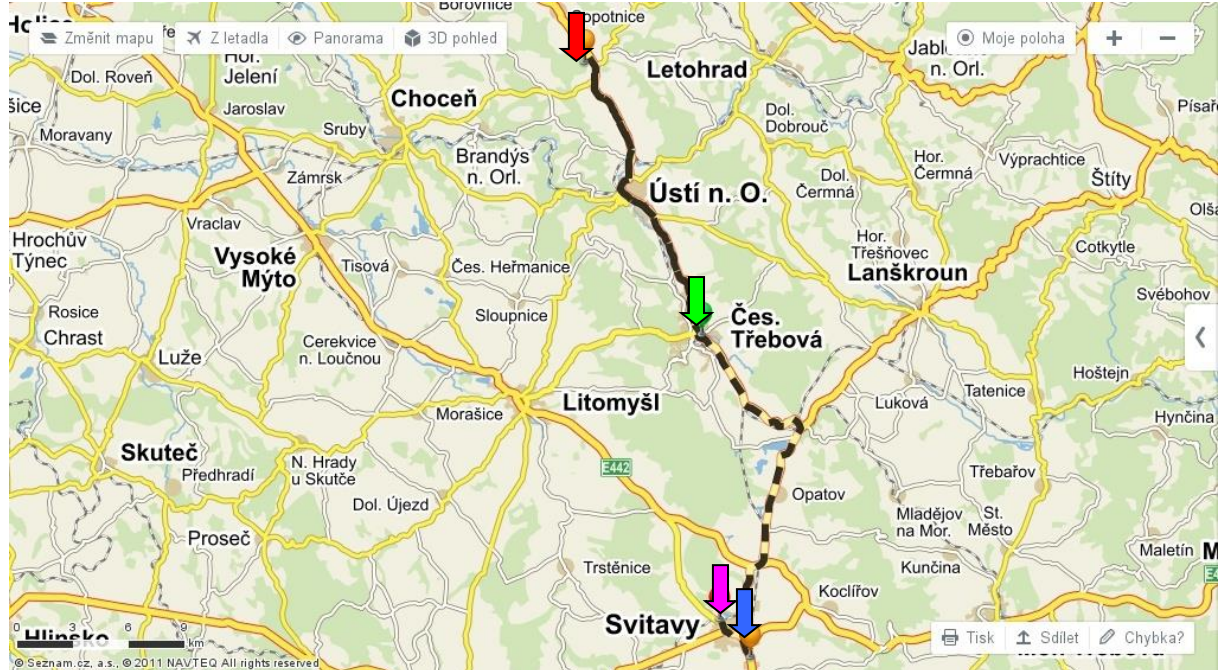
/Zdroj: www.mapy.cz, www.ceska-trebova.cz, vlastní úprava/

Seznam zařízení k využívání, odstraňování, sběru nebo výkupu odpadů

- Sběrný dvůr - Obec Semanín
- Sběrný dvůr - Obec Rybník
- Sběrný dvůr - Eko Bi, s.r.o.
- Třídírna, skládka, sklad nebezpečných odpadů - Eko Bi, s.r.o.
- Sběrna odpadů - EKOLINE GROUP, s.r.o.
- Sběrna odpadů - Milan Ševčík
- Sběrna kovových odpadů - TSR Czech Republic, s.r.o.
- Sběrna - Dušan Vybíhal
- Sběrna a sklad odpadů neželezných kovů - Ilona Kapounová "KOREKT"
- Sklad odpadů neželezných kovů - J. Jindra, s.r.o.
- Zpracování plastových odpadů - Alena Chrobáková
- Zpracování plastových odpadů - Midas International, spol. s.r.o.
- Sběr a výkup odpadu 200125 (jedlý olej a tuk) - WILLOW VALE, a.s.
- Neutralizační a deemulgační stanice - LDM, spol. s.r.o.

- Sběrna a sklad odpadů - Marius Pedersen, a.s.
- Dekontaminační plocha - OHGS, s.r.o.
- Terénní úpravy, mobilní recyklační linka stavebních odpadů - David Skalický
- Mobilní recyklační linka stavebních odpadů - BISA, s.r.o.
- Sběrné místo - Obec Přivrat
- Střed území SO ORP Česká Třebová

Mapa 4: Zařízení v okolí řešeného území, kde se zpracovává nebo končí odpad produkovaný obcemi SO ORP

/Zdroj: www.mapy.cz, www.ceska-trebova.cz, vlastní úprava/

Seznam zařízení v okolí řešeného území, kde se zpracovává nebo končí odpad produkovaný obcemi SO ORP

- EKOLA České Libchavy, s.r.o.
- LIKO SVITAVY, a.s.
- Eurepap, s.r.o.
- Střed území SO ORP Česká Třebová

Produkce odpadů

V této části se analýza zabývá zjištěním produkce odpadů od všech původců v ORP (rok 2008 – 2012, zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH, dostupná na <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>) a dále identifikací odpadů, jejichž původcem je obec (rok 2012, zdroj: ISOH (MŽP, CENIA), EKO-KOM, a.s.).

Produkce ostatních odpadů (dále jen OO) a produkce nebezpečných odpadů (dále jen NO) za období 2008 - 2012

Tabulka 127: Produkce OO a NO

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - diference oproti roku 2000	DZ pro produkci odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012
Produkce odpadů [t]						
Produkce ostatních odpadů (OO)	57 593,80	60 182,69	84 502,12	25 872,79	23 381,81	34 909,05
Produkce nebezpečných odpadů (NO)	6 729,37	5 787,14	3 438,24	3 861,68	3 426,59	4 318,99
Celková produkce (OO a NO)	63 908,42	65 969,83	87 940,36	29 734,47	26 808,39	39 228,05

/Zdroj: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Při posouzení celkové produkce nebezpečných i ostatních odpadů na území SO ORP Česká Třebová v letech 2008 - 2012 je z meziročního srovnání patrný spíše klesající trend. Výjimkou je pouze rok 2009, kdy produkce odpadů oproti roku 2008 výrazně vzrostla. Dle zjištěných údajů bylo v roce 2012 v SO ORP Česká Třebová vyprodukováno celkem 39 228,05t ostatního a nebezpečného odpadu a to všemi původci odpadů. Vzhledem k roku 2010 a 2011, kdy byl zaznamenán výrazný pokles, se jedná o mírný nárůst. Z celkového množství vyprodukovaného odpadu v tomto roce tvoří nebezpečný odpad 11 %. Nižší podíl NO byl zaznamenán roku 2009, kdy se podílel na celkové produkci odpadů 3,91 %. Podíl ostatních odpadů tvoří ve všech letech v průměru 90 % z celkové produkce odpadů.

V případě SO ORP Česká Třebová došlo ke snížení měrné produkce nebezpečných odpadů vzhledem k roku 2000. Mimo rok 2008 je v dalších letech zaznamenán výrazně klesající trend, kdy je snížení produkce NO více než 30 %. V roce 2012 je hodnota snížení nižší, a to o 22,18 %.

Na produkci nebezpečných odpadů se podílí převážně odvětví průmyslu. Produkce nebezpečných odpadů z obcí SO ORP Česká Třebová je v tomto případě minimální.

Další přepočty uvedené v příloze č. 1.

Tabulka 128: Celková a měrná produkce ostatních, nebezpečných a všech odpadů, jejichž původcem je obec, rok 2012

Územní jednotka	Počet obyvatel k 31.12.2012 (ČSÚ)	Celková produkce NO [t]	Měrná produkce NO [kg/obyv.]	Celková produkce OO [t]	Měrná produkce OO [kg/obyv.]	Celková produkce všech odpadů (NO+OO) [t]	Měrná produkce všech odpadů (NO+OO) [kg/obyv.]
ORP Česká Třebová	18 487	253,49	13,71	20 622,47	1 115,51	20 875,96	1 129,22
Pardubický kraj	516 440	7 995,73	15,48	271 172,68	525,08	279 168,41	540,56

/Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)/

V tabulce 128 je zobrazena produkce odpadů za rok 2012, jejichž původcem je obec (tedy odpadů od obcí a jejich občanů). Produkce všech odpadů od obcí tvoří 53,21 % z celkové produkce odpadů, vyprodukovaných v celém území ORP všemi původci odpadů. Produkce nebezpečných odpadů od obcí tvoří 5,87 % z produkce nebezpečných odpadů vyprodukovaných všemi původci v ORP. Z těchto hodnot je patrné, že 46,79 % z celkové produkce odpadů bylo vyprodukováno právníckými osobami a podnikatelskými subjekty, které působí na území ORP. Největší množství nebezpečných odpadů pochází z produkce těchto subjektů.

Jak je z tabulky zřejmé, v porovnání s průměrnými hodnotami za Pardubický kraj vykazuje ORP nižší měrnou produkci nebezpečných odpadů a vyšší měrnou produkci ostatních odpadů, které byly vyprodukovány v obcích. Z hlediska měrné produkce všech odpadů se ORP pohybuje nad průměrnou hodnotou za kraj. V porovnání s průměrnými hodnotami za celou ČR vykazuje území ORP o 1,57kg vyšší hodnoty měrné produkce nebezpečných odpadů a o 586,41kg vyšší hodnoty měrné produkce všech odpadů, které byly vyprodukovány obcemi.

Produkce odpadů podle jednotlivých skupin Katalogu odpadů a vyhlášky č. 352/2008 Sb. o podrobnostech nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady, v platném znění na území SO ORP za období 2008 - 2012

Tabulka 129: Produkce odpadů dle skupin

Číslo skupiny odpadů	Název skupiny odpadů	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
		2008	2009	2010	2011	2012
01	Odpady z geologického průzkumu, těžby, úpravy a dalšího zpracování nerostů a kamene	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
02	Odpady z prvovýroby v zemědělství, zahradnictví, myslivosti, rybářství a z výroby a zpracování potravin	592,73	30,75	26,86	47,70	56,25
03	Odpady ze zpracování dřeva a výroby desek, nábytku, celulózy, papíru a lepenky	82,43	9,26	3,61	92,31	2,33
04	Odpady z kožedělného, kožešnického a textilního průmyslu	2,01	3,31	1,14	0,78	2,19
05	Odpady ze zpracování ropy, čištění zemního plynu a z pyrolytického zpracování uhlí	24,74	11,76	21,10	20,51	50,48
06	Odpady z anorganických chemických procesů	1,81	0,00	0,00	0,00	0,00
07	Odpady z organických chemických procesů	1,87	1,59	0,70	0,34	94,16
08	Odpady z výroby, zpracování, distribuce a používání nátěrových hmot (barev, laků a smaltů), lepidel, těsnících materiálů a tiskařských barev	136,72	69,62	78,82	47,43	35,27
09	Odpady z fotografického průmyslu	2,15	1,82	1,91	0,59	0,85
10	Odpady z tepelných procesů	544,66	648,29	618,55	473,30	467,90

Číslo skupiny odpadů	Název skupiny odpadů	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
		2008	2009	2010	2011	2012
11	Odpady z chemických povrchových úprav, z povrchových úprav kovů a jiných materiálů a z hydrometalurgie neželezných kovů	3 549,89	2 143,77	1 995,02	2 046,70	1 943,44
12	Odpady z tváření a z fyzikální a mechanické úpravy povrchu kovů a plastů	370,27	177,31	234,07	350,49	300,40
13	Odpady olejů a odpady kapalných paliv (kromě jedlých olejů a odpadů uvedených ve skupinách 05 a 12)	164,13	158,60	134,33	176,78	200,24
14	Odpady organických rozpouštědel, chladiv a hnacích médií (kromě odpadů uvedených ve skupinách 07 a 08)	10,14	14,20	40,95	21,59	5,33
15	Odpadní obaly, absorpční činidla, čisticí tkaniny, filtrační materiály a ochranné oděvy jinak neurčené	1 207,15	1 079,11	1 162,68	1 152,55	1 223,57
16	Odpady v tomto katalogu jinak neurčené	1 374,34	612,35	1 057,99	477,55	1 175,97
17	Stavební a demoliční odpady (včetně vytěžené zeminy z kontaminovaných míst)	44 605,56	73 126,21	14 243,98	11 995,59	24 146,32
18	Odpady ze zdravotní nebo veterinární péče a /nebo z výzkumu s nimi souvisejícího (s výjimkou kuchyňských odpadů a odpadů ze stravovacích zařízení, které bezprostředně nesouvisejí se zdravotní péčí)	25,17	25,73	21,95	27,52	29,80
19	Odpady ze zařízení na zpracování (využívání a odstraňování) odpadu, z čistíren odpadních vod pro čištění těchto vod mimo místo jejich vzniku a z výroby vody pro spotřebu lidí a vody pro průmyslové účely	1 543,15	1 010,85	529,92	371,94	364,52
20	Komunální odpady (odpady z domácností a podobné živnostenské, průmyslové odpady a odpady z úřadů) včetně složek z odděleného sběru	11 730,92	8 815,57	9 560,90	9 504,72	9 129,04
50	Odpady vzniklé z elektroodpadů	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Celková produkce odpadů [t]		65 969,82	87 940,07	29 734,47	26 808,39	39 228,04

/Zdroj: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Na území SO ORP Česká Třebová je s hodnotou největšího množství odpadů zastoupena skupina 17 - stavební a demoliční odpady. V roce 2012 byl zaznamenán opět nárůst produkce tohoto odpadu, a to o 100 % vzhledem k roku 2011. Obce v rámci řešeného území produkují minimální množství stavebního a demoličního odpadu. Na produkci se podílejí převážně ostatní původci odpadů. Vzhledem k nutné regulaci odkládání stavebního odpadu (vzniklý při stavební činnosti fyzických

osob) ve sběrném dvoře města Česká Třebová, je dle nové vyhlášky stanoven limit pro jeho odložení do celkové hmotnosti 500kg/rok. Vyšší hmotnost je následně zpoplatněna. Druhou skupinou odpadů je č. 20 - komunální odpady. Meziročně produkce komunálních odpadů zaznamenává spíše klesající trend. Jejich největší produkce byla zaznamenána v roce 2008. Převážnou část množství této skupiny tvoří směsný komunální odpad - 200301. Největšími původci SKO jsou jednotlivé obce řešeného území. Další skupinou je č. 11 - odpady z chemických povrchových úprav, z povrchových úprav kovů a jiných materiálů a z hydrometalurgie neželezných kovů, které evidují svou produkcí spíše pokles hodnot. Dále jsou to skupiny č. 15 - odpadní obaly, absorpční činidla, čisticí tkaniny, filtrační materiály a ochranné oděvy jinak neurčené a č. 16 - odpady jinak neurčené. U skupiny č. 15 se hodnoty v jednotlivých letech výrazněji nemění. Skupina č. 16 zaznamenává pokles v letech 2009 a 2011, a to o více než 50 %. Největšími původci skupin odpadů č. 11 a č. 15 jsou průmyslové podniky.

V následující části o produkci odpadů, jejichž původcem je obec (hodnocení produkce KO a SKO, separovaných odpadů) se objevují data ze dvou databází. Hodnoty jsou vyjádřeny z Informačního systému odpadového hospodářství (ISOH) MŽP a z databáze společnosti EKO-KOM, a.s. Tyto databáze vznikají rozdílným způsobem sběru dat, jejich výpočtu a kontrolních mechanismů.

Do ISOH se informace sbírají komplexně, tedy za všechny odpady vyprodukované v území ČR, včetně způsobů nakládání s těmito odpady, jednou ročně, dle ohlašovací povinnosti stanovené zákonem č. 185/2001 Sb., o odpadech, v platném znění. Databáze tvořena prostřednictvím ohlášených údajů, ke kterým jsou vytvořeny dle dané metodiky dopočty odpadů těch subjektů, které nemají ohlašovací povinnost nebo ohlašovací povinnost nesplnily apod. Co se týče výpočtu produkce odpadů, data z ISOH jsou sečtena z produkce obcí (způsob nakládání A00 a AN60) a od všech občanů (způsob nakládání BN30, partner = občan obce), kteří odevzdali odpad v zařízení k tomu určeným (tedy ve sběrných dvorech, sběrných místech, výkupnách odpadů apod.). Dále jsou v produkci započítány odpady od subjektů, zapojených do systému sběru a nakládání s odpady obce (tzn. malých firem, a živnostníků). Kontrolní mechanismy probíhají v několika stupních (kontroly vykazovaných množství předávaných odpadů, výkyvy v časové řadě apod.) nad veškerým objemem ohlášených dat (od všech ohlašovatelů) a v časové řadě.

Informace sdělované společností EKO-KOM, a.s. především za účelem řízení systému zpětného odběru obalů, včetně stanovení finančních odměn obcím, se sbírají čtvrtletně formou Výkazu o celkovém množství a druzích komunálního odpadu vytríděných, využitých a odstraněných obcí. Jedná se o veškeré odděleně sbírané využitelné komunální odpady, se kterými obec nakládá v rámci svého systému odpadového hospodářství (sběrná síť nádob, pytlový sběr, sběrné dvory, sběrná místa, výkupny, školní sběry, mobilní sběry apod.) Na rozdíl od databáze ISOH získává EKO-KOM, a.s. údaje od všech obcí v ČR jednotlivě (více než 97 % obcí ČR). Databáze EKO-KOM tedy nepracuje s dopočtenými údaji jako ISOH, ale s absolutními údaji za všechny obce. Dalším podkladem pro hodnocení je Dotazník o nakládání s komunálním odpadem v obci, se zaměřením na tříděný sběr, který se sbírá jednou ročně. Kontrolní mechanismy poté v databázi probíhají nad sbíranými daty o produkci jednotlivých druhů vytríděných odpadů a nad vybranými daty, např. o směsném komunálním odpadu (tedy v užším výběru dat, než u MŽP) v časové řadě.

V rámci hodnocení produkce odpadů od obcí lze použít obě databáze, ty však vykazují některé odlišnosti kvůli výše zmíněným faktům. Odlišnost je dána zejména množstvím odpadů vykazovaných do ISOH při výkupu odpadů (zejména kovy, částečně papír). Je ale potřeba poznamenat, že výkup odpadů je v praxi velmi obtížně kontrolovatelný a obce nemohou žádným zásadním způsobem ovlivňovat nebo plánovat nakládání s odpady, které jsou předmětem komerčního prodeje.

Celková produkce odpadů na území SO ORP (produkce KO a produkce směsného komunálního odpadu (dále jen SKO)) za období 2008 - 2012

Tabulka 130: Celková produkce odpadů

Produkce odpadů [t]	2008	2009	2010	2011	2012
Celková produkce odpadů	65 969,83	87 940,36	29 734,47	26 808,39	39 228,05
Celková produkce KO	12 857,19	9 813,99	10 637,99	10 578,96	10 268,95
Celková produkce SKO	5 253,36	4 809,73	4 956,33	4 506,70	5 151,26

/Zdroj: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Celková produkce komunálního odpadu v letech 2008 - 2012 byla na území SO ORP Česká Třebová nejvyšší v roce 2008, kdy dosahovala 19,49 % z celkové produkce odpadů. Součást komunálního odpadu tvoří také směsný komunální odpad, který v tomto roce dosahoval podílu téměř 41 % z celkové produkce KO.

Následně v roce 2009 produkce komunálního odpadu klesla o 23,67 % a u směsného komunálního odpadu o 8,44 % i vzhledem k tomu, že celková produkce odpadů v tomto roce dosahovala nejvyšší hodnoty, podíl KO tvořil pouze 11 %. Od roku 2010 je zřejmý pokles celkové produkce odpadů a to o 66 %. Podíl KO naopak zaznamenal nárůst a tvořil 35,78 %. Rok 2012 zaznamenal opět navýšení celkové produkce odpadů, avšak podíl KO na celkové produkci se snížil.

Směsný komunální odpad se v letech 2008 - 2012 podílí na produkci komunálního odpadu vždy mezi 40 - 50 %. Měrná produkce KO a SKO na obyvatele dosahovala nejvyšší hodnoty v roce 2008, kdy produkce KO byla 684,55kg/obyv. a SKO 279,7kg/obyv. V tomto roce bylo na území řešeného SO ORP evidováno 18 782 obyvatel. Od roku 2009 docházelo k postupnému úbytku obyvatelstva i k mírnému snížení produkce KO a SKO.

Další přepočty uvedené v příloze č. 3.

Celková produkce KO na území SO ORP za období 2008 - 2012 podrobně

Při posouzení celkové produkce odpadů SO ORP Česká Třebová bylo zjištěno, že největší množství zastoupení v letech 2008 - 2012 tvoří směsný komunální odpad s katalogovým číslem 200301. Nejvyšší produkce směsného komunálního odpadu byla za rok 2008, kdy je evidována hodnota 5 253,36t. V přepočtu na jednoho obyvatele se jedná o měrnou produkci směsného komunálního odpadu 279,7kg/obyv. za rok 2008. V dalších letech se stav produkce směsného komunálního odpadu příliš neměnil. V roce 2012 je měrná produkce 278,6kg/obyv. Další druh KO dle produkce tvoří svým množstvím kovy - 200140 s největší produkcí v roce 2008, kdy dosahovala 3 129,37t. Od roku 2009 byl zaznamenán výrazný pokles. V roce 2012 byla produkce 1 390,14t. Dalšími nejvíce množstevně zastoupenými odpady jsou biologicky nerozložitelný odpad - 200203 a papírové a lepenkové obaly - 150101, jejichž produkce se v jednotlivých letech výrazněji neměnila. Pouze u jiného biologicky nerozložitelného odpadu je v roce 2012 patrné snížení o více než 20 %. Posledním je objemný odpad, jehož produkce je od roku 2008 do roku 2011 bez větších změn. Zlomovým je rok 2012, kdy jeho produkce klesla o téměř 60 %.

Stanovený systém pro nakládání s komunálními odpady vznikajícími na území SO ORP od občanů jednotlivých obcí je dobře řešen. Svozové společnosti provádí svoz odpadových nádob v předem stanovené dny jednotlivými obcemi. Kontejnery na komunální odpad jsou mimo jiné také k dispozici v chatových oblastech. Významnými původci odpadů jsou nejen občané, ale také ekonomické subjekty (podniky) sídlící na území řešeného SO ORP.

Tabulka uvedena v příloze č.2.

Tabulka 131: Celková a měrná produkce komunálního a smíšeného komunálního odpadu, jehož původcem je obec, rok 2012

Územní jednotka	Počet obyvatel k 31.12.2012	Celková produkce KO (20+1501) [t]	Měrná produkce KO [kg/obyv.]	Celková produkce SKO (200301) [t]	Měrná produkce SKO [kg/obyv.]	Měrná produkce SKO [kg/obyv.]
Zdroj dat	ČSÚ	MŽP, CENIA	MŽP, CENIA	MŽP, CENIA	MŽP, CENIA	EKO-KOM, a.s.
ORP Česká Třebová	18 487	7 257,25	392,56	3 870,52	209,36	242,24
Pardubický kraj	516 440	181 106,16	350,68	102 610,26	198,69	210,08

/Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA), EKO-KOM, a.s./

V tabulce 131 je zobrazena produkce komunálních odpadů (KO) za rok 2012, vyprodukovaných v obci (tedy odpadů od obcí a jejich občanů). Produkce KO od obcí tvoří 70,67 % celkové produkce KO v území ORP. Produkce SKO z obcí tvoří 75,13 % z celkové produkce SKO vyprodukovaných v celém území ORP všemi původci odpadů. Z těchto hodnot je patrné, že 29,33 % z celkové produkce KO bylo vyprodukováno právníky osobami a podnikatelskými subjekty, které působí na území ORP a nejsou zapojeni do systému sběru a nakládání s KO obce, tyto odpady se tedy zařazují do odpadu podobného komunálnímu.

Vyhodnotíme-li data z ISOH, měrná produkce KO od obcí v ORP je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Také měrná produkce SKO je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. V porovnání s průměrnými hodnotami za celou ČR vykazuje území ORP o 22,96kg vyšší hodnoty měrné produkce KO a o 0,89kg nižší hodnoty měrné produkce SKO, které byly vyprodukovány v obcích. Pokud porovnáme hodnoty z databáze ISOH a hodnoty vykazované společností EKO-KOM, a.s., ty se liší kvůli způsobu sběru a výpočtu dat, jak je popsáno výše. Odlišnost je dána zejména tím, že jsou v hodnotách z ISOH započítáni producenti odpadů (malé firmy a živnostníci), kteří jsou zapojeni do systému sběru a nakládání s odpady v obci.

Separovaný sběr odpadů na území SO ORP za období 2008 - 2012

Tabulka 132: Separovaný sběr

Produkce odpadů [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	2008	2009	2010	2011	2012
Papír	150101, 200101	741,73	629,52	649,45	644,70	734,15
Sklo	150107, 200102	192,46	201,51	211,96	214,44	191,80
Plast	150102, 200139	250,57	175,02	209,18	197,60	235,94
Nápojové kartony	150105	0,00	0,00	0,10	0,60	2,30
Celkem separovaný sběr		1 184,75	1 006,05	1 070,68	1 057,33	1 164,18

/Zdroj: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Na území SO ORP Česká Třebová je výrazně převažující složkou separovaného odpadu papír. Dalšími separovanými odpady jsou plasty, barevné i bílé sklo, nápojové kartony, elektroodpady, textil a drobné kovové odpady. Na tyto složky odpadů jsou v obcích umístěny barevné kontejnery. Další separovaný odpad mohou obyvatelé obcí odložit ve sběrných dvorech (Česká Třebová, Semanín, Rybník) a nebo sběrném místě (Přívrat). Obec Přívrat také svým občanům umožňuje pytlový sběr vytríděných plastů, které jsou odváženy přímo od jejich domu. Občané všech obcí převážnou část separovaného komunálního odpadu vytrídí. Nejvyšší celková produkce separovaného odpadu v letech 2008 - 2012 byla zaznamenána v roce 2008, kdy dosahovala 1 184,75t. Následně došlo ke snížení v roce 2009 o 15 %. Od roku 2010 hodnoty zůstávaly bez další větší změny, avšak oproti roku 2011 se produkce separovaného odpadu v roce 2012 zvýšila o 10 %. Z meziročního srovnání je zřejmé, že nejvíce separovanou složkou je v řešeném ORP papír, naopak nejméně nápojové kartony. Cílem je nadále podporovat třídění separovaných složek odpadů do sběrných kontejnerů a ve sběrných dvorech (popř. sběrném místě). V souvislosti s legislativními úpravami od 01.01.2015 je třeba dořešit systém odkládání kovů tak, aby byl ekonomicky výhodný pro obce a zároveň dostatečně dostupný pro občany (V současné době je řešeno pomocí sběrných dvorů a výkupen. V některých obcích i pořádání tzv. "železných dnů"). Součástí je také zlepšení informovanosti občanů. S tímto souvisí zvýšení dalšího materiálového využívání komunálních odpadů.

Další přepočty uvedené v příloze č. 4.

Autorizovaná společnost EKO-KOM, a.s. provozuje celorepublikový systém, který zajišťuje zpětný odběr a využití odpadů z obalů - dle zákona č. 477/2001 Sb., O obalech.

Společnost se zavazuje zaplatit obci za plnění poskytovaná podle Smlouvy o odměnu, která je tvořena několika složkami (např. odměna za zajišťování míst zpětného odběru, odměna za zajišťování obsluhy míst zpětného odběru, apod.). Výsledná odměna je pak součtem jednotlivých složek odměny.

Systém EKO-KOM je založen na spolupráci průmyslových podniků (klientů), měst a obcí. Zajišťuje, aby odpady z použitých obalů byly spotřebitelem vytríděny, svezeny sběrovou technikou, dotříděny a konečně využity jako druhotná surovina.

/Zdroj: www.ekokom.cz/

Tabulka 133: Celková a měrná produkce separovaného sběru odpadu, jehož původcem je obec (evidovaná a dopočtená produkce vytríděných odpadů), rok 2012

Územní jednotka	ORP Česká Třebová	Počet obyvatel k 31.12.2012 (ČSÚ)	Celková produkce za ORP [t]	Měrná produkce za ORP [kg/obyv.]	Měrná produkce za kraj [kg/obyv.]
Papír	(150101, 200101)	18 487	268,96	14,55	28,43
Plast	(150102, 200139)		137,10	7,42	12,05
Sklo	(150107, 200102)		185,93	10,06	12,92
Nápojové kartony	(150105)		0,00	0,00	0,19
Kovy	(200140, 150104)		1 407,77	76,15	33,28

/Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)/

V tabulce 133 je zobrazena produkce tříděného sběru za rok 2012, vyprodukovaného v obcích (tedy odpadů od obcí a jejich občanů). Údaje pochází z Informačního systému odpadového hospodářství (ISOH). Produkce papíru od obcí tvoří 36,64 %, produkce skla tvoří 96,94 %, produkce plastů tvoří 58,11 % a produkce nápojových kartonů tvoří 0 %, z celkové produkce jednotlivých separovaných komodit, vyprodukovaných v celém území ORP všemi původci odpadů. Z těchto hodnot je patrné,

že většinu vytríděných odpadů vyprodukovaných na území ORP tvoří odpady z obcí (zejména obalové odpady).

Měrná produkce papíru, plastů, skla a nápojových kartonů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Naopak měrná produkce kovů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Z hlediska porovnání jednotlivých druhů tříděného odpadu jsou hodnoty za ORP vzhledem k průměrným hodnotám za ČR nižší u papíru, skla, plastů, nápojových kartonů a vyšší u kovů.

Průměrné hodnoty měrné produkce vytríděných odpadů v ČR jsou u papíru 29,56, skla 10,96, plastů 10,01, nápojových kartonů 0,28 a kovů 40,61kg/obyv. Třídění v ORP je tedy ve srovnání s krajskými a celorepublikovými průměry na horší úrovni.

Tabulka 134: Měrná produkce separovaného sběru odpadu ze systému organizovaného obcí, rok 2012

Územní jednotka	ORP Česká Třebová	Počet obyvatel k 31.12.2012 (ČSÚ)	Měrná produkce za ORP [kg/obyv.]	Měrná produkce za kraj [kg/obyv.]
Papír	(150101, 200101)	18 487	13,63	20,14
Plast	(150102, 200139)		7,28	11,32
Sklo	(150107, 200102)		9,99	11,92
Nápojové kartony	(150105)		0,09	0,28
Kovy	(200140, 150104)		112,02	29,30

/Zdroj: EKO-KOM, a.s./

V tabulce 134 je zobrazena produkce tříděného sběru za rok 2012, jehož producentem je obec (tedy odpadů od obcí a jejich občanů) podle databáze EKO-KOM, a.s., která popisuje výsledky tříděného sběru organizovaného obcí. Při porovnání údajů z databáze ISOH a EKO-KOM, a.s. se některé hodnoty liší. Důvod spočívá v různých metodách výpočtu jednotlivých měrných produkcí, kdy je v produkci odpadů z ISOH počítáno s veškerými vytríděnými odpady na území ORP včetně těch, které byly odevzdány občany obce mimo systém sběru odpadů obce (jedná se především o výkupny, které nejsou zapojeny do systému sběru odpadů obce). V hodnotách ze zdroje EKO-KOM, a.s. jsou započítány jen ty odpady, které byly vytríděny v rámci systému sběru odpadů organizovaných obcí. Největší rozdíly vykazují komodity papír a kovy, jak je vidět z porovnání s tabulkou výše, což de facto potvrzuje hypotézu o rozdílu hodnot způsobeného produkcí odpadů od občanů z výkupen, které nefungují v rámci systému obce.

Porovnáním hodnot z databáze EKO-KOM, a.s. lze zjistit, že měrná produkce papíru, plastů, skla a nápojových kartonů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Dále je pak měrná produkce kovů ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Z hlediska porovnání jednotlivých druhů tříděného odpadu jsou hodnoty měrné produkce tříděných odpadů vzhledem k průměrným hodnotám za celou ČR nižší u papíru, skla, plastů, nápojových kartonů a vyšší u kovů. Přičemž průměrné hodnoty měrné produkce vytríděných odpadů v ČR jsou u papíru 18,08, skla 10,97, plastů 9,72, nápojových kartonů 0,32 a kovů 19,98kg/obyv. Třídění v ORP je tedy ve srovnání s krajskými a celorepublikovými průměry na horší úrovni, což potvrzuje i předcházející tabulka.

Tabulka 135: Produkce odděleného sběru využitelných komodit KO podle velikostních skupin obcí v kraji, rok 2013

Popisky řádků	Papír [kg/obyv.]	Plast [kg/obyv.]	Sklo [kg/obyv.]	Nápojový karton [kg/obyv.]	Kov [kg/obyv.]	Celkový součet [kg/obyv.]
Pardubický kraj	20,24	11,61	12,14	0,32	25,89	70,20
(0 až 500 obyv. včetně)	5,24	11,97	12,88	0,31	1,22	31,62
(501 až 1000 obyv. včetně)	8,06	11,20	11,67	0,41	3,78	35,13
(1001 až 4000 obyv. včetně)	12,90	12,87	12,84	0,36	7,90	46,87
(4001 až 10000 obyv. včetně)	24,91	13,24	12,00	0,45	51,05	101,65
(10001 až 20000 obyv. včetně)	25,80	11,11	11,02	0,22	54,29	102,44
(20001 až 50000 obyv. včetně)	37,17	13,08	19,76	0,29	66,78	137,09
(50001 až 100000 obyv. včetně)	34,45	9,20	10,55	0,23	19,61	74,04
Celkový součet - ČR	18,2	10,1	11,1	0,3	17,6	57,3

/Zdroj: EKO-KOM, a.s./

Z hlediska velikostních skupin obcí v Pardubickém kraji produkují nejméně tříděného odpadu občané v obcích od 0 do 500 obyvatel. V SO ORP Česká Třebová odpovídá této velikostní skupině pouze obec Přívrat. Nejvíce odpadu vytřídí občané v obcích od 20 001 do 50 000 obyvatel. Této velikostní skupině neodpovídá v SO ORP žádná z obcí. Co se týče hustoty sběrné sítě, má v ORP hodnotu 187 obyvatel na jedno průměrné sběrné hnízdo (obsahuje kontejner na papír, plast a sklo). Sběrná síť je v porovnání s průměrnou hodnotou v kraji méně hustá, přičemž hustota sběrné sítě v Pardubickém kraji je 141 obyvatel na jedno průměrné sběrné hnízdo a průměrná hodnota za ČR je 148 obyvatel na jedno průměrné sběrné hnízdo. V porovnání podobných ORP dle počtu obyvatel v kraji (např. ORP Holice (142) a ORP Polička (114)) vykazuje ORP Česká Třebová nižší hustotu sběrné sítě. Lze tedy říci, že hustota sběrné sítě v ORP je podprůměrná.

Identifikace pěti hlavních druhů BRO na území SO ORP za období 2008 - 2012

(vyjma: 150101 papírové a lepenkové obaly, 200101 papír a lepenka, s výjimkou papíru s vysokým leskem a odpadu z tapet, 200301 směsný komunální odpad a 200307 objemný odpad).

Tabulka 136: Hlavní druhy BRO na území SO ORP

Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
		2008	2009	2010	2011	2012
190805	Kaly z čištění komunálních odpadních vod	96,41	137,46	222,27	153,28	163,98
020304	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	13,05	22,76	21,29	45,74	52,94
150103	Dřevěné obaly	16,58	7,26	9,25	19,09	39,79
170201	Dřevo	281,23	41,59	15,04	6,32	34,48
200201	Biologicky rozložitelný odpad	7,67	14,59	7,79	12,20	17,70

/Zdroj: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Tabulka 136 ukazuje množstevně nejvíce zastoupené druhy BRO a BRKO na území ORP. Jak je zřejmé nejvíce jsou zastoupeny kaly z čištění komunálních vod, pocházející hlavně z provozu čističek odpadních vod. Další z odpadů jsou zastoupeny v množství max. okolo 50t. Nejmenší položkou je

BRO. Jak je patrné z tabulky č.131, produkce tohoto odpadu není evidována jako odpad z produkce obcí. *Tabulka s celkovou produkcí BRO uvedena v příloze č. 5.*

Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (dále jen BRKO) na celkové produkci BRO na území SO ORP za období 2008 - 2012

Tabulka 137: Podíl BRKO v BRO

Produkce BRO a BRKO [t]	2008	2009	2010	2011	2012
Celková produkce BRO	8 909,37	7 418,39	7 542,77	7 246,23	6 928,18
z toho celková produkce BRKO	6 967,92	6 561,15	6 616,91	6 271,51	5 930,14

/Zdroj: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

V tabulce č. 137 (Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (dále jen BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008 - 2012) jsou do produkce BRKO zahrnuty takové druhy komunálních odpadů, které jsou biologicky rozložitelné nebo v sobě zahrnují určitý podíl biologicky rozložitelné složky. Jedná se o katalogová čísla 200101, 200108, 200110, 200111, 200125, 200138, 200201, 200301, 200302, 200307. Tato skupina BRKO je ve výpočtech zahrnuta jako součást BRO (tedy druhy odpadů zahrnuté jako komunální biologicky rozložitelné odpady příp. odpady v sobě zahrnující určitý podíl biologicky rozložitelné složky a dále katalogová čísla BRO z jiných skupin katalogu odpadů (např. zemědělství, potravinářství apod.). Tato tabulka zobrazuje souhrnnou produkci BRKO, bez ohledu na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu. Přepočtení na obsah biologicky rozložitelné složky odpadu byl proveden podle Zpracování metodiky matematického vyjádření soustavy indikátorů OH a je uveden v Příloze č. 2 - Celková produkce KO na území ORP za období 2008 - 2012 podrobně. Data v této tabulce primárně vystihují, jaký podíl zaujímají z celkové produkce BRO odpady komunální (tzv. BRKO). Zavedené systémy sběru BRKO v obcích, kde se produkce odpadů dostává do evidence (tj. vyjma domácího kompostování a komunitního kompostování v obcích), se pak odrážejí jako evidovaná produkce pod katalogovým číslem 200201 - biologicky rozložitelný odpad (viz. Příloha č. 2 - Celková produkce KO na území ORP za období 2008 - 2012 podrobně). V souvislosti s cíli POH ČR (snížit maximální množství biologicky rozložitelných komunálních odpadů (dále jen BRKO) ukládaných na skládky tak, aby podíl této složky činil v roce 2010 nejvíce 75 % hmotnostních, v roce 2013 nejvíce 50 % hmotnostních a výhledově v roce 2020 nejvíce 35 % hmotnostních z celkového množství BRKO vzniklého v roce 1995) je žádoucí zvyšování využití BRKO, čímž se sníží podíl BRKO ukládaného na skládky. Zvýšením produkce BRKO (zejména 200201) dojde k lepšímu třídění a jednoduššímu materiálovému využití těchto odpadů. Interpretace dat se odvíjí rovněž od zavedených systémů domácího a komunitního kompostování, kdy nárůst odpadu 200201 nemusí být patrný.

Celková produkce BRO na území SO ORP Česká Třebová byla nejvyšší v roce 2008, kdy dosahovala hodnoty 8 909,37t, z toho celkové produkce BRKO 78,21 %. Celková produkce BRO se snížila roku 2009 o téměř 17 %. V dalších letech se stav výrazněji neměnil. Roku 2012 byla zaznamenána nejnižší produkce tohoto odpadu. U celkového podílu produkce BRKO z celkové produkce BRO se meziroční změna výrazně neprojevila. Rozdíl dosahoval vždy méně než 6 %.

V období od roku 2008 do roku 2012 bylo evidováno na území řešeného SO ORP nejvíce obyvatel v roce 2008, kdy také měrná produkce BRO i BRKO dosahovala nejvyšších hodnot. V dalších letech je patrný pokles v počtu obyvatel i u hodnot měrné produkce BRO a BRKO v kg/obyv.

Ve městě Česká Třebová jsou 2x ročně (jaro a podzim) přistavovány na několika místech velkoobjemové kontejnery na vyříděný bioodpad. V ostatních obcích nebo u obyvatel města žijících ve venkovských či vilových zástavbách se využívá převážně možnosti domácího kompostování. Na rozdíl od občanů ze sídlištních zástaveb, tedy větší část biologicky rozložitelného odpadu vyřídí. Pro nakládání s bioodpady byl v SO ORP připraven projekt na vznik kompostárny v obci Třebovice, na jejíž provoz společnost Eko Bi, s.r.o. získala povolení, ale prozatím nebyla vybudována. Důvodem je nedostatek finančních prostředků.

Další přepočty uvedené v příloze č. 6.

Tabulka 138: Celková a měrná produkce biologicky rozložitelného komunálního odpadu a odpadu kat. č. 200201 - biologicky rozložitelný odpad, jehož původcem je obec, rok 2012

Územní jednotka	Počet obyvatel k 31.12.2012 (ČSÚ)	Celková produkce BRKO (vybrané kódy sk. 20*) [t]	Měrná produkce BRKO [kg/obyv.]	Celková produkce biologicky rozložitelného odpadu (200201) [t]	Měrná produkce biologicky rozložitelného odpadu (200201) [kg/obyv.]
ORP Česká Třebová	18 487	4 569,94	247,20	0,00	0,00
Pardubický kraj	516 440	143 289,78	277,46	13 417,24	25,98

/Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)/

V tabulce 138 je zobrazena celková a měrná produkce biologicky rozložitelných komunálních odpadů (BRKO) a odpadu katalogového čísla 200201 - biologicky rozložitelný odpad, jehož původcem je obec, za rok 2012. Produkce BRKO od obcí tvoří 77,06 % celkové produkce BRKO v území ORP vyprodukovaných všemi původci. Z těchto hodnot je patrné, že 22,94 % z celkové produkce BRKO bylo vyprodukováno právníky osobami a podnikatelskými subjekty, které působí na území ORP a nejsou zapojeni do systému sběru a nakládání s KO obce.

Měrná produkce BRKO, vyprodukované obcemi, je v porovnání s krajskou hodnotou nižší. Co se týče měrné produkce odpadu 200201, ta je v porovnání s krajskou hodnotou nižší. V porovnání s průměrnými hodnotami za celou ČR vykazuje území ORP o 40,95kg nižší hodnoty měrné produkce BRKO a o 19,53kg nižší hodnoty měrné produkce odpadu 200201, které byly vyprodukovány v obcích. Na měrné hodnoty BRKO a odpadu 200201 má vliv zavedený systém třídění BRKO ve sběrných dvorech a sběrných místech. Tento systém je zaveden v obcích Česká Třebová, Semanín, Rybník, Přívrat a Třebovice. Konceptně řešený systém domácího a komunitního kompostování na území ORP nefunguje. Jak již bylo uvedeno výše, lze v místech s vyšším procentem zástavby rodinných domů předpokládat, že občané využívají domácího kompostování a v základní formě tuto komoditu třídí.

Nakládání s odpady celkově na území SO ORP za období 2008 - 2012

Data v následujících tabulkách identifikují nakládání s odpady, které je ohraničeno územní jednotkou správního obvodu ORP. Hodnoty tedy odrážejí pouze množství odpadu využitého či odstraněného na území ORP, a to v zařízeních k tomuto určených a situovaných pouze na území ORP. Z dat proto nelze odvozovat komplexní nakládání s odpady z území ORP. Zvláště v situacích, kdy se odpad využívá nebo odstraňuje mimo území ORP ve kterém byl vyprodukován. Toto platí pro všechny tabulky, týkající se nakládání s odpady, uvedené níže.

Tabulka 139: Nakládání s odpady

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - diference oproti roku 2000		DZ pro produkci, využití a skládkování odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012
Hlavní způsoby nakládání s odpady [t]							
Využití	Materiálové využití	13 970,09	24 985,91	3 137,85	17 081,51	32 349,87	25 387,52
		Podíl materiálového využití odpadů z celkové produkce [%] ↓					
		21,86	37,87	3,57	57,45	120,67	64,72
	Energetické využití	0,12	1,16	0,09	0,00	0,00	0,00
	Celkem vybrané způsoby využití	13 829,01	24 987,07	3 137,94	17 081,51	32 349,87	25 387,52
		Podíl využití odpadů z celkové produkce [%] ↓					
		21,64	37,88	3,57	57,45	120,67	64,72
Celková produkce odpadů		63 908,42	65 969,83	87 940,36	29 734,47	26 808,39	39 228,05
Odstranění	Skládkování	91 661,86	26 575,05	92 932,00	25 218,88	24 317,45	22 932,44
	Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Celkem vybrané způsoby odstranění		26 575,05	92 932,00	25 218,88	24 317,45	22 932,44

/Zdroj: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Nejvýznamnějším způsobem pro nakládání s odpady v území SO ORP Česká Třebová je odstranění odpadů skládkováním a jejich materiálové využití. Nejvyšší evidovaná hodnota materiálového využití odpadů byla v roce 2011, kdy dosahovala 32 349,87t. Jedná se o využitý přebytek odpadů o téměř 21 %, vzhledem k celkové produkci odpadů v ORP, která v tomto roce dosahovala 26 808,39t. Toto převýšení je z důvodu materiálového využití odpadů z jiných územních celků. Největší podíl materiálově využitých odpadů byl ze skupiny 17 - Stavební a demoliční odpady. Skládkováním bylo odstraněno 24 317,45t odpadu. Největší podíl skládkovaných odpadů připadá na směsný komunální odpad.

Od roku 2010 se materiálové využití odpadů zvýšilo na více než 55 %. V letech 2011 a 2012 převažuje nad odstraněním odpadů formou skládkování. Vzhledem k datové základně je zaznamenán rostoucí trend u materiálového využití odpadů a klesající trend u jeho odstranění skládkováním. Výjimkou je vždy pouze rok 2009.

V SO ORP Česká Třebová není využíváno odstranění odpadů spalováním ani formou jiného uložení. Spalovna se v žádné z obcí nenachází. K odstranění odpadů je využívána pouze skládka TKO Třebovice, která bude nyní rozšiřována. Odpady z obce Přívrat se sváží na skládku v Českých Libchavách, která se nachází v blízkosti SO ORP Česká Třebová. Energetické využití odpadů není evidováno. Pouze v roce 2008 je zaznamenáno nakládání tímto způsobem, kdy dosahovalo 1,16t. Předpokladem této hodnoty je špatné zařazení do způsobu nakládání s odpady. V dalších letech jsou hodnoty nulové.

Cílem je i nadále podporovat oddělený sběr a následné materiálové využití odpadů, a tím snižovat jejich podíl ve směsném komunálním odpadu. Dále také omezovat odstraňování odpadů skládkováním, a to jejich důsledným tříděním a následným materiálovým využitím. Důležité je do budoucna hledat možnosti jiného způsobu nakládání s SKO.

Nakládání s komunálními odpady (dále jen KO) a se směsným komunálním odpadem (dále jen SKO) na území SO ORP za období 2008 – 2012

Tabulka 140: Nakládání s KO

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cíle POH ČR - diference oproti roku 2000		Způsob nakládání	DZ pro produkci a využití KO 2000	2008	2009	2010	2011	2012	
Nakládání s odpady [t]									
KO	Využití	Materiálové využití	260,35	721,32	841,41	457,40	1 222,86	2 340,91	
		Podíl materiálového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓							
			3,49	5,61	8,57	4,30	11,56	22,80	
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Celkem vybrané způsoby využití	239,28	721,32	841,41	457,40	1 222,86	2 340,91	
		Podíl celkového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓							
		3,21	5,61	8,57	4,30	11,56	22,80		
	Celková produkce KO [t]			7 454,86	12857,19	9813,99	10637,99	10578,96	10268,95
	Odstranění	Skládkování		24 336,48	25	23	22	20	
		Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Jiné uložení			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Celkem vybrané způsoby odstranění			24 336,48	25	23	22	20		
SKO	Využití	Materiálové využití		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Energetické využití		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Celkem vybrané způsoby využití		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Odstranění	Skládkování		20 390,62	20	18	17	17	
		Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Celkem vybrané způsoby odstranění		20 390,62	20	18	17	17	
					928,58	933,13	796,53	376,88	

/Zdroj: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Na území SO ORP Česká Třebová jsou využívány hlavní způsoby pro nakládání s komunálním odpadem, a to jeho materiálové využití a odstranění skládkováním.

Materiálové využití komunálních odpadů se od roku 2008 postupně zvyšovalo. V roce 2012 dosahovalo hodnoty 2 340,91t, kdy podíl materiálového využití KO tvořil 22,8 % z celkové produkce komunálního odpadu. Výjimkou je rok 2010, kdy se materiálové využití vzhledem k roku 2009 snížilo na 457,4t. Podíl materiálového využití v roce 2009 tvoří pouze 4,3 % z celkové produkce KO. Nejvíce zastoupený způsob nakládání s odpady, zahrnující se do materiálového využití je předúprava před dalším využitím odpadů. Jedná se především o největší množství kovů, plastů, papíru a lepenky. U odstranění komunálního odpadu skládkováním se hodnoty meziročně výrazněji neměnily. Meziroční změna dosahovala nejvýše přes 8 %, a to v případě roku 2012, kdy se hodnota oproti roku 2011 snížila o 8,68 %.

Pro nakládání s SKO je v ORP využíváno pouze odstranění skládkováním. V letech 2008 - 2012 je zaznamenán klesající trend. Obecně lze říci, že veškerý směsný komunální odpad vyprodukovaný na území SO ORP je skládkován na skládce v Třebovici na území SO ORP Česká Třebová (obce Česká

Třebová, Semanín, Rybník, Třebovice) a na skládce v Českých Libchavách na území SO ORP Ústí nad Orlicí (obec Přívrat).

Vzhledem k roku 2000, kdy byla u materiálového využití KO orientačně vypočtena hodnota 260,35t, se tento způsob využití komunálního odpadu v ORP výrazně zvýšil. Od roku 2008 je meziročně evidována vyšší hodnota. V roce 2012 je již uvedeno 2 340,91t. Cílem je i nadále udržet rostoucí trend a podporovat oddělený sběr s následným materiálovým využitím odpadů.

Nakládání se separovaným sběrem na území SO ORP za období 2008 – 2012

Tabulka 141: Nakládání se separovaným odpadem

Nakládání se separovaným sběrem [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	Způsob nakládání s jednotlivými komoditami	2008	2009	2010	2011	2012
Papír	150101, 200101	Materiálové využití	154,94	130,64	137,98	136,21	64,31
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Odstranění	0,00	22,53	21,46	22,88	12,16
Sklo	150107, 200102	Materiálové využití	21,37	0,00	0,00	7,88	5,17
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Odstranění	0,00	3,56	0,12	1,44	0,00
Plast	150102, 200139	Materiálové využití	147,62	129,55	159,05	138,64	136,36
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Odstranění	2,69	44,17	42,09	43,87	30,81
Nápojové kartony	150105	Materiálové využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Odstranění	0,00	5,29	14,73	15,74	20,88

/Zdroj: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Na území SO ORP Česká Třebová je separovaný odpad materiálově využíván a odstraňován. Hodnoty odstranění se vyskytují z důvodu existence skládky na území ORP. Nejvíce jsou materiálově využívány plasty, které v roce 2012, kdy dosahovaly hodnoty 136,36t výrazně převýšily materiálové využití papíru s hodnotou 64,1t. Výjimkou jsou roky 2008 a 2009, kde jsou zaznamenány mírně vyšší hodnoty materiálového využití papíru. Materiálové využití skla bylo evidováno pouze v letech 2008, 2011 a 2012, kdy nejvyšší bylo roku 2008. Materiálové využití papíru, skla a plastů se na území ORP vyskytuje díky existenci třídírny na území SO ORP (způsob nakládání: předúprava před dalším využitím) a dále díky přítomnosti výkupu odpadů (způsoby nakládání: zejména předúprava odpadů před dalším využitím a minoritně prodej odpadů jako druhotné suroviny). U nápojových kartonů jsou hodnoty nulové ve všech letech (v ORP se nedotřídují, dotřídují se mimo ORP). Nakládáno je s nimi na území ORP pouze odstraněním, a to z důvodu existence skládky na území SO ORP, kde jsou skládkovány nápojové kartony i z okolních ORP. Další složky separovaného odpadu jsou také odstraňovány, a to s největším zastoupením plastů, kde se hodnota výrazně zvýšila od roku 2009. Následně byla téměř beze změn až do roku 2012, kdy došlo ke snížení. Odstranění papíru je evidováno od roku 2009. V dalších letech byly hodnoty opět téměř nezměněny, až do roku 2012, kde je evidován pokles. U skla je odstranění patrné pouze od roku 2009 do roku 2011, kdy hodnoty nebyly nějak výrazné. Roku 2009 byla hodnota nejvyšší a dosahovala 3,56t. Opět jsou hodnoty skládkování ovlivněny přítomností skládky v Třebovici na území SO ORP (skládá se i odpad z okolních územních celků). Obecně lze říci, že všechny vytríděné odpady jsou po dotřídění dále

využitelných složek prodávány k recyklaci, tzn. jsou materiálově využity. Nevyužitelné složky tříděného odpadu jsou skládkovány.

Občané obcí mají možnost využívat služeb sběrných dvorů (Česká Třebová, Semanín, Rybník) a sběrného místa (Přívrat), kde mohou odložit jednotlivé odpady vytríděné z KO. Dále všechny obce disponují stanovišti s barevnými kontejnery pro tříděný odpad. V řešeném SO ORP je nejvíce separovanou složkou papír, jehož množství výrazně převyšuje ostatní složky separovaného odpadu. Naopak s nejmenším množstvím zastoupením jsou to nápojové kartony (z důvodu menšího zastoupení v obalových materiálech a menší hmotnosti). V letech 2008 - 2012 se produkce separovaného sběru celkem pohybovala okolo 1 100t, s meziročním rozdílem max. do 15 %.

Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (dále jen BRO) a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem (dále jen BRKO) na území SO ORP za období 2008 - 2012

Tabulka 142: Nakládání s BRO a BRKO

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cíle POH ČR - diference oproti roku 1995		Způsob nakládání	DZ pro skládkování BRKO 1995	2008	2009	2010	2011	2012	
Nakládání s BRO a BRKO [t]									
BRO	Využití	Materiálové využití		154,94	130,64	137,98	136,21	64,31	
		Energetické využití		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Odstranění	Skládkování (původní hmotnost odpadu)		23 318,57	24 514,40	22 164,09	20 942,49	19 264,50	
		Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
BRKO	Využití	Materiálové využití		0,00	0,00	0,00	3,43	2,87	
		Energetické využití		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Odstranění	Skládkování	Původní hmotnost odpadu		22 875,80	23 909,97	21 762,00	20 688,10	19 046,45
			Hmotnost odpadu přepočtená na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu		10 815,76	18 369,27	19 199,71	17 474,89	16 612,54
		Měrné skládkování - pro porovnání s cílem POH (přepočteno na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu)		Měrné skládkování BRKO přepočtené na obsah biologicky rozložitelné složky [kg.obyv. ⁻¹] ↓					
				148,00	978,03	1026,06	938,80	893,96	827,30
	Spalování				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Jiné uložení				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Počet obyvatel v území SO ORP				18 782	18 712	18 614	18 583	18 487

/Zdroj: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>, ČSÚ (počet obyvatel)/

Na území SO ORP Česká Třebová je biologicky rozložitelný odpad materiálově využíván (způsoby nakládání: zejména předúprava odpadů před jeho dalším využitím, využití odpady: pouze papír a lepenka a papírové a lepenkové obaly) a odstraňován formou skládkování (zejména směsný komunální odpad a objemný odpad). Důvodem k neexistenci kompostování, jako způsobu nakládání s BRO je chybějící kompostárna na území ORP, na kterou je již vydáno povolení, ale prozatím nebyla pro nedostatek finančních prostředků vybudována. Materiálové využití složek BRO zaznamenává spíše klesající trend. Roku 2012 dosahovalo 64,31t, což je o více než 50 % méně oproti roku 2011. Stejně tak je na tom odstranění skládkováním, kde meziročně docházelo především k poklesu. U BRKO je evidováno materiálové využití pouze v letech 2011 a 2012, kdy v roce 2011 bylo zaznamenáno 3,43t. V dalším roce došlo ke snížení o více než 16 % (v obou letech se jedná o prodej

papíru a lepenky jako druhotné suroviny). BRKO je zejména skládkován, a to proto, že obsahuje z největší části směsný komunální odpad (okolo 90 %) a objemný odpad (okolo 9 %). Pro analýzu těchto dat je zvolena hmotnost odpadu přepočtena na biologicky rozložitelnou složku odpadu, která v jednotlivých letech zaznamenávala klesající trend. Pouze v roce 2009 je patrný mírný nárůst. Vzhledem k přepočtu k roku 1995 je odstranění BRKO skládkováním přesto vyšší. V roce 2012 je to navýšení o více než 40 %. Měrné skládkování BRKO (přepočtené na obsah biologicky rozložitelné složky) zaznamenává meziročně spíše pokles. V roce 2012 dosahovalo hodnoty 827,3kg/obyv. Změna měrného skládkování BRKO na obyvatele je v tomto případě téměř 459 %.

V řešeném SO ORP se celková produkce BRO postupně snižuje. BRKO se na celkové produkci BRO podílí více jak 80 %. Zařízení pro nakládání s biologicky rozložitelnými odpady se v žádné z obcí nenachází. Pro zlepšení situace v území by přispělo vybudování kompostárny v obci Třebovice, a s tím spojené snížení ukládání odpadů na skládce TKO.

Tabulka 143: Průměrné odměny systému EKO-KOM za podíl obalových odpadů v tříděném sběru v Kč/t za rok 2012

Velikostní skupina	náklady obcí na tříděný sběr celkem (Kč/t)	odměny EKO-KOM za podíl obalových odpadů (Kč/t)
≤ 500 obyvatel	4 842,6	3 000,6
501 - 1000 obyvatel	4 594,5	2 990,2
1001 - 4000 obyvatel	4 203,5	2 905,8
4001 - 10000 obyvatel	4 117,0	2 926,3
10001 - 20000 obyvatel	3 948,4	2 902,1
20001 - 50000 obyvatel	3 966,1	2 710,9
50001 - 100000 obyvatel	5 426,9	2 850,2
>100 000 obyvatel	5 525,7	2 886,6
Celkem	4 678,6	2 890,6

/Zdroj: Hodnocení nákladů na hospodaření s komunálními odpady v obcích ČR za rok 2012, IURMO, o.p.s., Dostupné na: <http://www.institut-urmo.cz/cz/>

Z hlediska velikostních skupin obcí vykazuje nejvyšší hodnotu z přehledu nákladů obcí na tříděný sběr skupina >100 000 obyvatel, nejnižší hodnotu nákladů pak skupina 10 001 - 20 000 obyvatel. Této velikostní skupině odpovídá v SO ORP město Česká Třebová. Co se týče odměn systému EKO-KOM za podíl obalových odpadů v tříděném sběru, tak zde je velikostní skupina s nejvyšší hodnotou ≤ 500 obyvatel. V SO ORP odpovídá této skupině pouze obec Přívrat. Nejnižší hodnotu evidujeme u skupiny 20 001 - 50 000 obyvatel.

Náklady na odpadové hospodářství v letech 2010 - 2012 v území SO ORP

Tabulka 144: Náklady

Paragraf	Název	Náklady v Kč/rok		
		2010	2011	2012
3721	Sběr a svoz nebezpečných odpadů	4 870,00	10 880,00	6 620,00
3722	Sběr a svoz komunálních odpadů	15 150 220,00	15 367 160,00	15 188 690,00
3723	Sběr a svoz ostatních odpadů (jiných než nebezpečných a komunálních)	287 760,00	268 930,00	336 630,00
3724	Využívání a zneškodňování nebezpečných odpadů			
3725	Využívání a zneškodňování komunálních odpadů	148 330,00	155 730,00	155 690,00
3726	Využívání a zneškodňování ostatních odpadů			
3727	Prevence vzniku odpadů			
3728	Monitoring nakládání s odpady			
3729	Ostatní nakládání s odpady			
Celkové náklady		15 591 180,00	15 802 700,00	15 687 630,00

/Zdroj: Ministerstvo financí ČR/

Položkou s nejvyšší hodnotou jsou náklady na sběr a svoz komunálních odpadů, které tvoří převážnou část celkových nákladů na odpadové hospodářství v SO ORP Česká Třebová.

5.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy

a) Analýza cílových (dotčených) skupin

Tabulka 145: Analýza cílových (dotčených) skupin

Č.	Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
1.	Obce	<ul style="list-style-type: none"> - Nízké náklady na odstraňování a svoz odpadů - Ukázněnost občanů a firem sídlících na území obce (třídění, odvoz odpadu na skládku a do sběrného dvora apod.) 	<ul style="list-style-type: none"> - Nedostatečné zajištění služby pro občany - Nedostatečná motivace občanů - Nedostatek finančních prostředků 	<ul style="list-style-type: none"> - Jednání 	<ul style="list-style-type: none"> - Finanční postihy - Motivační programy pro obce - Dotační programy - Motivace škol k účasti v projektech souvisejících s ochranou životního prostředí (Ekoškola, Hra o zemi,...)
2.	Občané, domácnosti	<ul style="list-style-type: none"> - Nízké ceny služby - Dobrá dostupnost kontejnerů a odpadkových košů na veřejných prostranstvích - Nabídka kontejnerů pro různé druhy tříděného odpadu - Pravidelný svoz odpadu + dostačující četnost - Dostatečné a srozumitelné informace o třídění odpadu (co, jak, proč) - Přesvědčení o smyslu třídění + podpora, motivace 	<ul style="list-style-type: none"> - Neukázněnost, lhostejnost - Nedostatečná informovanost - Podceňování problematiky třídění odpadů - Neplatiči - Tvoří černé skládky 	<ul style="list-style-type: none"> - Besedy s občany - Informační letáky a plakáty - Propagační kampaně - Pravidelné informace v místním tisku 	<p>Podpora ze strany obce:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Namátkové kontroly obsahu popelnic - Finanční znevýhodnění - Pokuty za zakládání černých skládek - Motivační programy (výše poplatku dle množství nevytříděného KO) - Výpůjčky kompostérů do domácností (komunit) - Informování rodičů prostřednictvím dětí (školní projekty) - Zapojení NNO - pořádání akcí pro širokou veřejnost, výtvarné dílny s využitím tříděného odpadu, sbírky oblečení apod.)
3.	Původci odpadů (právnícké osoby - firmy, NNO)	<ul style="list-style-type: none"> - Podpora a motivace ze strany obce - Spolupráci zaměstnanců - Dostupnost služby (přijatelná cena) - Dostupnost dalších zařízení pro nakládání s odpady (skládky) - Finanční úlevy a výjimky (např. NNO) 	<ul style="list-style-type: none"> - Porušování zákona - využívání kontejnerů určených pro občany (zejména na tříděný odpad) - Neplacení poplatků za svoz - Riziko ekologické zátěže 	<ul style="list-style-type: none"> - Osobní jednání se zástupci obcí ("kulaté stoly") - Informační letáky do schránky - Pravidelné informace v místním tisku - Propagační kampaně 	<p>Podpora ze strany obce:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Motivační programy (výše poplatku dle množství nevytříděného KO) - Provádět pravidelné kontroly - Dodržování pravidel pro nakládání s odpady
4.	Velké průmyslové podniky	<ul style="list-style-type: none"> - Co nejnižší náklady na nakládání s odpady - Srozumitelné a realizovatelné legislativní podmínky pro nakládání s odpady - Motivaci ze strany státu (daňové úlevy) - Dotační programy pro realizaci zavádění nízkoodpadných a inovativních výrobních technologií 	<ul style="list-style-type: none"> - Ekologická zátěž pro území - Zastaralé technologie - Nedostatek finančních prostředků na modernizaci provozu 	<ul style="list-style-type: none"> - Jednání 	<p>Podpora ze strany státu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Motivační programy pro obce - Dotační programy - Kontroly - Postihy za nedodržování pravidel

Č.	Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
5.	Firmy zabývající se nakládáním s odpady (svoz, třídění, další nakládání s odpady)	<ul style="list-style-type: none"> - Zisk z provozování činnosti - Prostředky pro modernizaci zařízení - Zodpovědný přístup zaměstnanců - Zájem ze strany firem zpracovávajících recyklovatelný materiál 	<ul style="list-style-type: none"> - Nedodržování zákonů - Nezodpovědnost zaměstnanců (vytříděný odpad od občanů na sběrném dvoře opět smíchají) - Kapacita zařízení - Není odbyt na recyklovatelný materiál 	<ul style="list-style-type: none"> - Běžné komunikační prostředky - Jednání 	<ul style="list-style-type: none"> - Modernizace technologií - Kontrola dodržování smluvních podmínek - Odebrání licence

Z hlediska odpadového hospodářství obcí jsou nejdůležitějšími cílovými skupinami občané, obce a firmy zajišťující služby.

b) Analýza rizik – registr rizik v oblasti odpadového hospodářství

Definice rizika je převzata z Metodiky přípravy veřejných strategií: Riziko je nebezpečí vzniku události, která může negativně ovlivnit dosažení stanovených cílů. Jedná se o budoucí událost, která má náhodnou povahu (tj. může, ale nemusí nastat a mít negativní dopad) a není ani nemožná, ani jistá. Riziko spojujeme s negativními vlivy, nepříznivými dopady a ztrátami a chápeme jej jako synonymum nebezpečí, hrozby, úskalí a nejistoty. Protipólem rizika je příležitost, která je spojována s příznivými vlivy a dopady.

Hodnocení významnosti rizik je založeno na hodnocení očekávané pravděpodobnosti výskytu jednotlivých rizik a jejich dopadu (materiálního i nemateriálního) na dosažení cílů strategie. Pravděpodobnost (v tabulce sloupec „P“) i dopad (v tabulce sloupec „D“) se hodnotí na škále 1 až 5: hodnota 1 představuje velmi malý dopad (resp. velmi malou pravděpodobnost) a hodnota 5 velmi velký dopad (resp. velmi vysokou pravděpodobnost). Významnost rizika je součinem pravděpodobnosti a dopadu. Hodnota významnosti se pohybuje mezi hodnotou 1 a 25. Vlastníci jednotlivých rizik jsou osoby odpovědné za řízení a monitorování daného rizika (průběžné přehodnocování významnosti rizik a identifikace reálného výskytu dané rizikové události).

Tabulka 146: Analýza rizik (registr rizik v oblasti odpadového hospodářství)

Č.	Skupina rizik	Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
			P	D	V = P.D		
1.	Finanční riziko	- Nedostatek finančních prostředků na provoz systému odpadového hospodářství	5	5	25	<ul style="list-style-type: none"> - Optimalizace systému svozu a meziobecní spolupráce - Opatření k předcházení vzniku odpadu 	obec
	...	- Zvyšující se mimořádné výdaje v oblasti odpadového hospodářství (černé skládky)	3	3	9	<ul style="list-style-type: none"> - Dostatečný počet sběrných míst a dvorů - Informovanost občanů v oblasti nakládání s odpady - Finanční postihy 	obce
2.	Organizační riziko	- Špatná dostupnost zařízení pro nakládání s odpady	2	3	6	<ul style="list-style-type: none"> - Rozšíření počtu zařízení - MOS - Vytvoření mezistupně - např. sběrná místa, pravidelný svoz odpadu, velkokapacitními 	obec

Č.	Skupina rizik	Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
			P	D	V = P.D		
						kontejnery apod.	
	...	- Nedostatek, či špatné rozmístění míst k odkládání odpadu (kontejnery, kontejnery na tříděný odpad)	2	2	4	- Zvýšení počtu sběrných míst	obec
3.	Právní riziko	- Špatně nastavená politika odpadového hospodářství - Legislativní změny, vedoucí ke změnám v systému nakládání s odpady, nutnost investic apod.	3	4	12	- Jednání, podněty k legislativním změnám	stát, obce
4.	Technické riziko	- Zastaralé technologie zpracování odpadu	4	3	12	- Využití možnosti čerpání finančních prostředků z dotací a OP, modernizace	vlastníci
	....	- Nedostatečná kapacita zařízení pro nakládání s odpady	3	5	15	- Jednání o možnostech zvýšení kapacity, využití možnosti čerpání finančních prostředků z dotací a OP, modernizace, osvěta mezi občany - např. podpora třídění odpadu vede k menší produkci SKO	obec, zřizovatel
5.	Věcné riziko	- Občané a další původci odpadu netřídí odpad, vytváří černé skládky, nepřispívají do systému	4	5	20	- Motivace - např. platba za skutečné množství SKO, větší informovanost o nakládání s vytríděnými komoditami apod. - Kontrolní systém	obce
	...	- Malá informovanost občanů o správném nakládání s KO	3	4	12	- MOS, realizace kampaně - letáky, využití místních médií, spolupráce s NNO, veřejné besedy...	obce
	...	- Neřešení problematiky nakládání s BRO a BRKO, SKO	4	5	12	- Získání prostředků z dotací a OP - Vybudování kompostárny - Podpora komunitního a domácího kompostování	obce

Z uvedených rizik vyplývá, že největší hrozbou je zvýšení produkce odpadu a tím i zvýšení nákladů na jeho odstranění, stejně jako legislativní změna způsobu nakládání s SKO. Toto riziko bylo označeno jak z pohledu pravděpodobnosti, tak z pohledu dopadu jako nejvýznamnější. Je to proto, že konzumní způsob života, kterým žije většina z nás vede k jisté nevhodnosti a tím i k neustálému zvyšování množství odpadu. Toto se v rámci KO týká zejména obalových materiálů, textilu a v poslední době se neustále též zvyšuje množství nevyužitých potravin. Často se tedy jedná o biologicky rozložitelné odpady a nebo odpady, které by našly ještě další využití. Toto pak přímo souvisí i s nedostatečnou kapacitou zařízení nakládání s odpady i s dalším významným rizikem, jímž je nevyřešení problematiky nakládání s BRO, BRKO a SKO. Stále se zvyšující produkce odpadu ukládaného na skládku má např. v SO ORP Česká Třebová za následek naplnění kapacity skládky TKO s cca desetiletým předstihem než

bylo původně plánováno. Nejprve byla skládka TKO Třebovice koncipována pouze pro Českou Třebovou a její nejbližší okolí, avšak posléze začala být využívána také regionem Svitavska (zapojení svozové společnosti LIKO SVITAVY, a.s.).

Dalším významným rizikem můžeme označit i nespoupráci občanů a dalších původců odpadu na systému správného nakládání s odpady, které může být následkem mimo jiné i v nedostatečné motivaci či informovanosti o dané problematice. Tímto rizikem se opět vracíme k riziku nedostatečné kapacity zařízení k nakládání s odpady.

Nelze opomenout ani riziko špatně nastavené legislativy související s odpadovým hospodářstvím, případně legislativní změny, které by mohly vést např. k dalšímu zvyšování nákladů v systému odpadového hospodářství obcí nebo nutnosti budování nových zařízení.

5.1.4. SWOT analýza oblasti

SWOT analýza slouží k identifikaci silných a slabých stránek daného území (vnitřní vlivy z hlediska území), příležitostí a rizik (vnější vlivy z hlediska území). Na základě SWOT analýzy je komplexně vyhodnocena situace na území SO ORP

Tabulka 147: SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
1. Dostatek zařízení pro nakládání s odpady v SO ORP a v jeho okolí	1. Nedořešená problematika nakládání s bioodpady
2. Dostupnost, dostatečná kapacita a efektivní rozmístění míst k odkládání odpadů. Dostatečná frekvence svozu KO	2. Vznikající černé skládky
3. Široké spektrum tříděných komodit	3. Vysoké ceny za svoz odpadů
4. Svoz odpadu zajišťuje v rámci SO ORP takřka všude 1 svozová firma	4. Malá osvěta
Příležitosti	Hrozby
1. Získání finančních prostředků z dotací a OP	1. Zvýšení produkce odpadů, finanční náročnost pro nakládání s odpady, nedostatečná kapacita zařízení určených k nakládání s odpady a zvýšení nákladů na jejich odstranění nebo využití
2. Realizace projektů podporujících povědomí občanů o správném nakládání s odpady	2. Nespoupráce občanů a dalších původců odpadů na správném nakládání s odpady
3. Vyřešení problematiky nakládání s bioodpady	3. Omezená kapacita skládky
4. Projekty zaměřené na domácí a komunitní kompostování apod.	4. Zastaralost zařízení pro nakládání s odpady a technologií - nutnost jejich modernizace

Ze SWOT analýzy vyplývá, že problematika odpadového hospodářství je v území poměrně dobře řešena. K silným stránkám patří jak dostatek zařízení pro nakládání s odpady v SO ORP (nachází se zde sběrné dvory, skládka odpadů i řada výkupen) a jeho okolí, tak dobrá dostupnost, dostatečná kapacita a efektivní rozmístění míst k odkládání odpadů (v každé obci je k dispozici několik sběrných hnízd, v obci Přívrat pak i možnost pytlového sběru plastů), stejně jako dostatečná frekvence jejich svozu.

Výhodné je jistě i nastavení svozu odpadů, které s výjimkou obce Přívrat realizuje jedna svozová firma, jejímž stoprocentním vlastníkem je obec Česká Třebová.

Nejvýznamnější slabou stránkou je nedořešená problematika nakládání s biologicky rozložitelným odpadem. V území chybí jakékoliv zařízení pro nakládání s touto komoditou a to i přesto, že provoz kompostárny je povolen v rámci již provozované skládky TKO. Rezervy jsou též v osvětě směrem k občanům a jako problematická je zastupiteli některých obcí vnímána i vysoká cena za svoz odpadů. Tato skutečnost vyplynula z osobních rozhovorů s nimi.

Slabé stránky nám pomohou vydefinovat příležitosti. Tou největší je jistě možnost získání finančních prostředků z dotací a OP, které pak pomohou k naplnění příležitostí dalších, jimiž je vyřešení problematiky nakládání s BRKO. Potenciálem meziobecní spolupráce v širším měřítku může být do budoucna společný postup pro nakládání s SKO.

Mezi hrozby můžeme zařadit zvyšující se množství vyprodukovaného odpadu a s ním související zvýšení nákladů na jeho odstranění. Stejně tak i neochotu občanů a dalších původců odpadu spolupracovat na správném nakládání s odpady apod.

5.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

V SO ORP Česká Třebová je systém odpadového hospodářství dobře řešen. V rámci území fungují dvě svozové společnosti. V obcích Česká Třebová, Semanín, Rybník a Třebovice zajišťuje svoz komunálního odpadu společnost Eko Bi, s.r.o., v obci Přívrat EKOLA České Libchavy, s.r.o. Průměrná výše poplatku za komunální odpad na území řešeného SO ORP činí 482 Kč/rok. Ceny za 1t svezeneho směsného komunálního odpadu jsou v jednotlivých obcích stanoveny individuálně. Průměrná cena obcí, kterým zajišťuje svoz Eko Bi, s.r.o. je 1 665,6 Kč. Nejnižší cena je stanovena v obci Česká Třebová a Semanín, naopak nejvyšší v obci Třebovice. Za nakládání s 1t směsného komunálního odpadu v obci Přívrat si společnost EKOLA České Libchavy, s.r.o. účtuje obdobně jako v obcích, kde je stanovena cena nižší.

Svoz tříděných odpadů na území SO ORP zajišťují tytéž svozové společnosti jako u svozu SKO. V případě obce Česká Třebová a Třebovice je to Eko Bi, s.r.o., v obcích Semanín a Přívrat EKOLA České Libchavy, s.r.o.

V obci Semanín si za svoz plastů, skla, papíru a nápojových kartonů společnost účtuje pouze poplatek za manipulaci s kontejnerem. Nápojové kartony jsou součástí plastů, cena za jejich svoz je tedy stejná. V obci Přívrat se cena v Kč za 1t svezeneho separovaného odpadu stanovuje pouze za vytríděné plasty. V případě vytríděného skla a papíru platí obec poplatek za manipulaci a výsyp zvonu, bez ohledu na množství v tunách. Svozová firma dále prodává sklo a papír zpracovatelům (papírny a sklárny). Obec Rybník realizuje nakládání s tříděným odpadem samostatně. Tento odpad je svážen do sběrného dvora, dotřídován a dále pak nabízen firmám zabývajícím se recyklací a dalším zpracováním.

Společnost Eko Bi, s.r.o. provozuje též sběrný dvůr a skládku TKO Třebovice. V jejím areálu se nachází také hala určená k třídění odpadů a sklad NO. V SO ORP jsou provozovány celkem tři sběrné dvory, jejichž služeb mohou občané využívat v obcích Česká Třebová, Rybník a Semanín. Obec Přívrat disponuje vlastním sběrným místem. V každé z obcí jsou také k dispozici barevné kontejnery pro odkládání tříděného odpadu.

Koncovými zařízeními pro nakládání s odpady využívanými obcemi na území SO ORP a v jeho okolí jsou skládka TKO Třebovice, která je také koncovým zařízením pro svozovou společnost LIKO SVITAVY, a.s., skládka společnosti EKOLA České Libchavy, s.r.o., EPR PRAHA, s.r.o. a LIKO SVITAVY a.s. Celková produkce odpadů na území SO ORP zaznamenává v období od roku 2008 do roku 2012 meziročně spíše klesající trend. Výjimkou byl rok 2009, kdy se produkce výrazněji zvýšila.

V současné době není na území ORP dostatečně vyřešena problematika biologicky rozložitelného odpadu, jelikož v žádné z obcí není vytvořen dostatečný systém pro nakládání s touto komoditou. Ve většině případů je možné bioodpad odevzdávat pouze na sběrném dvoře nebo případně 2x ročně do velkokapacitních kontejnerů, jež jsou umístěny v území. Na vznik kompostárny, jako součást areálu skládky TKO Třebovice je již povolení, ale z důvodu nedostatku finančních prostředků prozatím nebyla vybudována. Nyní je předmětem dalších jednání.

5.2. Návrhová část pro oblast odpadového hospodářství

5.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Odpadové hospodářství“, na jejímž základě byly připraveny Nástinu opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti odpadového hospodářství.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma odpadového hospodářství.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupiny byly složeny ze zástupců obcí z území ORP, konkrétně starostů obcí. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma odpadového hospodářství.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení.

Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úroveň. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

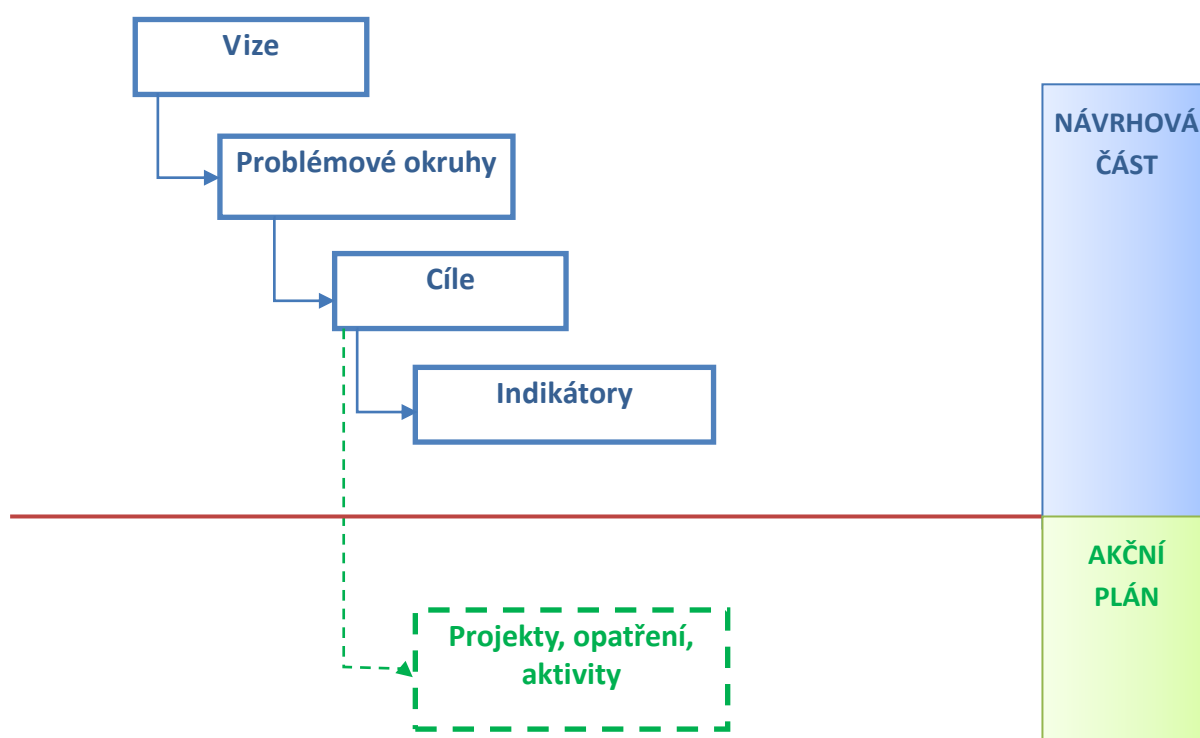
V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma odpadového hospodářství. Vzhledem k zaměření projektu

směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

Vedle určení budoucího směřování vývoje může vize také sloužit jako marketingový nástroj území. Je doplněna o slogan, který bude využíván pro propagaci území jako celku dovnitř (občanům, politikům, školám, podnikatelům) a navenek (turistům, potenciálním investorům, složkám veřejné správy).

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu "Odpadové hospodářství" je uvedena v níže uvedeném schématu.

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

Tabulka 148: Struktura problémových oblastí a cílů v tématu "Odpadové hospodářství"

SO ORP Česká Třebová je územím s dobře využitou kapacitou MŠ i ZŠ. Územím, které na základě meziobecní spolupráce dosahuje získání potřebného objemu finančních prostředků z dotací a OP a zajišťuje jejich efektivní využití. ORP s rovnými příležitostmi ke vzdělávání pro všechny žáky ZŠ a MŠ a se zajištěnou bezpečnou a kapacitně dostatečnou dopravní obslužností žáků do škol.

SO ORP Česká Třebová je územím s nadčasově zpracovaným Komunitním plánem, na jehož základě je vytvořena taková nabídka sociálních služeb, která reaguje na poptávku v území.

SO ORP Česká Třebová je územím, kde je aktivně řešena problematika nakládání s odpady, včetně využití tříděných komodit a vyřešena problematika nakládání s BRO a BRKO a SKO, s aktivním zapojením všech cílových skupin.

SO ORP Česká Třebová je územím s plně využitým dopravním potenciálem, modernizovanou silniční sítí se zajištěnou bezpečností, zdravým prostředím a vyřešenou problematikou dopravní infrastruktury, včetně optimalizace dopravní obslužnosti.

Odpadové hospodářství	Problémový okruh 1		Problémový okruh 2	
	Nedořešená problematika nakládání s biologicky rozložitelným komunálním odpadem		Nedostatečná informovanost občanů	
	Cíl 1.1.	Cíl 1.2.	Cíl 2.1.	Cíl 2.2.
Vybudování společné kompostárny	Zahájení sběru a svozu biologicky rozložitelného komunálního odpadu z domácností	Realizace informační kampaně pro širokou veřejnost	Realizace osvětových programů pro MŠ, ZŠ a SŠ	

5.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)

VIZE

SO ORP Česká Třebová je územím, kde je aktivně řešena problematika nakládání s odpady, včetně využití tříděných komodit a vyřešena problematika nakládání s BRO a BRKO a SKO, s aktivním zapojením všech cílových skupin.

Problémový okruh 1 - Nedořešená problematika nakládání s biologicky rozložitelným komunálním odpadem

V území SO ORP není problematika nakládání s bioodpady dostatečně vyřešena. Tento druh odpadu je ukládán na skládce v Třebovici.

Vzhledem k typu zástavby ve většině obcí, kdy velké procento tvoří rodinné domy, lze předpokládat, že občané alespoň nějakou základní formu třídění bioodpadu využívají a tento pak kompostují ve vlastních domácích kompostérech. V jádrové obci je však situace jiná. Zde se nachází

mimo zástavby tvořené rodinnými domy i velké procento zástavby sídlištní, která je tvořena panelovými domy s velkým počtem domácností. Zejména pro tuto část obyvatel je tedy třeba vytvořit vyhovující systém pro nakládání s bioodpady.

V souvislosti se závazkem ČR zredukovat množství skládkovaného BRKO do roku 2020 o 65 % oproti stavu z roku 1995, je nezbytné rozhodnout o vhodném způsobu nakládání s tímto druhem odpadu a formě jeho využití. Prioritou by mělo být vzhledem ke snahám EU omezit v maximální míře skládkování odpadů, učinit kroky jednak k předcházení vzniku odpadů a dále pak hledat nové možnosti pro jejich další materiálové využití. Vysoké procento z celkové produkce bioodpadů tvoří BRKO - tedy biologicky rozložitelný odpad z domácností. Tento podíl je až 80 %. V rámci dotazníkového šetření realizovaného průběžně realizačním týmem projektu, bylo zjištěno, že většina dotázaných by byla ochotna se do nakládání s BRKO zapojit a tento odpad třídit. Nejčastěji preferovanou formou nakládání s bioodpady, kterou uvedlo 54 % dotázaných, se stalo domácí nebo komunitní kompostování, 29 % pak domácí třídění a hromadný svoz.

Nabízí se několik možností řešení, jak s biologicky rozložitelným odpadem nakládat:

- 1) Soustředování biologicky rozložitelného odpadu a jeho materiálové využití - obce ORP společně vybudují kompostárnu pro potřeby všech obcí. Na tuto kompostárnu bude svážen BRKO z údržby obecní zeleně, stejně jako z domácností občanů. Výsledný produkt - kompost bude následně využit k údržbě veřejné zeleně v obcích nebo dále rozdáván (případně prodáván) občanům nebo zemědělským subjektům k jejich soukromému využití. Samozřejmě až tehdy, budou-li provedena šetření, zda splňuje limity pro tento způsob využití.

Výhody:

- zvýšení produkce BRKO a jeho následné využití na kompost, a tím snížení celkového množství SKO ukládaného na skládky
- delší životnost skládky
- získání kvalitního kompostu pro údržbu obecní zeleně
- vytvoření několika pracovních míst
- ochrana životního prostředí
- možnost získání procentuálně vyššího dotačního příspěvku

Nevýhody:

- vysoké náklady na výstavbu kompostárny
- nákup speciálních svozových vozů a nádob pro třídění odpadů občany (hnědé nádoby, kompostovatelné sáčky do domácností), náklady na údržbu vozů a kontejnerů
- nutno zajistit finanční prostředky na svoz odpadů, provoz kompostárny, plat zaměstnanců, atd.
- v zimním období je provoz kompostárny omezen
- problematické využití výsledného produktu - kompostu (částečně údržba obecní zeleně, možnost distribuce mezi občany)
- nutnost zajištění optimální kapacity kompostárny z hlediska efektivních provozních nákladů
- zajištění financování provozu kompostárny i v případě, že nebude rentabilní
- hrozba financování provozu kompostárny při dostatečně velké konkurenci zařízení v okolí ORP

- 2) Systém domácího či komunitního kompostování - obce podpoří občany v domácím a komunitním kompostování. Do domácností (rodinných domů) budou distribuovány kompostéry. Občanům bude poskytnut dostatek informací k tomu, co a jakým způsobem správně kompostovat. Pro sídlištní zástavbu bude zvolena forma komunitního kompostování, tzn. jeden kompostér pro několik domácností. Podobná zařízení mohou být distribuována i do škol apod.

Výhody:

- relativně nízké počáteční náklady
- možnost získání dotace
- absence provozních nákladů
- snížení množství SKO (směsný komunální odpad)
- ochrana životního prostředí
- není potřeba řešit, kam s kompostem
- úspora finančních prostředků investovaných do odpadového hospodářství

Nevýhody:

- zodpovědnost je na občanech
- nesplnění zákonných povinností třídění odpadů v obcích od 01.01.2015 dle novely zákona o odpadech

- 3) Kombinace sběru bioodpadu ve sběrných dvorech/sběrném místě a domácího kompostování, společný postup při svozu bioodpadů a využití nových/stávajících kapacit zařízení nakládání s bioodpady - vzhledem k nastávající povinnosti obcí třídit minimálně bioodpad rostlinného původu, a to v navrhovaném období od 01.04. do 31.10. kalendářního roku, je nutné zajistit systém odděleného sběru bioodpadů a nakládání s ním dle hierarchie nakládání s odpady.

Výhody:

- využití stávajících míst pro odkládání odpadů
- předpokládané nižší náklady na provoz odděleného sběru bioodpadů než při použití kontejnerového svozu odpadů
- možnost využití velkoobjemových kontejnerů
- možnost společně koordinovat svoz odpadů z míst pro odkládání odpadů
- splnění zákonných požadavků na sběr bioodpadů
- možnost využití stávajících kapacit pro kompostování v blízkosti území SO ORP
- možnost souběžně provozovat systém domácího kompostování a sběru bioodpadu z veřejné zeleně a obecní zeleně

Nevýhody:

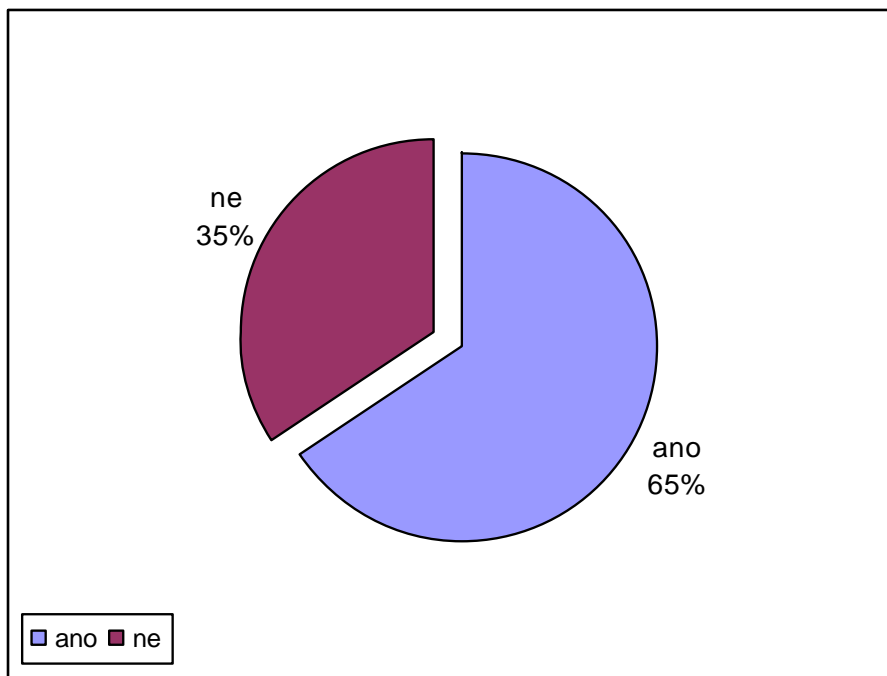
- nedostatečná kapacita zařízení k nakládání s bioodpady
- cena za odvoz odpadů na možné delší vzdálenosti

Problémový okruh 2 - Nedostatečná informovanost občanů

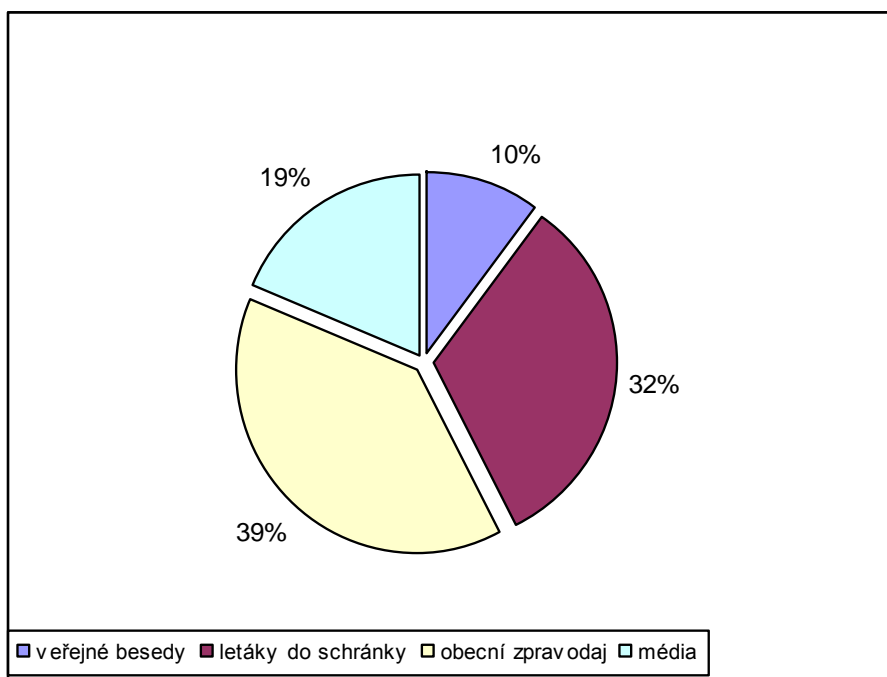
Chceme-li dosáhnout maximálního zapojení občanů do správného nakládání s odpady, je nezbytné poskytnout jim co nejvíce informací týkajících se tohoto tématu. Vzhledem k tématu i systému fungování odpadového hospodářství v obcích SO ORP Česká Třebová, je dobré na informační kampani spolupracovat tak, aby bylo dosaženo co nejlepších výsledků v rámci celého území.

Prostřednictvím dotazníkového šetření bylo zjištěno, že cca 65 % respondentů by uvítalo více informací týkajících se správného třídění odpadů. Nejčastěji volenou formou bylo předání informací prostřednictvím obecního zpravodaje a prostřednictvím informačních letáků distribuovaných přímo do schránek.

Graf 21: Zájem občanů o informace o třídění odpadu

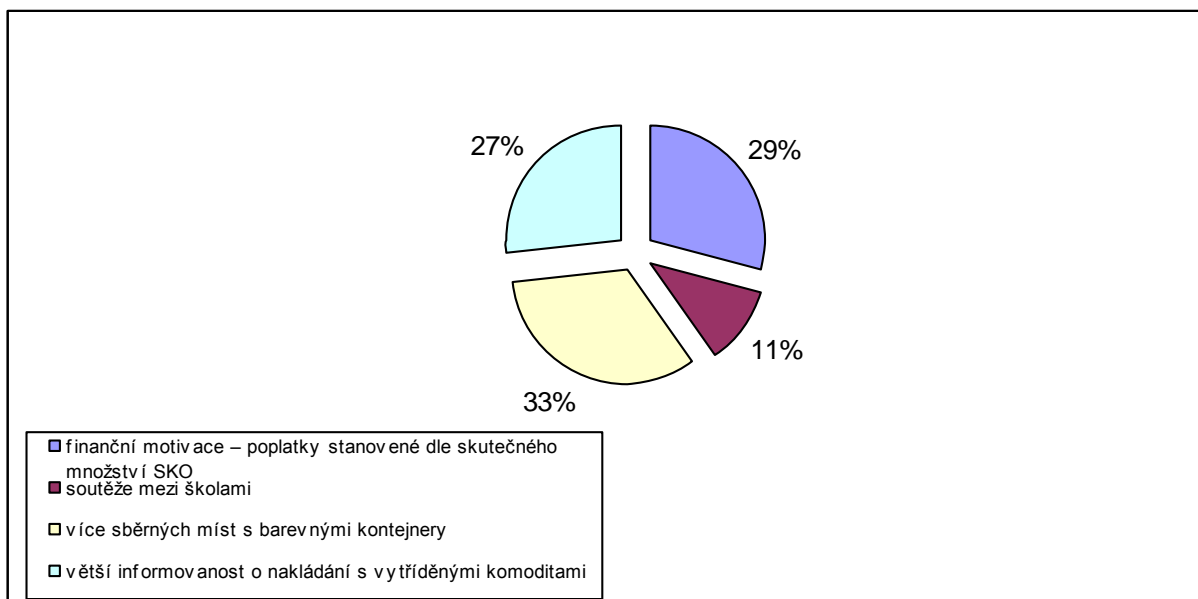
Graf 22: Forma předání informací

V rámci tohoto šetření bylo též zjištěno, že více informací o tom co se konkrétně dále děje s vytříděnými komoditami by posloužilo i jako motivační prvek k podpoře správného třídění odpadů a to ve stejné míře jako např. finanční zvýhodnění občanů, kteří se do tohoto systému aktivně zapojují.

Graf 23: Motivace k správnému nakládání s KO

V rámci SO ORP na základě realizace projektu "Podpora MOS" byly již nyní spuštěny některé programy, které by měly kampaň odstartovat a vhodným způsobem šířit osvětu týkající se třídění odpadů. Jsou to zejména programy společnosti EKO-KOM, a.s. Prvním je výukový program "Tonda Obal na cestách", jež byl nebo v brzké době bude realizován ve všech základních školách SO ORP (včetně ZŠ Praktická), stejně jako na víceletém gymnáziu. Druhým programem je realizace výstavy "Brána recyklace", která během měsíce října putovala mezi obcemi v území SO ORP.

Vzhledem k připravovaným změnám v nakládání s BRKO bude nezbytné získat ke spolupráci též občany. Na jejich motivaci a osobní zodpovědnosti bude v podstatě záviset úspěch celého projektu.

5.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech

Tabulka 149: Přehled cílů k problémovému okruhu - Nedořešená problematika nakládání s biologicky rozložitelným komunálním odpadem

Číslo a název cíle	1.1. Vybudování společné kompostárny
Zapojené obce	Česká Třebová, Přívrat, Semanín, Třebovice, Rybník
Koordinátor	Starosta - Česká Třebová
Popis a odůvodnění	Cíl souvisí s problémovým okruhem, který se zabývá nakládáním s bioodpady. V současné době není tato problematika zcela dořešena. V území je sice možnost odevzdání bioodpadu ve sběrném dvoře a 2x do roka (jaro, podzim) jsou přistavovány velkokapacitní kontejnery na svoz bioodpadu ze zahrad občanů České Třebové a majitelů rekreačních objektů. Nicméně chybí koncové zařízení pro materiálové využití této komodity. Vzhledem k typu zástavby v menších obcích SO ORP lze předpokládat, že občané často využívají možnosti kompostování ve vlastním zahradním kompostéru. Vzhledem k legislativním změnám, které by měly nastat od roku 2015 je nutno nakládání s BRKO řešit systematictěji. Česká Třebová má připraven projekt na výstavbu kompostárny s fermentory. Předpokládá se její výstavba na části skládky TKO Třebovice, která je provozována společností Eko Bi s.r.o., jejímž 100% vlastníkem je město Česká Třebová.
Hlavní opatření	A.1. Analýza <ul style="list-style-type: none"> - Právní: Zpracování možností řešení v souladu s platnou legislativou - Ekonomická: Rozbor ekonomické náročnosti projektu

	<p>B.1. Nastavení parametrů</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stanovení priorit pro zadávací řízení - Aktualizace stávající koncepce projektu - Zmapování ekonomiky provozu kompostárny z hlediska konkurenčních zařízení v okolí a nastavení případné efektivní kapacity zařízení <p>C. 1. Výběr ekonomicky efektivní svozové společnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Příprava a realizace společného výběrového řízení
Název indikátorů k hodnocení cíle	<ul style="list-style-type: none"> - Vybudování společné kompostárny (ano/ne) - Počet obcí zapojených do projektu (počet) - Množství vyříděného biologicky rozložitelného komunálního odpadu (t)
Číslo a název cíle	1.2. Zahájení sběru a svozu biologicky rozložitelného komunálního odpadu z domácností
Zapojené obce	Česká Třebová, Přívrat, Semanín, Třebovice, Rybník
Koordinátor	Starosta - Česká Třebová
Popis a odůvodnění	Cíl souvisí s problémovým okruhem - Nedořešená problematika nakládání s biologicky rozložitelným komunálním odpadem a je nezbytným opatřením pro možnost zahájení provozu kompostárny. V současné době je veškerý bioodpad z domácností ukládán na skládku. Po zahájení provozu kompostárny budou sběrná místa na tříděný odpad rozšířena o hnědé nádoby na bioodpad, kam budou moci obyvatelé odkládat tento druh odpadu. Celému procesu bude předcházet intenzivní informační kampaň, kde budou občané informováni o pravidlech nakládání s BRKO.
Hlavní opatření	<p>A.1. Analýza</p> <ul style="list-style-type: none"> - Právní: Zpracování možností řešení svozu v souladu s platnou legislativou - Ekonomická: Rozbor ekonomické náročnosti projektu <p>B.1. Nastavení parametrů</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stanovení priorit - Příprava projektu na zajištění dostatečného počtu svozových vozů, nádob na BRKO a dalších nezbytných náležitostí <p>C. 1. Stanovení způsobu spolupráce</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jednání se starosty obcí v území
Název indikátorů k hodnocení cíle	<ul style="list-style-type: none"> - Zavedení svozu a nakládání s bioodpady (ano/ne) - Počet sběrných míst na bioodpady (na začátku 0/na konci xy) - Množství vyříděného bioodpadu (t)

Tabulka 150: Přehled cílů k problémovému okruhu - Nedostatečná informovanost občanů

Číslo a název cíle	2.1. Realizace informační kampaně pro širokou veřejnost
Zapojené obce	Česká Třebová, Semanín, Přívrat, Rybník, Třebovice
Koordinátor	Starosta - Česká Třebová
Popis a odůvodnění	Cíl souvisí s problémovým okruhem - Nedostatečná informovanost občanů. Nezbytnou součástí k zajištění správného nakládání s odpady je průběžné kvalitní předávání informací občanům, jichž se tento proces bezprostředně týká. Vhodnou formou jsou informace předané prostřednictvím obecního zpravodaje, besedy s odborníky, realizace různých populárně

	naučných programů pořádaných např. neziskovými organizacemi zabývajícími se ekologickou výchovou. K dosažení co nejlepších výsledků je vhodné zajistit předání podobných informací v celém území SO ORP. Je třeba podávat tyto informace srozumitelnou formou a v dostatečné četnosti tak, aby se tato problematika dostala do obecného povědomí (spolupráce s médii, odborem životního prostředí, NNO, školy,...)
Hlavní opatření	A.1. Analýza <ul style="list-style-type: none"> - Ekonomická: Rozbor ekonomické náročnosti projektu B.1. Nastavení parametrů <ul style="list-style-type: none"> - Stanovení priorit C. 1. Stanovení způsobu a forem spolupráce <ul style="list-style-type: none"> - Jednání se starosty, NNO, médii, odborem životního prostředí, společností zabývajících se nakládáním s odpady
Název indikátorů k hodnocení cíle	<ul style="list-style-type: none"> - Počet zrealizovaných besed (na začátku xy/na konci xy) - Počet publikovaných článků (na začátku xy/na konci xy) - Počet vzdělávacích workshopů a exkurzí pro veřejnost (na začátku xy/na konci xy)
Číslo a název cíle	2.2. Realizace osvětových programů pro MŠ, ZŠ a SŠ
Zapojené obce	Česká Třebová, Semanín, Přívrat, Rybník, Třebovice
Koordinátor	Starosta - Česká Třebová
Popis a odůvodnění	Cíl souvisí s problémovým okruhem - Nedostatečná informovanost občanů. Je obecně známo, že nejlépe dospělé ovlivňují jejich děti, proto je dobré směřovat informační kampaň na tuto cílovou skupinu. Vhodná je iniciace zapojení jednotlivých škol do nejrůznějších ekologických soutěží a programů (Recyklohraní, Ekohrátky,...). Realizace vzdělávacích programů např. Tonda Obal na cestách (spol. EKO-KOM, a.s.). Vhodným doplňkem je pak využití odpadových materiálů při výtvarných činnostech, pracovním vyučováním, apod. Vhodná je opět spolupráce s NNO zaměřenými na ekologickou výchovu.
Hlavní opatření	A.1. Analýza <ul style="list-style-type: none"> - Ekonomická: Rozbor ekonomické náročnosti projektu B.1. Nastavení parametrů <ul style="list-style-type: none"> - Stanovení priorit C. 1. Stanovení způsobu a forem spolupráce <ul style="list-style-type: none"> - Jednání se starosty, NNO, médii, odborem životního prostředí, společností zabývajících se nakládáním s odpady
Název indikátorů k hodnocení cíle	<ul style="list-style-type: none"> - Počet zrealizovaných vzdělávacích programů pro školy (na začátku xy/na konci xy) - Počet zúčastněných žáků na osvětových programech (na začátku xy/na konci xy)

5.2.4. Indikátory

Tabulka 151: Přehled indikátorů k problémovému okruhu 1.

Indikátor výsledku	1.1. Materiálové využití bioodpadu		
Číslo a název problémového okruhu	1.Nedořešená problematika nakládání s biologicky rozložitelným komunálním odpadem		
Měrná jednotka	%		
Správce měřítka	Vedoucí odboru životního prostředí SO ORP Česká Třebová		
Roky	2014	2018	2020
Plán (cílový stav)	x	40 %	46 %
Skutečnost	16%	x	x
Popis měřítka: Indikátor umožňuje sledovat materiálové využití biologicky rozložitelného odpadu. Cílem je jeho zvyšování.			
Metodika a výpočet: Podíl materiálově využitého biologicky rozložitelného odpadu (200201) a biologicky rozložitelného odpadu z kuchyní a stravoven (200108) v dané časové periodě (množství materiálově využitého bioodpadu/ celkové množství bioodpadu x 100)			
Zdroj čerpání dat: Odbor životního prostředí SO ORP Česká Třebová			
Perioda vyhodnocování měřítka: 1 rok			

Tabulka 152: Přehled indikátorů k cíli 1.1.

Číslo a název indikátoru	1.1.1. Realizace záměru vybudování společné kompostárny		
Číslo a název cíle	1.1. Vybudování společné kompostárny		
Měrná jednotka	A/N		
Správce měřítka	Vedoucí odboru rozvoje města a investic SO ORP Česká Třebová		
Roky	2014	2018	2020
Plán (cílový stav)	x	x	A
Skutečnost	x	x	x
Popis měřítka: Indikátor umožňuje sledovat, zda byla skutečně kompostárna vybudována.			
Metodika a výpočet: Sledování skutečnosti, zda došlo k naplnění záměru výstavby kompostárny			
Zdroj čerpání dat: Odbor rozvoje města a investic SO ORP Česká Třebová			
Perioda vyhodnocování měřítka: 2 roky			

Číslo a název indikátoru	1.1.2. Počet zapojených obcí		
Číslo a název cíle	1.1. Vybudování společné kompostárny		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Vedoucí odpadového hospodářství – Eko Bi, s.r.o.		
Roky	2014	2018	2020
Plán (cílový stav)	x	x	5
Skutečnost	0	x	x
Popis měřítka: Indikátor umožňuje sledovat počet obcí, které se zapojily do společného systému nakládání s bioodpady. Indikátor by se měl zvyšovat.			
Metodika a výpočet: Souhrnný počet všech obcí zapojených do systému			
Zdroj čerpání dat: Vedoucí odpadového hospodářství – Eko Bi, s.r.o.			
Perioda vyhodnocování měřítka: 1 rok			
Číslo a název indikátoru	1.1.3. Množství vytříděného biologicky rozložitelného komunálního odpadu		
Číslo a název cíle	1.1. Vybudování společné kompostárny		
Měrná jednotka	t		
Správce měřítka	Vedoucí odpadového hospodářství - Eko Bi, s.r.o.		
Roky	2014	2018	2020
Plán (cílový stav)		8 363,25t	10 872,23t
Skutečnost	6 195,81t	x	x
Popis měřítka: Indikátor umožňuje sledovat skutečné množství (t) vytříděného bioodpadu v zapojených obcích. Využitím bioodpadu by se mělo snížit množství SKO ukládaného na skládky. Hodnota indikátoru by se měla postupně zvyšovat až dosáhne maxima.			
Metodika a výpočet: Celkové množství vytříděného bioodpadu v dané časové periodě			
Zdroj čerpání dat: Vedoucí odpadového hospodářství - Eko Bi, s.r.o.			
Perioda vyhodnocování měřítka: 1 rok			

Tabulka 153: Přehled indikátorů k cíli 1.2.

Číslo a název indikátoru	1.2.1. Zavedení sběru a svozu bioodpadu
Číslo a název cíle	1.2. Zahájení sběru a svozu biologicky rozložitelného komunálního odpadu z domácností
Měrná jednotka	A/N
Správce měřítka	Vedoucí odboru životního prostředí SO ORP Česká Třebová

Roky	2014	2018	2020
Plán (cílový stav)	x	x	A
Skutečnost	x	x	x

Popis měřítka: Indikátor umožňuje sledovat, zda-li bylo zavedení svozu bioodpadu realizováno.

Metodika a výpočet: Sledování skutečnosti, zda skutečně došlo k zavedení sběru a svozu bioodpadu

Zdroj čerpání dat: Odbor životního prostředí SO ORP Česká Třebová

Perioda vyhodnocování měřítka: 2 roky

Číslo a název indikátoru	1.2.2. Počet sběrných míst na bioodpad
Číslo a název cíle	1.2. Zahájení sběru a svozu biologicky rozložitelného komunálního odpadu z domácností
Měrná jednotka	Počet
Správce měřítka	Vedoucí odboru rozvoje města a investic SO ORP Česká Třebová

Roky	2014	2018	2020
Plán (cílový stav)	x	x	84
Skutečnost	x	x	x

Popis měřítka: Indikátor umožňuje sledovat dostupnost sběrných míst určených na bioodpad v rámci SO ORP Česká Třebová.

Metodika a výpočet: Souhrnný počet sběrných míst s nádobami na bioodpad

Zdroj čerpání dat: Odbor rozvoje města a investic SO ORP Česká Třebová

Perioda vyhodnocování měřítka: 1 rok

Číslo a název indikátoru	1.2.3. Množství vytříděného bioodpadu
Číslo a název cíle	1.2. Zahájení sběru a svozu biologicky rozložitelného komunálního odpadu z domácností
Měrná jednotka	t
Správce měřítka	Vedoucí odpadového hospodářství - Eko Bi, s.r.o.

Roky	2014	2018	2020
Plán (cílový stav)		8 363,25t	10 872,23t
Skutečnost	6 195,81t	x	x

Popis měřítka: Indikátor umožňuje sledovat skutečné množství (t) vytříděného bioodpadu v zapojených obcích. Využitím bioodpadu by se mělo snížit množství SKO ukládaného na skládky. Hodnota by se měla postupně zvyšovat až dosáhne maxima.

Metodika a výpočet: Souhrn množství produkce vytříděného bioodpadu v dané časové periodě (nutné je evidovat bioodpad pod katalogovým číslem 200201).

Zdroj čerpání dat: Eko Bi, s.r.o.

Perioda vyhodnocování měřítka: 1 rok

Tabulka 154: Přehled indikátorů k problémovému okruhu 2.

Indikátor výsledku	2.1. Celkový počet zrealizovaných osvětových programů v rámci MOS		
Číslo a název problémového okruhu	2. Nedostatečná informovanost občanů		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Vedoucí odboru životního prostředí SO ORP Česká Třebová		
Roky	2014	2018	2020
Plán (cílový stav)	x	2	10
Skutečnost	2	x	x
Popis měřítka: Dosud byly osvětové programy realizovány v jednotlivých obcích individuálně. Ve většině případů zejména v MŠ a ZŠ, popřípadě prostřednictvím místního zpravodaje. MOS by měla sjednotit směřování těchto programů tak, aby byl systém nakládání s odpady nastaven ve všech obcích SO ORP podobně. Indikátor umožňuje sledovat realizaci osvětové kampaně v rámci MOS. Konkrétně počet všech osvětových programů.			
Metodika a výpočet: Souhrnný počet realizovaných osvětových programů			
Zdroj čerpání dat: Odbor životního prostředí SO ORP Česká Třebová			
Perioda vyhodnocování měřítka: 1 rok			
Indikátor výsledku	2.2. Počet zapojených obcí do realizace osvětové kampaně		
Číslo a název problémového okruhu	2. Nedostatečná informovanost občanů		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Vedoucí odboru životního prostředí SO ORP Česká Třebová		
Roky	2014	2018	2020
Plán (cílový stav)	x	5	5
Skutečnost	5	x	x
Popis měřítka: Dosud byly osvětové programy realizovány v jednotlivých obcích individuálně. Ve většině případů zejména v MŠ a ZŠ, popřípadě prostřednictvím místního zpravodaje. MOS by měla sjednotit směřování těchto programů tak, aby byl systém nakládání s odpady nastaven ve všech obcích SO ORP podobně. Měřítka umožňuje sledovat aktivní zapojení obcí do realizace osvětové kampaně.			
Metodika a výpočet: Souhrnný počet zapojených obcí do realizace osvětové kampaně			
Zdroj čerpání dat: Odbor životního prostředí SO ORP Česká Třebová			
Perioda vyhodnocování měřítka: 1 rok			

Tabulka 155: Přehled indikátorů k cíli 2.1.

Číslo a název indikátoru	2.1.1. Počet zrealizovaných besed		
Číslo a název cíle	2.1. Realizace informační kampaně pro širokou veřejnost		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Vedoucí odboru životního prostředí SO ORP Česká Třebová		
Roky	2014	2018	2020

Plán (cílový stav)	x	2	10
Skutečnost	1	x	x

Popis měřítka: Dotazníkovým šetřením v území byl zjištěn zájem občanů o bližší informace týkající se problematiky nakládání s odpady. Jednou z preferovaných možností předání těchto informací byly vybrány besedy. Měřítka umožňuje sledovat počet besed zrealizovaných v rámci MOS v dané časové periodě.

Metodika a výpočet: Součet všech v rámci MOS zrealizovaných besed v území

Zdroj čerpání dat: Odbor životního prostředí SO ORP Česká Třebová

Perioda vyhodnocování měřítka: 1 rok

Číslo a název indikátoru	2.1.2. Počet publikovaných článků		
Číslo a název cíle	2.1. Realizace informační kampaně pro širokou veřejnost		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Vedoucí odboru životního prostředí SO ORP Česká Třebová		
Roky	2014	2018	2020
Plán (cílový stav)	x	12	100
Skutečnost	1	x	x

Popis měřítka: Dotazníkovým šetřením v území byl zjištěn zájem občanů o bližší informace týkající se problematiky nakládání s odpady. Vzhledem k pravidelnému vydávání obecních zpravodajů, jež se těší velké oblíbenosti občanů ORP, je vhodné tyto články publikovat zde. Měřítka umožňuje sledovat počet publikovaných článků týkajících se problematiky nakládání s odpady vydaných v rámci MOS v dané časové periodě.

Metodika a výpočet: Souhrnný počet všech publikovaných článků v rámci MOS

Zdroj čerpání dat: Odbor životního prostředí SO ORP Česká Třebová

Perioda vyhodnocování měřítka: 1 rok

Číslo a název indikátoru	2.1.3. Počet vzdělávacích workshopů a exkurzí pro veřejnost		
Číslo a název cíle	2.1. Realizace informační kampaně pro širokou veřejnost		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Vedoucí odboru životního prostředí SO ORP Česká Třebová		
Roky	2014	2018	2020
Plán (cílový stav)	x	3	7
Skutečnost	1	x	x

Popis měřítka: Dotazníkovým šetřením v území byl zjištěn zájem občanů o bližší informace týkající se problematiky nakládání s odpady. Měřítka umožňuje sledovat počet vzdělávacích workshopů a exkurzí týkajících se problematiky nakládání s odpady pořádaných v rámci MOS v dané časové periodě.

Metodika a výpočet: Souhrnný počet všech vzdělávacích workshopů v rámci MOS

Zdroj čerpání dat: Odbor životního prostředí SO ORP Česká Třebová

Perioda vyhodnocování měřítka: 1 rok

Tabulka 156: Přehled indikátorů k cíli 2.2.

Číslo a název indikátoru	2.2.1. Počet zrealizovaných vzdělávacích programů pro školy		
Číslo a název cíle	2.2. Realizace osvětových programů pro MŠ, ZŠ a SŠ		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Vedoucí odboru životního prostředí SO ORP Česká Třebová		
Roky	2014	2018	2020
Plán (cílový stav)	x	3	8
Skutečnost	1	x	x
Popis měřítka: Důležitým článkem šíření osvěty jsou děti z MŠ a žáci ZŠ, kteří jsou k těmto informacím otevření a svým přístupem mohou ovlivnit i další členy vlastní rodiny. Měřítka umožňuje sledovat počet zrealizovaných programů v MŠ a ZŠ SO ORP.			
Metodika a výpočet: Souhrnný počet zrealizovaných programů v MŠ a ZŠ v rámci SO ORP			
Zdroj čerpání dat: Odbor životního prostředí SO ORP Česká Třebová			
Perioda vyhodnocování měřítka: 1 rok			
Číslo a název indikátoru	2.2.2. Počet zúčastněných dětí a žáků na osvětových programech		
Číslo a název cíle	2.2. Realizace osvětových programů pro MŠ, ZŠ a SŠ		
Měrná jednotka	%		
Správce měřítka	Vedoucí odboru životního prostředí SO ORP Česká Třebová		
Roky	2014	2018	2020
Plán (cílový stav)	x	60 %	80 %
Skutečnost	40 %	x	x
Popis měřítka: Důležitým článkem šíření osvěty jsou děti z MŠ a žáci ZŠ, kteří jsou k těmto informacím otevření a svým přístupem mohou ovlivnit i další členy vlastní rodiny. Měřítka umožňuje sledovat počet dětí a žáků zúčastněných na těchto osvětových programech.			
Metodika a výpočet: Procentuální podíl všech dětí a žáků, jež se programu účastnili			
Zdroj čerpání dat: ZŠ a MŠ prezenční listina, třídní kniha			
Perioda vyhodnocování měřítka: 1 rok			

5.3. Pravidla pro řízení strategie

5.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Tabulka 157: Složení řídící skupiny

Složení řídící skupiny	
Jaroslav Zedník	starosta obce Česká Třebová
JUDr. Marie Chalupová	starostka obce Semanín
Ing. Jan Stránský	starosta obce Přívrat
Jiří Hrdlička	starosta obce Rybník
Libor Gremlica	starosta obce Třebovice

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Tabulka 158: Správci cílů

Správci cílů		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1.	Vybudování společné kompostárny	Starosta obce Česká Třebová
1.2.	Zahájení sběru a svozu biologicky rozložitelného komunálního odpadu z domácností	Starosta obce Česká Třebová
2.1.	Realizace informační kampaně pro širokou veřejnost	Starosta obce Česká Třebová
2.2.	Realizace osvětových programů pro MŠ, ZŠ a SŠ	Starosta obce Česká Třebová

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Tabulka 159: Gestoři indikátorů

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
1.1.	Materiálové využití bioodpadu	Vedoucí odboru životního prostředí
1.1.1.	Realizace záměru vybudování společné kompostárny	Vedoucí odboru rozvoje města a investic
1.1.2.	Počet zapojených obcí	Vedoucí odpadového hospodářství - Eko Bi, s.r.o.
1.1.3.	Množství vytríděného biologicky rozložitelného komunálního odpadu	Vedoucí odpadového hospodářství - Eko Bi, s.r.o.
1.2.1.	Zavedení sběru a svozu bioodpadu	Vedoucí odboru životního prostředí
1.2.2.	Počet sběrných míst na bioodpad	Vedoucí odboru rozvoje města a investic
1.2.3.	Množství vytríděného bioodpadu	Vedoucí odpadového hospodářství - Eko Bi, s.r.o.
2.1.	Celkový počet zrealizovaných osvětových programů v rámci MOS	Vedoucí odboru životního prostředí
2.2.	Počet zapojených obcí do realizace osvětové kampaně	Vedoucí odboru životního prostředí
2.1.1.	Počet zrealizovaných besed	Vedoucí odboru životního prostředí
2.1.2.	Počet publikovaných článků	Vedoucí odboru životního prostředí
2.1.3.	Počet vzdělávacích workshopů a exkurzí pro veřejnost	Vedoucí odboru životního prostředí
2.2.1.	Počet zrealizovaných vzdělávacích programů pro školy	Vedoucí odboru životního prostředí
2.2.2.	Počet zúčastněných dětí a žáků na osvětových programech	Vedoucí odboru životního prostředí

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 3.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka 160: Hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1.-3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1.-2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

5.3.2. Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídící skupině. Řídící skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

5.3.3. Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, postupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Tabulka 161: Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

Čtvrtletí	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														
Akční plán na r. 2017														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Tabulka 162: Vzor tabulky akčního plánu

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů. Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Přípravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

5.4. Závěr a postup zpracování

5.4.1. Shrnutí

Než shrneme veškeré kroky, jež byly v procesu tvorby návrhové části provedeny je nezbytné uvést, že při stanovení jednotlivých částí bylo čerpáno nejen z výstupů analytické části tohoto dokumentu, ale i z rozhovorů vedených přímo se zástupci jednotlivých obcí v šetřeném území a byly tedy zohledněny i jejich přání a potřeby jež se řešených témat dotýkají.

V oblasti odpadového hospodářství byly aktuálně shledány rezervy v systému nakládání s biologicky rozložitelným komunálním odpadem a taktéž v oblasti informování občanů o správném nakládání s odpady. Z toho důvodu byly vybrány níže uvedené problémové okruhy. Ke každému problémovému okruhu byly následně přiřazeny i cíle, a to téměř pro každý z problémových okruhů dva (viz. tab. 153). Aby bylo zajištěno, že se s těmito cíli bude dále pracovat, lépe řečeno, že budou v území učiněna taková opatření, která povedou k naplnění jednotlivých cílů, byl pro každý vybrán též správce cíle. Prostředkem pro

vyhodnocení skutečnosti, zda jsou vytyčené cíle skutečně naplňovány jsou tzv. indikátory. Jedná se o dobře dostupné a snadno měřitelné údaje, které mají nějakou vypovídající hodnotu o jevech (skutečnostech, objemech, počtech apod.), jež byly v průběhu naplňování cíle měněny. V rámci prací na návrhové části byly stanoveny jednak indikátory výsledku – jež souvisí přímo s problémovými okruhy a jednak indikátory výstupu, jež mají vazbu na stanovené cíle. Přehled těchto měřítek a jejich konkrétní provázanost s jednotlivými okruhy a cíli opět znázorňuje níže uvedená tabulka (tab. 163).

Tabulka 163: Přehled problémových okruhů, cílů a indikátorů

Problémové okruhy	
1. Nedořešená problematika nakládání s biologicky rozložitelným komunálním odpadem	2. Nedostatečná informovanost občanů
Indikátor výsledku	
1.1. Materiálové využití bioodpadu	2.1. Celkový počet zrealizovaných osvětových programů v rámci MOS
	2.2. Počet zapojených obcí do realizace osvětové kampaně
Cíle	
1.1. Vybudování společné kompostárny	2.1. Realizace informační kampaně pro širokou veřejnost
1.2. Zahájení sběru a svozu biologicky rozložitelného komunálního odpadu z domácností	2.2. Realizace osvětových programů pro MŠ, ZŠ a SŠ
Indikátory výstupu	
1.1.1. Realizace záměru vybudování společné kompostárny	2.1.1. Počet zrealizovaných besed
1.1.2. Počet zapojených obcí	2.1.2. Počet publikovaných článků
1.1.3. Množství vytríděného biologicky rozložitelného komunálního odpadu	2.1.3. Počet vzdělávacích workshopů a exkurzí pro veřejnost
1.2.1. Zavedení sběru a svozu bioodpadu	2.2.1. Počet zrealizovaných vzdělávacích programů pro školy
1.2.2. Počet sběrných míst na bioodpad	2.2.2. Počet zúčastněných dětí a žáků na osvětových programech
1.2.3. Množství vytríděného bioodpadu	

5.4.2. Popis postupu tvorby strategie

Tato strategie byla v průběhu cca jednoho roku zpracována realizačním týmem projektu Systémová podpora meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností, s výraznou podporou odborného a právního týmu téhož projektu. Realizační tým tvořily dva členové, a sice: pracovník analýzy a strategie a asistentka. Samotné tvorbě strategie předcházela důkladná analýza situace v území. Proběhla jednání s vedoucí odboru životního prostředí a pracovníkem zodpovědným za oblast odpadového hospodářství MěÚ Česká Třebová, se zástupci svozových společností v území i mimo něj, stejně jako se starosty jednotlivých obcí SO ORP. Na základě zmiňované analýzy, jež je k nahlédnutí v úvodu tohoto dokumentu a též z výstupů jednotlivých jednání byl vytvořen tzv. Nástin opatření, který posloužil coby stavební kámen celé strategie.

Po té co byla týmem odborníků schválena analytická část dokumentu, spolu s předloženým Nástinem opatření, mohl realizační tým začít s prací na části strategické. Prvním úkolem bylo pojmenovat stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout, tedy vytvořit VIZI. Prvotní návrh VIZE vytvořil realizační tým. Tento svůj návrh rozeslal starostům zapojených obcí v území spolu s pozváním ke společnému setkání na němž byla formou brainstormingu VIZE dále rozvíjena a měněna, až získala svou finální podobu. Na základě analytické části a Návrhu opatření byla sestavena sada problémových okruhů, které jsou v souladu se zformulovanou VIZÍ pro oblast školství. Tyto problémové okruhy byly opět navrženy realizačním týmem a následně předloženy členům fokusní skupiny k dalšímu projednání. Tuto tvořili starostové zapojených obcí a měla tedy pět členů. Pro každý problémový okruh byla členy realizačního týmu připravena stručná informace, jak se k návrhu dospělo. Čerpáno bylo zejména ze základních závěrů analytické části a SWOT analýzy a to tak, aby problémové okruhy vycházely z uvedených slabých stránek území. Po projednání navržených problémových okruhů fokusní skupinou, byly vybrány tři s nimiž měli starostové zapojených obcí zájem dále pracovat.

Další část tvorby strategie byla věnována vymezení cílů. Tyto cíle budou naplňovány souhrnem dílčích opatření, prostřednictvím tzv. akčních plánů. Pro každý ze zvolených problémových okruhů byly realizačním týmem vydefinovány cíle, jež tým opět předložil k připomínkování „Shromáždění starostů“ obcí SO ORP Česká Třebová na společném setkání. Tyto cíle byly formulovány v souladu s tzv. pravidlem SMART. Dle tohoto pravidla je nezbytné dodržet, aby každý cíl byl:

- **S** = specifický (přesně popsán)
- **M** = měřitelný (lze k němu přiřadit indikátory)
- **A** = ambiciózní (překonat stávající bariéry)
- **R** = realistický (reálně nastavený)
- **T** = termínově orientovaný (nutné brát v úvahu časové období)

Z předložených návrhů cílů byly starosty vybrány ty, které se jim pro danou oblast zdály nejvhodnější. Celkem bylo pro oblast odpadového hospodářství vybráno pět dílčích cílů. Roli gestora všech cílů vzal na svá bedra starosta jádrové obce SO ORP. Jeho úkolem bude iniciovat v území takové kroky, které povedou k naplnění stanoveného cíle a sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je tohoto cíle též dosahováno. Samozřejmě bude i komunikovat s kolegy v území a motivovat je k zapojení se do aktivit spojených s realizací jednotlivých opatření atd.

Kontrolním nástrojem pro změření úspěšnosti nastavené strategie jsou indikátory. Tyto indikátory byly realizačním týmem vybrány a přiřazeny jak k problémovým okruhům (indikátory výsledku), tak k cílům (indikátory výstupu). Pravidlem pro výběr indikátorů byla jejich měřitelnost a snadno zjištělná hodnota. Všechny navržené indikátory byly diskutovány s odborníky. Jednalo se o vedoucí dotčených odborů na MěÚ Česká Třebová. Z jejich řad pak realizační tým vybral správce jednotlivých měřítek, kteří vždy k určitému datu dodají potřebné údaje správci cílů. Tyto hodnoty poslouží k zhodnocení úspěchů a neúspěchů v rámci implementace strategie. Posledním úkolem realizačního týmu bude vytvoření první verze akčního plánu pro realizaci strategie. Tato část bude opět realizačním týmem pouze navržena a poté projednána se starosty zapojených obcí. Výstupy z tohoto jednání budou v rámci uvedených opatření zohledněny. Taktéž zde bude dohodnuta časová perioda pro aktualizaci akčního plánu, tak aby zůstal dokumentem jehož prostřednictvím bude možné stanovené cíle naplnit.

5.5. Přílohy

5.5.1. Grafické výstupy zpracované v rámci analytické části

Vzhledem k dostupnosti datových zdrojů v oblasti odpadového hospodářství nebylo možno pracovat v časové řadě 2008 až 2012 s daty o produkci a nakládání s odpady, které pochází pouze od obcí a jejich občanů. Proto tabulky obsahují data o produkci a nakládání s odpady jak od obcí a jejich občanů, tak od firem a společností, produkujících odpady v SO ORP. Měrné produkce na obyvatele SO ORP jsou pak počítány z produkce jednotlivých druhů odpadů od obcí i firem a společností. Nejsou tedy ukazatelem, znázorňujícím, kolik odpadů produkuje občan jako takový, ale spíše odrazem míry produkce jednotlivých druhů odpadů za celé SO ORP, vyjádřené na jednoho obyvatele.

Hodnoty datové základny za rok 1995 a 2000 (v tabulkách zkráceně „DZ“) za území SO ORP jako správní celek neexistují. Vzhledem k tomu, že do roku 2001 neexistoval současný Katalog odpadů, byla datová základna stanovena pouze teoreticky na základě výpočtu. Důvodem přepočtu datové základny za území SO ORP je fakt, že relevantní data (konkrétní datové základny pro porovnání s Plánem odpadového hospodářství České republiky (dále jen POH ČR) za roky 2000 a 1995 jsou veřejně dostupná pouze za celou ČR. Datová základna pro území ČR byla proto upravena přepočtovým koeficientem daným poměrem průměrné produkce odpadů na území SO ORP za roky 2008 až 2012 vůči průměrné produkci odpadů za ČR za roky 2008 až 2012. Vzhledem k provedeným přepočtům

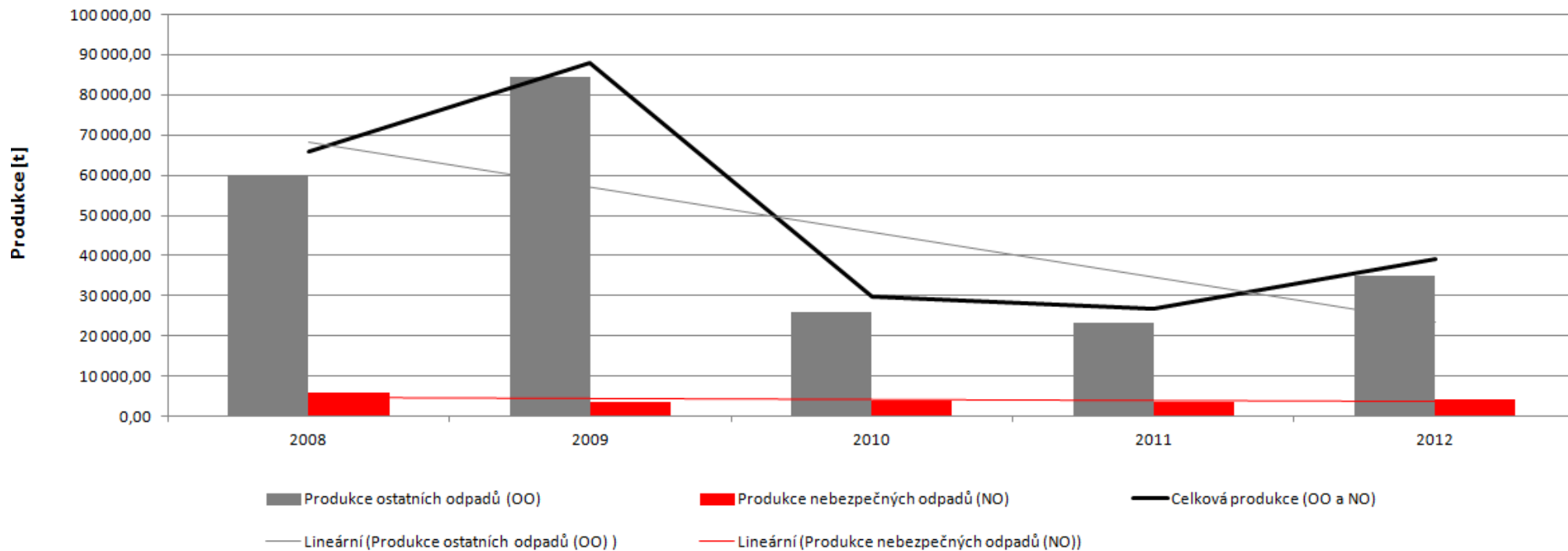
datové základy a metodice získání dat je hodnocení z hlediska plnění cílů POH ČR pouze ORIENTAČNÍM UKAZATELEM. Datová základna pro území SO ORP je tedy hypotetickým odhadem pro prodloužení časového trendu a možnosti porovnání hodnot v delší časové řadě. Tyto orientační hodnoty byly vypočteny pouze pro potřeby tohoto projektu a nelze s nimi porovnávat plnění cílů POH ČR. Vypočtená hodnota datové základny území SO ORP se nemusí přibližovat skutečné situaci v letech 1995 a 2000. Dále je důležité připustit, že zvolené vymezení území (SO ORP) je pro hodnocení plnění cílů POH ČR nevyhovující (zvláště pak pro hodnocení nakládání s odpady). Jsou proto vždy slovně hodnoceny jen trendy, které se projevují v období 2008-2012.

Příloha č. 1 - Produkce ostatních odpadů (OO) a produkce nebezpečných odpadů (NO) za období 2008 - 2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - difference oproti roku 2000	DZ pro produkcí odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012	Podíl produkce jednotlivých let k datové základně 2000 [%] ↓			
							2008	2009	2010	2011
Produkcce odpadů [t]										
Produkce ostatních odpadů (OO)	57 593,80	60 182,69	84 502,12	25 872,79	23 381,81	34 909,05	104,50	146,72	44,92	40,60
Produkce nebezpečných odpadů (NO)	6 729,37	5 787,14	3 438,24	3 861,68	3 426,59	4 318,99	86,00	51,09	57,39	50,92
	Změna produkce NO oproti DZ 2000 [%] →							-14,00	-48,91	-42,61
Celková produkce (OO a NO)	63 908,42	65 969,83	87 940,36	29 734,47	26 808,39	39 228,05	103,23	137,60	46,53	41,95
	Změna produkce odpadů oproti DZ 2000 [%] →							3,23	37,60	-53,47
Podílové ukazatele [%]		2008		2009		2010		2011		2012
Podíl ostatních odpadů na celkové produkci odpadů		91,23		96,09		87,01		87,22		88,99
Podíl nebezpečných odpadů na celkové produkci odpadů		8,77		3,91		12,99		12,78		11,01
Měrné produkce odpadů na obyvatele [kg.obyv. ⁻¹]		2008		2009		2010		2011		2012
Počet obyvatel v území ORP		18 782		18 712		18 614		18 583		18 487
Měrná produkce všech odpadů (OO a NO)		3 512,40		4 699,68		1 597,43		1 442,63		2 121,93
Měrná produkce OO		3 204,27		4 515,93		1 389,96		1 258,24		1 888,30
Měrná produkce NO		300,20	308,12		183,75		207,46		184,39	233,62
Podíl měrné produkce NO k DZ 2000 [%] →		102,64		61,21		69,11		61,42		77,82
Změna měrné produkce NO oproti DZ 2000 [%] →		2,64		-38,79		-30,89		-38,58		-22,18

/Zdroj: Počet obyvatel - www.czso.cz, <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Graf 24: Celková produkce odpadů, produkce OO a NO na území ORP za období 2008 - 2012

Příloha č. 2 - Celková produkce KO na území SO ORP za období 2008 - 2012 podrobně

Katalogové číslo odpadu	Název druhu odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
200101	Papír a lepenka (BRKO)	O	75,08	8,27	9,97	8,08	45,49
200102	Sklo	O	6,16	9,52	9,22	5,41	7,98
200108	BRO z kuchyní (BRKO)	O	0,00	0,83	0,91	5,20	5,72
200110	Oděvy (BRKO)	O	0,43	1,38	0,00	0,00	0,00
200111	Textilní materiály (BRKO)	O	0,00	0,00	1,26	0,00	1,42
200113*	Rozpouštědla	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,35
200114*	Kyseliny	N	0,35	0,04	0,03	0,04	0,19
200115*	Zásady	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200117*	Fotochemikálie	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200119*	Pesticidy	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01
200121*	Zářivky a jiný odpad obsahující rtuť	N	1,17	0,62	0,29	0,21	0,11
200123*	Vyřazená zařízení obsahující chlorfluoruhlovodíky	N	0,40	0,00	0,49	0,00	0,85
200125	Jedlý olej a tuk (BRKO)	O	1,04	0,74	0,76	0,26	1,16
200126*	Olej a tuk neuvedený pod číslem 200125	N	0,03	0,03	0,01	0,05	0,00
200127*	Barvy, tiskařské barvy, lepidla	N	1,66	1,18	1,23	2,19	3,18
200128	Barvy, tiskařské barvy, lepidla a pryskyřice neuvedené pod číslem 200127	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200129*	Detergenty obsahující nebezpečné látky	N	0,48	0,62	1,08	1,62	0,23
200130	Detergenty neuvedené pod číslem 200129	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200131*	Nepoužitelná cytostatika	N	0,02	0,01	0,02	0,02	0,02
200132*	Jiná nepoužitelná léčiva neuvedená pod číslem 200131	N	0,51	0,47	0,48	0,57	0,25

Katalogové číslo odpadu	Název druhu odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
200133*	Baterie a akumulátory, zařazené pod čísla 160601, 160602 nebo pod číslem 160603 a netříděné baterie a akumulátory obsahující tyto baterie	N	0,00	5,74	0,01	0,00	0,00
200134	Baterie a akumulátory neuvedené pod číslem 200133	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200135*	Vyřazené elektrické a elektronické zařízení obsahující nebezpečné látky neuvedené pod čísla 200121 a 200123	N	0,24	1,17	1,20	0,01	0,79
200136	Vyřazené elektrické a elektronické zařízení neuvedené pod čísla 200121, 200123 a 200135	O	1,46	0,00	4,13	1,60	0,00
200137*	Dřevo obsahující nebezpečné látky	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200138	Dřevo neuvedené pod číslem 200137 (BRKO)	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200139	Plasty	O	6,96	2,53	0,23	0,04	21,62
200140	Kovy	O	3 129,37	964,54	1 276,04	1 650,25	1 390,14
200141	Odpady z čištění komínů	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,30
200199	Další frakce jinak blíže neurčené	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200201	Biologicky rozložitelný odpad (BRKO)	O	7,67	14,59	7,79	12,20	17,70
200202	Zemina a kameny	O	0,00	0,00	143,06	4,92	461,96
200203	Jiný biologicky nerozložitelný odpad	O	1 372,57	1 265,56	1 342,16	1 252,53	922,64
200301	Směsný komunální odpad (BRKO)	O	5 253,36	4 809,73	4 956,33	4 506,70	5 151,26
200302	Odpad z tržišť (BRKO)	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200303	Uliční smetky	O	64,96	2,39	164,33	313,77	301,86
200304	Kal ze septiků a žump	O	176,67	0,00	0,00	0,00	0,00
200306	Odpad z čištění kanalizace	O	0,00	0,00	0,00	0,00	86,42
200307	Objemný odpad (BRKO)	O	1 630,35	1 725,61	1 639,89	1 739,06	707,39
200399	Komunální odpady jinak blíže neurčené	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
150101	Papírové a lepenkové obaly	O	666,65	621,25	639,48	636,62	688,66

Katalogové číslo odpadu	Název druhu odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
150102	Plastové obaly	O	243,61	172,49	208,95	197,56	214,32
150103	Dřevěné obaly	O	16,58	7,26	9,25	19,09	39,79
150104	Kovové obaly	O	3,13	1,00	1,54	2,85	0,75
150105	Kompozitní obaly	O	0,00	0,00	0,10	0,60	2,30
150106	Směsné obaly	O	0,15	0,01	0,00	0,00	0,56
150107	Skleněné obaly	O	186,30	191,99	202,74	209,03	183,82
150109	Textilní obaly	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
150110*	Obaly obsahující zbytky nebezpečných látek nebo obaly těmito látkami znečištěné	N	7,23	3,33	12,94	6,06	7,69
150111*	Kovové obaly obsahující nebezpečnou výplňovou hmotu (např. azbest) včetně prázdných tlakových nádob	N	2,63	1,10	2,09	2,44	2,05
Celková produkce KO			12 857,19	9 813,99	10 637,99	10 578,96	10 268,95
Celková produkce BRKO (vybrané kódy ze sk. 20), původní hmotnost odpadu [t]			6 967,92	6 561,15	6 616,91	6 271,51	5 930,14
Hmotnost BRKO přepočtená na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu [t]			3 094,82	2 851,82	2 891,38	2 710,68	2 755,96

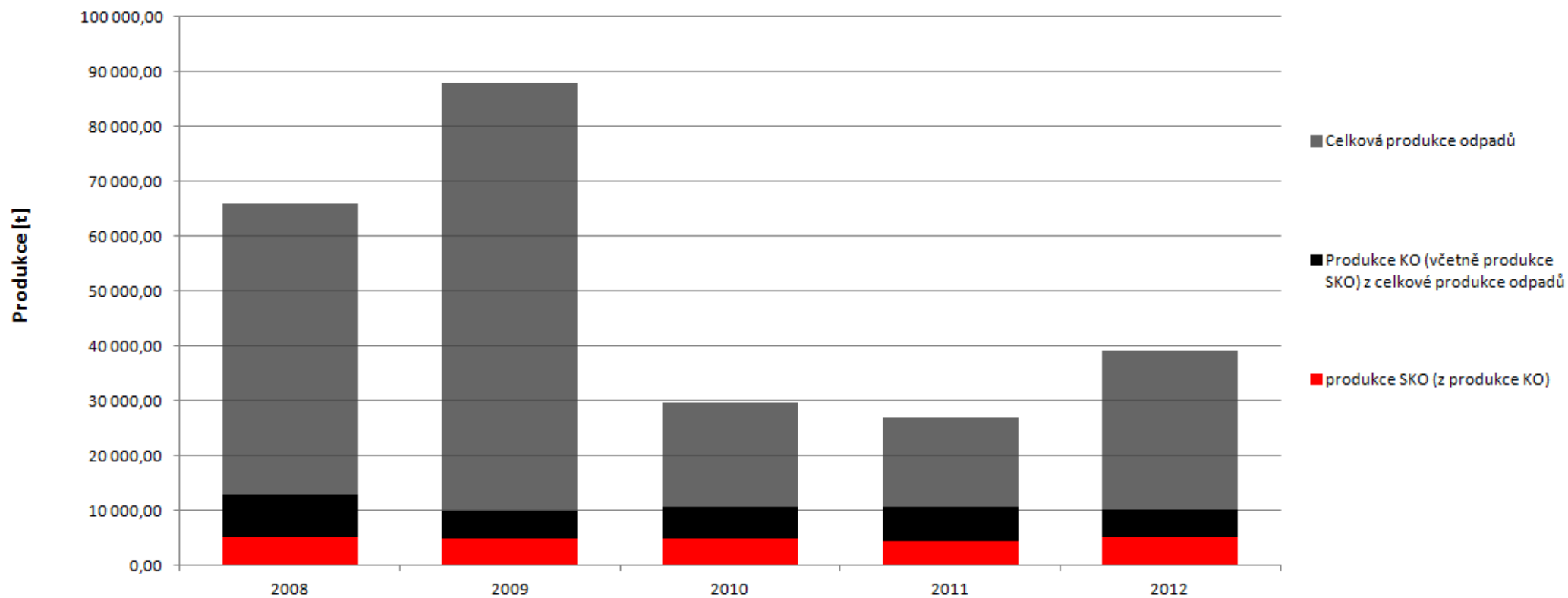
/Zdroj: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Příloha č.3 - Celková produkce odpadů na území SO ORP (produkce KO a produkce směsného komunálního odpadu (SKO)) za období 2008 - 2012

Produkce odpadů [t]	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
						2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Celková produkce odpadů	65 969,83	87 940,36	29 734,47	26 808,39	39 228,05	33,30	-66,19	-9,84	46,33
Celková produkce KO	12 857,19	9 813,99	10 637,99	10 578,96	10 268,95	-23,67	8,40	-0,55	-2,93
Celková produkce SKO	5 253,36	4 809,73	4 956,33	4 506,70	5 151,26	-8,44	3,05	-9,07	14,30
Podílové ukazatele [%]	2008		2009		2010		2011		2012
Podíl KO na celkové produkci odpadů	19,49		11,16		35,78		39,46		26,18
Podíl SKO na produkci KO	40,86		49,01		46,59		42,60		50,16
Měrné produkce odpadů [kg.obyv. ⁻¹]	2008		2009		2010		2011		2012
Počet obyvatel v území SO ORP	18 782		18 712		18 614		18 583		18 487
Měrná produkce KO	684,55		524,48		571,50		569,28		555,47
Měrná produkce SKO	279,70		257,04		266,27		242,52		278,64

/Zdroj: Počet obyvatel - www.czso.cz, <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Graf 25: Podíl KO a podíl SKO na celkové produkci odpadů na území ORP za období 2008 - 2012

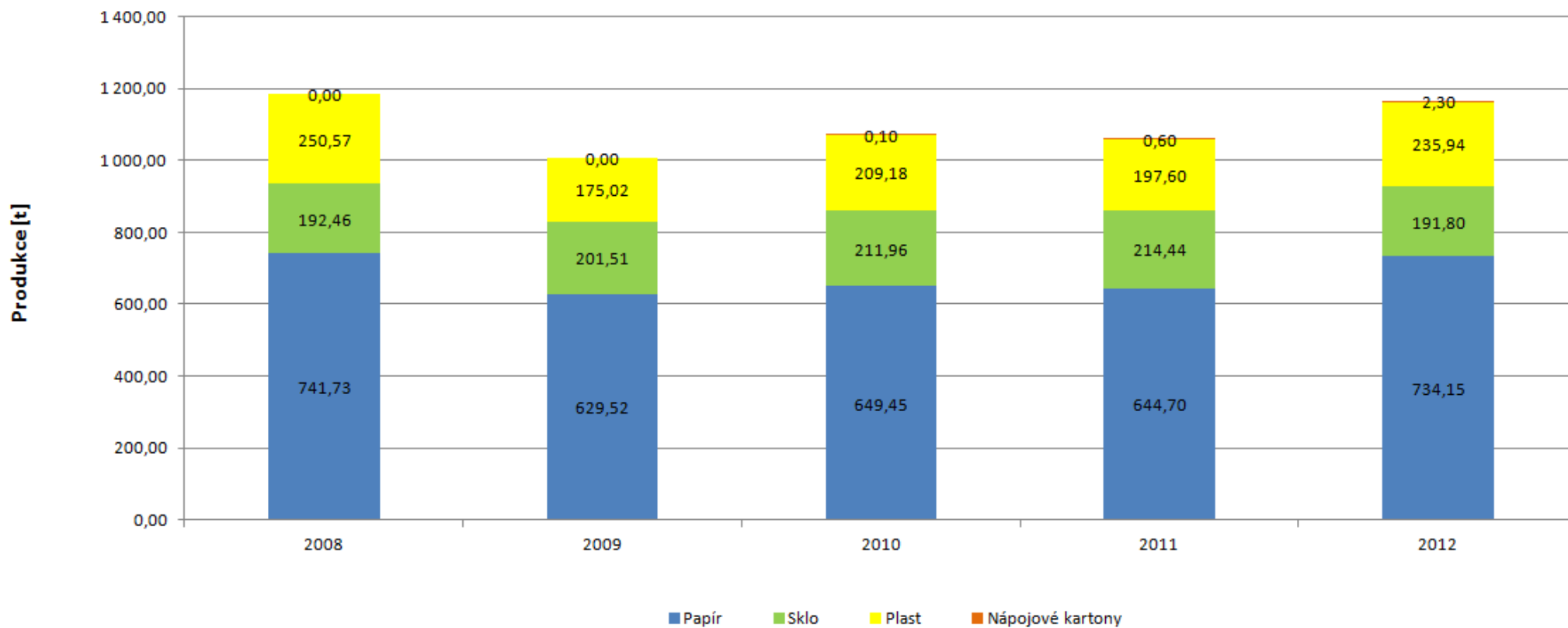

Příloha č. 4 - Separovaný sběr odpadů na území SO ORP za období 2008 - 2012

Produkce odpadů [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
							2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Papír	150101, 200101	741,73	629,52	649,45	644,70	734,15	-15,13	3,17	-0,73	13,87
Sklo	150107, 200102	192,46	201,51	211,96	214,44	191,80	4,70	5,18	1,17	-10,56
Plast	150102, 200139	250,57	175,02	209,18	197,60	235,94	-30,15	19,52	-5,54	19,41
Nápojové kartony	150105	0,00	0,00	0,10	0,60	2,30	0	0	500,00	282,83
Celkem separovaný sběr		1 184,75	1 006,05	1 070,68	1 057,33	1 164,18	-15,08	6,42	-1,25	10,11
Měrné produkce odpadů [kg.obyv. ⁻¹]		2008		2009		2010		2011		2012
Počet obyvatel v území SO ORP		18 782		18 712		18 614		18 583		18 487
Měrná produkce tříděného papíru		39,49		33,64		34,89		34,69		39,71
Měrná produkce tříděného skla		10,25		10,77		11,39		11,54		10,37
Měrná produkce tříděného plastu		13,34		9,35		11,24		10,63		12,76
Měrná produkce tříděných nápojových kartonů		0,00		0,00		0,01		0,03		0,12
Měrná produkce tříděného odpadu		63,08		53,76		57,52		56,90		62,97

/Zdroj: Počet obyvatel - www.czso.cz, <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Graf 26: Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008 - 2012

Příloha č. 5 - Celková produkce BRO na území SO ORP za období 2008 - 2012 podrobně

Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
020101	Kaly z praní a z čištění	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020103	Odpad rostlinných pletiv	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020106	Zvířecí trus, moč a hnůj (včetně znečištěné slámy), kapalné odpady, soustředované odděleně a zpracováváné mimo místo vzniku	O	575,00	2,00	0,50	0,00	0,00
020107	Odpady z lesnictví	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020201	Kaly z praní a z čištění	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020203	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	0,00	0,00	3,13	0,00	0,73
020204	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020301	Kaly z praní, čištění, loupání, odstředování a separace	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020304	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	13,05	22,76	21,29	45,74	52,94
020399	Odpady jinak blíže neurčené	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020305	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020401	Zemina z čištění a praní řepy	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020403	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020501	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	3,35	4,62	0,00	0,00	0,00
020502	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020601	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	1,12	1,16	1,72	1,96	2,31
020603	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020701	Odpad z praní, čištění a mechanického zpracování surovin	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020702	Odpad z destilace lihovin	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

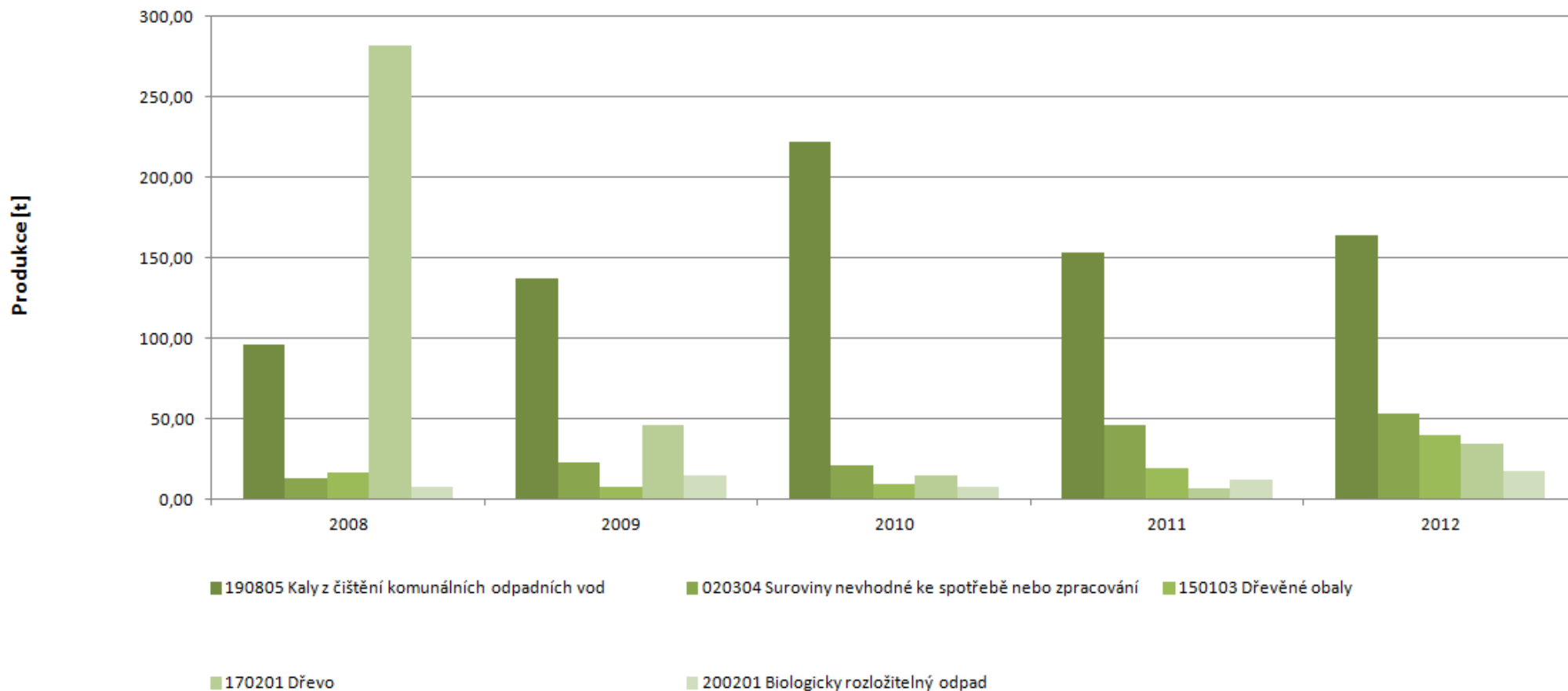
Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
020704	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020705	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030101	Odpadní kůra a korek	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030105	Piliny, hobliny, odřezky, dřevo, dřevotřískové desky a dýhy, neuvedené pod číslem 030104	O	70,34	9,16	3,04	92,31	2,33
030301	Odpadní kůra a dřevo	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030307	Mechanicky oddělený výmět z rozvláknování odpadního papíru a lepenky	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030308	Odpady ze třídění papíru a lepenky určené k recyklaci	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030309	Odpadní kaustifikační kal	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030310	Výmětová vlákna, kaly z mechanického oddělování obsahující vlákna, výplně povrchové vrstvy z mechanického třídění	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030311	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku neuvedené pod číslem 030310	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040101	Odpadní klišovka a štípenka	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040107	Kaly neobsahující chrom, zejména kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040210	Organické hmoty z přírodních produktů (např. tuk, vosk)	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040220	Ostatní kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku neuvedené pod 040219	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
040221	Odpady z nezpracovaných textilních vláken	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040222	Odpady ze zpracovaných textilních vláken	O	0,04	0,01	0,00	0,00	1,02
150101	Papírové a lepenkové obaly	O	666,65	621,25	639,48	636,62	688,66
150103	Dřevěné obaly	O	16,58	7,26	9,25	19,09	39,79
160306	Organické odpady neuvedené pod číslem 160305	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
170201	Dřevo	O	281,23	45,67	15,24	6,62	34,48
190503	Kompost nevyhovující jakosti	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190603	Extrakty z anaerobního zpracování komunálního odpadu	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190604	Produkty vyhnívání z anaerobního zpracování komunálního odpadu	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190605	Extrakty z anaerobního zpracování odpadů živočišného a rostlinného původu	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190606	Produkty vyhnívání z anaerobního zpracování živočišného a rostlinného odpadu	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190805	Kaly z čištění komunálních odpadních vod	O	96,41	137,46	222,27	153,28	163,98
190809	Směs tuků a olejů z odlučovačů tuků obsahujících pouze jedlé oleje a jedlé tuky	O	5,35	5,90	9,95	19,10	11,80
190812	Kaly z biologického čištění průmyslových odpadních vod neuvedené pod číslem 190811	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190814	Kaly z jiných způsobů čištění průmyslových odpadních vod neuvedené pod číslem 190813	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190901	Pevné odpady z primárního čištění (z česlí a filtrů)	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190902	Kaly z čiření vody	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190903	Kaly z dekarbonizace	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
191201	Papír a lepenka	O	35,67	0,00	0,00	0,00	0,00
191207	Dřevo neuvedené pod číslem 191206	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
200101	Papír a lepenka, s výjimkou papíru s vysokým leskem a odpadu z tapet	O	75,08	8,27	9,97	8,08	45,49
200108	Biologicky rozložitelný odpad z kuchyní a stravoven	O	0,00	0,83	0,91	5,20	5,72
200110	Oděvy	O	0,43	1,38	0,00	0,00	0,00
200111	Textilní materiály	O	0,00	0,00	1,26	0,00	1,42
200125	Jedlý olej a tuk	O	1,04	0,74	0,76	0,26	1,16
200138	Dřevo neuvedené pod číslem 200137	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200201	Biologicky rozložitelný odpad	O	7,67	14,59	7,79	12,20	17,70
200301	Směsný komunální odpad	O	5 253,36	4 809,73	4 956,33	4 506,70	5 151,26
200302	Odpad z tržišť	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200304	Kal ze septiků a žump	O	176,67	0,00	0,00	0,00	0,00
200307	Objemný odpad	O	1 630,35	1 725,61	1 639,89	1 739,06	707,39
Celková produkce BRO			8 909,37	7 418,39	7 542,77	7 246,23	6 928,18

/Zdroj: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Graf 27: Identifikace pěti hlavních druhů BRO na území ORP za období 2008 - 2012

Graf. č. 4 byl sestaven na základě identifikovaných pěti množství nejvíce zastoupených druhů BRO za rok 2012 na území ORP (vyjma: 150101 papírové a lepenkové obaly, 200101 papír a lepenka, s výjimkou papíru s vysokým leskem a odpadu z tapet, 200301 směsný komunální odpad a 200307 objemný odpad).

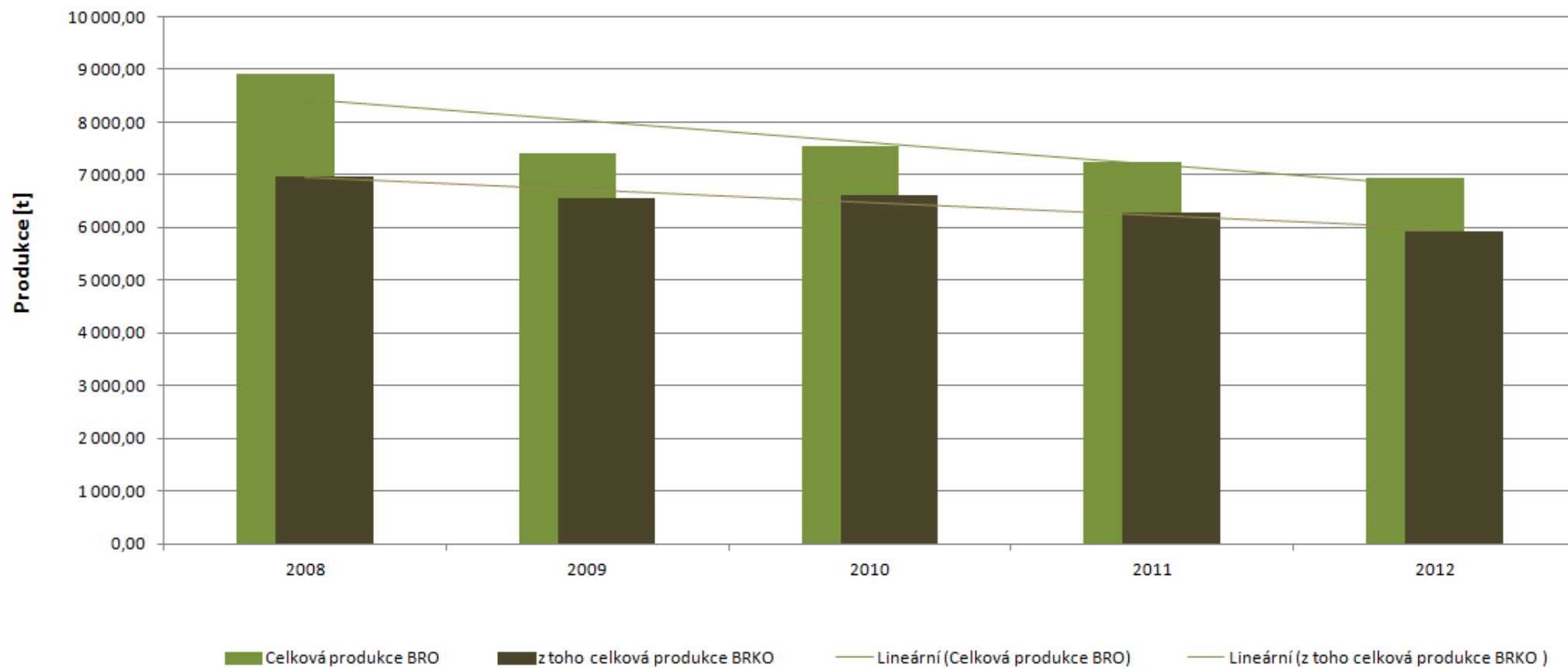
Příloha č. 6 - Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (BRKO) na celkové produkci BRO na území SO ORP za období 2008 - 2012

Produkce BRO a BRKO [t]	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
						2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Celková produkce BRO	8 909,37	7 418,39	7 542,77	7 246,23	6 928,18	-16,73	1,68	-3,93	-4,39
z toho celková produkce BRKO	6 967,92	6 561,15	6 616,91	6 271,51	5 930,14	-5,84	0,85	-5,22	-5,44
Podílové ukazatele [%]	2008		2009		2010		2011		2012
Podíl BRKO na celkové produkci BRO	78,21		88,44		87,73		86,55		85,59
Měrné produkce odpadů [kg.obyv. ⁻¹]	2008		2009		2010		2011		2012
Počet obyvatel v území SO ORP	18 782		18 712		18 614		18 583		18 487
Měrná produkce BRO	474,36		396,45		405,22		389,94		374,76
Měrná produkce BRKO	370,99		350,64		355,48		337,49		320,77

/Zdroj: Počet obyvatel - www.czso.cz, <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Graf 28: Podíl množství BRKO na množství BRO na území ORP za období 2008 - 2012

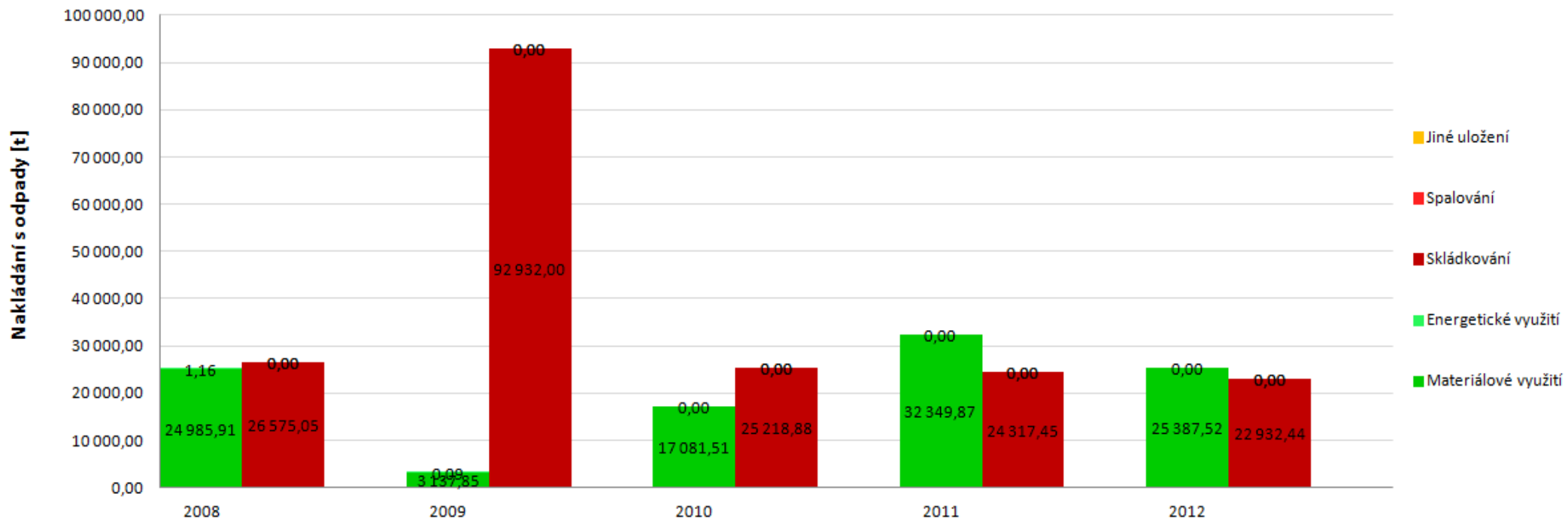

Příloha č. 7 - Nakládání s odpady celkově na území SO ORP za období 2008 - 2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - diference oproti roku 2000		DZ pro produkci, využití a skládkování odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012	Podíl nakládání s odpady v jednotlivých letech k DZ 2000 [%] ↓			
Hlavní způsoby nakládání s odpady [t]								2008	2009	2010	2011
Využití	Materiálové využití	13 970,09	24 985,91	3 137,85	17 081,51	32 349,87	25 387,52	178,85	22,46	122,27	231,57
		Podíl materiálového využití odpadů z celkové produkce [%] ↓									
		21,86	37,87	3,57	57,45	120,67	64,72				
	Energetické využití	0,12	1,16	0,09	0,00	0,00	0,00	949,58	73,67	0,00	0,00
	Celkem vybrané způsoby využití	13 829,01	24 987,07	3 137,94	17 081,51	32 349,87	25 387,52	180,69	22,69	123,52	233,93
		Podíl využití odpadů z celkové produkce [%] ↓									
		21,64	37,88	3,57	57,45	120,67	64,72				
Celková produkce odpadů		63 908,42	65 969,83	87 940,36	29 734,47	26 808,39	39 228,05				
Odstranění	Skládkování	91 661,86	26 575,05	92 932,00	25 218,88	24 317,45	22 932,44	28,99	101,39	27,51	26,53
		Změna skládkování odpadů oproti DZ 2000 [%] →									
	Spalování							Meziroční změna [%] ↓			
			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
								0	0	0	0
Jiné uložení	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0	
Celkem vybrané způsoby odstranění	26 575,05	92 932,00	25 218,88	24 317,45	22 932,44	249,70	-72,86	-3,57	-5,70		

/Zdroj: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Graf 29: Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008 - 2012, využití a odstranění

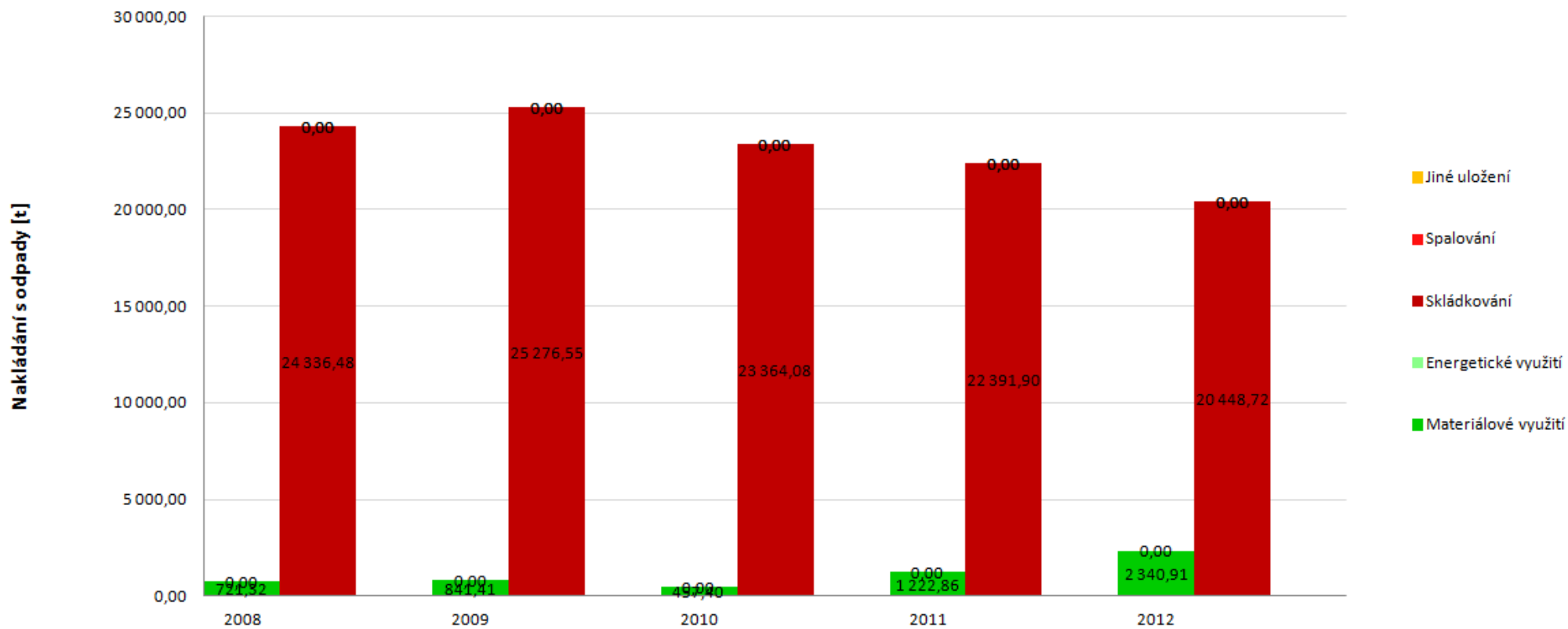

Příloha č. 8 Nakládání s komunálními odpady (KO) a se směsným komunálním odpadem (SKO) na území SO ORP za období 2008 - 2012

Hmotnostní ukazatele	Způsob nakládání	DZ pro produkci a využití KO 2000	2008	2009	2010	2011	2012	Podíl nakládání s odpady v jednotlivých letech k DZ 2000 [%] ↓				
								2008	2009	2010	2011	
K O	Využití	Materiálové využití	260,35	721,32	841,41	457,40	1 222,86	2 340,91	277,05	323,18	175,68	469,69
		Podíl materiálového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓							Změna materiálového využití KO oproti DZ 2000 [%] ↓			
			3,49	5,61	8,57	4,30	11,56	22,80	177,05	223,18	75,68	369,69
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0
		Celkem vybrané způsoby využití	239,28	721,32	841,41	457,40	1 222,86	2 340,91	301,45	351,64	191,15	511,05
		Podíl celkového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓							Meziroční změna [%] ↓			
		3,21	5,61	8,57	4,30	11,56	22,80					
	Celková produkce KO [t]		7 454,86	12857,19	9813,99	10637,99	10578,96	10268,95	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
	Odstranění	Skládkování		24 336,48	25 276,55	23 364,08	22 391,90	20 448,72	3,86	-7,57	-4,16	-8,68
		Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0
Jiné uložení			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0	
Celkem vybrané způsoby odstranění			24 336,48	25 276,55	23 364,08	22 391,90	20 448,72	3,86	-7,57	-4,16	-8,68	
S K O	Využití	Materiálové využití		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0
		Energetické využití		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0
		Celkem vybrané způsoby využití		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0
	Odstranění	Skládkování		20 390,62	20 928,58	18 933,13	17 796,53	17 376,88	2,64	-9,53	-6,00	-2,36
		Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0
		Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0
		Celkem vybrané způsoby odstranění		20 390,62	20 928,58	18 933,13	17 796,53	17 376,88	2,64	-9,53	-6,00	-2,36

/Zdroj: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Graf 30: Nakládání s KO na území ORP za období 2008 - 2012, využití a odstranění KO

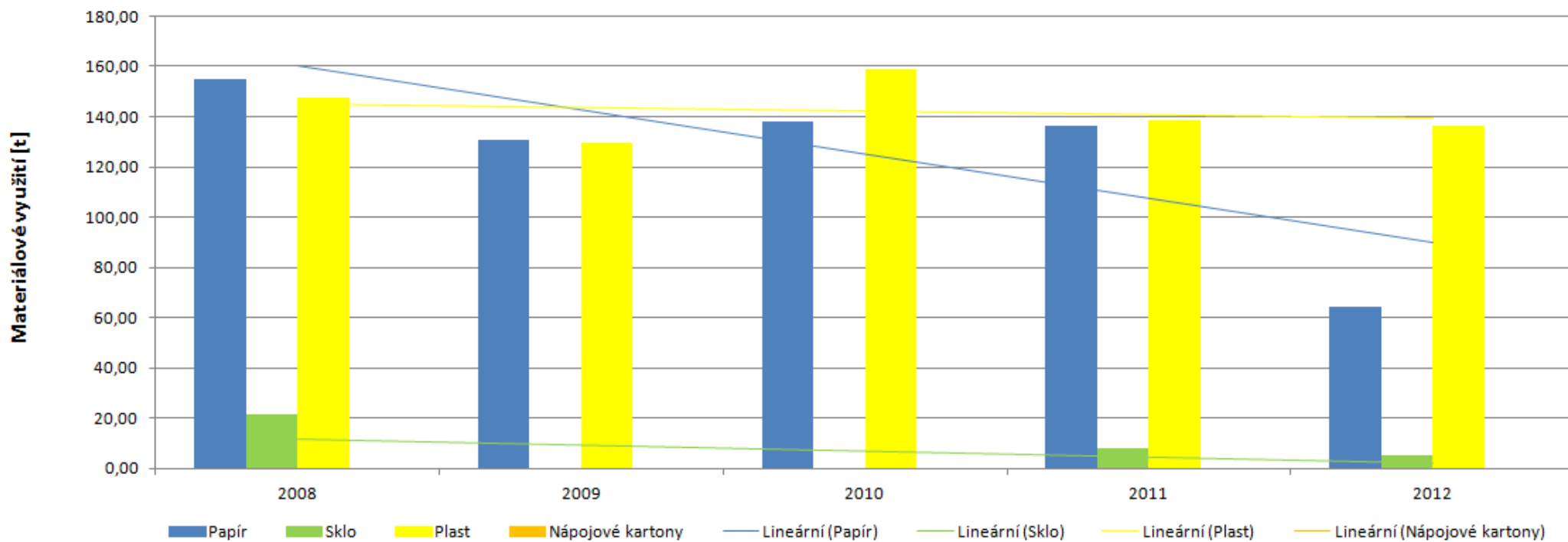

Příloha č. 9 - Nakládání se separovaným sběrem na území SO ORP za období 2008 - 2012

Nakládání se separovaným sběrem [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	Způsob nakládání s jednotlivými komoditami	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
								2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Papír	150101, 200101	Materiálové využití	154,94	130,64	137,98	136,21	64,31	-15,68	5,62	-1,28	-52,79
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0
		Odstranění	0,00	22,53	21,46	22,88	12,16	0	-4,75	6,59	-46,84
Sklo	150107, 200102	Materiálové využití	21,37	0,00	0,00	7,88	5,17	-100,00	0	0	-34,38
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0
		Odstranění	0,00	3,56	0,12	1,44	0,00	0	-96,63	1100,00	-100,00
Plast	150102, 200139	Materiálové využití	147,62	129,55	159,05	138,64	136,36	-12,24	22,77	-12,83	-1,65
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0
		Odstranění	2,69	44,17	42,09	43,87	30,81	1545,07	-4,71	4,22	-29,76
Nápojové kartony	150105	Materiálové využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0
		Odstranění	0,00	5,29	14,73	15,74	20,88	0	178,45	6,86	32,66

/Zdroj: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Graf 31: Materiálové využití separovaného odpadu na území ORP za období 2008 - 2012

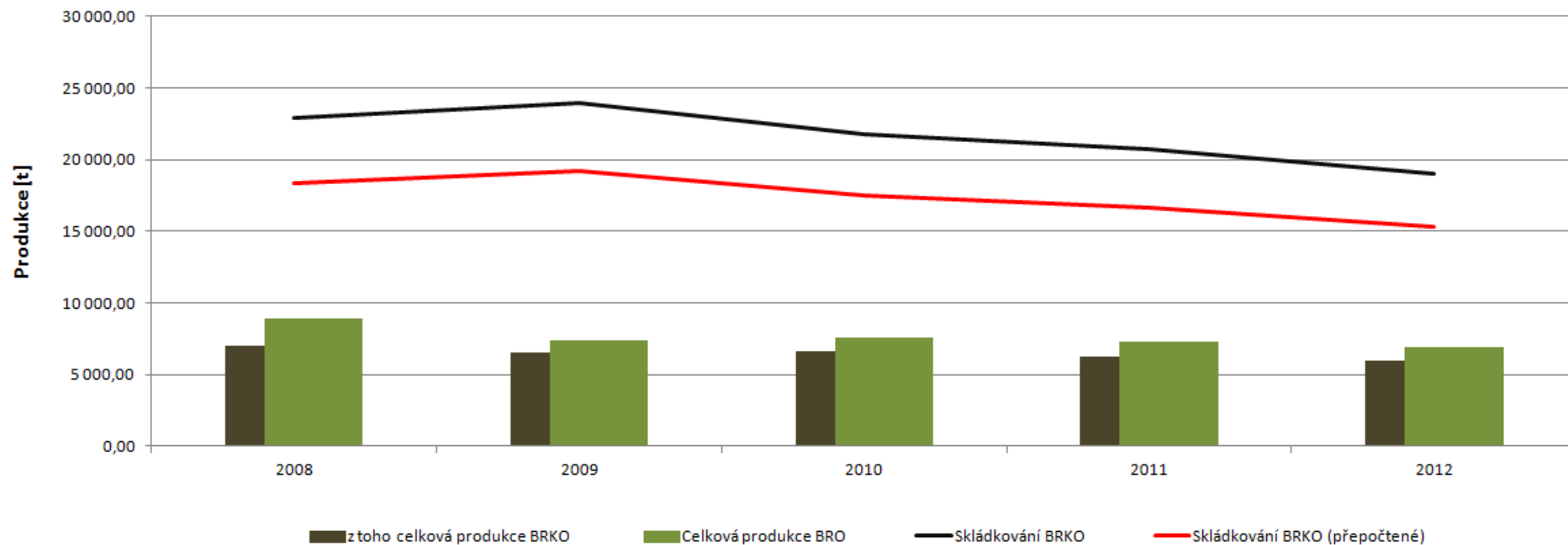
Příloha č. 10 - Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (BRO) a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem (BRKO) na území SO ORP za období 2008 - 2012

Hmotnostní ukazatele		Způsob nakládání	DZ pro skládkování BRKO 1995	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓				
									2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	
Nakládání s BRO a BRKO [t]													
BRO	Využití	Materiálové využití		154,94	130,64	137,98	136,21	64,31	-15,68	5,62	-1,28	-52,79	
		Energetické využití		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0	
	Odstranění	Skládkování (původní hmotnost odpadu)		23 318,57	24 514,40	22 164,09	20 942,49	19 264,50	5,13	-9,59	-5,51	-8,01	
		Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0	
		Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0	
BRKO	Využití	Materiálové využití		0,00	0,00	0,00	3,43	2,87	0	0	0	-16,33	
		Energetické využití		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0	
	Odstranění	Skládkování	Původní hmotnost odpadu		22 875,80	23 909,97	21 762,00	20 688,10	19 046,45	2009	2010	2011	2012
			Hmotnost odpadu přepočtená na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu	10 815,76	18 369,27	19 199,71	17 474,89	16 612,54	15 294,30	177,52	161,57	153,60	141,41
			Měrné skládkování - pro porovnání s cílem POH (přepočteno na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu)	Měrné skládkování BRKO přepočtené na obsah biologicky rozložitelné složky [kg.obyv.-1] ↓									
			148,00	978,03	1026,06	938,80	893,96	827,30	693,29	634,33	604,03	558,99	
			Procentuální změna měrného skládkování BRKO na obyvatele oproti DZ 1995 [%] →						593,29	534,33	504,03	458,99	
									Meziroční změna [%] ↓				
	Spalování			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
										0	0	0	0
Jiné uložení			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0	
									0	0	0	0	

/Zdroj: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Graf 32: Podíl množství BRKO na množství BRO a skládkování BRKO na území ORP za období 2008 - 2012

5.5.2. Seznam použitých zkratk

BRKO	biologicky rozložitelný komunální odpad
BRO	biologicky rozložitelný odpad
CENIA	Česká informační agentura životního prostředí
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DZ	datová základna
EU	Evropská unie
ISSaR	Informační systém statistiky a reportingu
KO	komunální odpad
MOS	meziobecní spolupráce
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NO	nebezpečný odpad
OH	odpadové hospodářství
OO	ostatní odpad
OPŽP	operační program životního prostředí
ORP	obec s rozšířenou působností
PO	prioritní osa
PrO	odpady pocházející z průmyslu
POH	Plán odpadového hospodářství
SC	specifický cíl
SKO	směsný komunální odpad
ZEVO	zařízení pro energetické využití odpadů
ŽP	životní prostředí

6. Téma 4.: Volitelné téma

6.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

6.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Mobilita je základní podmínkou pro realizaci socioekonomického života společnosti. Úroveň dopravy neurčuje pouze efektivita rozmístění dopravní infrastruktury, dopravní prostředky, bezpečnost, plošnost a dostupnost všem sociálním skupinám, ale je rovněž jedním z rozhodujících kritérií ekonomické úspěšnosti územního celku a jeho konkurenceschopnosti mezi ostatními územními celky. Konkurence neexistuje pouze na úrovni států, ale také na nižších úrovních, kterými jsou kraje, okresy, jednotlivá města, případně obce s rozšířenou působností. Rozdílnost krajů, pokud jde o jejich rozlohu, počet obyvatel, počet a velikostní strukturu obcí na jejich území, je značná a tato skutečnost se odráží i v rozsahu a struktuře výdajů, financování nebo plánování v jednotlivých krajích. Důležitou úlohu v tomto směru představuje státní správa a územní samospráva. Jejím úkolem je zajistit kvalitní dopravní infrastruktury, vyhovující potřebám a záměrům podnikatelské sféry a obyvatelům, zajistit přístup k infrastruktuře soukromým poskytovatelům přepravních služeb a tímto způsobem vytvářet podmínky pro konkurenční prostředí. Kombinace volné konkurence a vhodné úrovně dopravní infrastruktury tvoří dobré předpoklady pro všestranný rozvoj daného regionu.

Výdaje na dopravu zpravidla zaujímají přední místo v územních rozpočtech. Svou roli zde hraje především financování dopravní obslužnosti. Do odvětví doprava se zařazují mj. výdaje na pozemní komunikace, dotace veřejné silniční dopravy, slevy na jízdné pro žáky, bezpečnost silničního provozu či cyklostezky. Ve velkých městech je třeba kalkulovat také s výdaji na regionální dráhy, metro a lanové dráhy.

Pro rozvoj a fungování lidských aktivit na určitém území je kromě dalších sektorů doprava jedním z nejdůležitějších odvětví. Doprava a dopravní infrastruktura v SO ORP Česká Třebová je předmětem mnoha strategických dokumentů a výzkumných materiálů. Jedná se zejména o Zásady územního rozvoje Pardubického kraje 2010, Politiky územního rozvoje ČR 2008 a Územně analytické podklady ORP Česká Třebová 2012. Mezi jejich cíle patří vznik konkurenčního prostředí a rovných podmínek na trhu dopravy ve všech jejích segmentech a vhodné dělby přepravní práce, zajištění kvalitní dopravní infrastruktury, zajištění financování v dopravním sektoru, zvýšení bezpečnosti dopravy a podpora rozvoje dopravy v regionech. Ve všech těchto dokumentech je analyzována doprava jako samostatný bod. Z uvedených dokumentů je zřejmé, že doprava hraje v politice rozvoje regionů významnou a neodmyslitelnou roli. Strategické dokumenty se zaměřují v záležitostech dopravy na integraci do evropských dopravních sítí, na zkvalitnění dopravních sítí regionálního významu.

Kromě společenského a demografického vývoje dochází k rozvoji průmyslu a obchodních činností. V této souvislosti vznikají nová průmyslová či logistická centra, která vyžadují výstavbu, případně zkvalitnění dopravní infrastruktury a dopravní obslužnosti. Tyto zásadní a rozsáhlé změny vyžadují dlouhodobá koncepční řešení, která berou v úvahu i širší souvislosti, jako je intenzita dopravy, zvyšování bezpečnosti provozu, řešení ekologických vlivů, zaměstnanost, atd.

Z tohoto důvodu je oblast dopravy vhodným tématem pro spolupráci obcí. Hlavním cílem je zvýšení bezpečnosti a plynulosti dopravy, omezení dopravních rizik, snížit dopravní zátěž v centrech obcí a omezení negativních dopadů (hluk, škodlivé plyny, emise). V rámci SO ORP Česká Třebová je nezbytná součinnost obcí se státem v návaznosti na plánovanou výstavbu dopravních staveb. Základem udržitelné mobility je vytváření integrovaných dopravních systémů, využívání všech druhů dopravy a soulad nákladní a osobní dopravy. Jako alternativní způsob k motorové dopravě lze

považovat zkvalitnění dopravy nemotorové. Smyslem je vytvořit či modernizovat cyklistické a pěší trasy včetně řešení křižovatek, které zvýší bezpečnost a omezí styk s automobilovou dopravou.

Meziobecní spolupráce může pomoci poskytnout vhodné strategie k řešení problémů nejen v dopravě, ale vhodným způsobem může podpořit přirozený rozvoj území také v oblasti školství, sociálních služeb či odpadového hospodářství.

Vzhledem k velikosti projektů, finanční nákladnosti a průtahům při plánování výstavby důležitých komunikací se jedná o časově velmi náročný proces z hlediska samotné realizace. Proto je dosti obtížné určit, v jakém časovém horizontu lze čekat jejich úplné dokončení. Mezitím je třeba v oblasti dopravy vytvářet a realizovat taková opatření, která odpovídají aktuálním potřebám občanů a přispějí k místnímu rozvoji.

Základní legislativa

- Zákon č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, ve znění pozdějších předpisů a další související zákony
- Zákon č. 12/1997 Sb. o bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích
- Zákon č. 13/1997 Sb. o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 56/2001 Sb. o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích
- Zákon č. 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů
- Vyhláška č. 30/2001 Sb. Ministerstva dopravy a spojů ze dne 10. ledna 2001, kterou se provádějí pravidla provozu na pozemních komunikacích a úprava a řízení provozu na pozemních komunikacích
- Vyhláška č. 31/2001 Sb. Ministerstva dopravy a spojů ze dne 10. ledna 2001 o řídičských průkazech a o registru řidičů
- Vyhláška č. 32/2001 Sb. Ministerstva dopravy a spojů ze dne 10. ledna 2001 o evidenci dopravních nehod
- Vyhláška č. 341/2002 Sb. Ministerstva dopravy a spojů ze dne 11. července 2002 o schvalování technické způsobilosti a o technických podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích
- Zákon o dráhách č. 266/1994 Sb., ve znění pozdějších předpisů zákona 124/2008
- Zákon č. 77/2002 Sb. o akciové společnosti České dráhy, státní organizaci Správa železniční dopravní cesty a o změně zákona č. 266/1994 Sb., o dráhách, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 77/1997 Sb., o státním podniku, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 194/2010 Sb., o veřejných službách v přepravě cestujících a o změně dalších zákonů (dále jen „zákon o přepravě“), upravující zajišťování dopravní obslužnosti, a to včetně problematiky výběru provozovatelů veřejné přepravy a uzavírání smluv s vybranými přepravci
- Zákon č. 49/1997 Sb., o civilním letectví a o změně a doplnění zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů upravuje tvorbu, postavení, obsah a funkce rozpočtů územních samosprávných celků, jimiž jsou obce a kraje a stanoví pravidla hospodaření s finančními prostředky územních samosprávných celků. Upravuje také zřizování nebo zakládání právnických osob územních samosprávných celků. Ustanoveními tohoto zákona se řídí také hospodaření dobrovolných svazků obcí, pokud tento zákon nestanoví jinak
- Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), vymezuje uspořádání a rozsah finanční kontroly vykonávané mezi orgány veřejné správy, mezi orgány veřejné správy a žadateli nebo příjemci veřejné finanční

podpory a uvnitř orgánů veřejné správy. Stanoví předmět, hlavní cíle a zásady finanční kontroly vykonávané podle tohoto zákona a podle zvláštních právních předpisů, pokud tak tyto předpisy stanoví

- Zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, v platném znění, upravuje výkon státní kontroly v České republice
- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, stanoví v souladu s právem Evropské unie rozsah a způsob vedení účetnictví, požadavky na jeho průkaznost a podmínky předávání účetních záznamů pro potřeby státu
- Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zařízení), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zařízení), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů upravuje rozpočtové určení daně z přidané hodnoty, daní spotřebních, daní z příjmů, daně z nemovitostí a daně silniční

6.1.2. Popis ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj:

Obecné informace

Podkladem pro hodnocení dopravní infrastruktury na území SO ORP Česká Třebová je řada materiálů a dokumentů, především Zásady územního rozvoje Pardubického kraje 2010, Politika územního rozvoje ČR 2008 a Územně analytické podklady ORP Česká Třebová 2010.

SO ORP Česká Třebová má průměrnou hustotu silniční sítě a územím neprochází žádná dálnice ani rychlostní komunikace.

Na území SO ORP Česká Třebová se nachází následující silnice I. třídy: silnice I/14 – Liberec – Vrchlabí – Trutnov – Náchod – Česká Třebová (I/43) a silnice I/43 – Brno – Třebovice (I/43) – Svitavy – hraniční přechod Dolní Lipka – Boboszów (Polsko). Napojení silnice I/14 na silnici I/43 zajišťuje spojení s okolními oblastmi a rovněž plní významnou roli pro zajištění dostupnosti významných center na území kraje a jejich propojení především s Jihomoravským krajem včetně krajského města Brna.

Mezi další významné silniční komunikace patří silnice II/315 Choceň – Ústí nad Orlicí – Lanškroun – Tatenice – Zábřeh na Moravě – Leština – Dubicko – Úsov je spojnicí SO ORP Ústí nad Orlicí a SO ORP Lanškroun a silnice II/358 Slatiňany – Chrast – Skuteč – Zderaz – Nové Hradky – Litomyšl – Česká Třebová je důležitou komunikací, propojující Českou Třebovou s městem Litomyšl a dalšími sídly Pardubického kraje. Silniční síť doplňují silnice III. tříd, které zajišťují dostupnost pro jednotlivé obce v rámci SO ORP Česká Třebová.

Město Česká Třebová patří mezi významné železniční křižovatky. První vlak z Olomouce do Prahy projel městem v roce 1845, v roce 1849 byl zahájen provoz na trati do Brna. Pro Českou Třebovou znamenala železnice značný příliv obyvatelstva a další rozsáhlou výstavbu. Česká Třebová je důležitým železničním uzlem a město se stalo synonymem pojmu železnice.

Územím SO ORP Česká Třebová probíhá I., II., i III. tranzitní železniční koridor (TŽK) a koridory tratě transevropské železniční sítě (TERFN). Trať Praha – Pardubice – Česká Třebová - Brno je součástí I. modernizovaného železničního koridoru Berlín – Praha – Brno – Vídeň (evropská magistrála E 40).

Navazující úsek trati Česká Třebová – Olomouc – Přerov tvoří spojku mezi I. a II. koridorem a současně představuje významné spojení na Moravu, Slovensko a do Polska. Tyto tratě doplňují ještě místní tratě regionálního významu č. 262 z Třebovic do Chornice a č. 272 Rudoltice – Lanškroun. V posledních letech dochází k výstavbě železničního koridoru, který je po jednotlivých úsecích modernizován na traťovou rychlost do 160km/hod. V mnoha směrech příznivě ovlivňuje město

Českou Třebovou a velice významně působí na celou oblast České Třebové a okolních měst (Litomyšl, Lanškroun, Ústí nad Orlicí, Svitavy) a přilehlé spádové oblasti. V současné době všechny vlaky typu Eurocity, Intercity a EXPRES v České Třebové zastavují. Je proto třeba nadále udržet tuto možnost spojení, protože díky koridoru se podstatně zkracuje doba jízdy do Brna, Prahy i směrem na Olomouc. V tomto smyslu by měly na udržení stávající situace spolupracovat i městské úřady výše jmenovaných měst.

V roce 2010 byl zahájen provoz multifunkčního dopravního terminálu, který zajišťuje provázanost železniční, autobusové a individuální automobilové dopravy v dopravním uzlu Česká Třebová. Součástí dopravního terminálu jsou podzemní garáže s parkovacími místy. Podzemní garáže a nové autobusové nádraží jsou funkčně propojeny s výpravní budovou Českých drah, což značně zvyšuje komfort cestujících.

Význam železničního koridoru podpořilo v roce 2013 zahájení provozu na nově vybudovaném kontejnerovém překladišti společnosti METRANS, a. s. Jedná se o jedno z největších překladišť ve střední Evropě. Díky této investici se Česká Třebová stala atraktivním místem pro další investory. V souvislosti s jeho výstavbou však dochází k nárůstu kamionové dopravy. Tato skutečnost se promítá negativně do technického stavu komunikací. Problémem na většině území je hluk, který zatěžuje města a okolní obce, jimiž procházejí silnice I. třídy. Tranzitní doprava navíc zhoršuje stav ovzduší v obcích a způsobuje nebezpečí pro obyvatele.

V žádné obci na území SO ORP Česká Třebová není zavedena MHD. K zajištění veřejné dopravy tak slouží zejména autobusová linková doprava a železnice.

Územím SO ORP Česká Třebová prochází poměrně hustá síť cyklostezek a cyklotras. Jedná se o trasy místní, regionální či krajského významu napříč turistickou oblastí Orlických hor a Podorlicka. Region nabízí cyklotrasy s různými délkami a stupni obtížnosti pro cyklisty různých věkových kategorií, kteří mohou ocenit krásy a malebnost okolní přírody a během svých cest navštívit mnoho zajímavých míst a památek.

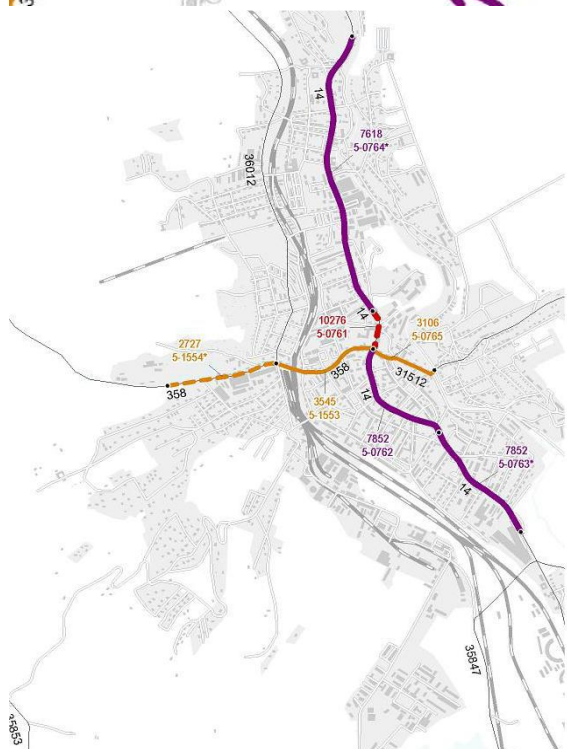
V České Třebové se nachází menší sportovní letiště. Jeho zřizovatelem je AEROKLUB Česká Třebová. Povrch tvoří travnatá plocha o délce 280 metrů s maximálním zatížením 2 500kg. Letiště je využíváno nejen ke sportovnímu létání (především ultralehké letouny), ale je také základnou Leteckomodelářského klubu Česká Třebová.

V současné době je na řešeném území sledována územní rezerva pro možnost vybudování vodní cesty Dunaj - Odra - Labe (Labské větve), která by spojovala vody Baltického, Severního a Černého moře. Tato cesta by významně ovlivňovala území SO ORP Česká Třebová stavbou plavebních komor, tunelů, akvaduktů a zdymadel, protože právě na Českotřebovsku by měla dosahovat nejvyšší nadmořské výšky. Řešení trasy vodního koridoru však není definitivní a samotná plánovaná výstavba vzbuzuje rozporuplné názory, především kvůli záboru území, technické nákladnosti a smyslu samotné stavby.

Intenzita dopravy na území SO ORP Česká Třebová

Největší intenzita dopravy je podle Sčítání dopravy na silnici I/14 mezi městy Česká Třebová a Ústí nad Orlicí. Intenzitu dopravy v SO ORP Česká Třebová znázorňují následující obrázky:

Mapa 5: Intenzita dopravy na území SO ORP Česká Třebová

Výsledky sčítání dopravy na dálniční a silniční síti v roce 2010

roční průměr denních intenzit [voz/24 h] místo stanoviště a číslo sčítacího úseku (přebíraného úseku)	sčítací úsek s intenzitou	voz/24 h
385 3-1093 (*)	0 - 500	voz/24 h
	501 - 1000	voz/24 h
	1001 - 3000	voz/24 h
	3001 - 5000	voz/24 h
	5001 - 7000	voz/24 h
	7001 - 10000	voz/24 h
	10001 - 15000	voz/24 h
	15001 - 25000	voz/24 h
	25001 - 40000	voz/24 h
	40001 - 60000	voz/24 h
	nad 60001	voz/24 h
	nesčítané úseky	
	hranice kraje	
	hranice okresu	
145	číslo silnice - dálnice	
	hranice sčítacího úseku	
Píseň	vybraná města a obce (plánky 1:25 000)	

/Zdroj: Ředitelství silnic a dálnic ČR, Sčítání dopravy 2010, vlastní úprava/

V pětiletém cyklu provádí Ředitelství silnic a dálnic sčítání vozidel na dálnicích, silnicích I. třídy a vybraných úsecích silnic nižších tříd. Výsledky sčítání, které probíhalo v roce 2010, zveřejnilo ŘSD na svých internetových stránkách (www.rsd.cz) koncem května 2011. Uváděné hodnoty jsou ročním průměrem denních intenzit dopravy (počet vozidel za 24 hodin). Byl proveden větší počet

krátkodobých ručních sčítání, která byla vyhodnocena podobnou metodikou jako v roce 2005. Důležitou metodickou změnou je, že nákladní vozidla s přívěsy a tahače s návěsy byly na rozdíl od předchozích výsledků celostátního sčítání dopravy počítány za jedno vozidlo. Tím se částečně snížil počet sečtených těžkých vozidel a v úsecích s intenzivní nákladní dopravou se tato změna projevila i nižšími hodnotami celkové intenzity dopravy v porovnání s roky 2000 a 2005. Další příčinou poklesu intenzity dopravy může být snížení poptávky po přepravě nákladů v důsledku hospodářské recese v období 2009 - 2010.

Nejvytíženější komunikace v rámci SO ORP Česká Třebová se z pohledu intenzity dopravy nachází v centru města, konkrétně se jedná o malý úsek od křižovatky ulic Riegrova a Litomyšlská u Tyršova náměstí až po křižovatku ulic Masarykova a Dr. E. Beneše u Městské polikliniky. Tento úsek je využíván převážně tranzitní dopravou na trase Litomyšl – Ústí nad Orlicí – Lanškroun (Svitavy) a místními obyvateli v rámci vlastní přepravy po městě do zaměstnání nebo za službami. Denně zde projede v průměru přes 10 000 vozidel. Přibližně kolem 8 000 vozidel za den projede po silnici I/14 od areálu společnosti Korado a odbočky na Semanín a Rybník, po ulicích Moravská, Dr. E. Beneše, Ústecká a dále směrem na Dlouhou Třebovou a Ústí nad Orlicí. Komunikace prochází téměř po celém úseku zastavěnou oblastí, doprava tak přispívá ke zhoršení stavu ovzduší a zvýšené hluchnosti. Zhruba poloviční provoz, tedy téměř 5 000 vozů denně, zatěžuje komunikaci I/14 směrem na Třebovice. Konkrétně se jedná o úsek od areálu společnosti Korado, přes Třebovice, až po křižovatku komunikací I/14 a I/43 směrem na Lanškroun a Svitavy.

Další značně vytížený úsek začíná u mostu přes řeku Třebovku na Záměstí a pokračuje centrem města ulicemi Podbranská, Hýblova a Litomyšlská směrem na Zhoř a na Litomyšl. Zde intenzita provozu dosahuje hranice 3 500 vozidel za den. Na ostatních komunikacích, které nejsou na mapách barevně vyznačeny měření intenzity dopravy neproběhlo. Vzhledem k jejich důležitosti nelze ani předpokládat, že by na některých úsecích byl frekventovanější provoz než na výše uvedených.

V důsledku provozu kontejnerového překladiště METRANS, a. s. v České Třebové zaznamenalo město a okolní obce v posledních měsících (2014) zvýšený výskyt kamionové dopravy. Stávající podmínky se zdají být neúnosné. Dochází k narušení dopravy, protože na úzkých silnicích se dá kamionům jen stěží vyhnout. Tato situace zatěžuje život občanům, řidičům a téměř všem firmám v průmyslové zóně. Společnost Metrans navíc plánuje rozšíření dopravního terminálu, což by znamenalo další nárůst kamionové dopravy.

Za poměrně komplikovaný lze považovat stav dopravy i v okolí obce Semanín (s průjezdem až 70 nákladních vozů denně). Růst frekvence dopravy v Semaníně představuje také intenzivnější využívání průmyslových areálů v katastru obce. Z tohoto důvodu bylo zaznamenáno několik stížností nebo petice občanů. Obtěžování hlukem a vibracemi od projíždějících vozidel není jen specifikou Semanína, ale jistě také velkého počtu obyvatel bydlících podél průjezdné trasy městem Česká Třebová. Velká část kontejnerové dopravy vede z České Třebové na Litomyšl. Nákladní automobily směřující do překladiště ze silnice I/35 používají silnici druhé třídy II/358 od Litomyšle přes Němčice (denně tu projede přibližně sto nákladních vozů), menší počet pak směrem na Ústí nad Orlicí.

Při absenci rychlostní komunikace R35 proto bylo nutné zajistit prozatím alespoň částečná opatření. Ve městě platí zákaz parkování kamionů (od roku 2009). Na příjezdu do České Třebové od Litomyšle byly v ulicích Matyášova, Sadová a Semanínská instalovány zákazové značky pro nákladní soupravy, jejichž délka přesahuje deset metrů. Tento zákaz platí také po silnici III/35847 na trase překladiště Metrans - Semanín - Pazucha - Litomyšl. Cílem je usměrnit nákladní dopravu pouze na hlavní průtah městem, mimo obytné zóny. Navíc se jedná o další omezení vjezdu kamionů.

Kamionová doprava - kontejnerové překladiště

Na přelomu roku 2012 a 2013 byla dokončena výstavba kontejnerového překladiště firmy METRANS v České Třebové. Zároveň došlo k jeho kolaudaci a zahájení provozu. Vzniklo tak jedno z největších překladišť kontejnerové přepravy ve střední Evropě. Ostrý provoz překladiště byl zahájen na začátku ledna 2013 a v květnu začalo fungovat na plný výkon s předpokládaným počtem přibližně 25 párů vlaků za den. Za rok 2013 zde bylo odbaveno na 8 000 vlaků. Nový terminál METRANS v České Třebové zabírá pozemky o výměře 138 tisíc metrů čtverečních, je zde 6 kolejí pro manipulaci s kontejnerovými vozy. Vlaky na překladiště dojíždějí hlavně z překladišť Praha Uhřetěves, Lípa nad Dřevnicí, Havířov, Krems, Hamburg, Bremerhaven, Dunajská Streda a do stejných cílů odtud směřují. Téměř všechny vlaky jsou vedeny v úzké spolupráci s ČD Cargo, některé vlaky jsou pak vedeny také vlastními lokomotivami společnosti METRANS. Díky investici 1,5 miliardy Kč se Česká Třebová stala atraktivním místem pro další investory. Postupně zde vznikne velká příležitost pro snížení nezaměstnanosti v regionu (trvale se předpokládá vznik až 500 pracovních míst) a dojde jistě i ke zvýšení koupěschopnosti obyvatel, což přivítají i místní obchodníci.

Provoz kontejnerového překladiště se však negativně projevil nárůstem kamionové dopravy na území SO ORP Česká Třebová. Zvýšená doprava kamionů je zaznamenávána v poslední době nejen v České Třebové, ale i v okolních obcích. Důsledkem většího výskytu kamionů jsou komplikace v dopravě, kdy nadměrná vozidla jezdí po silnicích, které na takovou zátěž nejsou technicky přizpůsobené. Dále dochází k nadměrnému výskytu hluku, prachu a výfukových plynů, které ohrožují životní prostředí a zdraví místních obyvatel. Proto dochází k různým preventivním opatřením. Od roku 2009 platí zákaz parkování kamionů na území města Česka Třebová. Na příjezdu do České Třebové od Litomyšle bylo v ulicích Matyášova, Sadová a Semanínská instalováno osm zákazových značek pro nákladní soupravy, jejichž délka přesahuje deset metrů. Vozidla delší než deset metrů musí využívat komunikaci I/14. Cílem je usměrnit nákladní dopravu pouze na hlavní průtah městem, mimo obytné zóny. Jedná se o další omezení vjezdu kamionů. Došlo také k zákazu průjezdu vozidel s délkou přesahující 10 metrů z Litomyšle do Semanína přes Pazuchu po silnicích III/35846 a III/35847.

Situace se zhoršila také v obcích směrem na Litomyšl. Kamiony směřující do překladiště ze silnice I/35 používají silnici druhé třídy II/358 od Litomyšle přes Němčice. Denně tuto trasu projede přibližně 100 nákladních automobilů. Řidiči si touto trasou významně zkracují svoji cestu. V případě jízdy přes Opatov by totiž najeli o jednadvacet kilometrů víc. Silnice druhé třídy ve směru na Litomyšl není rovněž na takový provoz technicky přizpůsobena. Podél silnice nejsou vybudovány chodníky a pohyb v obcích je za této situace zejména pro chodce velmi nebezpečný. Problém se netýká pouze jedné obce, proto je tedy těžké najít snadné řešení.

Města Česká Třebová a Litomyšl zpracovala návrh, jak dopravu omezit a donutit kamiony jezdit po komunikacích, které jsou na dopravní zátěž stavěné. V úvahu připadá trasa z Litomyšle do Třebové přes Opatov. Celá záležitost je předmětem jednání dopravního inspektorátu s Krajským úřadem Pardubického kraje, Ředitelstvím silnic a dálnic, Správou a údržbou silnic Pardubice atd.

Je tedy zřejmé, že vyřešit celou dopravní situaci, kterou mimo jiné komplikuje i budoucí výstavba rychlostní komunikace R35 a její přivaděče, nebude jednoduché.

Dochází rovněž k rozporům mezi představiteli jednotlivých obcí a vedením společností Metrans, a.s. To na svoji obranu upozorňuje, že samospráva by neměla hledat viníka v soukromé firmě. Problémy podle něho způsobuje zanedbaná infrastruktura. Apeluje na urychlení výstavby rychlostní komunikace R35 a zejména pak opatovského převaděče. Společnost již před časem ujistila, že nedojde k rozšiřování překladiště, dokud nebude obchvat dokončen.

Rychlostní komunikace R35

Rychlostní silnice R35 představuje v současných plánech české dálniční sítě tzv. severní páteřní trasu spojující Čechy a Moravu. Poprvé se tato komunikace objevila v plánech dálniční sítě již v roce 1963 jako dálnice D35, vedoucí v trase Hradec Králové – Litomyšl – Svitavy – Jevíčko – Konice – Olomouc – Lipník nad Bečvou, kde se měla napojovat na dálnici D47.

V roce 1993 totiž došlo k předefinování priorit výstavby i jednotlivých tahů, od tohoto roku je tak R35 plánována již v současné trase Liberec – Jičín – Hradec Králové – Olomouc – Lipník nad Bečvou. Tato z velké části zatím jen plánovaná rychlostní silnice propojuje čtyři krajská města a kříží dalších šest definovaných tahů dálniční sítě, konkrétně jde o R10 u Turnova, D11 u Hradce Králové (se kterou má společný peážní úsek), plánovanou R43 u Moravské Třebové, R46 a R55 u Olomouce a nakonec plynule navazuje na již vybudovaný úsek dálnice D1 u Lipníku nad Bečvou ve směru na Ostravu. S celkovou délkou přes 260km půjde o nejdelší českou rychlostní silnici. R35 je v celé svojí délce součástí doplňkového tahu E442 evropské sítě E silnic.

Z celého tahu R35 je již v provozu několik vzájemně nepropojených částí, konkrétně se jedná o úseky Liberec – Turnov (R10), Sedlice (D11) – Opatovice, Mohelnice – Olomouc, a částečně nedokončený obchvat Olomouce s navazujícím úsekem Olomouc – Lipník nad Bečvou (D1).

Nejstarší částí R35 je úsek mezi Mohelnicí a Olomoucí, který byl realizován v rámci tzv. „Velkých oprav“, jednotlivé stavby tu byly uváděny do provozu mezi lety 1978 - 1986. Nejmladším provozovaným úsekem R35 je pak v listopadu 2009 zprovozněná 3km dlouhá stavba R35 Sedlice – Opatovice, která napojuje na dálnici D11 silnici I/37, tedy čtyřpruhovou silniční spojku mezi Hradcem Králové a Pardubicemi. Tento úsek je zároveň symbolickým počátkem výstavby klíčového úseku R35 mezi Hradcem Králové a Mohelnicí, od něj má plynule pokračovat výstavba navazujících úseků přes celý Pardubický kraj. Zejména část R35 mezi Hradcem Králové a Olomoucí tvoří v návaznosti na dálnici D11 z Prahy páteřní část této komunikace a jsou tu také plánovány nejvyšší intenzity dopravy z celé R35, a to v rozmezí 31 až 53 tisíc vozidel za 24 hodin v obou směrech pro rok 2040. Neexistencí této části komunikace trpí zejména lidé v obcích ležících na současné silnici I/35, s postupnou dostavbou dalších úseků R35 zároveň vzrůstá atraktivita této silnice jako spojení středních a východních Čech se střední a severní Moravou a tím dochází k dalšímu nárůstu dopravního zatížení na stávající trase.

Stavba R35 by měla být brzy zahájena. Úsek Opatovice Časy – Ostrov u Vysokého Mýta (27km) by mohl být dokončen v roce 2018. Tvoří první etapu realizace, potom by měly být přednostně řešeny obchvaty Vysokého Mýta (včetně Hrušové) a také obchvat Litomyšle. Počítá se tedy s mimoúrovňovou křižovatkou Litomyšl – sever. V souvislosti s definitivním určením jižní trasy R35 byly jako součástí této stavby určeny i její přivaděče. Na křižovatku Litomyšl – sever má navazovat přivaděč jako silnice II. třídy vedoucí mimo Němčice a Zhoř až na Zhořský kopec do dál po II/358 do České Třebové. Dalším významným přivaděčem pro město Česká Třebová a zejména pro nákladní dopravu bude přeložka I/14, která povede mimo Třebovice, přímým napojením na I/43 - obchvat Opatova a dále na R35. Město Česká Třebová bude podle této koncepce na kapacitní dálkovou silniční síť státu dobře napojena. Oba uvedené přivaděče jsou dle zadání ŘSD projektovány firmou SUDOP do podoby investičních záměrů, budou vyčleněny stavební koridory a stanou se součástí územního plánu Pardubického kraje, což je důležitý stupeň ve směru k budoucí realizaci. Během přípravy dalších stupňů projektové dokumentace může být nalezeno výhodnější napojení města Česká Třebová na MÚK Litomyšl – sever, které by lépe využila např. nákladní kamionová doprava z průmyslové zóny. Definitivní řešení přivaděčů a možnosti realizace vyplynou z přípravy projektových záměrů.

Dopravní obslužnost

Dopravní obslužnost je definována jako zabezpečení dopravy po všechny dny v týdnu především do škol a školských zařízení, k orgánům státní správy a samosprávy, k soudům, do zaměstnání, do zdravotnických zařízení poskytujících základní zdravotní péči a k uspokojení kulturních, rekreačních a společenských potřeb, včetně dopravy zpět, přispívající k trvale udržitelnému rozvoji územního obvodu. Řídí se zákonem o veřejných službách v přepravě cestujících. Tento zákon upravuje postup státu, krajů a obcí při zajišťování dopravní obslužnosti veřejnými službami v přepravě cestujících veřejnou drážní osobní dopravou a veřejnou linkovou dopravou. Objednavatelem dopravní obslužnosti je stát (zajišťuje dopravní obslužnost veřejnými službami v přepravě cestujících veřejnou drážní osobní dopravou vlaky celostátní dopravy, které mají nadregionální nebo mezinárodní charakter), kraj (zajišťuje dopravní obslužnost - veřejnou drážní a linkovou dopravou ve svém územním obvodu a se souhlasem jiného kraje v jeho územním obvodu) nebo obec (zajišťuje dopravní obslužnost - veřejnou drážní a linkovou dopravou ve svém územním obvodu nad rámec dopravní obslužnosti území kraje). Stát (Ministerstvo dopravy) stanoví rozsah dopravní obslužnosti na základě dohody s Ministerstvem financí o max. výši kompenzace. Kraj a obec zajišťují dopravní obslužnost a stanoví její rozsah ve své samostatné působnosti.

Česká Třebová z pohledu dopravní obslužnosti zaujímá strategickou polohu a ideální propojení silniční, autobusové i železniční dopravy.

Jak již bylo uvedeno, Českou Třebovou probíhá I., II., i III. tranzitní železniční koridor (TŽK) a koridory tratě transevropské železniční sítě (TERFN). Jejich průběh na území ČR je následující:

- I. tranzitní železniční koridor: hranice s Německem – Děčín – Praha – Česká Třebová – Brno – Břeclav – hranice s Rakouskem
- II. tranzitní železniční koridor: hranice s Německem – Cheb – Plzeň – Praha – Česká Třebová – Přerov – Ostrava – Dětmarovice – Mosty u Jablunkova – hranice se Slovenskem
- III. tranzitní železniční koridor: Břeclav – Přerov – Bohumín – Dětmarovice – Petroviče u Karviné – hranice s Polskem, odbočná větev Přerov – Olomouc – Česká Třebová

Území SO ORP Česká Třebová protínají následující železniční tratě:

- Trať č. 010 Kolín – Pardubice – Ústí nad Orlicí – Česká Třebová je součástí I. a II. tranzitního železničního koridoru. Jedná se o významnou spojnicí Čech s Moravou
- Trať č. 019 Česká Třebová – Lanškroun slouží k přepravě cestujících v rámci regionu
- Trať č. 260 Česká Třebová – Svitavy – Brno je součástí I. železničního koridoru. Jde o významnou dvoukolejnou trať, která navazuje na trať č. 010 a poskytuje další spojení s Brnem. V úseku mezi Brnem a Blanskem se nachází několik tunelů, vybudovaných kvůli složitému terénu
- Trať č. 270 Praha – Česká Třebová – Přerov – Bohumín je významnou železniční spojnici hlavního města se severní Moravou, Slezskem, Polskem a Slovenskem. Trať je součástí III. železničního koridoru a v úseku Přerov – Bohumín II. železničního koridoru

Autobusové spojení se sousedními obcemi zajišťuje především společnost ČSAD Ústí nad Orlicí, a.s., která je součástí koncernu ICOM transport, a.s. ČSAD Ústí nad Orlicí je zapojeno do Integrovaného dopravního systému IREDO (IDS IREDO), což je systém zajišťování dopravní obslužnosti Královéhradeckého a Pardubického kraje v různých druzích dopravy podle jednotných smluvních přepravních podmínek IDS IREDO a Tarifu IDS IREDO. Organizátorem Integrovaného dopravního systému IREDO je firma OREDO, s.r.o.

IREDO provozuje následující linky:

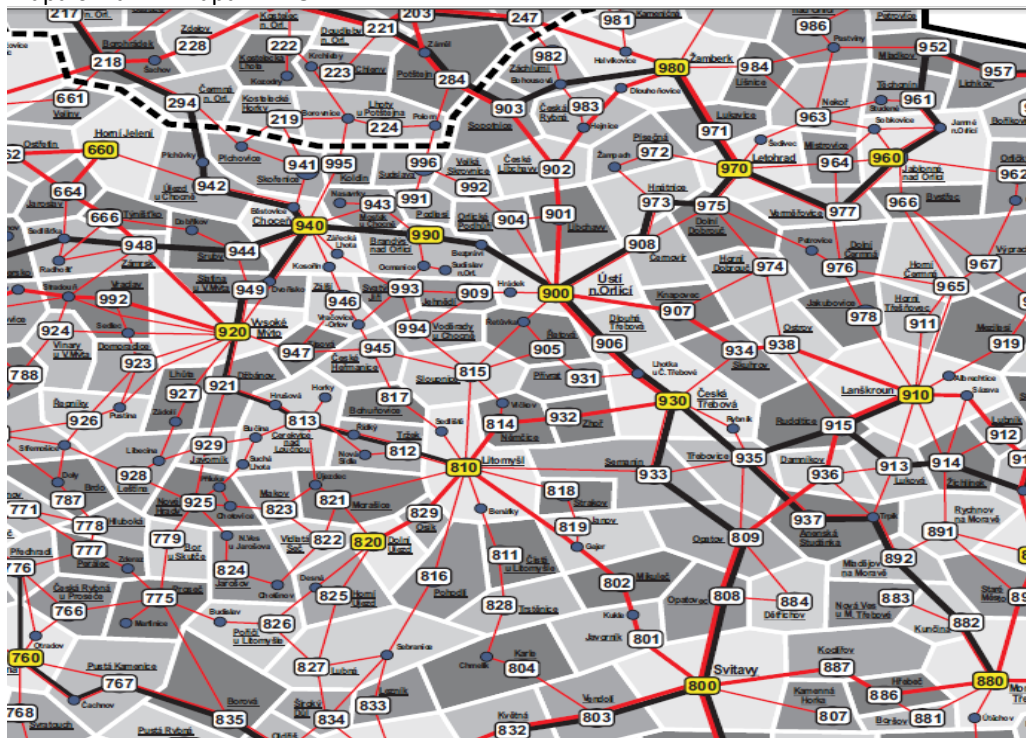
- Svitavy - Třebovice - Česká Třebová
- Česká Třebová - Němčice - Litomyšl
- Česká Třebová - Dlouhá Třebová - Ústí n. Orlicí
- Česká Třebová - Ústí n. Orlicí - Vamberk - Rychnov nad Kněžnou - Kvasiny - Skuhrov n. Bělou
- Česká Třebová - Řetová - Sloupnice - Vysoké Mýto
- Česká Třebová - Semanín - Litomyšl
- Lanškroun - Třebovice - Rybník - Česká Třebová - Česká Třebová, sídliště Lhotka
- Česká Třebová - Skuhrov - Ostrov

ČSAD Ústí nad Orlicí, a.s. dále zajišťuje dopravu na linkách:

- Náchod - Rychnov n. Kněžnou - Ústí n. Orlicí - Litomyšl/Svitavy - Brno
- Ústí n. Orlicí - Litomyšl - Havlíčkův Brod - Jihlava
- Litomyšl - Ústí n. Orlicí - Česká Třebová - Lanškroun - Výprachtice - Čenkovice - Dolní Morava
- Lanškroun - Litomyšl - Česká Třebová - Ústí n. Orlicí - Letohrad - Libchavy - Žamberk - Říčky - Deštné v Orlických horách

Dopravce Zlatovánek spol. s r.o. zajišťuje linku Jevíčko - Svitavy - Litomyšl - Vysoké Mýto - Nové Hrady - Proseč - Polička a dopravce OSNADO spol. s r.o. linku Pec pod Sněžkou - Trutnov - Náchod - Rychnov n. Kněžnou - Svitavy - Brno

Mapa 6: Tarifní mapa IREDO

/Zdroj: Tarifní mapy Iredo - Oredo, vlastní úprava/

V České Třebové je hodnocena úroveň dopravní obslužnosti jako vyhovující. Veškerá občanská vybavenost se nachází v docházkové vzdálenosti několika minut. O něco složitější je situace obyvatel sídliště Lhotka, které je poměrně vzdáleno od centra města. Sídliště je sice obsluhováno pravidelnou autobusovou linkou, její frekvence však není příliš uspokojivá. Proto jsou místní obyvatelé při cestě do centra města, případně dojíždění do zaměstnání a dopravě dětí do škol nebo školek nuceni využít

vlastní dopravu. U obcí, ležících na vedlejších komunikacích je dopravní obslužnost větším problémem, především kvůli nižšímu počtu spojů. Obecně lze říci, že není moc dobře zajištěna doprava pro pracující v odpoledních a nočních směnách a minimum spojů je zajištěno o víkendech a svátcích. Prostor pro zlepšení stavu je rovněž u dětí a studentů, kteří dojíždějí do školek a škol.

Zástupci přepravců současný stav nejčastěji zdůvodňují ekonomickými důvody. Tím hlavním je zejména malá vytíženost spojů a značná finanční nákladnost poskytované služby. Podstatný vliv na poptávku služeb dopravců má současný životní styl, kdy člověk dává stále častěji přednost individuální dopravě. Využití vlastního automobilu totiž znamená komfortnější a operativnější řešení dopravy a zvýšenou mobilitu.

Podle statistiky Českého statistického úřadu byla situace vyjíždějících v SO ORP Česká Třebová dle Sčítání lidu, domů a bytů z roku 2011 následující:

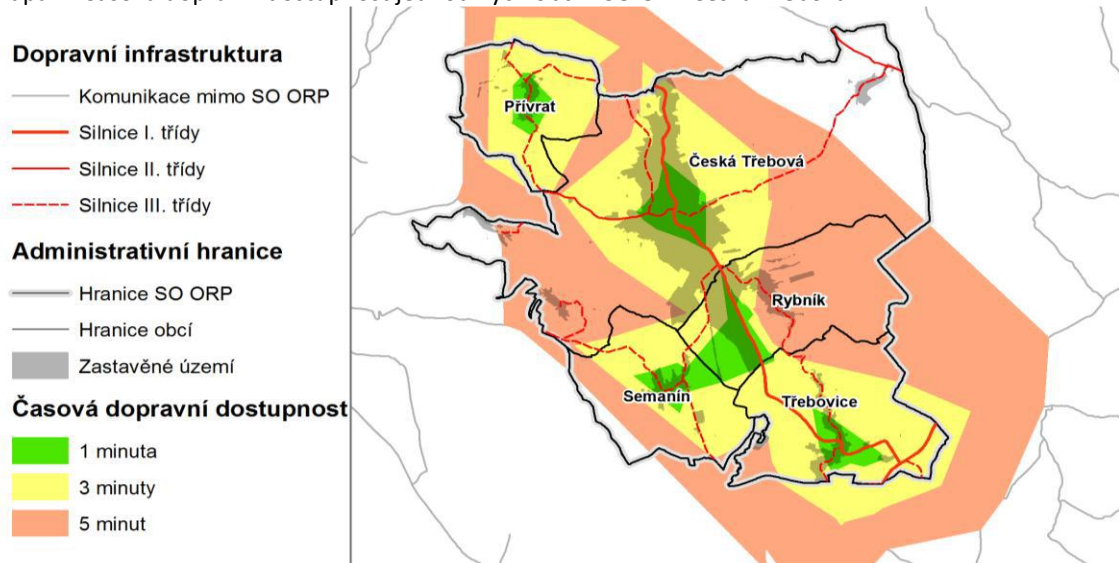
Tabulka 164: Vyjíždějící do zaměstnání a škol

Vyjíždějící do zaměstnání a škol			Celkem
Vyjíždějící celkem			4 635
v tom	vyjíždějící do zaměstnání		3 277
	v tom	v rámci obce	1 489
		do jiné obce okresu	1 110
		do jiného okresu kraje	352
		do jiného kraje	294
		do zahraničí	32
		vyjíždějící do škol	
	v tom	v rámci obce	540
		mimo obec	818

/Zdroj: webové stránky ČSÚ, SBDL 2011, vlastní šetření/

Na území ORP Česká Třebová je spádovost dětí z obcí uspokojivá. V České Třebové jsou provozovány celkem čtyři MŠ, tři ZŠ, jedna speciální ZŠ Praktická, dvě SŠ a jedna VOŠ. Všechny tyto školy jsou v docházkové vzdálenosti s výjimkou základní školy Praktické, která se nachází v místní městské části Borek. V obcích Semanín, Třebovice a Rybník jsou zřízeny MŠ a první stupeň ZŠ. Každá ze základních škol poskytuje v současné době vzdělávání dětem 1. – 5. třídy. Výuku na druhém stupni 6. – 9. tříd poskytují základní školy v České Třebové. Pro žáky z obcí je tedy nutná dojíždka. Ta je poměrně dobře zajištěna. Komplikovanější je situace pro děti a žáky z obcí Přívrat, Kozlov, Svinná a Skuhrov, kde není žádná škola. V těchto případech je doprava dětí řešena individuálně. Zde je určitý prostor pro jednání o zlepšení dopravní obslužnosti, případně pro vznik školního autobusu, který by přispěl k optimalizaci dopravy do škol.

Mapa 7: Časová dopravní dostupnost jednotlivých obcí v SO ORP Česká Třebová

/Zdroj: webové stránky města Česká Třebová, vlastní úprava/

Mapa ukazuje, za jak dlouhou dobu se lze z kteréhokoliv místa dopravit do středu obce.

Místní komunikace a chodníky

Místní komunikace v obcích SO ORP Česká Třebová slouží pro smíšený motorový a nemotorový provoz. Platí pro ně veškeré dopravní předpisy a značení. Mají v naprosté většině asfaltový, případně zpevněný povrch. Chodníky jsou určeny především k pohybu chodců, mezi které lze podle platné legislativy ČR zařadit také in-line bruslaře. Za stav a údržbu místních ale i účelových komunikací a chodníků zodpovídá obec. V České Třebové je to městská společnost Eko Bi, s.r.o. Ta zabezpečuje zprostředkování výstavby nových komunikací a chodníků vč. uzavírky, stavebního povolení a dozoru staveb v lokalitě města a přidružených obcí dle rozhodnutí zastupitelstva města, letní údržbu komunikací, zimní údržbu komunikací, výspravy výtlučků v asfaltových površích, opravy prašných komunikací, opravy dlážděných povrchů, výstavbu nových a opravy stávajících odvodňovacích zařízení na místních komunikacích a výstavbu nového a údržbu stávajícího dopravního značení místních komunikací. Z technického hlediska jsou v různém stavu. Tomu odpovídá i plánování průběžných oprav a rekonstrukcí, které však bývají velmi nákladné a představují velké zatížení pro obecní rozpočty.

Parkování

V rámci SO ORP Česká Třebová je parkování poměrně dobře řešeno. V České Třebové mohou lidé využít možnosti parkování v podzemních garážích terminálu, kde je k dispozici 259 parkovacích míst. V určitých oblastech města je povoleno parkování pouze po zaplacení parkovacího poplatku. V ostatních částech města lze v případě dodržení dopravních pravidel parkovat zdarma. Nedostatek parkovacích míst je zejména na sídlištích. V současné době probíhá plánování výstavby parkoviště na největším městském sídlišti Lhotka. Obyvatelé obcí ve SO mohou parkovat rovněž na místních komunikacích, případně místech k tomu určených. Obecně je však potřeba zajistit pro parkující automobily dostatek parkovacích míst mimo veřejné komunikace v souladu s principy dopravních předpisů, aby nebyla dlouhodobě narušena bezpečnost a plynulost silničního provozu.

Dne 15.09.2010 byl slavnostně otevřen nový dopravní terminál na náměstí Jana Pernera v České Třebové. Celkové náklady na realizaci projektu dosáhly necelých 330mil. Kč včetně DPH. Investorem bylo město Česká Třebová a na financování se podílela Evropská unie prostřednictvím Regionálního operačního programu NUTS II Severovýchod. Vlastní provoz terminálu byl zahájen 20.09.2010.

Město Česká Třebová bylo nuceno vzhledem k okolnostem řešit problematickou dopravní situaci v prostoru Bezručova náměstí. Proto přistoupilo k přípravě investičního projektu, který by kromě praktické stránky řešení byl i nadčasovým projektem. Byl stanoven cíl pro návrh řešení a to skloubit osobní automobilovou dopravu, autobusovou dopravu místní i dálkovou, železniční dopravu, poštovní přepravu a v neposlední řadě i řešení místních komunikací, parkovišť, pěších tras či klidových zón, navazujících na architekturu města.

V souladu s moderními trendy osobní dopravy řeší dopravní terminál provázanost železniční, autobusové a individuální automobilové dopravy v dopravním uzlu Česká Třebová. Stavba dopravního terminálu patří k největším projektům Pardubického kraje a výrazným způsobem přispívá ke zlepšení dopravní problematiky nejen samotného města Česká Třebová, ale i okolního regionu s více než 100 000 obyvateli. Součástí dopravního terminálu jsou 200m dlouhé a 32m široké podzemní garáže s 259 parkovacími místy, vybudované metodou převrtávaných pilotových stěn. Celkem 13 parkovacích míst je pro tělesně postižené a garáže umožňují přímý přístup osob do podchodu k jednotlivým vlakovým nástupištím. Podzemní garáže a nové autobusové nádraží jsou totiž funkčně propojeny s výpravní budovou Českých drah, což značně zvyšuje komfort cestujících. Přístup na povrch z podzemních garáží umožňuje výtah a eskalátor. Novou dominantou náměstí Jana Pernera je moderní zastřešení autobusového nádraží z oceli a skla. Bylo zde vybudováno zcela nové veřejné osvětlení. Stavba dopravního terminálu taktéž respektuje potřeby imobilních osob, kterým jsou k dispozici i odpovídající komunikační a orientační prostředky.

Parkování v garážích dopravního terminálu je určeno pro cestující i místní občany. Prvních 20 minut parkování je zdarma, delší stání je účtováno dle platného ceníku. Pro dlouhodobější využívání je určena parkovací karta, kterou lze zakoupit do osobního vlastnictví v pokladně ČD a dále v pokladnách sportovišť zimního stadionu, SKI areálu Peklák a plaveckého bazénu. Více informací včetně ceníku a provozního řádu je k dispozici na webových stránkách provozovatele dopravního terminálu městské společnosti Eko Bi, s.r.o.

Obrázek 1: Terminál Jana Pernera

/Zdroj: městská společnost Eko Bi, s.r.o./

Obrázek 2: Parkovací karta

Cyklotrasy a cyklostezky

Změna způsobu života ve spojení s potřebou kompenzovat stresující podmínky moderní doby vedly ke zvýšené oblibě cyklistiky v posledních letech. Široká nabídka jízdních kol umožnila v příznivých terénních podmínkách i zvýšený zájem o dojíždění na kole do škol, či zaměstnání. Snaha o aktivnější trávení volného času pak přispěla k rychlému rozvoji cykloturistiky. Prudký nárůst automobilů však omezil možnosti bezpečné jízdy na kole na některých silnicích republiky, proto vyvolal potřebu stanovit síť vhodných komunikací použitelných pro bezpečnou jízdu na kole. Omezené finanční prostředky, nutné jak pro pořízení cyklistického značení, tak i pro výstavbu samostatných cyklostezek, si proto vynutily nutnost stanovení pořadí navrhovaných a budovaných cyklotras.

V roce 2004 zveřejnil Pardubický kraj Generel cyklo dopravy Pardubického kraje, který obsahuje analýzu základního systému cyklotras a cyklostezek a návrh na dostavbu sítě cyklostezek a cyklotras včetně organizačního a finančního opatření v oblasti investic s neurčeným časovým horizontem.

Cykloturistickou trasou se rozumí cesta vedená v terénu převážně po místních komunikacích, polních a lesních cestách, příp. stezkách a to zpevněných i nezpevněných, které jsou z hlediska ochrany přírody a krajiny vhodné pro cyklistický provoz. Silnice jsou používány jen v případech, kdy není v požadovaném směru možno použít jinou vhodnou cestu. Značení cykloturistických tras je prováděno cykloturistickými značkami, kterými jsou: směrovka, pásová značka a směrová tabulka.

Obrázek 3: Cykloturistické značky

směrovka

pásová značka

směrová tabulka

/Zdroj: Ministerstvo dopravy, vlastní úprava/

Samostatným prvkem cyklistické dopravy jsou cyklostezky. Ty jsou tvořeny samostatnou komunikací, určenou pro cyklistický provoz, případně umožňující současný pěší a cyklistický provoz. Jejich označení stanoví vyhláška Ministerstva dopravy a spojů č. 30/2001 Sb.

Obrázek 4: Označení cyklostezek

Obrázek 5: Silniční značení cyklotras, stanovené vyhláškou č. 30/2001 Sb.

/Zdroj: Ministerstvo dopravy, vlastní úprava/

Zpravidla jsou vedeny v souběhu se silniční komunikací. Po takto vybudované cyklostezce pak může být a obvykle je vedena cyklotrasa, značená cykloznačkami. Vybudování cyklostezky je poměrně značně administrativně i finančně náročné. Může být realizována pouze po úspěšně absolvovaném územním a stavebním řízení. Z výše uvedených důvodů jsou proto cyklostezky přednostně navrhovány tam, kde jejich realizace umožní víceúčelové využití. To znamená, že budou používány nejen pro krátkodobou a vícedenní cykloturistiku, ale současně budou sloužit pro dojíždění do zaměstnání, školy, zábavu případně in-line bruslaře. Pro účely generelu - stanovení pořadí základního systému cyklotras Pardubického kraje byly při zachování základního metodického systému KČT, definovány jednotlivé kategorie cyklotras takto:

- **Evropské cyklotrasy** - cyklotrasy vedoucí a propojující území a větší města středoevropských států. Jsou vedeny po komunikacích se zpevněným povrchem, většinou silnicích III. třídy s malým automobilovým provozem, dobře sjízdných běžnými turistickými koly. Jejich vedení terénem je voleno tak, aby nepřekonávaly velké výškové rozdíly a mohly je tak využívat i cyklisté s menší fyzickou zdatností. Jejich značení je provedeno silničními cykloznačkami. Na území SO ORP Česká Třebová se však nenachází žádná Evropská cyklotrasa.
- **Nadregionální cyklotrasy** - nadregionální cyklotrasy vytvářejí na celostátní úrovni základní síť cyklotras. Umožňují propojení krajů, významných rekreačních oblastí s velkými městy a koncentracemi osídlení. Zajišťují také napojení těchto cyklotras na významné turistické cíle sousedního Polska, příp. na významné polské cyklistické trasy, vybudované polskou stranou v pohraničí wroclawského vojvodství. Jsou vedeny po komunikacích se zpevněným povrchem

(většinou silnice III. třídy, místní komunikace apod.), které mohou bez potíží využít majitelé běžných turistických kol. Jejich značení je provedeno silničními cykloznačkami. Územím SO ORP Česká Třebová prochází 70km dlouhá cyklotrasa Potštejn (Královéhradecký kraj) – Sudslava – Bohuňov – Letovice (Jihomoravský kraj). Cyklotrasa spojující Orlickou stezku v Královéhradeckém kraji s Orlickoústeckem, Svitavskem a severním předpolím Moravského krasu, Letovickem v Jihomoravském kraji. Po překonání rozvodí Tiché a Divoké Orlice (středně těžký úsek) pokračuje rovinatým údolím Tiché Orlice a Třebovky k Novému rybníku. Zde lehký terén přechází ve středně těžkou část zvlněného Svitavska, aby pokračovala do terénně náročnějšího Letovicka.

- **Regionální cyklotrasy** - doplňují síť obou výše uvedených kategorií tak, aby zajistily jejich propojení. Spojují zajímavá místa a města kraje. Používají silnice III. třídy a komunikace se zpevněným i nezpevněným povrchem. Jsou sjízdna běžnými typy kol, některé nezpevněné úseky však mohou být obtížněji využitelné pro cyklistu, jedoucího na silničním kole. Jejich značení je provedeno většinou silničními cykloznačkami, v některých případech i barevnými, pásovými cykloznačkami.

Na území SO ORP Česká Třebová se nachází hned několik cyklotras. Jejich obtížnost je střední až středně těžká. Jsou nejčastěji označeny silničním značením a vedou převážně po komunikacích III. třídy či místních a účelových komunikacích. Jejich povrch proto bývá ve většině případů asfaltový, zpevněný nebo částečně zpevněný. Nejvíce jsou v rámci území využívány tyto cyklotrasy.

Cyklotrasa č. 4061 Česká Třebová – Ústí nad Orlicí údolím řeky Třebovky je dlouhá 10km. Pro bruslaře jsou vhodné dva úseky. První úsek je dlouhý 1km a začíná po levé straně za křižovatkou v Dlouhé Třebové. Druhá trasa je dlouhá 1,5km. Nástupní místo je z ul. Na Špici (čerpací stanice na Lhotce), po 500 metrech lze dojet k odpočívadlu s dětským hřištěm a za dalších 300 metrů k frekventované silnici I/14. K jejímu překřížení je využíván přechod pro chodce.

Cyklotrasa č. 4033 Česká Třebová – Svitavy (přes území obce Semanín)

Cyklotrasa č. 4045 Česká Třebová – Nový rybník (přes Skuhrov a Třebovské stěny)

Cyklotrasa č. 4047 Nový rybník – Řetůvka (přes Kozlovský kopec a Přívrat)

Cyklotrasa č. 4050 Kozlovský kopec – Palice (přes Českou Třebovou, Rybník a Srnov)

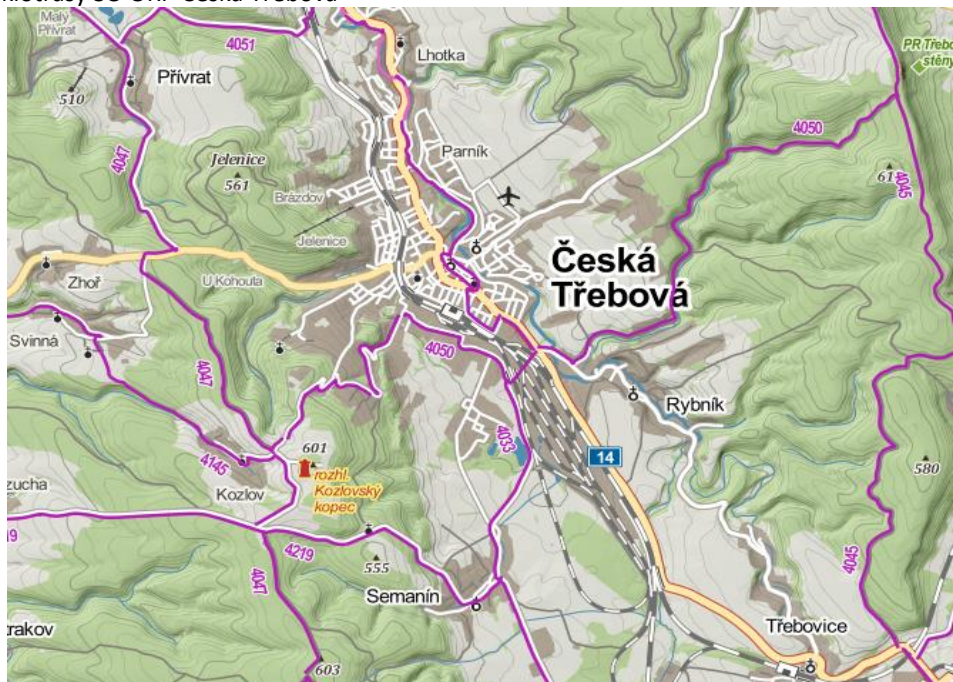
Cyklotrasa č. 4051 Knapovec – Přívrat (přes Dlouhou Třebovou)

Cyklotrasa č. 4145 Kozlovský kopec – Horní Sloupnice (přes Kozlov a Svinnou)

Cyklotrasa č. 4219 Semanín – Litomyšl (přes Pazuchu a Vlkov)

Mezi Českou Třebovou, Ústím nad Orlicí a Litomyšlí by měla vzniknout síť propojených terénních stezek pro kola, tzv. singletrailů nebo singletracků. Záměr počítá se čtyřmi lokalitami a nástupními místy, ze kterých budou vycházet okruhy různé obtížnosti. Nejlehčí trasy zvládnou i rodiny s malými dětmi, na nejtěžších úsecích s překážkami si užijí i ti nejnáročnější sportovci. Terénní stezky mají být vybudovány z přírodního materiálu, jako je zaválcovaný štěrkopísek, místy i kámen nebo dřevo. Výchozími místy budou Andrlův chlum u Ústí nad Orlicí, Peklák, Kozlov a Rybník. Většina bude vzájemně propojena stezkami. Budou poskytovat zázemí, tedy parkování, restauraci, ubytování, servis s myčkou kol a informační servis. Celková délka tras se odhaduje na 140km. Starostové měst se zatím dohodli na pořízení úvodní podrobné studie, kterou zastřeší svazek obcí Region Orlicko-Třebovsko.

Mapa 8: Cyklotrasy SO ORP Česká Třebová

/Zdroj: Cyklotrasy, vlastní úprava/

Zásady územního rozvoje kraje, územní plán pro SO ORP Česká Třebová

Z územního plánování na úrovni obcí (územní plány jednotlivých obcí), kraje (zásady územního rozvoje) a státu (politika územního rozvoje) plynou následující významná omezení, příležitosti či limity:

PÚR vymezuje: Rozvojovou osu Hradec Králové/Pardubice - Moravská Třebová - Mohelnice - Olomouc - Přerov, tato vymezuje obce mimo rozvojové oblasti a rozvojovou osu OS11, s výraznou vazbou na významné dopravní cesty, tj. rychlostní silnici R35, silnici I/35, koridor připravované rychlostní silnice R35 a železniční trať č. 010 (v úseku Pardubice - Česká Třebová (I. tranzitní železniční koridor)) a č. 270 (Česká Třebová - Přerov (III. tranzitní železniční koridor)). Tj. území ovlivněné těmito tratěmi a spolupůsobením center Vysoké Mýto, Litomyšl, Ústí nad Orlicí, Česká Třebová, Svitavy, Moravská Třebová, Zábřeh na Moravě a Mohelnice.

Koridory a plochy dopravní infrastruktury - PÚR ČR vymezuje v území SO ORP Česká Třebová koridor ŽD7 - koridor Pardubice - Česká Třebová - Brno - záměrem je vytvoření podmínek pro zvýšení rychlosti v úsecích s jejím propadem a tím k zvýšení kapacity I. železničního koridoru zařazeného do dohody AGC a do evropské železniční sítě TEN-T. Posílení dálkové dopravy k šetrné k životnímu prostředí.

Koridor vysokorychlostní železniční dopravy - VR1 - Praha - Brno - hranice ČR/Rakousko, respektive SR: důvodem vymezení je ochrana vysokorychlostních koridorů na území ČR v návaznosti na obdobné koridory v Rakousku apod.

ZÚR - zpřesňují vymezení rozvojových oblastí:

OBK 2 - Česká Třebová - Ústí nad Orlicí: rozvojová oblast je vymezena katastrálními územími SO ORP Česká Třebová: Česká Třebová (Česká Třebová, Lhotka u České Třebové, Skuhrov u České Třebové, Parník, Rybník u České Třebové, Semanín a Třebovice a katastrálními územími ORP Ústí nad Orlicí. ZÚR stanovují tyto zásady pro usměrňování územního rozvoje a rozhodování o změnách v území:

- e. sledovat možnost veřejného logistického centra ve vazbě na železniční uzel Česká Třebová
- f. rozvoj ekonomických aktivit soustřeďovat zejména ve vazbě na železniční uzel Česká Třebová
- g. rozvoj bydlení soustřeďovat zejména ve městě Česká Třebová
- h. respektovat kulturní a civilizační hodnoty území

ZÚR stanovují tyto úkoly pro územní plánování:

- f. stabilizovat trasu obchvatu silnice I/14 v České Třebové v prostoru obce Třebovice
- g. stabilizovat dopravní řešení využití území v prostoru Semanína ve vazbách na stávající a rozvojové plochy navazující na železniční uzel ČT
- h. respektovat požadavky na ochranu městské památkové zóny Česká Třebová
- i. respektovat požadavky na ochranu přírodní rezervace Třebovské stěny a přírodního parku Bohdalov - Hartinkov
- j. respektovat požadavky na ochranu a upřesnit vymezení skladebných částí územního systému ekologické stability
  - E. 1. nadregionálních biokoridorů K82 a K93
  - E. 2. regionálních biocenter 330 Lhotka, 356 Palice, 357 Vadětín, 418 V Podkově, 457 Andrlův Chlum, 471 Horky, 1925 Kamenný vrch, 1926 U Kamenného vrchu
  - E. 3. regionálních biokoridorů 811 Anenské údolí - Hůrka, 860 Hůrka - Andrlův Chlum, 862A U Kamenného vrchu - Buková stráž, 862B Buková stráž - Andrlův Chlum, 865 Žampach - Vadětín, 866 Vadětín - Kamenný vrch, 867 U Kamenného vrchu - Palice, 869 Andrlův Chlum - Vadětín, 870 Vadětín - Les u Hrklice, 886 U Kamenného vrchu - Psí kuchyně

Dále ze ZÚR vyplývají tyto požadavky na vymezení a zpřesnění následujících veřejně prospěšných staveb dopravní infrastruktury:

Silnice I. třídy:

- c. koridor pro umístění stavby D26 - přeložka silnice I/14 obchvat České Třebové
- d. koridor pro umístění stavby D25 - přeložka silnice I/14 - Třebovice - Opatov

Silnice II. třídy:

koridor pro umístění stavby D38 - přeložka silnice II/358 Němčice - Česká Třebová

Silnice III. třídy:

koridor pro umístění stavby D62 - přeložka silnic III/35846 a III/35847 Semanín

ZÚR dále vymezují koridor pro územní rezervy staveb na vybrané silniční síti nadmístního významu, koridor pro umístění přeložky silnice I/14 - obchvat České Třebové a Dlouhé Třebové

ZÚR též vymezují tyto koridory územního systému ekologické stability a stanovují zásady a úkoly pro usměrňování územního rozvoje a rozhodování o změnách v území v souvislosti s nimi:

- c. funkční regionální biocentra: NKOD 446 - Psí Kuchyně, NKOD 330 Lhotka
- d. funkční regionální koridory - RK - 886 - U Kamenného vrchu - Psí kuchyně, RK - 887 - Psí kuchyně - Moravský Lačnov

ZÚR upřesňují územní podmínky koncepce ochrany a rozvoje přírodních, kulturních a civilizačních hodnot území, které svým rozsahem ovlivňují významné území kraje nebo mají národní či regionální význam a stanovují zásady pro zajištění jejich ochrany a možný rozvoj.

Přírodní hodnoty kraje: zvláště chráněná území ochrany přírody - národní přírodní památky a přírodní památky

- d. plochy pro těžbu nerostných surovin tedy: (dobývací prostor a chráněné ložiskové území Semanín)

- e. vodohospodářsky významná území - Chráněné oblasti přirozené akumulace vod Východočeská křída
- f. skladebné části ÚSES - výše uvedené biokoridory a biocentra

Kulturní hodnoty kraje:

městská památková zóna Česká Třebová - respektovat kulturní hodnoty území včetně urbanistického, architektonického a archeologického dědictví

Požadavky na řešení vyplývající z Územně analytických podkladů SO ORP Česká Třebová:

- Vymezený dobývací prostor a chráněné ložiskové území, představují územní limit jenž je třeba zohledňovat především při vymezení zastavitelných území a koridorů dopravní a technické infrastruktury.
- Zpřesnit v navazujících ÚPD územní vymezení prvků ÚSES (oproti ZÚR redukce, rozšíření posunutí s ohledem na pozemkovou držbu a morfologii terénu)
- Rozvoj plánovat s ohledem na zkvalitnění či doplnění chybějící infrastruktury
- Při vymezení a zpřesňování koridorů pro rozvoj dopravní a technické infrastruktury, minimalizovat zásahy do ekologicky cenných lokalit, lesních porostů apod.
- Modernizace a dobudování kanalizační sítě v rámci celého SO ORP
- V rámci ÚP obcí řešit odstranění dopravních závad a promítnutí záměrů vymezených v ZÚR PK
  - c. zajistit vymezení a zpřesnění šířky koridorů v závislosti na podmínky průchodu koridoru daným územím s ohledem na jeho hodnoty a konfiguraci terénu
  - d. v šířkách koridorů nevymezovat nové zastavitelné plochy, vyjma ploch dopravní infrastruktury
- V ÚPD jednotlivých obcí upřesnit průběh trasy silnice I/14 v souvislosti s její modernizací a výstavbou řady obchvatů:
  - f. upřesnění obchvatu I/14 v ÚPD ORP Česká Třebová ve vazbě na přivaděč R35
  - g. dořešení trasy přivaděče R35 a jeho napojení na plánovaný obchvat České Třebové (I/14) v rámci ÚPD Česká Třebová a obce Přívrat
  - h. stabilizace ploch pro letiště včetně ochranných pásem v ÚPD Česká Třebová
  - i. územní rezervy D-O-L v ÚPD obcí Přívrat, Česká Třebová, Rybník a Třebovice je třeba respektovat při vymezení ploch určených k bydlení a podnikání
  - j. navrhnout heliport pro leteckou záchranu včetně ochranných pásem v SO ORP Česká Třebová

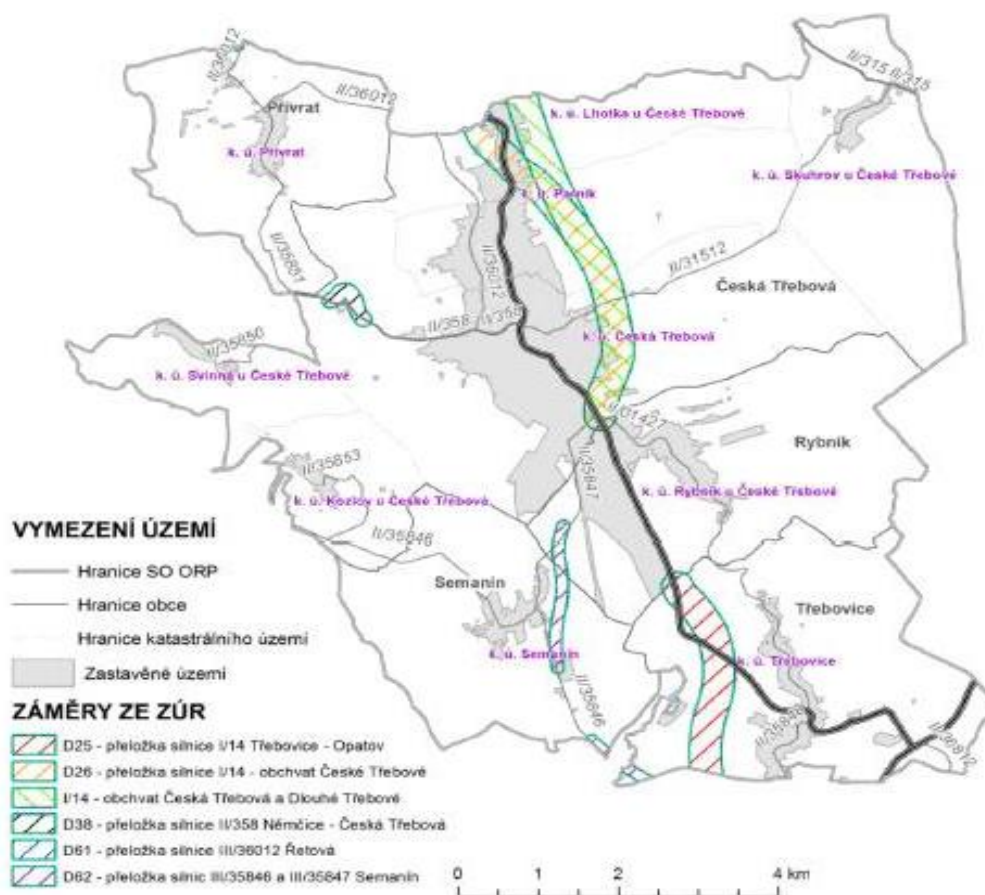

Další vnější vazby území na regionální a nadregionální úrovni, případně příhraniční spolupráce.

Případně další vztahy:

Město Česká Třebová je dlouhodobě považováno za významnou železniční křižovatku. Územím SO ORP Česká Třebová probíhá I., II., i III. tranzitní železniční koridor (TŽK) a koridory tratě transevropské železniční sítě (TERFN). Poskytuje spojení mezi Prahou, Ostravou i Brnem. Potažmo pak i se všemi sousedními státy.

Mapa 9: Přeložky silnic na území v SO ORP Česká Třebová vymezené v ZÚR Pardubického kraje

/Zdroj: ZÚR Pardubického kraje, vlastní úprava/

Strategické dokumenty – rozvoj

Vzhledem k neustálým změnám podmínek zejména v ekonomické, legislativní, politické, environmentální, technologické i společenské sféře reagovalo město Česká Třebová tvorbou nového strategického dokumentu s názvem „Strategický plán rozvoje města Česká Třebová 2014 - 2020“. Tento klíčový dokument identifikuje stěžejní oblasti rozvoje města, jež budou primárně podporovány z rozpočtu města v období 2014 - 2020. Jeho hlavním smyslem je zajištění efektivního řízení rozvoje města a koordinace jednotlivých zájmů a priorit tak, aby město prosperovalo jako celek. Dokument je připravován v rámci projektu „Strategie pro rozvoj města Česká Třebová“ (registrační číslo CZ.1.04/4.1.01/89.00078) ve spolupráci města s odbornými zpracovateli: společnostmi GRANTIKA

České spořitelny, a.s. a OHGS, s.r.o. Projekt je financován z prostředků Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR.

Strategický plán rozvoje města Česká Třebová 2014 - 2020 je ucelený koncepční dokument rozvoje města a přidružených obcí, který vzniká za účasti představitelů města i odborné a laické veřejnosti v podobě Komise pro Strategii a občanů města. Strategický plán města je složen z několika dílčích dokumentů, které byly vytvořeny ve fázi analytické i návrhové. V rámci analytické části vznikla Socioekonomická analýza nabízející přehledné zmapování současného stavu a trendů vývoje ve všech významných sférách života a Průzkum potřeb občanů České Třebové přinášející názorový výhled do hodnocení vybraných témat ze strany veřejnosti. Shrnující stěžejní informace nabízí SWOT analýza.

V současné době probíhá příprava návrhové části v podobě samotné strategie, která je složena z dlouhodobé vize rozvoje města k horizontu roku 2020 a cest k jejímu naplnění prostřednictvím konkrétních projektů. Strategie má za cíl zdůraznit významnou úlohu města jako leadera regionu. Zaměřuje se na podporu společenského života s důrazem na zvyšující se bezpečnost a na minimalizaci negativních dopadů na životní prostředí z intenzivní silniční dopravy. K další prioritě rozvoje města obsažené ve strategii patří také oblast podnikání. Důraz je kladen na čerpání výhod ze strategické polohy a přítomnosti druhého největšího železničního uzlu ČR s cílem generování nových pracovních míst jako nezbytného předpokladu zvyšující se prosperity města. Ta s sebou přináší rovněž požadavky na optimalizaci dopravního napojení průmyslové zóny a výstavby zóny nové. Na zvyšování prosperity podniků i kvality života se budou dle strategie podílet i nové prvky cestovního ruchu pro vytvoření uceleného systému propagace, dostupnosti široké škály zajímavostí, především v podobě propojení dálkových i místních cyklotras, vybudování regionálně významného centra zábavy a zintenzivnění propagace těchto zajímavostí. Při tvorbě strategického plánu, bylo třeba vzít v potaz existenci omezení a limitů. Jsou to především územní limity (zastavitelné území katastru), přírodní limity (záplavová území), legislativní limity (rozhodování ve věcech příslušných jiným orgánům státní správy či samosprávy), finanční limity (rozpočet města, možnosti externího financování), apod.

V souvislosti s přípravou Strategického plánu města Česká Třebová na léta 2014 - 2020 proběhl v průběhu června až srpna 2013 průzkum potřeb pro budoucí rozvoj města ve dvou vlnách dle cílové skupiny (představitelé Města Česká Třebová a občané města Česká Třebová). www.ceska-trebova.cz Průzkum mezi představiteli Města Česká Třebová proběhl v červnu 2013 prostřednictvím řízených rozhovorů s vedením města (pan starosta, pan místostarosta, paní místostarostka), s tajemnicí města a s vedoucími pěti odborů Městského úřadu Česká Třebová. Dále proběhlo dotazníkové šetření mezi zastupiteli, radními a členy Komise pro Strategii. Celkem se zúčastnilo 25 osob.

Průzkum mezi občany města Česká Třebová byl realizován v červenci a na začátku srpna 2013 formou dotazníkového šetření. Dotazník byl distribuován do každé domácnosti v papírové podobě a dále byl k dispozici v elektronické podobě na internetu. Občané byli informováni o možnosti vyjádřit se k aktuální spokojenosti s životem ve městě Česká Třebová a k vybraným otázkám týkajícím se každodenního života ve městě prostřednictvím článků na webových stránkách města a dále v Českotřebovském zpravodaji. Průzkumu mezi občany se zúčastnilo 492 respondentů.

Výsledky průzkumu tak zahrnují názory celkem 517 osob, což odpovídá 3,2 % všech obyvatel České Třebové. Z hlediska pohlaví byla účast mužů a žen poměrně vyrovnaná. Celkem se zúčastnilo o 4 procentní body více mužů než žen. Šetření se nejčastěji účastnila věková kategorie 51 - 65 let, která tvoří téměř třetinu všech respondentů. Druhou nejčetnější skupinou byla kategorie ve věku 35 - 50 let (27 % respondentů).

Nejmenší zastoupení osob bylo u věkové kategorie do 18 let. Z tohoto důvodu byl realizován prostřednictvím ředitele školy dodatečný průzkum mezi studenty Gymnázia Česká Třebová na bázi dobrovolného vyplnění elektronického dotazníku. Dobrovolnost byla zvolena z toho důvodu, že vynucené vyplňování dotazníku by mohlo způsobit náhodné vybírání odpovědí a zkreslit tak výsledky průzkumu. Možnosti vyplnit dotazník využila jen jediná studentka (517. respondent), což vypovídá o nízkém zájmu nejmladší věkové kategorie podílet se na této formě zapojování se do rozhodování o budoucím rozvoji města. Nejvíce v šetření zastoupenými skupinami jsou zaměstnanci (50 %) a důchodci (33 %), což odpovídá i jejich majoritnímu zastoupení v populaci dle dat Sčítání lidu, domů a bytů - SLBD z roku 2011 (zaměstnanci 45,2 %, důchodci 29 %). Naopak nízké zastoupení je u studentů (4 % oproti 15,5 % dle SLBD).

Z oblastí, které by měly být v budoucnu nejvíce podporované dle občanů se téma doprava umístilo s počtem 287 hlasů na druhém místě. K nejčastěji uvedeným problémům města dle nabídnutého spektra odpovědí patřila problematika dopravního tahu městem a s tím spojená hlučnost a prašnost a stav komunikací a chodníků.

Část dotazníku se zaměřila na zjišťování hodnocení života ve městě v jednotlivých oblastech, na vnímání problémových témat, vizí města atd. Více než 3/4 respondentů hodnotí rozvoj města v posledních deseti letech pozitivně (20,1 % velmi dobře a 59,4 % spíše dobře). Respondenti měli možnost ohodnotit míru spokojenosti s životem ve městě Česká Třebová. K hodnocení byla použita známka v rozpětí 1 - 5 (1 - výborně, 5 - nedostatečně). Průměrná známka hodnocení života ve městě je 2,58, medián dosahuje hodnoty 3 - tedy průměr. Nejčastěji byla uváděna známka 3. Po zjištění celkové spokojenosti se šetření zaměřilo na hodnocení vybraných oblastí života ve městě. Nejméně spokojeni jsou s oblastí dopravy (silniční tah I/14 vedoucí městem, technický stav chodníků a silnic, parkovací místa, bezpečnost silničního provozu), s údržbou města (zimní údržba města). Skupina občanů byla srovnávána se skupinou představitelů města (vedení města, vedoucí odborů, členové Komise pro strategii).

Tabulka 165: Míra spokojenosti obyvatel - přehled

Míra spokojenosti obyvatel v jednotlivých oblastech	Obyvatelstvo		Zástupci města		Bodový rozdíl
	Abs.hod.	Pořadí	Abs.hod.	Pořadí	
Bezpečnost silničního provozu	2,96	18.	2,44	18.	0,52
Zimní údržba města	3,08	20.	2,4	16.	0,68
Parkovací místa	3,43	21.	3,08	21.	0,35
Technický stav chodníků a silnic	3,56	22.	3,16	22.	0,4
Silniční tah I 14 vedoucí městem	4,03	23.	4	23.	0,03

/Zdroj: Průzkum města Česká Třebová, vlastní úprava/

Dále byly kladeny otázky na oblasti, které by dle respondentů měly být podporovány v budoucnu. Jako témata, kterým by měla být věnována větší pozornost, byla opět zvolena témata související s oblastí dopravy, přičemž jako nejvýznamnější z nich byl zvolen silniční obchvat města, resp. jeho absence, dále to byla organizace dopravy (ve smyslu optimální kombinace pěší, cyklistické a motoristické dopravy) a veřejné dopravní spojení města a okolních obcí.

I čtvrté nejproblémovější téma se dotýká dopravy a to ve smyslu negativních záležitostí (hlučnost, prašnost, vibrace).

Tabulka 166: Témata pro budoucí rozvoj - přehled

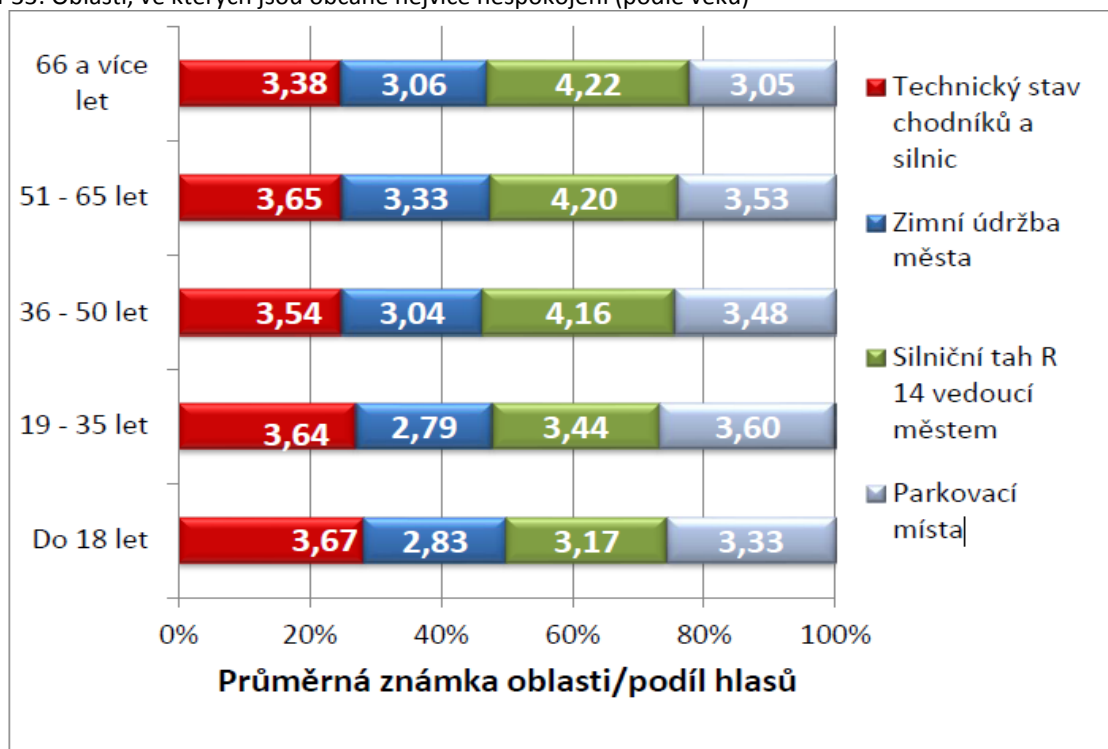
Významná témata pro budoucí rozvoj	Počet bodů	Pořadí
Dopravní obchvat města (kamiony Metrans)	384	1.
Organizace dopravy	313	2.
Veřejné dopravní spojení města a okolních obcí	305	3.
Hlučnost, prašnost, vibrace (silnice, železnice)	272	4.

/Zdroj: Průzkum města Česká Třebová, vlastní úprava/

Tři čtvrtiny občanů chtějí, aby se pozornost více zaměřila na dopravní obchvat města - jde o velkou většinu, zejména lidí nad 36 let. Na téma dopravy navazuje i nejmladší kategorie, která by měla zájem o zlepšení organizace dopravy – sladění sítě chodníků, vybudování návazné sítě cyklostezek. Stejný názor sdílí skoro dvě třetiny dospělých v produktivním věku (19 - 65 let). Věková kategorie 65+ by jako řešení v oblasti dopravy uvítala vybudování obchvatu a odstranění negativních dopadů intenzivní silniční a vlakové dopravy v podobě hluku, prachu a vibrací.

Z dotazníku vyplynulo, že občané města Česká Třebová mají zájem o informace týkající se oblasti rozvoje. Občané preferují finanční podporu v oblasti dopravy, která je vnímána jako nejproblémovější především kvůli hlavnímu silničnímu tahu, který prochází městem a je spojený s hlukem, prašností a vibracemi, nedostatkem parkovacích míst a špatným stavem chodníků a komunikací.

Graf 33: Oblasti, ve kterých jsou občané nejvíce nespokojeni (podle věku)

/Zdroj: Průzkum města Česká Třebová, vlastní úprava/

Statistika nehodovosti Policie ČR

Údaje ze statistiky nehodovosti jsou uvedeny za rok 2013 ke dni 31.12.2013.

V roce 2013, v rámci celé České republiky šetřila Policie ČR 84 398 nehod, při kterých bylo 583 osob usmrceno, 2 782 osob těžce zraněno a 22 577 osob zraněno lehce. Tyto údaje odpovídají skutečnosti zjištěné do 24 hodin po nehodě. Následně, tj. v době od 24 hodin do 30 dnů po nehodě zemřelo ještě dalších 71 osob, tj. 10,86 % z celkového počtu osob zemřelých při nehodách nebo na následky utrpěných zranění. Odhadnutá hmotná škoda policií na místě nehody je 4 938,17mil. Kč.

Počet usmrčených osob v roce 2013 byl nejnižší od roku 1961. Potěšitelný je další pokles počtu usmrčených osob, který trvá nepřetržitě již od roku 2008. Absolutní pokles v roce 2013 je nejvyšší za poslední čtyři roky. Negativní skutečností uplynulého roku je především vysoký počet usmrčených osob v kategorii nad 64 let (118 osob). Oproti r. 2012 je počet následně zemřelých vyšší o 10 osob. Celkem tedy zahynulo při nehodách v silničním provozu v r. 2013 na území České republiky 654 osob, o 88 osob méně (tj. o 11,86 %), než v r. 2012. V období od roku 1980 byl zatím největší meziroční pokles v roce 1998 (o 237 osob). Naproti tomu největší meziroční zvýšení zaznamenáváme v roce 1990, kdy počet usmrčených byl o 213 osob vyšší, než v roce předchozím (tj. v roce 1989). V roce 2013 šetřila policie 20 342 nehod s následky na životech nebo zdraví (tj. o 0,79 % méně) a celková bilance pak představuje 654 usmrčených (o 11,86 % méně) a 25 288 zraněných (o 0,89 % méně). Naproti tomu můžeme pozitivně hodnotit vývoj následků v kategorii řidič osobního automobilu (pokles počtu usmrčených o 27 osob), spolujezdec v osobním automobilu (-26), řidič motocyklu (-18) a chodec (pokles o 12 usmrčených).

Na území Pardubického kraje šetřila Policie České republiky v roce 2013 celkem 3 622 nehod, při kterých bylo 35 osob usmrceno, 149 těžce zraněno a 1 356 osob lehce zraněno. Výše odhadnuté hmotné škody dosahují 175,63mil. Kč. Porovnání s rokem 2012 je uvedeno v následující tabulce

Tabulka 167: Přehled nehodovosti

Kategorie rok 2013	Počet	Rozdíl oproti roku 2012	Rozdíl v %
Počet šetřených nehod	3 662	104	2,79
Počet usmrčených osob	35	7	16,67
Počet těžce zraněných osob	149	11	7,97
Počet lehce zraněných osob	1 356	83	6,52
Hmotná škoda v mil. Kč	175,63	19,526	10,01

/Zdroj: Policie ČR, vlastní úprava/

Počet nehod na území Pardubického kraje byl nižší než v roce 2012 o 104 nehody. Tento pokles je v absolutní hodnotě mezi ostatními kraji druhý nejnižší. V samotném kraji je tento počet nehod za posledních deset let čtvrtý nejnižší. Počet usmrčených se snížil o 7 osob a za posledních deset let zaznamenáváme nejnižší počet usmrčených, kdy nejvíce usmrčených bylo v roce 2005 (72 osob). Počet těžce zraněných je v posledním desetiletí třetí nejnižší, kdy nejméně těžce zraněných bylo v roce 2012 (138 osob) a nejvíce v roce 2004 (331 osoba). Počet lehce zraněných je pátý nejnižší, kdy nejvíce lehce zraněných bylo v roce 2004 (1 791 osoba) a nejméně v roce 2010 (1 141 osoba). Průměrná škoda na jednu nehodu dosahuje 48 490,- Kč (o 3 887,- Kč méně, než v roce 2012). Závažnost nehod je na území Pardubického kraje pátá nejvyšší v rámci České republiky a má hodnotu 9,66 usmrčených osob připadajících na 1 000 nehod (pokles této hodnoty proti roku 2012 o 1,61

bodu). V následující tabulce je uveden podíl sledovaných kategorií účastníků silničního provozu na zavinění nehod.

Tabulka 168: Účastníci dopravních nehod

Viník, zavinění nehody období rok 2013	Počet nehod	Rozdíl nehod	Počet usmrčených	Rozdíl usmrčených
Řidičem motorového vozidla	2 886	267	33	2
Řidičem nemotorového vozidla	107	22	2	2
z toho dětmi	7	12	0	0
Chodcem	34	12	1	1
z toho dětmi	15	6	0	0
Jiným účastníkem	4	1	0	0
Jiným účastníkem	30	14	0	0
Technickou závadou vozidla	51	16	0	0
Lesní, domácí zvířít	571	136	0	0
Jiné zavinění	13	3	0	0

/Zdroj: Policie ČR, vlastní úprava/

Na území Pardubického kraje patří mezi převládající viníky nehod řidiči motorových vozidel a lesní a domácí zvířata (kde z 446 nehod skončilo srážkou s lesním zvířetem 416 nehod). Počet nehod se snížil především v kategorii řidič osobního automobilu (o 136). K usmrcení došlo u nehod zaviněných řidiči motorových a nemotorových vozidel a chodcem. Nejvíce usmrčených bylo při nehodách končících srážkou jedoucích vozidel (15 osob), při srážce s pevnou překážkou (12 osob), srážkou s chodcem (5 osob) atd. Při nehodách v obci zemřelo 7 osob a mimo obec 28 osob. Z celkového počtu 35 usmrčených zahynulo 28 osob při nehodách v denní době a 7 osob při nočních nehodách, z toho 6 osob při nehodách v místech bez veřejného osvětlení.

V následující tabulce jsou uvedeny hlavní příčiny nehod zaviněných řidiči motorových vozidel na území Pardubického kraje.

Tabulka 169: Hlavní příčiny dopravních nehod

Hlavní příčina nehody rok 2013	Počet nehod	tj. %	Počet usmrčených	tj. %	Rozdíl nehod	Rozdíl usmrčených
Nepřiměřená rychlost	933	32,3	8	24,2	14	-4
Nesprávné předjíždění	93	3,2	1	3,0	16	-2
Nedání přednosti v jízdě	291	10,1	2	6,1	18	-2
Nesprávný způsob jízdy	1 569	54,4	22	66,7	219	6

/Zdroj: Policie ČR, vlastní úprava/

Nejčtenější hlavní příčiny nehod jsou i v Pardubickém kraji nesprávný způsob jízdy (57,7 %) a nepřiměřená rychlost jízdy (24,6 %). U všech hlavních příčin evidujeme snížení počtu nehod a nejvyšší je u nesprávného způsobu jízdy - pokles o 117 nehod. Nejvíce usmrčených osob je u nepřiměřené rychlosti jízdy (13, tj. 40,6 %) a u nesprávného způsobu jízdy (22, tj. 37,5 %). Chodci zavinili 41 nehod (z toho 37 v obci), při kterých byla usmrcena 1 osoba, 4 osoby byly těžce zraněny a 33 osob lehce zraněno. Způsobená hmotná škoda dosahuje 0,34mil. Kč. Počet zaviněných nehod je vyšší o 5, počet usmrčených je vyšší o 1 osobu, počet těžce zraněných je stejný jako v roce 2012 a počet lehce zraněných osob je vyšší o 7 osob. Pod vlivem alkoholu zavinili chodci 12 nehod (o 2 nehody více). Policie ČR eviduje na území Pardubického kraje 250 nehod (o 71 méně) zaviněných

účastníky silničního provozu pod vlivem alkoholu. Při těchto nehodách eviduje 5 usmrcených osob (o 1 osobu více).

Případů, kdy kontrola na přítomnost návykových látek u viníka nehody byla pozitivní, eviduje policie 9 (stejně jako v roce 2012), přítom došlo k usmrcení 3 osob (stejně jako v roce 2012), 2 osoby byly těžce zraněny (stejně jako v roce 2012) a 2 osoby lehce zraněny (o 2 osoby méně).

Tabulka 170: Nehody zaviněné pod vlivem alkoholu nebo návykových látek

Nehody zaviněné pod vlivem alkoholu nebo návykových látek	Počet nehod	Rozdíl	Počet usmrcených	Rozdíl
Zjištěná hladina alkoholu je nižší než 0,24‰	7	-9	0	0
Zjištěná hladina alkoholu je 0,24 až 0,5‰	9	5	0	3
Zjištěná hladina alkoholu je 0,51 až 0,8‰	5	-5	0	-1
Zjištěná hladina alkoholu je 0,81 až 1,0‰	8	1	0	0
Zjištěná hladina alkoholu je 1,1 až 1,5‰	27	-17	0	0
Zjištěná hladina alkoholu je 1,51‰ a vyšší	109	0	0	-2
Zjištěno požití návykových látek i alkoholu	2	1	1	1
Zjištěno požití návykových látek	4	-1	0	0

/Zdroj: Policie ČR, vlastní úprava/

Z porovnání počtu nehod v roce 2013 s rokem předchozím vyplývá, že se na území okresu Ústí nad Orlicí stalo celkem 992 nehod, tedy o 66 nehod více než v roce 2012, což představuje nárůst o 7,13 %. Okres Ústí nad Orlicí tak zaujímá v počtu nehod 27. místo z celkových 75 okresů. Pro znázornění je třeba uvést, že nejvíce nehod se stalo v okrese Ostrava (2 769), nejméně pak v okrese Rokycany (178). V porovnání počtu usmrcených osob při dopravních nehodách v okrese Ústí nad Orlicí zahynulo v roce 2013 celkem 10 osob. Více osob přišlo o život pouze v 17-ti okresech. Alarmující je však porovnání těžce zraněných. Jejich počet činí 81 osob, o 16 více než v předchozím roce, což znamená nárůst o 24,62 %. Okres Ústí nad Orlicí v této statistice zaujímá v pořadí 2. místo za okresem Brno město. Počet lehce zraněných osob dosáhl hranice 338 osob. Zde byl rovněž zaznamenán nárůst, konkrétně o 7,30 %, čili 23 osob. Zajímavé je porovnání závažnosti nehod, tedy = počet usmrcených osob připadajících na 1 000 nehod. Pro okres Ústí nad Orlicí představuje hodnotu 10,6 usmrcených osob. Při téměř každé sté nehodě na území okresu zahyne 1 osoba. Dle záznamů bylo v rámci okresu způsobeno 72 nehod (21. místo v pořadí okresů) pod vlivem alkoholu a jiných návykových látek. Oproti předchozímu roku došlo k poklesu o 16 nehod, přesto při těchto nehodách byly usmrceny celkem 3 osoby.

Finanční analýza

Rozpočet obce se řídí podle zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů č. 250/2000 Sb. a je základním nástrojem finančního hospodaření obce. Usnadňuje přerozdělování prostředků a finanční řízení obce v období jednoho kalendářního roku. Rozpočet může být chápán jako:

- bilance příjmů a výdajů (podává informaci o vyrovnanosti hospodaření za kalendářní rok),
- finanční plán obce (jde o přiřazování priorit výdajům na základě plánovaných příjmů),
- nástroj k prosazování cílů obecních a regionálních programů.

Při jeho zpracovávání se vychází z rozpočtového výhledu a z rozpisu státního a krajského rozpočtu.

Obec má povinnost zveřejňovat rozpočtovou dokumentaci minimálně na svých webových stránkách a na úřední desce.

Kromě toho jsou informace o plnění všech místních rozpočtů přístupné na internetových stránkách www.monitor.statnipokladna.cz nebo www.rozpocetobce.cz a to za několik let zpětně.

Obce v rámci SO ORP Česká Třebová hospodaří s vyrovnanými rozpočty. Částky rozpočtu vynaložené pro oblast Dopravy úměrně odpovídají velikosti a potřebám obcí v každém roce s přihlédnutím k investičnímu a územnímu plánování a celkovému rozvoji jednotlivých obcí. Většina finančních prostředků je poskytována na opravy a údržbu pozemních i místních komunikací, nákup dopravního značení, pohonných hmot, posypového materiálu pro zimní údržbu komunikací, údržbu mobiliáře a ostatní služby nebo výdaje s dopravou spojené. Níže jsou uvedeny celkové výdaje za oblast Dopravy u jednotlivých obcí i za celé ORP. Detailnější informace nejsou k dispozici, protože i přes výzvu nebyly obcemi poskytnuty.

Tabulka 171: Objem finančních prostředků vynaložených obcemi na zajištění dopravy – Česká Třebová

	Česká Třebová - (v tis. Kč)					
	rok					
	2010	2011	2012	2013	2014 plán	2014 skutečnost k 30.6.
Celkové výdaje rozpočtu města	383 857	275 866	225 609	193 803	211 876	85 572
Doprava - celkem	24 109	21 827	13 720	18 664	20 808	4 918
z toho						
Silnice - oprava, údržba	12 758	11 911	11 247	12 453	10 400	4 098
Ostatní výdaje	11 352	9 916	2 472	6 211	10 408	820

Tabulka 172: Objem finančních prostředků vynaložených obcemi na zajištění dopravy – Rybník

	Rybník - (v tis. Kč)					
	rok					
	2010	2011	2012	2013	2014 plán	2014 skutečnost k 30.6.
Celkové výdaje rozpočtu obce	10 591	8 616	9 763	20 971	13 629	4 949
Doprava - celkem	1 150	373	402	228	850	373
z toho						
Silnice - oprava, údržba	1 150	278	320	154	850	373
Ostatní výdaje	-	94	82	74	-	-

Tabulka 173: Objem finančních prostředků vynaložených obcemi na zajištění dopravy – Třebovice

Třebovice - (v tis. Kč)						
	rok					
	2010	2011	2012	2013	2014 plán	2014 skutečnost k 30.6.
Celkové výdaje rozpočtu obce	18 387	16 381	18 941	22 557	17 182	6 689
Doprava - celkem	2 677	773	361	4 580	1 005	36
z toho						
Silnice - oprava, údržba	672	621	344	4 579	928	30
Ostatní výdaje	2 006	151	16	1	70	0
Silniční doprava - jiné	-	-	-	-	7	6

Tabulka 174: Objem finančních prostředků vynaložených obcemi na zajištění dopravy – Semanín

Semanín - (v tis. Kč)						
	rok					
	2010	2011	2012	2013	2014 plán	2014 skutečnost k 30.6.
Celkové výdaje rozpočtu obce	7 693	7 520	7 395	8 561	10 834	7 643
Doprava - celkem	733	236	135	14	150	3
z toho						
Silnice - oprava, údržba	733	236	135	14	150	3

Tabulka 175: Objem finančních prostředků vynaložených obcemi na zajištění dopravy – Přívrat

Přívrat - (v tis. Kč)						
	rok					
	2010	2011	2012	2013	2014 plán	2014 skutečnost k 30.6.
Celkové výdaje rozpočtu obce	3 602	3 575	6 757	4 908	6 832	2 241
Doprava - celkem	77	27	16	93	2 279	2
z toho						
Silnice - oprava, údržba	77	27	16	93	2 279	2

Tabulka 176: Celkové výdaje za oblast Dopravy

SO ORP Česká Třebová - (v tis. Kč)						
	rok					
	2010	2011	2012	2013	2014 plán	2014 skutečnost k 30.6.
Celkové výdaje rozpočtu ORP	424 130	311 958	268 465	250 800	260 353	107 094
Doprava	28 746	23 236	14 634	23 579	25 092	5 332
Silnice	15 390	13 073	12 062	17 293	14 607	4 506
Ostatní výdaje-provoz	13 358	10 161	2 570	6 286	10 478	820
Silniční doprava - jiné	-	-	-	-	7	6

/Zdroj: Monitor – státní pokladna, vlastní úprava/

6.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy

a) Analýza cílových (dotčených) skupin

Tabulka 177: Analýza cílových skupin

Č.	Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojené se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
1.	Uživatelé služeb - cestující	<ul style="list-style-type: none"> - Dostupnost - Přijatelná cena - Dostatečná kapacita - Informace - Kvalita služeb - Slevy, výhody, věrnostní programy - Plynulost dopravy - Možnost výběru 	<ul style="list-style-type: none"> - Nezájem o službu - Vysoké nároky a požadavky - Nedostatek finančních prostředků - Služba je pro klienta obtížně dostupná - Závislost klienta na službě - Zpoždění spojů - Nedostatek informací 	<ul style="list-style-type: none"> - Běžné komunikační kanály - Poskytování informací cestujícím v informačních centrech - Využití médií - Přehledné webové stránky - Informační letáky, tabule, panely - Zákaznická linka 	<ul style="list-style-type: none"> - Dostatečná informovanost o službě - Webové stránky - Informační centrum - Zákaznická linka
2.	Uživatelé služeb - řidiči	<ul style="list-style-type: none"> - Výborný technický stav komunikací - Kvalitní napojení silniční sítě na důležité silniční tahy - Bezpečnost provozu na komunikacích - Údržba komunikací zejména v zimním období - Minimalizace dopravních omezení a uzavírek - Přehledné značení - Dostatečná informovanost o silničním provozu a případných komplikacích 	<ul style="list-style-type: none"> - Nevyhovující technický stav komunikací - Nebezpečný provoz - Neohleduplnost některých řidičů - Vysoké nároky - Nedostatek finančních prostředků na opravy - Závislost na službě - Nedostatek informací - Dopravní omezení, uzavírky, stavební práce 	<ul style="list-style-type: none"> - Běžné komunikační kanály - Informační tabule - Využití médií - Přehlednost webových stránek - Zákaznická linka - Asistenční služba 	<ul style="list-style-type: none"> - Dostatečná informovanost o provozu - televizní, rozhlasové zpravodajství - Informační cedule a panely - Webové stránky - Televizní spoty - bezpečnost provozu (BESIP)
3.	Uživatelé služeb - chodci	<ul style="list-style-type: none"> - Výborný technický stav chodníků - Bezpečnost provozu na komunikacích - přechody pro chodce - Údržba chodníků a ostatních cest zejména v zimním období - Minimalizace stavebních prací a uzavírek chodníků 	<ul style="list-style-type: none"> - Nevyhovující technický stav chodníků - Nedostatek finančních prostředků na opravy - Nebezpečný provoz - Neohleduplnost některých řidičů na přechodech pro chodce - Dopravní omezení, uzavírky, stavební práce 	<ul style="list-style-type: none"> - Běžné komunikační kanály - Pravidelná setkání - komunikace s představiteli obce, návrhy, připomínky a řešení - Přehledné webové stránky - Informační tabule, letáky - Využití médií 	<ul style="list-style-type: none"> - Územní plánování - Komplexní projekty

Č.	Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojené se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
4.	Poskytovatelé dotací (EU, ministerstva)	<ul style="list-style-type: none"> - Potřebnost služby - zájem uživatelů - Smysluplné využití finančních prostředků - Účelnost, efektivnost, hospodárnost - Kvalitní služby odpovídající standardům - Využití kapacity služby - Možnost dalšího rozvoje silniční sítě, železnice, chodníků, cest - Rozvoj, ekonomiky, průmyslu, služeb a cestovního ruchu 	<ul style="list-style-type: none"> - Neposkytnutí dotace na službu - Složitá legislativa - Nedostatečné využití dostupných finančních prostředků 	<ul style="list-style-type: none"> - Běžné komunikační prostředky - Webové stránky - Média - Výroční zprávy - Osobní jednání - Příručky a metodiky 	<ul style="list-style-type: none"> - Územní plánování - Výroční zprávy - Kontrola čerpání dotací - Dotační programy
5.	Poskytovatelé služeb - dopravci	<ul style="list-style-type: none"> - Dostatečné využití spojů - Nízký počet nespokojených klientů služeb - Spokojení cestující - Stabilizované provozní i investiční náklady - Výborný technický stav komunikací a cest - Optimalizace a plynulost dopravy 	<ul style="list-style-type: none"> - Nedostatek finančních prostředků na provoz a běžné opravy - Nevyhovující stav technický stav komunikací - Nedostatečná kapacita - Nenaplněná kapacita - Nezájem o službu - Vysoké nároky a požadavky cestujících - Zpoždění spojů z důvodů mimořádných událostí - Nedostatek informací 	<ul style="list-style-type: none"> - Běžné komunikační kanály - Poskytování informací cestujícím v informačních centrech - Využití médií - Přehledné webové stránky - Informační letáky, tabule, panely - Zákaznická linka - Telefon - Osobní jednání 	<ul style="list-style-type: none"> - Kvalitní PR - zvýšení povědomí o službě - Spolupráce v optimalizaci dopravních spojů - Dostatečná informovanost o službách - Slevy, výhody, věrnostní programy
6.	Stát	<ul style="list-style-type: none"> - Spolupráce všech složek státní správy v oblasti dopravy - Dostatečné finanční prostředky v rámci státního rozpočtu - Modernizace silniční a železniční sítě - Průhlednost výběrových řízení na stavební práce - Zajištění a optimalizace dopravní obslužnosti - Dostatečné čerpání finančních prostředků z dotací a OP a jejich efektivní, účelné a hospodárné využití - Bezpečný provoz na komunikacích - Optimalizace a plynulost dopravy - Výborný technický stav komunikací - Kvalitní napojení silniční sítě na důležité silniční tahy - Dostatečná informovanost o silničním provozu a případných komplikacích 	<ul style="list-style-type: none"> - Příliš složitá legislativa - Nedostatečná podpora krajů, obcí - Špatně nastavená politika státu 	<ul style="list-style-type: none"> - Běžné komunikační kanály - Využití médií - Tiskové konference - Přehledné webové stránky - Příručky a metodiky 	<ul style="list-style-type: none"> - Naplnění státního rozpočtu - Jednání na úrovni vlády - Poskytnutí zpětné vazby - Audity - Optimalizace legislativy - Dotační programy - Sankce - Modernizace

Č.	Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojené se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
7.	Kraj	<ul style="list-style-type: none"> - Potřebnost služby - zájem klientů - Smysluplné využití finančních prostředků - Modernizace silniční a železniční sítě - Kvalitní služby odpovídající standardům - Využití kapacity spojů - Bezpečný provoz na komunikacích - Optimalizace dopravní obslužnosti a plynulost dopravy - Výborný technický stav komunikací 	<ul style="list-style-type: none"> - Neposkytnutí dotací - Nedostatek finančních prostředků na provoz a běžné opravy - Nevyhovující technický stav komunikací 	<ul style="list-style-type: none"> - Běžné komunikační prostředky - Webové stránky - Média - Výroční zprávy - Osobní jednání 	<ul style="list-style-type: none"> - Jednání na úrovni kraje - Optimalizace legislativy - Územní plány - Modernizace - Dotační programy
8.	Představitelé obcí SO ORP	<ul style="list-style-type: none"> - Spolupráce pro optimalizaci dopravy - Spolupráce v zajištění dopravní obslužnosti - Spolupráce pro dostatečnou kapacitu spojů - Spolupráce v rámci čerpání finančních prostředků z dotací a OP 	<ul style="list-style-type: none"> - Povolební změny ve vedení obcí - Neochota ke spolufinancování - Nedodržení závazků 	<ul style="list-style-type: none"> - Běžné komunikační kanály - E-mail - Telefon - Osobní jednání - Jednání mezi obcemi 	<ul style="list-style-type: none"> - Interpretace výhod MOS - Jednání mezi obcemi - Příklady dobré praxe

b) Analýza rizik – registr rizik v oblasti dopravy

Definice rizika je převzata z Metodiky přípravy veřejných strategií: Riziko je nebezpečí vzniku události, která může negativně ovlivnit dosažení stanovených cílů. Jedná se o budoucí událost, která má náhodnou povahu (tj. může, ale nemusí nastat a mít negativní dopad) a není ani nemožná, ani jistá. Riziko spojujeme s negativními vlivy, nepříznivými dopady a ztrátami a chápeme jej jako synonymum nebezpečí, hrozby, úskalí a nejistoty. Protipólem rizika je příležitost, která je spojována s příznivými vlivy a dopady.

Hodnocení významnosti rizik je založeno na hodnocení očekávané pravděpodobnosti výskytu jednotlivých rizik a jejich dopadu (materiálního i nemateriálního) na dosažení cílů strategie. Pravděpodobnost (v tabulce sloupec „P“) i dopad (v tabulce sloupec „D“) se hodnotí na škále 1 až 5: hodnota 1 představuje velmi malý dopad (resp. velmi malou pravděpodobnost) a hodnota 5 velmi velký dopad (resp. velmi vysokou pravděpodobnost). Významnost rizika je součinem pravděpodobnosti a dopadu. Hodnota významnosti se pohybuje mezi hodnotou 1 a 25. Vlastníci jednotlivých rizik jsou osoby odpovědné za řízení a monitorování daného rizika (průběžné přehodnocování významnosti rizik a identifikace reálného výskytu dané rizikové události).

Tabulka 178: Analýza rizik

Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
	Pravdě- podob- nost (P)	Dopad (D)	V = P*D		
Finanční riziko					
Nedostatek financí na provoz a rekonstrukce	4	5	20	MOS v oblasti čerpání financí z dotací a OP	Stát, kraj, ORP
Nedostatek financí na investice a stavby	3	4	12	MOS v oblasti čerpání financí z dotací a OP - Hledání jiných možností financování	Stát, kraj, ORP
Organizační riziko					
Průtahy v systému plánování	3	3	9	Optimalizace plánování	Stát, kraj, ORP
Kapacita parkovacích míst	4	4	16	Možnost parkování v podzemních garážích terminálu - Vybudování parkovacích míst na sídlištích - Optimalizace územního plánování	ORP
Nedostatek (rušení) linkových spojů	4	3	12	Průzkum využitelnosti zejména ranních a večerních spojů	Stát, Obce daného území
Právní riziko					
Změna legislativy - zákonů, vyhlášek (např. vyvlastňování pozemků)	3	3	9	Jednání	Kraj, obce daného území
Technické riziko					
Špatný technický stav komunikací	3	4	12	MOS v oblasti čerpání financí z dotací a OP	Stát, kraj, ORP
Nedostatečná oprava komunikací z důvodu vysokých nákladů na opravy a rekonstrukce	4	2	8	MOS v oblasti čerpání financí z dotací a OP, hledání jiných možností financování	Stát, kraj, ORP
Výkopové práce - kanalizace a inženýrské sítě pod komunikacemi	3	3	9	Umístění sítí pod chodníky - Optimalizace územního plánování	ORP
Věcné riziko					
Zatížení komunikací kamionovou dopravou	4	5	20	Výstavba rychlostní komunikace R35 - Omezení, zákaz průjezdu	ORP

Nejvýznamnějším rizikem v oblasti dopravy je nárůst kamionové dopravy v souvislosti s výstavbou kontejnerového překladiště v průmyslové zóně. Tato skutečnost se negativně projevuje v mnoha oblastech. Výskyt nákladních aut se značně promítá do technického stavu komunikací a k nadměrnému výskytu hluku v obcích, kterými komunikace procházejí. Zhoršuje se také kvalita ovzduší, které je ovlivňováno emisemi a jinými výfukovými plyny. Z tohoto důvodu se citelně projevuje absence napojení silniční sítě na dálniční síť nebo na rychlostní komunikaci, která by snížila výskyt dopravy na místních komunikacích nebo částečně odvedla provoz mimo město a obce.

Kvalita komunikací je spojena s nedostatkem finančních prostředků. Dochází k odkladům nebo posunu termínů zahájení realizací rekonstrukcí a celkového rozvoje pozemních komunikací. Opravují se pouze silně poškozené úseky, které mají kvůli provizorním úpravám krátkou životnost a celkový stav komunikací zaostává.

Nedostatečné zajištění odklonění dopravy může zapříčinit další nárůst intenzity individuální automobilové dopravy a nákladní dopravy. Tento fakt by mohl mít v určité míře za následek zvýšení nebezpečnosti silničního provozu a další zhoršování technického stavu komunikací.

6.1.4. SWOT analýza oblasti

Tabulka 179: SWOT analýza pro oblast DOPRAVY

Silné stránky	Slabé stránky
<ol style="list-style-type: none"> 1. Významný železniční uzel – velmi dobrá dostupnost do významných center v regionu či kraji a do velkých měst v rámci ČR 2. Poskytované služby cestujícím, kteří využívají železniční dopravu (parkování v podzemních garážích terminálu, modernizace koridoru, zastávky vlaků nových přepravních společností) 3. Vymezení ploch a koridorů staveb nadmístního významu (přeložky silnice I/14) v ZÚR Pardubického kraje 4. Návrh koridorů pro umístění přeložek a obchvatů na silnicích II. a III. třídy v ZÚR Pardubického kraje 5. Senior doprava pro důchodce a matky s dětmi 6. Přítomnost plochy pro vzlety a přistání letadel, helikoptér a dalších sportovních létajících prostředků 7. Návrh koridoru vodní dopravy Dunaj – Odra – Labe, procházejícího územím SO ORP 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Značné zatížení hlukem v obcích, kterými prochází silnice I. třídy (např. silnice I/14 Česká Třebová – Ústí nad Orlicí prochází po celém úseku zastavěnou oblastí) 2. Nárůst kamionové dopravy v souvislosti se vznikem kontejnerového překladiště společnosti Metrans, a.s. 3. Odkládání výstavby rychlostní silnice R35 4. Nedostatečná dopravní obslužnost do obcí (Přívrat, Kozlov, Skuhrov, Svinná) 5. Nevyhovující technický stav stávající silnice I/14, místních komunikací prašného typu a chodníků 6. Nedostatek parkovacích míst na sídlištích 7. Absence napojení silniční sítě na dálniční síť 8. Chybějící dopravní hřiště pro děti a mládež
Příležitosti	Hrozby
<ol style="list-style-type: none"> 1. Řešení dopravních závad budováním obchvatů a modernizace silniční sítě 2. Snadnější dostupnost a rozvoj cestovního ruchu v souvislosti s vybudováním rychlostní silnice R35 a rekonstrukcí silnice I/43 3. Rekonstrukce silnic I. a II. třídy – předpoklad pro rozvoj cestovního ruchu 4. Realizace záměrů veřejné dopravní infrastruktury nadmístního významu uvedených v ZÚR Pardubického kraje 5. Plán výstavby nových parkovacích míst 6. Optimalizace dopravní obslužnosti 7. Kvalitnější organizace dopravy (kombinace moto - cyklo - pěší) 8. Možnost napojení na síť regionálních cyklostezek 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Odkládání termínu zahájení realizace rekonstrukcí a celkového rozvoje pozemních komunikací kvůli nedostatku finančních prostředků 2. Absence obchvatů, závady na průtahu SO ORP a obcemi, z toho plynoucí zhoršování kvality ovzduší v obcích, negativní dopady na zdraví obyvatel 3. Nárůst intenzity individuální automobilové dopravy a nákladní dopravy 4. Zvyšování nebezpečnosti silničního provozu 5. Zhoršující se technický stav komunikací a chodníků 6. Vysoká hustota přípojních bodů na plánované rychlostní silnici R35 a s tím spojené případné zvýšení počtu vozidel, které se budou vyskytovat v obcích 7. Zhoršování dopravní obslužnosti, zejména malých obcí a s tím spojené zvyšování koncentrace individuální dopravy

Ze SWOT analýzy je zřejmé, že mezi nejvýznamnější silné stránky z hlediska dopravy patří výhodné geografické umístění. Město Česká Třebová je dlouhodobě považováno za významnou železniční křižovatku. Územím SO ORP Česká Třebová probíhá několik tranzitních železničních koridorů, včetně koridoru tratě transevropské železniční sítě. Tento druh dopravy poskytuje dobré spojení nejen v rámci Pardubického kraje. Vzhledem k hustotě železniční sítě po celé České republice mohou cestující využívat služeb několika dopravců na linkách nejen mezi významnými městy jako je Praha, Ostrava nebo Brno, ale také spojů do dalších měst a lokalit regionálního významu. V případě potřeby lze cestovat po tratích transevropské sítě do všech sousedních států.

Další silnou stránkou je plánovaná výstavba rychlostní komunikace R35. V rámci Zásad územního rozvoje Pardubického kraje došlo k vymezení ploch a koridorů pro záměry výstavby dopravní infrastruktury. Jedná se zejména o přeložky silnice I/14 – obchvat města Česká Třebová a I/14 Třebovice – Opatov jako jeden z přívaděčů na rychlostní komunikaci R35. Byly rovněž navrženy koridory pro umístění přeložek a obchvatů na silnicích II. a III. třídy.

V rámci SO ORP Česká Třebová jsou poskytovány služby tzv. Senior dopravy, kterou zajišťuje Červený kříž Ústí nad Orlicí. Tato placená služba je určena pro seniory, osoby zdravotně postižené či oslabené, pohybově omezené a matky s dětmi k návštěvě lékaře, úřadu, nákupních center, případně dalších zařízení.

Vedle silných stránek je třeba zmínit slabé stránky. Mezi ty nejvýznamnější patří nárůst kamionové dopravy v souvislosti s výstavbou kontejnerového překladiště. Tato skutečnost se promítá negativně do technického stavu komunikací a k nadměrnému výskytu hluku v obcích, kterými komunikace procházejí. Proto je na řadě míst omezen průjezd kamionů, představujících velmi vysokou zátěž pro komunikace, především ve srovnání s osobními vozidly. Z tohoto důvodu je zde citelná absence napojení silniční sítě na dálniční síť nebo na rychlostní komunikaci, která by pomohla odvést dopravu nebo alespoň snížit její výskyt na komunikacích ve městě a v obcích.

Technický stav komunikací je problémem nejen na celém území ČR, ale také na území SO ORP Česká Třebová. Kvalita komunikací je spojena s nedostatkem finančních prostředků. To znamená nejnutnější opravu poškozených úseků, krátkou životnost a zhoršující se celkový stav komunikací. Na komunikacích prašného typu, které se vyskytují převážně na kopcích je nedostatečně zajištěno jejich odvodnění, což může představovat komplikace v případě nepříznivého počasí.

Problematická je nedostatečná dopravní obslužnost do některých obcí v okolí města. V mnoha případech bývají mezi jednotlivými spoji dlouhé intervaly, které působí obyvatelům nemalé problémy. Ti jsou poté často nuceni používat alternativní dopravu.

Na území SO ORP Česká Třebová se v oblasti dopravy nachází poměrně mnoho příležitostí. Jednou z nich je bezesporu řešení dopravních závad budováním obchvatů a modernizace silniční sítě a realizace záměrů veřejné dopravní infrastruktury nadmístního významu uvedených v Zásadách územního rozvoje Pardubického kraje. S vybudováním rychlostní silnice R35 a rekonstrukcí silnice I/43 a silnic I. a II. třídy souvisí snadnější dostupnost a rozvoj cestovního ruchu.

V České Třebové není problém s parkováním. Lidé mohou využít možnost parkování v podzemních garážích terminálu, kde je k dispozici 259 parkovacích míst. Nedostatek parkovacích míst je zejména na sídlištích. V současné době probíhá plánování výstavby parkoviště na sídlišti Lhotka. Více parkovacích míst by zcela jistě uvítali i obyvatelé sídliště Křib.

Vzniká zde rovněž možnost napojení na síť regionálních cyklostezek a tím pádem prostor pro kvalitnější organizaci dopravy (kombinace moto – cyklo – pěší). Za vhodnou příležitost je třeba považovat optimalizaci a zkvalitnění dopravní obslužnosti do jednotlivých obcí nebo realizaci stavby

dopravního hřiště pro děti školního věku. Toto hřiště by sloužilo k praktické výuce a procvičování různých dopravních situací a bylo by zajisté hojně využíváno žáky škol ze širokého okolí.

Za největší hrozby lze považovat nedostatek finančních prostředků, který souvisí s odkládáním termínu zahájení realizace rekonstrukcí a celkového rozvoje pozemních komunikací. Hrozbu představuje také absence obchvatů, závady na průtahu SO ORP Česká Třebová a z toho plynoucí zhoršování kvality ovzduší v obcích, negativní dopady na zdraví obyvatel. Nedostatečné zajištění odklonění dopravy může zapříčinit nárůst intenzity individuální automobilové dopravy a nákladní dopravy. Tento fakt by mohl mít v určité míře za následek zvýšení nebezpečnosti silničního provozu a další zhoršování technického stavu komunikací.

Riziko představuje také možné zhoršování dopravní obslužnosti z důvodu nedostatečného využití některých spojů. Tato skutečnost by zejména ve venkovských oblastech způsobila obyvatelům problémy například s dopravou do zaměstnání, škol nebo za lékařskou péčí. Docházelo by tak ke zvyšování koncentrace individuální dopravy.

6.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

Město Česká Třebová je vzhledem ke své geografické poloze dlouhodobě považována za významnou železniční křižovatku. Napojení na několik tranzitních železničních koridorů včetně koridoru tratě transevropské železniční sítě poskytuje cestujícím dobré spojení nejen v rámci regionu, ale také po celém území České republiky nebo do sousedních států (Slovensko, Německo, Rakousko a Polsko). Strategická poloha zajišťuje ideální propojení železniční, silniční i autobusové dopravy. Autobusovou dopravu na popisovaném území zajišťuje především společnost ČSAD Ústí nad Orlicí, a.s, která je součástí koncernu ICOM transport, a.s. ČSAD Ústí nad Orlicí je zapojeno do Integrovaného dopravního systému IREDO, což je systém zajišťování dopravní obslužnosti Královéhradeckého a Pardubického kraje v různých druzích dopravy podle jednotných smluvních přepravních podmínek IDS IREDO a Tarifu IDS IREDO. Organizátorem Integrovaného dopravního systému IREDO je firma OREDO, s.r.o.

V souvislosti s výstavbou kontejnerového překladiště firmy METTRANS, a.s. v České Třebové, jednoho z největších překladišť kontejnerové přepravy ve střední Evropě, došlo k nárůstu intenzity kamionové dopravy. Zvýšená doprava kamionů je zaznamenávána v poslední době nejen v České Třebové, ale i v okolních obcích. Důsledkem většího výskytu kamionů jsou komplikace v dopravě, kdy nadměrná vozidla jezdí po silnicích, které na takovou zátěž nejsou technicky přizpůsobené. Dále dochází k nadměrnému výskytu hluku, prachu a výfukových plynů, které ohrožují životní prostředí a zdraví místních obyvatel. Proto jsou realizována různá preventivní opatření, která pomáhají usměrnit nákladní dopravu na hlavní průtah městem, mimo obytné zóny. Jedná se o další omezení vjezdu kamionů a zlepšení stávající situace, kterou by jistě pomohla vyřešit plánovaná realizace výstavby rychlostní komunikace R35 a celková modernizace silniční sítě. Se zahájením výstavby obchvatů Vysokého Mýta (včetně Hrušové) a také obchvatu Litomyšle, konkrétně s mimoúrovňovou křižovatkou Litomyšl – sever se počítá kolem roku 2018. Na křižovatku Litomyšl – sever má navazovat přivaděč jako silnice II. třídy vedoucí mimo Němčice a Zhoř až na Zhořský kopec, dál po II/358 do České Třebové. Dalším významným přivaděčem pro město Česká Třebová a zejména pro nákladní dopravu bude přeložka I/14, která povede mimo Třebovice, přímým napojením na I/43 - obchvat Opatova a dále na R35. Město Česká Třebová tak bude podle všeho na dálkovou silniční síť státu dobře napojena.

Technický stav komunikací na území SO ORP Česká Třebová je stejně jako ve většině měst a obcí spojen s nedostatkem finančních prostředků, který znamená nejnnutnější opravy poškozených úseků,

krátkou životnost a zhoršující se celkový stav komunikací, pokud se nejedná o opravu delších souvislých úseků. Na komunikacích prašného typu, které se vyskytují převážně na kopcích je nedostatečně zajištěno jejich odvodnění, což může představovat komplikace v případě nepříznivého počasí.

Problematická je místy nedostatečná dopravní obslužnost do některých obcí v okolí města. V některých případech bývají mezi jednotlivými spoji dlouhé intervaly, které působí dojíždějícím obyvatelům nemalé problémy, které jsou často řešeny alternativní dopravou.

Parkovací kapacity jsou poměrně dobré. Lidé mohou využít možnost parkování v podzemních garážích terminálu, kde je k dispozici 259 parkovacích míst. Nedostatek parkovacích míst je zejména na sídlištích. V současné době probíhá plánování výstavby parkoviště na sídlišti Lhotka. Více parkovacích míst by zcela jistě uvítali i obyvatelé sídliště Křib.

Vzniká zde rovněž možnost napojení na síť regionálních cyklostezek a tím pádem prostor pro kvalitnější organizaci dopravy (kombinace moto – cyklo – pěší). Aktuálně probíhají jednání o realizaci projektu propojených terénních stezek pro kola, tzv. singletrailů nebo singletracků na území mezi Českou Třebovou, Litomyšlí a Ústím nad Orlicí. Východními místy budou Andrlův chlum u Ústí nad Orlicí, Peklák, Kozlov a Rybník. Většina bude vzájemně propojena stezkami. Budou poskytovat zázemí, tedy parkování, restauraci, ubytování, servis s myčkou kol a informační servis. Celková délka tras se odhaduje na 140 kilometrů.

Nástin možných variantních návrhů v oblasti dopravy

VARIANTA MEZIOBECNÍ SPOLUPRÁCE:

I.1 Optimalizace dopravní obslužnosti

I.2 Popis stávající situace a návrh řešení

Situace na území SO ORP Česká Třebová je z pohledu dopravní obslužnosti nastavena uspokojivě, nikoli však ideálně. V některých obcích je počet spojů poměrně nadbytečný. Jiné obce, zejména jejich obyvatelé trpí jejich nedostatkem. Nejhorší situace je aktuálně v obcích Přívrat a Skuhrov. Problematická situace se týká převážně dojíždějících dětí, žáků, seniorů a rodičů na mateřské a rodičovské dovolené, kteří nemohou pravidelně využívat jiné alternativy dopravy.

Variantní řešení

1. Realizace projektu "Školní autobus" - volná kapacita pro sociální účely
2. Radiobus - provoz dopravní služby na bázi MHD - „na zavolání“ s předem definovanými trasami a orientačním jízdními řády

I.3 Plusy a mínusy

Tabulka 180: Plusy a mínusy variantního řešení

PLUSY VARIANTA 1	MÍNUSY VARIANTA 1
Rozdělení nákladů na všechny obce, které školy využívají	Neochota obcí podílet se na financování
Bezpečnost dětí a prevence rozvoje sociálně patologických jevů	Vyšší administrativní zatížení

Zvýšení konkurenceschopnosti školy	Nejistý zájem ze strany občanů
Vyřešení dopravní obslužnosti	
Omezení individuální automobilové dopravy	
PLUSY VARIANTA 2	MÍNUSY VARIANTA 2
Předpoklad dobrého využití kapacity	Zvýšení finanční nákladnosti pro obce
Zvýšení mobility občanů	Vyšší administrativní zatížení
Možnost rozšíření služby na MHD	Nejistý zájem ze strany občanů
Vyřešení dopravní obslužnosti	

I.4 Finanční dopady

Realizace projektu "Školní autobus" by byla jistě finančním zatížením pro jednotlivé obce. Pokud by vedl k optimalizaci naplněnosti tříd a zároveň byly zohledněny finanční prostředky získané z jízdného, je velmi pravděpodobné, že by toto opatření výhledově přineslo zúčastněným obcím finanční úspory. Navíc by tento autobus mohl být školami i dále využíván např. pro realizaci školních výletů apod.

Provoz Radiobusu by fungoval na celém území SO ORP Česká Třebová, čímž by se snížila potřeba vyššího počtu autobusových linek, kterých je v současné době v některých obcích nedostatek. Mohl by také v určité podobě částečně suplovat funkci MHD ve městě, což by zajišťovalo jeho dostatečné využití a vyšší životní úroveň místních obyvatel.

Předpokládané finanční zdroje

- rozpočty obcí
- státní rozpočet
- finanční prostředky EU (OP VVV, IROP)
- poplatky vybrané za jízdné od cestujících

6.2. Návrhová část pro oblast volitelného tématu

6.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Doprava“, na jejímž základě byly připraveny Nástinu opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti dopravy.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusi o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma dopravy.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupiny byly složeny ze zástupců obcí z území ORP, konkrétně starostů obcí. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma dopravy.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení.

Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úroveň. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma dopravy. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem po-

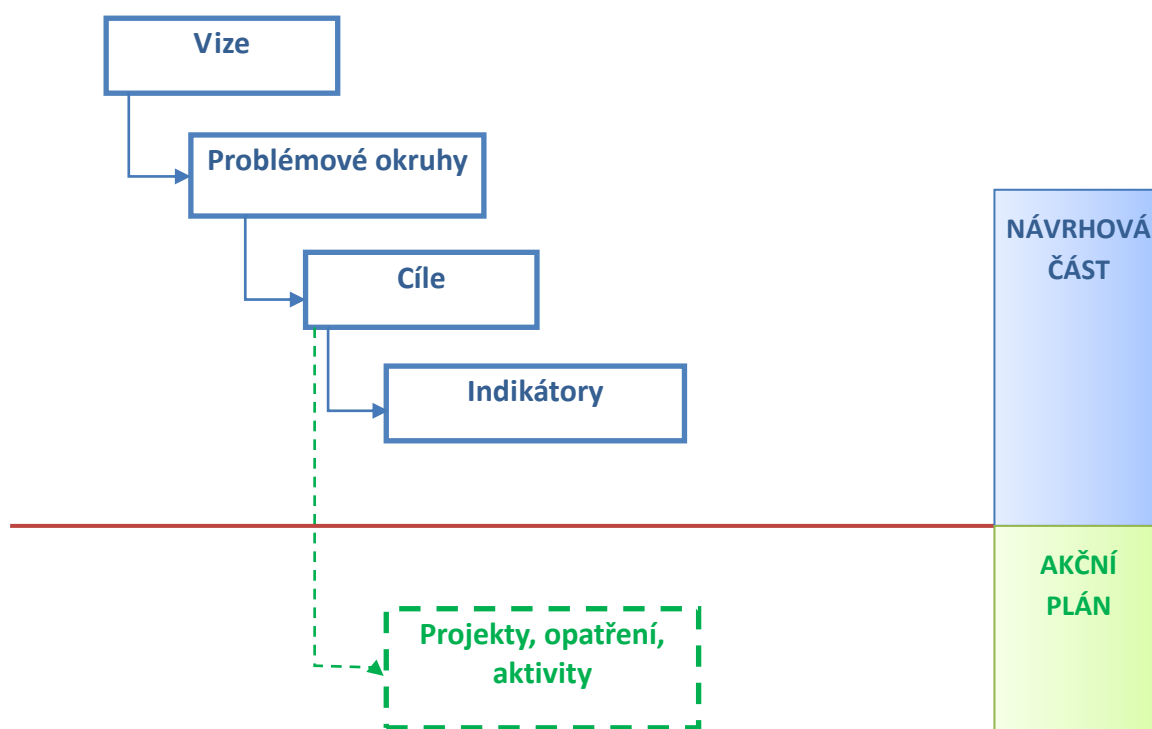

vinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

Vedle určení budoucího směřování vývoje může vize také sloužit jako marketingový nástroj území. Je doplněna o slogan, který bude využíván pro propagaci území jako celku dovnitř (občanům, politikům, školám, podnikatelům) a navenek (turistům, potenciálním investorům, složkám veřejné správy).

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu Doprava je uvedena v níže uvedeném schématu.

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

Tabulka 181: Struktura problémových oblastí a cílů v tématu "Doprava"

Vize meziobecní spolupráce

SO ORP Česká Třebová je územím s dobře využitou kapacitou MŠ i ZŠ. Územím, které na základě meziobecní spolupráce dosahuje získání potřebného objemu finančních prostředků z dotací a OP a zajišťuje jejich efektivní využití. SO ORP s rovnými příležitostmi ke vzdělávání pro všechny žáky ZŠ a MŠ a se zajištěnou bezpečnou a kapacitně dostatečnou dopravní obslužností žáků do škol.

SO ORP Česká Třebová je územím s nadčasově zpracovaným Komunitním plánem, na jehož základě je vytvořena taková nabídka sociálních služeb, která reaguje na poptávku v území.

SO ORP Česká Třebová je územím, kde je aktivně řešena problematika nakládání s odpady, včetně využití tříděných komodit a vyřešena problematika nakládání s BRO, BRKO a SKO, s aktivním zapojením všech cílových skupin.

SO ORP Česká Třebová je územím s plně využitým dopravním potenciálem, modernizovanou silniční sítí se zajištěnou bezpečností, zdravým prostředím a vyřešenou problematikou dopravní infrastruktury, včetně optimalizace dopravní obslužnosti.

Doprava	Problémový okruh 1		Problémový okruh 2		Problémový okruh 3
	Dopravní výchova		Nedostatečně zajištěná bezpečnost a optimalizace dopravy		Nedostatečně zajištěná dopravní obslužnost dětí a žáků do škol
	Cíl 1.1.	Cíl 1.2.	Cíl 2.1.	Cíl 2.2.	Cíl 3.1.
	Zahájení provozu Dopravního hřiště	Prohloubení spolupráce Besip - Policie ČR - školy	Rozšíření dopravních služeb	Modernizace dopravní infrastruktury	Zahájení provozu "ŠKOLNÍHO AUTOBUSU"

6.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)

VIZE

ORP Česká Třebová je územím s plně využitým dopravním potenciálem, modernizovanou silniční sítí se zajištěnou bezpečností, zdravým prostředím a vyřešenou problematikou dopravní infrastruktury, včetně optimalizace dopravní obslužnosti.

Problémový okruh 1 - Dopravní výchova

Dopravní výchova dlouhodobě patří mezi klíčové aktivity v oblasti bezpečnosti silničního provozu a zvyšování ochrany života dětí v silničním provozu. Od září 2013 povinně vstupuje prostřednictvím školních vzdělávacích programů do výuky na všech základních školách v ČR, a to na prvním i druhém stupni se zaměřením na předávání jak teoretických znalostí, tak praktických dovedností dětí.

Počet usmrcených/zraněných účastníků silničního provozu je chápán jako jeden z nejzávažnějších problémů bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích v ČR. Chodci a cyklisté, nejzranitelnější účastníci silničního provozu, tvoří přibližně 30 % obětí v silničním provozu a tento podíl se nedaří příliš snižovat. Zvýšení ochrany dětí a žáků na pozemních komunikacích je jednou z priorit dopravní politiky Ministerstva dopravy ČR a je jí věnována speciální pozornost, stejně tomu tak je i u dalších subjektů.

Nezastupitelnou roli v této oblasti má škola. Je třeba si uvědomit, že žáci základních škol jsou účastníky silničního provozu a budoucími řidiči a právě u nich může začít možná náprava chování a návyků celé společnosti, které se mj. odrážejí v chování v silničním provozu. Žáci rovněž dokážou ovlivnit chování svých rodičů. Smrtelná a těžká zranění dětí poznamenávají celý život rodin na několik let či generací. Proto je v základních školách efektivní realizace témat týkajících se prevence bezpečnosti v silničním provozu obzvláště významná. Ministerstvo dopravy zajistilo zahájení kontinuální dopravní výchovy od rodiny po mateřské, základní a střední školy.

Kvalitně pojatá dopravní výchova hraje významnou roli při budování hodnotového žebříčku dětí a mladých lidí, zásadně ovlivňuje postoje všech budoucích účastníků silničního provozu. Hlavním cílem bylo nastavení dopravní výchovy takovým způsobem, aby vznikl jednotný ucelený koncepční výukový materiál, který bude odstartován v mateřských školách, tj. v předškolním věku, kdy každé dítě získá vědomosti a zkušenosti z oblasti dopravní výchovy k vytváření správných návyků, vztahů k okolí a k lidem, vštěpovat jim ukázněnost, vztah ke zdraví, opatrnost, rozvíjet vlastnosti, které ovlivňují reakci dětí při chování v určitých situacích (dopravních), tj. paměť, pozornost, soustředěnost, ukázněnost, ohleduplnost, vnímání i orientaci v prostoru a čase, vnímání nebezpečí, výcvik prospěšný jejich bezpečnému pobytu venku, případně v silničním provozu. To vše by mělo probíhat zábavnou formou her, soutěží a hádanek především v rodinném prostředí, mateřských školkách či dětských a sportovních odpoledních.

Na základní škole je důležité seznámit žáky se základními pravidly bezpečnosti v silničním provozu, položit základ pro pochopení bezpečného a ohleduplného chování, poznat nejbližší okolí s ohledem na bezpečnost silničního provozu, vést žáky k pochopení nutnosti bezpečného a ohleduplného chování, k uvědomování si rizik a nebezpečí v silničním provozu, rozvíjet schopnost uvědomovat si rizika a nebezpečí v silničním provozu, vnímat okolní dění všemi smysly a učit se vyvozovat správné závěry pro bezpečné chování, brát ohled na ostatní účastníky provozu, zejména v roli chodce upevňovat a rozvíjet získané vědomosti, dovednosti a návyky účastníka silničního provozu - chodce i cyklisty, poznávat vztahy mezi všemi účastníky, uvědomovat si je, učit se bezpečnému chování i v krizových situacích a seznámit se také se základními postupy první pomoci.

Zástupci mládeže, čili zejména studenti středních škol by již měli chápat dopravní provoz jako řízený systém s právními předpisy a zákonnými ustanoveními, uvědomovat si morální a právní odpovědnost chování a jednání každého účastníka silničního provozu, uplatňovat zásady účelného a bezpečného chování a jednání, aktivně přispívat k bezpečnosti provozu, poskytnout a přivolat první pomoc při dopravní nehodě, jako potencionální řidiči znát nebezpečné důsledky požívání alkoholu, některých léků a návykových látek, znát negativní vlivy dopravy na životní prostředí a znát způsoby jeho ochrany, znát obecné zásady předcházení dopravních nehod, naučit se bezpečně ovládat řízení malého motocyklu a cítit vlastní odpovědnost za řízení motorového vozidla.

Dopravní výchovu mohou školy zařadit v souladu s jejich školními vzdělávacími programy do různých předmětů, jako např. prvouky, nauky o světě, výchovy ke zdraví, rodinné výchovy atd.

Rada vlády ČR pro bezpečnost silničního provozu vyhlašuje celostátní programy ke zvýšení účinnosti dopravní výchovy. Jedním z nich je Tematický plán dopravní výchovy, který systematicky nastiňuje teoretickou a následně i praktickou výuku mladých cyklistů na dopravních hřištích.

Ministerstvo dopravy - BESIP usiluje o co možná největší zapojení škol a žáků 4. tříd do výuky dopravní výchovy na dětských dopravních hřištích. Dopravní výchova (DV) se skládá z 5 hodin teoretické výuky, kterou děti mohou absolvovat s lektorem dopravní výchovy přímo ve škole nebo na dopravním hřišti. Následuje dalších 5 hodin věnovaných praktickému výcviku na dětském dopravním hřišti (DDH). Tato aktivita je zakončena zkouškou, přičemž ti žáci, kteří uspějí v závěrečném testu a jízdě po DDH, získají tzv. „Průkaz cyklisty“.

Problémový okruh 2 - Nedostatečně zajištěná bezpečnost a optimalizace dopravy

Zajištění kvalitní páteřní silniční infrastruktury je pro Českou Třebovou, při její poloze v rámci Pardubického kraje i celé republiky a exportně orientovanému průmyslu, jednou z největších priorit v následujícím období. Je tomu také proto, že se na silnicích sledovaného území realizuje stále větší množství přepravních výkonů v nákladní dopravě. Intenzita dopravy má všeobecně rostoucí tendenci a přes krátkodobý pokles, související s poklesem HDP na území Eurozóny vlivem ekonomické krize, lze do roku 2020 očekávat další růst. Ten však může být brzy omezen nedostatečně propustnou a nedostavěnou páteřní silniční sítí, což by významně omezilo konkurenceschopnost ČR.

Největší provoz je z pohledu intenzity dopravy v rámci SO ORP Česká Třebová evidován v centru města. Podílí se na něm převážně tranzitní doprava na trase Litomyšl - Ústí nad Orlicí - Lanškroun (Svitavy) a místní obyvatelé v rámci vlastní přepravy po městě do zaměstnání nebo za službami. Denně zde projede v průměru přes 10 000 vozidel. Přibližně kolem 8 000 vozidel za den projede po silnici I/14 od areálu společnosti Korado, a.s. a odbočky na Semanín a Rybník, po ulicích Moravská, Dr. E. Beneše, Ústecká a dále směrem na Dlouhou Třebovou a Ústí nad Orlicí. Komunikace prochází téměř po celém úseku zastavěnou oblastí, doprava tak přispívá ke zhoršení stavu ovzduší a zvýšené hlučnosti. Zhruba poloviční provoz, tedy téměř 5 000 vozů denně, zatěžuje komunikaci I/14 směrem na Třebovice. Konkrétně se jedná o úsek od areálu společnosti Korado, a.s., přes Třebovice, až po křižovatku komunikací I/14 a I/43 směrem na Lanškroun a Svitavy. Za poměrně komplikovaný lze považovat stav a růst frekvence dopravy, zapříčiněný intenzivnějším využíváním průmyslových areálů. Největší zátěž v tomto směru představuje vybudování a provoz kontejnerového překladiště firmy METRANS, a.s. v České Třebové, který se však negativně projevil nárůstem kamionové dopravy na území SO ORP Česká Třebová. Důsledkem většího výskytu kamionů jsou komplikace v dopravě, kdy nadměrná vozidla jezdí po silnicích technicky nepřizpůsobených k provozu tohoto druhu dopravy. Dále dochází k nadměrnému výskytu hluku, prachu a výfukových plynů, které ohrožují životní prostředí a zdraví místních obyvatel. Proto dochází k různým preventivním opatřením (rozmístění zákazových dopravních značek, dohody s dopravci a zástupci společností, aktualizace a změny územních plánů).

Z výše uvedených důvodů je citelně znát absence napojení na dálnici, rychlostní komunikace, případně obchvatu města. Jejich vybudování by odvedlo podstatnou část nákladní dopravy mimo město a pomohlo by vyřešit problémovou situaci. V současné době je ve výstavbě první etapa rychlostní silnice R35, která představuje v současných plánech české dálniční sítě tzv. severní páteřní trasu spojující Čechy a Moravu. Úsek Opatovice Časy - Ostrov u Vysokého Mýta (27km) je ve výstavbě a mohl by být dokončen v roce 2018. Tvoří první etapu realizace, potom by měly být přednostně řešeny obchvaty Vysokého Mýta (včetně Hrušové) a také obchvat Litomyšle. Zde je kalkulováno

s mimoúrovňovou křižovatkou Litomyšl - sever. V souvislosti s definitivním určením jižní trasy R35 byly jako součástí této stavby určeny i její přivaděče. Na křižovatku Litomyšl - sever by měl navazovat přivaděč jako silnice II. třídy vedoucí mimo Němčice a Zhoř až na Zhořský kopec dál po II/358 do České Třebové. Dalším významným přivaděčem pro město Česká Třebová a zejména pro nákladní dopravu bude přeložka I/14, která povede mimo Třebovice, přímým napojením na I/43 - obchvat Opatova a dále na R35. U společnosti Korado, a.s. bude navíc vybudován kruhový objezd a silnice I/14 se rozšíří přibližně o 3 metry.

Město Česká Třebová bude podle této koncepce na kapacitní dálkovou silniční síť státu dobře napojena. Oba uvedené přivaděče jsou dle zadání ŘSD projektovány firmou SUDOP do podoby investičních záměrů, budou vyčleněny stavební koridory a stanou se součástí územního plánu Pardubického kraje, což je důležitý stupeň ve směru k budoucí realizaci. Během přípravy dalších stupňů projektové dokumentace může být nalezeno výhodnější napojení města Česká Třebová na MÚK Litomyšl - sever, které by lépe využila např. nákladní kamionová doprava z průmyslové zóny. Definitivní řešení přivaděčů a možnosti realizace vyplnou z přípravy projektových záměrů.

Technický stav komunikací na území SO ORP Česká Třebová je stejně jako ve většině měst a obcí spojen s nedostatkem finančních prostředků, který znamená nejnnutnější opravy poškozených úseků, krátkou životnost a zhoršující se celkový stav komunikací, pokud se nejedná o opravu delších souvislých úseků. Na komunikacích prашného typu, které se vyskytují převážně na kopcích je nedostatečně zajištěno jejich odvodnění, což může představovat komplikace v případě nepříznivého počasí.

Parkovací kapacity jsou poměrně dobré. Lidé mohou využít možnost parkování v podzemních garážích terminálu, kde je k dispozici 259 parkovacích míst. Nedostatek parkovacích míst je zejména na sídlištích. V současné době probíhá plánování výstavby parkoviště na sídlišti Lhotka. Více parkovacích míst by zcela jistě uvítali i obyvatelé sídliště Křib.

Vzniká zde rovněž možnost napojení na síť regionálních cyklostezek a tím pádem prostor pro kvalitnější organizaci dopravy (kombinace moto - cyklo - pěší). Aktuálně probíhají jednání o realizaci projektu propojených terénních stezek pro kola, takzvaných singletrailů nebo singletracků na území mezi Českou Třebovou, Litomyšlí a Ústím nad Orlicí. Výchozími místy budou Andrlův chlum u Ústí nad Orlicí, Peklák, Kozlov a Rybník. Většina bude vzájemně propojena stezkami. Budou poskytovat zázemí, tedy parkování, restauraci, ubytování, servis s myčkou kol a informační servis. Celková délka tras se odhaduje na 140 kilometrů.

Problémový okruh 3 - Nedostatečně zajištěná dopravní obslužnost dětí a žáků do škol

Tento problémový okruh je již popsán v oblasti Školství jako Problémový okruh 2.

6.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech

Tabulka 182: Přehled cílů k problémovému okruhu - Dopravní výchova

Číslo a název cíle	1.1. Zahájení provozu dopravního hřiště
Zapojené obce	Česká Třebová, Přívrat, Rybník, Semanín, Třebovice
Koordinátor	Starosta - Česká Třebová
Popis a odůvodnění	Cíl souvisí s problémovým okruhem Dopravní výchova. Lze předpokládat, že vybudování dopravního hřiště by mělo pozitivní dopad na dopravní výchovu dětí a žáků mateřských a základních škol. Dopravní výchova povinně vstupuje do škol prostřednictvím školních vzdělávacích programů do výuky na všech základních školách v ČR, a to na prvním i druhém stupni se zaměřením na předávání jak teoretických znalostí, tak praktických dovedností dětí. Hřiště by tak mohly využívat všechny MŠ a ZŠ v rámci ORP a samozřejmě i široká veřejnost.
Hlavní opatření	A.1. Analýza <ul style="list-style-type: none"> - Právní: Zjištění legislativních podmínek pro zahájení výstavby a provozu - Ekonomická: Rozbor ekonomické náročnosti projektu B.1. Zjištění zájmu a možností využití <ul style="list-style-type: none"> - Stanovení priorit C. 1. Výběr provozovatele <ul style="list-style-type: none"> - Řízené rozhovory a jednání se starosty, investorem, řediteli škol - Výběrové řízení
Název indikátorů k hodnocení cíle	<ul style="list-style-type: none"> - Zahájení provozu (ANO/NE) - Počet zapojených škol
Číslo a název cíle	1.2. Prohloubení spolupráce BESIP – Policie ČR – školy
Zapojené obce	Česká Třebová, Přívrat, Rybník, Semanín, Třebovice
Koordinátor	Starosta - Česká Třebová
Popis a odůvodnění	Souvisí s problémovým okruhem Dopravní výchova. Dopravní výchovu mohou školy zařadit v souladu se svými školními vzdělávacími programy do různých předmětů, jako např. prvouky, nauky o světě, výchovy ke zdraví, rodinné výchovy atd. Rada vlády ČR pro bezpečnost silničního provozu vyhlašuje celostátní programy ke zvýšení účinnosti dopravní výchovy. Jedním z nich je Tematický plán dopravní výchovy, který systematicky nastiňuje teoretickou a následně i praktickou výuku mladých cyklistů na dopravních hřištích. Zde by mohlo dojít k prohloubení spolupráce mezi zástupci společnosti BESIP, Policie ČR a škol o rozšíření výuky formou přednášek, praktických cvičení aj.
Hlavní opatření	A.1. Analýza <ul style="list-style-type: none"> - Právní: Zpracování možností řešení v souladu s platnou legislativou - Ekonomická: Rozbor ekonomické náročnosti projektu B.1. Nastavení parametrů – zjištění zájmu <ul style="list-style-type: none"> - Stanovení priorit

	<p>C. 1. Stanovení způsobu spolupráce</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jednání se starosty, řediteli škol, zástupci Policie ČR a společnosti BESIP
Název indikátorů k hodnocení cíle	<ul style="list-style-type: none"> - Počet přednášek - Počet zapojených obcí - Počet zapojených škol

Tabulka 183: Přehled cílů k problémovému okruhu - Nedostatečně zajištěná bezpečnost a optimalizace dopravy

Číslo a název cíle	2.1. Rozšíření dopravních služeb
Zapojené obce	Česká Třebová, Přívrat, Rybník, Semanín, Třebovice
Koordinátor	Starosta - Česká Třebová
Popis a odůvodnění	<p>Cíl souvisí s problémovým okruhem - Nedostatečně zajištěná bezpečnost a optimalizace dopravy. Kapacita parkovacích míst je vzhledem k současným možnostem poměrně dostatečná. Využití nabízí podzemní garáže terminálu, kde je k dispozici 259 parkovacích míst. Nedostatek parkovacích míst je zejména na městských sídlištích. V současné době probíhá plánování výstavby parkoviště na sídlišti Lhotka. Více parkovacích míst by zcela jistě uvítali i obyvatelé sídliště Křib. Vzniká zde rovněž možnost napojení na síť regionálních cyklostezek a tím pádem prostor pro kvalitnější organizaci dopravy (kombinace moto - cyklo - pěší). Aktuálně se vedou jednání o realizaci projektu singletrailů nebo singletracků na území mezi Českou Třebovou, Litomyšlí a Ústím nad Orlicí. Výchozími místy budou Andrlův chlum u Ústí nad Orlicí, Peklák, Kozlov a Rybník. Většina bude vzájemně propojena stezkami. Budou poskytovat zázemí, tedy parkování, restauraci, ubytování, servis s myčkou kol a informační servis. Realizovat se bude rovněž cyklostezka Česká Třebová - Rybník.</p>
Hlavní opatření	<p>A.1. Analýza</p> <ul style="list-style-type: none"> - Právní: Zjištění legislativních podmínek pro zahájení výstavby a provozu - Ekonomická: Rozbor ekonomické náročnosti projektu <p>B.1. Nastavení parametrů</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stanovení priorit <p>C. 1. Výběr provozovatele</p> <ul style="list-style-type: none"> - Řízené rozhovory a jednání se starosty, zástupci firem a společností, veřejností
Název indikátorů k hodnocení cíle	<ul style="list-style-type: none"> - Počet nových parkovacích míst - Počet nově vybudovaných cyklotras
Číslo a název cíle	2.2. Modernizace dopravní infrastruktury
Zapojené obce	Česká Třebová, Přívrat, Rybník, Semanín, Třebovice
Koordinátor	Starosta - Česká Třebová
Popis a odůvodnění	<p>Cíl souvisí s problémovým okruhem Bezpečnost a optimalizace dopravy. Technický stav komunikací na území SO ORP Česká Třebová je stejně jako ve většině měst a obcí spojen s nedostatkem finančních prostředků, který znamená nejnnutnější opravy poškozených úseků, krátkou životnost a zhoršující se celkový stav komunikací, pokud se nejedná o opravu</p>

	delších souvislých úseků. Na komunikacích prašného typu, které se vyskytují převážně na kopcích je nedostatečně zajištěno jejich odvodnění, což může představovat komplikace v případě nepříznivého počasí. V některých případech jsou na silnicích či chodnicích výmoly a jsou tak ohroženy podmínky pro bezpečný provoz. Po kompletní rekonstrukci místních komunikací i chodníků bude vyčištěno a vyrovnáno podloží, zřízen nový povrch, upraveny krajnice případně dosazeny nové obrubníky. Pro zajištění větší bezpečnosti pro chodce budou v některých úsecích zřízeny nové chodníky, na některých silnicích prašného typu pak asfaltový povrch.
Hlavní opatření	<p>A.1. Analýza</p> <ul style="list-style-type: none"> - Právní: Zpracování možností řešení v souladu s platnou legislativou - Ekonomická: Rozbor ekonomické náročnosti projektu <p>B.1. Nastavení parametrů</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stanovení priorit <p>C. 1. Stanovení způsobu spolupráce</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jednání se starosty, zástupci odborů, obcí, zástupci státních podniků - Výběrové řízení
Název indikátorů k hodnocení cíle	<ul style="list-style-type: none"> - Délka nových místních komunikací a chodníků - Délka rekonstruovaných místních komunikací a chodníků

Tabulka 184: Přehled cílů k problémovému okruhu - Nedostatečně zajištěná dopravní obslužnost dětí a žáků do škol

Číslo a název cíle	3. 1. Zahájení provozu "školního autobusu"
Zapojené obce	Česká Třebová, Přívrat, Rybník, Semanín, Třebovice
Koordinátor	Starosta - Česká Třebová
Popis a odůvodnění	<p>Tento cíl vychází zejména z problémového okruhu týkajícího se zajištění bezpečné dopravní obslužnosti dětí a žáků do škol, ale částečně může být řešením i pro první problémový okruh, který se týká optimalizace využití kapacity MŠ a ZŠ ve správním obvodu ORP. Zároveň se odráží i v problémových okruzích volitelného tématu: DOPRAVA.</p> <p>Jak již bylo uvedeno výše, není v rámci SO ORP zavedena žádná forma MHD. V minulosti byla zvažována realizace projektu RADIOBUS, nakonec však bylo od tohoto záměru odstoupeno. Z této koncepce by měl nyní vycházet projekt k zavedení provozu školního autobusu. Provozovány by byly dvě linky. První by pravděpodobně zajišťovala obslužnost na trase Přívrat - terminál Česká Třebová, druhá pak na trase Třebovice - terminál Česká Třebová. Tento spoj by mohli využívat žáci všech ZŠ i SŠ v území SO ORP, případně i děti navštěvující MŠ v obci Rybník apod. Tento spoj by děti a žáky denně vyzvedl přímo u jejich bydliště (domu) a sem by je zase po skončení vyučování dovezl zpět.</p> <p>V době vyučování a v pozdějších odpoledních hodinách by tyto autobusy byly využity pro zajištění dopravy dětí a žáků např. na plavecký výcvik, exkurze apod. Případně i pro zajištění dopravní obslužnosti seniorů a rodičů na MD a RD s dětmi - dovoz k lékaři, na úřad apod.</p> <p>Souvislost s optimalizací naplněnosti tříd ZŠ a MŠ spočívá v tom, že díky provozu školního autobusu by mohly děti z České Třebové dojíždět i do malotřídních škol v přidružených obcích. Toto by mohlo být zajímavé pro část žáků se SVP (zejména ze znevýhodněného socio-kulturního prostředí), kteří nyní většinou navštěvují všichni stejnou školu, kam spádově náleží. Zájem o malotřídní školy a MŠ, které se potýkají s málo využitou kapacitou, by pak byl díky</p>

	možnosti využití školního autobusu posílen ještě např. nabídkou rozšířené výuky cizích jazyků, případně zvýšenou logopedickou péčí (otevření speciální třídy v MŠ i ZŠ) apod.
Hlavní opatření	<p>A.1. Analýza</p> <ul style="list-style-type: none"> - Právní: Zpracování možností řešení v souladu s platnou legislativou - Ekonomická: Rozbor ekonomické výhodnosti projektu <p>B.1. Nastavení parametrů</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stanovení priorit pro zadávací dokumentaci <p>C. 1. Výběr provozovatele</p> <ul style="list-style-type: none"> - Příprava a realizace výběrového řízení
Název indikátorů k hodnocení cíle	<ul style="list-style-type: none"> - Počet obcí využívajících tento způsob dopravy žáků a dětí do ZŠ a MŠ (na začátku projektu 0/na konci projektu xy) - Počet přepravených dětí a žáků (studentů) (na začátku projektu 0/na konci projektu xy)

6.2.4. Indikátory

Tabulka 185: Přehled indikátorů k problémovému okruhu 1.

Indikátor výsledku	1.1. Počet zrealizovaných výukových programů		
Číslo a název problémového okruhu	1. Dopravní výchova		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Vedoucí odboru školství SO ORP Česká Třebová		
Roky	2014	2018	2020
Plán (cílový stav)	x	X	42
Skutečnost	x	x	x
Popis měřítka: V SO ORP se nenachází žádné dětské dopravní hřiště, které by sloužilo ve vyhrazených hodinách k praktické výuce dopravní výchovy dětí školního a předškolního věku, případně k osvojování správných návyků dětí v silničním provozu pod vedením zákonných zástupců.			
Metodika a výpočet: Souhrnný počet zrealizovaných výukových programů na dopravním hřišti			
Zdroj čerpání dat: Odbor rozvoje města a investic MěÚ Česká Třebová			
Perioda vyhodnocování měřítka: 2 roky			

Tabulka 186: Přehled indikátorů k cíli 1.1.

Číslo a název indikátoru	1.1.1. Zahájení provozu
Číslo a název cíle	1.1. Zahájení provozu dopravního hřiště
Měrná jednotka	A/N

Správce měřítka	Vedoucí odboru rozvoje města a investic SO ORP Česká Třebová		
Roky	2014	2018	2020
Plán (cílový stav)	x	A	A
Skutečnost	x	x	x
Popis měřítka: V SO ORP se nenachází žádné dětské dopravní hřiště, které by sloužilo ve vyhrazených hodinách k praktické výuce dopravní výchovy dětí školního a předškolního věku, případně k osvojování správných návyků dětí v silničním provozu pod vedením zákonných zástupců. Indikátor umožňuje sledovat, zda byl provoz hřiště skutečně zahájen.			
Metodika a výpočet: Kontrola probíhajících jednání, výstavby a zahájení provozu dopravního hřiště			
Zdroj čerpání dat: Odbor rozvoje města a investic MěÚ Česká Třebová			
Perioda vyhodnocování měřítka: 2 roky			
Číslo a název indikátoru	1.1.2. Počet zapojených škol		
Číslo a název cíle	1.1. Zahájení provozu dopravního hřiště		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Vedoucí odboru školství SO ORP Česká Třebová		
Roky	2014	2018	2020
Plán (cílový stav)	x	x	14
Skutečnost	x	x	x
Popis měřítka: Indikátor umožňuje sledovat počet mateřských a základních škol, které se v rámci SO ORP účastní výuky na dětském dopravním hřišti. Ta probíhá podle osnov výukového programu dopravní výchovy (učitelé škol, externí pracovníci - BESIP).			
Metodika a výpočet: Souhrnný počet zapojených mateřských a základních škol			
Zdroj čerpání dat: Odbor školství SO ORP Česká Třebová			
Perioda vyhodnocování měřítka: 1 rok			

Tabulka 187: Přehled indikátorů k cíli 1.2.

Číslo a název indikátoru	1.2.1. Počet přednášek		
Číslo a název cíle	1.2. Prohloubení spolupráce BESIP - Policie ČR - školy		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Vedoucí odboru školství SO ORP Česká Třebová		
Roky	2014	2018	2020
Plán (cílový stav)	x	7	14
Skutečnost	x	x	x

Popis měřítka: Vzhledem k intenzitě a nebezpečnosti dopravy či neznalosti a neopatrnosti dětí mateřských škol a žáků základních škol jako účastníků silničního provozu na území SO ORP Česká Třebová, je vhodné se zaměřit na případné komplikace a tragické události a také jim předcházet. Uskutečněné přednášky mohou sloužit nejen jako prevence proti nebezpečným situacím v dopravě, důležitý je také reálný pohled na nástrahy silničního provozu včetně výchovného efektu. Měřítko umožňuje sledovat počet uskutečněných přednášek v rámci spolupráce škol s Policií ČR a BESIPEM.

Metodika a výpočet: Celkový počet uskutečněných přednášek

Zdroj čerpání dat: Odbor školství SO ORP Česká Třebová

Perioda vyhodnocování měřítka: 1 rok

Číslo a název indikátoru	1.2.2. Počet zapojených obcí		
Číslo a název cíle	1.2. Prohloubení spolupráce BESIP - Policie ČR - školy		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Vedoucí odboru školství SO ORP Česká Třebová		
Roky	2014	2018	2020
Plán (cílový stav)	x	5	5
Skutečnost	x	x	x

Popis měřítka: Vzhledem k intenzitě a nebezpečnosti dopravy či neznalosti a neopatrnosti dětí mateřských škol a žáků základních škol jako účastníků silničního provozu na území SO ORP Česká Třebová, je vhodné se zaměřit na případné komplikace a tragické události a také jim předcházet. Uskutečněné přednášky mohou sloužit nejen jako prevence proti nebezpečným situacím v dopravě, důležitý je také reálný pohled na nástrahy silničního provozu včetně výchovného efektu. Měřítko umožňuje sledovat počet uskutečněných přednášek v rámci spolupráce škol s Policií ČR a BESIPEM.

Metodika a výpočet: Souhrnný počet zapojených obcí

Zdroj čerpání dat: Odbor školství SO ORP Česká Třebová

Perioda vyhodnocování měřítka: 2 roky

Číslo a název indikátoru	1.2.3. Počet zapojených škol		
Číslo a název cíle	1.2. Prohloubení spolupráce BESIP - Policie ČR - školy		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Vedoucí odboru školství SO ORP Česká Třebová		
Roky	2014	2018	2020
Plán (cílový stav)	x	7	14
Skutečnost	x	x	x

Popis měřítka: Vzhledem k intenzitě a nebezpečnosti dopravy či neznalosti a neopatrnosti dětí mateřských škol a žáků základních škol jako účastníků silničního provozu na území SO ORP Česká Třebová, je vhodné se zaměřit na případné komplikace a tragické události a také jim předcházet. Uskutečněné přednášky mohou sloužit nejen jako prevence proti nebezpečným situacím v dopravě, důležitý je také reálný pohled na nástrahy silničního provozu včetně výchovného efektu. Měřítko umožňuje sledovat počet uskutečněných přednášek v rámci spolupráce škol s Policií ČR a BESIPEM.

Metodika a výpočet: Souhrnný počet zapojených škol

Zdroj čerpání dat: Odbor školství SO ORP Česká Třebová

Perioda vyhodnocování měřítka: 1 rok

Tabulka 188: Přehled indikátorů k problémovému okruhu 2.

Indikátor výsledku	2.1. Počet zrealizovaných projektů		
Číslo a název problémového okruhu	2. Nedostatečně zajištěná bezpečnost a optimalizace dopravy		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Vedoucí odboru rozvoje města a investic SO ORP Česká Třebová		
Roky	2014	2018	2020
Plán (cílový stav)	x	8	12
Skutečnost	x	x	x

Popis měřítka: V rámci SO ORP Česká Třebová je prostor pro zajištění bezpečnosti a optimalizace dopravy, která je v některých případech nedostatečná, řešení přináší zrealizování projektů, týkajících se výstavby či oprav v oblasti dopravy. Indikátor umožňuje sledovat jejich skutečný počet.

Metodika a výpočet: Souhrnný počet realizovaných projektů

Zdroj čerpání dat: Odbor rozvoje města a investic MěÚ Česká Třebová

Perioda vyhodnocování měřítka: 2 roky

Tabulka 189: Přehled indikátorů k cíli 2.1.

Číslo a název indikátoru	2.1.1. Počet nově vytvořených parkovacích míst		
Číslo a název cíle	2.1. Rozšíření dopravních služeb		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Vedoucí odboru rozvoje města a investic SO ORP Česká Třebová		
Roky	2014	2018	2020
Plán (cílový stav)	x	1300	1350
Skutečnost	1270	x	x

Popis měřítka: Problém nedostatku parkovacích míst se dotýká především městských sídlišť. Řešení nabízí dobudování nových parkovacích míst rozšířením stávajících parkovacích ploch, přestavba nevyužitých ploch, případně realizace nových projektů. Indikátor umožňuje sledovat skutečný počet nově vytvořených parkovacích míst. Do tohoto počtu jsou zahrnuta pouze oficiálně evidovaná parkovací místa, netýká se parkovacích stání u obchodních center, v ulicích a ostatních plochách.

Metodika a výpočet: Souhrnný počet nových parkovacích míst

Zdroj čerpání dat: Odbor rozvoje města a investic MěÚ Česká Třebová

Perioda vyhodnocování měřítka: 2 roky

Číslo a název indikátoru	2.1.2. Počet nově vybudovaných cyklotras		
Číslo a název cíle	2.1. Rozšíření dopravních služeb		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Vedoucí odboru rozvoje města a investic SO ORP Česká Třebová		
Roky	2014	2018	2023
Plán (cílový stav)	x	1	3
Skutečnost	x	x	x

Popis měřítka: Rozvoji cykloturistiky pomáhá stále větší počet cyklotras a cyklostezek, které poslední léta vznikají kolem měst a obcí. Dochází tak k rozšíření možností jak aktivně trávit volný čas. K tomu přispěje také vybudování nových cyklostras a především bike resortu. Záměr počítá se sítí propojených terénních stezek pro kola - čtyřmi lokalitami a nástupními místy, ze kterých budou vycházet okruhy různé obtížnosti v krásné zalesněné krajině hřbetu mezi městy Česká Třebová, Ústí nad Orlicí a Litomyšl. Indikátor umožňuje sledovat skutečný počet nově vybudovaných cyklotras.

Metodika a výpočet: Souhrnný počet nově vybudovaných cyklotras

Zdroj čerpání dat: Odbor rozvoje města a investic MěÚ Česká Třebová

Perioda vyhodnocování měřítka: 2 roky

Tabulka 190: Přehled indikátorů k cíli 2.2.

Číslo a název indikátoru	2.2.1. Délka nově vybudovaných místních komunikací a chodníků		
Číslo a název cíle	2.2. Modernizace dopravní infrastruktury		
Měrná jednotka	km		
Správce měřítka	Vedoucí odboru rozvoje města a investic SO ORP Česká Třebová		
Roky	2014	2018	2020
Plán (cílový stav)	x	215	220
Skutečnost	210	x	x

Popis měřítka: Místní komunikace v obcích SO ORP Česká Třebová slouží pro smíšený motorový a nemotorový provoz. Mají v naprosté většině asfaltový, případně zpevněný povrch. Chodníky jsou určeny především k pohybu chodců. Za stav a údržbu místních ale i účelových komunikací a chodníků zodpovídá obec, která zabezpečuje zprostředkování výstavby nových komunikací a rekonstrukce a opravy stávajících komunikací a chodníků. Dochází zde také k záměru budovat a opravovat komunikace a chodníky včetně nových nebo stávajících inženýrských sítí jako jsou plynovody, vodovody, kanalizace či kabelové vedení. Měřítka umožňuje sledovat délku nově vybudovaných místních komunikací a chodníků.

Metodika a výpočet: Souhrnná délka nově vybudovaných místních komunikací a chodníků

Zdroj čerpání dat: Odbor rozvoje města a investic MěÚ Česká Třebová

Perioda vyhodnocování měřítka: 2 roky

Číslo a název indikátoru	2.2.2. Délka rekonstruovaných místních komunikací a chodníků		
Číslo a název cíle	2.2. <i>Modernizace dopravní infrastruktury</i>		
Měrná jednotka	km		
Správce měřítka	Vedoucí odboru rozvoje města a investic SO ORP Česká Třebová		
Roky	2014	2018	2020
Plán (cílový stav)	x	215	220
Skutečnost	210	x	x

Popis měřítka: Místní komunikace v obcích SO ORP Česká Třebová slouží pro smíšený motorový a nemotorový provoz. Mají v naprosté většině asfaltový, případně zpevněný povrch. Chodníky jsou určeny především k pohybu chodců. Za stav a údržbu místních ale i účelových komunikací a chodníků zodpovídá obec, která zabezpečuje zprostředkování výstavby nových komunikací a rekonstrukce a opravy stávajících komunikací a chodníků. Dochází zde také k záměru budovat a opravovat komunikace a chodníky včetně nových nebo stávajících inženýrských sítí jako jsou plynovody, vodovody, kanalizace či kabelové vedení. Měřítka umožňuje sledovat délku rekonstruovaných místních komunikací a chodníků.

Metodika a výpočet: Souhrnná délka rekonstruovaných místních komunikací a chodníků

Zdroj čerpání dat: Odbor rozvoje města a investic MěÚ Česká Třebová

Perioda vyhodnocování měřítka: 2 roky

Tabulka 191: Přehled indikátorů k problémovému okruhu 3.

Indikátor výsledku	3.1. Provoz "školního autobusu"		
Číslo a název problémového okruhu	3 <i>Nedostatečně zajištěná dopravní obslužnost dětí a žáků do škol</i>		
Měrná jednotka	A/N		
Správce měřítka	Vedoucí odboru školství SO ORP Česká Třebová		
Roky	2014	2018	2020
Plán (cílový stav)	x	x	A
Skutečnost	x	x	x

Popis měřítka: Jak již bylo dříve uvedeno není v rámci SO ORP zavedena MHD. Provoz školního autobusu může zajistit optimalizaci dopravní obslužnosti dětí a žáků do ZŠ a MŠ. Indikátor umožňuje sledovat, zda-li byl provoz skutečně zahájen.

Metodika a výpočet: Sledování skutečnosti, zda-li proběhla jednání a provoz "školního autobusu" byl zahájen

Zdroj čerpání dat: Odbor školství SO ORP Česká Třebová

Perioda vyhodnocování měřítka: 2 roky

Tabulka 192: Přehled indikátorů k cíli 3.1.

Číslo a název indikátoru	3.1.1. Počet obcí využívajících tento způsob dopravy žáků a dětí do ZŠ a MŠ		
Číslo a název cíle	3.1. Zahájení provozu "školního autobusu"		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Vedoucí odboru dopravy SO ORP Česká Třebová		
Roky	2014	2018	2020
Plán (cílový stav)	x	x	4
Skutečnost	0	x	x
Popis měřítka: Jak již bylo dříve uvedeno není v rámci SO ORP zavedena MHD. Provoz školního autobusu může zajistit optimalizaci dopravní obslužnosti dětí a žáků do ZŠ a MŠ. Indikátor umožňuje sledovat, kolik obcí skutečně využívá tohoto druhu přepravy žáků, dětí do škol.			
Metodika a výpočet: Souhrnný počet všech obcí zapojených do projektu „Školní autobus“			
Zdroj čerpání dat: Odbor dopravy SO ORP Česká Třebová			
Perioda vyhodnocování měřítka: 2 roky			
Číslo a název indikátoru	3.1.2. Počet přepravených dětí a žáků (studentů)		
Číslo a název cíle	3.1. Zahájení provozu "školního autobusu"		
Měrná jednotka	Počet pravidelně přepravovaných žáků		
Správce měřítka	Vedoucí odboru dopravy SO ORP Česká Třebová		
Roky	2014	2018	2020
Plán (cílový stav)	x	x	55
Skutečnost	0	x	x
Popis měřítka: Jak již bylo dříve uvedeno není v rámci SO ORP zavedena MHD. Provoz školního autobusu může zajistit optimalizaci dopravní obslužnosti dětí a žáků do ZŠ a MŠ. Indikátor umožňuje sledovat počty přepravených žáků prostřednictvím nově zavedeného druhu přepravy.			
Metodika a výpočet: Souhrnný počet dětí a žáků (studentů) přepravených v daném roce.			
Zdroj čerpání dat: Odbor dopravy SO ORP Česká Třebová			
Perioda vyhodnocování měřítka: 1 rok			

6.3. Pravidla pro řízení strategie

6.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Tabulka 193: Složení řídicí skupiny

Složení řídicí skupiny	
Jaroslav Zedník	starosta obce Česká Třebová
JUDr. Marie Chalupová	starostka obce Semanín
Ing. Jan Stránský	starosta obce Přívrat
Jiří Hrdlička	starosta obce Rybník
Libor Gremlica	starosta obce Třebovice

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Tabulka 194: Správci cílů

Správci cílů		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1.	Zahájení provozu Dopravního hřiště	Starosta obce Česká Třebová
1.2.	Prohloubení spolupráce Besip - Policie ČR - školy	Starosta obce Česká Třebová
2.1.	Rozšíření dopravních služeb	Starosta obce Česká Třebová
2.2.	Modernizace dopravní infrastruktury	Starosta obce Česká Třebová
3.1.	Zahájení provozu "školního autobusu"	Starosta obce Česká Třebová

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Tabulka 195: Gestoři indikátorů

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
1.1.	Počet zrealizovaných výukových programů	Vedoucí odboru školství
1.1.1.	Zahájení provozu	Vedoucí odboru rozvoje města a investic
1.1.2.	Počet zapojených škol	Vedoucí odboru školství
1.2.1.	Počet přednášek	Vedoucí odboru školství
1.2.2.	Počet zapojených obcí	Vedoucí odboru školství
1.2.3.	Počet zapojených škol	Vedoucí odboru školství

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
2.1.	Počet zrealizovaných projektů	Vedoucí odboru rozvoje města a investic
2.1.1.	Počet nově vytvořených parkovacích míst	Vedoucí odboru rozvoje města a investic
2.1.2.	Počet nově vybudovaných cyklotras	Vedoucí odboru rozvoje města a investic
2.2.1.	Délka nově vybudovaných místních komunikací a chodníků	Vedoucí odboru rozvoje města a investic
2.2.2.	Délka rekonstruovaných místních komunikací a chodníků	Vedoucí odboru rozvoje města a investic
3.1.	Provoz "školního autobusu"	Vedoucí odboru školství
3.1.1.	Počet obcí využívajících tento způsob dopravy žáků a dětí do ZŠ a MŠ	Vedoucí odboru dopravy
3.1.2.	Počet přepravených dětí a žáků (studentů)	Vedoucí odboru dopravy

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 3.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka 196: Hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1.-3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1.-2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

6.3.2. Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídicí skupině. Řídicí skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

6.3.3. Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, postupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Tabulka 197: Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
Čtvrtletí	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														
Akční plán na r. 2017														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Tabulka 198: Vzor tabulky akčního plánu

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů. Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci,

na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Připravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

6.4. Závěr a postup zpracování

6.4.1. Shrnutí

Než shrneme veškeré kroky, jež byly v procesu tvorby návrhové části provedeny je nezbytné uvést, že při stanovení jednotlivých částí bylo čerpáno nejen z výstupů analytické části tohoto dokumentu, ale i z rozhovorů vedených přímo se zástupci jednotlivých obcí v šetřeném území a byly tedy zohledněny i jejich přání a potřeby jež se řešených témat dotýkají. V oblasti dopravy byly aktuálně shledány problémy s absencí dopravního hřiště, které by využily především děti a žáci mateřských a základních škol v rámci dopravní výchovy a široká veřejnost k volnočasovým aktivitám. Ne zcela dostatečné se jeví řešení dopravní obslužnosti pro děti a žáky, obzvláště pro dojíždějící z okolních obcí. Problematická je rovněž intenzita dopravy, chybějící napojení na dálniční či rychlostní komunikaci, které by pomohlo

snížit provoz v centru města a tranzit přes okolní obce. Z toho důvodu byly vybrány níže uvedené problémové okruhy. Ke každému problémovému okruhu byly následně přiřazeny i cíle. Aby bylo zajištěno, že se s těmito cíli bude dále pracovat, lépe řečeno, že budou v území učiněna taková opatření, která povedou k naplnění jednotlivých cílů, byl pro každý vybrán též správce cíle. Prostředkem pro vyhodnocení skutečnosti, zda jsou vytyčené cíle skutečně naplňovány jsou tzv. indikátory. Jedná se o dobře dostupné a snadno měřitelné údaje, které mají nějakou vypovídající hodnotu o jevech (skutečnostech, objemech, počtech apod.), jež byly v průběhu naplňování cíle měněny. V rámci prací na návrhové části byly stanoveny jednak indikátory výsledku – jež souvisí přímo s problémovými okruhy a jednak indikátory výstupu jež mají vazbu na stanovené cíle. Přehled těchto měřítek a jejich konkrétní provázanost s jednotlivými okruhy a cíly opět znázorňuje níže uvedená tabulka (tab.199).

Tabulka 199: Přehled problémových okruhů, cílů a indikátorů

Problémové okruhy		
1. Dopravní výchova	2. Nedostatečně zajištěná bezpečnost a optimalizace dopravy	3. Nedostatečně zajištěná dopravní obslužnost dětí a žáků do škol
Indikátor výsledku		
1.1. Počet zrealizovaných výukových programů	2.1. Počet zrealizovaných projektů	3.1. Provoz "školního autobusu"
Cíle		
1.1. Zahájení provozu dopravního hřiště	2.1. Rozšíření dopravních služeb	3.1. Zahájení provozu "školního autobusu"
1.2. Prohloubení spolupráce Besip - Policie ČR - školy	2.2. Modernizace dopravní infrastruktury	
Indikátory výstupu		
1.1.1. Zahájení provozu	2.1.1. Počet nově vytvořených parkovacích míst	3.1.1. Počet obcí využívajících tento způsob dopravy žáků a dětí do ZŠ a MŠ
1.1.2. Počet zapojených škol	2.1.2. Počet nově vybudovaných cyklotras	3.1.2. Počet přepravených dětí a žáků (studentů)
1.2.1. Počet přednášek	2.2.1. Délka nově vybudovaných místních komunikací a chodníků	
1.2.2. Počet zapojených obcí	2.2.2. Délka rekonstruovaných místních komunikací a chodníků	
1.2.3. Počet zapojených škol		

6.4.2. Popis postupu tvorby strategie

Tato strategie byla v průběhu cca jednoho roku zpracována realizačním týmem projektu Systémová podpora meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností, s výraznou podporou odborného a právního týmu téhož projektu. Realizační tým tvořily tři členové, a sice: pracovník analýzy a strategie, tematický expert a asistentka. Samotné tvorbě strategie předcházela důkladná analýza situace v území. Proběhla jednání s vedoucím dopravního odboru a odboru rozvoje města a investic MěÚ Česká Třebová a zástupci (starosty) jednotlivých obcí. Na základě zmiňované analýzy, jež je k nahlédnutí v úvodu tohoto dokumentu a též z výstupů jednotlivých jednání byl vytvořen tzv. Nástin opatření, který posloužil coby stavební kámen celé strategie.

Po té co byla týmem odborníků schválena analytická část dokumentu, spolu s předloženým Nástinem opatření, mohl realizační tým začít s prací na části strategické. Prvním úkolem bylo pojmenovat stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout, tedy vytvořit VIZI. Prvotní návrh VIZE vytvořil realizační tým. Tento svůj návrh rozeslal starostům zapojených obcí v území spolu s pozváním ke společnému setkání na němž byla formou brainstormingu VIZE dále rozvíjena a měněna, až získala svou finální podobu. Na základě analytické části a Návrhu opatření byla sestavena sada problémových okruhů, které jsou v souladu se zformulovanou VIZÍ pro oblast dopravy. Tyto problémové okruhy byly opět navrženy realizačním týmem a následně předloženy členům fokusní skupiny k dalšímu projednání. Tuto tvořili starostové zapojených obcí a měla tedy pět členů. Pro každý problémový okruh byla členy realizačního týmu připravena stručná informace, jak se k návrhu dospělo. Čerpáno bylo zejména ze základních závěrů analytické části a SWOT analýzy a to tak, aby problémové okruhy vycházely z uvedených slabých stránek území. Po projednání navržených problémových okruhů fokusní skupinou, byly vybrány tři s nimiž měli starostové zapojených obcí zájem dále pracovat.

Další část tvorby strategie byla věnována vymezení cílů. Tyto cíle budou naplňovány souhrnem dílčích opatření, prostřednictvím tzv. akčních plánů. Pro každý ze zvolených problémových okruhů byly realizačním týmem vydefinovány cíle, jež tým opět předložil k připomínkování „Shromáždění starostů“ obcí SO ORP Česká Třebová na společném setkání. Tyto cíle byly formulovány v souladu s tzv. pravidlem SMART. Dle tohoto pravidla je nezbytné dodržet, aby každý cíl byl :

- **S** = specifický (přesně popsán)
- **M** = měřitelný (lze k němu přiřadit indikátory)
- **A** = ambiciózní (překonat stávající bariéry)
- **R** = realistický (reálně nastavený)
- **T** = termínově orientovaný (nutné brát v úvahu časové období)

Z předložených návrhů cílů byly starosty vybrány ty, které se jim pro danou oblast zdály nejvhodnější. Celkem bylo pro oblast doprava vybráno pět dílčích cílů. Roli gestora všech cílů vzal na svá bedra starosta jádrové obce SO ORP. Jeho úkolem bude iniciovat v území takové kroky, které povedou k naplnění stanoveného cíle a sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je tohoto cíle též dosahováno. Samozřejmě bude i komunikovat s kolegy v území a motivovat je k zapojení se do aktivit spojených s realizací jednotlivých opatření atd.

Kontrolním nástrojem pro změření úspěšnosti nastavené strategie jsou indikátory. Tyto indikátory byly realizačním týmem vybrány a přiřazeny jak k problémovým okruhům (indikátory výsledku), tak k cílům (indikátory výstupu). Pravidlem pro výběr indikátorů byla jejich měřitelnost a snadno zjištělná hodnota. Všechny navržené indikátory byly diskutovány s odborníky. Jednalo se o vedoucí dotčených odborů na MěÚ Česká Třebová. Z jejich řad pak realizační tým vybral správce jednotlivých měřítek, kteří vždy k určitému datu dodají potřebné údaje správci cílů. Tyto hodnoty poslouží k zhodnocení úspěchů a neúspěchů v rámci implementace strategie. Posledním úkolem realizačního týmu bude vytvoření první verze akčního plánu pro realizaci strategie. Tato část bude opět realizačním týmem pouze navržena a poté projednána se starosty zapojených obcí. Výstupy z tohoto jednání budou v rámci uvedených opatření zohledněny. Taktéž zde bude dohodnuta časová perioda pro aktualizaci akčního plánu, tak aby zůstal dokumentem jehož prostřednictvím bude možné stanovené cíle naplnit.

6.5. Závěr, kontakty

Kontakty:

- **Lenka Jelínková**
Pracovník analýzy a strategie
SO ORP Česká Třebová
Tel.: 465 500 280
Mob.: 730 806 020
E-mail: lenka.jelinkova@ceska-trebova.cz
- **Hana Janošíková**
Asistentka
SO ORP Česká Třebová
Tel.: 465 500 280
Mob.: 730 806 020
E-mail: hana.janosikova@ceska-trebova.cz
- **Jaromír Kovář, Dis.**
Tematický expert
SO ORP Česká Třebová
Tel.: 465 500 280
Mob.: 730 806 020
E-mail: jaromir.kovar@ceska-trebova.cz

7. Seznam příloh

7.1. Seznam tabulek

Tabulka 1: Základní informace o strategii	6
Tabulka 2: Relevantní významné strategické dokumenty	10
Tabulka 3: Charakteristika území SO ORP	12
Tabulka 4: Demografický vývoj obyvatel v území SO ORP	13
Tabulka 5: Stručná charakteristika školství v území SO ORP	15
Tabulka 6: Stručná charakteristika oblasti "kultura a sport" v území SO ORP	17
Tabulka 7: Stručná charakteristika "zdravotnictví" veřejného i soukromého charakteru v území SO ORP	18
Tabulka 8: Ekonomická aktivita obyvatel území SO ORP	20
Tabulka 9: Charakteristika dojíždění do škol a zaměstnání	20
Tabulka 10: Charakteristika domácností	20
Tabulka 11: Charakteristika nezaměstnanosti v území SO ORP	21
Tabulka 12: Charakteristika trhu práce v území SO ORP	22
Tabulka 13: Přehled významných zaměstnavatelů	22
Tabulka 14: Územní a strategické plánování	28
Tabulka 15: Popis klíčových aktérů	32
Tabulka 16: SWOT analýza	33
Tabulka 17: Definice správního obvodu z pohledu předškolního a základního vzdělávání	38
Tabulka 18: Počty škol a školských zařízení v jednotlivých obcích SO ORP	39
Tabulka 19: Pracovníci ve školství SO ORP	39
Tabulka 20: Počet ZŠ za SO ORP	42
Tabulka 21: Počet malotřídních ZŠ v jednotlivých obcích SO ORP	42
Tabulka 22: ZŠ zřizované obcemi, popřípadě krajem	43
Tabulka 23: Součásti základních škol v jednotlivých obcích SO ORP	43
Tabulka 24: Počty tříd a žáků v ZŠ zřizovaných obcí ve školním roce 2012/2013 v SO ORP	44
Tabulka 25: Počet úplných a neúplných ZŠ v SO ORP	45
Tabulka 26: Ostatní pedagogičtí pracovníci škol v SO ORP	45
Tabulka 27: Počet škol a žáků na jednoho přepočteného učitele v SO ORP	46
Tabulka 28: Počet absolventů ZŠ v SO ORP	46
Tabulka 29: Přehled škol pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami v SO ORP	47
Tabulka 30: Základní údaje o základním vzdělávání ve správním obvodu (1. i 2. stupeň ZŠ) v obcích SO ORP	48
Tabulka 31: Popis ZŠ v SO ORP za školní rok 2012/2013	49
Tabulka 32: Očekávaný vývoj počtu žáků ve správním obvodu v SO ORP	49
Tabulka 33: Celkové počty MŠ dle zřizovatele v SO ORP	50
Tabulka 34: MŠ zřizované obcemi, popřípadě krajem	51
Tabulka 35: MŠ zřizované obcemi, popřípadě krajem	52
Tabulka 36: Popis MŠ v SO ORP ve školním roce 2012/2013	52
Tabulka 37: Očekávaný vývoj počtu dětí v MŠ v SO ORP	54
Tabulka 38: Zařízení jeslového typu	55
Tabulka 39: Školní družiny a školní kluby v SO ORP	56
Tabulka 40: Údaje o pedagogických pracovnících ŠD a ŠK v SO ORP	57

Tabulka 41: Počet ZUŠ podle zřizovatelů dle obcí v SO ORP	57
Tabulka 42: Údaje o pedagogických pracovnících ZUŠ v SO ORP	57
Tabulka 43: Přehled středisek volného času podle zřizovatele v SO ORP	58
Tabulka 44: Údaje o počtu účastníků aktivit SVČ	58
Tabulka 45: Údaje o pracovnících SVČ v SO ORP	59
Tabulka 46: Školní jídelny zřizované obcemi	59
Tabulka 47: Údaje o pracovnících ve školních jídelnách dle zřizovatelů v SO ORP	59
Tabulka 48: Celkové provozní výdaje ve správním obvodu na ZŠ, MŠ a jiná zařízení zřizovaných obcemi	60
Tabulka 49: Finanční prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu na přímé výdaje ve školství školám a školským zařízením zřízených obcemi v SO ORP v Kč	60
Tabulka 50: Ukazatele nákladovosti na přímé náklady ve vzdělávání v roce 2013 v SO ORP	61
Tabulka 51: Financování z RUD v jednotlivých obcích SO ORP v roce 2013	61
Tabulka 52: Nezbytné investiční potřeby obcí v SO ORP týkající se ZŠ do roku 2023	62
Tabulka 53: Analýza cílových skupin	63
Tabulka 54: Analýza rizik	65
Tabulka 55: SWOT analýza	68
Tabulka 56: Struktura problémových oblastí a cílů v tématu "školství"	74
Tabulka 57: Průměrný počet žáků ve třídách ZŠ školní rok 2014/2015	75
Tabulka 58: Přehled cílů k problémovému okruhu - Nerovnoměrné využití kapacity ZŠ (MŠ)	79
Tabulka 59: Přehled cílů k problémovému okruhu - Nedostatečně zajištěná dopravní obslužnost dětí a žáků do škol	80
Tabulka 60: Přehled cílů k problémovému okruhu - Financování	81
Tabulka 61: Přehled indikátorů k problémovému okruhu 1	82
Tabulka 62: Přehled indikátorů k cíli 1.1.	82
Tabulka 63: Přehled indikátorů k cíli 1.2.	83
Tabulka 64: Přehled indikátorů k problémovému okruhu 2.	84
Tabulka 65: Přehled indikátorů k cíli 2.1.	84
Tabulka 66: Přehled indikátorů k problémovému okruhu 3	85
Tabulka 67: Přehled indikátorů k cíli 3.1.	86
Tabulka 68: Přehled indikátorů k cíli 3.2.	87
Tabulka 69: Složení řídicí skupiny	88
Tabulka 70: Správci cílů - souhrn	88
Tabulka 71: Gestoři indikátorů - souhrn	89
Tabulka 72: Hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie	89
Tabulka 73: Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů	91
Tabulka 74: Vzor tabulky akčního plánu	91
Tabulka 75: Přehled problémových okruhů, cílů a indikátorů	93
Tabulka 76: Počet jednotlivých typů zařízení sociálních služeb sídlících v rámci SO ORP	98
Tabulka 77: Počet jednotlivých typů zařízení sociálních služeb působících v rámci SO ORP (resp. poskytujících služby pro obyvatele SO ORP)	100
Tabulka 78: Zařízení sociálních služeb se sídlem mimo SO ORP, působících v rámci SO ORP	101
Tabulka 79: Počet jednotlivých typů sociálních služeb	103
Tabulka 80: Počet jednotlivých typů sociálních služeb působících v rámci SO ORP (resp. poskytující služby pro obyvatele SO ORP)	104

Tabulka 81: Počet zařízení sociálních služeb dle zřizovatele.....	105
Tabulka 82: Počet sociálních služeb dle zřizovatele	106
Tabulka 83: Finanční prostředky dle zdrojů	107
Tabulka 84: Kapacita zařízení sociálních služeb	108
Tabulka 85: Terénní a ambulantní služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením – příjmy z úhrad uživatelů a výdaje v roce 2012	110
Tabulka 86: Počet uživatelů (klientů) v zařízeních sociálních služeb v roce 2012.....	111
Tabulka 87: Počet nákladů na uživatele sociálních služeb v zařízeních sociálních služeb v roce 2012.....	112
Tabulka 88: Počet organizací vykonávajících dobrovolnickou péči a počet jejich projektů v letech 2010, 2011 a 2012	113
Tabulka 89: Zaměření dobrovolnických projektů v letech 2010, 2011 a 2012	114
Tabulka 90: Věková struktura obyvatelstva	115
Tabulka 91: Index stáří	116
Tabulka 92: Analýza cílových skupin	118
Tabulka 93: Analýza rizik	120
Tabulka 94: SWOT analýza	122
Tabulka 95: Struktura problémových oblastí a cílů v tématu "Sociální služby"	128
Tabulka 96: Přehled cílů k problémovému okruhu - Absence společného komunitního plánu	132
Tabulka 97: Přehled cílů k problémovému okruhu - Nevyužitý potenciál dobrovolnické služby.....	132
Tabulka 98: Přehled cílů k problémovému okruhu - Nedostatečná nabídka služeb pro seniory.....	133
Tabulka 99: Přehled indikátorů k problémovému okruhu 1.	134
Tabulka 100: Přehled indikátorů k cíli 1.1.	135
Tabulka 101: Přehled indikátorů k problémovému okruhu 2.	135
Tabulka 102: Přehled indikátorů k cíli 2.1.	136
Tabulka 103: Přehled indikátorů k problémovému okruhu 3.	137
Tabulka 104: Přehled indikátorů k cíli 3.1.	137
Tabulka 105: Přehled indikátorů k cíli 3.2.	138
Tabulka 106: Složení řídicí skupiny.....	140
Tabulka 107: Správci cílů	140
Tabulka 108: Gestoři indikátorů.....	141
Tabulka 109: Hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.....	141
Tabulka 110: Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů..	143
Tabulka 111: Vzor tabulky akčního plánu.....	143
Tabulka 112: Přehled problémových okruhů, cílů a indikátorů	145
Tabulka 113: Technické vybavení obcí SO ORP	156
Tabulka 114: Sběrné dvory.....	157
Tabulka 115: Sběrná místa	157
Tabulka 116: Výkupny	158
Tabulka 117: Třídící linky.....	159
Tabulka 118: Třídící linky v blízkosti SO ORP	159
Tabulka 119: Koncová zařízení pro separovaný odpad	160
Tabulka 120: Zařízení pro BRO v blízkosti SO ORP	161
Tabulka 121: Koncová zařízení pro nakládání s BRO.....	162
Tabulka 122: Spalovny mimo území SO ORP.....	163
Tabulka 123: Sklárky odpadů v území	164

Tabulka 124: Skládky odpadů mimo území SO ORP	164
Tabulka 125: Koncová zařízení	165
Tabulka 126: Další zařízení	166
Tabulka 127: Produkce OO a NO	169
Tabulka 128: Celková a měrná produkce ostatních, nebezpečných a všech odpadů, jejichž původcem je obec, rok 2012	169
Tabulka 129: Produkce odpadů dle skupin	170
Tabulka 130: Celková produkce odpadů	173
Tabulka 131: Celková a měrná produkce komunálního a směsného komunálního odpadu, jehož původcem je obec, rok 2012	174
Tabulka 132: Separovaný sběr	174
Tabulka 133: Celková a měrná produkce separovaného sběru odpadu, jehož původcem je obec (evidovaná a dopočtená produkce vytříděných odpadů), rok 2012	175
Tabulka 134: Měrná produkce separovaného sběru odpadu ze systému organizovaného obcí, rok 2012.....	176
Tabulka 135: Produkce odděleného sběru využitelných komodit KO podle velikostních skupin obcí v kraji, rok 2013.....	177
Tabulka 136: Hlavní druhy BRO na území SO ORP	177
Tabulka 137: Podíl BRKO v BRO.....	178
Tabulka 138: Celková a měrná produkce biologicky rozložitelného komunálního odpadu a odpadu kat. č. 200201 - biologicky rozložitelný odpad, jehož původcem je obec, rok 2012.....	179
Tabulka 139: Nakládání s odpady.....	180
Tabulka 140: Nakládání s KO	181
Tabulka 141: Nakládání se separovaným odpadem.....	182
Tabulka 142: Nakládání s BRO a BRKO	183
Tabulka 143: Průměrné odměny systému EKO-KOM za podíl obalových odpadů v tříděném sběru v Kč/t za rok 2012.....	185
Tabulka 144: Náklady	185
Tabulka 145: Analýza cílových (dotčených) skupin	186
Tabulka 146: Analýza rizik (registr rizik v oblasti odpadového hospodářství)	187
Tabulka 147: SWOT analýza	189
Tabulka 148: Struktura problémových oblastí a cílů v tématu "Odpadové hospodářství"	193
Tabulka 149: Přehled cílů k problémovému okruhu - Nedořešená problematika nakládání s biologicky rozložitelným komunálním odpadem	197
Tabulka 150: Přehled cílů k problémovému okruhu - Nedostatečná informovanost občanů	198
Tabulka 151: Přehled indikátorů k problémovému okruhu 1.	200
Tabulka 152: Přehled indikátorů k cíli 1.1.	200
Tabulka 153: Přehled indikátorů k cíli 1.2.	201
Tabulka 154: Přehled indikátorů k problémovému okruhu 2.	203
Tabulka 155: Přehled indikátorů k cíli 2.1.	203
Tabulka 156: Přehled indikátorů k cíli 2.2.	205
Tabulka 157: Složení řídicí skupiny.....	206
Tabulka 158: Správci cílů	206
Tabulka 159: Gestoři indikátorů.....	207
Tabulka 160: Hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.....	207

Tabulka 161: Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů..	209
Tabulka 162: Vzor tabulky akčního plánu.....	209
Tabulka 163: Přehled problémových okruhů, cílů a indikátorů	211
Tabulka 164: Vyjíždějící do zaměstnání a škol.....	249
Tabulka 165: Míra spokojenosti obyvatel - přehled.....	260
Tabulka 166: Témata pro budoucí rozvoj - přehled	261
Tabulka 167: Přehled nehodovosti.....	262
Tabulka 168: Účastníci dopravních nehod	263
Tabulka 169: Hlavní příčiny dopravních nehod	263
Tabulka 170: Nehody zaviněné pod vlivem alkoholu nebo návykových látek.....	264
Tabulka 171: Objem finančních prostředků vynaložených obcemi na zajištění dopravy – Česká Třebová.....	265
Tabulka 172: Objem finančních prostředků vynaložených obcemi na zajištění dopravy – Rybník.....	265
Tabulka 173: Objem finančních prostředků vynaložených obcemi na zajištění dopravy – Třebovice	266
Tabulka 174: Objem finančních prostředků vynaložených obcemi na zajištění dopravy – Semanín .	266
Tabulka 175: Objem finančních prostředků vynaložených obcemi na zajištění dopravy – Přívrat.....	266
Tabulka 176: Celkové výdaje za oblast Dopravy	266
Tabulka 177: Analýza cílových skupin	267
Tabulka 178: Analýza rizik	270
Tabulka 179: SWOT analýza pro oblast DOPRAVY	271
Tabulka 180: Plusy a mínusy variantního řešení	274
Tabulka 181: Struktura problémových oblastí a cílů v tématu "Doprava"	278
Tabulka 182: Přehled cílů k problémovému okruhu - Dopravní výchova	282
Tabulka 183: Přehled cílů k problémovému okruhu - Nedostatečně zajištěná bezpečnost a optimalizace dopravy	283
Tabulka 184: Přehled cílů k problémovému okruhu - Nedostatečně zajištěná dopravní obslužnost dětí a žáků do škol	284
Tabulka 185: Přehled indikátorů k problémovému okruhu 1.	285
Tabulka 186: Přehled indikátorů k cíli 1.1.	285
Tabulka 187: Přehled indikátorů k cíli 1.2.	286
Tabulka 188: Přehled indikátorů k problémovému okruhu 2.	288
Tabulka 189: Přehled indikátorů k cíli 2.1.	288
Tabulka 190: Přehled indikátorů k cíli 2.2.	289
Tabulka 191: Přehled indikátorů k problémovému okruhu 3.	290
Tabulka 192: Přehled indikátorů k cíli 3.1.	291
Tabulka 193: Složení řídicí skupiny.....	292
Tabulka 194: Správci cílů	292
Tabulka 195: Gestoři indikátorů.....	292
Tabulka 196: Hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.....	293
Tabulka 197: Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů..	295
Tabulka 198: Vzor tabulky akčního plánu.....	295
Tabulka 199: Přehled problémových okruhů, cílů a indikátorů	297

7.2. Seznam grafů

Graf 1: Vývoj počtu obyvatel	14
Graf 2: k Tab. 19	41
Graf 3: Počty dětí v MŠ podle zřizovatele	51
Graf 4: Strom problémů k problémovému okruhu "Optimalizace kapacitního využití tříd ZŠ (MŠ)" ...	76
Graf 5: Strom problémů k problémovému okruhu "Financování"	78
Graf 6: Budoucí vývoj počtu osob ve věku 0 - 14 let , ČR, 2002 - 2050.....	130
Graf 7: Budoucí vývoj počtu osob ve věku nad 65 let	131
Graf 8: Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb sídlících v rámci SO ORP	147
Graf 9: Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb působících v rámci SO ORP (resp. poskytujících služby pro obyvatele SO ORP)	147
Graf 10: Počet vybraných typů sociálních služeb v rámci SO ORP	147
Graf 11: Počet vybraných typů sociálních služeb působících v rámci SO ORP (resp. poskytujících služby pro obyvatele SO ORP)	148
Graf 12: Podíl zařízení sociálních služeb v SO ORP dle zřizovatele.....	148
Graf 13: Podíl sociálních služeb v SO ORP dle zřizovatele.....	148
Graf 14: Podíl financování zařízení sociálních služeb v SO ORP	149
Graf 15: Podíl příjmů z úhrad uživatelů na celkových výdajích v rámci terénních a ambulantních služeb pro seniory a osoby se zdravotním postižením.....	149
Graf 16: Počet uživatelů (klientů) ve vybraných zařízeních sociálních služeb v roce 2012.....	149
Graf 17: Průměrné náklady na uživatele/den ambulantní, terénní a pobytové služby v rámci vybraných sociálních služeb v SO ORP.....	150
Graf 18: Dobrovolnická činnost v SO ORP	150
Graf 19: Typy dobrovolnických projektů v SO ORP	151
Graf 20: Výdaje obcí sociální služby – časová řada	151
Graf 21: Zájem občanů o informace o třídění odpadu	196
Graf 22: Forma předání informací.....	196
Graf 23: Motivace k správnému nakládání s KO	197
Graf 24: Celková produkce odpadů, produkce OO a NO na území ORP za období 2008 - 2012	215
Graf 25: Podíl KO a podíl SKO na celkové produkci odpadů na území ORP za období 2008 - 2012 ...	220
Graf 26: Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008 - 2012.....	222
Graf 27: Identifikace pěti hlavních druhů BRO na území ORP za období 2008 - 2012.....	227
Graf 28: Podíl množství BRKO na množství BRO na území ORP za období 2008 - 2012	229
Graf 29: Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008 - 2012, využití a odstranění	231
Graf 30: Nakládání s KO na území ORP za období 2008 - 2012, využití a odstranění KO	233
Graf 31: Materiálové využití separovaného odpadu na území ORP za období 2008 - 2012.....	235
Graf 32: Podíl množství BRKO na množství BRO a skládkování BRKO na území ORP za období 2008 - 2012.....	237
Graf 33: Oblasti, ve kterých jsou občané nejvíce nespokojeni (podle věku)	261

7.3. Seznam mapových podkladů

Mapa 1: Administrativní členění správního obvodu	12
Mapa 2: Vymezení katastrálních území	29

Mapa 3: Zařízení k využívání, odstraňování, sběru nebo výkupu odpadů v území SO ORP	167
Mapa 4: Zařízení v okolí řešeného území, kde se zpracovává nebo končí odpad produkovaný obcemi SO ORP.....	168
Mapa 5: Intenzita dopravy na území SO ORP Česká Třebová	243
Mapa 6: Tarifní mapa IREDO	248
Mapa 7: Časová dopravní dostupnost jednotlivých obcí v SO ORP Česká Třebová	250
Mapa 8: Cyklotrasy SO ORP Česká Třebová	255
Mapa 9: Přeložky silnic na území v SO ORP Česká Třebová vymezené v ZÚR Pardubického kraje.....	258

7.4. Seznam obrázků

Obrázek 1: Terminál Jana Pernera	Obrázek 2:
Parkovací karta	252
Obrázek 3: Cykloturistické značky	252
Obrázek 4: Označení cyklostezek	253
Obrázek 5: Silniční značení cyklotras, stanovené vyhláškou č. 30/2001 Sb.....	253

7.5. Použité zdroje

- Český statistický úřad <http://www.czso.cz/>
- Data dodaná SMO – Zdroj: MŠMT, MPSV, MF, MŽP
- Databáze GROU ISOH (MŽP) <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>
- Databáze oprávněných osob k nakládání s odpady Pardubického kraje
- Hrušková A., Hruška L., Doležalová H., Foldynová I., Sedlecký J, Chadzipanajotidisová N., Motoláková R., Frenová K., Tvrdá Z., Tejzr L., Matuszczyk M., Starý V., Kubáň D., Fajak R., Samec M., Vyhliđal J. (2012) – *Rozbor udržitelného rozvoje území pro správní obvodobce s rozšířenou působností Česká Třebová – AKTUALIZACE 2012, část A – Podklady pro RURÚ*. PROCES – Centrum pro rozvoj obcí a regionů, s.r.o., 98 s.
- Hrušková A., Hruška L., Doležalová H., Foldynová I., Sedlecký J, Chadzipanajotidisová N., Motoláková R., Frenová K., Tvrdá Z., Tejzr L., Matuszczyk M., Starý V., Kubáň D., Fajak R., Samec M., Vyhliđal J. (2012) – *Rozbor udržitelného rozvoje území pro správní obvodobce s rozšířenou působností Česká Třebová – AKTUALIZACE 2012, část B – Podklady pro RURÚ*. PROCES – Centrum pro rozvoj obcí a regionů, s.r.o., 39 s.
- <http://msvinohrady.centrumalma.cz>
- <http://skolasemanin.estranky.cz/>
- <http://www.mshabrmanova.wz.cz>
- <http://www.msrybnik.cz/>
- <http://www.msustadionu.cz>
- <http://www.ukoupaliste.estranky.cz/>
- <http://www.zs-habrmanova.cz>
- <http://www.zsnadrazni.cz>
- <http://www.zsrybnik.cz/>
- <http://www.zstrebovice.cz/>
- <http://www.zs-ustecka.cz>
- <http://zsprceskatrebova.webnode.cz/>
- Odbor rozvoje města a investic MěÚ Česká Třebová
- Odbor sociálních věcí a zdravotnictví MěÚ Česká Třebová

- Odbor školství, kultury a tělovýchovy MěÚ Česká Třebová
- Odbor životního prostředí MěÚ Česká Třebová
- Politika územního územního rozvoje ČR <http://www.mmr.cz/>
- Registr ekonomických subjektů (RES)
- Registr poskytovatelů sociálních služeb <http://iregistr.mpsv.cz/>
- Registr poskytovatelů sociálních služeb Pardubického kraje <http://www.pardubickykraj.cz/>
- Sčítání lidu, domů, bytů 2011 <http://www.scitani.cz/>
- *Socioekonomická analýza 2013 – Podklady pro tvorbu Strategického plánu města Česká Třebová na léta 2014-2020* – GRANTIKA České spořitelny, a.s., 63 s.
- *Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb města Česká Třebová na období 2012 – 2017*, Odbor sociálních věcí MěÚ Česká Třebová, 16 s.
- Úřad práce České Republiky <http://portal.mpsv.cz/upcr>
- Vlastní šetření
- Webové stránky Amalhea <http://www.amalhea.cz/>
- Webové stránky BESIP <http://www.ibesip.cz/>
- Webové stránky cykloportálu <http://cyklotrasy.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=115042>
- Webové stránky DDM Kamarád <http://www.ddm.kamarad.ceskatrebova.com/>
- Webové stránky dopravní společnosti OREDO <http://www.oredo.cz/>
- Webové stránky <http://www.mapy.cz/>
- Webové stránky mateřských škol ORP Česká Třebová
- Webové stránky Města Česká Třebová <http://www.ceska-trebova.cz/>
- Webové stránky městské knihovny Česká Třebová <http://knihovna.ceska-trebova.cz/>
- Webové stránky městské společnosti Eko Bi s.r.o. <http://www.ekobi.cz/>
- Webové stránky Ministerstva dopravy <http://www.mdcr.cz/cs/default.htm>
- Webové stránky MPSV <http://www.mpsv.cz/>
- Webové stránky NADĚJE <http://www.nadeje.cz/>
- Webové stránky obce Přívrat <http://www.privrat.cz/>
- Webové stránky obce Rybník <http://www.rybnik.cz/>
- Webové stránky obce Semanín <http://www.obecsemanin.cz/>
- Webové stránky obce Třebovice <http://www.trebovice.cz/>
- Webové stránky Policie ČR <http://www.policie.cz/>
- Webové stránky Regionu Orlicko – Třebovsko <http://www.orlicko-trebovsko.cz/>
- Webové stránky Rosa rodinné centrum <http://www.mcrossa-radce.webnode.cz/>
- Webové stránky Ředitelství silnic a dálnic <http://www.rsd.cz/>
- Webové stránky SONS <http://www.sons.cz/>
- Webové stránky společnosti METRANS <http://www.metrans.eu/>
- Webové stránky základních škol ORP Česká Třebová
- Webové stránky ZŠ Na Rovině <http://www.narovine.cz/>
- Webové stránky ZUŠ Česká Třebová <http://www.zusct.cz/>
- Webové stránky Železničního portálu <http://www.zelpage.cz/>
- Zásady územního rozvoje Pardubického kraje <http://www.pardubickykraj.cz/>